

హైదరాబాద్‌లో సాహిత్య పరిషత్ ప్రచురణః

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مَكْتَبَةُ قَيْسِيَّةٍ

పవిత్రమైన ఈ పుటలలో సమస్త సత్యవేద (సారమును) గలదు.

ఖుర్ఆన్ ఆషరీఫ్

సవివరణ ఆంధ్రానువాదము

లఘువ్యాఖ్యాన సహితము

ప్రథమ సంపుటము

(1, 2 భాగాలు)

హైదరాబాద్ (దక్కన్)

1941

సర్వస్వామ్య సంకలితము

లక్ష్మీ పబ్లిష్ మెంట్, తెనాలి.

కాపీలు దొరికు చోటు:—

ది హైదరాబాద్ బుక్ డిపో,

హైదరాబాద్ (దక్కన్)

ఖరీదు : బి. జి. 0—14—0

హాల్ 1— 0—0

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

తొలిపలుకు

ఇప్పటికి పదకొండేండ్లక్రిందట డాక్టర్ చిలుకూరి నారాయణ రావుగారు ప్రకటించిన 'ఖుర్ఆన్' ఆంధ్రానువాదము చూచుట తటస్థించినది కొన్ని పేజీలు చదువుసరికి అది సరియైన అనువాదము కా దనిపించి వెంటనే మూలమును చూడగా నా అనుమానము స్థిరమైనది. (శ్రీ) నారాయణరావుగారి అనువాదము బహు దోషభూయిష్ఠమును, ఇస్లామత సాంప్రదాయ జ్ఞానశూన్యమును అని నే నప్పుడు ౧౯౩౦, జులై ౧౪ వ తేదీ ఆంధ్రదినపత్రికయం దొక దీర్ఘవిమర్శన వ్యాసమును వ్రాసితిని. నిజాంరాష్ట్రాంధ్రపితామహులగు (శ్రీ) మాడ పాటి హనుమంతరావుగారు రా వ్యాసమును చదివి దానిని క్లాఫించుచు మాల్వీమిర్ అక్రమ్ ఆలీ సాహెబ్, బి. ఏ., బి.ఎల్, ఎమ్. ఎల్. సి. గారికి ఉత్తరము వ్రాసిరి. అందు ఖుర్ఆన్ గ్రంథ ఆంధ్రానువాదము 'నేనే చేసిన బాగుండు ననియు, అట్లు చేసినచో తాము సాయ మొనర్తు మనియు, అత్యంతోత్సాహజనకమగురీతి నభిప్రాయ మిచ్చిరి. అంతవరకు ఖుర్ఆన్ వరీఫు ననువదించవలె నను భావమైన లేని నాయం దా లేఖ ఒక క్రొత్త అభిలాషను అంకురింపజేసెను. మహత్తరమైన ఈ కార్యమునకు నేను తగుదునా తగనా అను వివేచనమైనను చేయక వెంటనే తదనువాదమునకు వలయు పరికరములను సంపాదించ సాగితిని. ఇట్లు ప్రారంభమైన ప్రయత్నమునకు ఫలమే ఈ అనువాదము.

ఖుర్ఆన్ గ్రంథము ౩౦ కొట్ల జనసంఖ్యగల మొహమ్మదీయ ప్రపంచమునకు వేదము. ఈ జనసంఖ్య ఒకదేశమునందుగాని, ఒక ఖండమునందుగాని పరిమితము గాక ఆసియా, యూరప్, ఆఫ్రికా, అమెరికా ఖండములందు వ్యాప్తమైయున్నది. ప్రపంచమందలి సమస్త నాగ

రికతలతోడను ముస్లిములకు సంబంధమున్నది. తూర్పున చైనా జపాను దేశములు మొదలుకొని పశ్చిమమున ఆసియామైనరు వరకు గల సమస్త ఆసియాఖండ దేశములందును ముస్లిములు ప్రతి దేశ జన సంఖ్యయందును ఒక ముఖ్యాంశమై యున్నారు. ముస్లిముసంఘముక అంతర్జాతీయ సంఘము. ఖుర్ఆన్ అందుచేతనే ఒక ప్రపంచ సందేశమును వినిపించుచున్నది.

ఖుర్ఆన్ అనగా 'గ్రంథిత మొనర్పబడినది', లేక 'పరిపబడినది' అని అర్థము. శ్రేష్ఠతమమగు ఉపదేశవాక్యములిందు గ్రంథిత మొనర్పబడుట చేతను, నిత్యపరనమునకై ఇది ఉద్దేశింపబడుటచేతను, ఈ గ్రంథమున కీ పేరు వచ్చినది ఇది అరబీ భాషయందు భగవదాజ్ఞచే శ్రీ మొహమ్మద్ ప్రవక్త హృదయఫలకమున నవతరించిన గ్రంథరాజము. శ్రీ మొహమ్మద్ ప్రవక్త ఈ గ్రంథమును సాంతముగ రంజాన్ మాసములో దర్శించిరి అందుచేతనే ఈ మాసము పవిత్ర మాసముగ పరిగణింపబడుచున్నది.

ఖుర్ఆన్ గ్రంథము 'సూరా' లనబడు ౧౧౪ అధ్యాయములుగ విభజింపబడినది. 'సూరా' అనగా అంతస్తు ఈ సూరాలు రెండువిధములైనవి : దీర్ఘములు, హ్రస్వములు దీర్ఘాధ్యాయములు పెక్కు- 'రు కూ' లుగా విభజింపబడినవి. 'రుకూ'ను నేను 'ఖండము' అని ఈ అనువాదమున వాడితిని. ప్రతి 'రుకూ' యందును పెక్కు- 'ఆయత్'లు కలవు. 'ఆయత్'ను నేను 'సూక్తి' అని అనువాదమున వాడితిని. 'ఆయత్' అనగా 'గుర్తు, చిహ్నము' అని అసలర్థము. కాని 'భగవత్సూక్తి' లేక 'మహత్వము' అను అర్థములో ఇక్కడ వాడబడినది. పరన సౌలభ్యమునకై ఖుర్ఆన్ గ్రంథమును ౩౦ భాగములుగ విభజించిరి. కాని ఇందు విషయవిభజనములేదు. ఖుర్ఆన్ గ్రంథమునందు మొత్తము ౬౩౬౦ సూక్తులు కలవు.

శ్రీ మొహమ్మద్ ప్రవక్త ౨౩ ఏండ్ల దీర్ఘకాలములో ఈ గ్రంథమును దర్శించిరి. ఇందులో కొంతభాగము మక్కా-పట్టణమునందును, మరికొంత భాగము మదీనా-పట్టణమునందును ప్రోక్తమైనది. శ్రీ

ప్రవక్త ఈ కాల పరిమితిలో ౧౩ ఏండ్లు మక్కా-పట్టణమునందును, ౧౦ ఏండ్లుమదీనాపట్టణమునందును ఉండిరి. అందుచే ఇందలి ౨౩ అధ్యాయములు మక్కా-యందును, ౨౧ అధ్యాయములు మదీనాయందును ప్రోక్తమైనవి. ఇదంతయు శ్రీ ప్రవక్తచేతనే సంకలితమొనర్పబడెను. ప్రవక్త శిష్యులలో అగ్రగణ్యులును, ప్రథమ ఖలీఫాయు నగు హజరత్ అబూబకర్ శ్రీ ప్రవక్త పరించుచుండెడి క్రమము ననుసరించి పెక్కు ప్రతులు వ్రాయించి ప్రపంచమునందలి ముస్లిమ్ కేంద్రములన్నిటికిని పంపించిరి. ఈ విధముగ ఖుర్ఆన్ గ్రంథములో పారభేదములుగాని, ప్రక్షిప్తములుగాని, ఖలకాండములుగాని లేవు. - ఒక్క అక్షరమైనను భేదము లేకుండా ప్రపంచమంతటను ఒకే గ్రంథము ప్రచారములో నున్నది. ఇట్లు పారభేదము ఈషన్నాత్రమైనను లేక స్వచ్ఛమైన మూలపారము గల గ్రంథము ఖుర్ఆన్ ఒక్కటే యని చెప్పవచ్చును. “ఈ గ్రంథము నాచే ప్రోక్తమైనది. నేనే దీనికి సంరక్షకునిగ నుందును.” (౧౫ : ౯) అని ఖుర్ఆన్ లో భగవద్వాక్కు.

ఖుర్ఆన్ పెక్కు నామములతో వ్యవహరింపబడుచున్నది. ఈ నామములు ఖుర్ఆన్ లోనే కలవు. అందులో ముఖ్యమైనవి : ‘ఫుర్ఖాన్’ (సత్యసత్యములను విచక్షణచేసి చూపునది), ‘అజ్జికర్’ (జ్ఞాపకము చేయునది), ‘అల్-ముహ్మిమ్’ (వెనుకటి సత్యవేదములను సంరక్షించునది) ఇవి ముఖ్యమైన నామములు. ఖుర్ఆన్ యొక్క పరమార్థము ఈ నామములయందు ప్రతిఫలించుచున్నది.

ఖుర్ఆన్ గ్రంథము ఒక క్రొత్తవేదము కాదు. ఇస్లాంమత మొక క్రొత్తధర్మమును కాదు. సత్యమువలె రెండును అనాదిసిద్ధములైనవే అదే విషయము ఖుర్ఆన్ లో మాటిమాటికి చెప్పబడినది :-

“సత్యమును నిరూపించుటయే (ఖుర్ఆన్) ఉద్దేశము.”

“నిశ్చయముగ నీకు, (మొహమ్మద్ ప్రవక్తకు) పూర్వము సమస్తదేశములకును ప్రవక్తలను పంపియుంటిని. ఇప్పుడు నీకు వెలు

వరచుచున్న గ్రంథము (ఆ గ్రంథములను తారుమారొనర్చి వాని ననుసరించుచున్న) వారి సంశయములను బాపి వా రెక్కడ పొర పడిరో చూపుటకు మాత్రమే.” (౧౬ . ౬౩, ౬౪)

“ప్రవక్తా ! నీతో వాదముచేయునారితో నిట్లు చెప్పుము : మేము మీకు ప్రకటించిన సత్యమును, మీ ప్రవక్తలు ప్రకటించిన సత్యమును విశ్వసించుము మీ దేవుడును మా దేవుడును ఒకడే. మేము అతనికే విధేయులము ” (౨౯ : ౪౬)

“ఇప్పుడు మీవద్దనున్న సత్యమును నిరూపించుచు ఇది వెలువరచబడినది.” (౨ : ౪౧, ౨ . ౪౧, ౨ : ౧౦౦; ౬ . ౯౩, ౩౫ : ౩౧.)

“సత్యముతో గూడిన గ్రంథమును మేము వెలువరచితిమి. ఇది ఇంతకుముందున్న గ్రంథములందలి సత్యమును నిరూపించి చూపునది. (అంతేకాని ఆ గ్రంథమునందలి సత్యము కలుషితము కాకుండ) కాపాడునది. అందుచే ఎవరు సత్యమార్గమున నున్నారో ఎవ రా మార్గమును తప్పి చరించుచున్నారో భగవత్ప్రీతిమగు జ్ఞానమునుబట్టి నిశ్చయింపుము. అంతేకాని తుచ్ఛమగు మీవాంఛల ననుసరించి మీకు ప్రీతిమైన ఈ సత్యమును నిరాకరింపకుడు. మీ యెల్లరికును (అన్ని జాతులకును) ఒక్కొక్కరికి ఒక్కొక్క ధర్మమును, ఒక్కొక్క మార్గమును నియామక మొనర్చితిని. భగవంతు డిచ్చించియుండినచో మిమ్ముల నందరను ఏక జాతీయుల నొనర్చి యుండెడి వాడు. కాని మీకు వెలువరచిన దానిబట్టియే మిమ్ములను పరీక్షించుటకై ఇట్లు చేసెను. అందుచే సత్యార్థములు చేయుట యందు ఒకరికంటె ఒకరు ముందడుగు వేయుడు. అందరును భగవంతుని సమక్షమునకే మరలవలసియున్నది. మీరు ఏ యే విషయము లందు భేదభావమును చూపిరో భగవంతుడు మీ కెఱింగించును.”

గీ : ౪౮

“ఇది వేదజ్ఞానమును విస్పష్టముగ విప్పి చూపును. దీని సంధేహ మేమియును లేదు.” (౧౦ : ౩౭.)

ఇంకా ఇస్లామ్ మతపరమార్థమును గుఱించి ఖుర్ఆన్ ఇట్లు చెప్పుచున్నది—

“(ఓ ప్రవక్తా!) ఇట్లు చెప్పుము. మేము భగవంతుని యెడ విశ్వసించుము. మాకు ప్రోక్తమైన దాని (ఖుర్ఆన్ గ్రంథము) యెడను విశ్వసించుము. అంతే కాదు. ఇబ్రాహీము, ఇస్మాయీలు, ఇస్హాకు, యాకూబు, ఇంకను ఇతర జాతుల ప్రవక్తలకును పంపబడిన వేద గ్రంథములను, మూసా, ఈసా మున్నగు ప్రవక్తలకు పంపబడిన వేద గ్రంథములను విశ్వసించుము. ఈ ప్రవక్తల యెడ మే మెట్టి భేదభావమును చూపము. భగవంతునకే మేము వినతుల మగుదుము. (3 ౮౩.)

“భగవంతుడు ఏ సహజస్థితియందు ప్రకృతిని సృష్టించి అందు మానవుని సృజించెనో యట్టి ప్రకృతిసహజమైన యీ మతమువైపునకే మీ ముఖములను ధర్మజిజ్ఞాసువులై తిప్పుడు. అదే సత్యమగు మతము భగవంతుని సృష్టి మార్చు నలవికానిది. కాని పెక్కురు దీని నెఱుగరు

అట్లు భగవంతున కున్నట్లులైన వారై, అతని యెడ మీకు గల విధులను జాగ్రత్తగ నెరవేర్చుడు. ప్రార్థన సలుపుడు. బహు దైవతారాధకులు కాకుడు. తమ మతము నందు విభాగములు కల్పించి, పక్షములుగా చీలి, ప్రతి పక్షమును తమ తమ విభేదములను చూచి తమలో తాము సంతోషించు కొను వారితో కలియకుము. (30: 30—౨)

ఇట్లు ఇస్లాం ఇటీవలి ఒక మతము కాదనియు, అది సనాతనమైనదనియు, మానవప్రకృతి యందే అది వేరు పాడుగొని యున్నదనియు, ఖుర్ఆన్ గ్రంథము ౧౩౬౦ ఏండ్ల క్రిందట ప్రోక్తమైన ఒక గ్రంథము కాదనియు, అది అత్యంత సనాతనమై, వివిధ కాలములందు వివిధ ప్రవక్తలకు సమస్త దేశములందు ప్రోక్తమైన సత్యవేద గ్రంథమనియు, ఇతర వేదగ్రంథములకు పోషకముగ వచ్చినదనియు

ఖుర్ఆన్ వాక్యచ్ఛుచున్నది. ఖుర్ఆన్ కు ఇతర మతముల యెడ ద్వేషముగాని వైషమ్యముగాని లేదు. అది సర్వ మతములకు మార్గదర్శకము. అది సర్వ మతములను సమన్వయించును. అది యొక విశ్వ సందేశము నిచ్చు చున్నది, ఒక విశ్వమతమును బోధించు చున్నది దేశకాల జాతి వర్ణ భేదములు లేని ఒక మహత్సందేశము నిచ్చుచున్నది. సర్వదేశములందును, సర్వ జాతులకును, సర్వకాలములందును ఆచరణయోగ్యమైన సందేశమది.

ఖుర్ఆన్ కేవలము వేదాంతముకాదు. కేవల మొక నీతి శాస్త్రము కాదు, కేవల మొక ధర్మశాస్త్రముకాదు, కేవలము కర్మకాండలకు సంబంధించినదియుకాదు, అదియొక సంపూర్ణ సత్య గ్రంథము. మానవజీవితమునందలి అన్ని దశలకును వలయు సర్వ ధర్మములును అందు విశదీకరింపబడి యున్నవి.

ఖుర్ఆన్ గ్రంథమునందలి సందేశము ఒక విస్పష్టసందేశము. ఒకే మంత్రము నాధారము చేసికొని మూలసిద్ధాంతములందే పరస్పర విరుద్ధములగు సిద్ధాంతములను ప్రతిపాదించు వ్యాఖ్యానములు చేయుట కిం దవకాశము లేదు. ఒకే వేదము నాధారముగా వేయి మతములను కల్పించుట కిటు సాధ్యము కాదు. ఖుర్ఆన్ ఈ విషయమును స్పష్టముగ నిట్లు చెప్పినది.—

“ఖుర్ఆనును గుఱించి వారు లోతుగ నాలోచింపరేల ? అది భగవత్ప్రీతికై కాకపోయినచో అందు పరస్పర విరుద్ధములగు విషయము లుండవా ?” —ర . ౨౨.

ఖుర్ఆన్ గ్రంథము శ్రీ మొహమ్మద్ ప్రవక్త మాహాత్మ్యమని చెప్పబడినది ఖుర్ఆన్ లో గల శక్తి అసమానమైనది. ఈ గ్రంథము అరేబియా ప్రజలయందు కొలదికాలములో తెచ్చిన మార్పు, చరిత్రయొక్క గొప్ప విచిత్ర సంఘటనములలో నొకటి. ఒక్క అరేబియా ద్వీపకల్పమునందేకాక ప్రపంచమునందలి అధిక భాగములలో ఈ సందేశము కల్పించిన ఐదవ ర్తనము ప్రపంచ విప్లవ

ములలో నగ్రగణ్యమైన దనవచ్చును. ఇస్లామ్ మతమున కంతగా ననుకూలురుకాని పాశ్చాత్యక్రైస్తవ పండితు లీ విప్లవమును గుఱించి చెప్పిన ఈ క్రింది వాక్యములను గమనింపుడు :

“From time beyond memory, Mecca and the whole peninsula had been steeped in spiritual torpor. The slight and transient influences of Judaism, Christianity, or philosophical inquiry upon the Arab mind had been but as the ruffling here and there of the surface of a quiet lake; all remained still and motionless below. The people were sunk in superstition, cruelty, and vice Their religion was a gross idolatry, and their faith the dark superstitious dread of unseen things Thirteen years before the Hejira, Mecca lay lifeless in this debased state. What a change had these thirteen years now produced! . . . Jewish truth had long sounded in the ears of the men of Medina, but it was not until they heard the spirit-stirring strains of the Arabian Prophet that they too awoke from their slumber, and sprang suddenly into a new and earnest life.”¹

(ఊహకందరాని ప్రాచీన కాలమునుండియు మక్కాచుట్టునుండు దేశభాగ మంతయు మతవిషయమున మైకములో నుండెను యూదక్రైస్తవ మతములును, తత్వజిజ్ఞాసయు అరబ్బుల మనములపై తాత్కాలికమై స్వల్పమైన ప్రోద్బలము కలిగి శాంతసరోవరజలముపై నున్న స్వల్పతరంగజాలమువలె నుండి క్రింద నంతయు నిశ్చలము గను నిశ్చలముగను ఉండిన ప్రజలు మూఢవిశ్వాసములలోను, క్రూర్యమునందును, దుశ్శీలమునను మునిగి యుండిరి వారి మతము తుచ్ఛప్రతిమారాధనమై యుండెను. వారు మూఢవిశ్వాసములను దయ్యములను నమ్ముచుండిరి హిజరతుకు పూర్వము పదమాడు సంవత్సరములక్రిందటి వరకు మక్కా నిర్జీవమై యిట్టి హీనస్థితియందుండెను. ఈ పదుమూడేండ్లలో ఎట్టి అద్భుతమైన మార్పు కలిగెను! అంతకు పూర్వము చిరకాలము యూదమతము మదీనా ప్రజల కర్ణపుటముల యందు ప్రతిధ్వనించియే యుండెను కాని ఆత్మను కలంచు అరబు ప్రవక్త ఖుర్ ఆన్ నూక్తుల మధురరవము

వినినప్పుడే వారు తమ అజ్ఞాన దీర్ఘనిద్రచుండి లేచిరి గంభీరమైన ఒక నూతన జీవితము వారు హఠాత్తుగ ప్రవేశించిరి)

“A more disunited people it would be hard to find, till suddenly, the miracle took place! A man arose who, by his personality and by his claim to direct Divine guidance, actually brought about the impossible. namely, the union of all these warring factions.”²

(ఈ హఠాత్పురివర్తనము జరుగకే పూర్వము వీరియంత సంఘీభావశూన్యమగు జాతి మరియొకటి లేకుండైన ఒక యత్యద్భుతవ్యక్తి బయలు వెడలి పరమేశ్వర ప్రేరణచే జరిగిన వ్యక్తి ప్రోద్బలముచే ఈ పరస్పర యుద్ధమాన జనములలో నసంభవ నైకతన కల్గించుట మిక్కిలి యాశ్చర్యకరమైన విషయము)

“And yet we may truly say that no history can boast events that strike the imagination in a more lively manner, or can be more surprising in themselves, than those we meet with in the lives of the first Musalmans, whether we consider the Great Chief, or his minister the most illustrious of men, or whether we take an account of the manners of the several countries he conquered, or observe the courage, virtue, and sentiments that equally prevailed among his generals and soldiers.”³

(అది ముసల్మానుల చరిత్రమును చదివి, వారి నాయకాగ్రేసరుని, అత్యంత ఉత్తమ మానవులగు ఆయన మంత్రులను, ఆయన జయించిన దేశములందలి ఆచార వ్యవహారములను, ఆయన సేనానులలోను, సైనికులయందును సామాన్యముగ కనపట్టు వైర్యస్థైర్యములను, సచ్చిల సద్భావములను పరికించినచో, నిట్టి యాశ్చర్యకరమగు సన్నివేశములు చరిత్రమునం దెచ్చటను కానరావని నగర్వముగ నొక్కి వక్కాణించ వచ్చును చూచిన నది యంతయు నమ్మ శక్యము కాకుండును)

2. The Ins and Outs of Mesopotamia, P 99.

3. The Life of Mohamet, by the Count of Boulainvilliers (English Translation, P 5.)

“That the best of Arab writers has never succeeded in producing anything equal in merit to the Quran itself is not surprising.” ⁴

(అరబీభాషయం దత్యుత్తమశ్రేణికి చెందిన గ్రంథకర్త లెవ్వరును ఖుర్ఆన్ ను సమానమైన గొప్పగ్రంథమును వ్రాయలేక పోయిననుట వింతకాదు)

“It is the one miracle claimed by Muhammad—his standing miracle, he called it—and a miracle indeed it is.” ⁵

(మొహమ్మద్ ప్రవక్త తనదిగా చెప్పిన ఏకైకమహాత్మ్యమిదియే (ఘర్ఆనే) శాశ్వతముగ నిల్చి యందు మహత్వ మిది యని ఆయన చెప్పిరి నిస్సందేహముగ అదొక అద్భుత మహత్తై)

“Never has a people been led more rapidly to civilization, such as it was, than were the Arabs through Islam.” ⁶

(అరబుజాతి ఇస్లామ్ మతముద్వారా నాగరికతను పొందినంత నత్వరగమన ముతో మరేజాతియు నాగరికతను పొందలేదు)

“The Quran is unapproachable as regards convincing power, eloquence, and even composition.” ⁷

(హేతువాదముచే ఒప్పించుట యందుగల శక్తికిని, అద్భుతధారకును, శయ్యా పాటభమునకును ఖుర్ఆన్ సరితూగ గల గ్రంథము మరొకటిలేదు)

“And to it was also indirectly due the marvellous development of all branches of Science in the Moslem world.” ⁸

(ముస్లిమ్ ప్రపంచమున సర్వశాస్త్రములు నత్యద్భుతముగ అభివృద్ధి నొందుటకు ఖుర్ఆన్ ప్రోద్బలమే పరోక్షకారణము)

Palmer's Introduction to English Translation of the Quran,
P. 1v.

Bosworth Smith's Life of Mohammad.

New Researches, by H. Hirshfield, P. 5.

Ibid, P. 8.

Ibid, P. 9.

“Here therefore its merits as a literary production should perhaps, not be measured by some preconceived maxims of subjective and aesthetic taste, but by the effects which it produced in Muhammad’s contemporaries and fellow-country-men. If it spoke so powerfully and convincingly to the hearts of his hearers as to weld hitherto centrifugal and antagonistic elements into one compact and well-organized body, animated by ideas far beyond those which had until now ruled the Arabian mind, then its eloquence was perfect, simply because it created a civilized nation out of savage tribes, and shot a fresh woof into the old warp of history.”⁹

(ఏవో మనలో జీర్ణించియున్న కావ్యాభిరుచులను వరవడిపెట్టుకొని ఈ గ్రంథముయొక్క రచనను పరీక్షించుట యుక్తముకాదు ప్రపక్తయొక్క సమకాలికుల యందును, దేశీయులయందును ఇది యెట్టి మార్పు కలుగజేసెనో అను అంశమును బట్టి దీని గొప్పతనమును గణించవలెను అది శ్రోతల హృదయములలో శక్తివంతముగను, దృఢవిశ్వాసము కల్పనట్లుగను ? నదించి, వారిలో నిండియుండిన స్వార్థపరత్వమును వైషమ్యమును రూపుమాపి, వారిని ఐకమత్యబంధముల బంధించి, కట్టుదిట్టములు కల్గిన ఒక జాతిని సృష్టించి, ఆజాతీయం దపూర్వముగ ఒక మహోదారభావమును కల్గింపిన దన్నచో, ఈ గ్రంథముయొక్క ప్రవచనపాటవము అసమానమైనదనియే చెప్పక తప్పదు అనాగరిక తెగల పై కృమొనర్చి ఒక గొప్ప నాగరిక జాతిని సృష్టించి వారి చరిత్ర కామూలముగ నూతనత్వము కల్పించుటయే ఈ గ్రంథమహత్వమునకు తార్కాణము)

“But if we consider the variety and heterogeneousness of the topics on which the Quran touches, uniformity of style and diction can scarcely be expected; on the contrary, it would appear to be strangely out of place. Let us not forget that in the book, as Muhammad’s newest biographer, Ludolf Krehl expresses it, ‘there is given a complete code of creeds and morals, as well as of the law based thereupon. There are also the foundations laid for every institution of an extensive common wealth, for instruction, for the administration of justice, for military organization,

9. Dr. Segnasst, in Hughes’ Dictionary of Islam art. “Quran”

for the finances, for a most careful legislation for the poor all built up on the belief in the One God, who holds man's destinies in His hand.' Where so many important objects are concerned, the standard of excellence by which we have to gauge the composition of the Quran as a whole must needs vary with the matter treated upon in each particular case. Sublime and chaste, where the supreme truth of God's unit, is to be proclaimed, appealing in high-pitched strains to the imagination of a poetically gifted people where the eternal consequences of man's submission to God's holy will, or of rebellion against it, are pictured; touching in its simple, almost crude, earnestness, when it seeks again and again encouragement or consolation for God's messenger and a solemn warning for those to whom he has been sent, in the histories of the prophets of old: the language of the Quran adapts itself to the exigencies of every-day life, where this every-day life, in its private and public bearings, is to be brought in harmony with the fundamental principles of the new dispensation." ¹⁰

(ఖుర్ఆన్ గ్రంథమున వివిధములైనట్టియు పరిస్పరాసంబద్ధ మైనట్టియు విషయములను గమనించిన, భావశైల్యైక్యతల సంభవములు మరియు నవి యనవసరము లనికూడ తోచుచు "నమ్మకములకును, మతమునకును, ప్రవర్తనకును, శీలమునకును ఖుర్ఆన్ లో ఒక సంపూర్ణ ధర్మశాస్త్రము నిర్మింపబడినది వానిపై నాధారపడిన న్యాయశాస్త్రమును నిందు కలదు విద్యావిషయమునకును, న్యాయవిచారణమునకును, పై నిక శిక్షణమునకును, వేయేల ప్రజాస్వామ్యముతో కూడినయొక సంపూర్ణ రాజ్యాంగ మునకు వలయు విషయము లన్నియు, నొకే పరమేశ్వరుడనియు, మానవుని భావ్యభివృద్ధి యధిభయ నాయన హస్తగతిమై యున్నదను మూలసూత్రములపై నాధారముచేసి యీగ్రంథమున సుద్ధాటంపబడినవి" అని చెప్పిన ప్రవక్తయొక్క యాధునిక జీవిత చరిత్ర కారుడగు Rudolf Krehl మహనీయుని వాక్యముల జ్ఞప్తియందుంచుకొన వలసియున్నది ఇంత వైవిధ్యము గల గ్రంథమును ఏక వాక్యతగాగల గ్రంథముగ పరిశీలించ నమకట్టినపుడు, విషయముయొక్క ప్రత్యేకతననుసరించి యా యా భాగములు విడివిడిగా పరిశీలంపవలసియున్నది ఏకేశ్వర సూత్రము సుద్ధాటించునపుడు దాత్తత కలిగి

10. Hughes' Dictionary of Islam, art. "Quran".

పరమేశ్వరుని పవిత్రాజ్ఞాను వర్తత్వమును, తత్తిరస్కూణ ఫలితమును చర్చించునపుడు త్తమ కవిత్వమును విను నలవాటు కలశ్రోతలను సమీక్షజాలు ఓజఃకాంతులు కలిగి, వెను కది ప్రవక్తృ చరిత్రములను విమర్శించి మోహమృదు ప్రవక్తను ప్రోత్సహించి యాయనను వినువారిని మాటి మాటికి మందలించు నపుడు హృదయాకర్షకత్వమును సుహృత్సమృతత్వమును కలిగి, యామహాగ్రంథములోని భాష ప్రతిదినమానవాంతరంగ బహిఃప్రవర్తనావసరములకు తగియుండి, తత్ప్రవర్తనమును నూతన మతి నూత్రిములతో మేళవించుచున్నది)

ఖుర్ఆన్ యొక్క తైలిని గుఱించి ఒక్క విషయము చెప్పు వలెను. ఖుర్ఆన్ గ్రంథము వచనమున నున్నది. ఐనను అందొక విధమైన మాధుర్య ముట్టిపడుచున్నది. శబ్దమాధురికిని, తైలీ సార శ్యమునకును ఖుర్ఆన్ అసమానమైనది అరబీభాష తెలియనివారికి కూడ అందొక మధురగానము వలె కర్ణపేయమై యుండును. ఛందో బద్ధము కాకపోయినను ఒక సుఖాస్పదమగు లయ ఆ భాషలో పొడ కట్టును. వేయేల అందొక అత్యద్భుత భాషాసృష్టి.

ఇట్టి మహత్తరమగు ఖుర్ఆన్ గ్రంథము సరిగా బోధపడవలె నన్న కొంత వ్యాఖ్యాన మవసర మనిపించినది. మన దేశములో మొదటినుండియు ఇస్లామ్ మతము యెడ పెక్కు అపోహ లుండుటచే ఆ అపోహలను పోగొట్టుటకై ఈ వ్యాఖ్యాన మవసరమైనది ఈ సందర్భమున నేను గావించిన వ్యాఖ్యాన విధానమును వివరించుట ఉచితమను కొందును పరమత దూషణముగాని, పరమత ఖండనము గాని ఈ వ్యాఖ్యానోద్దేశము కాదు. వేదములును, ఉపనిషత్తులును ప్రతిపాదించిన మతమునకు ఖుర్ఆన్ గ్రంథ ప్రతిపాదితమగు మత ముతో ఎంతవరకు సమన్వయము కుదురును? సమన్వయము కాని చోట్ల అట్లు విరుద్ధముగ నుండుటకు కారణమేమై యుండును? ఈ విషయములను విమర్శాపూర్వకముగ వివరించుటయే నా ఉద్దేశము. భగవంతుడాక్కడే. సత్యమునుకూడ ఒక్కటే భగవత్ప్రీతిమైన సత్యజ్ఞానము కూడ ఒక్కటే అట్టి యెడ మతములు వివిధములగుటకు అవకాశ మెక్కడనున్నది? ఇప్పుడు మనకు కన్పించుచున్న మత విభేదములు సత్యమును మనము గ్రహించుటయందును, గ్రహించినను

దాని ననుసరించుటయందును గల లోపములవల్ల కల్గినవేగాని స్వతస్సిద్ధమైనవి కావు. పూర్వాచారముల యెడలను, సాంప్రదాయముల యెడలను బానిసత్వము మానవ సహజముగు ఒక దౌర్బల్యము. విశాలదృష్టియు, స్వచ్ఛమైన దృక్పథమును, నిర్లిప్తముగు వివేచనా శక్తియు, అన్నిటి కంటె నధికముగ ధర్మజ్ఞానయు నున్నప్పుడే ఆ దౌర్బల్యము నశించును. అప్పుడే స్వచ్ఛముగు సత్యము దృగ్గోచరమగును. అట్టి సత్యసందర్శనమునందు తోడ్పడుటయే నా ఈ అల్ప ప్రయత్నము యొక్క ఉద్దేశము. జిజ్ఞాసువులు దీనిని సద్భావముతో పరింతురుగాక !

ఖుర్ ఆన్ గ్రంథ ఆంధ్రానువాదమును వ్యాఖ్యాన సహితముగ ౧౨ సంపుటములలో ప్రకటింప దలచినాను. పండ్రెండవ సంపుటము ఖుర్ ఆన్ గ్రంథమునకు ఒక సమగ్రమైన పీఠికయైయుండును. దైవానుగ్రహమున ఈపని పూర్తియైన తర్వాత శ్రీ మొహమ్మద్ ప్రవక్త ఉపదేశ వాక్కులను ఒక గ్రంథముగను, వారి జీవిత చరిత్ర మొక గ్రంథముగను వేర్వేరుగ ప్రకటింతును.

భాష సాధ్యమైనంతవరకు సుబోధకముగను సుస్పష్టముగను ఉండుటకై వ్యాకరణము నంతగ పాటింపక పోతిని. ఏదేని ఒక సూక్తముగాని, ఒక శబ్దముగాని స్పష్టముగ లేనప్పుడు దాని అర్థమును విడదీసి స్పష్టముగ నుండునట్లు బ్రాకెట్లలో ఇంచుక పైపుభేదముతో అచ్చువేయించితిని. ఈయనువాదము ప్రతిపదార్థము కాక సవివరణానువాదమని అట్టపై ననే సూచించితిని.

మాలానాఅబ్దుల్ కలాం ఆజాద్ గారు ఉర్దూభాషలో రచించిన 'తర్జుమానుల్ ఖుర్ ఆన్' అను ఖుర్ ఆన్ గ్రంథముయొక్క 'సవివరణ ఉర్దూ అనువాదమును' నేనెక్కువగ ననుసరించితిని. మాలానా అబ్దుల్ హక్ గారు రచించిన 'తఫ్సీరెహ్ కాశీ' అను ఉర్దూభాషయందు ఖుర్ ఆన్ భాష్యము నాకెక్కువ ఉపకరించినది. ఇవికాక మాలానా అవ్రఫ్ ఆలీ ధానవీగారి యొక్కయే, హజరత్ షారఫీయుద్దీన్ గారి యొక్కయు ఉర్దూ అనువాదములును, అలామాఅహ్మదుస్సఫ్ ఆలీగారి

యొక్కయు, మాల్వీ మొహమ్మదలీగారి యొక్కయు ఆంగ్లానువాదములును నాకెంతయో ఉపకరించినవి. ఈ గ్రంథకర్తల కెల్లరకును నాకృతజ్ఞతలు.

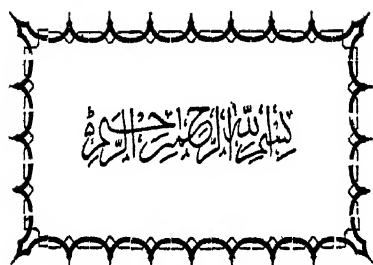
ఆర్ష గ్రంథజ్ఞానము నాకెక్కువగ బ్రహ్మశ్రీ కనుపర్తి మార్కండేయశర్మగారు ఆంధ్రమున వెలువరచిన ఉపనిషద్భాష్యములవల్ల కలిగినది తరువాత సర్. యస్. రాధాకృష్ణయ్యగారి “ఇండియన్ ఫిలాసఫీ” రెండు సంపుటములును, ప్రొఫెసర్ దాన్ గుప్తాగారి “హిస్టరీ ఆఫ్ ఇండియన్ ఫిలాసఫీ” రెండుసంపుటములును ప్రొఫెసర్ పి. సి. బారువాగారి “ప్రిబుద్ధిస్టిక్ ఇండియన్ ఫిలాసఫీ” అను గ్రంథమును, ప్రొ. మాక్సుముల్లరు సంపాదితములైన వేదానువాదములును, మేజర్ బి.డి. బసుగారు సంపాదించిన ‘సేక్రెడ్ బుక్స్ ఆఫ్ ది హిండుస్’ అను పెక్కు సంపుటముల గ్రంథావళియు మిక్కిలి ఉపకరించినవి. ఈ గ్రంథకర్తల కేనెంతయు కృతజ్ఞుడను.

అనువదింపవలె నను అభిలాషను నాయుం దంకురింపజేసిన శ్రీ మాడపాటి హనుమంతరావు పంతులుగారికిని, నా ప్రయత్నమునకు పలువిధముల దోహదమిచ్చిన గురు సమానులయ్య నన్ను మిత్రునిగ వాత్సల్యమున నాదరించు బ్రహ్మశ్రీ కురుగంటి సీతారామయ్యగారికిని, కవిభూషణ శ్రీ రాయప్రోలు సుబ్బారావుగారికిని, అర్థింపనిదే అచ్చు ఖర్చును నాచేత పెట్టి నన్నుచేరువుగొల్పిన ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయ లా పండితు లగు డాక్టర్ మొహమ్మద్ హమీదుల్లా సాహెబ్ గారికిని, పెక్కు విధముల నా యీ ఉద్యమమునకు తోడ్పడుచున్న సుప్రసిద్ధ ఖుర్ఆన్ భాష్యకర్తయు, నాకు గురువులును అగు మాల్వీ అబ్దుర్రహీమ్ సాహెబ్ గారికిని నా కృతజ్ఞతా సహస్రములు. వారికి భగవంతుడు చిరాయురారోగైశ్వర్యముల నిచ్చుగాక ! ఖుర్ఆన్ పవిత్రవాక్యములతో “వీరే ఇహులోకమునను ఫరలోకమునను జయశ్రీని పొందువారు ”

హైదరాబాదాంధ్ర సాహిత్య పరిషత్తు ద్వితీయ ప్రచురణ
ముగ దీని సంగీకరించిన పరిషత్తువారికి నేను కృతజ్ఞుడను.

హైదరాబాదు, దక్కన్,
౧౪, రంజాన్, ౧౩౩౦
౧, ఆజాదు, ౧౩౫౧ ఫసలి

ఇట్లు.
మొహమ్మద్ ఖాసింఖాన్.

సంపోషకుడ వీవె సకల లోకములకు
వరదాయకుడ వీవె కరుణామయుడ వీవె
అవసానకాలాన న్యాయాధిపతి వీవె !
సకల స్తుతులు మావి సర్వేశ నీకె
ఆరాధ్యుడవు మాకు అల్లావు నీవె
నీ సహాయమె వాంఛనీయమ్ము మాకు !
నడిపింపుమా సజ్జనపథాల మమ్ము
తప్పుత్రోవలనుండి తప్పింపు మీశ !
సంరక్షకుడ వీవె శరణార్థి నేను.

మూర్ ఆశ్చర్య

అధ్యాయము ౧

ప్రారంభము

(పాతిహా)

1. కరుణామయుడును వరప్రదాయకుడును అగు అల్లాః నామస్తరణముతో (ప్రారంభించుచున్నాను.)

2. మా సమస్తస్మతులును సర్వలోకపరిపూర్ణకుడగు అల్లాఃకే.

3. అతడు వరదుడు; దయామయుడు;

4. అవసాన దినమున (మే మొనర్చు పాపపుణ్యములను విచారించి తత్తదుచితఫలమును నిర్ణయించు) న్యాయాధిపతి.

5. (ఈశ్వరా!) నిన్ను తప్ప మరెవ్వరిని మే మారాధింపము; నీ సహాయమునే మే మవేక్షింతుము. (మరెవ్వరి సహాయము మా కక్కరలేదు.)

6. ప్రభూ! (మోక్షము లభించు) తిన్నని మార్గమును మాకు చూపుము.

7. నీ అనుగ్రహమునకు పాత్రులైనవారి మార్గమునే మాకు చూపుము. నీ ఆగ్రహమునకు గురియైనవారి త్రోవనుండి మమ్ము తప్పింపుము.

సూరయోఫాతిహా లేక ప్రారంభాధ్యాయము

వ్యాఖ్యానము

ఖుర్ఆన్ గ్రంథమున కిది ప్రారంభాధ్యాయము ఇందు ఏడు (౭) ఋక్కులు కలవు. ఇది ప్రవక్త మక్కాపట్టణమందుండగా ప్రోక్తమైనది.

ఈ అధ్యాయము “బిస్మిల్లాహిష్టిఫ్హిన్ఱ్ఱహీమ్” (వరప్రదాయకుడును, కరుణామయుడును అగు అల్లాః నామస్మరణముతో ప్రారంభించుచున్నాను) అను వాక్యముతో ప్రారంభింపబడినది. ఖుర్ఆన్ గ్రంథమున ౧౧౪ అధ్యాయము లున్నవి. అందులో ౯ వ అధ్యాయము తప్ప తక్కిన ౧౧౩ అధ్యాయములును ఈ తొలిసూక్తితోడనే ప్రారంభమగును. ప్రతి కార్యరంభమునను ముసల్మానులు దీనిని స్మరింతురు.

‘ఫాతిహా’ అను పేరు గల ఈ అధ్యాయము కడు చిన్నదైనను ఇస్లామ్ మతసార మిందు సూత్రీకరింపబడినది. ఈ అధ్యాయ ప్రాశస్త్యమును ఖుర్ఆనే ఈ విధముగ నుగ్గడించుచున్నది :

“ఓ ప్రవక్తా! నుహత్తు గల ఖుర్ఆన్ గ్రంథముతోపాటు పునశ్చరణము నిమిత్తము ఏడు వాక్యములు గల అధ్యాయమును ప్రసాదించితిని”

ప్రవక్త ఈ అధ్యాయమును ఖుర్ఆన్ యొక్క శిరస్సనియు ఖుర్ఆన్ యొక్క పునాది యనియు వచించిరి.

ఈ అధ్యాయము ప్రార్థనారూపమున నున్నది. అందుచేతనే దీని ననుదినము ప్రార్థనములందు ముస్లిము లనేకమారులు పఠింతురు. ఖుర్ఆన్ గ్రంథమును సమగ్రముగ చదువలేనివా రీ ఏడువాక్యముల యర్థమును బాగుగ నవగాహనముచేసికొనుచో ఇస్లామ్ మతసారము వారికి కరతలామలకమగును.

ప్రతి మానవుడును నైజముగ ఈశ్వరు డొక డున్నాడని నమ్ముచున్నాడు. ఈ భావము మానవుని ప్రకృతియందే వేరుగొనియున్నది. మానవ పరిణామమందలి అన్ని దశలయందును ఈ భావము కాన్పించుచున్నది. కాని తన అంతరాత్మ ‘అస్తి’ (ఉన్నది) అని చెప్పుచున్న ఈ బ్రహ్మము ఏక్కడ, ఎట్లు, ఏ గుణములు కలిగి ఉన్నది అను ప్రశ్న

మానవుడు నిరంతరము చేయుచునేయున్నాడు. “కిం బ్రహ్మ” (బ్రహ్మ మన నేమి?) “కస్మైదేవాయ హవిషా విధేమ?” (ఏ దేవునకు మాహవిస్సుల నివ్వవలెను?) “కిం కారణం బ్రహ్మ?” (ఈ ప్రపంచమునకు బ్రహ్మమే కారణమా?) ఇత్యాది ప్రశ్నలు అనాదినుండియు మానవహృదయమును వేధించుచునే యున్నవి. “యతో వాచో నివర్తంతే అప్రాప్య మనసాసహ” (బ్రహ్మమును పొందలేక వాక్కులు మనస్సుతో మరలుచున్నవి) అనిగాని లేక “తపసా బ్రహ్మ విజిజ్ఞానస్య” (తపస్సు లేక ఆధ్యాత్మికాలోచనము వలన బ్రహ్మమును తెలిసికొనుము) అని చెప్పబడిగాని ఈ ప్రశ్నలకు సమాధాన మిచ్చుట కాదు. బ్రహ్మజ్ఞానమున కాధ్యాత్మికాలోచన మవసరమే కాని యది సామాన్య లకు సాధ్యము కాదు. మతము సార్వజనీనకమై యుండవలెను బ్రహ్మ స్వరూపనిర్ణయమున జ్ఞాని, అజ్ఞాని అను భేద ముండకూడదు. బ్రహ్మమును పొందు మార్గములయందు భేద ముండిన నుండవచ్చును; బ్రహ్మ తత్వజ్ఞానమందు మాత్రము భేద ముండరాదు అందుచే సార్వజనీనక మగు బ్రహ్మతత్వనిర్వచన మొక టత్యంతావశ్యకమాయెను. అట్టి నిర్వచనముపైననే ప్రతి మతము నాధారపడి యుండును. ఈ విషయమున నేకీభావము కలుగుచో మతబాహుళ్యమునకు స్థానమే యుండదు. అట్టి నిర్వచనమును నిష్కర్షగా నిచ్చిన మతగ్రంథము ఖుర్ఆన్ ఒక్కటే నని చెప్పవలెను. ఈ యధ్యాయమున నట్టి నిర్వచనమే సూత్రప్రాయముగ చెప్పబడినది. ఖుర్ఆన్ గ్రంథమంతయు ఈ నిర్వచనమునే ఆధారము చేసికొని తన సమస్త సిద్ధాంతములను ప్రతిపాదించినది.

ఏ కాలమునందైనను మతజిజ్ఞాసువుల నెదుర్కొన్నవి నాల్గు సమస్యలు:

౧. బ్రహ్మముయొక్క లక్షణము లెవ్వి?

౨. సృజింపబడిన మనము దేనిచేత జీవించుచున్నాము? మన మనుభవించుచున్న సుఖదుఃఖము లెవని యధికారమునకు, నియంతుము లకు లోబడియున్నవి? మన సుఖదుఃఖము లెవరికి నివేదించుకోవలెను? ఎవరి నుపాసింపవలెను?

౩. మన మీ లోకమున నాచరించుచున్న కర్మలపర్యవసాన మేమి?

౪. మోక్షమార్గ మేది?

ఈ ప్రశ్నలు ప్రతి మానవుని హృదయాంతరాశమునను సదా ప్రతి ధ్వనించుచునే యున్నవి. వీనినే శ్వేతాశ్వతరోపనిషత్తు చక్కగ నిట్లు క్రోడీకరించినది —

ఓం బ్రహ్మవాదినో వదంతి

కిం కారణం బ్రహ్మ ? కుతస్మిన్ జాతా ?

జీవామకేన ? క్వ చ సంప్రతిష్ఠితాః ?

అధిష్ఠితాః కేన సుఖేతరేషు

వర్తమాహే ? బ్రహ్మ విదో వ్యవస్థామ్*—౧ ౧

ఖుర్ ఆన్ గ్రంథాని ఈ అధ్యాయమున పై ప్రశ్నలకు నిష్కర్షయగు సమాధానము సుబోధకముగ చెప్పబడినది. సత్య మెప్పుడును సులభము గను సుగమముగను నుండును శంకలకుగాని అర్థాంతరములకుగాని తావిచ్చు సమాధానము సమాధానమే కాదు. అంతే కాదు, మానవబుద్ధిని ధిక్కరించునదియు, మానవ జ్ఞానమునకు వ్యతిరేకమును విపరీతమును ఐనదియు నగు సమాధానము సమాధానమే కాదు. ఖుర్ ఆన్ గ్రంథ మిచ్చిన సమాధానమున చిక్కు లేమియు లేవు; ఏ విధమగు శంకకును తావు లేదు.

భగవంతుని అనంతగుణములను వర్ణించు నామము లన్ని భాషల యందును అన్ని ధృతములవారికిని కలవు. ఖుర్ ఆన్ గ్రంథమున కూడ భగవంతుని కల్యాణగుణములను వర్ణించు పెక్కు నామములు కలవు. వాటి సంఖ్య ౧౦౦౧ అని పండితులు గణించిరి. భగవంతుని అనంత గుణములను వర్ణించుటకు ఎన్ని నామము లున్న నేమి కొంత ? ఇట్టి గుణవర్ణనమునుచేయు యే నామమును లేక అన్ని నామములు కలిసియు పరిపూర్ణుడగు బ్రహ్మమును నిర్దేశింపలేవు. ఒక్కొక్క నామము భగవం తుని ఒక్కొక్క అంశను, అన్ని నామములును కలసి భగవంతుని కొన్ని అంశలను మాత్రము నిర్దేశించగలవు. పరిపూర్ణుడగు బ్రహ్మమును నిర్దే

*ఈ ప్రపంచమునకు కారణము పరబ్రహ్మమా? దేనివల్లనుండి మనము పుట్టితిమి? ఎవని సహాయముచే మనము బ్రతుకుచున్నాము? మన మెచ్చట నున్నాము? సుఖ దుఃఖములవ్యవస్థను ఎవ్వనిచేత అధిష్ఠితులమై అనుభవించుచున్నాము? అని బ్రహ్మ వాదులు పరస్పరము చర్చించుకొనుచున్నారు.

శించు శబ్దము సాధకులకును సామాన్యులకునుకూడ చాల అవసరము. ఎందుకనగా గుణనామసంక్తీర్తనము చేయువారికి భగవంతుని సంపూర్ణ దర్శనము లభింపదు. “నేదం యదిద మహాతే” అను కేనోపనిషద్వచనము నందును, “యాంతి దేవవ్రతా దేవాన్ పితౄన్ యాంతి పితృవ్రతాః భూతానియాంతి భూతేజ్యాయాంతి మద్యాజినో ౭ పిమామ్” (౯-౨౫) అన్న గీతావచనము నందు నీ సత్యమే విశదీకరింపబడినది అట్టి విభూతులను ఆరాధించుట అజ్ఞాన మని గీతయే కాక శ్రుతికూడ “అంధం తమః ప్రవిశంతి య ఉ సంభూత్యాగ్ం రతాః” అని నిష్కర్షగ చెప్పినది. ఒక్కొక్క భగవద్గుణమును ఒక్కొక్క దేవతగ నిరూపించి అట్టి దేవతలను పూజించు ఆచారము కూడ సార్వార్థికనామము లేకపోవుటవలననే వచ్చియుండవచ్చును. భగవంతుని అనంతగుణములలో మూడు అత్యంతముఖ్యమైనవిగా పరిగణింపబడుచున్నవి. — ౧ సృష్టికర్తృత్వము ౨ పోషకత్వము ౩ లయకారకత్వము. పుట్టుక, జీవనము, చావు — ఇవి ప్రతి జీవికి సామాన్య ధర్మములు ఈ మూడు అవస్థలకు ప్రేరేపకుడు లేక కారకుడైన భగవంతునకు మానవుడు మూడు ముఖ్యగుణముల నాపాదించినాడు. అంతటితో ఆగక ఒక్కొక్క గుణమునకు ఒక్కొక్క రూపమును కల్పించి ఆ రూపములను ప్రత్యేక ప్రత్యేకముగ ఆరాధింపసాగినాడు. బహుదైవతారాధనము ఈ విధముగనే ప్రాకియుండవచ్చును భగవద్విభూతులనే భగవంతుడని భ్రమించి అనేక దేవతలను కల్పించుకొని ఆ దేవతానీకములో ఎవరి నారాధింతునా అని సందేహింపసాగినాడు ఈ సందేహము ఆర్యజాతిని చిరకాలము బాధించి యుండవలెను. అనేక ఉపనిషత్తులయందు దీనిని గుఱించిన విచారణ కలదు. ఇట్లు విచారించి విచారించి ఇట్లు ప్రత్యుత్తరమిచ్చినాడు :

యోదేవానా మధిపో | యస్మిన్లోకా అధిక్రితాః

యఃకోశే ౭ స్య ద్విపద శ్చతుష్పదః | కస్మై దేవాయహవిషా విధేమ * శ్వేతా VI. 13.

* ఏ పరమేశ్వరుడు బ్రహ్మాది దేవతలకు అధిపతియో, సర్వకారణభూతుడగు ఏ పరమేశ్వరునియందు భూతాదిలోకములు అధిష్టింపబడియున్నవో, ఏ పరమేశ్వరుడు ఈ మనుష్యులకును, పశువులకును నియామకుడుగా నుంటున్నాడో అట్టి ఆనందస్వరూపుడును ప్రకాశస్వరూపుడును ఆగు పరమేశ్వరుని కొఱకు హవిస్సులను నమర్పించుకొనుచున్నాము

ఇట్లు విజ్ఞానధను లగు మహర్షులును తత్వజ్ఞులును సత్యజ్ఞానానంద స్వరూపుడును అవాఙ్మానసగోచరుడును అగు భగవంతుని తెలిసికొనిరి. కాని జనసామాన్యమగు మతము మాత్రము ప్రతిమోహనము, బహు దైవతారాధనముతోడనే ఆగిపోయెను ఇంతే కాక మానవమాత్రులగు శ్రీకృష్ణ బుద్ధాది మహాత్ములను, ధార్మికులగు రామ హనుమదాది వీరాగ్రే సరులను, దైవతములుగా నారాధింపసాగిరి. అట్లు చేయుట అజ్ఞానమని రామమోహనరాయలవంటి తాత్వికశిరోమణులు మనదేశమున బోధించిరి. ఈ అజ్ఞానమున కంతటికిని బ్రహ్మగుణోపాసనమే కారణమని ఇంతకు ముందే చెప్పియుంటిని. బ్రహ్మస్వరూపనిర్ణయము చేయుటయందు ఆర్యణువులు ఎంతో శ్రమపడిరి కాని వారి పరిశోధనాఫలితమునంతటను ఒకచో చేర్చి వాటియందలి సత్యాసత్యములను నిర్ణయించు గట్టిప్రయత్నమును విమర్శకదృష్టితో ఎవరును చేయరైరి. అట్లు ప్రయత్నము చేసిన వారు కూడ “సర్వం ఖల్విదం బ్రహ్మ” అను సిద్ధాంతము ననుసరించి సూర్యాది సమస్త భూతములం దంతర్యామియై యున్న భగవదంశమును ఆధారముగా గొని అయ్యైవస్తువులను బ్రహ్మకభేదముగా సిద్ధాంతీకరించిరి. (ఛాందో. ౧-౬-౬. తైత్తి నారా ౧౩-౧౪)

ప్రపంచమునందలి యే మతమునందైనను శుద్ధబ్రహ్మమునకు సార్వాధికనామ మున్నట్లు కన్పించదు బ్రహ్మము అచిన్త్యరూపము; అవాఙ్మానసగోచరము; నిరాకారము, అనంతము, అఖండము. అట్టి బ్రహ్మమును నిర్దేశించు శబ్దము మరొక అర్థమునకు తా వీయకూడదు. ఖుర్ఆన్ అట్టి శబ్దమును కల్పించినది. ఆ శబ్దమే “అల్లాః”. ఈ శబ్దమునకు వ్యుత్పత్తి లేదు; లింగ వచనములు లేవు; ఎట్టి ఆకారమునకును ఇది చిహ్నము కాదు. నిరాకారుడగు శుద్ధబ్రహ్మమునకే ఇది చిహ్నము. తక్కిన సహస్ర సంఖ్య గల నామము లన్నియు గుణనామములు మాత్రమే. “అల్లాః అనం ఖ్యాక-కల్యాణగుణకలితుడు మీ కిష్టమైనచో ఆ గుణములతో వానిని సంబోధింపుడు.” (౧౯ : ౬.) అని ఖుర్ఆన్ చెప్పుచున్నది. అల్లాః శబ్దమును శుద్ధ బ్రహ్మమునకు సంజ్ఞావాచకముగ ఖుర్ఆన్ యేర్పరచినది.

ఇట్లు శుద్ధబ్రహ్మమున కొక సార్వాధికనామమును వీర్పరచి ఈ అధ్యాయము నాల్గు ప్రధాన గుణనామములను పేర్కొనుచున్నది. ఈ గుణ

నామములు బ్రహ్మస్వరూప నిర్ణయమును చేయుచున్నవి. బ్రహ్మలక్షణము లీ నామములందు వివరింపబడినట్లు యింక వేనియందును వివరింపబడ లేదు. ఈ నామములు వరుసగా ఇవి రబ్, రక్షాహన్, రహిమ్, మలిక యాబిద్దీన్

‘రబ్’ అను నామమును నేను ‘పరిపోషకుడు’ అని తెనిగించితిని. తెలుగున మరొకవిధముగ ఆశబ్దార్థము ననువదించ సాధ్యము కాలేదు. ఈ శబ్దమునకు అరబ్బీభాషయందు విశాలమగు అర్థము కలదు “ఉత్పత్తి యైనది మొదలు సంపూర్ణాభివృద్ధి నొంది గమ్యాంతమును చేరువరకు గల సమస్తావస్థలయందును తత్తదుచితమగు పోషణము నిచ్చువాడు” అని రాగిబ్ అను నిఘంటుకారుడు దీని అర్థమును వ్రాయుచున్నాడు. అసగా ప్రతి వస్తువును సృష్టియందలి దాని ప్రథమావస్థ మొదలుకొని చరమావస్థ వరకు గల సమస్తావస్థలయందును ఆయా అవస్థలకు కావలసిన సమస్త పోషణయు నిచ్చువాడని అర్థము సృష్టి స్థితి లయములను మూ డవస్థల యందు మొదటి రెండవస్థలకును హేతుభూతుడు అను అర్థ మిం దున్నది.

భగవంతుని యొక్క వర్ణనములలో ముఖ్యమైనవి అతని సృష్టి కర్తృత్వమునకును పోషణత్వమునకును సంబంధించినవి “కిం కారణం బ్రహ్మ? కుతస్మజాతా? జీవామకేన? క్వ చసంప్రతిష్ఠితా?” ఇత్యాది ప్రశ్నల కన్నిటికిని సమాధాన మిం దీయబడినది తాత్వికులు కొందరు సృష్టికి కారణము బ్రహ్మము కాదనియు కాలాదులు కారణమనియు చెప్పిరి. కర్మయే జగత్కారణమని మీమాంసకులును, ప్రకృతిస్వభావమే జగత్కారణ మని లోకాయతికులును, కాలమే కారణమని కాలవేత్తలును, యదృచ్ఛ చేతనే జగత్తు సృజింపబడుచున్నదని నిరీశ్వరవాదులును, పంచమహాభూత ముల సంయోగము వలన జగత్సృష్టి జరుగుచున్నదని జగన్నిత్యత్వవాదు లును, ప్రకృతియే జగత్కారణమని శాక్తేయులును, ఇట్లు వివిధముగ తలంచుచున్నారు. ఈ వివిధ మతములను పేర్కొని శ్వేతాశ్వతరక్రతి :

తేధ్యానయోగానుగతా అపశ్యన్
 దేవాత్మక క్తిం స్వగుణైర్నిగూఢామ్,
 యః కారణాని నిఖిలాని తాని
 కాలాత్మయుక్తా స్వధితిష్ఠ త్యేకః*

(I 3)

అని ఈ సర్వకారణములను నియమించు అద్వితీయుడగు పరమాత్మయొక్క సర్వజ్ఞత్వ సర్వేశ్వరత్వాది గుణములచేత నిగూఢమైనట్టి జగదుత్పత్తి స్థితి లయ నియమనశక్తియే జగత్కారణమని చెప్పుచున్నది.

ఇక్కడ ఖర్ ఆన్ గ్రంథము భగవంతుడు సృష్టికర్త యనియే కాక సర్వావస్థలయందును పోషకుడనికూడ చెప్పుచున్నది

ఇంక రెండవ నామము 'రహ్మాన్' ఈ శబ్దమును 'వరదుడు' అని నే నాంధ్రీకరించితిని రహ్మాన్ అనగా శ్రేష్ఠమగు వస్తువుల నిచ్చువాడని అర్థము. భగవంతుడు మన కిచ్చుచుండిన శ్రేష్ఠమగు వస్తువు లెవ్వి ? ఎట్టిచ్చుచున్నాడు ? ఎవరి కిచ్చుచున్నాడు ? అని ప్రశ్నలు సహజముగ నుత్పన్నమగును. ఈ ప్రశ్నలకు ఖర్ ఆన్ గ్రంథమున సృష్టమగు ప్రత్యుత్తరము లీయబడినవి

భగవంతుడు సృష్టికర్త. మన స్థితికి కారకుడు అన్నవిషయము 'రహ్' నామమునం దిమిడియున్నదని చెప్పియుంటిని. అట్టి సృష్టికి శ్రేష్ఠత్వమును సౌందర్యమును ఆపాదించువాడుకూడ భగవంతుడు. ప్రకృతి యందు కేవలము నిర్మాణకౌశలమే కాక, సౌందర్యాపాదనాశక్తియు కనిపించుచున్నది. అందుచేతనే ప్రతి వస్తువు సుందరమగుచున్నది.

* ఆ బ్రహ్మవేత్తలు ధ్యానయోగము ననుసరించినవారై వీ అద్వితీయుడగు పరమాత్మ కాలము మొదలుకొని పురుషునివరకు గల ఆ కారణముల నన్నిటిని నియమించుచున్నాడో అట్టి పరమాత్మయొక్క సర్వజ్ఞత్వ సర్వేశ్వరత్వాది గుణములచేత నిగూఢమైనట్టి ప్రకాశస్వరూపుడగు పరమాత్మయొక్క జగదుత్పత్తిస్థితి లయ నియమనశక్తిని జగత్కారణముగా నెరింగిరి.

పువ్వులయందు పరిమళము, పక్షుల కలకంఠము, వృక్షముల మనోహర పర్ణములు, జంతువుల నయనానందకరమగు వింతరంగులు, సూర్యుని తేజస్సు, చంద్రుని వెన్నెల, నక్షత్రముల వింతకాంతులు, శిలలయందలి చిత్రపర్ణములు, సీతాకోకచిలుకరెక్కల సవరింపు, మిణుగురుపురువుల మేలిమివెలుగు—సౌందర్యాపాదకములగు ఇవన్నియు భగవత్సృష్టికి అమూల్యాభరణములు సృష్టివ్యాపారమునందు అలంకృతికూడ కన్పించుచున్నది. ఈఅలంకారగుణమే ‘ఉహృత్’ అని ఖుర్ఆన్ చెప్పుచున్నది. సౌందర్యము, శ్రేష్ఠత్వము లేని సృష్టి ఎడారివంటిది. దానిలో ఆనందములేదు. అందుచే భగవంతుడు ప్రతి వస్తువునందును శ్రేష్ఠత్వమును సౌందర్యము నుంచెను.

“ప్రతి వస్తువును సౌందర్యవంతముగను శ్రేష్ఠముగను నిర్మించిన భగవంతుడు కళాకారుడు ” (సున అల్లాహిల్లజి అత్ఖున కుల్లపై ఇన్)

నేను సృష్టించిన ప్రతి వస్తువును సుందరముగనే నిర్మించితిని.” (అల్లజీ అహ్సన కుల్లపై ఇన్ ఖలఖహు)

“సౌందర్యాపాదకమగు నా శక్తి సమస్త వస్తువులను పరివేష్టించి యున్నది.” (వరహృత్ పసిఅత్ కుల్లపైఇన్) అని ఖుర్ఆన్ వాకొనుచున్నది.

భగవంతుని సృష్టిలో మరొక విశేషము కలదు. ప్రతి వస్తువు మన ఉపయోగమునకే సృష్టించబడినది అనుపయోక్తమగువస్తు వేదియు సృష్టియందు లేదు. ఇదికూడ భగవంతుని వరదాయకత్వమే.

ఇంక ఈ వరదాయకత్వము, ఈ శ్రేష్ఠత్వ సౌందర్యాపాదకమగు శక్తి ఎట్లు ప్రకాశమునకు వచ్చుచున్నవి ? భగవంతుడు ప్రకృతిని కొన్ని నియమములచే బంధించినాడు. ఆ నియమములకు లోబడి ఈ శక్తులు క్రమముగ పరిణమించి పరిపక్వదశను పొందును. ఈ క్రమవికాసధర్మము కూడ భగవంతుని వరదాయకత్వగుణము వలననే యేర్పడినదని ఖుర్ఆన్

చెప్పుచున్నది. ఈ ప్రకృతి పరిణామధర్మమునకు లోబడియే సర్వసృష్టియు నడచుచున్నది.

భగవంతుని అనంతమగు వరప్రసాదత్వమున అందరకును భాగమున్నది. సృష్టియందలి వరములు అందరిసౌత్తుగా భగవంతుడు నియమించినాడు. సూర్యుడు దుష్టులకును సజ్జనులకును ఒకేవిధమగు లాభమును కలిగించుచున్నాడు కాని దుర్మార్గులు భగవంతుని వరములను దుష్టమార్గమున వినియోగించుచున్నారు దాని ఫలము వారి కప్పుడే కలుగును.

ఈశ్వరదత్తమగు వరములను తమ ఆత్మోత్థానమునకును జన్మసాఫల్యమునకును ఉపయోగించుకొనక దౌర్మార్గ్యమునకై వినియోగించినచో వెంటనే శిక్ష దొరుకును. అగ్నిని స్పృశించిన కౌఠము సముద్రములో దుమికిన మునిగి చావవలసివచ్చును కాని అగ్ని, నీరు — ఇవి భగవంతుని అత్యంత శ్రేష్ఠమగు వరములలో చేరినవి. వానిని మనము దుర్వినియోగముచేయుచో అవి ప్రాణాంతకమగును సృష్టియందు అపకారకరమును, హేయమును అగు వస్తువేదియును లేదు వాని దుర్వినియోగమే వాటియం దపకారభీతియు హేయభావమును కలిగించుచున్నది

మన ప్రతినేతకును ప్రతిఫలమున్నది అది దైవనిర్ణీతము — ప్రకృతియందే ఆ నియమము స్థగితమై యున్నది. నేతకు ప్రతినేత కల్గించు శక్తి ఒక భగవద్విభూతి, ఈ ఆధ్యాయమందలి నాల్గవగుణము ఈ విభూతినే వర్ణించుచున్నది (“మాలిక్ యూపిడ్స్”) (అవసానదినమునాటి న్యాయాధినేత.)

ప్రకృతియందు బాధ, తన్నివారక సాధనములు — రెండును ఒకదానివెంటి ఒకటి కన్పించుచున్నవి. ఈ ధర్మము ఒక జీవకణముమొదలు బ్రహ్మాండమువరకును గల సమస్త జీవులయందును పని చేయుచున్నది మనము కాలుజారి నీటపడినప్పుడు నీరు వెంటనే ముంచి చంపదు అది ముందు పైకి తేల్చును. ఏదేని విషక్రిమి మనదేహమున ప్రవేశించి

నపుడు ఇంతకుముందే దేహమున నున్న అనేక క్రిములు దానిని ముట్టడించును. ఇది శరీరకామ్రజ్జుల కందరకును తెలిసిన సామాన్యవిషయము. ఎట్టి కార్యమున కెట్టి ఫలము కలుగవలెనో ఆ నియమము సృష్టియందే యున్నది కాని మానవజీవితము యేకకార్యనిర్మితము కాదు మనము చేయు లక్షలకొలది పనులు, మాట్లాడు లక్షలకొలది మాటలు, తలచు లక్షలాది తలపులు—వీటి అన్నిటివలన కలిగిన సామూహికఫలమును మరణానంతరమే నిర్ణయింపవలెను ఎందుకనగా ఆ ఫలము మనము జీవితకాల మంతటను కావించిన సమస్త కర్మలయొక్కయు, పలికిన సమస్త భాషణములయొక్కయు, తలచిన సమస్త భావములయొక్కయు సామూహికఫలము. ఆ ఫలము సహితము భగవంతుని అనుల్లంఘనీయమగు ప్రకృతిధర్మము ననుసరించియే యుండును. “భగవన్నియశుషులలో యెట్టి మార్పును కలుగజాలదు” (ఖు. 30 : 30) అట్టి సామూహికఫలమును తుదిదినమున నిర్ణయించువాడు భగవంతుడు ఇది భగవంతుని ముఖ్య విభూతులలో నొకటి మన మరణానంతర జీవితము దీనిపైననే ఆధార పడియున్నది.

ఇట్లు భగవత్స్వరూప నిర్ణయమునుగావించి, ముఖ్యమగు భగవద్విభూతులను వివరించి ఈ అధ్యాయ మింక మానవునకును భగవంతునకును మధ్య నుండవలసిన సంబంధమును నిర్వచించుచున్నది.

“నిన్ను తప్ప మరెవ్వరిని మే మారాధింపము” అని ప్రతిజ్ఞ చేయుమని భగవంతు డాజ్ఞాపించుచున్నాడు.

‘భగవంతుడు ఒకడు’ అని మతము లన్నియు ఏదో ఒకవిధముగ చెప్పుచున్నవి కాని ఆ ఏకేశ్వరునే ఆరాధించు మతములు లేవు వాయ్యాది భూతములను ప్రత్యక్షదైవతములుగా ఆరాధించు పద్ధతులు ఉపనిషత్తుల యందునైతము చెప్పబడినది (తైత్తి. నారా. ప్ర) ఖుర్ఆన్ భగవంతుడొక్కడే ఆరాధ్యుడు. అతనిని తప్ప మరెవ్వరిని ఆరాధింపకూడదు.

“నీ సహాయమునే మే మపేక్షింతుము మరెవ్వరి సహాయమునూ మా కక్కరలేదు” అని మానవునికడనుండి ప్రతిజ్ఞను గొనుచున్నది “ఇష్టోపురపతు నస్వస్తి దాం”* “సమో రుద్రాయ విష్ణవే మృత్యుర్మేపాహి”† “మేధాం మ ఇష్టోదదాతు మేధాం దేవీనరస్వతీ మేధాం మే అశ్వినా పుభావాధితాం పుష్కరశ్రజా” .. ఇత్యాది వివిధ దేవతారాధనాసూచకములగు ఎన్నో వాక్యములు ఉపనిషద్గ్రంథము లందునైతము కన్పించుచున్నవి ఖుర్ఆన్ ఇట్లు ఒక్కొక్క కోరిక కొక్కొక్క దేవతను ప్రార్థించు విధానమును ఖండించినది భగవంతు నొక్కనే ఆరాధింపవలెను. “అతనికడ నుండియే సహాయమును వేడవలెను” అని ఖుర్ఆన్ చెప్పుచున్నది.

అందుచేతనే మోక్షమార్గమును చూపుమని భక్తుడు భగవంతునే ప్రార్థించుచున్నాడు :—

“ప్రభూ ! మోక్షము లభించు తిన్ననిమార్గమును మాకు చూపుము నీ అనుగ్రహమునకు పాత్రులైనవారి మార్గమునే మాకు చూపుము నీ ఆగ్రహమునకు గురియైనవారి మార్గమునుండి మమ్ము తప్పింపుము”

ఇట్లు ఖుర్ఆన్ భగవంతుని స్పష్టముగ నిరూపించుచున్నది ఈ నిరూపణము శ్వేతాశ్వతరోపనిషత్తునందలి యీ క్రింది భావములతో సామరస్యము కలిగియున్నది :—

న తస్య కార్యం కరణఇచ్చ విద్యతే

న తస్మిన్ శాస్త్రధికశ్చ దృశ్యతే,

* పరమ మరిపించువాడును సుఖము నొసగువాడును, అభయ మొసగువాడును అగు ఇంద్రుడు మా సంరక్షణార్థము ముందు వచ్చుగాక.

† రుద్రుని కొఱకును విష్ణువు కొఱకును నమస్కారము అగుగాక ఓ రుద్ర విష్ణువులారా ! నన్ను మృత్యువునుండి రక్షింపుడు.

...ఇంద్రుడు, సరస్వతీదేవియు, పద్మచూలాలంకృతులగు ఆశ్వినీదేవత లిద్దరును మాకు మేధను కలుగజేయుదురుగాక

తైత్తిరీయోపనిషత్ నారాయణప్రశ్నాంతర్గతము.

ప్రారంభాధ్యాయ వ్యాఖ్యానము

పరాఽన్య శక్తిర్వివిధైవ శ్రూయతే
స్వాభావికీ జ్ఞాన బలక్రియా చ॥

స తన్య కల్పితపితృన్తి లోకే
స చేళితా నైవ చ తన్య లిజ్జమ్
స కారణం కరణాధిపాధిపః
స చాన్య కల్పిజ్జనితా స చాధిపః॥

[VI : 8, 9]

ఆ పరమేశ్వరునకు శరీరముగాని చక్షురాంద్రియములుగానిలేవు ఆ పరమేశ్వరునితో నముడుగాని అధికుడుగాని ఎవ్వడు కనపడడు ఆ పరమేశ్వరుని శ్రేష్ఠమైన శక్తి నానావిధమైనదిగా వేదములందు ప్రతిపాదించబడుచున్నది ఆ ఈశ్వరశక్తి స్వాభావికమైనది, సర్వవిషయ జ్ఞానప్రవృత్తియు, స్వనన్నిధిమాత్రముచేత సర్వము స్వాధీనముచేసుకొని నియమించునదియనై యున్నది

ఆ పరమేశ్వరుడు కార్యకారణాదికూన్య డగుటచేత అతనికి ప్రభువుగాని నియంతగాని లేడు, అత డిట్టివాడని ఊహించుటకు లింగభూతమైన చిహ్నముగాని లేదు అతడే సర్వకారణభూతుడు అతడే ఇంద్రియాధిష్ఠాన దేవతలగు సూర్యాదిదేవతలకు ప్రభువు అతనికి జనకుడుగాని, అతనికంటె అధికుడుగాని మఱొక్కడు లేడు)

రెండువ అధ్యాయము

గోవు

అధ్యాయము ౨

గోవు*

(బఖరా)

కరుణామయుడును వరప్రదాయకుడును అగు
అల్లానామస్మరణముతో (ప్రారంభించు చున్నాను)

మొదటి ఖండము

1. అలిఫ్ - లామ్ - మీమ్.

2. ఇది భగవత్ప్రీతమగు గ్రంథము. దీని సంశయ మేమి
యును లేదు. సన్మార్గప్రవర్తకుల కిది మోక్షమార్గమును చూపును.

3. అతీంద్రియములైన తత్వములను విశ్వసించువారును,¹
ప్రార్థనమునందు నిశ్చలబుద్ధి కలవారును,² మేము ప్రసాదించిన సంప
దను ధర్మమార్గమున వ్యయపరచువారును,³

4 నీకు (శ్రీ మొహమ్మద్ ప్రవక్తకు) ఈయబడిన భగవద్గ్రంథము
నందును, పూర్వప్రవక్తల కీయబడిన భగవద్గ్రంథములయందును
(శ్రద్ధాపూర్వకముగ) విశ్వాసముంచువారును,⁴ మరణానంతరజీవితముపై
విశ్వాసముగలవారును-⁵

5. వీరే భగవన్మార్గమున నడచువారు. వీరే (ఈ లోకమునం
దును, పరలోకమునందును) జయశ్రీని పొందువారు.

6. కాని ఎవరు నిశ్చలమగు ఆస్తిక్యబుద్ధిని విడనాడి తిరస్కా
రమును చూపిరో వారిని నీవు భయపెట్టినను భయపెట్టకపోయినను
ఒకటే. వారింక విశ్వసించరు ⁶

7. వారి హృదయములును చెవులును ముద్రాబద్ధములు
కావింపబడినవి. వారి కంఠం పొరలు గ్రమ్మినవి.⁷ వారు ఘోరశిక్షకు
పాత్రులగుదురు.

రెండవ ఖండము*

8. మరికొంద రున్నారు, వారిట్లందురు: “మాకు అల్లా
యందును కర్మపరీక్షాదినము నందును విశ్వాసము కలదు.”

9. కాని వాస్తవముగ వారి కట్టి విశ్వాసము లేదు. వారు అల్లాను విశ్వాసవంతులను మోసగింపజూచువారు. గ్రహింపలేరు గాని వారు తమ్ము తామే మోసగించుకొనుచున్నారు.

10. వారి హృదయములు అవిశ్వాసజాడ్యపీడితములు. భగవంతు డా జాడ్యమును ప్రకోపింపజేసినాడు. ఇట్టి వారికై ఘోరశిక్ష వేచియున్నది ఎందుకనగా వా రసత్యవాదులు, మోసగాండ్లు.

11. “ప్రపంచములో దౌర్భాగ్యమును వ్యాపింపజేయకుడు” అని వారితో చెప్పినపుడు, వారు “మేము లోకసంస్కర్తలము” అని (దంబములు) పలుకుదురు.

12. (జ్ఞాపకముంచుకొనుము) నిశ్చయముగ వారే దౌర్భాగ్యమును విస్తరింపజేయువారు. అది వారికి తెలియదు.

13. “మీరు కూడ విశ్వాసవంతుల వలె సన్మార్గము ననుసరింపుడు” అని వారితో చెప్పినపుడు, వారు “ఏమీ! మేము ఈ బుద్ధిహీనుల వలె విశ్వసించుమా?” అందురు. జ్ఞాపకముంచుకొనుము: వీరే వాస్తవముగ బుద్ధిహీనులు; వారి కది తెలియదు.

14. (ఈ సందేశమును) విశ్వసించినవారితో కలిసినప్పుడు “ఆ సందేశమునందు మాకు కూడ నమ్మకము కలదు” అని వారందురు. కాని దుర్మార్గులగు తమ సహచరులను కలిసినపుడు “మేము మీలోని వారమే; వారిని పరిహసించుటకు మాత్ర మట్లు చెప్పితిమి.” అందురు.

15. కాని వాస్తవముగ వారే పరిహాసపాత్రు లగుచున్నారు. వారి పరిహాసమునకు ఫలము భగవంతుడు వారికిచ్చును. వారట్లే అంధకారపథముల నడచుచుందురు.

16. జ్ఞానమును విక్రయించి అజ్ఞానమును కొన్ని మూఢులు వీరు. దీనివలన వారికేమియు లాభము కలుగకపోవుటయే గాక వారు జ్ఞానమార్గమును సహితము కోల్పోయిరి (ఈ విధముగ వారు రెంటికి చెడిన రేవడతైరి)

17. ఒకడు అగ్నిని ప్రజ్వలించజేసెను. నలుదిక్కుల కాంతి పర్వీణ పిదప హఠాత్తుగా దేవు డా కాంతిని హరించెను. అంధకారము మిగిలెను వా రంధప్రాయులైరి. వారి స్థితి కిది ఉపమానము. ౧౦

18. వారు చెవిటివాండ్రు, గ్రుడ్డివాండ్రు, మూగవాండ్రు. అట్టి వారు సన్మార్గమునకు రాలేరు.

19. (వారి స్థితికి మరియొక దృష్టాంత మీయవచ్చును.) వర్షదములగు కారుమబ్బులతో ఉరుములు మెరుములు నుండును. మేఘావృతమైన ఆకాశమున చీకటి క్రమ్మియుండును. ఉరుములు భూమిని కంపింప జేయును. మెరుములు కన్నులు మిరుమిట్లు గొల్పును. పిడుగులు భయము గొల్పును. ప్రపంచమంతయు నీటి కొఱకు నోరు తెరచి కొనియున్నప్పుడు దేవుడు వర్షమును కురిపించుటకై మేఘములను పంపగా, వర్షము వలన కలుగు లాభమును గ్రహించలేక, మేఘము ఉరుము చున్నప్పుడు వీరు మృత్యుభయమును పొందుచున్నారు. చెవులలో ప్రేళ్ళను దూర్చుకొనుచున్నారు వా రే స్థితియందున్నను భగవంతుడు వారి నావరించియే యున్నాడు.

20. మెఱుపు వారి కన్నుల మిరుమిట్లు కొల్పును. మెరిసినప్పుడు ఆ వెలుతురులో కొన్ని అడుగులు ముందుకువైచి చీకటి ముసురుకొని రాగా వా రాగిపోదురు. (కటికిచీకటి! ముందడుగిడలేరు! గుండెలదురు! అయ్యో! వర్షము వలన కలుగు భాగ్యమునకు ప్రపంచమంతయు ఆనందించుచుండగా ఈ నిర్భాగ్యులిట్లు తల్లడిల్లుచున్నారు.) దేవుడిచ్చించుచో వీరు అంధులుగను బధిరులుగను ఉండవలసినవారే. (వీరు చెవులలో ప్రేళ్ళు దూర్చుకొని మెరుములను చూచి అడలవలసిన అవసరము లేకుండెడిది) దేవునకు సమస్తవస్తువులపైనను అధికారము కలదు.

మూడవ ఖండము

21. మానస్తలారా! మిమ్ములను మీ పూర్వులను సృష్టించిన మీ ప్రభువును సేవింపుడు. దుష్పథమునుండి మీరు రక్షింపబడుదురు. ౧౧

22. మీరు విశ్రాంతిని బడయుటకై భూమిని సృజించినాడు. నభోమండలము నుండి భూమిపై వర్షమును కురిపించుచున్నాడు. దాని వలన పచ్చనిపైరులచే భూమి శోభాయమాన మగుచున్నది. ఆహారార్థము వివిధములైన ఫలము లుత్పన్న మగుచున్నవి. ఇదంతయు చేయుచున్నది ఏకేశ్వరుడే నని మీకు తెలియదా? మరియు (అద్వితీయుడగు) అతనితో నితరులను కలిపి అతనికి సమానులని ఏల పేర్కొందురు? (ఎఱిగియుండియు నట్లేల చేయుదురు?)^{౧౨}

23. నాచే ప్రోక్తమై, నా ప్రవక్త మీకు వినిపించు ఈ సందేశమును మీరు నమ్మనిచో దీనికి సమానమైన ఒక్క అధ్యాయమును రచించి తీసికొని రండు. మీరు సత్యవాదులే యగుచో మీ సహాయులను కూడ పిల్చుడు. (అప్పుడైనను వ్రాయగలరేమో)

24. మీ రట్లు చేయలేరు. అది నిశ్చయము అట్టిచో సత్యము నేల నిరాకరింతుడు? సత్యమును నిరాకరించు వారికై సిద్ధముగనున్న మానవులును పాపాణములును ఇంధనములుగా గల అగ్నిజ్వాలలకు భయపడుడు.^{౧౩}

25. (ప్రవక్త మీకు వినిపించు) సందేశమును విశ్వసించు సత్కార్యాచరణపరులకు ఈ సువార్తను తెలుపుము. నిర్ధరులు ప్రవహించు ఆనందోద్యానములు వారికై సిద్ధముగ నున్నవి. స్వర్గఫలమును పొందుచూ వారు “మా కిట్టి ఫలమే వాగ్దత్త మీయబడినది.” అని చెప్పుదురు. వారి కట్టి ఫలమునే దేవుడు ప్రసాదించును. వారికక్కడ పవిత్రలగు సుందరుల సహవాసభాగ్యము లభించును. వారు నిత్యము ఆనందధామముననే వసింతురు.

26. సామాన్యజ్ఞానదుర్గాహ్యమగు మహత్తర విషయములను మీకు బోధించుటకై భగవంతుడు ఎంతటి చిన్నవస్తువుల నైనను— దోమనైనను సరే—దృష్టాంతములుగ తీసుకొనును. విశ్వాసముగల వారు ఈ దృష్టాంతముల యథార్థభావమును గ్రహించి ఇదంతయు ఈశ్వరప్రోక్షమనియే నమ్ముదురు. విశ్వాసములేనివారు “ఈ కథల

అర్థమేమి?" అని (పరిహాసగర్భితముగ) అందురు. అనేకులకు ఇట్టి ఉపమానముల వలన సత్యము తేటతెల్లమగును; వారు సన్మార్గము నవలంబింతురు. (ఆ ఉపమానముల వలన) అనేకులకు భ్రమయును కలుగును. వారు దౌష్ట్యముననే నిమగ్నులై యుందురు. మార్గముచే సత్యమును గ్రహింపనివారిని తప్ప మరెవ్వరిని భగవంతుడు భ్రమయందు పడద్రోయడు.

27. (అసత్యవాదులును అధర్మాచరణపరులును ఎట్టి వారు?) దైవోన్మీలతమైన ధర్మమునకు సమ్మతించి, తరువాత దానిని నిరాకరించు వారు, ఐక్యము కలిగించవలసినపట్ల, విభేదము కలిగించువారు, (తమ దుష్కర్మలచే) దేశమునందు అంతఃకలహములను కలిగించువారు—ఇట్టి దుష్కార్యముల వలన కలుగు నష్టములను వారే అనుభవింతురు.

28. (మానవులారా!) జడమునుండి మిమ్ములను సృజించి మీకు ప్రాణదాన మొసగిన దేవుని ఎట్లు నిరాకరించగలడు? అతడే మీ జీవితాంతమున మరణము నొసగి తిరిగి ప్రాణదానము చేయును. మీరు తుదకు ఈశ్వరసాన్నిధ్యమునకే మరలుదురు.

29. ఈ భూమిపై నున్న సమస్తవస్తుజాలమును మీకొకటై సృజించినది అతడే కదా? తరువాత మీకొక కతడు ఏ దూర్ధ్వగతులను సృజించెను. అతడు సర్వజ్ఞుడు.

నాల్గవ ఖండము*

30. (ఓ ప్రవక్తా!) నీ ప్రభువు దేవతల నుద్దేశించి “భూమిపై నా పౌత్రునిధి నొకని సృష్టింప దలచితిని” అనెను. అప్పుడు దేవతలు, (నమ్ముటై) “దౌర్మార్గము నవలంబించి రక్తమును స్రవించజేయు జీవి పౌత్రునిధిగా నియమింతువా? నీ మహిమను నీ పావిత్ర్యమును మేము సదా కీర్తించుచున్నాము” అనిరి.

“నేను ఏ సత్యమును నిర్దేశించి ఈ సృష్టికార్యమును చేయుచున్నానో అట్టి నా మహాభావమును మీరు తెలిసికొనలేరు.” అని దేవుడు వారికి సమాధాన మొసగెను.

31. దేవుడు ఆదమునకు (మానవునకు) సర్వవస్తు పరిజ్ఞానమును ప్రసాదించెను.^{౧౩} అప్పుడా సర్వవస్తుజాలమును దేవతలకు చూపించి, మీకు తెలిసినచో ఈ వస్తువుల (తత్వములను) పేర్కొనుడు” అని అడిగెను.

32. అప్పుడు దేవతలు నమ్రలై “ఈశ్వరా! సమస్త మహత్తు నీదేను. నీవు మాకు ప్రసాదించినది తప్ప మాకు మరే ఇతర జ్ఞానమును లేదు. నీవు సర్వజ్ఞుడవు, ప్రజ్ఞానిధివి” అనిరి.

33. అప్పుడు ఆదము నుద్దేశించి, “ఆదమ్ ! ఈ వస్తువుల స్వరూపమును దేవతలకు బోధింపుము” అని ఆజ్ఞాపించెను.

ఆదమ్ (సమస్త వస్తుస్వరూపమును) బోధించెను.

అప్పుడు దేవు డిట్లనియె : “భూమ్యాకాశములందున్న సమస్త రహస్యములను నే నెఱుగుదునని మీకు చెప్పియుండలేదా? మీరు ప్రకటించునదియు దాచునదియు అంతయు నే నెఱుగుదును.”

34. “ఆదమునకు సాష్టాంగ పడుడు” అని దేవతలకు నే నాజ్ఞాపించితిని. ఇబ్లీన్ తప్ప తక్కిన వారందఱును సాష్టాంగపడిరి. ఇబ్లీన్ గర్వించి ఈశ్వరాజ్ఞను తిరస్కరించెను వాడు విశ్వాస పోనుడు.^{౧౪}

35. అప్పుడు ఆదమున కిట్లాజ్ఞాపించితిని : “ఓ ఆదమ్ ! నీవును నీ భార్యయు ఈ స్వర్గోద్యానమున నివసింపుడు. సంతృప్తికరముగ తినుడు, త్రాగుడు; శాంతిప్రదమైన జీవితమును గడుపుడు. ఇక్కడ ఒక చెట్టున్నది. దాని పొంత పోవలదు సుమా. మీరు దాని కడకు పోతిరా చెడిపోదురు. మీరు మీహద్దుల నతిక్రమించినవా రగుదురు”

36. కాని సైతాన్ వారి నిగ్రహశక్తిని తొలగించి ధర్మస్థానమునుండి వారిని పడద్రోసెను. అప్పుడు నే నిట్లంటిని : “ఇంక మీరిక్కడినుండి తొలగిపోడు. మీలోమీకు శత్రువులున్నారు. భూమిపై

మీకు నివాసమును, కొంతకాలము వరకు సరిపోవు ఆహారమును కలదు.”

37. ఆదమ్ తన ప్రభువు కడనుండి అధ్యాత్మజ్ఞానమును పొంది నవాడై ఆ సర్వేశ్వరుని (పశ్చాత్తప్త హృదయముతో) ప్రార్థించెను. (దేవు డతనియెడ కరుణించెను) దేవుడు దయానిధి. కరుణించుటలో అతనికి సమాను లెవ్వరును లేరు.

38. అప్పుడు నేని ట్లాజ్జాపించితిని : “మీ రిక్కడనుండి ఇక పొండు. క్రొత్తజీవనము నవలంబింపుడు. నిశ్చయముగ నా కడనుండి మీకు ధర్మప్రబోధము కల్గును. దాని ననుసరించినచో మిమ్ము భయశోకము లంటవు.

39 కాని దానిని నిరాకరించి అవిశ్వాసమును చూపినవారు నరకాగ్నికి ఇంధనములగుదురు, నిరంతరము నరక యాతనకు పాల గుదురు.”

ఐదవ ఖండము*

40. ఓ ఇస్రాయీల్ వంశీయులారా ! నా అనుగ్రహములను జ్ఞప్తికి తెచ్చుకొనుడు. (నా ఆజ్ఞలను శిరసావహించి సన్మార్గప్రవర్తనలమై యుండుమను) మీ ప్రతిజ్ఞలకు బద్ధులై యుండుడు. నేనుకూడ (సన్మార్గ ప్రవర్తనలకు ఇహపరలోకములందు జయశ్రీ నొసగుదునన్న) నావాగ్దానమును నెరవేర్తును. నేను తప్ప మరెవ్వరును లేరు. నాకు తప్ప మరెవ్వరి కిని భయపడకుడు. (నాయందు భయభక్తు లుండుడు)

41. నాచే ప్రోక్తమైన ధర్మము ననుసరింపుడు. మీ కింతకుముం దిచ్చిన ధర్మముతో దీనిని పోల్చుకొనుడు. దానిని నిర్ధారించుటకు మాత్రమే ఇది నూతనముగ ప్రోక్తమైనది. ఈ ధర్మము నిరాకరించుటలో ముందడుగు వేయకుడు. నా ధర్మమును తుచ్ఛమగు మూల్యమునకు అమ్మివేయకుడు. నేను తప్ప మరెవ్వరును లేరు. అందుచే నన్ను నిరాకరించుట యనెడు (మహాదోషము) నుండి రక్షింపబడుడు.

42. సత్యముతో అసత్యమును కలిపి వేయకుడు. తెలిసియూ సత్యమును దాచకుడు.

43. ఉపాసనమును (నమాజును) విడువకుడు. 'జకాతు' ని నీయుడు. నతులొనర్చేడివారితో మీరును వినతులుగండు.

44. ప్రజలకు సన్మార్గము నుపదేశించి, భగవత్ప్రీతి కనుగొనగలగంధమును చదివియూ మిమ్ములను మీరు మరచియుండురా? (మీరు ఇతరుల కుపదేశించినది స్వయముగ నాచరింపవలెనను) జ్ఞానము మీకు లేదా? (ధర్మగ్రంథమును చదువుచుండిన మీరే ఇట్లు చేతురా?)

45. ఓర్పు వహించి ప్రార్థనముల సల్పి భగవత్సహాయమును కోరుడు. దైవభీతిపరులకు తప్ప తక్కినవారి కిది కష్టతరసాధ్యమే. కాని సాత్త్వికులకు, 46. తమకు దేవుని సాన్నిధ్యభాగ్యము కలుగుననియు తుద కతని కడకే మరలువార మనియు దృఢవిశ్వాసము కలవారికిని ఇది సులభము. (తామసులకును, విశ్వాసహీనులకును మాత్రమే అది కష్టసాధ్యము.)

ఆరవ ఖండము

47. ఓ ఇస్లామీ! వంశీయులారా! నా అనుగ్రహములను జ్ఞప్తికి తెచ్చికొనుడు. ప్రపంచములోని సమస్త జాతులలోను మిమ్ముల నుత్తమజాతిగా నొనర్చితిని కదా!

48. జాగ్రత్త! ఒక దినము వచ్చును. నాడు ఎవరూ ఎవరికి సహాయముచేయ రాదు. మిమ్ములను వెంటబెట్టుకొని రక్షించుట కెవ్వరును రాదు. మీ పాపముల కేదియు పరిహారముగా గ్రహింపబడదు. మరే విధమైన సహాయమును మీకు లభింపదు.

49. జ్ఞాపక ముంచుకొనుడు. మీరు ఫిర్ జాన్ సంతతివారికి బానిసలై యుండిరి. వారు మిమ్ములను నానా బాధలను పెట్టిరి. మీ మగళిశువులను సంహరించి స్త్రీలనే విడిచిపెట్టుచుండిరి. అది భగవంతుడు మీకు పెట్టిన ఒక కఠినపరీక్ష. (మిమ్ములను ఆ దుర్భర సారతంత్ర్యమునుండి విముక్తులనొనర్చితిని.)

50. మీరు చూచుచుండగనే ఫిర్ జాన్ సమస్త సైన్యమును సముద్రగర్భమున ముంచివైచి మిమ్ములను రక్షించితిని.

51. మూసాకు నేను నలువది రాత్రుల ఆజ్ఞ యొసగినప్పుడు (అత డా నలువదిదినములు మిమ్ములను విడిచి తూర్ పర్వతమునకు వెళ్లిపోయెను) అప్పుడు మీరు గోవత్సమును పూజింపసాగిరి. సత్యమార్గమునుండి తొలగిపోతిరి.

52. కాని నా కరుణాభుత్వము నప్పడైనను మీరు గుర్రెలు గుదురేమో నని, మీ తప్పును నేను మన్నించితిని.

53. అప్పుడు ధర్మాధర్మ విచక్షణమునకును, మీకు ఐహికా ముష్టికసాధన మగుటకును ఒక మహాగ్రంథమును మూసాకు ప్రసాదించితిని.

54. (మూసా తూర్ పర్వతమునుండి తిరిగి వచ్చునరికి మీరు గోవత్సమును పూజించుటయందు నిమగ్నులై యుండిరి) అప్పుడు మీతో మూసా ఇట్లనెను : “ఓ నా జాతీయులారా ! (ఇదేమి !) మిమ్ములను మీ రిట్లు పతితుల నొనర్చుకొనెద రేల ? ఇప్పుడైనను పశ్చాత్తాపపడి భగవత్సాన్నిధ్యమునకు మరలుడు. అప్పుడే భగవంతుడు మిమ్ములను త్సమించును. భగవంతుడు కరుణామయుడు, త్సమాసముద్రుడు.”

55. అప్పుడు మీ రిట్లనిరి : “ఓ మూసా ! భగవంతుని ప్రత్యక్షముగా చూచువరకు మేము విశ్వసింపము.”

అప్పుడే మీరు చూచుచుండగనే పిడుగులు కురిసెను. మీరు విభ్రాంతులై స్పృహతప్పి పడిపోతిరి. ౨౦

56. కృతజ్ఞులగుదురేమోనని శవములవలె పడియున్న మిమ్ములను మరల తెప్పిరిల జేసితిని.

57. మీకు నీడ నిచ్చుటకై మేఘములను పంపితిని. ‘మన్నా’ ‘సల్వా’ అను ఆహారములను పంపితిని. “మీకై పంపబడిన ఈ దివ్య ఆహారము నారగింపుడు” (అని మీ కాజ్ఞాపించితిని. దీని తరువాత కూడ

మీరు కృతఘ్నతాగుణము విడువరైరి) ఐతే దీని వలన నవ్వు మెవరికి కలిగి నది ?

58. (ఇదికూడ జ్ఞప్తికి తెచ్చుకొనుడు మే మప్పుడు మీతో నిట్లంటిమి)

“ఈ పురమును ప్రవేశింపుడు. సంతృప్తికరముగ భుజింపుడు. నగరద్వారమును ప్రవేశించునపుడు ప్రణమిల్లి, “ప్రభూ! మోయ లేని మా భారమును తొలగింపుము” అని ప్రార్థింపుడు. మీ తప్పుల నప్పుడు క్షమింతును. మీలో పరోపకారపరులకు ఇంకను ఎక్కువగా శుభములను ప్రసాదింతును.

59. కాని మీలోని దుర్మార్గులు కొందరు నాచే ప్రోక్తమైన వాక్కుల నొకదాని కొకటి మార్చి (దౌర్మార్గ్యమున మగ్నులైపోయిరి.) అట్టి దుర్మార్గులకొఱకు ఆకాశమునుండి ఒక శిక్షను పంపించితిని. తిరిగి తిరిగి దౌర్బల్యము నొనర్చువారి కదే శిక్ష.

ఏడవ ఖండము

60. (ఇదికూడ జ్ఞాపక ముంచుకొనుడు). తన దేశస్థులకొఱకు మూసా నీరు కావలెనని కోరినప్పుడు మేమిట్లాజ్ఞాపించితిమి: “నీ చేతికట్టితో ఆ కొండరాతిపై కొట్టుము.” (మూసా ఆ అజ్ఞను శిరసా వహించెను) అప్పుడు దానినుండి పండ్రెండు సెలయేళ్ళు ఉత్పన్నమాయెను. అన్ని తెగలును తమకొఱకు ప్రత్యేక జలాశయములను కనుగొనెను. (నిర్జలమును, సస్యహీనమును అగు ఆ ప్రదేశమున మీకై అన్నపానీయములను పుష్కలముగ కల్పించితిని, ఇక) తినుడు; త్రాగుడు. భగవంతుడు ప్రసాదించిన ఈ సమస్త వస్తుజాలమునుండి లాభమును పొందుడు. (ఈ వస్తుసంపదయందలి లోభమోహములకు లోనై) దేశమున కలహములను మాత్రము పెంపకుడు.

61. (మీ చరిత్రలో ఈ ఘట్టమునుకూడ జ్ఞాపక ముంచుకొనుడు.) మీరు మూసాతో, “ఓ మూసా! మే మెప్పుడును ఒకే విధమగు ఆహారమును తిని యుండజాలము. (ఈజిప్టులో నున్నప్పుడు మేము తిను

మండిన) వివిధములైన కూరగాయలు, గోధుమలు, పప్పు, ఉల్లి, వెల్లులి మొదలైన సమస్త ఆహారపదార్థములును మాకు కలుగునట్లు భగవంతుని పార్థింపుము” అంటిరి. అప్పుడు మూసా ఇట్లనియె : “(మీ మరుపు యెంత శోచనీయము!) తుచ్ఛమగు ఈ శోరికను తీర్చుకొనుటకై (శుభోదర్శమగు ఈ మహదాదర్శమును) విడనాడజూతురా? (మీ దౌర్భాగ్య మట్లున్నసరే) ఇక్కడనుండి పొండు; నగరమార్గమును పట్టుడు. అక్కడ మీరు నోరార్చుకొనుచున్న వస్తువులన్నియు లభించును. (కాని దానితోపాటు బానిసత్వముకూడ ప్రాప్తమగును)

ఇట్లు ఇస్రాయీల్ సంతతికి దుర్దశ ప్రిప్తమాయెను. భగవదాగ్రహమునకు గురియై వా రధోగతికి పాలైరి. భగవద్వాక్కుల నిరాకరించుటకును, సత్యసందేశహరులగు ప్రవక్తలను వధించుటయం దాసక్తులై యుండుటకును ఇదే ఫలము. (భగవదజ్ఞాబద్ధులగుటకు బదులు నిరంతరము) ఆజ్ఞోల్లంఘనము చేయుటయే దీనికి కారణము. (సత్యము యొక్క) పోలిమేరలను దాటి వారు నిరంకుశులైపోయిరి.

ఎనిమిదవ ఖండము

62. (వాస్తవముగ మోక్షము సత్యమునందు మీకుగల విశ్వాసముపైనను, స్వకీయమగు కర్మలపైనను ఆధారపడియున్నది కాని జన్మము, వంశము, మతాచారములు—వీటిపై ఆధారపడిలేదు సత్యమును) విశ్వసించువారు ఎవ్వరైన నగుదురుగాక : యూదులగుదురు గాక, క్రైస్తవులగుదురు గాక, (గ్రహములను పూజించు) సబాయీ లగుదురు గాక, (మరేమతస్థులైనను కానిమ్ము) దేవునిపైనను, కర్మపరీక్షాదినమునందును విశ్వాసముంచి; సత్కార్యాచరణము చేయువారైననో దేవుడు వారికి దానిఫలము నిచ్చును. వారి నే విధమగుభయము గాని శోకము గాని అంటదు.

63. మరియు (మీ చరిత్రమందలి ఈ ఘట్టమునుకూడ జ్ఞాపక ముంచుకొనుడు.) మీ కడ నుండి ప్రతిజ్ఞను గైకొని, తూర్ పర్వతశిఖరమును మీకై మహత్తరమొసర్చి, “మీకు మార్గదర్శకముగ నుండుటకీ గ్రంథమును ప్రసాదించితిని. ధృఢనిశ్చయై దాని ననుసరింపుడు.

దానిలో చెప్పబడినదంతయు నిరంతరము స్మరించుచుండుడు. దీనివలన మీరు రక్షింపబడుదురు” అని చెప్పితిని. 64. కాని మీరు తిరిగి వాగ్భంగమొనర్చితిరి. (దుష్టమార్గము నవలంబించిరి) భగవంతుడు కరుణించనిచో మీ రప్పుడే అధఃపతితులై యుందురు.

65. మరియు మీలోనివారే కొందరు సబ్బాతువిషయమున దౌష్ట్యమొనర్చిన సంగతి నిశ్చయముగ మరచియుండరు. (మీ వలెనే వారును విద్యుత్తములను నెరవేర్చుటయందు ఏవో సాకులను పన్ని తప్పించుకో జూచిరి.) తుచ్ఛములగు కోతుల స్వభావమును పొందుడని వారు శపింపబడిరి. (వా రట్లే మర్కటస్వభావు లైరి)

66. వారి సమకాలికులకును వారి తర్వాత రాబోవువారికిని ఇది యొక గుణపాఠముగ నుండునట్లు చేసితిమి. సత్యమార్గాచరణ పరుల కిది యొక పాఠము.

67 ఇదికూడ స్మృతికి తెచ్చికొనుడు. “ఒక ఆవును యజ్ఞ మొనర్పవలె నని మిమ్ములను భగవంతు డాజ్ఞాపించుచున్నాడు.” అని మూసా తన ప్రజలతో చెప్పెను. “నీవు మమ్ముల పరిహసించు చున్నావా?” అని వారు మూసాకు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి. “నేను అన్యతవాదిని, అజ్ఞానిని కాకుండునట్లు భగవంతు నాశ్రయించు చున్నాను” అని మూసా చెప్పెను.

68. ఇది విని వా రిట్లనిరి : “(ఇదియే నిజమైనచో) యజ్ఞపశువు ఎట్టిది కావలయునో మాకొఱకు భగవంతు నడిగి తెలిసికొమ్ము.”

మూసా ఇట్లనియె : “అది అతీ వృద్ధ కాని, మిక్కిలి లేతది కాని కాకూడదు. మధ్యవయసులో నుండవలెను. మీ రీ యాజ్ఞ ననుసరించి చేయుడు.”

69. దానికి ప్రజ లిట్లనిరి : “ఆ గోవు ఎట్టి వర్ణము కలదిగా నుండవలెనో మాకొఱకు భగవంతు నడిగి చెప్పుము.”

చుండిన) వివిధములైన కూరగాయలు, గోధుమలు, పప్పు, ఉల్లి, వెల్లుల్లి మొదలైన సమస్త ఆహారపదార్థములును మాకు కలుగునట్లు భగవంతుని పార్థింపుము” అంటిరి. అప్పుడు మూసా ఇట్లనియె : “(పీ మరుపు యెంత శోచనీయము!) తుచ్ఛమగు ఈ కోరికను తీర్చుకొనుటకై (శుభోదర్శమగు ఈ మహదాదర్శమును) విడనాడజూతురా? (పీ దౌర్భాగ్య మట్లున్ననరే) ఇక్కడనుండి పొండు; నగరమార్గమును పట్టుడు. అక్కడ మీరు నోరార్చుకొనుచున్న వస్తువులన్నియు లభించును. (కాని దానితోపాటు బానిసత్వముకూడ ప్రాప్తమగును)

ఇట్లు ఇస్రాయీల్ సంతతికి దుర్దశ ప్రిప్తమాయెను. భగవదాగ్రహమునకు గురియై వా రధోగతికి పాలైరి. భగవద్వాక్కుల నిరాకరించుటకును, సత్యసందేశహరులగు ప్రవక్తలను వధించుటయందాసక్తులై యుండుటకును ఇదే ఫలము. (భగవదాజ్ఞాబద్ధులగుటకు బదులు నిరంతరము ఆజ్ఞోల్లంఘనము చేయుటయే దీనికి కారణము. (సత్యము యొక్క) పొలిమేరలను దాటి వారు నిరంకుశులైపోయిరి.

ఎనిమిదవ ఖండము

62. (వాస్తవముగ మోక్షము సత్యమునందు మీకుగల విశ్వాసముపైనను, స్వకీయమగు కర్మలపైనను ఆధారపడియున్నది కాని జన్మము, వంశము, మతాదారములు—వీటిపై ఆధారపడిలేదు సత్యమును) విశ్వసించువారు ఎవ్వరైన నగుదురుగాక : యూదులగుదురు గాక, క్రైస్తవులగుదురు గాక, (గ్రహములను పూజించు) సబాయీ లగుదురు గాక, (మరేమతస్థులైనను కానిమ్ము) దేవునిపైనను, కర్మపరీక్షాదినమునందును విశ్వాసముంచి; సత్కార్యాచరణము చేయువారైననో దేవుడు వారికి దానిఫలము నిచ్చును. వారి నే విధమగుభయము గాని శోకము గాని అంటదు.

63. మరియు (పీ చరిత్రమందలి ఈ ఘట్టమునుకూడ జ్ఞాపక ముంచుకొనుడు.) మీ కడ నుండి ప్రతిజ్ఞను గైకొని, తూర్ పర్వతశిఖరమును మీకై మహత్తరమొసర్చి, “మీకు మార్గదర్శకముగ నుండుటకీ గ్రంథమును ప్రసాదించితిని. ధృఢనిశ్చయమై దాని ననుసరింపుడు.

74. మరియు నప్పుడు (నిరంతర దుష్కార్యాచరణముచే) మీ హృదయములు బండబారి పాపాణప్రాయము లాయెను. పాపాణములకన్నను కర్క-శతరము లాయెను. కొన్ని రాళ్ళనుండి సైతము సెలయేళ్ళు ప్రవహించును; కొన్ని శిలలు పగిలినప్పుడు వానినుండి జల ముత్పన్నమగును, మరికొన్ని దైవభీతికి (కంపించి) క్రిందపడుచున్నవి. కాని మీ హృదయములు మాత్రము దైవభీతిచే చలించవు. దైవనియమము మీరు చేయు కర్మల నేమరి యుండదు. (మీ ప్రతి కర్మను అది పాలించుచున్నది. మీ కర్మానుసారము మీరు ఫలము ననుభవింప వలసినదే.)

75. ఓ ప్రవక్తా! నీ సందేశమును వారు విశ్వసించురనియే ఆశించుచున్నావా? వారిలో కొందరు దైవసందేశమును విన్నవారు సైత ముండిరి. దాని అర్థమునుకూడ గ్రహించిరి. కాని తర్వాత దానిని వారు (బుద్ధిపూర్వకముగ) మార్చివైచిరి. (స్వలాభాపేక్షచేతను, కొన్ని యెడల తమ భావములతో సమీకరించుటకునువారట్లు చేసిరి తాము చేయుచున్నవని దుష్టమని వారికి తెలియును) అట్టి స్వభావము గల ప్రజలు నీవు చాటుచున్న సత్యమును స్వీకరించురనియే ఆశింతువా?

76. (నాయెడలను, నీ సందేశముయెడలను) విశ్వాసము కలవారిని కలిసినప్పుడు వీరు తాముకూడ విశ్వసించితి మనియే చెప్పుదురు. కాని తమవారితో ఏకాంతగోష్ఠి నున్నప్పుడు “మీకు దేవుడు ప్రసాదించిన మహాజ్ఞానమును వీ రందరికిని ప్రకటింతు రేల? మీ రట్లు (ఈ జ్ఞానసూత్రములను వారికి నేర్పినచో వాటి నాధారముగాగొని మీకు వ్యతిరేకముగ వారు భగవంతునిసమక్షమున వాదించురుకదా!) ఇంతటి స్థూలవిషయముకూడ మీరు గ్రహించలేరా?” అనుకొందురు. 77. (కేవలము తమ పంతమును నెగ్గించుకొనుటకు వీరు సత్యమును దాచివేయజూతురు తెలిసియుండియు వితండవాదముల సేతురు వీరి యవివేక మెంత శోచనీయమైనది? ఇది సామాన్య విషయము కాదు,) భగవంతునకు తెలియని దేదైన కలదా? వారు పైకి చెప్పునదియు, లోలోన దాచునదియు సర్వమును దేవునకు తెలియునని వా రెఱుగరా?

78. (ఇది వారి విద్వాంసులు ప్రవర్తించువిధము కాని) వారిలో కొందరు విద్యాహీనులను కలరు. వారు భగవద్గ్రంథము నెఱుగరు. వారసత్యములనే ఎఱుగుదురు. వారివన్నియు స్వకపోలకల్పితములగు ఊహలే.

79. కొందరు తామే గ్రంథములను స్వహస్తములతో వ్రాసి “ఇది దైవప్రోక్షము” అందురు. కించిల్లాభమునపేక్షించి వారట్లుచేతురు. అట్టివారు దుఃఖభాజను లగుదురుకాక! దేనిని వారిచేతులు వ్రాసెనో దానికొఱకును, దానివలన వారు గడించినదాని కొఱకును వారు దుఃఖభాజను లగుదురుగాక!

80. మరియు వారిట్లందురు : “మమ్ములను నరకాగ్ని దగ్ధము చేయదు. (ఎందు కనగా మేము ముక్తిపొందినజాతివారము.) మేము ఒకసారి అగ్నిలో వేయబడినను (నిత్య మందుండుటకు కాదు, పాపమాలిన్యమును తొలగించుకొనుటకై) తాత్కాలికముగమాత్రమే అందుందుము.

ఓ ప్రవక్తా! వారితో స్పష్టముగ నిట్లు చెప్పుము : మీ రట్లని భగవంతునికడ వాగ్దానము గైకొనిరా?—అట్లైనచో భగవంతుడు వాగ్భంగము గావింపడు—లేక మీకు తెలియని యొక విషయమును గుఱించి భగవంతునిపై నిందమోపుదురా?

81. (మోక్షము ఏ యొక్క ప్రత్యేక జాతియొక్క గాని ఒక ప్రత్యేక ప్రజయొక్కగాని సొత్తు కాజాలదు ఏ జాతికి, ఏ దేశమునకు చెందిన వ్యక్తియైనను) దుష్కార్యాచరణముచే పాపసమావృతుడైనచో, అతడు నరకముపాలగును. నిత్యము నరక మనుభవించును. 82. అట్లు గాక ఏవ్యక్తి విశ్వాసమార్గము ననుసరించి సత్కార్యాచరణము చేయునో యతడు స్వర్గమునకు అర్హుడగును. వానికి స్వర్గమునందే నిత్యనివాసము.

పదియవ ఖండము

83. ఇస్రాయీలీయులకడ నుండి మేమొక ప్రతిజ్ఞను గైకొంటిమి. (అది) : దేవునితప్ప యితరులను ఎవ్వరిని ఆరాధింపరాదు. తల్లిదండ్రులకు కృతజ్ఞులైయుండవలెను. పేదసాదలయెడల నుపకార

బుద్ధి కలిగి యుండవలెను. అందరితోడను ప్రియభాషులై యుండవలెను. నిత్యము పార్థనావిధులను సల్పుచుండవలెను. జకాతు నియ్యవలెను.” అప్పుడు మీలో కొందరుతప్ప తక్కినవా రందరును తర్వాత మాటతప్పిరి. ధర్మాచరణదృష్టియే మీకు లేకపోయెను. మీరు ధర్మనిరాకరణమునందు చాలదూరము పోయిరి.

84. అటులనే మీకడనుండి మరియొక ప్రతిజ్ఞను గొంటిని : “మీవారి రక్తమును స్రవించజేయకుడు. మీ వారిని పురములనుండి వెడలగొట్టకుడు.” మీ రావిధముగ ప్రతిజ్ఞలను జేసితిరి. ఇప్పుడు కూడ మీ రావిషయము నొప్పుకొందురు.

85. అయినప్పటికి మీరు మీ ప్రజలనే నిష్కారణముగ సంహరించుచున్నారు. మీలో మీరు కక్షలుగ నేర్పడి ఒకపక్షమువారు మరొక పక్షమువారిని అధర్మముగను అన్యాయముగను వారిని ఇంద్రుని వెడలగొట్టి బాధించుచున్నారు ఎంతటి అన్యాయమునకును ఒడికట్టి వారి శత్రువులకు సహాయము చేయుచున్నారు. కాని వారు ఖైదీలైనపుడు ధనమిచ్చి విడిపించితెత్తురు. (ఇది చాల పుణ్యకార్యమని వారి ఊహ). కాని అన్యాయముగ వారిని ఇంద్రుని వెడలగొట్టుట అధర్మముకాదా? మీరు భగవద్గ్రంథమునందలి కొంతభాగమును స్వీకరించి కొంతభాగమును నిరాకరింతురా? ఇహలోకమున అశౌరవమును పరలోకమున నరకయాతనయు తప్ప మీలోని ఇట్టి దుష్కార్యాచరణపరులకు మరొకలాభ మేమున్నది? మీ సమస్తకర్మలను భగవంతుడు పరికించుచునేయున్నాడు.

86. మీరు (శాశ్వతమైన) పారలౌకిక సుఖమునకు బధులు (తాత్కాలికమగు) ఐహికసుఖమును కొనువారు. (ఇట్టివారికి మోక్షప్రాప్తి యెన్నడును కలుగదు) వారి కష్టములు యెంతమాత్రమును తగ్గవు. వారి కెట్టి సహాయమును లభింపదు.

పదునొకండవ ఖండము

87. నిశ్చయముగ మూసాకు మేము జ్ఞానగ్రంథమును ప్రసాదించితిమి. (అది మీ మార్గదర్శకత్వమునకు) ఆయన తర్వాత ఒకరివెనుక

నొకరిని నెందరినో ప్రవక్తలను పంపించితిని. తుదకు మరియు కుమారు డగు ఈసాకు స్పష్టమగు సత్యము నిచ్చి పంపి అతనికి పరిశుద్ధాత్మబలమును ప్రసాదించితిని. (కాని మీ రా ప్రవక్తల నందరిని ధిక్కరించితిరి భగవంతుని సందేశమును నిరాకరించితిరి) మీ స్వార్థములకు అనుకూలముగ లేని సత్యసందేశముతో ప్రవక్తలు మీవద్దకు వచ్చినపుడు మీరు దుర్గర్వప్రమత్తులై వారిని నిరాకరించిరి. కొందరిని వధించిరి. మీ రిట్లే యకార్యాచరణమున నిమగ్నులై యుందురా ?

88. (ఈ దుస్వభావమునకే వారు గర్వించుచు నిట్లందురు) “మూహ్యదయములపై గాటముగా మునుగులు వేయబడియున్నవి. (ఏ క్రొత్తమాటయు మా హృదయములయందు చొరజాలదు ఇది విశ్వాసదార్ద్యము వల్ల కాదు అట్టైనచో అది ప్రశంసార్హమే) అది దేవునియందలి నిరాకరణబుద్ధియందుత్పన్నమైనది. దానిచే వారు శపితులైరి. అందుచేతనే వారు ధర్మసందేశమును విననైన వినరు. ఒకసారి వినినను దానిని స్వీకరింపరు.

89. ధర్మమార్గమును చూపునట్టి ఈశ్వరప్రోక్తమగు ఒక గ్రంథము వారికి ప్రాప్తమయ్యెను. అది ఇంతకుముందు వారికడనున్న గ్రంథమును నిర్ధారించునదియై యుండెను. ఏ గ్రంథముపేరు చెప్పి వారు ఆ విశ్వాసకులపై తమకు విజయము కలుగుటకై ప్రార్థనలు చేయుచుండిరో అట్టిగ్రంథము ప్రత్యక్షమైనప్పుడు దానిని సైతము నిరాకరించిరి. (దానికి విరుద్ధముగకూడ నడుముకట్టి నిలిచిరి తెలిసియుండియూ) సత్యమును నిరాకరించినవారిపై భగవదాగ్రహము కల్గును.

90. ఎంతటి తుచ్ఛపుమూల్యమునకు వారు తమ ఆత్మలను అమ్మివైచిరి ? భగవంతుడు తన ఇచ్చవచ్చినవారిని అనుగ్రహించి తన సత్యమును ప్రసాదించినా డను ఈర్ష్యచే వారు (తెలిసియుండియూ) భగవతోప్రోక్తమగు ఆ సత్యసందేశమును నిరాకరించిరి. * (వారు తమ

* భగవతోప్రోక్తమగు సత్యము తమ జాతివారికే గాని ఇతరులకు లభ్యమగుట అసంభవ మని యూదులు తలచెడివారు యూదజాతికి చెందని మరియొకనికి అనగా శ్రీ మేహమ్మద్ ప్రవక్తకు భగవద్దగ్గరింథము లభించె నను ఈర్ష్యచే వారు ఖుర్ఆన్ భగవద్దగ్గరింథమని తెలిసియుండియూ దానిని నిరాకరించిరి.

దుష్ప్రవర్తనముచే మొదటనే భ్రష్టులై ఇప్పుడు ద్విగుణీకృతాగ్రహమునకు గురియైరి) వారు పదేపదే భగవదాగ్రహమునకు పాత్రులైరి. సత్యమును నిరాకరించినవారికి పరాభవశిక్ష ప్రాప్తమగును.

91. “భగవత్ప్రోక్తమగు యీ గ్రంథమును విశ్వసింపుడు” అని వారితో చెప్పినచో వారిట్లందురు.

“ఇంతకుపూర్వము మాకు ప్రాప్తమైన భగవద్గ్రంథమునే మేము విశ్వసించుము. (మరేగ్రంథమును మేము విశ్వసించము)”

తమ భగవద్గ్రంథమును నిర్ధారించు సత్యగ్రంథమైనను సరే. వారు దానినే గాదు, తమ గ్రంథము కాని మరి దేనినైనను నిరాకరించుదురు.

ఓ ప్రవక్తా! వారి నిట్లడుగుము : “మీరు నిజముగ (మీ భగవద్గ్రంథమునందు) విశ్వాసము కలవారే యైనచో, (తౌరాత్ గ్రంథము కలదు కదా అను కారణముచే మీరు ఖర్ ఆనుపై విశ్వాస ముంచవలసిన అవసరము లేదని తలచువా రైనచో) మీరు ఇంతకు ముందు (తౌరాత్ గ్రంథమును అనుసరించు డని ఖోదించిన) ప్రవక్తలను ఏల వధించిరి ?

92. మూసా మీకడకు చిక్కులులేని స్వచ్ఛమగు భగవత్సందేశముతో వచ్చెను అతడు లేని సమయమున మీరు గోవత్సమును పూజంపసాగిరి. మీ రిట్లు (సత్యమును నిరాకరించి) అధర్మమునకు పాల్పడిరి.

93. మహాశ్మతమైన సినాయీ పర్వతశిఖరములక్రింద సత్యవర్తనులై యుండునటుల మీకడ ప్రతిజ్ఞను గైకొంటిని. అప్పుడు మీరిట్లాజ్ఞాపింపబడితిరి : “మీ కీయబడిన ఈ గ్రంథమును స్థిరచిత్తులై అవలంబింపుడు దీని యాజ్ఞలను శిరసా వహింపుడు.”

అప్పుడు మీరు (నోటితో) “వింటిమి” అనిరి. (కాని మనస్సుతో) “మేము దీనిని అనుసరింపము” అనిరి.

విశ్వాసరాహిత్యమువలన మీ హృదయములలో గోవత్సము యెడ మోహము దృఢముగ పాదుకొనెను. (ఓ ప్రవక్తా!) వారితో

నిట్లనుము “మీరు ఏమతము నవలంబించుచున్నా మనుచున్నారో, ఆ మతము ఇదే యైనచో అది కడు శోచనీయమైనది. మీ మతము మిమ్ములను దుష్టమార్గమున నడిపించుచున్నది.”

94. (మోక్షము మాసొమ్మే అని వా రనుచున్నారు. ఓ ప్రవక్తా ' వారితో')
ఇట్లనుము .

మీ కొక్కరికే మోక్షప్రాప్తికలుగుచో, — ఈ నమ్మకము నందే మీకు గట్టి విశ్వాస మున్నయెడల — (మీరు ఇహమును విడిచి పరమునే వాంఛింప వలసియుండెడి వారు మరి నిర్భీతురై) మృత్యువు ను వాంఛింపుడు.

95. (ఓ ప్రవక్తా ' నీవు చూచెదవుగాక !) వారిన్నాళ్ళు కూడబెట్టి యుంచిన దుష్కర్మలు వారినట్లు చేయనియ్యవు. భగవంతుడు దుష్టులను బాగుగ నెఱుగును.

96. (ఇంతేకాదు) జీవితము యెడ వారికిగల తృప్తి మరెవ్వరి కిని లేదు. బహుదైవతారాధకులకునైనను ఇంతతృప్తి లేదు. వెయ్యేండ్ల జీవితము నాశించువారును వారిలో కలరు. వారెంతకాలము జీవించినను భగవంతుని శిక్షను తప్పించుకోలేరు వారు చేయు పనుల నన్నిటిని భగవంతుడు చూచుచునే యున్నాడు.

సంద్రెండవ ఖండము

97. (ఓ ప్రవక్తా !) భగవదాజ్ఞానుసారము జిబ్బాయీలు నీ హృదయమునకు వ్యక్తీకరించిన (ఈ సత్యము) భగవత్ప్రేక్షము. ఇది ఇంతకుముందు వ్యక్తీకృతమైన సత్యగ్రంథములను నిరూపించుచున్నది. ఇందు మానవునకై ఉపదేశ మున్నది విశ్వాసవంతులకు (మోక్షవిజయముల) శుభసందేశ మిందు కలదు. (మరి ఇట్లు జిబ్రాయీలు ద్వారా ప్రోక్షమైన ఈ సత్యగ్రంథమును నిరాకరించి “జిబ్రాయీలు ద్వారా ప్రోక్షమైన ఈ ప్రవచనమును విశ్వసంపము” అన్నచో వారితో) నిట్లనుము :

98. “భగవంతునకును, అతని దూతలకును, అతని ప్రవక్తలకును జబ్బాయీల్, మీకాయీలులకును ఎవడు శత్రువో భగవంతుడుకూడ అట్టి నాస్తికులకు మిత్రుడు కాజాలడు.”

99. నిశ్చయముగ సత్యప్రకాశకములగు చిక్కులు లేనివాక్కులను మేము ప్రవచించితిమి. సత్యమార్గమును తప్పి తప్పుతోవల భ్రమించువారుతప్ప మరెవ్వరును వానిని నిరాకరింపరు.

100. వారు సత్యమునకు కట్టుబడియుండుమని యెప్పుడు ప్రతిజ్ఞ చేసినను వారిలో నెవరైన నొకరు ప్రతిజ్ఞాభంగ మొనర్చియే తీరిరి. వాస్తవ మేమనగా వారిలో ఎల్లవర హృదయములు భగవద్భక్తి విశ్వాసశూన్యములై యున్నవి.

101. దేవునికడనుండి ఒక ప్రవక్త వారి పురాతన భగవద్గ్రంథమును దృఢపరచుచూ వచ్చినప్పుడు వారిలో కొందరు భగవద్గ్రంథమును నమ్మువారై యుండియు దానిని దాచివైచి యేమియు నెఱుగనట్లే నటించిరి.

102. వారు దైవదత్తమగు గ్రంథమును విడిచి పాషండులగు మంత్రకాండను కొలువసాగిరి. దుర్మార్గులగు ఈ మంత్రజ్ఞులు మహానుభావుడగు సులైమాన్ గొప్ప మంత్రవేత్త యనియు, అతని మహత్తంతయును మంత్రములకమనియు, చెప్పిరి. వాస్తవముగ సులైమాన్ పాషండుడు కాడు. ఇట్టి మాటలను చెప్పి ప్రజలకు ఈ దుర్మార్గులు మంత్రములను తంత్రములను నేర్పుచుండిరి. బాబిలోనియాలో హేరూత్, మారూత్ అను ఇద్దరు ఖగోళశాస్త్రజ్ఞుల కిట్టి విద్యను భగవంతుడు ప్రసాదించె ననుటయు సత్యముకాదు. వాస్తవ మేమనగా వారు తమకు వచ్చిన ఏపాటి విద్యయైనను ఎవరికైనను బోధించునప్పుడు ఈ విధముగ చెప్పుచుండిరి: “మూరాక మీకొక పరీక్ష. మీరు అవిశ్వాసులు కాకుడు” అట్లు చెప్పినను వినక భార్యాభర్తలను ఎడబాపునవియు (ఇతర విధములైనవియు నగు) మంత్ర తంత్రములను వారికడ నేర్చుకొనుచుండిరి. వాస్తవముగా వా రి

మంత్రతంత్రములవల్ల ఎవరికిని నష్టము కలిగింప జాలకుండిరి. భగవద్దాజ్ఞవల్ల యెవరికైన నష్టము కలుగవలసియుండి ఆ నష్టము సంభవించిన సంభవింపచచ్చును. (మొత్తమునకు) వీరు (భగవద్గ్రంథము యొక్క ఆదేశమును విడిచి) వారికి నష్టమును కలిగించు విషయముల నేర్చుకొనుచుండిరి. దానివలన వారి కేమియు లాభము కలుగదు. (వారికి భగవత్ప్రీతిమగు ఉపదేశము తెలియదనియు కాదు. ధర్మమును వికృతించి) మంత్రతంత్రములను పుత్రిగా గొనువానికి పరలోకఫలము కలుగదని వారికి తెలియును. (వారు ఇది ఎఱిగియుండియు తమ దుర్మార్గవృత్తిని విడువరు.) ఈ తుచ్ఛమూల్యమునకై వారు తమ ఆత్మలను అమ్మివైచిరి. ఇది వారు గ్రహింపరు.

103. వారు విశ్వాసవంతులై సత్ప్రవర్తకులైయుండిరేని భగవంతుడు వారి నెంతయో బహుకరించి యుండును. (కాని వారు నశ్వరమగు ప్రాపంచిక లాభమునకై శాశ్వతమగు మోక్షమును వదలుకొనిరి) వారి విషయమును గ్రహింపరు.

పదుమూడవ ఖండము

104. విశ్వాసవంతులారా మీరు బహుశార్థకములగు మాటల నాడకుడు. మర్యాదగా పలుకరింపుడు. పవిత్ర పలుకులను శ్రద్ధతో నాలకింపుడు. విశ్వాసహీనులకు ఘోరమగు శిక్ష కలదు.

105. మీకు భగవంతుడు శుభము లొనగూర్చుట విగ్రహారాధకులకును, క్రైస్తవ యూదులలో విశ్వాసహీనులకును రుచింపదు. కాని భగవంతుడు తన యిచ్చవచ్చినవారి ననుగ్రహించును. భగవంతుని యనుగ్రహము అపరిమితమైనది.

106. మేము రద్దుపరచునట్టియు, మరపించినట్టియు ఆజ్ఞలకు మారుగా అట్టివైనను లేదా వానికంటె మేలైనవియు నగు ఆజ్ఞలను ప్రసాదించుము. భగవంతుడు సర్వశక్తిమంతుడని మీ రెఱుగరా?

107. భూమ్యాకాశముల సర్వప్రభుత్వమును భగవంతునిదే యనియు, భగవంతుడుతక్కు మరెవ్వరును మీకు సంరక్షకులుగాని సాహాయ్యులు గాని లేరనియు మీకు తెలియదా ?

108. పూర్వము మూసాప్రవక్తకు అప్పటి ప్రజలు చేసిన వ్యర్థప్రశ్నలవంటివే మీరును మీ ప్రవక్త నడుగుదురా ? (వ్యర్థవాదములు సేతురా ?) శ్రద్ధావిశ్వాసములకు బదులు ఎవడు తిరస్కారమార్గము నవలంబించునో వాడు ఋజుమార్గమును గొల్పోయిన వాడు. (మోక్షమార్గమును తప్పినవాడు)

109. క్రైస్తవ యూదులలో పల్వురు మిమ్ములను శ్రద్ధావిశ్వాసములను విడిచి తిరస్కారమార్గము నవలంబింపజేయుటకు ప్రయత్నింతురు. వారికి సత్యము తెలియును ఐనను అసూయాభావముచే వారు మిమ్ములను సన్మార్గమున నుండగా జూచి యెర్వజాలరు. (వారితో అశవసరముగా జగడమాడుటలో కాలమును వ్యర్థపుచ్చుకుడు) ఓర్పువహించి వారిని తుమింపుడు. భగవంతుడే (ఈ విషయమున) తీర్మానించును. (సత్యమునకు జయమును ప్రసాదించి ఏది సత్యమో ఏది అసత్యమో వెల్లడించును) నిస్సంశయముగ భగవంతునకు సర్వవస్తువులపై నను అధికారము కలదు.

110. పార్థనను (నమాజ్) సల్పుడు. దానము (జకాతు) సీయుడు. (దీనివలన మీ ఆధ్యాత్మికశక్తి బలపడును) మీరు చేసికొనిన పుణ్యకార్యముల ఫలము భగవంతుడు మీ కిచ్చును. మీరు చేయుచున్న దంతయు భగవంతుడు చూచుచున్నాడు.

111. యూదుడు కానిచో ఎవడును స్వర్గమును ప్రవేశింప నేరడని యూదులందురు. అట్లే క్రైస్తవులు కానివారు స్వర్గమును ప్రవేశింప నేరరని క్రైస్తవులందురు (ఇట్లే ప్రతి మతస్థులును తమ తమ మతము నవలంబించని వారు స్వర్గమును ప్రవేశింపజాలరని అందురు కాని, ఓ ప్రవక్తా!) ఇవి కేవలము వారి అజ్ఞానజన్యమైనకోరికలు గాని సత్య

ములు కావు. “మీ మాట సత్యమైనచో నిరూపింపుడు” అని వారి నడుగుము.

112. (మోక్షద్వారము ఎల్లప్పుడును తెరువబడియేయున్నది అది యొక ప్రత్యేకమతస్థుల మార్గముకాదు ఎవరైనను సరే, ఏ మతమునకు చెందినవారైనను సరే, ఏ నామమున పిలువబడుచున్నను సరే) భగవంతునకు తనను తన సర్వస్వమును అర్పించుకొని సత్కార్యాచరణము చేయువాడైనచో భగవంతుడు అతనిని బహుకరించును. అతని కెట్టి భయముగాని, ఎట్టి చింత గాని యవసరము లేదు.

పదునాల్గవ ఖండము

113. కైస్తవుల మతము సత్యమైనది కాదని యూదు లందురు. యూదుల మతము అసత్యమైనదని కైస్తవు లందురు. అట్లయ్యి ఇరుమతములవారును ఒకే గ్రంథము నవలంబింతురు. (ప్రాస్తవముగ ఇద్దరి మతమును ఒకటే) అదేవిధముగ అజ్ఞానులు (విగ్రహాదాదకులు) కూడ (తమ మతమే సత్యమని నమ్ముచున్నారు) భగవంతుడు వారి తగవులను అవసానదినమున తీర్చును.

114. భగవంతుని ప్రార్థనాలయములలో భగవన్నామమును స్మరించుటను నిరోధించుట యందును, వాటిని ధ్వంసముచేయుటయందును ఆసక్తుడైనవానికంటె దుష్టుడు మరెవ్వ డుండును? దైవభీతి కలుగనంతకాలము ఇట్టి దుష్టులు ప్రార్థనాలయములలో అడుగుపెట్టుటకు అర్హులుకారు. ఇట్టివారికి ఈ లోకమున అశౌరవమును, పరలోకమున కరిన శిక్షయు కలుగగలదు.

115. ప్రాకృతములు రెండును భగవంతునివే. (ముఖము ఒకేవైపునకుమాత్రమే త్రిపువలెనను నియమములేదు) ఎటు ముఖము త్రిప్పినను భగవంతుడు ఎదురుగానే ఉన్నాడు. భగవంతుడు తన మహాచ్ఛక్తిచే సర్వమును నిండియున్నాడు. (అంతే కాక) సర్వజ్ఞుడును కూడ.

116, (కైస్తవులు) ఇట్లందురు “భగవంతుడు ఏనుకీస్తును తన కుమారునిగా స్వీకరించినాడు.” (పాపము శమించు గాక!) భూమ్యా కాశములలో ఉన్న సర్వస్వమును అతనిదే కదా! (అతనికి కుమారుని స్వీకరించునంతటి గతి యేమిపట్టెను?) అందరును అతని ఆజ్ఞకు బద్ధులై యున్నారు.

117. భూమ్యాకాశములను అత్యద్భుతముగ సృష్టించిన యతడు, ఏదైనను చేయగోరినచో (అతని కొకరి సహాయముగాని సలహాగాని అవసరము లేదు) “అగుము” అని ఆజ్ఞమాత్ర మిచ్చును. ఆ యాజ్ఞానుసారము వెంటనే యది సంభవించును.

118. జ్ఞానములేనివా రిట్లందురు : “భగవంతుడు మాతో ఏల మాట్లాడు ? అధవా తన చిహ్నమేని యొకటి యేల పంపడు ?” ఇంతకుముందుకూడ అజ్ఞాను లిట్టి మాటలనే పలికిరి. వారి హృదయము లొకే విధమైనవి. (వీరికి చిహ్నములే కావలసినచో ఆ చిహ్నములను గ్రహించుశక్తి వారు సంపాదించుకోవలెను చిహ్నములను గ్రహించుశక్తి ఉన్నచో) విశ్వాసవంతులకొఱకు ఎన్నేని చిహ్నములను ప్రత్యక్షీకరించితిని. (వానివలన వారు జ్ఞానమును బడయుచున్నారు)

119. (ఓ ప్రవక్త!) ప్రపంచమునకు సత్యమును చాటుట కును, (విశ్వాస సదాచారముల ఫలముయొక్క) సువార్తను తెలుపుటకును, (సత్యవిరాకరణమున కెట్టి శిక్ష కలుగునో చెప్పి) హెచ్చరించుటకును నిన్ను పంపితిని. (ఈ సందేశమును వినియు సన్మార్గమునకు మరలని) నరకవాసుల బాధ్యత నీకు లేదు. (సత్యసందేశమును వినిపించుటయే నీ ధర్మము)

120. యూదులు గాని కైస్తవులు గాని ఎన్ని మహాత్మ్యములు చూపినను వారి మతమును నీవు అవలంబించినంత కాలము నిన్ను చూచి సంతోషింపరు. (ఎందులకనగా వారు మతమ సంఘాచారములందలి దురభిమానమునే మతమని నమ్ముచున్నారు) నీవు వారితో (స్పష్టముగ) ఇట్లు చెప్పుము : ఏది సత్యమగు భగవంతుని ధర్మమో అదే సత్యమగు ధర్మము. (అంతేకాని మీరు కల్పించుకొన్న మతములును, ధర్మములును,

సంఘములును కావు) జ్ఞాపక ముంచుకొనుము నీకు సత్యజ్ఞానము లభించినతర్వాత కూడ నీవు వీరి ఇచ్ఛానుసారము ప్రవర్తించితివేని (ఇది భగవదజ్ఞులకు విరుద్ధము) నీవు భగవంతుని రక్షణను సహాయమును కోల్పోవుదువు.

121. దైవదత్తమగు గ్రంథము ప్రసాదించబడినవారు (యూదులలోను క్రైస్తవులలోను కొందరు) దానిని సరిగా పఠించి దాని ననుసరింతురు. దానియెడ శ్రద్ధావిశ్వాసములను కూడ చూపుదురు. ఎవరు శ్రద్ధావిశ్వాసములను చూపరో వారే నష్టపడుదురు.

పదునేనవ ఖండము

122. ఓ ఇస్రాయీలీయులారా ! మిమ్ములను సర్వజాతులపైనను నాయకత్వమిచ్చిన నా యనుగ్రహమును జ్ఞప్తికి తెచ్చుకొనుడు.

123. ఒక ఆత్మ మరొక ఆత్మకొఱకు ఎంతమాత్రమును బాధ్యతవహింపని ఆదినమునకు భయపడుడు. నాడు (మీ పాపములకు) ప్రతిగా ఏదియు గ్రహింపబడదు , (శిక్షనుండి) తప్పించుటకు ఎవరును అడ్డురారు , మరేవిధమునను నాడు సహాయము లభించదు.

124. ఇబ్రాహీమును కొన్ని విషయములలో పరీక్షించినప్పుడు, అతడు ఆ పరీక్షయం దుత్తీర్ణుడాయెను. భగవంతుడు అప్పు డిట్లనెను : “నీకు నేను మానవులపై నాయకపదవి నిచ్చెదను.” దానికి ఇబ్రాహీం ఇట్లు విన్నవించుకొనెను : “ప్రభూ ! మరి నా సంతానమునకో ?” దానికి భగవంతు డిట్లనెను : “దుర్మార్గము ననుసరించువారికి నా వాగ్దానము చెల్లదు.”

125. అప్పుడు నేను ఆ ఆలయమును మానవులకు కేంద్రముగను, శాంతిపవిత్రతల స్థానముగను చేసితిని. ఇబ్రాహీం నిలువబడిన స్థలము నమాజు కుచితమైన స్థలమగునట్లుగా నాజ్ఞాపించితిని. మరియు ఇబ్రాహీమునకును, ఇస్మాయిలునకును ఇట్లాజ్ఞాపించితిని : “నా

ఆలయమును, ప్రదక్షిణము చేయువారి నిమిత్తమును, పార్థివచేయువారి కొఱకును, సాష్టాంగపడువారి కొఱకును శుభ్రపరచి యుంచుడు.

126. ఇబ్రాహీము ఇట్లనెను. “ప్రభూ! ఈ పట్టణమును సురక్షితమైనదానిగా చేయుము భగవంతునియందును, తుది దినమునందును విశ్వాసముకల ఇక్కడి ప్రజలకు ఫలవృక్షములను ప్రసాదింపుము.” దానికి భగవంతు డిట్లనెను: “(నా అనుగ్రహము అందరకును సమానముగనే లభించును కాని) అవిశ్వాసకులకు కలుగు ఫలము (నశ్వరము). అది కొద్దికాలమునకు మాత్రమే. తరువాత వారు సరక యాతనలకు పాలగుదురు. ఎంతటి ఘోరమగు గమ్యస్థానము!”

127. “ఇబ్రాహీము ఇస్కాయీలులు కాబాకు పునాదివేసి దేవునిట్లు ప్రార్థించిరి: “ప్రభూ! (ఈ మానివేదనను) మాకడనుండి స్వీకరింపుము నిశ్చయముగ నీవు సర్వమును వినువాడవు, సర్వమును తెలిసినవాడవు.

128. “ప్రభూ! మమ్ములను (ఋజుమార్గ పరివర్తకుల నొనర్చుము). నీకు వినతులైనవారినిగా జేయుము. మా సంతతినుండి నీకు సమ్రుత్తయిండు ఒక జాతిని పుట్టింపుము. మాకు సరియైన భక్తిమార్గమును చూపుము. మా తప్పిదములను త్షమింపుము. నీవు త్షమాపూర్ణుడవు; దయానిధివి.

129. “ప్రభూ! వారిలో ఒక పరివర్తకును పుట్టింపుము. అతడు నీసందేశమును వినిపించి దైవదత్తమగు గ్రంథమును, జ్ఞానమును వారికి నేర్పి, వారిని పరిశుద్ధుల నొనర్చును. నీవు సకల శక్తిమంతుడవు; సర్వజ్ఞుడవు.”

పదునారవ ఖండము

130. తమ్ముతొమ్ము తుచ్చపరచుకొన్న వారు తప్ప మరెవ్వరు ఇబ్రాహీముయొక్క మతమునుండి విముఖులు కాగలరు? వాస్తవ

ముగ అతడు నాచే (ఇహమున) పావిత్ర్యమునకై ఎన్నుకొనబడినవాడు. పరలోకమునను అతడు పుణ్యాత్ములలో పరిగణింపబడును.

131. ఇబ్రాహీమ్ తన ప్రభువుచే “వినతుడవు కమ్ము” అని ఆజ్ఞాపింపబడినప్పుడు అతడు : (ప్రభూ !) సర్వలోకాధిపతీయు, పోషకుడును అగు నీకు నా ఆత్మ సర్వస్వమును సమర్పించు కొనుచున్నాను” అనెను.

132. అదేవిధముగ ఇబ్రాహీము తన పుత్రులకును, (అతని మనుమడగు) యాఖూబు తన పుత్రులకును ఉపదేశించిరి. వా రిట్లనిరి : “పుత్రులారా ! భగవంతుడు మీ కొఱకై ఈ సత్యమతమును నిర్దేశించినాడు. భగవదిచ్చకు లొంగినవారు* కాకుండ మరణింపకుడు.”

133. యాకూబుకు మరణ మాసన్న మైనప్పుడు మీరుండిరా? అప్పుడతడు తన కుమారులతో నిట్లనెను : “నా మరణానంతరము మీరెవరి నారాధింతురు ?” దానికి వారంద రిట్లనిరి : “నీ వారాధించుచున్న భగవంతుని, నీ పెద్దలారాధించుచుండిన భగవంతుని, ఇబ్రాహీమ్, ఇస్మాయిల్, ఇస్హాకులు ఆరాధించుచుండిన భగవంతుని — ఆ ఏకేశ్వరునకే మేము వినతుల మగుదుము.”

134. వీ రిప్పుడు మరణించిరి. (వారి పుణ్యకర్మలు మీ దుష్కర్మములకు ప్రతీహరణము కాజాలవు) వారు చేసికొనిన పుణ్యముల ఫలము వారిది. మీ కర్మఫలమును మీ రనుభవించుదురు. వారి కర్మలకు మీరు బాధ్యులుకారు.

135. యూదు లిట్లందురు : “మీరు యూదులుకండు. మీ కప్పుడు సత్యమగు ధర్మము లభించును.” అట్లే క్రైస్తవు లిట్లందురు : “మీరు క్రైస్తవులు కండు. అప్పుడే మీకు సత్యమగు ధర్మము లభించును.” కాని నీ విట్లనుము . “కాదు మేము ఋజుమార్గ ప్రవ

రకుడగు ఇబ్రాహీము మతమునే అవలంబింతుము. అతడు బహు దైవారాధకుడు కాడు.”

136. (ఓ విశ్వాసవంతులారా!) ఇట్లునుడు : “మేము భగవంతుని యందును, మాకు ప్రోక్తమైన (ఖుర్ఆన్) గ్రంథమునందును, ఇబ్రాహీం, ఇస్మాయిల్, ఇస్హాక్ ప్రవక్తలకును యాకూబ్ సంతతివారి కిని ప్రోక్తమైన గ్రంథములందును, మూసాకును ఈసాకును ప్రోక్తమైన గ్రంథములందును (ఇంతేకాదు) ప్రపంచమున నుద్భవించిన సమస్త ప్రవక్తలకు ప్రోక్తమైన ఉపదేశములందును విశ్వసించుము. ఈ ప్రవక్తలలో ఎవ్వరియెడను మేము భేదభావమును చూపము. ఏకేశ్వరునకే మేము వినతులమగుదుము.

137. నీవు విశ్వసించినట్లే వారుకూడ విశ్వసించినచో (జగడములన్నియు నంతరించును). వారు సత్పథమున నున్నవారగుదురు. అట్లుకాక నిరాకరించినచో వారు ప్రతిఘటనమును, దౌర్జన్యమును చేయుచున్నారన్నమాట. మీరు వారిని లెక్కగొనకుడు. వీరి ప్రతిఘటనమును ఎదుర్కొనుటకు భగవంతుడు మీకు శక్తిని ప్రసాదించును. భగవంతుడు సమస్తమును వినుచున్నాడు. అతడు సర్వజ్ఞుడు.

138. (వారితో ఇట్లు చెప్పము) భగవంతుని సంస్కారమును పొందుడు. భగవంతునికంటె ఎక్కువ సంస్కారమును కలిగించువాడెవ్వడు? మే మా భగవంతునే ఆరాధింతుము.

139. ఇట్లునుము : “భగవంతునివిషయమై మాతో వివాదము సల్పుదురా? భగవంతుడు మాకును మీకును భగవంతుడే. మీ

* క్రిష్టులు బాప్టిజమ్ అను ఒక మతసంస్కారమును జరుపుదురు అది జరిగినప్పుడే ఒక వ్యక్తి క్రైస్తవమతమును ప్రవేశించునని వారి నమ్మకము హృదయము యొక్క సంస్కారము కావలెను గాని బాప్టిసంస్కారములు కావు మోక్ష ద్వారమును తెరచునవి అన్ని ఖుర్ఆన్ బోధించుచున్నది అట్లే ఉపనయనాది సంస్కారములకును దీని ననువర్తించుచును. భగవంతునియందలి భక్తివిశ్వాసములే నిజమైన సంస్కారములు.

కర్మలు మీకు, మా కర్మలు మాకు. మేము భగవంతుని హృదయ పూర్వకముగ నారాధింతుము.

140. ఇబ్రాహీమును, ఇస్మాయిలును, యాకూబును అతని సంతతివారును కైస్తవులును యూదులును అందువా? వారితో నిట్లు చెప్పము: “మీరు బాగుగా ఎఱుగుదురా లేక భగవంతు డెఱుగునా? మీరు చేయు పనులన్నింటిని భగవంతుడు చూచుచునే యున్నాడు.”

141. వీరుకూడ మరణించిరి. వా రొనర్చిన కర్మఫలము వారిది, నీ వొనర్చు కర్మఫలము నీది. వారి కర్మలకు నీవు బాధ్యుడవు కావు.

రెండవ భాగము

రెండవ భాగము

142. బుద్ధిహీను లిట్లందురు. “ముసల్మానులు ఇంతవరకు ఒక దిక్కు మొగమై ప్రార్థన సలుపుచు ఇప్పు డాదిక్కు నేలమార్చిరి?” (ఓ ప్రవక్త!) వారితో నిట్లనుము. “తూర్పైనను పడమరైనను అన్ని దిక్కులును భగవంతునివే - అతడు తన ఇచ్చవచ్చిన వారికి తిన్నని మార్గమును చూపును.”

143. మీరు మానవు లందరికొఱకును సత్యసందేశమును నిరూపించి చెప్పువారని మీకు ఒక ఉత్కృష్ట జాతిగౌరవమును ప్రసాదించితిని. * ప్రవక్త మీ సత్యసందేశమునకు సాక్షియై యుండును.

ఇన్నాల్లు మీరు ఏదిక్కు మొగమై ప్రార్థనల సలుపుచుండిరో, దాని నింతకాలము స్థిరపఱచి యుంచుటలో ఉద్దేశము నిజముగా ప్రవక్తను ఎవ్వరనుసరించుచున్నారో, ఎవ్వరు వెనుజూపుచున్నారో తెలిసికొనుట. నిస్సందేహముగ సన్మార్గప్రవర్తకులకు తప్ప తక్కినవారందరకును ఇది ఒక కఠినపరీక్ష. ఇట్టివారి విశ్వాసమును భగవంతుడు నిష్ఫలమొనర్పడు. నిశ్చయముగ భగవంతుడు ప్రేమమయుడు, కరుణాళువు.

144. ఓ ప్రవక్తా! నీవు స్వర్గముకేసి మొగమెత్తుచుండుటను మేము చూచుచున్నాము. మేము త్వరలో నీ ముఖమును నీ ఇష్టము వచ్చిన ఒక ‘ఫిల్లా’ వైపుకు త్రిప్పనున్నాము. *

ఆ పవిత్రప్రార్థనాలయము కాబావైపునకు మీ ముఖములను త్రిప్పుడు. మీ రెక్క డున్నను దానివైపునకే ముఖము త్రిప్పుడు. ఈ సత్యసందేశమును పొందినవారు ఇది భగవంతునికడనుండి వచ్చిన సత్యమని ఎఱుగుదురు. వారు చేయుదానిని భగవంతు డేమరి యుండడు.

* అనగా మీరు ప్రవక్తకడ సత్యసందేశమును విని లోకమంతటికిని వినిపింపుడు మీ రట్లు చేయువారుగనుకనే మీకు సుత్కృష్టజాతి గౌరవము నొసంగితిమి.

145. యూదులకును క్రైస్తవులకును మీరెన్ని నిదర్శనములు చూపినను సరే, వారు మీ ఖిల్లాను అంగీకరింపరు. మీరుకూడ వారి ఖిల్లాను అంగీకరింపరు. వారు సహితము ఏదే నొకే ఖిల్లాను స్వీకరించినవారుకారు. వారిలో ఒక తెగవారి 'ఖిల్లా'ను మరొక తెగవా రంగీకరింపరు. ఇదంతయు తెలిసియుండియు మీరు వారి ననుసరించినచో మీరు భగవదాజ్ఞ నతిక్రమించినవా రగుదురు. *

146. వాస్తవమేమనగా యూదులును క్రైస్తవులును వారి పండితులు తమసంతతి నెట్లు గుర్తుపట్టుదురో నిన్ను (ఇస్లాం పృథక్తమ) అట్లే గుర్తుపట్టుదురు. అట్లయ్యి వారిలో కొందరు తెలిసియుండియు సత్యమును దాచిపుట్టురు. *

147. ఈ సత్యము భగవదాజ్ఞయై యున్నది. అందుచే మీరు దానివిషయమై సంశయాత్ములై వాగ్వివాదములను చేయకుడు.

వదునెనిమిదవ ఖండము

148. పౌత్ర సంఘమునకును ఒక్కొక్క దిశ కలదు. (ప్రార్థన నలుపునపుడు) వా రా దిశకు తమ ముఖమును తిప్పుకొందురు. (కాని ఇది మతము యొక్క ఏమంత ముఖ్యాంగము కాదు మతముయొక్క ప్రధానాంగము సత్యవర్తనము) అందుచే సన్మార్గమున ఒకరినిమించి ఒకరు ముందుండుటకు ప్రయత్నింపుడు. మీరు ఎక్కడున్నను (ఎక్కడ ఏదిశకు తిరిగి భగవంతుని ప్రార్థించినను) భగవంతుడు మిమ్ములను కని పెట్టును. నిశ్చయముగ భగవంతుని శక్తికి మించిన దేదియు లేదు. (అతని శక్తి ప్రతి వస్తువును ప్రతి దిశను ఆవరించియున్నది)

149. ఓ ప్రవక్తా! మీరెక్కడనుండి వచ్చినను (అనగా ఎక్కడున్నను సరే, ఏ దిశనున్నను సరే) పవిత్ర ప్రార్థనాలయము కాబా డున్న దిశకు ముఖములను త్రిప్పుడు. ఇది మీ భగవంతుని కడనుండి వచ్చిన సత్యమగు ఆజ్ఞ. మీరు చేయు ఏపనినైనను భగవంతుడు ఏమరియుండడు.

150. మీరు ఎక్కడనుండి వచ్చినను సరే (ప్రార్థనాసమయమందు మాత్రము) మీ ముఖమును కాబా వైపునకు త్రిప్పుడు మీరు ఏ ప్రదేశమున ఏదిక్కున నున్నను మీ ముఖములను కాబా వైపుకు త్రిప్పుడు. ఇ దెందు కనగా మీకు వ్యతిరేకముగ ప్రజల కెట్టి వివాదమును ఉండరాదని. కాని అన్యాయపరులు (ఎట్లున్నను పగబూను వారే) (వారిపగ మీ కెట్టి హానియు కలిగింపజాలదు) అందుచే వారికి భయపడకుడు. నాకు మాత్రము భయపడుడు. (నాకు మీరు భయపడినచో మిమ్ములను విశ్వములో మరేక క్రియు భయపెట్టజాలదు.) నేను మీకు వాగ్దాన మిచ్చిన నా అనుగ్రహమును మీరు సన్మార్గప్రవర్తకులగుటకొఱకు పూర్తిచేయుదును.

151. మీలోనుండి ఒకనిని నా సందేశమును వినిపించు ప్రవక్తగా నెన్నుకొంటిని. అతడు నా ప్రవచనములను మీకు వినిపించుచున్నాడు. మీ హృదయములను సంస్కరించుచున్నాడు. మీకు జ్ఞానమును గఱపుచున్నాడు. వేదమును నేర్పుచున్నాడు. మీకు తెలియని విషయములను తెల్పుచున్నాడు. (ఇట్లే మీపై అనుగ్రహమును కురిపించి మిమ్ములను సన్మార్గప్రవర్తకులను చేయుదును.)

152. అందుచే నన్ను స్మరింపుడు. నేను మిమ్ములను స్మరింతును నాకు కృతజ్ఞులై యుండుడు. కృతఘ్నులు కాకుడు.

పదునాఱవ ఖండము

153. ఓ విశ్వాసవంతులారా ! ఓర్పుతోడను, నమ్రతతోడను ఆశ్రయము నర్థింపుడు. ఓర్పువహించువారితో భగవంతు డున్నాడు.

154. భగవన్మార్గమున మరణించినవారిని గూర్చి చచ్చిరని చెప్పుకుడు. అట్లు కాదు. వారు జీవించియున్నారు. కాని మీరు గ్రహింపరు.

155, 156. భయమును, ఆకలిని, ధన ధాన్య ప్రాణశస్త్రమును కల్గించి మిమ్ములను నిశ్చయముగ పరీక్షింతును. ఏదేని ఆపద సంభవించినప్పుడు “మా సమస్తమును భగవంతునిదేను. మన కండరకును

భగవంతునియొద్దకే మరలవలసి యున్నది" అను నట్టి ఓర్పు గలవారికి (ఓ ప్రపత్తే!) శుభవార్తను తెల్పుము.

157. ఇట్టివారే భగవంతుని కృపకును అనుగ్రహమునకును పాత్రులైనవారు. సన్మార్గగాములుకూడ వీరే.

158. సపా. మర్వా పర్వతములు భగవంతుని మహత్తును ప్రకటించు చిహ్నములు. అందుచే మీరు కాబాను దర్శించ భోయినప్పుడెల్ల ఈ పర్వతముల ప్రదక్షిణముచేయుట పాపకార్యము కాదు. స్వచ్ఛమగు హృదయముతో ఏ సత్కార్యము చేసినను భగవంతుడతనికి సంపూర్ణ ఫలమిచ్చును. భగవంతుడు వరదుడు; సర్వజ్ఞుడు.

159. స్వచ్ఛమగు సత్యమును సన్మార్గమును చూపుటకై పంపబడిన సందేశమును సమస్త మానవలోకమునకు తెలియునట్లును వారికి ఆచరణయోగ్య మగునట్లును సవివరణముగ భగవద్ద్రంధ్రము నందు విప్పి చెప్పినను (లోకభయముచే) అసత్యమును దాచువారు భగవంతునిచే శపితులగుదురు. (అంతేకాదు) సమస్త శాపములును వారికి తగులును.

160. (కాని పశ్చాత్తాపద్వార మెప్పుడును తెఱచియేయున్నది) పశ్చాత్తాప పడి తమ ప్రవర్తనమును మార్చుకొని, (భగవత్సందేశమును దాచుటకుమారు లోకమునకు) చాటుచో అట్టివారి పశ్చాత్తాపమును నేను చిత్తగింతును. నేను క్షమించువాడను. దయానిధిని.

161. కాని భగవన్మార్గమును ధిక్కరించి, ఆమరణాంత మల్లేయుండి మరణించినవారికి భగవంతునియొక్కయు, దేవదూతలయొక్కయు, మానవులయొక్కయు శాపములు తగులుగాక !

162. వారాస్థితియందే నిరంతర ముందురు. వారి శిక్ష ఎన్నడును తక్కువకాదు. వారికి వ్యవధి లభించదు.

163. మీ ఈశ్వరుడు ఏకేశ్వరుడు. మరెవ్వడును ఈశ్వరుడు లేడు. అతడు సమస్త వరప్రదాయకుడు; దయానిధి.

ఇరువదవ ఖండము

భూమ్యాకాశముల సృష్టియందును, రేబవళ్ళ మార్పుల యందును, మానవుని లాభమునకై (వస్తుసంపదమును మోసుకొని) సముద్రయానముచేయు ఓడలయందును, మేఘములనుండి వర్షించు నీటియందును, మృతినొందిన మృత్తిక కా నీరు జీవప్రదానముచేయు విధమునందును, భూమిపై బహువిధములగు జంతుసంతతి వ్యాపించిన తెఱగునందును, పవనముల మాగ్గునందును, భూమ్యాకాశముల మధ్య మేఘములు (తమ తమ నిర్ణీత స్థలములలో) బంధింపబడియున్న తెఱగునందును బుద్ధిమంతులకొఱకు (భగవంతుని అస్త్రీత్వముయొక్కయు అతని దయాశక్తియొక్కయు) గొప్పచిహ్నములు స్పష్టముగనున్నవి.

165. కొందరు భగవంతునకు సమానులను కల్పించి ఈశ్వరార్థమగు ప్రేమతో వారిని ప్రేమింతురు. విశ్వాసవంతులు మాత్రము భగవంతునే ప్రీయతమునిగ భావింతురు.* దుర్మార్గులగు (విశ్వాసహీనులు) తమయట్టి ఇతరుల కీయబడిన శిక్షనుచూచినచో భగవంతుడే సర్వశక్తిమంతుడనియు దాష్ట్యమును శిక్షించుటలో అతడు కరినుడనియు తెలిసికొనియుందురు.

166. వీరు కల్పించుకొనిన (ఈ దేవతలు) తమ అనుయాయులగు వీరిని వారికర్మమునకు విడిచిపెట్టినప్పుడును, తమవంటివా రనుభవించుచున్న శిక్షను వారు కండ్లార చూచినప్పుడును, వారి బంధములు తెగినప్పుడును (కాని వారికి తెలియదు)

167. ఆ దేవతల అనుయాయులగు వీరు ఇట్లందురు : “మేము (భూలోకమునకు) మరలినచో వీరిప్పుడు మమ్ములను విడిచి పోయినట్లే వీరినికూడ మేము విడిచిపెట్టుదుము ” ఈ విధముగ భగవంతుడు వారి కర్మఫలమును వారికి దుఃఖము కల్గునట్లు చూపును. వారు నరకాగ్నినుండి బయటకు రాదు.

ఇరువది యొకటవ ఖండము

168. ఓ మానవులారా ! భూమిపైనున్న వస్తువులలో ధర్మ విహితములును, మంచివియు నగు వాటినే భుజింపుడు. సైతాను అడుగుజాడలను వెంబడింపకుడు. అతడు మీకు బహిరంగ శత్రువు.

169. అతడు మిమ్ములను చెడుగును సిగ్గుమాలినతనమును అవలంబించుమనియే ప్రోత్సహించును. మీరెఱుగని అంశములను గుఱించి దేవునిపేరు చెప్పి అబద్ధములు చెప్పుటకై మిమ్ముల నతడు పురికొల్పును.

170. “భగవదాజ్ఞానుసారము పవర్తింపుడు” అని వారితో చెప్పినప్పుడు వా రిట్లందురు : “అట్లుకాదు. మా తండ్రు లనుసరించిన మార్గమునే మే మనుసరింతుము.” ఏమీ వారి తండ్రులు బుద్ధి హీనులైనను, సన్మార్గగాములు కాకపోయినను సరే (వారి మార్గమునే గుడ్డిగా ననుసరింతురా ?) ^౯

171. (వాస్తవ మేమనగా భగవంతుడనుగ్రహించిన బుద్ధిని ఛిక్కరించి) తిరస్కారమార్గము ననుసరించినవారి ఉదాహరణ మిట్టిది : ఒక పశువుల కాపరి తన మాట పశువులు వినుటలేదనియు, అవి కేవలము తన పిలుపు ధ్వనిమాత్రము వినగలవనియు కేకలు వేసినట్లున్నది. వారు బధిరులు, మూగవారు, గుడ్డివారు. వారు ఆలోచింపరు; గ్రహింపరు.

172. ఓ విశ్వాసవంతులారా ! మీ కీయబడిన వస్తువుల నుండి మంచివాటినే గ్రహించి తినుడు. మీరుభగవంతు నారాధించు వారైనచో అతనికి కృతజ్ఞతలను సమర్పింపుడు.

173. తమంత తాము చచ్చిన (మృగ పక్షులను) రక్తమును, పందిమాంసమును, భగవంతునిపేర తప్ప మరే ఇతరదేవతకు బలి యియ్యబడిన యే ఆహారములైనను మీకునిషేధింపబడినవి. కాని ఆప తాకాలమున కోరిక లేకపోయినను (ప్రాణసంరక్షణార్థమై) మితము తప్పుక భుజించినచో నది పాపము కాదు. ఎందుకనగా భగవంతుడు క్షమించు వాడు; దయానిధి.

174 తుచ్చమగు మూల్యమునకై భగవతోప్రీక్తమగు గ్రంథమందలి ఒక భాగమును దాచివైచినవారు అగ్నిని భుజింతురు. అవసానకాలమున భగవంతుడు వారిని పలుకరించడు. అట్టివారిని భగవంతుడు పరిశుద్ధుల నొనర్పడు. వారికి భాధాకరమగు శిక్షను విధించును.

175. సన్మార్గమునకు బదులు చెడుత్రోవయు, క్షమకు బదులు శిక్షయు సంపాదించుకొనువారు వీరే. నరకాగ్నిని చొరబూను వీరు ఎంతటి సాహసులు !

176. ఇదెందుకనగా భగవంతుడు దైవగ్రంథమున సత్యమును ప్రవచించినాడు. ఈ భగవద్గ్రంథమునకు వ్యతిరేకులైనవారు ఒక గొప్ప విరోధమును చేయుచున్నారు.

ఇరువదిరెండవ ఖండము

177. తూర్పువైపునకుగాని, పడమటివైపునకుగాని ముఖమును త్రిప్పుటయే ధర్మప్రవర్తనము కాదు. భగవంతునియందును, తుదిదినమునందును, దేవదూతలందును, భగవద్గ్రంథమునందును, ప్రవక్తలయందును, విశ్వాసముంచుటయు; బంధువులకును, అనాథబాలబాలికలకును, నిరుపేదలకును, మార్గస్థులకును, బిచ్చగాండ్రకును ఇచ్చుటకును, ఖైదీలను విడిపించుటకును, భగవంతుని ప్రేమకై తనకున్న ధనమును వ్యయపరచుటయు, ప్రార్థన సలుపుటయు, జకాతు నిచ్చుటయు—ఇది నిజమగు ధర్మ ప్రవర్తనము.

వాగ్దానమిచ్చి దానిని పాలించువారును, కష్టకాలములో ఓర్పువహించు వారును—వీరే ధర్మ ప్రవర్తకులు. వీరే దౌష్ట్యమునుండి తప్పి చరించువారు.

178. ఓ విశ్వాస వంతులారా! వధింపబడినవారి విషయములో ప్రతీకారము తీసికొనుటకై మీ కనుజ్ఞ ఇవ్వబడినది. ఒక స్వచ్ఛంద మానవుడు వధింపబడుచో అతనికి బదులు అతడే వధింపబడ వలెను. ఒక బానిస వధింపబడుచో బానిసయే వధింపబడవలెను. స్త్రీ వధింపబడినచో స్త్రీయే వధింపబడవలెను.

ఒకప్పుడు వధింపబడిన వాని వారసుడగు అతని సోదరుడు, వధించినవానిని త్నమించినచో (రక్తమునకు మారుగా రక్త శుల్కమును గ్రహించుట కొప్పుకొనినచో) ఆ వారసునకు ధర్మప్రకారము (రక్త శుల్కము) నియ్యవలెను. వధించినవాడు సంతోషముతో ఇవ్వవలెను. ఇది మీ కష్టములను తగ్గించుటకొరకు భగవంతుడు చూపిన అను గ్రహము. దీని పిదప ఎవరైనను తమ హద్దులను మీరుచో ఘోరమగు శిక్షకు పాత్రులగుదురు.

179. (ఓ వివేకవంతులారా !) ఈ ప్రతీకార ధర్మములో (ప్రాణము నకు ప్రతిప్రాణము విధింపబడినను ఇది నిజముగ మరణము కాదు) మీరై ఇందు జీవితమున్నది. మీకు చెడుగు లంటకుండుటకును (దౌర్జన్య మంత మొందుటకును ఇట్లు విధింపబడినది)

180. (ఓ విశ్వాసవంతులారా !) మీలో ఎవనికేని మరణ మాసన్నమగునప్పుడు అతని కున్న ధనమును, ఆ స్త్రీ తన తల్లిదండ్రులకును బంధువులకును విడిచిపెట్టి వెళ్ళవలెను. ధర్మప్రవర్తకుల కిట్లు చేయుట విధి.

181. అట్లు (మరణించినవాడు చేసిన విభజనమును) వినియు దానిని ఎవడు మార్చునో అట్లు మార్చినవానిదే పాపమగును భగవంతుడు సర్వమును వినువాడు; సర్వజ్ఞుడు.

182. కాని మరణశాసనమును వ్రాసి చనిపోయినవాడు అన్యాయమున కొడిగట్లుకొనెనని గాని, ధర్మోల్లంఘనము చేసెనని గాని అనుమానమున్నచో (వారసులను ఒప్పించి) వారిలో ఒడంబడిక కుదిర్చినచో అది పాపకార్యము కాదు. నిశ్చయముగ భగవంతుడు (మానవసహజమైన దౌర్బల్యమును) త్నమించువాడు, కృపానిధి.

ఇరువది మూడవ ఖండము

183. విశ్వాసవంతులారా ! మీ పూర్వులకునువలె మీకు కూడ ఉపవాసము విధివిహిత మొనర్పబడినది. దీనివలన మీకు చెడుగు లంటకుండును,

184. (ఈ ఉపవాసము) కొన్ని నిర్ణీత దినములయందు (మాత్రమే వధింపబడినది) కాని మీలో రోగగ్రస్తులైయున్నవారును, ప్రయాణమునందున్నవారును, (వారికి వీలైన) ఇతర దినములలో ఉపవాసముంచి ఆ దినములను పూర్తిచేసుకొనవలెను ఉపవాసముండనశక్తులైనవారు ఒక బీదవాని కన్నముపెట్టిన చాలును. ఎవరైనను సంతోషముతో ఇంకను ఎక్కువ సత్కృతి నాచరించినచో (ఇంకను ఎక్కువమందికి అన్నము పెట్టినయెడల) అతనికి ఎక్కువ పుణ్యము లభించును. మీరు జ్ఞానవంతులైనచో ఉపవాసముచేయుటయే ఉత్తమము.

185. ఈ రంజాన్ నెలలో ఖుర్ఆన్ అవతరింప మొదలిడినది మానవుల కది మార్గదర్శకమైనది, సన్మార్గముయొక్క స్వచ్ఛమగు నిదర్శనములు కలది, సత్యాసత్యములను వేరుపరచి చూపునది. అందుచే మీలో ఆరోగ్యవంతులైనవారు పవాసమొనర్చుడు. రోగగ్రస్తులైనవారును, ప్రయాణమునందున్నవారును (వారికి వీలైనప్పుడును) శక్తియున్నప్పుడును తప్పియున్న దినములను ఇతర దినములయందు పవాసముండి పూర్తిచేసికొనవచ్చును. (సత్యమైన ధర్మమార్గము కరినమైనది కాదు) భగవంతుడు మీకు సౌలభ్యమునే కలిగింప గోరును. మీకు కష్టమును కలిగింప గోరడు. అందుచే (నిర్ణీతదినముల) సంఖ్యను పూర్తిచేసికొనుడు. మీరు కృతజ్ఞులై యుందురని మిమ్ములను ఋజు మార్గమున నడిపించిన భగవంతుని మహత్తును కొనియాడుడు.

186. (ఓ ప్రవక్తా!) నా సేవకులలో ఎవడేని నన్ను గుఱించి (నన్ను చేరు మార్గమును) అడిగినచో నేను చాల దగ్గరగ నున్నానని యతనితో చెప్పుము. నా భక్తుడు నన్ను పిలిచినప్పుడు నే నా పిలుపును వినుచున్నాను. ఆ పిలుపున కుత్తరమిచ్చుచున్నాను. అందుచే వారును నా పలుకున కుత్తర మీయవలెను. నాయందు విశ్వాసముంచి ధర్మమార్గమున నడువవలెను.

187 ఉపవాసదినములలో రాత్రులయందు మీ భార్యలను గవయుట మీకై ధర్మవిహితమొనర్పబడినది. మీకు వారు అవగుంభ

నములవంటివారు అట్లే మీరును వారికి అవగుంరనముల వంటివారు. అట్లు చేయకూడ దనుకొని మీ అంతరాత్మల ప్రబోధమునకు వ్యతిరేకముగ మీరు ప్రవర్తించుచుండిరి (భార్యలను గవయుచుండిరి) (వాస్తవమున కిది అపరాధము కాదు మీరుమాత్ర మట్లనుకొనుచుండిరి) అందుచే భగవంతుడు తన అనుగ్రహముచే మీ పాపరాహిత్యము నంగీకరించినాడు. మీ తప్పిదమును త్షమించినాడు. ఇప్పుడు స్వేచ్ఛగా మీ భార్యలను కలియుడు. భగవంతుడు మీ కనుగ్రహించినవాటిని ఉపయోగింపుడు.

ఉదయంపు తెలిరేఖ రేనలుపునుండి వేరుపడువరకు (రాత్రులయందు) తినుడు, త్రాగుడు. తర్వాత రాత్రివరకు ఉపవాసమును పూర్తిచేయుడు. కాని మీరు మసీదులలో వుండవలసివచ్చినపుడు మాత్రము మీ భార్యలను గూడకుడు. భగవంతు డేర్పరచిన హద్దులివి. అందుచే అప్పుడు మాత్రము వారిని చేరబోకుడు. చెడుగు లంటకుండుటకై భగవంతుడు స్వేచ్ఛమును సందేహరహితమును నగు ఆజ్ఞలను ప్రసాదించినాడు.

ఒకరి ఆస్తి నొకరు అన్యాయముగ మ్రింగివేయకుడు. అధికారులను తమవైపు త్రిప్పుకొనుటకై ధనము నుపయోగించి (లంచములనిచ్చి) ఇతరుల ఆస్తులను అన్యాయముగ వశపఱచుకొనకుడు.

ఇరువదినాల్గవ ఖండము

189. (ఓ ప్రవక్తా!) లోకులు నిన్ను నెలపోడుపులను గుఱించి అడుగుచున్నారు. వారితో నిట్లనుము : ఇవి మానవులకొరకు కాలమానముగా నిర్ణయింపబడినవి. యాత్రామాసముల నిర్ణయము దీనిని బట్టి జరుగును. (అంతేకాని చంద్రుని గుఱించిన మూఢాచారములన్నియు గర్హితములు) తమ ఇండ్లలో వెనుకగుమ్మముద్వారా ప్రవేశించుట పుణ్యకార్యము కాదు. స్వధర్మనిర్వహణమే సత్కృతిగాని (ఇట్టి మూఢాచారముల నాచరించుట కాదు.) అందుచే (ఇట్టి మూఢాచారములకు గురికాక) మీ ఇండ్లలో ప్రవేశించినపుడు ముంగలిగుమ్మము ద్వారా ప్రవేశింపుడు.

భగవదాజ్ఞోల్లంఘనమును చేయకుడు. (అప్పుడే) మీకు విజయము కల్గును.

190. మీతో యుద్ధము చేయుచున్నవారితో మీరుకూడ భగవద్గర్హమున యుద్ధముచేయుడు. కాని మితిమీరకుడు. హద్దుల నతిక్రమించినవారిని భగవంతుడు ప్రేమింపడు.

191. (మితో యుద్ధముచేయువారు) ఎక్కడ దొరికిన అక్కడ వధింపుడు. మిమ్ములను వారెక్కడనుండి వెడలగొట్టిరో మీరును వారి నక్కడనుండి వెడలగొట్టుడు. (రక్తపాతము మంచిది కాకపోయినను) దౌర్జన్యము స్థిరపడుట (తాత్కాలికమగు) రక్తపాతముకంటె చెడ్డది. పవిత్రప్రార్థనాలయపు హద్దులలో శత్రువులు మీతో యుద్ధముచేయ నంతవరకు మీరును యుద్ధము చేయకుడు. వారు యుద్ధముచేసినచో మీరుకూడ యుద్ధముచేయదగును. భగవంతుని నిరాకరించినవారి (దౌర్జన్యమున) కిదియే ప్రతీకారము.

192. ఒకసారి వారు యుద్ధమును మానుకొనినచో భగవంతుడు తుమించువాడు, కృపానిధి.

193. వారి దౌర్జన్య మణగు వరకు వారితో యుద్ధము చేయుడు. మతము భగవంతునకు సంబంధించినది. (వారి మత పరివర్తన మునకై యుద్ధము చేయవలదు ఎందుకనగా మత విషయములో భగవంతుడే జ్ఞాతృత వహించును.) ఒకసారి వారు యుద్ధము మానుకొనినచో మీరు కూడ యుద్ధమును మానుకొనుడు. దౌర్జన్యము చేయువారి తోడనే పోరాడవలెను.

194. (పవిత్ర మాసములందు యుద్ధమును గుఱించి.) పవిత్ర మాసములను వారు గౌరవించినచో మీరును గౌరవింపుడు. వారా మాసములను గౌరవించక యుద్ధము చేసినచో మీరును చేయుడు. ఈ విషయములో వారి చేతకు ప్రతిసేత చేయవలసినదే. అన్యాయముగ కయ్యమునకు కాలుత్రివి మీ కెవరైనను హింస యొనర్చుచో దానికి సమానమైన హింసను మీరును చేయుడు. భగవంతు

నకు భయపడుడు. ధర్మపరులకు భగవంతుడు తోడుండునన్నమాట మరువకుడు.

195. భగవన్నార్గమున మీ ధనమును ఖర్చు పెట్టుడు. (ధర్మయుద్ధము నాచరించుటకు వెనుదీసి) స్వహస్తములతో నాశమును పొందకుడు (ఎందుకనగా భగవంతుడు మీకిచ్చిన దానిని మీరు ఖర్చుపెట్టుటకు భయపడి మీపై శత్రువులు చేయు వినాశమును సహించినచో మీచేతులతో మిమ్ములను మీరు నశింపజేసికొనినట్లే) ధర్మకార్యములను చేయుడు. ధర్మ పరులనే భగవంతుడు ప్రేమించును.

196. యాత్రయు దర్శనమును దేవుని కొఱకు చేయుడు.

ఒకసారి మీరు (యాత్రకు పోవుచు) మార్గమధ్యమున ఆపివేయ బడుచో మీకు ఏది సులభముగ లభించునో దానిని (ఉపాయనముగ) పంపుడు. ఈ ఉపాయనము గమ్యస్థానము చేరునంతవరకు శిరోముండనము చేసికొనకుడు. కాని రోగగ్రస్తులైనపక్షమునను, ఏదేని శిరోరోగముచే బాధపడుచుండినపక్షమునను అట్టివారు (తమ కేళములకు బదులు) ఉపవాసమైనను ఉండవలెను, లేదా దానమైనను చేయవలెను, లేదా బలియియవలెను.

(యుద్ధము మొదలైనవి లేని) శాంతి పరిస్థితులలో ఎవరైనను యాత్రయు దర్శనమును కలిపి చేయదలచినచో అట్టివారును తమకు లభించిన జంతువును బలియియ్యవలెను.

బలి జంతువు లభించనిచో యాత్రాదినములలో మూడు దినములు ఉపవసించవలెను. మరలివచ్చి మరి ఏడుదినము లుపవసించవలెను. ఇట్లు పది దినములు పూర్తయగును. మక్కాలో ఇండ్లులేని వారికై యీ ఆజ్ఞ (ఇవ్వబడినది) భగవంతునియెడ మీ ధర్మములను చక్కగా నిర్వహింపుడు. అధర్మపరులను భగవంతుడు కఠినముగ శిక్షించును.

ఇరువదియయిదవ ఖండము

197. యాత్రచేయు మాసములు సుప్రసిద్ధమైనవి. ఈ మాసములలో యాత్రచేయ బూనువారు యాత్రలో నున్నట్లే. యాత్రలో నున్నప్పుడు స్త్రీసంగమము చేయరాదు. అసభ్యమగు మాటలాడరాదు. జగడములాడరాదు. మీరుచేయు సత్కృతులనన్నిటిని భగవంతుడెఱుగును. యాత్రకు వెళ్లినప్పుడు మార్గమున అగు ఖర్చులకై ఏర్పాటులను చేసికొని మీరు బయలుదేరుడు. అన్నిటికంటె గొప్ప విషయము పుణ్యశీలము. ఓ వివేకవంతులారా ! భగవంతునకు భయపడుడు. (దావివలననే పుణ్యశీలము కల్గును.)

198. మీరు (యాత్రాకాలములో) భగవంతుని అనుగ్రహమును బడయగోరినను పాపముకాదు. (అనగా భగవంతుడనుగ్రహించు వాణిజ్యలాభమును పొందినను పాపముకాదు.)

మీరు 'అర్ఘాట్' మైదానమునుండి తిరిగి వెళ్ళుచు 'ముజ్జలపా'* దగ్గర భగవన్నామ స్మరణ మొనర్చుడు. మీ కుపదేశించబడినరీతిని మననమొనర్చుడు. ఇంతకుముందు నిశ్చయముగ మీరు కుమార్తముననుసరించినవారై యుండిరి. (వివిధ మూఢాచారములను అనుసరించుచుండిరి.)

199. జనులు ఎక్కడినుండి మరలుచున్నారో మీరును అక్కడినుండి మరలుడు. మీపాపములను త్షమించుటకై భగవంతుని ప్రార్థింపుడు. నిశ్చయముగ భగవంతుడు మహాక్షమి, కరుణానిధి.

200. మీరు యాత్రావిధుల నన్నిటిని తీర్చుకొని పూర్వము మీరు మీ తాతతండ్రుల ఘనతను కొనియాడుచుండినట్లే ఇప్పుడు భగవంతుని స్మరింపుడు. అంతకంటె అధికముగ స్మరింపుడు.

(ఇహలోక సౌఖ్యములనే ఆరాధించువారు కొందరున్నారు.) “ప్రభూ ! మాకు ప్రాప్తించిక సౌఖ్యములనే ప్రసాదించుము” అనువారున్నారు. పరలోక సౌఖ్యములు మరి వారికి లభింపవు

* జిల్హాజ్ నెల 9 వ తేదీ సాయంకాలము అరఫాత్ మైదానమునుండి మరలి వెళ్ళుచు రాత్రికి యాత్రికులు అగు ఒకస్థలము అరఫాత్ మైదానము మక్కాకు 12 మైళ్ల దూరమున నున్నది. యాత్రికులందరు నిక్కడ సమావేశ మగుదురు.

201. (ఇహపరముల నాశించు వారు మరి కొందరున్నారు.) వారిట్లందురు. “ప్రభూ ! మాకు ఇహమునను పరమునను కూడ సౌఖ్యమును ప్రసాదింపుము. మమ్ములను నరక యాతనల నుండి రక్షింపుము.” ౧౨

202. వారి కర్మముల ననుసరించి వారికి సుగతి లభించును. సత్కర్మములకు ప్రతిఫలమిచ్చుటలో భగవంతుడు జాగుచేయడు.

203. యాత్రయొక్క నిర్ణీత దినములలో* భగవత్స్మరణములో మగ్నులై యుండుడు.

మరలుటలో తొందరపడి ఎవరైనను రెండు దినములలోనే మరలినచో అది పాపము కాదు. ఉండిపోయినను ప్రమాదముకాదు. కాని ఇది కేవలము పుణ్యశీలుర కొఱకే. భగవంతుని యెడ మీకు గలవిధులను జాగ్రత్తగ నెరవేర్చుడు (ఏదోయొకవాడు మరణింపవలెననియు అతని సమక్షముననే తిరిగి కూడవలెననియు మరువకుడు)

204. ధార్మిక జీవనము విషయములో కొందరి మాటలు (వైకి) బాగుగ కన్పించును. వారు తమ అంతరాత్మయొక్క పారిశుద్ధ్యమునకు భగవంతునే సాక్షిగా పలుకుదురు. (వాస్తవముగ వారి హృదయములలో ద్వేషమును అవిశ్వాసమును నిండియున్నవి) వారుద్వేషమునందును శత్రుత్వమునందును మిక్కిలి కరినులు.

205. వారికి పరిభ్రష్టము లభించినప్పుడు తమ అధికారము సంతటిని దేశములో చెడుగును వ్యాపింపజేయుట యందును, వ్యవసాయమునకును ఇతరకృషికిని ఫలితమైన (ధనధాన్యములను) ధ్వంసమొనర్చుట యందును, మానవ సంతతిని నశింపజేయుట యందును వినియోగింతురు. (సౌఖ్యసంపదలతో తులతూగు చుండుటకు బదులు) వినాశమునకును విధ్వంసమునకును భగవంతుడెన్నడును ఇష్టపడడు.

* ఇహపరముల నాశించు వారు ౧౦ వ తేదీ మొదలు ౧౩ వ తేదీ వరకు.

206. “భగవంతునకు భయపడుడు” అని వారితో చెప్పి నప్పుడు వారు గర్వము వలన పాపమార్గమునకే ఈడ్వబడుదురు. అట్టివారికి సరకమే పీఠిగొల్పును. నిశ్చయముగ అది ఎంతయు దుష్టమగు ఆశ్రయము.

207. భగవంతుని పీఠికై తమప్రాణములను సైతము ధారపోయవారు కొందరున్నారు. ఇట్టి భక్తులను భగవంతుడు ప్రేమించును.

208. ఓ విశ్వాసవంతులారా! (ముస్లిమ్ పదవి నొందుటకు కేవలము నోటితో నేను ముస్లిము నైతినిని చెప్పట చాలదు) సంపూర్తిగ భగవంతునకు తమ సర్వస్వమును) సమర్పింపుడు. అధర్మము అడుగు జాడలను వెంబడింపకుడు. సైతాను మీకు బహిరంగ శత్రువు.

209. స్వప్రమగు నిదర్శనములు మీకు లభించిన తర్వాత కూడ మీరు సంశయాత్ములై దిగజారినచో భగవంతుడు సర్వ శక్తిమంతుడనియు సర్వజ్ఞుడనియు ఎఱుగుడు.

210. (మీరు విశ్వసించుటకై ఇప్పుడు స్పష్టపరుప బడిన నిదర్శనములు సరిపోకపోయినచో) మీరు దేనికై నిరీక్షించు చున్నారు ? మేఘముల చాయలలో నిలువబడియుండగా దేవదూతలు వరుసలుతీరి భగవంతుడు ప్రత్యక్షము కావలయునందురా ? కావలసినదంతయు నిర్ధారణయై పోయినది. సమస్తమును భగవంతుని చేతులలో నున్నది.

ఇరువదియారవ ఖండము

211. (మీరు వెనుకటి చరిత్రను ఉదాహరణముగా నేల గ్రహింపదు ?) ఇస్రాయిలీయుల నడుగుడు, వారి కెన్ని స్వప్రమగు చిహ్నములను ప్రసాదించితిమో? (ఇహపర సౌఖ్యములకై యున్న సమస్త ద్వారములను వారికై తెరచితిమి) ఐనను వారు సన్మార్గము ననుసరింపరైరి. వారు భగవదనుగ్రహమును గ్రహింపరైరి. భగవంతుని వరములను బడసి వానిని మార్చి వైచినచో భగవంతుడు కఠినముగ శిక్షించువాడు.

212. సత్యమును నిరాకరించు వారి దృష్టిలో కేవలము ప్రాపంచిక జీవితమే ప్రధానమైనది. వారు విశ్వాసవంతుల (ప్రస్తుత కష్టములను) చూచి పరిహసించుచుందురు వాస్తవముగ (ప్రాపంచిక వస్తువులు నిజమైన ఘనతకు కారణములుకావు) పుణ్యపురుషులు అవసాన దినమునాడు వీరి కన్న ఉన్నత స్థితిలోనుందురు. (నేడెవరు దారిద్ర్యము ననుభవించుచున్నారో వారే భగవదనుగ్రహము వలన రేపు ధనదాన్యములతో తులతూగ గలరన్న విషయము వారికి తెలియదు) భగవంతుడు తన కిష్టమైన వారికి అపరిమితమగు ఆహారపదార్థములను ప్రసాదించును.

213. (ప్రారంభములో మానవులు వివిధజాతులుగ నుండువారు కారు) సమస్త మానవజాతియు నొకే జాతిగ నుండెను. (కాని తర్వాత) పెక్కుకారణములచే వారిలో పలు జాతులు ఏర్పడెను. భగవంతుడు వారికై ఒకరి తర్వాత నొకరిని ప్రవక్తలుగ పంపెను. వారు (ఏకేశ్వరునియందు విశ్వసించుటయందును, సత్కార్యచరణ మొనర్చుటయందును గల పుణ్యముయొక్క) శుభవార్తను తెల్పుచు (దుష్కార్యచరణమువలన గలుగు దుర్గతిని జెప్పి) భయపెట్టుచు వచ్చిరి. సత్యమును బోధించు భగవద్ద్రోంధముకూడ వారి కియ్యబడెను. అది వారిలో (వివిధ జాతులలో) గల విభేదములను పరిష్కరించునదియైయుండెను. (సమస్త మానవలోకమును భగవన్మార్గమున నైకమత్యము కలిగించుట దాని ఉద్దేశమై యుండెను) ఈ విధముగ వీరు విభేదములు కల్పించుకొనినది సత్యము తెలియకయు, సరియగు బోధన లేకపోయియుకాదు. భగవంతుడు వెలువరచిన సత్యము వారి ముందుండెను. (దానిలో పరస్పర విద్వేషమునకును విభేదమునకును స్థానమే లేకుండెను) ఐనను వారు పరస్పర విద్వేషము వలనను, అనూయాభావము వలనను విభేదములను కల్పించుకొనుచుండిరి. (మతముయొక్క- ఏకైకమార్గమును ఐకమత్యముతో అనుసరించుటకు బదులు వివిధ మతములందును, వివిధ సంఘములయందును విడిపోవుచు వచ్చిరి) తుట్టతుడకు మానవులు విభేదములను కల్పించుకొనిన విషయములను విశ్లేషింపజేసి విశ్వాసవంతులకు (భగవంతుడు) సత్యముయొక్క నిజస్థితిని

తెల్పెను. భగవంతుడు తన కిష్టులైన వారికి మతముయొక్క ఋజు మార్గమును చూపును.

214. ఏమీ మీరు (మేము విశ్వాసవంతులమని కేవలము నోటితో చెప్పి) స్వర్గమును ప్రవేశింతుమని తలచుచున్నారా? (పుణ్యపురుషులగుటకు సద్వర్తన మవసరమే లేదని తలచుచున్నారా ఏమి?) మీకు (పుణ్యపురుషు లియ్యవలసిన) పరీక్ష మీ పూర్వులకు వలె ఇంకను రానే లేదు. వారి కన్నివిధములగు కష్టములను సహింపవలసివచ్చెను. పడరాని ఇడుమలును, దుస్సహకష్టములును వారిని మొదలంట కంప మెత్తించెను. దానికి తాళలేక ప్రవక్తయు అతని అనుయాయులును, (ప్రభు!) నీ దివ్యసాహాయ్య మెప్పుడు లభించును? అని మొఱపెట్టుకొనిరి. (అప్పుడుహరాత్మగ భగవత్సాహాయ్యము 'భీతిల్లకుడు') ఇదిగో ఈశ్వర సహాయము సమీపముననే యున్నది, (అనుచు సహాయము వచ్చెను)

215. (ఓ ప్రవక్త!) మిమ్ములను వారు ఎట్లు వ్యయపరుపవలెనని అడుగుదురు. వారితో నిట్లనుము: మీ ధనమునుండి మీ రెంత వ్యయముచేయగలరో అంత వ్యయపెట్టుడు. మీ తల్లిదండ్రులును, బంధువులును, అనాధబాలికలును, పేదవారును, (కష్టములలో చిక్కుకొన్న) బాటసారులును నీ ధనమునకు పాత్రులు. నీవుచేయు సత్కృతులను భగవంతు డెఱుగును.

216. యుద్ధముచేయుటకై మీ కనుజ్ఞ యియ్యబడినది. అది మీకు అయిష్టముగ నున్నది. (ఓక్కొక్కప్పుడు) ప్రశస్తమైన విషయము మీ కయిష్టముగ నుండవచ్చును. అట్లే హానికరమగు ఒక విషయము మీకు ప్రేమాస్పదము (కూడ) కావచ్చును. (మీ కేది మంచిదో, ఏది చెడ్డదో) భగవంతునకు తెలియును (మీరు స్వల్పబుద్ధులు) మీకు తెలియదు.

ఇరువది ఏడవ ఖండము

217. (ఓ ప్రవక్త!) పవిత్రమాసములో యుద్ధముచేయుటను గుఱిచి నిన్ను జను లడుగుదురు. వారితో ఇట్లనుము: ఆమాసములో

యుద్ధముచేయుట చాల తప్పు. కాని మానవుని భగవన్నార్గమున నిరోధించుట, కాబాలోనికి వెళ్లకుండ నడ్డుపడుట, మక్కా-వాసులను వారి నివాసములనుండి వెడలగొట్టుట-ఇవి భగవంతుని దృష్టిలో అంతకంటెను చెడ్డవి. విద్వేషములను రగుల్కొల్పుటయు, కష్టపెట్టుటయు సంహారముకంటెను దుష్టమైన పనులు.

మీరు మీ మతమును విడిచిపెట్టువరకు అట్లు చేయుట వారికి సాధ్యమైనచో వారు యుద్ధము చేయుచునేయుదురు. (కాని ఎవరు భయముచే) సత్యమగు తమ మతమును విడనాడి, అవిశ్వాసముతో మరణింతురో వారు చేసిన సమస్త (పుణ్య) కర్మలును ఇహమునను పరముననుకూడ వ్యర్థమగును. వారు నరకజ్వాలల పా లగుదురు. నిరంతరము వా రందే వసింతురు.

218. కాని ఎవరు విశ్వసింతురో (తమ క్రథా విశ్వాసములందు దృఢనిశ్చయమైయుందురో,) ఎవరు తమ గృహములను విడువవలసివచ్చి అట్టి పలాయనముయొక్క కష్టములను సహింతురో, ఎవరు భగవన్నార్గమున యుద్ధమొనర్తురో, అట్టివారు నిస్సందేహముగ భగవదనుగ్రహమునే ఆశింతురు. భగవంతుడు సర్వమును తుమించువాడు, కరుణానిధి.

219. (ఓ ప్రవక్తా!) జనులు నీతో మద్యపానమును గుఱించియు, జూదమును గూర్చియు అడుగుదురు. వారితో నిట్లనుము: ఈ రెండును ఎక్కువ నష్టమును కలిగించునవి. ఇందు కొంత లాభముకూడ కలదు. కాని లాభము కన్న నష్టమే ఎక్కువగ నున్నది.

(ఓ ప్రవక్తా!) ధర్మార్థమై యెంత ఖర్చుబెట్టవలెనని జనులు నిన్నడుగుదురు. వారితో నిట్లు చెప్పము: అన్నవస్త్రాదులకు మీ అవసరములు తీరగా మిగిలినది ఖర్చుపెట్టుడు.

ఇహపరములను గుఱించిన విషయములపై మీరాలోచించుకో గల్గుటకై భగవంతు డిట్లు తన ఆజ్ఞలను స్పష్టపరచును.

220. అనాధులను గుఱించి వారు నిన్నడుగుదురు. వారితో నిట్లు చెప్పము : “వారికై (అనాధ బాలబాలికలకై) ఏది మంచిదో అదే చేయవలెను. మీ రొకసారి వారితో కలసిమెలసి యుండగోరినచో (వారిని తమ వంశములోనికి తీసికోదలచినచో) వారు మీకు సోదరులవంటి వారు. (వారు పరాయివారు కారు) ఎవరు నష్టమును కలిగించు నట్టి వారో, ఎవరు మంచిని చేయగోరు నట్టివారో వారిని భగవంతు డెఱుగును. భగవంతు డిచ్చించినచో మీరు కష్టములలో చిక్కుకొనియుండురు. నిశ్చయముగ భగవంతుడు సర్వశక్తిమంతుడు, సర్వజ్ఞుడు.

221. (ఏకేశ్వరుని) విశ్వసించు వరకు విగ్రహారాధకురాండ్రను పెండ్లియాడకుడు. నిశ్చయముగ విగ్రహారాధకురాలు నీకు ప్రియమైన దైనను ఆమెకంటె విశ్వాసవతియే ఉత్తమురాలు.

అట్లే విశ్వాసవతులను విగ్రహారాధకులకిచ్చి వారు విశ్వసించు వరకు వివాహ మొనర్పకుడు. (ఓ యువతీ!) విగ్రహారాధకుడు నీకెంత ఇష్టుడైనను విశ్వాసవంతుడగు బానిసవాడు విశ్వాసహీనుని కంటె ఉత్తముడని తెలిసికొమ్ము.

(విశ్వాసహీనులు) మిమ్ములను నరకాగ్నివైపున కాహ్వానింతురు. భగవంతుడు మిమ్ములను స్వర్గమునకు ఆహ్వానించుచున్నాడు. తన యిష్టముచే ఊమించుచున్నాడు. మానవుల బోధకై తన సందేశమును విస్పష్ట మొనర్చుచున్నాడు. “

ఇరువది ఎనిమిదవ ఖండము

222. స్త్రీల రజోదర్శన కాలములను గుఱించి వారు నిన్నడుగుదురు. వారితో నిట్లు చెప్పము: “రజోదర్శనకాలము మంచిదికాదు. అందుచే ఆకాలమున వారు పరిశుద్ధులగు వరకు వారిని గవయకుడు. వారు పరిశుద్ధులైన తర్వాత భగవదాదేశాను సారము వారిని గవయుడు. భగవంతుడు తన కున్ముఖులైన వారిని (సన్మార్గ ప్రవర్తకులను) పరిశుద్ధులను మాత్రమే ప్రేమించును.”

223. మీ భార్యలు మీకై క్షేత్రములవంటివారు. అందుచే మీ క్షేత్రముల యందు తగు రీతిని వ్యవసాయ మొనర్చుడు. మీ భావికై మంచి కృషి సల్పుడు. (సంతానము బడయుటకై ప్రయత్నింపుడు) భగవంతునకు భయపడుడు. ఒకానొకనాడు చావ వలసియున్నదనియు భగవంతుని సమక్షమునకు మరలవలసి యున్నదనియు మరువకుడు. (ఓ ప్రవక్తా!) విశ్వాసవంతులకు (రాబోవు సౌఖ్యముల) శుభ వార్తను తెల్పుము.

224. ఎవరికైనను ఉపకారము చేయుటయందుగాని, సన్మార్గము ననుసరించుటయందుగాని, మనుష్యులలో పరస్పరము మైత్రిని కుదుర్చుటయందుగాని, భగవన్నామముతో మీరు కావించుకొనిన ప్రతిజ్ఞలు ఇట్టి సత్కార్యములకు ఆటంకములగునట్లు చేయకుడు. భగవంతుడు సర్వమును వినువాడు; సర్వమును తెలిసినవాడు.

225. మీ ప్రతిజ్ఞలలో వ్యర్థమగు వాటిని భగవంతుడు గణించడు. మీ హృదయములలో ఉన్న విషయములను భగవంతుడు గణించును. దానిని గుఱించి మిమ్ముల నడుగును. భగవంతుడు మహాక్షమి, దయానిధి.

226. తమ భార్యలకడకు వెళ్లమని ప్రతిజ్ఞ చేసినవారు (తొందరపడి వారితో సంబంధములను తెంచికొనరాదు) నాల్గు నెలలపాటు ఆగవలెను. ఈ వ్యవధిలో వారు తమ భార్యలను చేరబోయినచో భగవంతుడు వారి పాపమును క్షమించును. అతడు కరుణానిధి.

227. (అట్లుగాక) వారు విడాకుల నిచ్చుటకు నిశ్చయించుకొనినచో (ఇది జ్ఞాపకముంచుకొనుడు) భగవంతుడు సర్వమును వినువాడు; సర్వమును తెలిసినవాడు.

228. విడాకులివ్వబడిన స్త్రీలు మూడు మాసములు మూడు సార్లు రజోదర్శనమగువరకు (ద్వితీయ వివాహము చేసికొనకుండ) ఆగవలెను. వారు (స్త్రీలు) నిజముగ భగవంతునియందును అవసానదినము,

నందును విశ్వాసము కలవారై నచో వారి గర్భములందు భగవంతుడు సృష్టించిన (పిండములను) దించుకొనకుండ నుందురు.

(విడాకులిచ్చిన) భర్తలు ఈ వ్యవధిలో (తమ భార్యలతో) మైత్రి చేసుకొనగోరుచో వారిని తిరిగి స్వీకరించుటకు (ఇతరులకంటె) వారికే ఎక్కువ అధికారమున్నది.

చూడుడు. పురుషులకు స్త్రీలపై ఎట్టిహక్కులు కలవో స్త్రీలకును పురుషులపై అట్టి హక్కులే కలవు. అందుచే వారితో మృదురీతిని వ్యవహరింపుడు. నిశ్చయముగ స్త్రీలపై పురుషులకు ఒక ప్రత్యేకమగు ఆధిక్యత ఇవ్వబడినది. (కాని) జ్ఞాపకముంచుకొనుడు, భగవంతుడు సర్వశక్తిమంతుడు, సర్వజ్ఞుడు.

ఇరువది తొమ్మిదవ ఖండము

229. రెండు సార్లు మాత్రము విడాకులు చెప్పవచ్చును. తర్వాత (భర్తకు రెండే మార్గములు కలవు.) వారిని స్నేహభావముతో తమ కడ నుంచుకొనుటయు, లేకపోయినచో వారిని దయతో పోని చ్చుటయు. వారికి నీవింతకుముందిచ్చిన ఏవస్తువైనను తిరిగి తీసికొనుట నీకు ధర్మము కాదు. ఒకసారి భార్యాభర్త లిద్దరును భగవంతు డేర్పరచిన హద్దులలో ఉండజాలమను అనుమాన మున్నచో భార్య తాను భార్యాత్వ బంధములనుండి విడిపించుకొనుటకై (తన హృదయ పూర్వకముగ) తనకున్న దానినుండి ఏదైన నిచ్చివేయుచో నది దోషము కాదు. ఇవి భగవంతు డేర్పరచిన హద్దులు. వాటిని అతిక్రమించకుడు. ఈ హద్దుల సతిక్రమించిన వారే అధర్మపరులు.

230. ఒకసారి పూర్తిగ విడాకులిచ్చిన పిదప ఆమె మరొక భర్తను పెండ్లాడి (అతని పలన కూడ విడాకులు పొంది) న గాని నీకు వివాహ యోగ్యురాలు కాదు. రెండవ భర్తకూడ ఆమెకు విడాకు లిచ్చిన యెడల ఈ సారి భగవంతు డేర్పరచిన హద్దులలో నుండ గల మను విశ్వాసమున్నచో నామె తిరిగి తన మొదటి భర్తను పెండ్లా

డుట దోషము కాదు. ఇవి భగవంతు డేర్పరచిన హద్దులు. వివేక వంతుల కొఱకు ఇది స్పష్టపరుప బడినది.

231. మీరు తమ స్త్రీలకు విడాకు లిచ్చునప్పుడు వారి నిర్ణీత కాలము పూర్తియైన వెంటనే విడాకుల నియ్యక యథాపూర్వముగ భార్యలుగా నుంచుకొనుడు. లేదా వారికి పూర్తిగ విడాకుల నిచ్చి బౌద్ధార్యముతో వారిని స్వేచ్ఛగ పోనియ్యుడు. వారిని బాధించు నుద్దేశముతో నుంచుకొనకుడు. అట్లుంచికొనినచో దానివలన మీరు హద్దుల నతిక్రమించినవా రగుదురు. ఇట్లెవరు చేయుదురో వారు తమకు తామే ద్రోహము చేసికొనిన వారగుదురు. నేడు పెండ్లాడి రేపు విడాకులిచ్చి విషయలోలత్వమున మగ్నులై యుండి భగవంతుని సందేశములను పరిహసింపకుడు. మీకు సన్మార్గమున నడిపించుటకై (పంపబడిన) భగవద్గ్రంథమును, జ్ఞానమును మరువకుడు. భగవంతునిచే విహితమైన ధర్మముల నాచరించుటలో శ్రద్ధ వహింపుడు. భగవంతుడు సర్వమును తెలిసిన వాడని ఎఱుగుడు.

ముప్పదియవ ఖండము

232. మీరు మీ భార్యలకు విడాకులిచ్చిన తర్వాత వారు నిరీక్షించవలసిన నిర్ణీతకాలాంతమున తమకు నచ్చిన ఇతర పురుషులతో ద్వితీయవివాహ మొనర్చుకొనుటకు (వారికి హక్కుగలదు) వారు తమ క్రొత్త భర్తలతో పరస్పరాంగీకారముతో ఉచితమగురీతిని వివాహమాడినచో అది దోషమని ఎంచకుడు. భగవంతునియందును, అవసానదినమునందును విశ్వాసముకలవా రందరకును ఈ ఆజ్ఞ మూలముగా ఉపదేశ మొసగబడుచున్నది. ఇది మీకు ఉత్తమ మైనదియు పవిత్రమైనదియు నగు పద్ధతి. భగవంతుడు సమస్తమును ఎఱుగును కాని మీ రెఱుగరు.

233. (తనభార్యకు విడాకులిచ్చిన పక్షమున ఆమెకు శిశువుండినచో) తల్లి ఖనుబాలే ఆ శిశువుకు త్రాగింపదలచినచో తల్లి పూర్తిగ రెండేండ్లపాటు పాలు త్రాగించవలెను. శిశువు తండ్రి ఆమెకు అన్న

వస్త్రములను ఉచితమగురీతి నిచ్చి పోషింపవలెను. ఎవరికిని అతని శక్తికి మించిన భారమును వహించు విధి లేదు. శిశువుకోసరమై తల్లియు నష్టపడకూడదు; తండ్రియు నష్టపడకూడదు. (తండ్రి చని పోయిన పక్షమున ఆ భారమును వహించుట) అతని వారసునివిధి

అట్లుకాక పరస్పరాంగీకారముచే తల్లిదండ్రులు శిశువును (నిర్ణీతకాలమునకు) ముందే పాలు విడిపించినచో అది దోషము కాదు.

తల్లికి బదులు మీ శిశువులకొఱకై మీరు దాదులను ఏర్పాటు చేయగోరినచో మీ రా దాదులకు దేశాచారప్రకారము ఎంత ఇచ్చుటకు వాగ్దాన మిచ్చిరో అంత ఇచ్చినంతకాలము దోషముకాదు.

దేవునిచే విహితమైన ధర్మములను నిర్వహించుటలో శ్రద్ధాభులు కండు. మీరు చేయు సమస్తమును భగవంతుడు చూచుచునేయుండు నని ఎఱుగుడు.

234. మీరు మరణించిన తర్వాత విధవలగు మీ భార్యలు నాల్గునెలల పది దినములు (ద్వితీయ వివాహమొనర్చుకొనకుండ) వేచి యుండ వలెను. ఈ గడువు పూర్తియైన పిదప ధర్మానుసారము వారేమి చేసినను దోషమురాదు. మీరు చేయు సమస్తమును భగవంతు డెఱుగును.

235. (మీరు వివాహము చేసికొన దలచిన విధవా స్త్రీలకు) వివాహము చేసుకొమ్మని తన అభిప్రాయమును సంకేతముగ వెలిబుచ్చుట పాపముకాదు. వివాహము చేసుకోవలెనను మీ అభిప్రాయమును గోప్యముగను ఉంచవచ్చును. మీ భావములు వారివైపున కొరగునని భగవంతు డెఱుగును. కాని దొంగతనముగ వివాహము చేసుకొందునను వాగ్దానము చేయరాదు. ధర్మవిహితమైన పద్ధతిని వారితో మాట్లాడుము.

(విధవా స్త్రీలు) తమ నిర్ణీత నిరీక్షణకాలము పూర్తియగు వరకు వివాహ బంధమును ప్రవేశింపకూడదు.

మీ హృదయములలో (గుప్తమైయున్న భావములను) భగవంతు డెఱుగునని తెలిసికొనుడు. అందుచే భగవంతునకు భయపడుడు. భగవంతుడు క్షమించువాడనియు పాపములను మన్నించువాడనియు తెలిసికొనుడు.

ముప్పది యొకటవ ఖండము

236. మీరు స్త్రీని ముట్టకపూర్వమును (మహర్) ధనమును నిర్ణయించకపూర్వమును విడాకు లివ్వగోరుచో (మహర్) ధనము నామె కివ్వనక్కర లేకయే విడాకు లియ్యడు. దీనిలో పాపములేదు.

కాని ఇట్టిపరిస్థితులలో (ఒక స్త్రీని మీరు పెండ్లాడుటకు సిద్ధమైన తర్వాత నిరాకరించుటచే ఆమెకు కలిగిన నష్టమునకు పరిహారముగా) ఆమెకు లాభము కలుగునట్లు చేయవలెను. అట్టి లాభమామెకు ధర్మవిహితమగు పద్ధతిని లభింపజేయవలెను. కలిగియున్నవాడు తన శక్త్యనుసార మియ్యవలెను. బీదవాడు తన స్థితి ననుసరించి ఇవ్వవలెను. సుకృతమొనర్చువారికిది విధివిహితము.

237. కాని మీరు స్త్రీని ముట్టకపూర్వమును, ఆమె (మహర్) ధనమును నిర్ణయించిన తర్వాతను విడాకు లివ్వగోరినచో ఆ నిర్ణీత ధనమునందలి సగము ధనము నామె కీయుడు. ఆ స్త్రీ తానా ధనమును స్వేచ్ఛతో విడిచిపెట్టిన లేక ఆమెపై అధికారము గల పురుషుడు విడిచిపెట్టినను (మీ రా ధనమును వైత మామె కీయనక్కరలేదు) మీరు అట్లు క్షమించుట పుణ్యకార్యము. పరస్పర సాహాయ్యమును చేసికొనుటను మరువకుడు. జ్ఞాపక ముంచుకొనుడు. మీరు చేయుచున్న దంతయు భగవంతుడు చూచుచునే యున్నాడు.

238. ప్రార్థనలయెడ శ్రద్ధ వహింపుడు. ప్రత్యేకముగ (వ్రత్యక్షమునను, పరోక్షమునను) అత్యుత్తమమగు ప్రార్థన యెడల శ్రద్ధ వహింపుడు. నిజమైన నమ్రతతో భగవంతుని సమక్షమున నిలువబడుడు,

239. మీకు శత్రుభయమున్నచో (అట్టి యెడ మీరు విధి విహితమగు రీతిని ప్రార్థన సలుపజాలకుండినచో) మీరు పాదచారులై యున్నను, అశ్వారూఢులైనను ఎట్టి స్థితియందున్నను, ఎట్లు వీలుపడిన నట్లు ప్రార్థన సలుపుకొనుడు

మీరు సురక్షితులై యున్నప్పుడు భగవంతు డుపదేశించినట్లు ప్రార్థనలను సల్పుడు. (ఆ పద్ధతి) మీకు ఇంతకు ముందు తెలియ కుండెను.

240. చచ్చుటకు ముందు మీ భార్యలు ఒక్క సంవత్సరము పూర్తిగా మీ ఇల్లు విడిచిపెట్టకుండునట్లు వారికై ఒక్క సంవత్సర మునకు వలయు అన్నవస్త్రములను విడిచిపెట్టి వెళ్లుడు. ఒకసారి (త్రీలు) తమంత తాము (ఇల్లు విడిచి) వెళ్ళిపోయి ధర్మవిహితముగ (ద్వితీయ వివాహ మొనర్చుకొనినచో) అది పాపముకాదు. భగవం తుడు సర్వశక్తిమంతుడు, సర్వజ్ఞుడు.

241. విడాకు లివ్వబడిన స్త్రీల పోషణమునకై ఆచారాను సారము ఇవ్వవలెను. ధర్మాచరణపరులకిది విధి.

242. మీకు బాగుగా తెలియుటకై భగవంతుడు తన ఆజ్ఞల నిట్లు స్పష్టపరచును.

ముప్పది రెండవ ఖండము

243. (ఓ ప్రవక్తా!) వేలకొలది సంఖ్యగలవారై యున్నను మృత్యు భయముచేత తమ ఇండ్లను విడిచిపెట్టి పారిపోయినవారినిగుఱించి నీవు ఆలోచింపలేదా? (భీరులై అట్లు వారు పారిపోయినప్పుడు) భగవంతు డిట్లాజ్ఞాపించెను. (మీరు మృత్యుభయముచే పారిపోయిరి గాన మీరు) మృత్యువువాత పడుదురుగాక. (వారి భీరుత్వముచే శత్రువులు వారి నోడించ గల్గిరి) తర్వాత భగవంతుడు వారిని సజీవుల నొనర్చెను. (వారిలో దైర్యసాహసములను పూరించెను. వారు శత్రువుల నెదుర్కొని విజయమును బడసిరి.) నిశ్చయముగ భగవంతుడు మానవులయెడ అపారముగ కృపను చూపువాడు. (పెదద్రోవల పోయినను తిరిగి ఋజుశూర్గముడకు మరల్చువాడు.) కాని పల్కురు కృతజ్ఞులై యున్నారు.

244. భగవన్నార్గమున యుద్ధము చేయుడు. భగవంతుడు సర్వమును వినువాడనియు సర్వమును తెలిసినవాడనియు నెఱుగుడు.

245. సంతోషపూర్వకముగ భగవంతునకు అప్పిచ్చు వారెవరు? వారికి భగవంతుడు అప్పును రెండింతలు నూరింతలు చేసి తీర్చును. దారిద్ర్యము, సంపద — రెండును భగవంతుని చేతిలో నున్నవి. భగవంతుని సమక్షమునకే మీ రందరును మరలవలసియున్నది.

246. (ఓ ప్రవక్తా !) మూసాతర్వాత ఇస్రాయీలీయుల నాయకులను భవించిన ఆ వృత్తాంతమును గుఱించి నీవు యోచించలేదా? ఇస్రాయీలీయ నాయకులు తాము భగవన్నార్గమున యుద్ధము చేయుదుమనియు, అందుకై తమకొఱకు ఒక పాలకుని నియమించవలసినదనియు తమ ప్రవక్తను కోరిరి. అప్పుడు ప్రవక్త వారితో ఇట్లనెను : తీరా యుద్ధము చేయుడని మీ కాజ్ఞాపించినప్పుడు మీరు యుద్ధము చేయ నిరాకరించవచ్చును. ఇస్రాయీలీయ నాయకులు దాని కిట్లనిరి : మే మట్లేల చేయుదుము? మేము మీ యిండ్లనుండి వెడలగొట్టబడితిమి. మా సంతతినుండి వేరు చేయబడితిమి. అట్టియెడ మే మేల భగవన్నార్గమున యుద్ధము సల్పుటకు వెనుదీయుదుము?

తర్వాత వారికి యుద్ధము చేయుట కాజ్ఞా యివ్వబడెను. అప్పుడు వారిలో కొద్దిమందితప్ప తక్కినవా రందరును వేరుజూపిరి. భగవంతుడధర్మపరుల నెఱుగును.

247. వారితో ప్రవక్త ఇట్లు ప్పెను : “మీపై భగవంతుడు తాలాతును పాలకునిగా నియమించినాడు. (అందుచే అతడు చెప్పినట్లు వినుడు. అతని నాయకత్వముక్రింద యుద్ధమునకు సిద్ధపడుడు అప్పుడు తాలాతూ ఆధిపత్యమును అంగీకరించక) వారిట్లనిరి : అతడెట్లు మాకు పాలకుడు కాగలడు? అతనికంటె ఎక్కువ సమర్థులును యోగ్యులును ఐనవాడు మాలో ఎందరో కలరు. అంతేకాక అతడు ధనవంతుడు కూడ కాడు.”

దానికి ప్రవక్త ఇట్లనెను. “భగవంతుడు తాలూతు మీకంటే ఉత్తముడని అతనిని పరిపాలకునిగా నియమించినాడు. భగవంతుడు అతనికి మీకంటే ఎక్కువగ విద్యను బలమును ప్రసాదించినాడు. (పశుత్వమునకై కావలసిన నీ రెండు గుణములేగాని ధనమును వంశమును కావు) భగవంతు డెవ్వరి కీయగోరునోవారికే భూపరిపాలనమిచ్చును. (అంతేకాని మీరు అధికార మిచ్చినంతమాత్రమున ఎవ్వడును ప్రభువు కాజాలడు.) భగవంతుడు మహాప్రదాత, సర్వజ్ఞుడు.”

248. వారి ప్రవక్త వారితో నిట్లనెను. అతని రాజ్యచిహ్న మేమనగా భగవంతుడు మీ హృదయములను శాంతిప్రపూర్ణ మొనర్చును. దేవదూతలు (ప్రీతై శాంతిని) మోసికొనివత్తురు. ప్రశస్త మైన (ఈ శాంతిని) మూసా ప్రవక్త అనుయాయులును, హరూను అనుయాయులును విడిచిపోయిరి. మీరు విశ్వాసవంతులే యైనచో ఇందులో మీ కొఱకు నిశ్చయముగ ఒక చిహ్నము కలదు.

ముప్పదిమూడవ ఖండము

249. కొన్నాళ్ళ తర్వాత తాలూతు ససైన్యుడై యుద్ధము నకు వెడలుచు (తన అనుచరులతో) ఇట్లనెను. “(దారిలో ఒక నది వచ్చును) భగవంతుడు మిమ్ముల నా నది నీటితో పరీక్షింపనున్నాడు. అందుచే జ్ఞాపకముంచుకొనుడు. ఈ నది నీరు త్రాగినవానితో నా శెట్టి సంబంధమును ఉండదు. ఈ నీటి రుచియైనను చూడనివాడే నా మిత్రుడగును. ఒకసారి ఎవరైనను (అపథ్యముగ) ఒక దోసిలి నీరు త్రాగినచో అభ్యంతరములేదు.”

కాని (సైన్యము నది యొడ్డునకు చేరిన వెంటనే) కొలదిమంది తప్ప తక్కినవారందరును నీరు త్రాగిరి.

తాలూత్ తనకు వశవర్తులైన సైనికులతో నదినిదాటి వెళ్లుచుండగా (తాలూతును ఢిక్కరించిన) వారు ఇట్లనిరి. “మేము తాలూతును అతని సైన్యములను ఎదుర్కొను సంతటి శక్తిగలవారము కాము.” కాని తామొకనాడు తప్పక భగవంతుని సమక్షమునకు

మరలుదుమను విశ్వాసముగలవారు ఇట్లనిరి : “ (మీరు శత్రువుల యొక్క ఎక్కువ సంఖ్యను, మీ కొలది బలమును చూచి అదైర్య మేల పడుచున్నారు ?) భగవత్సాహాయ్యముచే ఎన్నిసారులు ఒక చిన్న సైన్యముక పెద్ద సైన్యము నోడించెను? ఓర్పువహించు వారితో భగవంతుడున్నాడు.”

250. వారు తాలూతు తోడను అతని సైన్యములతోడను యుద్ధముచేయుటకు రంగమున దిగి (భగవంతుని ప్రార్థించుచు) నిట్లనిరి : “(ప్రభూ ! మేము బలహీనులమను విషయము నీకు తెలియును) అందుచే మూపై క్షమా వర్షమును కురిపింపుము. యుద్ధరంగమున మా పాదములను దృఢముగ పాదుకొల్పుము. విశ్వాసహీనులగు వారి ప్రతి పక్షులైన మాకు సాహాయ్యమొసగుము. ”

251. అట్లే వాడు భగవదాజ్ఞలచే శత్రువులను తరిమివైచిరి. దావూదు తాలూతును సంహరించెను. తర్వాత భగవంతుడు దావూదుకు రాజ్యమును వివేకమును ప్రసాదించెను. నేర్పవలసిన దంతయు నేర్పెను. (ఈ విధముగ ఒక చిన్న సంఘముయొక్క క్షమాదైర్యములు ఇస్రాయీలముల పతిత జాతి నిజొన్నత్యమునకు తెచ్చెను.) వాస్తవ మేమనగా మానవులలో ఒక జాతి మరొక జాతిచే ఓడింప బడకపోయినచో భూమిపై అరాజకము ప్రబలి యుండెడిది. కాని భగవంతుడు జీవుల యెడ అత్యంత దయ కలవాడు.

252. (ఓ పరీవక్తా !) ఇదంతయు నిశ్చయముగ భగవత్ప్రీతిక్రము. సత్యముతో నీ కిది బోధించుచున్నాను. నిశ్చయముగ నీవు ప్రవక్తలలో ఒకడవు.

రెండవ అధ్యాయము

వ్యాఖ్యానము

రెండవ అధ్యాయము

వ్యాఖ్యానము

ఈ అధ్యాయము శ్రీ ప్రవక్త మదీనా నగరమునం దుండగా ప్రోక్తమైనది గోవును గుఱించి ఒక ఉపాఖ్యాన మిందు చెప్పబడుటచే ఈ అధ్యాయమున కీ పేరు వచ్చినది. ఇందు ౮౦ ఖండములును ౨౮౬ సూక్తులును, ౨౬౨౯౨ అక్షరములును కలవు.

౧ ఇవి బీజాక్షరములు. శ్రీప్రవక్తగాని వారి శిష్యులుగాని ఈ అక్షరములకును ఇట్టి ఇతరాక్షరములకును అర్థము చెప్పలేదు ఇటీవల కొందరు వ్యాఖ్యాతలు అర్థము వ్రాసిరి కాని అవి కేవలము న్యకపోల కల్పితములు

ఖుర్ఆన్ లోని మరి ఐదు అధ్యాయములు (3, ౨౬, 3౦, 3౧, 3౨) ఇవే అక్షరములతో ప్రారంభింపబడినవి

౨ 'విశ్వాసము' నకు 'ఈమాన్' అరబ్బీమూలము 'ఈ మాన్' అనగా నిశ్చలమగు ఆస్తికృబుద్ధి. ఆర్షభాషలో దీనికి 'శ్రద్ధ' యందురు భగవంతుని అస్తిత్వమునందును ఖుర్ఆన్ లో ప్రవచితమైన సత్యమునందును విశ్వాసమునకు ఈమాన్ అందురు నేను క్లుప్తముగ దీనికి 'విశ్వాసము' అని అనువాదమం దెల్లెడల వాడితిని అట్లే 'విశ్వసిండు' అని దీనికి సంబంధించిన క్రియాపదముగ వాడితిని శ్రుతులలోకూడ శ్రద్ధయొక్క ఆవశ్యకత ఉద్గడింపబడినది ఋగ్వేదమున శ్రద్ధ ఒక ఉపాస్మదైవతముగ చెప్పబడినది "దేవతలు సహితము శ్రద్ధను ఉపాసింతురు." (బుగ్వే X 151) ఛాందోగ్యోపనిషత్తునందు "శ్రద్ధత్స్వి" (విశ్వాసముంచుము) అని లండ్రీయగు ఉద్దాలకుడు శ్వేతకేతువునకు ఉపదేశించును అదే శ్రుతి "శ్రద్ధాతపః" (శ్రద్ధయే తపస్సు) అని బోధించుచున్నది (ఛాం III 16) శ్రద్ధ లేక యే కార్యము చేసినను వ్యర్థమని తైత్తిరీయోపనిషత్తు బోధించుచున్నది (తైత్తి. I 9)

'ఈమాన్' కేవలము విశ్వాసముకాదు దాని కది పునాది. విశ్వాసము కేవలము బుద్ధియొక్క వ్యాపారము ఒక ప్రవక్తయందలి గౌరవము వలన గాని, లేక జ్ఞాన సంపాదనము వలన కలిగిన ప్రజ్ఞావిశేషమువలన కాని, కలిగిన విశ్వాసము మాత్రమే 'ఈమాన్' కాదు అట్టి విశ్వాసము పునాదిగాగల సత్కర్మాచరణమునందలి ఆసక్తి 'ఈమాన్'.

3 “అతీంద్రియములైన తత్త్వములయందు విశ్వాసముంచుము” అని ఖుర్ఆన్ ఉపదేశించుచున్నది భగవంతుడు, ఆత్మ, దేవతలు, మరణానంతరజీవితము ఇత్యాది మహత్తత్త్వములకు ప్రత్యక్షప్రమాణము లేదు అందుచే చార్యకాదులు, భౌతికశాస్త్రజ్ఞులు ఈ తత్త్వములను నిరాకరించినారు ఖుర్ఆన్ అట్టివారిని బుజ్జు మార్గమునకు పిలుచుచున్నది ఒక సత్యము ప్రత్యక్షము కానంతమాత్రమున అది లేదు అని చెప్పుట అజ్ఞానమని చెప్పుచున్నది మానవబుద్ధికి అగమ్యమగు మహత్తత్త్వ జ్యోతిర్మండలమును నిరాకరించుట గ్రుడ్డివాడు నూద్యుని నిరాకరించుటవంటిది కేవలము బుద్ధివ్యాపారమువలన ఆ మహత్తత్త్వములను గ్రహింపలేము

విశ్వాసము ఆ స్తికృతకు పునాది అది లేనివాడే నాస్తికుడు అందుచేతనే ఖుర్ఆన్ ప్రప్రథమమున ఆ స్తికృత బుద్ధి సుగ్గడించుచున్నది

*

*

*

౪. ప్రార్థనముయొక్క ఉద్దేశ్యము ఖుర్ఆన్ యీ విధముగ వివరించుచున్నది “ప్రార్థన మానవుని దౌర్జన్యమునుండి తప్పించును భగవంతుని నమ్మించుట చాల గొప్ప విషయము. అది నమస్త పాపనంహరకము” (౨౯. ౪౫.)

ప్రార్థనమువలననే ఈమాన్ దృఢమగుచున్నది పాపచింత నశించుచున్నది సంశయము సమయముచున్నది నిరంతర భగవత్స్మరణము నాస్తికబుద్ధిని నశింపజేయును. అందుచేతనే ప్రప్రథమమున ఆ స్తికృతబుద్ధిని కలిగించు శ్రద్ధను ఉగ్గడించి, వెంటనే దానిని దృఢపరచు ప్రార్థనము లేక భగవచ్ఛింతనము అజ్ఞాపింపబడినది

*

*

*

౫ వెనువెంటనే నైతిక సంస్కారము ఉపదేశింపబడు చున్నది “మేము ప్రసాదించిన సంపదను ధర్మమార్గమున వ్యయపరుపుము.” ధనము లోభమునకు, మోహమునకు, గర్వమునకు, మదమునకు—వేయేల సమస్త దుర్భావములకును మూలమగుచున్నది ధనసంపద కీడుకాదు కాని ధనమును కూడబెట్టరాదు, వ్యయపరుపవలెను దుర్మార్గులుకూడ ధనమును వెచ్చింతురు అందుచేతనే “ధర్మమార్గమున వ్యయపరుపుడు” అని ఖుర్ఆన్ బోధించుచున్నది ధనమదాంధుడు శ్రద్ధా సమన్వితుడు కాజాలడు. ఏసుక్రీస్తు “నూచికా రంధ్రమునుండి ఒక ఒంటెయైనను దూనిపోగలదు గాని ధనికుడు స్వర్గద్వారమును ప్రవేశింపనేరడు” అని నుడివెను పాపమూలమగు ధనమును కూడబెట్టవలదని ఖుర్ఆన్ బోధించుచున్నది ధనమునకు నిరంతర వ్యయము కావలెను. అట్టి వ్యయము ధర్మమార్గము ననుసరించి

చేయవలెను “శ్రద్ధయా చేయమ్ అశ్రద్ధయా అచేయమ్” అని తైత్తిరీయోపనిషత్తు వాకొనుచున్నది

ధనము ఒకచో కూడు సాధనములలో వడ్డీ ముఖ్యమైనది ఇదే కారణముగ ఖుర్ ఆన్ వడ్డీని నిషేధించినది ఆ స్తివిభాగనిబంధనములు కూడ దీని ననుసరించియే యున్నవి సమిష్టికుటుంబపద్ధతికి ఇస్లామీయ సంఘములో స్థానములేదు. ఆధునిక అర్థశాస్త్ర పరిశోధనములు ఈ సిద్ధాంతములను బలపఱచుచున్న విషయము సుప్రసిద్ధము.

*

*

*

౬ ధనగర్వము వంటిదే జ్ఞానగర్వము నిజముగ జ్ఞాని గర్వి కాజాలడు. సత్యమును దర్శించినవాడు సత్య మెక్కడున్నను దానిని నిరాకరింపడు తన సత్యమున కది విరుద్ధముగ నున్నయెడల దానిని సమన్వయింప జూచును గాని సమయింప జూడడు. సత్యము ఒకరిసాత్తు కాదు అది సర్వకాలములయందును, సర్వదేశములయందును మహాత్ముల హృదయఫలకములపై దివ్యహస్తముచే లిఖింపబడుచునే యున్నది దేశకాలపాత్రానుసారముగ ఆ మహాత్ములట్లు చిత్రింపబడిన సత్యమును వివిధరూపములలో వివిధభాషలలో, వివిధరీతుల ప్రకటింపవచ్చును ఒక్కొక్కప్పుడు సత్యమునందలి కొన్ని అంశములనే చెప్పి తమ సందేశమును విరమించుకొనవచ్చును “నేను చెప్పవలసిన దింకను ఎంతయో కలదు. కాని ఇది చెప్పుటకు సమయముకాదు. నా తరువాత మరియొక ప్రవక్తవచ్చును. ఆయన మీకు సంపూర్ణ సత్యమును ప్రకటింపగలడు.” అని ఏసుక్రీస్తు చెప్పియుండెను. మనదేశమునకూడ ఒక్కొక్కకాలమున ఒక్కొక్క ధర్మము పృథి పాదించబడియుండుట నుపసద్ధవిషయము పరాశరస్మృతియందు కృతయుగమున ధ్యానయోగమును, త్రేతాయుగమున యజ్ఞములును, ద్వాపరయుగమున ఆరాధనమును, కలియుగమున స్తోత్రములును, పౌర్ణిరసములును భగవద్రాధనా పద్ధతులని చెప్పబడినది ఈవిధముగ కాలభేదములను దేశభేదముల ననుసరించి ఆచరణవిధానముకూడ మారుచుండును అందుచే పూర్వప్రవక్తల కీయబడిన భగవద్గ్రంథములను నిరాకరించుట అజ్ఞానము ఖుర్ ఆన్ పూర్వగ్రంథములయందు విశ్వాసముంచవలెనని కాపించుచున్నది. ప్రతిదేశమునందును నేనొక్కొక ప్రవక్తను పుట్టించితిని. ప్రతి ప్రవక్తయు ఒక్కొక్క గ్రంథమును నావలన పొందెను. అని ఖుర్ ఆన్ లో అనేకచోట్ల చెప్పబడినది (2: 136, 177, 180, 255, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 838, 839, 840, 841, 842, 843, 844, 845, 846, 847, 848, 849, 850, 851, 852, 853, 854, 855, 856, 857, 858, 859, 860, 861, 862, 863, 864, 865, 866, 867, 868, 869, 870, 871, 872, 873, 874, 875, 876, 877, 878, 879, 880, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 887, 888, 889, 890, 891, 892, 893, 894, 895, 896, 897, 898, 899, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908, 909, 910, 911, 912, 913, 914, 915, 916, 917, 918, 919, 920, 921, 922, 923, 924, 925, 926, 927, 928, 929, 930, 931, 932, 933, 934, 935, 936, 937, 938, 939, 940, 941, 942, 943, 944, 945, 946, 947, 948, 949, 950, 951, 952, 953, 954, 955, 956, 957, 958, 959, 960, 961, 962, 963, 964, 965, 966, 967, 968, 969, 970, 971, 972, 973, 974, 975, 976, 977, 978, 979, 980, 981, 982, 983, 984, 985, 986, 987, 988, 989, 990, 991, 992, 993, 994, 995, 996, 997, 998, 999, 1000)

మానవునకు సహజము సత్యమునుండి అసత్యమును వేరుచేసి సత్యమును ప్రకటించుట ప్రవక్తల విధి “నిశ్చయముగనీకు పూర్వము సమస్తదేశములకు ప్రవక్తలను పంపియుంటిని. ఇప్పుడు నీకు వెలువరచుచున్న గ్రంథము వారి సంశయములను బాపి వా రెక్కడ పొరపడిరో చూపుటకు మాత్రమే.” (౧౬: ౩౩, ౩౪) “సత్యమును నిరూపించుటయే దాని ఉద్దేశము.” (౫: ౪౦)

దేశకాలభేదముల ననుసరించి కొన్ని మార్పులు వివిధ ప్రవక్తల సందేశములందు కనిపించినను మూలనాత్రమునందు మాత్రమట్టి భేదము లేదనియే ఖుర్ఆన్ చెప్పాచున్నది

“ప్రవక్తా! నీతో వాదముచేయువారితో నిట్లు చెప్పుము: మేము మాకు ప్రకటించబడిన సత్యమును, మీ ప్రవక్తలు ప్రకటించిన సత్యమును విశ్వసించుము. మీ దేవుడును మా దేవుడును ఒక్కడే. మేము అతనికే విధేయులము.” (ఖు ౨౯: ౨౬)

ఈ విధముగ ఖుర్ఆన్ విశ్వమతమును బోధించుచున్నది ఖుర్ఆన్ బోధించు మతమునకు దేశకాలముల గోడలు లేవు దానికి మానవలోకమంతయు నొక కుటుంబము కాలమునందలి మార్పులు సమద్రమునందలి అలలవంటివి అటలులేచినను పడినను, శాంతముగ నున్నను అల్లకల్లోలముగ నున్నను, సమద్రముయొక్క మూల స్వరూపము మారదు అదినుండియు సత్యమొక్కటే ఈ సత్యమును ప్రకటించు భగవద్గ్రంథము లన్నియు విశ్వాసపాత్రమే

*

*

*

౨ “మరణానంతరజీవితముపై విశ్వాసముంచుము.” అని ఖుర్ఆన్ ఆదేశించుచున్నది ఆస్తికమతములన్నియు మరణానంతరజీవితముకలదని నమ్ముచున్నవి నాస్తికులును చార్యకాదులును మరణము జీవితముయొక్క అవధి యందురు భగవంతుని, ఆత్మను నిరాకరించుట అనగా మరణానంతరజీవితమును నిరాకరించుట అన్నమాట మనదేశమున ఋగ్వేదకాలమునుండియు మరణానంతరజీవితమును గురించి అనేక ఊహలు మొలకెత్తినవి వాటి నీ క్రింద సంగ్రహింతును

(౧) ‘యమ, యమి అను ఇరువురు మర్త్యులు పరలోకమునకేగి అక్కడి ప్రభువులై మర్త్యలోకమునుండి వచ్చినవారి నాదరింతురు గత దేహములైన ఆత్మలు జ్యోతిశ్వరీరములను ధరించి యమలోకమును ప్రవేశించి గుఖముగా నుండుదురు పీఠందరు పుణ్యాత్ములు పాపులకు సరకముకూడ కలదు. ఇది ఋగ్వేద మతము (ఋగ్వే ౧౦: ౬, ౧౦, ౧౪. ౪౧: ౨, ౧౦ ౧౩: ౨, ౪, ౪. ౫: ౫, ౪: ౨౭. ౧ ఇత్యాది.

(౨) పుణ్యకర్మలకు అమరత్వము కలుగును పాప పుణ్యముల రెంటిని ఒకరినైన వారి పాపపుణ్యములు ఒక త్రాసున తూచబడినపిదప ఆయా కర్మల కనుగుణముగ శిక్షాదులు నిర్ణయింపబడును. (శత బా. ౧౧ ౨ ౩ ౩౩) తాను నిర్మించుకొన్న ప్రపంచమునందే మానవుడు తిరిగి జన్మించును. (శ బా. ౬ ౨ ౨ ౨౭. చూ రాధాకృష్ణపండితుని Indian philosophy vol I PP. 133-5) ఇది బ్రాహ్మణముల మతము

(౩) మానవుడు తాను గావించిన పాప పుణ్యములఫలములను అనుభవించుటకు మానవలోకమున తిరిగి జన్మింపవలెన కర్మక్షయంతమువరకు ఇట్టిజన్మము రెన్నేని కావచ్చును “ పుణ్యకర్మల నాచరించినవారు స్వర్గమునందు పుణ్యఫలము ననుభవించి పుణ్యశేషముతో బ్రాహ్మణాద్యుత్తమ జన్మములందు పుట్టుచున్నారు పాపకర్మల నొనర్చినవారు సరకలోకమునందు తత్ఫల మనుభవించి కర్మశేషముతో శ్వ నూకర చండాలాది నీచజన్మములందు పుట్టుచున్నారు ” (ఛాందో ౫ ౧౦ ౭) ఇట్లే గౌతమ ధర్మసూత్రములు (౨ ౨ ౨౬) ఇది ఉపనిషత్సత్యము పురాణమతముకూడ దగ్గరదగ్గరగ నిదియే

ఇవి వైదిక మతములు

ఇంక ఖుర్ ఆన్ మరణానంతరజీవితమును గురించి యేమి చెప్పుచున్నది ?

ఖుర్ ఆన్ మతము వేదమతముతోడను బ్రాహ్మణముల మతముతోడను కొంత వరకు సామరస్యము కలిగియున్నది. ఋగ్వేదమున వలె ఖుర్ ఆన్ స్వర్గ సరకములను పేర్కొనుచున్నది మృతులైనవారు పరలోకమున వారి వారి కర్మానుసారము స్వర్గసరకములను అనుభవించుట ఆత్మ దేహమును విడిచిపోవునపుడు దేహిగావించిన కర్మలను పుష్పవాసనను వాయువు మోసికొనిపోయినట్లు పరలోకమునకు మోసికొనిపోవును శతపథ బ్రాహ్మణమునందు వలె పాపపుణ్యములు తూచబడును (శత. ౧౧ ౨ ౩ ౩౩, ఖుర్ ఆన్ ౨౧, ౪౭, ౭ ౮) ఈ రెండు గ్రంథములును ఒకే ఉపమానమును గ్రహించుట చిత్రము ఋగ్వేదమునందువలె స్వర్గసుఖము నిత్యము కాని సరకాన్ని అనిత్యము అన్ని లోహముల నెట్లు పరిశుద్ధపరచునో అదే విధముగ సరకాన్ని పాపజీవులను పరిశుద్ధులను గావించును (ఖుర్ ఆన్ ౫౭ - ౧౫, ౧౦౧:౯ చూ మొహమ్మద్ ఆలీ The Religion of Islam. PP. 308-9, 314)

ఖుర్ ఆన్ లో సరకము భయంకరముగ వర్ణింపబడినది వేద గ్రంథములయందును తరువాతి స్మృతులందును పురాణములందును వర్ణింపబడినది అదేవిధముగ స్వర్గము సర్వసౌఖ్యములకు అటవట్టుగ వర్ణింపబడినది ఈ వర్ణనలు కేవలము ఉప

మాన పూర్వకములని ఖుర్ఆన్ (౧౩ ౩౫ ౪౭ ౧౫) వక్కాణించు చున్నది మానవ హృదయములందు రగుల్కొను అగ్నిజ్వాలలే సరకమనియు, (౧౦౪ . ౬, ౭) ఆధ్యాత్మిక శాంతియే స్వర్గమనియు (౧౪ ౨౩, ౫౬ ౨౫, ౨౬, ౬ ౧౨, ౧౦ . ౨౫) ఖుర్ఆన్ స్పష్టముగ చెప్పుచున్నది

*

*

*

*

౮ ఇది మానవ ప్రకృతి మాఘడి సత్యమునే “అధవాభి నివ్విబుద్ధిషు వ్రజతి వ్యర్థకతాం సుభాషితమ్” ౧౬ ౪౩ (అసత్యజ్ఞానముచే ఒకసారి మనస్సు గ్రసించబడెనేని ఆ మనుజునకు సత్యవాక్కులు మనసున పట్టవు) అని చెప్పినాడు

౯ అనగా వారి హృదయములు సత్యమును గ్రహింపర, చెవులు సత్య వాక్కులను వినవు, ప్రత్యక్షముగ నున్నను వారు సత్యమును దర్శింపలేరు

రెండవ ఖండము

ప్రథమ ఖండమున రెండుతరగతుల వ్యక్తులను గుఱించి చెప్పబడినది. (౧) భగవద్వార్తమున నడచువారు (౧-౫); (౨) విశ్వాసమును విడనాడి తిరస్కారమును చూపువారు (౬-౭). ఈ ఖండమున మరియొక తరగతి వ్యక్తులను గుఱించి చెప్పబడుచున్నది. వీరు గోముఖ వ్యాఘ్రముల వంటివారు. ఇతరులను మోసగింపదలచి తామే మోసపోవు అవివేకులు వీరు. విశ్వాసమును నటించి తమ బాహ్య వేషములచే లోకులను మోసగింప జూచువారు కొందరు; శాంతి దూతలని చెప్పికొని ప్రపంచమునందు అశాంతిని ప్రబలజేయువారు కొందరు, తాము మహా బుద్ధిమంతులమనియు, ప్రవక్తలు చెప్పినంత మాత్రమున విశ్వసించువారు అవివేకులనియు, బాగుగా విమర్శించి గాని తామట్లు విశ్వసించమనియు చెప్పి విజ్ఞప్తిగ మూర్ఖులు కొందరు, కేవలము పరిహాసమునకు గాని వాదమునకు గాని విశ్వాసమును ప్రకటించువారు కొందరు. ఈ విధముగ వీరు నాల్గుతరగులుగ విభజింపబడిరి. (౮-౧౫) భగవద్గీతయందు కూడ దుష్కృతులు నాల్గు విధములుగ చెప్పబడినారు. (భ. గీ. ౭ : ౧౫ చూ. రామానుజ భాష్యము.)

ఈ రెండు ఖండములయందును మానవమనస్తత్వము చక్కగ విమర్శింపబడినది.

౧౦ నాల్గు (17—20) సూక్తులయందును ఈ వంచకులస్థితిని నిరూపించుటకు రెండుపమానములు చెప్పబడినవి వంచకునకు ప్రప్రథమమున కొంతలాభము కలుగ వచ్చును దాని తరువాత దుర్బరమగు అవమానముతప్ప మరేదియు లేదు వంచకులు ఈ లోకమున తమ వంచక బుద్ధిచే లోకీక సంపదలను పొంది తమవంటి మూర్ఖులచే క్లాఘింపబడవచ్చును కాని ఈ వంచకజీవితము ముగిసిన పిదప పరలోకమున వారికి మిగులునది అంధకారమే ఈ జీవితమున వంచకులకు కలుగు కించిజ్జయము అగ్నియొక్క కాంతిగా చెప్పబడినది దేవుడా కాంతిని హతాత్తుగ హరించెను అనగా ఆ వంచకులు మృత్యువు వాతబడి మరణించిరి ఇంక పరలోకమున వారికి అంధకారమే

ఇట్టి వంచకులను సన్మార్గమునకు త్రిప్పగలమా? అని ప్రశ్నవచ్చును అట్లు చేయుట అసంభవము ఏలననగా వారు సత్యమును వినలేరు బధిరులకు శంఖారావము వలె జ్ఞానబధిరులకు సత్యము వినరాదు వారు జ్ఞానాంధులు కూడ అంధులకు చంద్రోదయమువలె వీరికి సత్యము గోచరింపదు ఈ వంచకులు సత్యవాక్యము నెప్పుడు పలుకలేరు 'వారు మూగవాండ్రు.'

రెండవ ఉపమానము వంచకుల మనోవృత్తిని మరింత స్పష్టముగ నిరూపించుచున్నది ఏదేని ఒక ప్రాపంచిక లాభము కొరకు బాహ్యవిశ్వాసమును ప్రకటించి, ఏదేని విపత్తువచ్చినప్పుడు గాని లేక వారనుకొన్నంత ప్రాపంచిక లాభము అందు లభించనప్పుడుగాని వెనుకకు మరలు చున్నారు వారి కనలు విశ్వాసములేదు ఏదో ప్రాపంచిక లాభము నాశించి విశ్వాసమును నటించిరి అట్లు వంచకులై విశ్వాసవంతులను చేరుటవలన కలుగు సాంఘికలాభములను అనుభవించి, తిరిగి విశ్వాసకులకు సాంఘికముగ నేదేని విపత్తు వచ్చినప్పుడు ఈ వంచకు లడలి ప్రాణభయముచే వెను తగ్గుచున్నారు.

మూడవ ఖండము

౧౧ ౨౧వ సూక్తియందు ఒక ధర్మరహస్యము చెప్పబడినది “భగవత్సేవ మానవుని దుష్పథమునుండి రక్షించును” అందుచేతనే భగవద్గీతయందు.

అపిచే త్సుదురాచారో భజతే మా మనస్యభాక్
సాధురేవచ మంతవ్య స్సమ్యగ్న్యవసేతో హి నః
క్షీప్రంభవతి ధర్మాత్మా శశ్వచ్చాంతిం నిగచ్ఛతి

గీ ౬ ౩౦—౧.

అని చెప్పబడినది.

౧౨ ౨౨వ సూక్తియందు ప్రకృతి వ్యాపారమంతయు భగవత్ప్రేరణము వలననే జరుగుచున్నదని చెప్పబడినది ప్రకృతి వ్యాపారములు వివిధము లగుటవలన, ప్రకృతియందలి ప్రతి వ్యాపారమునకు ఒక్కొక్క అధిష్ఠాన దేవత కలడనియు, అట్టి దేవత లందరును ఆరాధనీయులే యనియు ఋగ్వేదాది గ్రంథములయందు కాన్పించు చున్నది—(ఋగ్వేదము ౧౦-౪౭ ౧, ౪-౩౨ ౪, ౨-౬, ౭-౨౪, ౬, ౮-౬౭ ౧౬) ఋగ్వేదమునందే ఈ బహు దైవతారాధనమునుగుఱించి ఇట్లు చెప్పబడినది “ఈ దేవతాసీకము భక్తుని పరమాత్ముని సమీపమునకు తీసుకొనిపోవును”— ఋగ్వేదము ౧-౨౪ ౧ ఖుర్ ఆకలో ఈ మతముకూడ వివరింపబడినది బహు దైవతారాధకులు ఇట్లుందరు “ఈ దేవతలు మమ్ము పరమాత్ముని సన్నిధిని చేర్చెదరని మాత్రమే మేము వారిని పూజించుచున్నాము స్పష్టమగు సత్యము బోధింపబడినను దానిని విశ్వసించక ఇట్లనెడి వీరి భేదభావమును దేవుడు తుది దినమున పరిష్కరించును (ఖు ౩౯, ౩)

ఐతే ఆర్ష మతమున బహు దైవతారాధనమే బోధింపబడెనా? అను ప్రశ్న రావచ్చును ఆర్ష గ్రంథములు సమగ్రముగ చదివిన ఈ సందేహము కలుగకమానదు. దయానందసర్వస్వతి, రాజా రామహాహనరాయ్ ప్రభృతులు ఆర్ష గ్రంథములయందు బహు దైవతారాధనము లేదనియే వ్రాసిరి బహుదైవతారాధనమును బోధించు లేక సమర్థించు గ్రంథభాగములను తమ పాండిత్యప్రతిభచే బ్రహ్మైక్యార్థము వచ్చునట్లు వ్యాఖ్యానించిరి జిజ్ఞాసువుల కిది సరియగు పద్ధతికాదు ఉన్నదున్నట్లు వాస్తవముగ చెప్పట వ్యాఖ్యాత విధి

ఆర్ష గ్రంథములందు బహుదైవతారాధనము కొన్నిపట్లను ఏకేశ్వరత్వము కొన్నిచోట్లను ప్రతిపాదింపబడినది ఆర్షమతమునందలి కృమ పరిణామమును రాధా కృష్ణ పండితుడు చక్కగ నిరూపించినాడు బ్రహ్మతత్త్వ నిరూపణమునం దై దవస్థలు కన్పించుచున్నవని ఆయన అభిప్రాయము ఈ కృమవికాసమునకు మకుటాయ మాసమగు అద్వైత సిద్ధాంతము ఉపనిషత్తులయందు ప్రతిపాదింపబడినది. (చూ రాధా కృష్ణ Indian Philosophy Vol. I PP. 98-9) ఏకేశ్వరత్వమును ప్రతిపాదించు ఉపనిషద్వచనము లెన్నో కలవు “ఓ యాజ్ఞవల్క్యమహర్షీ! ఈశ్వరు లెంత మందికలరు?” “ఒకడే” అని ఆయన నెలవిచ్చెను. (బృ. ౯-౧ ఇట్లే

* దురాచారరతుడైనను న న్ననన్యముగు భక్తిచే నేవించినచో అట్టివాడు పాడువగును ఏంననగా నట్టివాడు దృఢమగు విశ్వాసముకలవాడు అట్టివాడు శీఘ్రముగ ధర్మాత్ముడై నిత్యకాంతిని పొందును, విశ్వాసముగ నా భక్తుడు ఏంకమాత్రము చెడుగునొందడు.

మైత్రీ ౧-౫౬, మండక ౧-౧ ౧, తైత్తి ౧-౫ ; బృహ. ౧-౪. ౬, ౧-౪. ౭, ౧-౪-౧౦ ఇత్యాది.)

క్రమవికాసము ప్రకృతి సహజము ఆధ్యాత్మికవిషయములం దిట్టి క్రమవికాసము కలుగుట ఎట్లు సహజమో ఖుర్ఆన్ చూపుచున్నది. ఇబ్రాహీమ్ పవిత్రము బ్రహ్మతత్వవిషయమున ఎట్లు క్రమవికాసము కల్గెనో ఖుర్ఆన్ ఇట్లు వాకొనుచున్నది :

“రేసీడలు ముసురుకొనిరాగా అతడొక ప్రకాశవంతమగు నక్షత్రమును చూచెను. అట్లు చూచి, ‘ఇది నా ప్రభువేయగునా?’ అని భ్రమించెను తరువాత అది అస్తమించెను. అప్పుడతడు ఉదయించుచున్న చంద్రుని చూచెను దానిని చూచికూడ భ్రమించెను. ‘ఇది నా ప్రభువేయగునా?’ అని యనెను. చంద్రుడుకూడ అస్తమించెను అతడప్పు డిట్లు ప్రార్థించెను: ‘ప్రభూ! నీవు నాకు మార్గమును చూపవేని నేను దారితప్పినవాడనగుదును.’ తెల్లవారెను. ఇబ్రాహీమ్ ఉదయభానుని చూచెను తిరిగి అతడు భ్రమించెను. ‘ఇదేనా నాప్రభువు? అన్నిటికంటె మహత్తరమైనదిదేనా?’ అని శంకించెను. సూర్యుడుకూడ అస్తమించెను. ఇబ్రాహీముకు సత్యము గోచరించెను. అప్పుడతడు తన ప్రజలను పిలిచి ‘ఓ నా ప్రజలారా! నాకిప్పుడు సత్యము గోచరించినది. భూమ్యాకాశాది సమస్తమును సృజించిన భగవంతుని నేనారాధింతును. నేను బహు దైవతారాధకుడనుకాను’ —” (౬ ౭౭-౮౦)

భ్రమాజన్యమైన లేక అసంపూర్ణజ్ఞాన జన్యమైన పూర్వసిద్ధాంతములు సంపూర్ణ వికాసానంతరము మాయవలెను ప్రకృతి శక్తులనే భగవంతునిగ భావించిన దశ మానవ జ్ఞాన పరిణామమున కలదు కాని మానవు డా దశను దాటిన తరువాత పూర్వభావము లను దిద్దుకోవలెను దురదృష్టవశమున మనదేశమున అట్లు కాలేదు దీనిని గుఱించి రాధాకృష్ణ పండితు డిట్లునుచున్నాడు.

“None asked the people to forsake the gods they were wont to worship. Ingenuous explanations, suggestions and symbolism helped to interpret the old superstition in consistency with the new idealism. While the hour demanded fidelity to the spiritual ideal, we find in the Upanishads a good deal of temporising.....The

polytheistic conception was too deeply rooted in the Indian consciousness to be easily overthrown There was also a reverence for the past” * Vol 1 P 44—5

౧౩ తరువాతి రెండునూక్తులయందును ఖుర్ఆన్ యొక్క ఔత్కృష్టమును, అనమానత్వమును చెప్పబడినది ఖుర్ఆన్ ప్రవక్తమాహాత్మ్యముగ పరిగణింపబడుచున్నది పాశ్చాత్య విద్వాంసులు ఖుర్ఆన్ మహత్తును గుఱించి చెప్పినమాటలను గమనింపుడు —

“It (Quran) is one miracle claimed by Mohamad—his standing miracle, he said—and a miracle indeed it is” (Bosworth Smith, **Life of Mohamad**)

“The Quran is unapproachable as regards its convincing power, eloquence and even composition”

(Hirshfeld, ‘New Researches’—P 8)

౧౪ ౨౯ వ నూక్తియందు ఏడు ఊర్ధ్వగతులు లేక ఆకాశములను సృష్టించినట్లుగా చెప్పబడినది ఆత్మవికాసము నందలి పరిణామదశ లేడని తత్వజ్ఞుల దీనిని వ్యాఖ్యానించినారు ఈ సప్తసంఖ్య ఆర్షగ్రంథములందును మిక్కుటముగ కాన్పించుచున్నది తైత్తిరీయోపనిషదంతర్గత నారాయణ ప్రశ్నమున —

సప్తప్రాణాః ప్రభవంతి తస్మా

త్సప్తార్చిషస్సమిధస్సప్తజిహ్వః

సప్త ఇమే లోకా యేషా చరంతి

ప్రాణాగుహాశయాన్నిహితస్సప్తసప్త ౧౨ ౨.

* నాల్గవ ఖండము

ఈ ఖండమునందు మానవుని ఉత్కృష్టత ఉగ్రగింపబడినది. సృష్టికి మానవుడు కిరీటప్రాయుడు. దేవతలుసహితము మానవునకు ప్రణమిల్లిరి. ఈ విషయమునే తైత్తిరీయోపనిషత్తు ఈవిధముగ చెప్పుచున్నది :—

రుచం బ్రాహ్మం జనయన్తః

దేవా అగ్రే తదబ్రువన్

* (నారు సాంప్రదాయముగ కొలుచుచున్న దేవతలను విడిచిపెట్టుమని ఎవరను అనరైరి ప్రాచీన మూఢాచారములను క్రొత్త విజ్ఞానమునకు సరిపడునట్లు చమత్కారమైన యుక్తులను కల్పించి, ప్రతికములను సృష్టించి అన్వయింప గోరిరి నకున ఆధ్యాత్మికాదర్శమున విశ్వాసము చూపుటకు మారు ఉపనిషత్తులలో చాలవరకు సమన్వయము కలదు—బహువైవర్తారాధనమత మత్యంత దృఢముగ భారత మనస్తత్వమున వేరుగొని యున్నది—దానిని నిర్మూలించి సాధ్యముకాలేదు ప్రాచీన సాంప్రదాయములయెడ గౌరవముకూడ కలదు.)

యవ్యైవం బ్రాహ్మణో విద్యాత్

తస్య దేవా అసక వశే — నా ప్ర ౧-౫.

(దేవతలందఱును ప్రప్రథమమున సృష్ట్యాదికాలమందు బ్రహ్మ విద్యా సాంప్రదాయమును ప్రవర్తింపజేయు సమయమునందు విద్యా సామర్థ్యముచేత షరబ్రహ్మ చైతన్యమును పొందుర్భవింపజేయుచు ఇట్లు పలికి 'ఓ షరమేశ్వరా! ఏ బ్రహ్మవేత్త ఈవిధముగ తెలుసుకొనునో, అట్టి బ్రహ్మవేత్తకు సమస్తమైన దేవతలు స్వాధీనమగుచున్నారు.')

ఇదేవిధముగ బృహదారణ్యకోపనిషత్తునందు (౧-౪. ౧౦.) కూడా చెప్పబడినది.

ఆదమ్ అనగా మానవుడు. ఆర్షసాంప్రదాయమున మనువు వంటివాడు.

౧౫. మానవునకు భగవంతుడు బుద్ధినిచ్చి తద్వారా సర్వవస్తు పరిజ్ఞానమును కలుగునట్లు కావించెను నర్వవస్తు పరిజ్ఞానము ఆర్షభాషయందు ఋత మనబడును. ఋతమును ప్రకాశింపజేయు బుద్ధినే భగవంతుడు మానవునకు ప్రసాదించినాడు ఈ బుద్ధి 'ఋతంభర' యనబడును (చూ విద్యారణ్యకృత జీవన్ముక్తిప్రకాశిక తృప్ర)

“వసురణ్యో విభూరసి పాగ్జీత్వమసి సంధాతా బ్రహ్మాస్త్యమసి” ఇత్యాది తైత్తిరీయోపనిషత్ నారాయణ ప్రశ్నాంతర్గతమగు ౨౦వ మంత్రమున ‘వసురణ్య’ లేక ‘వస్తుతత్త్వము నుపదేశించు వాడవు’ అని షరమేశ్వరుడు స్తుతింపబడినాడు వసురణ్య శబ్ద వ్యుత్పత్తి భాష్యకారులు ఇట్లు వ్రాయుచున్నారు — “వస్తునః వస్తు తత్త్వస్య, రణ్యః వాశితా, కథయితా, అస్మదనుగ్రహార్థ ముపదేశ్ఛా వసురణ్యః” — మాయందలి అనుగ్రహముచేత వస్తు తత్త్వమును ఉపదేశించువాడు

..

...

..

...

౧౬ ఇబ్లీస్ ఒక దుష్టదేవత మరి రెండు చోట్ల ఖుర్ఆన్ లో ఈ ఉపాఖ్యానము వివరింపబడినది —

“నీ ప్రభువు దేవతల నుద్దేశించి ఇట్లనెను ‘మంటితో నే నొక మర్త్యుని సృజింపదలచుకొంటిని’ అప్పుడు నేను మానవుని పూర్తిగ సృజించి వానిలో నా ఆత్మను ప్రవేశింప జేసినపిదప, ‘సాష్టాంగపడుడు’ అని ఆజ్ఞాపించితిని దేవత లందరును ఒక్కుమట్టిని సాష్టాంగపడిరి కాని ఇబ్లీస్ వినతాంగుడు కాదాయెను,

సాష్టాంగపడుట కతడు నిరాకరించెను భగవంతు డిట్లనియె — ‘ఓ ఇబ్లీస్ ! నీ వెందుకు సాష్టాంగపడవైతివి ?’ వాడిట్లనెను . ‘మంటితో నిర్మింపబడిన ఈ మర్త్య నకు నేను సాష్టాంగపడను’

అప్పుడు భగవంతు డిట్లనెను — ‘ఇటునుండి పొమ్ము నీవు బహిష్కరింప బడితివి నీవు ప్రళయకాలము వరకు కాపగ్రస్తుడవై యుండుము’

అప్పుడు ఇబ్లీస్ ఇట్లనెను — ‘ప్రభూ ! నాకు ప్రళయకాలమువరకు గడువు నొసంగుము’

‘పొమ్ము. అట్లే గడువిచ్చితిని అది ఒక నియమితకాలమునకు మాత్రమే’ అని భగవంతుడు నెలవిచ్చెను

‘ప్రభూ ! నీవు నన్ను వివభగామినంటివి నేను చెడుగునే మంచిదిగా కన్పించు నటులజేసి మానవులను వివభగామాల నొనర్తును నీ భక్తుల సమీపమునకును పవిత్రులగువారికడకును మాత్రము పోను’ అని ఇబ్లీస్ విన్నవించుకొనెను

భగవంతు డిట్లనెను — ‘నీ కుచితమగురీతినే చేసితిని నా నేవకులపై నీ కెట్టి అధికారమును లేదు దుర్మార్గులపై మాత్రమే నీ కధికారము కలదు’ నిశ్చయముగ వారి స్థానము సరకము అది బహుద్వారసమంచితము ప్రతి ద్వారమునుండియు వారు వత్తురు (గా : ౨౮-౨౯)

అట్లే 3౯వ అధ్యాయమున.—

నీ ప్రభువు దేవతలనుద్దేశించి ఇట్లనెను — ‘మంటితో నేనొక మర్త్యని సృజింపదలచితిని అన్నట్లు నేను అతనిని పూర్తిగ సృజించి నా యాత్మ సతనియందుదితిని అప్పుడు నేను దేవతల కిట్లాజ్ఞాపించితి ‘సాష్టాంగపడి అతనికి నమస్కరింపుడు’ దేవతలెల్లరును అట్లే సాష్టాంగపడిరి కాని ఇబ్లీసు అట్లు చేయడాడెను వాడు గర్విష్టయై విశ్వాస హీనులలో నొకడాయెను. భగవంతుడు వానినుద్దేశించి ఇట్లనియె :—

‘ఓ ఇబ్లీస్ ! నీ వెందుకు సాష్టాంగపడవైతివి ? మానవుడగు ఇతనిని నేను నా రెండు చేతులతో సృజించితినికదా ? నీవు గర్విష్టవైతివా ? లేక నీవేమి ఘుఘడవనుకొనుచున్నావా ?’ దానికి ఇబ్లీస్ ఇట్లు ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను .— ‘నే నీ మర్త్యనికంటె శ్రేష్ఠతరుడను నీవు న న్నగ్నినుండి పుట్టించితివి అతడు కేవలము మట్టినుండి సృజింపబడినాడు’

దానికి భగవంతు డిట్లనెను .—

‘నీ విటనుండి పొమ్ము నీవు బహిష్కరింపబడితివి ప్రళయకాలమువరకు కాపగ్రస్తుడవై యుండుము’

అప్పుడు వా డిట్లనెను — ‘ప్రభూ! వారు (మానవులు) తిరిగి బ్రతికి లేచు ప్రళయకాలమువరకు నాకు గడువు నొసగుము’

దానికి భగవంతు డిట్లనెను — ‘పొమ్ము. నీ కళ్ళే గడువిచ్చితిని కాని ఇది ఒక నిర్ణీతకాలమువరకే’

వా డిట్లనెను — ‘నా శక్తితో వారిని నేను తప్పు తోవలకు మరల్చునీ భక్తులను’ పరిశుదులనుమాత్రము చెనకను,’ దానికి భగవంతుడిట్లనెను — ‘వాస్తవమేమనగా నీ నేను నిన్ను, నీ ఆనుయాయులను నరకముననింపుదును’ — 3౮ : ౩౧-౩౫

* ఐదవ ఖండము

ఈ ఖండమున దుర్మతులు ముత్తైరగులుగ చెప్పబడినారు. (అ) ధర్మగ్రంథమును నిరాకరించువారు, (ఆ) పూర్వపు ధర్మగ్రంథములందు అసత్యములను చేర్చి అదే సత్యమని ప్రకటించు వారు; (ఇ) ధర్మగ్రంథమును చదివెయ్యి, ఇతరులకు బోధించెయ్యి తాము స్వయముగ ఆచరింపక భ్రష్టులైనవారు.

వీరికి ప్రబోధము కలుగుటకు ఖుర్ఆన్ ప్రత్యేకముగ వీరిని పేర్కొనినది. ఇది ఇస్రాఁయీలీయులకు సంబోధించిన ట్లున్నను ప్రపంచమునందలి అన్ని జాతులకును అన్వయించును. ఎందుకనగా ప్రపంచమందలి అన్ని జాతులకును భగవంతుడు ధర్మగ్రంథములను ప్రసాదించినాడు. అందరును ఆ యా గ్రంథములను పొడిగించెయ్యి, కుదించెయ్యి, పెంచెయ్యి, తగ్గించెయ్యి వాటి అసలు స్వరూపమును మార్చివైచిన విషయము సుప్రసిద్ధము. ఇట్లు అడుగంటిన ధర్మమును పునరుద్ధరించుటకు నూతనధర్మము బయల్పెడలును. ఆ ధర్మగ్రంథము ఏది ధర్మమో ఏది అధర్మమో విడదీసి చూపును. ఇది ఖుర్ఆన్ మతము. అందుచేతనే ఖుర్ఆన్ కు ఫుర్ఖాన్ అను నామాంతరము కలదు. ఫుర్ఖాన్ అనగా ధర్మాధర్మ విచక్షణమును చేయునది. ‘మీ కింతకుముందొచ్చిన ధర్మగ్రంథముతో దీనిని పోల్చి చూచుకొనుడు. దానిలో సత్యాసత్య విచక్షణమును చేసి, అందులో ఏది సత్యమో, ఏది మీరు కలిపినదో వేరు చేసి చూపునది యీ

గ్రంథము. అందుకొరకే ఇది ప్రోక్షమైనది.' అని ఈ ఖండమునందు చెప్పబడినది.

౧౭ “జకాత్ ను ఈయుడు” అని ఇందు ఆజ్ఞాపింపబడినది ‘జకాత్’ దాతృత్వమును అర్థమున వాడుకలో నున్నది అరబీభాషలో ‘జకాత్’ అనగా ‘అభివృద్ధి’ లేక ‘పరిశుద్ధి నొందుట’ అని అర్థము దాతృత్వమునకు అరబీలో ‘నదఖా’ అనికూడ నందురు ఖుర్ఆన్ లో ఈ శబ్దముకూడ అనేకచోట్ల వాడబడినది ‘నదఖా’ అనగా సద్బుద్ధితో ఇచ్చునది అన్నమాట ఇది ‘సిద్క్’ (సత్యము) — అను ధాతువునుండి నిష్పన్నమైనది ఖుర్ఆన్ లో దాతృత్వము రెండువిధములుగా చెప్పబడినది. — ౧ బిచ్చకము ౨ నిర్ణీతము నిర్ణీతమగు దాతృత్వమునకే ‘జకాత్’ అని పేరీయబడినది

‘జకాత్’ ను గుఱించి చెప్పటకు ముందు ఇస్లామ్ మత పరమార్థమును ఇంచుక వివరించుట ఉచితము మతము ఒక సాంఘిక వ్యవస్థ మానవుడు సంఘజీవి మానవుని జీవితమును తీర్చి దిద్దబూనిన మతము, సంఘజీవితమును దిద్ద యత్నించవలెను సంఘము సముద్రమువంటిది వ్యక్తులు కెరటములవంటివారు కెరటములకు సముద్రములకు అవివాభావనంబంధ మున్నది ఇఖ్బాల్ కవి యనినట్లు

నరుడు నరుడయ్యె సంఘ మాలంబనముగ ,

ఎవ్వ డేకాకిగా నుండ నెంచు జగతి ?

జలధియందు నె అలలుంట కలదు గాని

వనధి విడిచి బయట అల యనుట వెట్టి

ఇస్లామ్ ఒక ఆదర్శసంఘమును నిర్మింప దలచుకొన్నది ఈ ఆదర్శసంఘమునకు అయిదు స్తంభములు నెలకొల్పినది ఏకేశ్వరనియందలి విశ్వాసము మొదటి స్తంభము. భగవత్ ప్రార్థనము లేక నమాజ్ రెండవ స్తంభము జకాత్ మూడవ స్తంభము ఉపవాసము నాల్గవ స్తంభము హజ్ లేక మక్కా యాత్ర అయిదవ స్తంభము ఈ అయిదు విధులయొక్క ప్రయోజనమును ఒకటే ఏకేశ్వరత్వము, మానవ సామ్రాజ్యత్వమును స్థాపించుట. మానవులు కృతకముగా నిర్మించుకొనిన హెచ్చుతగ్గులను, కొద్దిగొప్పలను యావుమాపు సంస్థలివి ఒకరి భుజమునంటి మరియొకరు నిలిచి అందరును — ప్రభువైనను బానిసయైనను, ధనికుడైనను పేదవాడైనను — భగవంతుని ప్రార్థించుట ఎంతటి మనఃపరివర్తనము కల్గించును ? అందరును అట్లు నిలిచి ‘ఈశ్వరా ! నీవు దయాసముద్రుడవు, వరదుడవు, మా కర్మల పరీక్షించి, పాపపుణ్యముల నిర్మూలించి

తత్తదుచితమగు ఫలమును పొందించువాడవు నీవే మాకారాధ్యుడవు నీసహాయమునే
మే మపేక్షింతుము ప్రభూ! మాకు మోక్షమార్గమును చూపుము' అని పార్థినిచు
నప్పుడు మానవుడు తన అహంభావమును కోల్పోవుటయే కాక తన ప్రక్క నిలిచి
భగవంతుని సమక్షమున వినతు డగుచున్న తోడి మానవునియొడ భ్రాతృత్వభావమును
వహింపక మానడు వాని మనోనిర్మాణమే దాని కనుకూలముగ రూపొందును

‘హజ్’ కూడ నట్టిదే అరఫాత్ మైదానమున ఒకే విధమగు వస్త్రముతో
యాత్రికు లందరును భుజము భుజము కలిపి దేవునిమోల నిలిచి పార్థినిచుటయందు
కూడ అట్టి భావమేకలుగుచున్నది

ఆర్థికమగు హెచ్చు తగ్గులు మానవ సంఘమునందు హెచ్చుతగ్గులను కల్పించు
చుండుట ప్రసీద్ధము. ధనికునకు అహంకార మెక్కువై పేదలను సీచదృష్టితో చూచు
చుండుట అందరికి అనుభవమే అందుచే ఖుర్ ఆక్ సాన్యమైనంతవరకు అట్టి హెచ్చు
తగ్గులు కలుగకుండ సంఘనిర్మాణమునకు పూనుకొనినది ‘జకాత్’ ఇట్టి హెచ్చుతగ్గు
లను నిర్మూలించుటకు ప్రధాన సాధనముగా గ్రహింపబడినది “ధనికులకడనుండి
గ్రహించి బీదల కిచ్చు ధనము జకాత్” అని ప్రవక్త (బుఖారీ—౨౪ ౧—)
స్పష్టముగ చెప్పినారు ధన మొకచో నిరంతరాయముగ కూడినయెడల కొందరు ధన
గర్వముచే బీదస్థితిలో నున్నవారిని సీచముగ చూచుట తటస్థించును దీని వలన
భ్రాతృత్వము కలుగదు అందుచే పుంజీపతిత్వమును ఇస్లామ్ ఖండించుచున్నది పుంజీ
పతిత్వమునకు ప్రధానసాధనమగు వడ్డీని నిషేధించినది అంతేకాక ధనికులపై ఒక
పన్నునుకూడ నిర్ణయించినది ఈ పన్ను ‘జకాత్’ ‘జకాత్’ ఆదాయపుపన్ను
కాదు. దానిని ధనసుంక మన పన్నును పూర్తి ధనముపై అది పన్ను కేవలము
లాభముపైకాదు ఒకవ్యక్తి తనయింట నున్న సర్వసంపద్యమైనను నూటికి
రెండున్నర చొప్పున ఈ పన్ను చెల్లించవలెను. మస్లిమ్ ప్రభుత్వమున్న
చోట్ల ఈ పన్నును ప్రభుత్వమే వసూలుచేసి ఒక నిధిని తయారుచేయును ఇది బీదల
కొరకే వినియోగింతురు మస్లిమ్ ప్రభుత్వము లేనిచోట్ల ఈ నిధిని సంఘపరిపాలకులు
పాలింపవలెను ఈ నిధిని సంఘమునందలి బీదల కుపయోగించు విధమున వినియోగింప
వలెను.

...

...

...

క్షుద్బాధ యెట్టిదో తెలియుటకు స్వయముగ క్షుద్బాధ ననుభవించవలెను.
క్షుద్బాధ యెట్లుండునో తెలిసినప్పుడే ఆకలిచే వేగు బీదప్రజల కష్టసుఖము లర్థ
మగును. విశ్వర్యమున నోలలాడుచు కష్టమన నేమియో, ఆకలియన నెట్టిదో తెలి

యనివారు బదనాదలయిడ నానుభూతి చూపజాలరు అందుచేతనే సంవత్సరమున కొక నెల ఉపవాస ముండుటను ఖుర్ఆన్ ను విధించుచున్నది విషయవాంఛలను అరికట్టు ఒక యోగాభ్యాస ముపవాసము

ఇట్లు ఇస్లామ్ మతము నిర్మించిన సంఘనిర్మాణ మీ ఐదు స్తంభములపైనను ఆధారపడియున్నది

* ఖండములు 6, 7, 8

౧౮ పై మూడు ఖండములయందును మూసాప్రవక్త జీవితమునందలి కొన్ని అనభవములను గుఱించి చెప్పబడినది మూసాప్రవక్త యూదుల మతకర్త ఆయనను గుఱించి ఖుర్ఆన్ లో విస్తారముగ చెప్పబడినది బైబిల్ లోకూడా మూసాప్రవక్త ప్రసక్తి చాలాకలదు క్రైస్తవులు వీరిని మోసెస్ (Moses) అందురు మూసాప్రవక్తను గుఱించి చెప్పినంత మరే ప్రవక్తను గుఱించియు ఖుర్ఆన్ చెప్పలేదు అంతేకాదు ఖుర్ఆన్ లో అందరికంటె ముందు ఈ ప్రవక్తను గుఱించియే చెప్పబడినది మూసాప్రవక్త కింతటి ప్రాముఖ్య మిచ్చుటకు కారణము ఖుర్ఆన్ నుండియే మనము గ్రహించవచ్చును

“ఫిరజౌను కడకు మేము ఒక ప్రవక్తను పంపియుండినట్లే మీకడకును ఒక ప్రవక్తను పంపియున్నాము” అని ఖుర్ఆన్ ప్రజలను సంబోధించుచు చెప్పుచున్నది ఫిరజౌనుకడకు పంపబడిన ప్రవక్త మూసా వారికిని శ్రీ మొహమ్మద్ ప్రవక్తకును అనేకవిధముల సామ్యము కలదు. ఈ సామ్యమును బైబిలులో మూసా ప్రవక్తయే వివరించి చెప్పియుండెను చూడుడు — “తిరిగి మీ సోదరజాతి నుండి నావంటి ఒక ప్రవక్తను ప్రభువు పుట్టించును. మీ రందరును ఆయన ఉపదేశమును గ్రహింపవలెను.”

అని మూసా తన ప్రిజలను సంబోధించి చెప్పియుండెను శ్రీ మొహమ్మద్ ప్రవక్త ఇస్లామీయాలీయుల సోదరజాతినుండియే కదా ఉద్భవించెను శ్రీ ఏసుక్రీస్తు పరలోకగతు లైనపిదపకూడా ఆయన శిష్యులు వాగ్దానమొనరించిన ప్రవక్తకొఱకు ఎదురు చూచుచునేయుండిరి

శ్రీ మొహమ్మద్ ప్రవక్త మూసాప్రవక్తవలెనే కేవల ధర్మప్రవచనమే కాకుండా ధర్మసంస్థాపనముకూడా చేసిన మహాత్ముడు కొందరు ప్రవక్తలు ధర్మప్రవచనము మాత్రము చేయుదురు కొందరు ధర్మసంస్థాపనమును చేతురు మూసాప్రవక్త శ్రీ మొహమ్మద్ ప్రవక్తవలెనే ధర్మప్రవచనమే కాక ధర్మసంస్థాపనమునుకూడ చేసిన మహానీయుడు

మూసాప్రవక్త చరిత్ర ఖుర్ఆన్ లో సంక్షిప్తముగ నీయబడినది ఈ ప్రవక్త జీవిత రంగము ఈజిప్టుదేశము ఈజిప్టుదేశములో ఆ కాలమున 'ఫారొ' లేక 'ఫిరజాన్' అనబడు చక్రవర్తులు పాలించుచుండిరి అప్పటి ప్రజలు నూర్యుని పూజించుచుండిరి నాటి భాషలో నూర్యునకు 'ర' అని పేరు చక్రవర్తి నూర్యుని అవతారముగా పరిగణింపబడుచుండెను అందుచేతనే చక్రవర్తి 'ఫారొ' అను బిరుదుతో వ్యవహరింపబడుచుండెడివాడు ఈ ఫారొల నమాధులు నేటికిని ఈజిప్టు దేశములో నిలచి యున్నవి వీటిని 'పిరమిడు' (Pyramids) అందురు

మూసాప్రవక్త ఇస్రాయీల్ వంశమునకు చెందిన మహాపురుషుడు ఇస్రాయీల్ వంశస్థులు యూసుఫ్ ప్రవక్త కాలములో ఈజిప్టుదేశమునకు వెళ్లిరి యూసుఫ్ ప్రవక్త పరిపాలనాకాలములో ఈజిప్టుప్రజలు తర్వాత స్వతంత్రులై ఇస్రాయీల్ వంశీయులను బానిసలుగా పట్టుకొనిరి మూసాప్రవక్త ఇస్రాయీలీయవంశమున జన్మించుటచే తన ప్రజల విముక్తికై ఆయన నాటి ఫారొ చక్రవర్తితో పోరాడవలసి వచ్చెను ఆయన ఫారొను అర్థించిన విషయములు రెండు — ఇస్రాయీల్ వంశమువారిని బానిసత్వమునుండి విడిపించుట, వారిని ఈజిప్టుదేశమునుండి వారిచ్చి వచ్చిన చోటికి వలస పోనిచ్చుట.

మూసాప్రవక్త చరిత్ర ఖుర్ఆన్ లో నిట్లుచెప్పబడినది చక్రవర్తికి భయపడి మూసాప్రవక్త తల్లి భగవ దాజ్ఞచే ఆయన జన్మించిన తక్షణమే ఒక పెట్టెలో పెట్టి నైలునదిలో విడుచును ఆ పెట్టె దైవవశమున చక్రవర్తికే దొరకును తేజోవంతుడగు ఆ శిశువును చూచి రిచ్చబడి చక్రవర్తియే ఆ బాలుని పెంచును ఆ బాలుడు దిన దినము నభివృద్ధి నొంది చక్రవర్తి పెంపుడుకుమారునిగ పెరిగి యువకుడయ్యెను ఇట్లుండగా ఒకనాడు ఒక ఈజిప్టుదేశస్థుడు ఒక ఇస్రాయీలీయుని బాధపెట్టుచుండగా చూచి ఓర్వలేక ఈజిప్టుదేశస్థుని మూసా ఒక దెబ్బ కొట్టును దానితో అతడు ప్రాణముల విడుచును ఇట్లు తలవనితలంపుగా జరిగిన హత్యవలన తనకు అపాయము కలుగునను శంకతో మీడియన్ దేశమునకు పలాయించుడగున అక్కడ జైత్రో అను నాయనను ఆశ్రయించి ఆయన కూతును వివాహమాడును. ఇట్లు పదేండ్లు అజ్ఞాతవాసమును గడిపి తుదకు ఈజిప్టుదేశమునకు మరలును ఈజిప్టుదేశమునకు పోవు మార్గములో ఆయన భగవత్తేజమును చూచి దివ్యజ్ఞానమును బడయును. నాటి నుండి ఆయనకు ప్రవక్తత్వము లభించును

మూసాప్రవక్తకు దివ్యశక్తి లభించును ఆయన చేతికట్టి ఆయన ఇచ్చాను సారము ఒక మహానర్ప మైనట్లును ఆయన శ్వేతహస్త దైవట్లును ఆయనకు కనిపిం

చును వెంటనే ఈజిప్టుదేశమునకు పోయి ఇస్రాయీలీయులను దాస్యమునుండి విడిచి పెట్టవలసినదిగా ఫారొఆను కోరమని ఆయన భగవంతునిచే ఆజ్ఞాపింపబడెను మూసా తన సోదరుని సహాయముగా గొని ఫారొఆను నందర్చించి మేము దేవుని దూతలము భగవదాజ్ఞలను అతిక్రమించక ఇస్రాయీలీయులను విడిచిపెట్టవలసినదనియు, వారిని బాధించవలదనియు చెప్పెను. ఫారొఆ చక్రవర్తి మూసా మాటలకు నవ్వి 'నీ భగవంతు డెవరు?' అని అడుగును ఫారొఆ తానే భగవంతుడ నను అహంకారము కలిగి ఉండెను మూసా ఈ ప్రశ్నకు ఇట్లు జవాబు చెప్పెను 'సర్వసృష్టికి కారణ భూతుడై దానిని నడిపించుచున్నవాడే మా ప్రభువు' ఫారొఆ మూసా సందేశమును నిరాకరించుటయే కాక భగవంతునియందు కూడ అవిశ్వాసము ప్రకటించును ఏవైనను మహత్వములను చూపుమని మూసాను కోరును మూసా భగవన్నామముచే తన చెతికట్టును పాముగను, తన చేతిని శ్వేత హస్తముగను మార్చి చూపును ఇది యేదియో మంత్రీ ప్రభావమని ఫారొఆ చక్రవర్తి సుప్రసిద్ధ మాంత్రికులను రప్పించి మూసాపై మంత్రములను ప్రయోగించుమని ఆజ్ఞాపించును మాంత్రికులు మూసా ఎదుట నిర్విర్యులై ఆయన భగవంతుని దూత అని తమ విశ్వాసమును తెలుపుదురు మూసా మరి తొమ్మిదిమహాత్మ్యములను చూపును ఫారొఆచక్రవర్తి తనకు ఆపద వచ్చినప్పుడు దానినుండి తప్పించుకొనుటకై విశ్వసించెదనని మాటనిచ్చి ఆపద గడచిన పిదప ఎప్పటియట్లు విశ్వాసహీనుడై యుండును మూసాప్రవక్త తన ప్రజలను ఓపికపఱించి భగవంతుని ప్రార్థించుడని హెచ్చరించును తుదకు మూసా ఒకనాటి రాత్రి తన యనుచరులతో రాజధానిని విడిచి పలాయితుడగును ఫారొఆనైనానికులు మూసాను వెంబడింతురు మూసా తన మహిమచే సముద్రమును దాటి పోవును వెంబడించిన ఫారొఆనైనానికులు సముద్రగర్భమున మునిగి పోదురు

ఇట్లు తనప్రజలను ఫారొఆ బానిసత్వమునుండి విడిపించి మూసా తన ప్రజలను విడిచి తపస్సుచేసుకొనుటకై యొకపర్వతమునకు పోవును మూసాసందేశమునందు సందేహము కలిగినవారై ఇస్రాయీలీయులు భగవంతుని ప్రత్యక్షముగ చూపుమని ఆయనను కోరుదురు మూసా భగవంతుని ప్రార్థించును భగవత్తేజము ఒక తట్టిల్లతవలె చేరువనున్న పర్వతముపై చూపట్టగనే ఆపర్వతము భస్మీభూతమగును అందరును మూర్ఛపోవుదురు మూసా తెలివినొంది మూర్ఛావశులైన తనప్రజలతోఁకై ప్రార్థించును అందరును తిరిగి లేతురు

మూసాప్రవక్త భగవద్దర్శింథమును బడయును ఇస్రాయీలీయులు మూసా తపస్సునకుపోయి ఉండిన కాలములో ఒక గోవత్సమును పూజింపసాగిరి. మూసా ఈ

పూజను మాన్పించును తర్వాత గోవునందలి ఆరాధనాభావమును మాన్పించుటకై తన ప్రజలచే గోయజ్ఞమును చేయించును

మూసా తన ప్రజలను స్వదేశమైన కెనాన్ దేశమునకు తనతో నడువవలసినదిగా కోరును బానిసస్థితిలో నిరపాయజీవితమును గడపిన ఇస్రాయీలీయులకు తామెన్నడో విడిచి పెట్టిన స్వదేశమునకుపోయి తమ హక్కులను సంపాదించుకొనుటలో గల కష్టములను నహించుట రుచింపదయ్యెను వారు మూసాపై తిరుగబడి ఈజిప్టుకు మరలి పోవలెనని సహితము తలచిరి మూసా మాట వినక ఇస్రాయీలీయులు ౪౦ ఏండ్ల కాలము ప్రవాసములో గడపి నానా కష్టములను అనుభవించుదురు

మూసాప్రవక్త సంక్షిప్తచరిత్రమిది ౪౦౦ ఏండ్లు దుర్భర దాన్యమునకు కట్టుబడి ఉండిన ఇస్రాయీలీయులను విముక్తి నొందించి వారి స్వదేశమునకు తీసుకొనిపోయిన జాత్యుద్ధారకుడు మూసాప్రవక్త ఇప్పుడు యూదులని పిలువబడుచున్నవా రందరును మూసాప్రవక్త అనుయాయులు.

చరిత్రనుండి గుణపారమును గ్రహించవలసినదని ఖుర్ఆను ఆదేశించుచున్నది. ఖుర్ఆనుగ్రంథములో ప్రతి అధ్యాయమునందును చరిత్రప్రసిద్ధములైన ఇట్టి గాధలే ఉదాహరణములుగా ఇయ్యబడి ఉన్నవి నాటి విజ్ఞానప్రపంచములో ఈ ప్రవక్తల చరిత్రములు అతి ప్రసిద్ధములై యుండెను ఖుర్ఆను గ్రంథమునందు పేర్కొనబడిన చరిత్ర పురుషులు బైబిల్లో పేర్కొనబడినవారే బైబిల్గ్రంథము క్రైస్తవులకును యూదులకును గూడ పవిత్రగ్రంథ మగుటచే ఈ ఉపాఖ్యానములు ప్రపంచమునందలి యెక్కువ భాగమునకు శుభ్రవిశుభ్రములైనవి

*

*

*

౧౯ ఆరవ ఖండమున చెండు ఆధ్యాత్మిక సత్యములు వివరింపబడినవి. ౧ ఎవరి పాప పుణ్యములను వారే యనుభవించవలెను అనునది మొదటిది “జాగ్రత్త! ఒకదినము వచ్చును. నాడు ఎవరూ ఎవరికీ సహాయము చేయరాదు మిమ్ములను వెంటబెట్టుకొని రక్షించుటకు రారు. మీ పాపములకు ఏదియు పరిహారముగా గ్రహించబడదు.” ఆకాలమునను ఈ కాలముననుకూడా పాపపరిహారమును గుఱించిన అనేక మూఢవిశ్వాసములు అన్నిమతములవారియందును వ్యాపించి యుండిన విషయమువిదితము వీనుక్రీస్తుతనయందు నమ్మిన చారందరిని రక్షించునను విశ్వాసము క్రైస్తవులలోనున్నది అటులనే నరకశక్తి సంపన్నుడగు పరమేశ్వరుని విడచి దేవతలను, మహాపురుషులను ఆరాధించి వారిద్వారా ముక్తిని బోండువచ్చునను భావము హిందూ జాదృజైనమతములందు వ్యాపించియున్నది. ఈ

విశ్వానము ప్రకృతి ధర్మములకు విరుద్ధముగ నుండుట నప్పవముగ కనిపించుచున్నది మనము చేసిన కర్మలకు మనమే బాధ్యులమై యుండుట సహజము మన ఆధ్యాత్మిక పరిణామముకూడ ప్రకృతిధర్మములచే కట్టబడియున్నది భగవత్ప్రార్థన, దానము, కరుణాభిక్షము ఇత్యాది పుణ్యకార్యములు మన మనస్సులను సంస్కరించును దాని వలన మనకు ముక్తి లభించుటకు సాధ్యమగును కాని కేవలము మనము చేయుచున్న పాపములను బాపుకొనుటకై ఒక మహాపురుషుని విగ్రహమును పూజించిగాని, ఒక దేవత నామమును స్మరించిగాని దానివలన లాభమును పొందగోరుట అజ్ఞానము భగవదుపాసనము సహితము ఆత్మసంస్కారమునకై చేయవలయును, కాని ఒక మూలనుండి పాపకార్యములను చేయుచు ఆ చేసిన పాపముల దుష్ఫలముల నివారించుటకై ఉపాసనము చేయుట వ్యర్థము. ఖుర్ ఆనులో ప్రతివోట భగవంతునియందు విశ్వాసముంచి సత్కార్యములు చేయుమని ఉపదేశింపబడినది దుష్కార్యములు చేయుచు భగవంతుని ప్రార్థించుట వ్యర్థము మనము చేసిన దుష్కర్మలఫలమును నివారించుటకై దేవతాదులను పూజించుట అజ్ఞానమని భగవద్గీత సహితము బోధించుచున్నది దేవతలు పరిమితమైన శక్తికలవారనియు, ప్రకృతి ధర్మబద్ధులనియు, వారిని పూజించుట వలన ముక్తి లభించదనియు భగవద్గీత చెప్పుచున్నది

శ్లో॥ కామై సైస్వైర్మత జ్ఞానాః
ప్రపద్యంతే స్యదేవతాః
తంతం నియమ మాస్థాయ
ప్రకృత్యా నియతాః స్వయా
శ్లో॥ అంతవత్తు ఫలంతేషాం
తత్సవత్సలప మేధసామ్
దేవాణా దేవయజ్ఞోయాంతి
మద్భక్తాయాంతి మామపి

ఓ—అం ౨౩

ఖుర్ ఆన్ మరయొక అడుగు ముందుకు వెళ్ళి మానవునకును భగవంతునకును మధ్య తేరల నన్నింటిని చించివైచినది మానవుడు తన కర్మలకు తానే బాధ్యుడు ఓ

* తమకను ప్రకృతులనే నియమితులై ఆయా కోరికలచే వివేకమును కోర్చియునవచ్చు ఆయా కోరికల కనుగుణములగు నియమములను ఆశ్రయించి పరమాత్మకంటె విన్నమగు ఇతర జ్ఞాతలని పొందుచున్నారు

ఆ కోరికలను కోరునట్టి స్వల్పబద్ధులయొక్క కర్మఫలము నశించు స్వభావముకలవాడై కాశ్యపమైవది కాదు ఇట్టి దేవకల నారాధించువారు దేవకలనే పొందుచున్నారు నాయొక్క స్వభావము నన్నే పొందుదురు.

ఫలము భగవంతునిచే నియమితమైన కొన్ని ధర్మములకు లోబడియున్నది ఆ ధర్మములకు లోబడియే మానవుడు కర్మఫలమును పొందుచున్నాడు ప్రవక్తకూడ ఈవిషయమును అతి స్పష్టముగ వివరించిరి ఒకప్పుడు ఒక అరబ్బు ఆయనకడకువచ్చి 'ప్రవక్తా' నాకు సంతానములేదు నాకొక పుత్రుని ప్రసాదించుడు' అని ప్రార్థించెను ప్రవక్త అరబ్బును ద్వేషించి 'ఓయీ' నీ చెప్పుకొను ఒక దారము కావలసివచ్చినను భగవంతునే అర్థింపుము అతడే నమస్తమును ఇచ్చువాడు నేను కేవల మనుష్యమాత్రుడను భగవంతునకు తిప్ప మరెవ్వనికీని దేనినైనను ఇచ్చు అధికారములేదు' అని సెలవిచ్చిరి ఇస్లాం మతముయొక్క ప్రత్యేకత ఇందే కలదు.

౨౦ ఈ ఖండమునందు పేర్కొనబడిన రెండవ ఆధ్యాత్మికసత్యము భగవంతునియొక్క అగోచరత్వము భగవంతుడు చర్మచక్షువులకు అగోచరుడన్న సత్యము ప్రతి మతముయొక్క వేదాంతమును అంగీకరించినది కాని భగవంతుని ప్రత్యక్షముగ చూచిన కాని అంగీకరించుటకు అనేకులు నిరాకరించియున్నారు కొందరు బుద్ధితో భగవంతుని అగోచరత్వమును ఒప్పుకొన్నను క్రియకు వచ్చునప్పటికి అగోచరుడైన భగవంతుని నిరాకరించుచున్నారు అవయవరహితుడును, అగోచరుడును అగు భగవంతుని ఉపాసించుటయు, ఉపాసించుటయు, అసాధ్యమని వీరు వాదించుచున్నారు ఈ వాదమును పరిశీలించుటకుబదులు ఆగ్యధర్మశాసకులు దేవతామూర్తిపూజలను సామాన్యులకొకట అంగీకరించిరి దీనిని ఒకవిధముగ సమర్థించిరూడ భగవంతుడు సర్వవ్యాపి యగుటచే దేవతాది సమస్తమూర్తులును భగవంతుని విభూతులని సమర్థింపబడినది

“సతయా శ్రద్ధయా యుక్తస్తస్యారాధనమిహతే

లభతే చ తతః కామాన్ మయైవ విహితాన్ హితాన్” ౭-౨౨

అని సర్వదేవతలును భగవంతుని మూర్తలేయనియు ఆయాదేవతలచే ఈయబడిన కోరికలు నిజముగ భగవంతునిచే ఈయబడినవే అనియు భగవద్గీత చెప్పుచున్నది దేవమలో ప్రబలియుండిన బహుదైవతోపాసనమునకును ఉపనిషత్కాలమున వర్ధిల్లిన ఏకేశ్వరభావమునకును భగవద్గీతచేసిన సంధి “యతోవాచో నివర్తంతే అప్రాప్య మనసాసహ” అని వాక్కునకు మనస్సునకు సహితము అందడని వర్ణింపబడిన భగవంతుని అర్జునుడు చూడగోరినపుడు “నతుమాంచక్షుషేద్రష్టు మనేనైవ స్వచక్షుషా” (ఈ ప్రాకృతమైన నీ కన్నులతో నన్ను చూడలేవు) అని శ్రీకృష్ణుడు చెప్పినట్లుగా భగవద్గీత వాకొనుచున్నది పృత్యక్షభగవంతునే చూచి సంతృప్తి పడగోరిన పారాణిక మనస్తత్వమును గీత ఈవిధముగా సంతృప్తిపరచినది. కాని ఖుర్ఆన్ భగవంతుని పృత్యక్షముగ చూడకయే మానవుడు భగవంతుని ఉపాసించ

వచ్చునను సిద్ధాంతమును పూర్తిగా అంగీకరించి ఇస్రాయిలీయులకు భగవద్దర్శనము కలిగించడామెను ఈవిషయములో ఖుర్ఆను విస్పష్టమైన మార్గమును సూచించినది విద్యుచ్ఛక్తి కంటికికనబడదు అంతమాత్రమున దాని అస్తిత్వమును నిరాకరించుటకాని లేక దానివలన లాభముపొందుటగాని మనము మానుటలేదుకదా అటులనే భగవంతుడు మన కంటికి కనబడనంతమాత్రమున ఆతనిని ఆరాధించుట అసాధ్యమని చెప్పటం అజ్ఞానము కనిపించినంతమాత్రమున తద్భిన్నమగు వేరొక పదార్థమునుకాని వేరొక తత్త్వమును కాని భగవంతుడని పూజించుట రజ్జుపర్యభ్రాంతియేఅగును విద్యారణ్య స్వామి నిరాకారుడును నిర్గుణుడును అయిన భగవంతు సువాసించుటసాధ్యమగునా ? కాదా? యను విషయము తనవేదాంతపదశిలో అతినమగ్నతతో చర్చించినారు (చూ ధ్యానదీప ప్రకరణము) బ్రహ్మము వాఙ్మనములకు గోచరింపని స్వరూపము కలది కనుక, దానిని ఉపాసించుట అసాధ్యమైనచో అది వాఙ్మనములకు గోచరింపని స్వరూపము కలదని యెందుకు ఉపాసంపకూడదు? అని విద్యారణ్యుని వాదము

“తివ్యంతుమూఢాః ప్రకృతా నిర్గుణోపాస్తిరీర్యతే,

విద్యైక్యాత్సర్వ శాఖార్థాన్ గుణా నత్యోపసంహరేత్ ”

(మూఢులజోలి మన కక్కరలేదు అన్ని వేదములయందును నిర్గుణోపాసన ఒక్కటియే శ్రీతిపాదించబడినది దాని విశేషములు ఎచ్చటెచ్చట జెప్పబడినను వాటి నన్నిటిని ఉపసంహరించుకోవలెను) అని నిఘ్నర్థంగా తన మతమును తెలిపినాడు ఇంతకూ చెప్పనదేమనగా ప్రతిదేశమందును నిరాకారుడును అద్వితీయుడును అగు బ్రహ్మమునే ఉపాసించు సిద్ధాంతము బోధింపబడినను అది ప్రజాసామాన్యముయొక్క అనుదిన జీవితములో ప్రతిఫలించలేకపోయెను క్రైస్తవులు సహితము ఏసుక్రీస్తును, మేరీమాతను ఉపాస్య దైవములుగా గ్రహించుట, బౌద్ధులు బుద్ధుని బోధినత్తులను ఆరాధించుట, హిందువులు వేలకొలది సంఖ్యగల దైవతములను పూజించుట పైన విద్యారణ్యుడు వివరించిన ఉన్నత తత్త్వము యొక్క అధఃపతనమును సూచించుచున్నది అంతమాత్రమున శుద్ధబ్రహ్మాపానమున ఎట్టికొంతయు కలుగదు “పురుషస్య అపరాధేన కిముపాస్తిః ప్రతిభున్యతీ !”

ఖుర్ఆను వివరించిన పై కథలో ఇస్రాయిలీయులు భగవంతుని ప్రత్యక్షముగ చూపుమని మూసా ప్రవక్తను కోరిరి అప్పుడే వారు చూచుచుండగానే పిడుగులు కురిసెను. వారు నిర్ఘాంతులై స్పృహతెప్పి పడిపోయిరి అనగా ఒక సామాన్యపు పిడుగుయొక్క శక్తిని సహింపజాలని మానవమాత్రునకు తన మహచ్ఛక్తియందలి ఒక అణుమాత్రభాగముచే నమస్త సృష్టిని ఒనర్చిన భగవంతుని చూచుటకు శక్తికలుగదా?

అంతదూరమేల ? సూర్యుని ప్రచండ తేజమును సహితము మనము కన్నెత్తి చూడలేముగదా? భగవంతుడు ఇదే పాఠమును ఇస్రాఱియీయులకు చూపినాడు

౨౧ ఈ ఖండమున తుది నూక్తియందు ఒక ముఖ్యవిషయము చెప్పబడినది ఇస్రాఱియీయులు మూసా వెలువరచిన సత్యగ్రంథమును తారుమారుచేసి తిరిగి దుష్పథమును అవలంబించిరి ఇది సామాన్యముగా ప్రపంచ చరిత్రయందు మనము చూపుచున్న విషయము ప్రపంచ మతగ్రంథములన్నియు ప్రక్షిప్తభాగములతో నిండియుండుట మనయందరి యనుభవము ఒక ఖుర్ఆనుగ్రంథముతప్ప తక్కిన అన్ని గ్రంథములలోను ఎన్నోమార్పులు వచ్చినవి శ్రుతులని మఱుమ పిలుచు ఉపనిషద్గ్రంథములు ఎట్లు అసంఖ్యాకముగ పెరిగి పరస్పర విరుద్ధముగా సిద్ధాంతములు ప్రతిపాదించుచున్నవో ఎల్లరకును తెలిసినదే అట్లే బైబిల్ గ్రంథము వివిధభాషలలో వివిధప్రక్షిప్తభాగములతో కూడి ఉన్నట్లు క్రైస్తవపండితులు చెప్పుదురు ఖుర్ఆన్ ఈ విషయమును అనేకచోట్ల నొక్కివక్కాణించినది సత్యము అన్నికాలములందును ఒకటే అనియు, అదే సత్యము ప్రతిప్రవక్తయు ప్రతిదేశమునను చూపెననియు, తమతమ ప్రవక్తల మరణానంతరము ప్రజలు ఆ సత్యములను తారుమారొనర్చి తిరిగి దుష్పథమును అవలంబించుచు వచ్చిరనియు ఖుర్ఆన్ చెప్పుచున్నది ఇప్పుడు మత చరిత్రపరిశోధకులందరు ఈ సత్యమును ధృవపరచిరి

౨౨ ఈ నూక్తియందే ఒక ముఖ్య సిద్ధాంతము ప్రతిపాదించబడినది “వాస్తవముగ మోక్షము సత్యమునందు మీకు గల విశ్వాసముపైనను, స్వకీయమగు కర్మలపైనను ఆధారపడి యున్నది, కాని జన్మము, వంశము, మతాచారములు—వీటిపై ఆధారపడిలేదు సత్యమును విశ్వసించువారు ఎవ్వరైనను అగుదురుగాక, యూదు లగుదురుగాక, క్రైస్తవు లగుదురుగాక, గ్రహములను పూజించు సభాయీ లగుదురుగాక, మరేమతస్థులైనను కానిమ్ము—దేవునిపైనను, కర్మ పరీక్షాదినమునందును విశ్వాసముంచి, సత్కార్యాచరణము చేయువారైనచో దేవుడు వారికి దాని ఫలమును ఇచ్చును. వారిని ఏ విధమగు భయముగాని శోకముగాని అంటదు.”

ఎంత వికారభావము మతాచారములువేరు సత్యము వేరు ఇప్పుడు మనదేశములో వస్తుధారణభేదముల వలనను, భాషాభేదముల వలనను, ఆచారభేదముల వలనను మతభేదములు నిర్ణయింపబడుచున్నవి మతమునకు నిజమైన గీటుకాయ మనము నమ్ము సత్యము, మన మాచరించు కర్మలు కాని మనము కట్టుదుస్తులు, అనుసరించు ఆచారము

లును కావు ఈ భావము ప్రజల హృదయములలో నాటుకొన్నచో మనదేశములో ప్రబలియున్న మత వైషమ్యము పూర్తిగ నశించును ఇస్లాం మానవైక్యతను బోధించుచున్నది మానవులందరు ఆదమ్మొక్క నంతటి అని చెప్పి మానవులకు పరస్పరభ్రాతృ సంబంధమును కూర్చినది ముస్లిములకు జాతీయతాదృష్టి లేదనియు, వారు టర్కీ, ఈజిప్టు, అరేబియా, పర్షియా దేశములవైపే తమ దృష్టిని మరల్చి ఉంచుదురనియు మన దేశములో జాతీయవాదులందరును చెప్పటకలదు ముస్లిములకు నిజముగా జాతీయతా భావములేదు విశ్వమానవభ్రాతృత్వభావము వారికి ఉగ్రపాలతో నేర్పబడిన పాఠము వారి మనస్తత్వములో జాతీయతా భావమునకు తావులేదు ముస్లిమదృష్టి విశ్వవికాలము జాతి కులవర్ణభేదములు అతని కర్థముకావు అతనికి హరిజను డెంతయో బ్రాహ్మణుడును అంతయే చైనాముస్లిమెంతయో, అమెరికా ముస్లిముయును అంతే

౨౩. ఎనిమిదవ ఖండము తుది భాగములో గోయజ్జమును గురించి ఖుర్ఆన్ ఒక కథను చెప్పుచున్నది ఇస్రాఐలీయులు గోవును పూజించుచుండిరి గోవును దేవునిగ ఆరాధించుట పాపమని మూసా ప్రవక్త బోధించెను. ఇస్రాఐలీయులు మూసా ప్రవక్త ఉపదేశమును పైకి గ్రహించిరి కాని వారికి ఆమాటయందు పూర్తిగ విశ్వాసము కుదురలేదు చిరకాలాగతమైన గోభక్తి వారిహృదయములనుండి తొలగించుట కష్టమాయెను వారియందలి ఈ మూఢభక్తిని తొలగించుటకై మూసా వారిచేతనే గోయజ్జముచేయించిన పిదప ఇస్రాఐలీయులకు మూఢభక్తి వదిలెను.

భారతదేశమున అనాదినుండియు గోవు గౌరవస్థానమును వహించియున్నది పాడియు, పంటయు ముఖ్యజీవనాధారముగల మన దేశమున గోవున కీ స్థానము సహజముగ లభించినది ఐనను చిరకాలమువరకు—ప్రాయశః జైనబౌద్ధమతప్రభావము వేదమతమును మార్చినంతవరకు—గోయజ్జమును, గోమాంసాశనమును నిషేధములై యుండలేదు వేదకాలమందును మహాభారతకాలమందునుకూడ గోమాంసము విరివిగ వాడబడుచున్నట్లెన్నో నిదర్శనము లాయా గ్రంథములనుండి యియ్యవచ్చును ఋగ్వేదమందలి ఈ క్రింది వాక్యములను పరికింపుడు :—

ఉష్ణోహి మే పంచదశ సాకం పచంతి వింశతిం ఊతాహమద్వి

పీవ ఇదుభా కుక్షీ పృణంతి మే విశ్వస్మా దింద్రఉత్తరః

(ఋగ్వేదము 10-86-14)

(నా భార్యయైన ఇంద్రాణిచే పేరితులై యష్టలు పదియేను వ్యూభములను, ఇరువది యెద్దులను వండుచున్నారు నేను వానిని భక్షించుచున్నాను తిని బలియుచున్నాను పైగా యోగకర్తలు సోమరసముచే నా డొక్కలు నిండించుచున్నారు. అందుచే లోకమంతటికంటె నేను గొప్పవాడనగుచున్నాను)

ఇట్లే వృషాకపి వసుక్ర భరద్వాజ సోమాహుతి దీర్ఘతమః ప్రభృతులగు ఋషుల వాక్యములనుబట్టి యజ్ఞహవిస్సుగా గోమాంసమును భక్షించుటకలదని తెలియుచున్నది. తార్కాణమున కీ క్రింది వాక్యములు చూడుడు —

“ఇంద్రుడు యజ్ఞపశువులైన వృషభములను భక్షించుగాక!” (ఋగ్వే. 40-86-13)

“ఇంద్రా! నీ నిమిత్తము యజమానులు వృషభపశువులను వండుచున్నారు. వాని నారగింపుము” (ఋ 10-28-3)

“అగ్నీ! ఋగ్రూపమయిన హవిస్సు వృషభపశుమాంసరూపముగా పరిణమించి నీ భక్షణమున కగుగాక” (ఋ 10-29-3)

“ఓ అగ్నీ! గొడ్డావులచేతను, బలీవర్ణములచేతను మీగండ్ల మెకములచేతను ఆరాధింపబడినవాడవైతివి” (ఋ 6-16-47)

“ఋభవులలో నొకడు రక్తముతీసి యానలపెట్టుచున్నాడు. అది రక్షో భాగము మఱియొకడు కత్తితో హృదయజిహ్వ విక్షణలములందలి మాంసమును కోయుచున్నాడు ఇంకొకడు కుక్షిస్థ మాంసమును వెలుపరించుచున్నాడు ఋత్వి గ్రూవులైన ఋభవు లిట్లు చేసినపిదప యజమాన దంపతులు చేయదగిన దింకేమున్నది?”* (ఋ 1-161-10)

మహాభారతకాలమునకూడ గోమాంసభక్షణ ముండెడిదని ఈ క్రింది మహాభారత వాక్కులవల్ల తెలియుచున్నది,

“ఆరాళికో గోవికర్తా సూపకర్తా నియోధకః
ఆసం యుధిష్ఠిరస్యాహ మితి వక్ష్యామి పృచ్ఛతః”

(విరాట పర్వము)

(నేను పూర్వము ధర్మజు కోలువునందు వంటవాడనై, గోవులను ఖండించువాడనై, సూపకారుడనై, మల్లుడనైయుంటిని) విరాటుని కడ సేవకుడైపోవు భీముని విరటునికడ నీవేమి చేయగలవని ధర్మజు డడుగ భీముడు చెప్పిన మాటలివి

“ప్రాచీనయుగముననే కాదు భట్టమురారికవి కాలమునను బ్రాహ్మణ విద్యార్థులు గురువుల యజ్ఞములందు పశువిశసరముఁ జేయుచున్నట్లే చెప్పియున్నాఁడు చూడుఁడు :

* బ్రహ్మశ్రీ మల్లాది సూర్యనారాయణకావ్యిగాది “సంస్కృత వాఙ్మయచరిత్ర” (సం 1 పేజీ 153—4) నుండి ఇవి సంగ్రహించబడినవి

తత్తాద్భక్తృణాం పూల కోపనమిత క్లేశా చ్చిరద్వేషిభిః
మేధ్యా వత్సతరీ విహస్య వటుభిః సన్మితరమాలభ్యతే ॥

(అనర్హరాఘవము 2 అం)

(గడ్డిమోపులఁ దెచ్చి మేఁపుటచే నైన కష్టమువల్ల బహుకాలమునుండి ద్వేషించుచుండిన బ్రహ్మచారులు నవ్వుచు రెండేండ్ల యీడుగల యావుదూడను జంపుచున్నారు)" అని బ్రహ్మశ్రీ పెండ్యాల సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిగారు వ్రాసిరి మనుస్మృత్యాదులనుండియు ఇట్టి ఉదాహరణముల నెన్నిటిలో చూపించవచ్చును మహారాష్ట్ర ద్రావిడదేశములందు బ్రాహ్మణులు మాంసాశనమును గొప్ప దోషముగను, దేశమం దెల్లడలను గోమాంసభక్షణము మహాపాతకముగను భావించుచుండుట కలదు జైన జాద్యమత ప్రభావముచే నిటీవల వచ్చిన ఆచారపూర్వకమైన నిషేధములే గాని వేదములందు గాని ఇతర ప్రాచీన గ్రంథములందుగాని ఇట్టి నిషేధముండినట్లు కన్పించదని చూపుటయే ఇంత దీర్ఘముగ వ్రాయుటయందలి దీని ఉద్దేశము

౨౪ తొమ్మిదవఖండమున మత గ్రంథములను వ్రాయు విద్వాంసులను గుఱించి చెప్పబడినది ఇది ఇస్లామీయీయులను ఉదాహరణముగ గ్రహించి చెప్పినప్పటికిని దీనిని సర్వదేశములకును అనువర్తింపజేయవచ్చుచు ప్రతి సత్యమును ఏదో యొక ఉదాహరణరూపమున బోధించి చెప్పట ఖుర్ఆన్ పద్ధతి మన దేశములో ప్రతి పురాణమును, ధర్మశాస్త్రమును, ఉపనిషదాది గ్రంథములను బ్రహ్మయో శివుడో లేక ఒక మహర్షియో ప్రవచించినట్లుగా చెప్పట యొక యాచారమైపోయినది ఈశ్వరోపదిష్టమైనదని చెప్పిననేగాని ప్రజాసామాన్యమునందది అంగీకృతము కాదని అభిప్రాయపడి ఈ గ్రంథకర్తలట్లు చేసియుందురు మతవైషమ్యములుకూడ దీనికి కారణము శైవ వైష్ణవాది వివిధ విరుద్ధమతములవారు ఒకరినొకరు దూషించుకొనుటయు, ఆ దూషణములను పురాణాది గ్రంథములందు జోషుటయు, ప్రజలకు వాటియందు విశ్వాసముగల్పించుటకై ఆ గ్రంథములను భగవదుపదిష్టములని చాటుటయు మనదేశమునందు సాధారణమైపోయినది. ఖుర్ఆన్ ఇట్లు చేయువారిని ఖండించుచున్నది ౨౪-౨౯ నూక్తములలో ఖుర్ఆన్ వీరి మనస్తత్వమును చిత్రించుచున్నది. దైవభీతి లేనివారే యిట్లు చేతురనియు, వీరు బండబారిన హృదయములు కలవారగుటచే దైవభీతి లేదనియు, అందుచే వీరు పాపాణములకన్న కఠినులనియు ఖుర్ఆన్ చెప్పుచున్నది.

౨౫ ౮౦-౮౨ నూక్తములలో ఖుర్ఆన్ మరొక ముఖ్య సిద్ధాంతమును ప్రతిపాదించుచున్నది మోక్షము కొన్ని జాతులకును అందులో కొన్ని ప్రత్యేక మలములకును సంబంధించినవారే సాధ్యమను ఒక దురభిప్రాయము పెక్కు జాతులందు

నాడేకాక నేడుకూడ కలదు మన దేశములో వర్ణవ్యవస్థ కీ భావముకూడ నొక యంగముగ నున్నది ఇస్లామీయీయులుకూడ నిట్టి భావమునే కల్గియుండిరి ఖుర్ఆన్ ఈ భావమును ఖండించుచున్నది మోక్షము పొంది వ్యక్తియు చేయు పాపపుణ్యములపై ఆధారపడియున్నది, కాని జాతి కులభేదములచేత కాదని ఖుర్ఆన్ ఇందు స్పష్టపరచినది

౨౧. పదవ ఖండమున కొన్ని నీతులు బోధింప బడినవి ఇందుపదిప్రముఖ నీతివాక్యములు సర్వమత సమ్మతములు

౨౨. పదునొకండవ ఖండమున ౨౭—౯౧ సూక్తములలో ఖుర్ఆన్ సత్యమొకే మతమునకును, ఒకే గ్రంథమునకును పరిమితము కాదనియు, అనేకప్రవక్తలు వివిధ కాలములందు భగవత్సందేశమును వినిపించి యుండిరనియు చెప్పుచున్నది ఈ గ్రంథములు పరస్పరవిరుద్ధముకాక ఒకదాని కొకటి ప్రోద్బలముగా నుండినవనియు, వివిధ ప్రవక్తలు పరస్పరవిరోధము కాక ఒకే సత్యమును చాటు భగవద్దూతలనియు నిందు చెప్పబడినది

౨౩. తర్వాత (౯౨—౯౩) నోటితో చెప్పి హృదయమున నిరాకరించు పయోముఖ విషమంభముల వంటివారిని ఖుర్ఆన్ ఖండించుచున్నది

౨౪. కేవలము జన్మమాత్రమున మోక్షము లభించదని ఖుర్ఆన్ మరొకసారి వాఙ్మొనుచున్నది (౯౪—౯౬) కర్మము మోక్షమున కారణముకాక కేవలము జన్మయే యైనచో కర్మక్షేత్రమగు ఈ ప్రపంచమున నుండుటెందులకు? నశ్వరమును బుద్బుదప్రాయముననుగు ఈ జీవితము నాశించుటెల? తమకై తెరచియున్న మోక్ష ద్వారమును ప్రవేశించుట కెందుకు జంకుదురు? దాని మనస్తత్వమును ఖుర్ఆన్ ఇట్లు వివరించుచున్నది “వారిన్నాళ్ళు కూడబెట్టి యుంచిన దుష్కర్మము వారినిట్లు చేయ నియ్యవుజీవితమునందు వారికి గల తృప్తిమరెవ్వరికిని లేదువెయ్యేండ్ల జీవితము నాశించు వారును వారిలో కలరు”

౩౦. పండొండవ ఖండమున రెండు విషయము లుపదేశింపబడినవి మొదటిది— ఖుర్ఆన్ భగవదాజ్ఞానుసారము జిబ్రాయిలు అను దేవదూత ప్రవక్త హృదయమునకు వ్యక్తీకరించిన సత్యము. రెండవది. దైవదత్తముగు సత్యగ్రంథమును విడిచి మంత్రతంత్రములందు నమ్మకము కలిగి యుండుట దౌర్మార్గ్యము. మంత్రతంత్రములయందలి నమ్మకము సరళమునకు దారితీయును.

జిబ్రాల్టార్ అను దేవదూత ఎవరు ? ఇతడు భగవదాజ్ఞాను సారము భగవదుపదేశములను ప్రవక్త హృదయమున కెట్లు వ్యక్తీకరించువాడు ? అన్నప్రశ్నలకు పూర్తిగ ప్రత్యుత్తరమిచ్చుట సాధ్యము కాదు ఎందుకనగా అది అనుభవైక వేద్యము ఆధ్యాత్మికరహస్యములు శబ్దములకు గాని తర్కమునకు గాని లొంగవు కాని అట్టి సత్యదర్శనమగు నప్పుడు ప్రవక్త ఎట్టి భౌతికస్థితియందుండు వారో, దానిని గుఱించి వారేమి సెలవిచ్చిరో తెలుపట కాధారములుకలవు ప్రవక్తవచనములు పెక్కురు నంపుటములుగ ప్రకటించిరి వాటిని 'హదీస్' గ్రంథము లందురు అట్టి గ్రంథములలో 'బుఖారీ' గ్రంథము తలమానికము వంటిది ఇందు పొరంభముననే ఈ విషయమును గూర్చిన ప్రవక్త వచనములు కలవు 'భగవత్సందేశము నూనవ హృదయమునకు వ్యక్తీకృత మగుట,' లేక 'సత్యసందర్శనము'నకు అరబ్బీలో 'వహీ' అందురు అంగ్లమున దీనికి 'రెవెలేషన్' అను శబ్దము కలదు సంక్షిప్తముగ నుండుటకై యీవివరణమున దీనిని 'సత్యసందర్శనము' అందును

ఆల్ హరీస్ ఇబ్నె హిషామ్ అను శిష్యుడు ప్రవక్త నిట్లడిగెను “ప్రవక్తా ! మీకు సత్యసందర్శన మెట్లు కలుగును ?” ప్రవక్త ఇట్లు చెప్పిరి “ఒక్కొక్కప్పుడది గంటమ్రాతవలె వచ్చును——అది నా కత్యంత కఠినబాధ కల్గించును, ఆ బాధ వదలినప్పుడు నాకు ప్రోక్తమైన మాటలు స్మృతియందు నిల్చిపోవును ఒక్కొక్కప్పుడు దేవదూత నాతో ఒక మానవునివలె మాట్లాడును అవియు నేను జ్ఞాపకముంచుకొందును”

ప్రవక్త భార్యామణియగు ఆయెషాదేవి ఇట్లనెను “ప్రవక్త సత్యసందర్శనము చేయుచుండగా నే నాయనను చూచితిని నా డపరిమితమగు చలియందెను ఆయన ఫాలభాగము ముచ్చెమటలు గ్రమ్మెను”

ఆయెషాదేవి మరియు నిట్లనెను “ప్రవక్తకు మొట్టమొదటయైన సత్యసందర్శనము స్వప్నావస్థలో వారి స్వప్నములు సత్యమైనవిగ నుండెను * వారి పృథి స్వప్నమును ప్రభాత సూర్యోదయము వంటిదే దీనితర్వాత వారికి ఏకాంతము ప్రియమయ్యెను అందుచే వారు హీరా పర్వతగుహకు పోయి అక్కడ తపోనిష్ఠులై — తుదకు వారు హీరా గుహయందుండగా సత్యసందర్శనమాయెను దేవదూత వారికడకు వచ్చి “చదువుము” అనెను “నేను చదువజాలను” అని వారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి

* ఈ స్వప్నములలో మొదటిది ప్రవక్త నయిదవయేట, ఫిబ్రవరి ౬౦౦లో కలిగినది చరిత్రకారుల మతము.

ప్రపక్త ఇట్లనెను “అప్పుడతడు (దేవదూత) నన్ను చేరదీసుకొని అదిమెను. నేను పూర్తిగ నీరసుడనై పోతిని. అప్పుడతడు నన్ను వదలి “చదువుము” అనెను. “నేను చదువజాలను” అని నేనంటిని. తిరిగి అతడు నన్ను చేరదీసుకొని నేను పూర్తిగ నీరసుడనగు నంతవరకు అదిమెను. తర్వాత నన్నతడు వదలి “చదువుము” అనెను. “చదువజాలను” అని నేనంటిని. అతడు నన్ను చేరదీసి మూడవసారి అదిమెను. తర్వాత అతడు నన్ను వదలి ఇట్లనెను : “చదువుము ; నిన్ను పోషించుచున్నట్టియు, సృష్టించినట్టియు, మానవునొక్క బిందువుతో సృష్టించినట్టియు భగవంతుని నామస్మరణముతో చదువుము. నిన్ను పోషించువాడు సర్వసంప్రదాత.”

తర్వాత మూడేండ్లవరకు ప్రపక్త కెట్టి సందేశమును రాలేదు తాను ముందు చూచినదియు విన్నదియు వట్టి భ్రమయేమోనని ప్రపక్త తలచిరి ఈ కాలమున ప్రపక్త తపోనిమగ్నులై యుండిరి. ఒకనాడు హఠాత్తుగ తిరిగి సత్యసందర్శన మాయెను ప్రపక్తవాక్కులలో —

“ఒకనాడు నేను నడచుచుండగా ఆకాశమునుండి యొక వాణి వినిపించెను. నేను తలయెత్తి పైకి చూచితిని హీరాగుహ యందు నాకు దృశ్యుడైన దేవదూతయే తిరిగి కనిపించెను. అతడు భూమ్యాకాశముల మధ్య ఒక పీఠముపై అధిష్టించియుండెను. అతడు నాకు భయముగొల్పెను. నేనింటికి మరలి ఇట్లంటిని : ‘నాపై దుప్పటి కప్పుము, నాపై దుప్పటికప్పుము’ అప్పుడీ వాక్యములు నాకు శ్రవణగతమాయెను : ‘ఓ దుప్పటి కప్పుకొన్నవాడా ! లేమ్ము. (మానవులను) పరాకుపుచ్చుము (ఇత్యాది.)’ నాటి నుండియు మాటిమాటికి ఇట్టి మాటలు వినబడసాగెను. సత్యసందర్శనము త్వరత్వరగ కలుగసాగెను.”

ఖుర్ఆన్ గ్రంథమంతయు నీవిధముగ దర్శించినదే అప్పుడప్పుడవసరానుసారము దర్శింపబడిన నూక్తులను ప్రపక్త దర్శకత్వముక్రింద శిష్యులు గ్రథితమొనర్పగా నేర్పడిన గ్రంథము ఖుర్ఆన్ షరీఫ్

30 పండ్రెండవఖండమున ప్రవచితమైన రెండవవిషయము మంత్రతంత్రములకు సంబంధించినది మంత్రతంత్రములయందు నమ్మకము ప్రతి దేశమునందును కాన్పించుచున్నది యూరపుఖండమున మంత్రకత్తెలను సజీవముగ కాల్చివేయుచుండిరి మన దేశమున మంత్రతంత్రములను ప్రయోగించు ఆచార మెక్కువగ నున్నది మంత్రతంత్రములు ప్రజలను మోసపుచ్చుటకును బాధించుటకును మాత్రమే ఉపయోగింపబడుచుండుట సర్వ విదితము అందుచే ఖుర్ఆన్ మంత్రతంత్రములను నిషేధించుచున్నది మంత్రతంత్రముల శక్తి స్వాభావికమైనది కాదనియు భగవదాజ్ఞ లేనియెడల నదియు పనిచేయదనియు ఖుర్ఆన్ బోధించుచున్నది

సులైమాను పూర్వకాలపు ఒక చక్కవర్తి కైస్తవు లాయనను 'సాలమన్' అందురు ఈయన అత్యంత వివేకశాలియనియు రాజ్నియరియు కైస్తవ వాఙ్మయము నందు కలదు ఖుర్ఆన్ సులైమానును ఒక ప్రవక్తగా పేర్కొనుచున్నది మహా పరాక్రమశాలియు, విద్వాంసుడును, ప్రజ్ఞాధురీణుడును నగు సులైమాను శక్తి యంతయు మంత్రమూలమని యూదులు పురాణకథలను కల్పించి సర్వశక్తులకును భగవంతుడే మూలమను భావమును మరపించిరి. హూత్, మారుత్ అను బాబిలోని యాదేశపు ఖగోళశాస్త్రజ్ఞులు దేవతలనియు వారు మంత్రతంత్రములమూలమున దేవ రహస్యములను వెలిబుచ్చిరనియు కథలను కల్పించిరి యూదుల యీ కథలను, మంత్ర తంత్రములందు వారికిగల విశ్వాసమును ఖుర్ఆన్ ఖండించుచున్నది.

31 ౧౦౮ నూక్తమున ఆధ్యాత్మిక విషయములను గుఱించి కుతర్కములు చేయుట నిషేధింపబడినది మనుధర్మశాస్త్ర మట్టి కుతర్కములు చేయువారికి సంఘ బహిష్కారము శిక్షగా విధించుచున్నది

వేదః స్మృతిః సదాచారః న్యస్యచ ప్రియమాత్మనమ్
ఏతచ్చతుర్విధః ప్రాహుః సాక్షాద్ధర్మస్యలక్షణమ్

మను ౨. ౧౧

(ఏ ద్విజాడు ప్రమాణములైన శ్రుతిస్మృతులను హేతు తర్కవాదముచే చర్చించుచు దూషించునో అట్టి నాస్తికుని వేదదూషకుని సాధువులు బహిష్కరింప వలయును)

33 ౧౧౧—౧౧౩ నూక్తములందు ఖుర్ఆన్ ఒక గొప్ప సత్యమును మరొకసారి ఉపదేశించుచున్నది మోక్షము బడయుటకై ఒక ప్రత్యేకమతముయొక్క బాహ్యవేషమును ధరింప నక్కరలేదు సత్కార్యచరణమే మోక్షమార్గము.

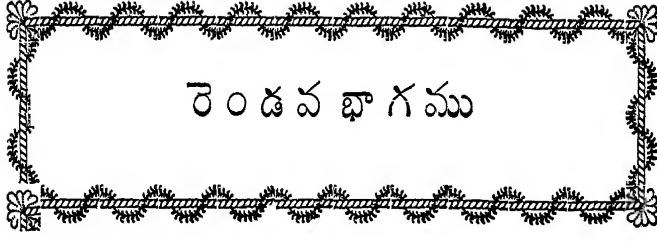
38 పదునాల్గవ ఖండమున మతదురభిమానము ఖండింపబడినది ఖుర్ఆన్ పెక్కుమతములున్నవని అంగీకరింపనే అంగీకరింపదు సత్యము ఒక్కటే మొదటి మానవునకు భగవంతుడు ఏ సత్యము నుపదేశించెనో అదే సత్యము నేటివరకును ఆచరణీయమై యున్నది ఏలననగా భగవంతుని వలెనే భగవంతుడు వెలువరచిన సత్యము కూడ అమృతము అది దేశకాలభేదములచే మారదు అందుచేతనే ప్రపంచమునం దేశకాలమున నే దేశమున జన్మించిన ధర్మప్రవక్తకులనైనను, ఖుర్ఆన్ భగవంతునిచే పంపబడిన ధర్మప్రవక్తలనుగా నంగీకరించుచున్నది అట్లే సమస్త ధర్మ గ్రంథములను భగవదుపదిష్ట గ్రంథములుగా నంగీకరించుచున్నది అందుచే మా మతము మంచిది, కాదు, మామతము మంచిది అని పోరాడు కొనుట తెలివితక్కువ మతము ఒక్కటే, అది మీదియు మాదియుగాదు అది అందరిది. సత్యమొకరి సొత్తెట్లుగును? 'ఐన నిప్పుడు కనిపించుచున్న భేదములేమి?' అని మీ రడుగవచ్చును ఈ భేదములు సత్యమును గ్రహించుటయందును దాని నాచరించుటయందును కలవుగాని అసలు సత్యమునందు లేవు వెనుక నేను చూపినట్లు ఆర్షమతము ఏకేశ్వరు నొప్పుకొనినది క్రైస్తవమతమును, అట్లే సమస్త మతములును ఏకేశ్వరసత్యము నొప్పుకొన్నవి క్రీస్తు తాను దేవుడని ఎక్కడైన చెప్పుకొనెనా? ఆయన మరణించు నప్పుడు 'తండ్రీ! తండ్రీ! నన్నీల విడనాడితివి?' అని పరమేశ్వరుడగు సర్వలోకపితను దీనముగ పొగ్గిరింపడా? మతము లన్నియును సత్కార్యచరణమును చేయుమనియే చెప్పుచున్నవి ఇదియే అసలు మతము. ఏకేశ్వరునియందు విశ్వాసము, సత్కార్యచరణము వివిధముగ కనిపించుచున్న మతము లన్నియు యీ రెండుసూత్రముల నొప్పుకొనుచుండగా మతములలో విభేద మొక్కడ నున్నది? నిజముగ జూడ ఆది మన మా సత్యమును గ్రహించుటయందును, దాని పరీకార మాచరింపకుండుట యందే కలదు ఏసుక్రీస్తు తాను భగవంతుని కుమారుడనని యొక్కడనైన చెప్పియుండెనా? మన మెల్లరము భగవంతుని సంతతి యెట్లో? ఏసుక్రీస్తుకూడ అట్లేభగవంతుని కుమారుడు భగవంతుడు సర్వలోకపిత ఇది నవ్యప్రముగ నుండగా క్రైస్తవులు ఏసుక్రీస్తుని దేవుని కుమారుడందురు ఖుర్ఆన్ ఒకచిన్నవాక్యము నందు వీరి అజ్ఞానమును ఖండించినది "భూమ్యాకాశములలోనున్న సర్వస్వమును అతని సృష్టియేకదా? అందరును అతని ఆజ్ఞకు బద్ధులై యున్నారుకదా! అతనికొక కుమారుని గైకొనుసంతతి కర్మమేమి పట్టెను?"

ఖుర్ఆన్ ఇదే విషయమును 15, 16 ఖండములలో చెప్పుచున్నది ఏ ప్రవక్త యూదులకు గురుస్వామియో, ఏ ప్రవక్త ఏసుక్రీస్తువంశమునకు మూల

పురుషుడో అట్టి ఇబ్రాహీం ప్రవక్తయే కాబా పార్శ్వనాలయమును నిర్మించి నాడు అట్టి కాబాను కేంద్రముగ నేర్పరచిన ఇస్లాంమతముతో వీరికి ద్వేషమేల ? ఇబ్రాహీం ప్రవక్తయు, ఆయన తర్వాత వచ్చిన ప్రవక్తలును, ఇట్లు సమస్త ప్రవక్తలును బోధించినది ఒకేమతియు

ఖుర్ఆన్ మరొక ముఖ్యవిషయము నుకూడ మరొకసారి నొక్కి చెప్పుచున్నది ఏదేని యొక మతాచారముల ననుసరించినంతమాత్రమునగాని, ఎవరేని యొక మహా పురుషుని అనుయాయు లనిపించుకొనినంతమాత్రమునకాని, లేదా ఒక మహాపురుషుని వంశమునందు జన్మించినంతమాత్రమునగాని మోక్షము లభించదు మోక్షము లభించవలె నన్న భగవంతునియందు శ్రద్ధా విశ్వాసములుంచి సత్కార్యాచరణము నొనర్చుట యొక్కటే మార్గము

“వా గొనర్చిన కర్మఫలము వారిది. నీ వొనర్చిన కర్మఫలము నీది. వారి కర్మలకు నీవు బాధ్యుడవుకావు.”

రెండవ భాగము

వ్యాఖ్యానము

38 ఏ దిక్కు వైపునకు మొగము తిప్పుకుంటే ఆ దిక్కునకు అరబీభాషలో 'ఖిల్లా' అందురు ఇది దీని వ్యుత్పత్తిర్థము ఖుర్ఆన్ లో 'ఖిల్లా' అనగా ప్రార్థన నలుపునప్పుడు ఏ దిశవైపు ముఖముంచుదుమో ఆ దిశ అని అర్థము పవిత్ర మక్కా నుండి మదీనాకు వలనపోయిన ౧౬ నెలల తర్వాత 'ఖిల్లా'ను మార్చిరి దాని ప్రశంసయే యిందున్నది మొట్టమొదట 'జెహానెలమ్' పట్టణమువైపు మొగము చేసి ప్రవక్త ప్రార్థనలు నలుపుచుండిరి మదీనాకు వలన పోయిన తర్వాత కాబా (మక్కా యందలి పొచ్చిన పార్థనాలయము) వైపు ముఖము చేసి పార్థనలు నలుపనాగిరి దీనికి కారణ మేమనగా మదీనాలో యూదులు ఎక్కువగ నుండుటయు, ప్రవక్త తమ పుణ్యక్షేత్రము వైపునకు మొగముపెట్టి పార్థనలు సేయుటకు వాగు పెడర్థములను కల్పించుటయు, దానిని తమ మూఢాచారముల వైశిష్ట్యమును ప్రకటించునదిగా నన్వయించుటయును ఒక్క విషయము నిక్కడ గమనింపవలెను కాబాను ఖిల్లాగా నేర్పరచిన ఆ నాటికి 'కాబా' మక్కావాసుల దేవతా విగ్రహములతో నిండి యుండెను అప్పటికిది పవిత్ర వశము కాలేదు ఐనను ఖుర్ఆన్ దానిని 'ఖిల్లా'గా నిర్ణయించినది ఎందుకనగా "తూర్పునను పడమరైనను అన్ని దిక్కులు భగవంతునివే." అంతేకాని ఒకేదిక్కున భగవంతు డున్నాడనియు, ఒకే దిక్కు శ్రేష్ఠమైనదనియు కాదు ఖుర్ఆన్ ఒక కేంద్రమును ఏర్పరుపదలచు కొన్నది అందరును ఒకే కేంద్రమువైపునకు ముఖము త్రిప్పుట ఆదర్శములయొక్కయు ఆశయముల యొక్కయు ఐక్యమునే కాక మానవైక్యమును కూడ తెల్పును. ఇక్కడ దిశ కాదు ప్రధానమైనది, కేంద్రము. కాబాకు పడమట నున్నవారి కది తూర్పునను, తూర్పుననున్నవారి కది పడమటను, ఉత్తరమున నున్నవారికి దక్షిణము నను, దక్షిణమున నున్నవారికి తూర్పునను ఉండును కదా.

* * * *

39 ౧౧: నూక్తమున ప్రవచింపబడిన సత్యమే మరల చెప్పబడుచున్నది భగవంతునకు తూర్పు పడమరల భేదములేదు అతడు సర్వవ్యాపి, సర్వతోముఖుడు

* * * *

3౬. 'స్వర్గముకేసి మొగమెత్తుట' అనగా ప్రవక్త ఈ విషయమున భగవ దాజ్ఞకై నిరీక్షించుచుండెనన్న మాట

* * * *

౩౭. 'ఖిబ్లా' ను ఏర్పాటుచేయుటయం దుద్దేశము ఒక కేంద్రము నేర్పరచుట యూదులు కాబాను కేంద్రముగ నంగీకరింపరు ఆమాట వాస్తవమే కాని జేరూసెలమును మాత్రం మందరును కేంద్రముగ స్వీకరించిరా యేమి? "వారిలో ఒక తెగవారి ఖిబ్లాను మరొక తెగవా రంగీకరింపరు." అట్టివారు కాబాను కేంద్రముగ నెట్లంగీకరింతురు? అని భావము

౩౮ బైబిల్ గ్రంథమున శ్రీ మొహమ్మద్ ప్రవక్త ఆగమనమును గురించిన భవిష్యనూచక వాక్కులు పెక్కు కలవు ఖుర్ఆన్ ఆవిషయమునే యిక్కడ ఉగ్గడించుచున్నది బైబిల్ పాతనిబంధనలో (Deut. 18 19) "మీ సోదరులనుండి మూసా వంటి ఒక ప్రవక్తను పుట్టించు అతడు నా మాటలుగా చాటు నా ప్రవచనములు విననివారు తప్పక వినవలెను "

("Whosoever will not hearken unto My words which he shall speak in My name, I will require it of him.")

అట్లే ఏసుక్రీస్తు రాబోవు ఒక ప్రవక్తను గుతించి చెప్పుచు : "He will guide you into all truth for he shall not speak of himself, but whatsoever he shall hear that shall he speak" (John 16 13) వాత నిబంధనలో మరొక చోట (Acts 3 21—22) "Whom the heaven must receive until the time of restitution of all things, which God hath spoken by the mouth of all His Holy Prophets since the world began. For Moses truly said unto the fathers, A prophet shall the Lord your God raise up unto you of your brethern like unto me : him shall hear in all things whatsoever he shall say unto you."

యీ భవిష్యద్వచనములందు చెప్పబడిన ప్రవక్త శ్రీ మొహమ్మద్ ప్రవక్తయే యనుటలో నెట్టి సందేహమును లేదు ఇది క్రైస్తవ పండితులకును యూదు పండితులకును కూడ తెలియును

* * * *

౩౯ 'సఫా' 'మర్వా' అనునవి మక్కాకు సమీపమందలి రెండు కొండలు ఇబ్రాహీం ప్రవక్త భార్యయు ఇస్మాయీల్ ప్రవక్త మాతయు సగు 'హజరా' ఆ యెడారిలో నొంటరిగ దిగవిడిచి పెట్టబడినప్పుడు నీటికై ఆమె అటమ టించిన నలములవి ఓర్పునకు కల్లు ఫలమున కివి చిహ్నములని ఖుర్ఆన్ వాకొనుచున్నది 'హజరా' నాడు వహించిన ఓర్పునకు ఫలితముగ నామె సంతతివారు మక్కాపట్టణ నిర్మాతలై మహమహులై ఆధ్యాత్మిక నాయకులైరి. నేటికిని మక్కాకు వెళ్ళిన యాత్రికు లీ కొండల ప్రదక్షిణము జేయుదురు.

ప్రవక్తకు పూర్వము కొండలపై విగ్రహములు ప్రతిష్ఠింపబడియుండెను అందుచే పల్లవ ముగ్ధము లా కొండల ప్రదక్షిణము తప్పేమోనని యెంచుచుండిరి. కాని ప్రవక్త మక్రమము వశము పరచుకొనిన తర్వాత ఆ విగ్రహము లక్కడనుండి తీసివేయబడెను 'హాజరా' మాత ఓర్పునకు చిహ్నమైన యా కొండల ప్రదక్షిణము చేయుట తప్పు కాదనియు, ఆ కొండల ప్రదక్షిణము 'హాజరా' మాత వడిన శ్రమలను, ఆమె వహించిన ట్టాంఠిని జూపకము తెచ్చుననియు ఖుర్ఆన్ చెప్పుచున్నది

* * * *

౪౦ ఖుర్ఆన్ లో ప్రతిపాదించబడిన ఏకేశ్వరత్వమునందు ఎట్టి ద్వైధభావమునకును తావులేదు యీశ్వరుడు అసమానడు, సర్వస్థుతిపాత్రుడు, సర్వపూజార్హుడు, ఏకైకపూజ్యుడు ప్రభుమాధ్యాయ వివరణమున నీ విషయము విపులముగ చర్చించితిని మనదేశమున సాధారణముగ 'దేవునివలె వచ్చినావు', 'యీ మహాత్ముడు భగవంతుని అవతారము', 'ఇతడు అవతారపురుషుడు' ఇత్యాది వాక్యములు విసబడుచుండును మన దేశమున అవతారపురుషులుగ భావింపబడుచున్న మహాపురుషుల సంఖ్య లక్షోపలక్ష లుండుననిన అతిశయోక్తికాదు మహాపురుషులను 'భగవాన్' ఇత్యాది యీశ్వరార్హముగు నామముల నుపయోగించుటయు, యీశ్వరార్హ మగు భక్తిశ్రద్ధలతో వారిని పూజించుటయు మనము చూచుచున్నాము ఇది ఒక్క హిందూమతస్థులందే కాక సర్వసాధారణముగ నన్ని మతములందును కాన్పించుచున్నది ఖుర్ఆన్ దీనిని కఠినముగ నిషేధించుచున్నది ఎంతటి మహాపురుషునైనను, ఆతనిని భగవంతుడనిగాని, భగవంతుని అవతారమని గాని, భగవత్ప్రమానుడనికాని భావించుటను ఖుర్ఆన్ కఠినముగ నిషేధించుచున్నది కొందరు మొహమ్మదీయులు నైతము 'వలీ' లనబడు మహాపురుషులను అత్యంత భక్తిభావములతో కొలుచుటయు అట్టి మహాపురుషుల నమాధులను పుణ్యక్షేత్రములుగ భావించుటయు ఖుర్ఆన్ మతము ననుసరించి నిషేధమే

* * * *

౪౧ అవ ఖండమున ముఖ్యముగ నిషిద్ధాహారములను గూర్చి చెప్పబడినది మన దక్షిణదేశమున శాకాహారమే ఉత్కృష్టమైనదనియు, మాంసాహారము హింసాపూర్వకమగుటచే హేయమైనదనియు, ఒక భావము వ్యాపించియున్నది నిజముగ చూడ హిందూమతమునందు మాంసాహారనిషేధము లేదు బంగాళము, బీహారు కాశ్మీరము మున్నగు దేశముల బ్రాహ్మణులు నేటికి నైతము మాంసాహారులుగ నున్నారన్న విషయము గుప్రసిద్ధము మన దేశమున యజ్ఞమతము అనగా వేదమతముండినంత కాలము మాంసాహారము వేదవిహితమగుటచే సర్వవర్ణములవారసు మత్స్య మాంసాదులను యధేచ్ఛముగ భుజించుచుండిరి తరువాత జైన బౌద్ధమతముల ప్రభావముచే కొన్ని దేశముల బ్రాహ్మణ వైశ్యులందు మాంసాహార నిషేధము క్రమముగ వచ్చెను మను

స్మృత్యాది ధర్మశాస్త్రములందు మాంసాశన నిషేధము లేకపోవుటయేగాక, ఒక విధముగ మాంసయుక్తమగు కర్మలు శ్రేష్ఠతరమైనవని చెప్పబడినది.

పార్వణ శ్రాద్ధనియమమును వర్ణించుచు మనుస్మృతి శ్రాద్ధమందు నిమంత్రితులైన బ్రాహ్మణులను వివిధముగ పూజించి “వ్యంజనములు, పప్పు, కూరగాయలు మొదలగువానిని పెరుగు, పాలు, తేనె వీనిని పరిశుద్ధుడై పాత్ర యందు వేర్వేటుగా దెచ్చి అన్నముంచుటకు ముందే యుంచి,

“భక్ష్యం భోజ్యంచ వివిధం మూలానిచ ఫలానిచ

హృద్యానిచైవ మాంసాని పానాని సురభీణి చ

మను ౩ ౨౨౭

“పిండివంటలను, పాయసాదులను, మూలఫలములను హృద్యములగు మాంసములను * పానీయములను తెచ్చి చుట్టు నుంచవలెను.” అని చెప్పుచున్నది అదే అధ్యాయమున మనువు హవిస్సు ఎవ్వ ధమున నాచరించిన నెంత కాలము పితృదేవతలకు సంతృప్తి కలుగునో చెప్పుచు ఇట్లు వివరించుచున్నాడు —

తిలైర్వీహియవైర్మామై రద్ధిర్మాళఫలేన వా
దత్తేన మాంసం తృప్యంతి విధివత్పితరో నృణామ్

ద్వౌమాసౌ మత్స్యమాంసేన త్రీన్ మాసాన్ హరిణేనతు

ఔరభ్రేణాథ చతురః శాకునే నాథ పంచ వై

షణ్మాసాం శ్చౌగమాంసేన పార్షి తేన చ సప్తవై

అష్టావేణస్య మాంసేన రౌరవేణ నవైవతు

దశ మాసాంస్తు తృప్యంతి వరాహ మహిషమిషైః

శశకూర్మయౌస్తు మాంసేన మాసా నేకాదశైవతు

సంవత్సరం తు గవ్యేన పయసా పాయసేనచ

వార్ధీణానస్య మాంసేన తృప్తి ర్ద్వాదశ వార్షికీ,

కాలశాకం మహాశల్కాః ఖడ్గలోహమిషం మధు

ఆనంత్యామైవ కల్పంతే మున్యన్నా ని చ సర్వశః.

(మను. ౩ : ౨౭౭-౨౮౨)

* ‘మాంసాని’ అనుధానికి ‘హృదయస్యప్రియాణి మాంసాని’ అని తుల్లూక భట్టాచార్యుని వాఖ్య.

(తీలలు, ధాన్యము, యవలు, కాటుమినుములు, నీళ్లు, దుంపలు, పండ్లు వీనిని పితృప్రీతికై బ్రాహ్మణులకు దానమొసగినచో దాతల పితృదేవత లొకనెల తృప్తి నొంది యుండురు

మత్స్యమాంసదానముచే చెండు నెలలును, జింకమాంస దానముచే మూడు నెలలును, గొర్రెమాంసదానముచే నాలుగు నెలలును, ద్విజులు భక్షింపదగిన పక్షుల మాంసముచే నైదు మాసములును,

మేకమాంసముచే నాటు మాసములును, చారల జింకమాంసముచే నేడు మాసములును, దుప్పి మాంసముచే తొమ్మిది మాసములును,

ముండ్లపంది, అడవిచున్న వీని మాంసముచే పది మాసములును, కుందేలు, తాబేలు వీని మాంసముచే పదునొకండు మాసములును,

గోసంబంధమైన పాలు, పెరుగు, నెయ్యి వీనితోను శ్రాద్ధమొనర్చిన పండ్లెండు నవత్సరముల కాలమును, వార్ధిణి నమను మునలిమేకపోతు మాంసముచే శ్రాద్ధ మొనర్చిన పండ్లెండు నవత్సరముల కాలమును పితరులు తృప్తి నొందెదరు

కాలకాకమను శాకమును, ముండ్లుగల చేపలును, ఖడ్గమృగము, ఎఱ్ఱని పొట్టేలు వీని మాంసమును, నెవ్వరి ధాన్యమును, తేనెయు మునగములు — వీనితో శ్రాద్ధ మొనర్చిన చితరులు తుదిలేనంతకాలము తృప్తి నొందెదరు)

మరియొకచో మనువు ప్రయత్నపూర్వకముగనైనను మాంసమును సంపాదించి మాసికశ్రాద్ధమును నొనరింపవలెనని చెప్పుచున్నాడు. చూడుడు మనువు పచనములు —

పితౄణాం మాసికం శ్రాద్ధ మన్వాహార్యం విదుర్బుధాః

తచ్చామిషేణ కర్తవ్యం ప్రశస్తేన ప్రయత్నతః

(పితృదేవతలనుగూర్చి నెలనెలకు చేయునట్టి మాసిక శ్రాద్ధము నన్వాహార్యమందు ఆ నన్వాహార్య శ్రాద్ధము జేయబోవునపుడు ప్రశస్త మాంసమును సంపాదించి దానితో ప్రయత్నపూర్వకముగ శ్రాద్ధమొనరింపవలెను)

(మను 3 — ౧౨౩)

మరియొకచో —

“యజ్ఞార్థం బ్రాహ్మణైర్వధ్యాః పౌశస్తా మృగపక్షిణః

భృత్యానాం చైవ పృత్యర్థం మగస్త్యో హ్యశ్వచర త్సురా”

(బ్రాహ్మణులు యజ్ఞము నిమిత్తమును, పోష్యవర్గమును పోషించుటకును శాస్త్ర విహితములైన మృగ పక్షులను వధింపజనును తొల్లి యగస్త్యమునీంద్రుడు తన పోషణ యందున్న తల్లి—దండ్రుల పోషణమునకై యట్లు శాస్త్రవిహిత మృగపక్షులను జంపెను)

(మను ౫—౨౨)

మరియొకచో — ౫ . ౩౫

“నియుక్తస్తు యథాన్యాయం యో మాంసం నాత్మమానవః
సప్రేత్య పశుతాం యాతి సంభవానేక వింశతిం ”

(క్రాద్ధవిధానము చొప్పున శాస్త్రమధువర్కములందు నియమింపబడిన ద్విజాడు మాంసమును భక్షింపజేసి, అతడు దేహాంతరమున నిరువదియొక జన్మములు పశువుగా జన్మింపగలడు)

భక్ష్యాభక్ష్య మాంసవిచారముచేయుచు మనువు (౫-౨౮) —

“స్థావరం జంగమంచైవ సర్వం ప్రాణస్య భోజనం”

(ఈ స్థావర జంగమ పదార్థములెల్ల జీవునికి భోజ్యములే) యని చెప్పుచున్నాడు

ఖుర్ఆన్ ఈ విషయమునే ఈ క్రింది మాటలలో చెప్పుచున్నది —

“ఓ మానవులారా ! భూమిపైనున్న వస్తువులలో ధర్మవిహితములును మంచి వియు నగు వాటినే భుజింపుడు .”

ఖుర్ఆన్ నూకరమాంసమును నిషేధించుచున్నది. “అది అపరిశుభ్రమైనది” అని దానికి కారణము చెప్పుచున్నది పండిమాంసము బైబిల్లోను ఆర్ష గ్రంథములందును కూడ నిషేధింపబడినది

(మను ౧౦ . ౧౫౬, ౫ . ౧౯)

ఇంకొక విషయము ఖుర్ఆన్ ఒక దేశమునకుగాని, ఒక జాతికిగాని ధర్మము నుపదేశించుటలేదు దాని సందేశము సర్వవ్రతపంచమునకు అందుచే దాని ఉపదేశములు సర్వశీతోష్ణపరిస్థితులకును, సర్వదేశములకును అనుకూలించి యుండవలెను కూరగాయ లెక్కువగా పండని దేశములలో మాంసభక్షణము చేయరాదనిన జీవితము సాధ్యమగునా ? ఏ పదార్థమైనను అమితముగ భక్షించుటయందు వోషముకలదు గాని మితభోజనము దోషముకాదు ఖుర్ఆన్ పెక్కుచోట్ల మితభోజనమును బోధించుచున్నది. కాకాదు అమితముగ లభించు వ్రదేశములందు మాంసాహారము చేయనివారు

పల్వరుండుట సహజము ఆహారముయొక్క ప్రయోజనము దేహమునకు బలము నిచ్చుట అందుచే పుష్టికరమును, ఆరోగ్యప్రదమును, అన్యథా నష్టకారకమునుకాని ఆహారమునే మానవుడు భుజింపవలెను జీవహింసయును పదము శాస్త్రజ్ఞుల మెక్కువగ వ్యాపించిన ఈ కాలములో అర్థశాస్త్రమైనది ఎందుకనగా చెట్టుచేమలయందునైతము ప్రాణమున్నదనియు అవికూడ జంతువులవలెనే సుఖదుఃఖాదులను, బాధా సంతోషములను అనుభవించుచున్నవనియు సర్ జగదీశ చంద్రబోసు మున్నగు ఆధునిక వృక్ష శాస్త్రజ్ఞులు కనిపెట్టిరి. "A plant is an anchored animal and an animal is a walking plant" అనికదా కీర్తిశేఖులగు సర్ జగదీశ చంద్రబోసుగారు చెప్పిరి చేతనాచేతనములనియు, స్థావర జంగమములనియు భేదము చూపవచ్చును గాని ప్రాణులు అప్రాణులని భేదము చూపుట ఆధునిక శాస్త్రమర్యాద కానప్పుడు జీవ హింసయుని మాంసాశనము నిషేధించుట వివేకముకాదని నా మనవి

* * * *

౪౨ పూర్వల మార్గానుసరణ, పూర్వాచార పరాయణత్వము, శ్రేష్ఠమైన భావము, యుక్తాయుక్తవిచక్షణజ్ఞానమును నిర్మూల మొనర్చును ఖుర్ఆన్ సాంప్రదాయములకు కాక స్వబుద్ధికి ప్రాధాన్య మొనగుచున్నది సంప్రదాయమైనంత మాత్రమున ఒక ఆచారము మంచిది కాజాలదని ఖుర్ఆన్ బోధించుచున్నది.

* * * *

౪౩ ఉపవాస మన్నిమతములందును విహితమైయున్నది ఖుర్ఆన్ సంవత్సరమున కొక మాస ముపవాసమును విధించుచున్నది మత నియమములు రెండువిధములు — విధులు, నిషేధములు విధులనగా మంచిపనులను చేయుటకై ఆజ్ఞలు, నిషేధము లనగా చెడుపనులు చేయుకుండుటకై ఆజ్ఞలు. మానవుడు మంచినిచేయును, చెడుగులను చేయును అందుకై విధినిషేధము లేర్పడినవి కాని మన ఇంద్రియములకును అంతఃకరణమునకును క్రమశిక్షణయుండనిచో నవి మానవుని చెడుదారికి పోనివ్వక నన్యార్థమునకే త్రిప్పును ఉపవాస మిట్టి క్రమశిక్షణ నొనగుచున్నది దినమునకు ౧౩ మొదలు ౧౫ గంటలకాలము వరకు ఆహారపానీయాదులను పూర్తిగ వర్జించి, విషయ లోలత్వము దరిచేరక, మనోవాక్కాయకర్మల నెట్టి చెడుగును చేయక భగవద్ధ్యాన నిమగ్నుడై యుండుట ఎంతో గొప్ప క్రమశిక్షణమని వేర చెప్పనక్కరలేదు రంజాన్ నెలలో ఖుర్ఆన్ అవతరించుటకు పార్శ్వమగుటచే అది పవిత్రమాసముగ పరిగణింపబడినది. అందుచే ఆ నెల ఉపవాస మాసముగ నియమింపబడినది

* * * *

౪౪ యుద్ధము రెండువిధములు:— స్వసంరక్షణార్థము చేయునదొకటి, పరపీడనార్థము చేయునదొకటి ధర్మరక్షణము, అబలాదుర్బలరక్షణము, దుష్ట సంహారము — వీటికొకటి చేయు యుద్ధములుకూడ మొదటి తరగతి క్రిందకే

వచ్చును, ఖుర్ఆన్ ఈ యుద్ధమును ధర్మముగ విధించుచున్నది రెండవ తరగతి యుద్ధమును నిషేధించుచున్నది “మితిమీరకుడు ఎందుకనగా హద్దుల నతిక్రమించిన వారిని భగవంతుడు పేర్మించెడు” “దౌర్జన్యము స్థిరపడుట తాత్కాలిక రక్తపాతముకంటె చెడ్డది” “ఒకసారి వారు యుద్ధము మానుకొనినచో మీరు కూడ యుద్ధమును మానుకొనుడు దౌర్జన్యము చేయువారితోడనే పోరాడవలెను” ఇవి ఖుర్ఆన్ వచనములు

మతవ్యాప్తికై మహమ్మదీయులు యుద్ధములు చేసినను తప్పభిప్రాయ మొకటి మన దేశములో వ్యాపించియున్నది ఖుర్ఆన్ గ్రంథమందలి ఈ క్రింది సూక్తమును చూడుడు —

“వారి దౌర్జన్య మణగు వరకు వారితో యుద్ధము చేయుడు మతము భగవంతునకు సంబంధించినది వారి మతపరమైన ధర్మమునకై యుద్ధము చేయవలదు ఎందుకనగా మతమువిషయములో భగవంతుడే బాధ్యత వహించును ఒకసారి వారు యుద్ధము మానుకొనినచో మీరు కూడ యుద్ధమును మానుకొనుడు దౌర్జన్యము చేయువారితోడనే పోరాడవలెను.

“విశ్వాసముగలవారును, యూదులును, విగ్రహారాధకులును, క్రైస్తవులును, మేగియనులును, బహుదైవతారాధకులును — వీరి నందరిని గుఱించి తుదిదినమున భగవంతుడే పరీక్షించును భగవంతుడు సర్వసాక్షి” ఖు ౨ : ౧౭

ఖుర్ఆన్ మతస్థాపనమునకై యుద్ధమును విధించుటలేదని పై సూక్తుల వలన స్పష్టమగుచున్నది పూర్వపు రాజులును చక్రవర్తులును హిందూరాజులతో పోరాడుటకు కారణము మతము కాదు వారి రాజ్యకాంక్షయు ధనకాంక్షయు మాత్రము ఏదేని ఒక మతమునకు చెందినవాడు దౌర్జన్యమొనర్చినంత మాత్రమున ఆ మతము దౌర్జన్య పేరకమైనదని చెప్పవచ్చునా? ఇస్లామ్ మతము ఖడ్గబలముచే ప్రపంచమున వ్యాప్తమైనదను తప్పభిప్రాయముకూడ కలదు ఈ వాదమును ఖండించుచు సర్టి అర్నాల్డు పండితుడు ‘The Preaching of Islam’ అను ఉద్దగ్రంథమును వ్రాసి నాడు జిజ్ఞాసువు లీ గ్రంథమును పఠించనగును

* * * *

రగి సాధారణముగ అన్నిమతములందును వైరాగ్యము ఆదర్శముగను, సన్యాసము ఉత్కృష్టస్థానముగను భావించిరి కాని ఖుర్ఆన్ వైరాగ్యమును సన్యాసమును నిషేధించుచున్నది ఇహమునే ఆశించి పరమును విడచుటయు, పరమునే ఆశించి ఇహమును విడచుటయు ఈ రెండునూ గర్హ్యములేనని ఖుర్ఆన్ తోధించుచున్నది ఇహపరములకై సమాన ప్రయత్నము చేయవలెనని ఉపదేశించుచున్నది.

* * * *

౪౬ ఇస్లామ్ మతముయొక్క మరొక గొప్ప సిద్ధాంత మీ నూక్తమున ప్రతిపాదించబడినది అదియే సర్వమానవ సౌభ్రాతృత్వము ఇస్లామ్ మతమున జాతి దేశ కులభేదములు లేవు అన్ని జాతులును, అన్ని దేశములును, అన్ని భాషలును, అన్ని మతములును సమాన గౌరవమునకు అర్హులవే ఒక జాతి ఉన్నతమైనదనియు, ఒక జాతి నీచమైనదనియు, ఒక దేశము పుణ్యదేశమనియు, మరొకటి పాపదేశమనియు, ఒక భాష దేవభాషయనియు, మరొకటి మ్లేచ్ఛభాషయనియు, ఒక మతము సర్వోత్కృష్టమైనదనియు మరొకటి బొత్తిగా పనికిమాలినదనియు ఇస్లామ్ మతమనదు అట్లనుట కంగీకరింపదు ఏకేశ్వరత్వము, సర్వమానవ సౌభ్రాతృత్వము దాని పునాదులు

మనువు ఆర్యావర్తమే యజ్ఞములకు యోగ్యమైన ప్రదేశమనియు, దీని కావల నుండునది మ్లేచ్ఛదేశమనియు, అది యజ్ఞార్హమైనది కాదనియు శాసించు చున్నాడు (మను ౨ : ౨౩) అట్లే అనార్యులగు శూద్రులకు హిందూధర్మశాస్త్రము లెట్టి స్థాన మిచ్చినవో విద్వాంసు లెల్లరకును తెలిసినదే శూద్రుని నామము నిందా వాచకమై యుండవలెననియు (౨ ౩౧) దాస శబ్దముతో అంతమైనదై యుండ వలెననియు (౨ ౩౨) శాస్త్రపరసము వారికి నిషేధమనియు (౨ ౧౬) ఇహసాధ కములగు అర్థశాస్త్రీయులు సైతము నభ్యసింపరాదనియు (౪ ౮౦) అతడు ధర్మ ప్రవక్తగగాని, ధర్మ వివేచకునిగగాని యుండకూడదనియు (౮ ౨౦, ౪) అతనిచే దాసకర్మ చేయించవలెననియు (౮ ౪౧౩) అతడు దాస కర్మనుండి ఎన్నడును ముక్తుడుకాడనియు (౮ ౪౧౪) అతనికి ధనమున కర్హత లేదనియు (౮, ౪౧౬; ౧౦ ౧౨౯) మనువు శాసించుచున్నాడు ఇట్టి శాసనములే పెక్కితర స్మృతుల యందును కలవు రాజకీయ పరిస్థితులును కాలపరిస్థితులును మారుటచే నిష్ప డీ శాసనములు చాలమట్టుకు పాటించబడకపోయినను హిందూఆచారములు నేటికిని ఇట్టి భేదములపై నిర్మించబడినవి పరమతస్థులను నీచముగ చూచుటయు, తమలో తామే ఒకరితో నొకరు సహభోజనాదులను సైతము చేయకుండుటయు స్పృశ్యా స్పృశ్యములు మున్నగు విషయములు సర్వవిదితములు వాటిని వేరే వివరింపనక్కరలేదు ఈ విభేదములను, ఈ హెచ్చుతగ్గులను, నిమోన్నతములను ఖుర్ఆన్ రూపుమాపినది ఖుర్ఆన్ మరియొకచో (౪౯, ౧౦—౧౩) ఇట్లు ప్రవచించుచున్నది —

“విశ్వాసవంతులు సోదరులు. అందుచే మీలో మీరు సోదరులవలె కలసిమెలసి శాంతియుత్తులై యుండుడు. భగవంతుని యెడ మీ విధులను నెరవేర్చుడు. భగవంతుడు మిమ్ముల కరు

ణించును ఓ మానవులారా ! మిమ్ములను ఒక పురుషుని నుండి ఒక స్త్రీ నుండి (ఒకే తల్లిదండ్రులనుండి) పుట్టించి జాతులుగను తెగలుగను విభజించితిని. అట్లు చేసినది మీ సౌకర్యమునకే మీ రొకరి నొకరు గ్రహించుకొనుట కట్లు చేసితిని. మీలో ఎవరు ఎక్కువ భగవద్భక్తి విశ్వాసములు కలవారో వారే ఎక్కువ శ్రేష్టులు. నిశ్చయముగ భగవంతుడు సర్వజ్ఞుడు.”

ఇదే మూలసూత్రమిప్పుడు ముస్లిమ్ అంతర్జాతీయ సంఘమును బంధించుచున్నది. ఇస్లామ్ మతశాస్త్రపుటలపైత మీ విషయమును గ్రహించిరి ఇంటర్నేషనల్ మిషనరీ కాన్ఫరెన్సు వారు ప్రకటించిన “నేటి ముస్లిమ్ ప్రపంచము” అను పుస్తకములో ఏడేన్ విశ్వవిద్యాలయాచార్యుడగు డాక్టర్ స్పెక్టోర్ హోంజిగారు ‘ఇస్లామ్-జాతిసమస్య’ ‘Islam and the Race Problem’ అను తన వ్యాసమున ఇట్లు వ్రాయుచున్నాడు —

“ The league of nations founded on the basis of Mahammad's religion took the principle of equality of all human races so seriously as to put to shame other communities White man's churches kept closed to coloured Christians, a missionary boycotted on account of his marrying a negro woman, and the habit of lynching, are often quoted by Muslims as instances of the backwardness of Christian society. The ideal of a league of human races has indeed been approached by the Muslim Community more nearly than by any other ” (P. 90)

(మొహమ్మద్ ప్రవక్తమతము పునాదిగా నిర్మింపబడిన నానాజాతిసమితి సర్వ మానవ జాతులయొక్కయు సమానత్వమును సంపూర్ణముగ స్వీకరించినది దీనిని చూచి ఇతర మతస్థులు సిగ్గుపడవలసివచ్చినది తెల్లవారి చర్మీలలో నల్లవారికి ప్రవేశము లభించకపోవుటయు, సీగ్రోస్త్రీని పెండ్లాడిన మిషనరీలను వెలివేయుటయు, తెల్ల స్త్రీలు సీగ్రోలను పెండ్లాడినపుడు నల్లవానికి చేయు చిత్రవధయు క్రైస్తవసంఘము వెనుకబడియుండుటకు ఉదాహరణముగ ముస్లిములు చూపుదురు మానవజాతులకు సమానత్వము ఆదర్శపూర్తిని ముస్లిముసంఘము సమీపించినంత మరే సంఘమును చేరలేదు)

సర్వమానవ జాతి సమ్మేళనము ఆదర్శముగ పైతము వెనుకటి వా రంగీకరింపరై ఇస్లామ్ దాని నాదర్శముగ ముస్లిముల ముందుంచుటయే గాక ఆ ఆదర్శమును

ముస్లిమ్ జీవితమున కొక ముఖ్యాంగముగ నొనర్చినది దేశ వర్ణ జాతి భాషాభేదము లున్నను ప్రపంచము నందలి ముస్లిము లందరును ఒక అంతర్జాతీయ సౌభ్రాతృత్వ బంధముచే కట్టబడియుండుట మనము చూచుచున్నదే డాక్టర్ హుర్ గ్రోంజిగారు అదే వ్యాసమున —

“The Muslims all over the world show a remarkable unity in most respects, and the importance of their unanimous acknowledgment of the all embracing system as the ideal of their international community can hardly be over-rated”

(ప్రపంచమునందలి ముస్లిములందరును పెక్కువిషయములలో అశ్చర్యకరమైన ఐక్యతను చూపుదురు తమ అంతర్జాతీయ సంఘమునకు ఆదర్శమైన తమ సంపూర్ణ మతమును ఐక్యకంఠముతో అంగీకరించుట ఒక గొప్ప విషయము దాని విలువ చెప్ప నలవిగానిది.)

మరియొకచో —

“Practically in the Muslim world neither birth nor colour has prevented men from reaching the highest positions. Persians, Turks, Mongolians, Berbers and Negroes have occupied the most important state offices and acquired the greatest fame in scholarship Islam offered a chance to all races, and all of them have availed themselves of it in the measure of their talents In the mosque of Mecca during the lecturing hours students and professors with all gradations of complexion coal-black, green (As the Arabs call a somewhat brighter nuance), brown, yellow and white may be seen fraternally gathering, and the same variety is shown by the citizens of the Holy city, sometimes even by the members of one family” (P 89).

(ముస్లిమ్ ప్రపంచములో జన్మముగాని జాతిగాని ఎవరైనను అత్యున్నతపదవి నొందుటయం దాటంకము కల్గించలేదు పారసీకులు, టర్కీదేశస్థులు, మంగోలులు, బెర్బరులు, నీగ్రోలు అత్యున్నతపదవుల నలంకరించుటయేకాక, విద్వాంసులుగ నత్యంత కీర్తిని బడసిరి ఇస్లామ్ అన్నిజాతులవారికిని సమానావకాశములను కల్పించినది. తమతమ శక్త్యనుసార మందరును ఆ అవకాశము నుపయోగించుకొనిరి. ఉపన్యాసములు జరుగుచున్నప్పుడు మక్కానగరమునందలి మసీదులో ప్రతి విధజర్ణమునగుల విద్వాంసులును విద్వాంసులును కానిప్పింతురు మసీదుగ్గువంటి నలుపు, పచ్చ, చామనచాయ, పసుపుపచ్చ మున్నగు నమస్తవర్ణములవారును సోదరభావమును కలిసి యుండుటను చూడవచ్చును మక్కానగర వాస్తవ్యులలోకూడ ఇంతకంటె అధిక

వర్ణ భేదములు కన్పించును. ఒక్కొక్కప్పుడు ఒకే కుటుంబమువారిలో నిట్టి భేదములు చూడవచ్చును.)

రాకపోకల సౌకర్యములు బాగుగా పొచ్చిన ఈకాలములోనైతము జాతివర్ణ భాషా భేదములు మరింత తీవ్రతరమగుచున్నవి. దానితో వివిధజాతులమధ్య పోరాటము కూడ తీవ్రమగుచున్నది జర్మన్ జాతి ఉత్కృష్టమైనదనియు, తక్కిన జాతులు నీచమైనవనియు, తెల్లజాతులు శ్రేష్ఠమైనవనియు, తక్కిన జాతులు నిమ్న జాతులనియు, మున్నగు నానావిధ జాతీయభావములు తీవ్ర సంఘర్షణమును కలిగించి ప్రపంచమును రక్తపంకిల మొనర్చుచున్నవి. ఇంకను మన దేశములో హిందూ మొహమ్మదీయ విభేదములే కాక భాషా భేదములపైనను, ఆర్య ద్రావిడ భేదములపైనను బ్రాహ్మణ అబ్రాహ్మణ భేదములపైనను తీవ్రసంఘర్షణలు జరుగుచున్నవి ప్రతి కులముచు, ప్రతి జాతియు, ప్రతి భాషా కుటుంబమును — ఇట్లు వందలకొలది సంఘములు ఒకరిపై నొకరు కత్తులను దూయుచున్నారు. ఖుర్ ఆన్ ప్రతిపాదించిన అమృతతుల్యమగు ఈ సూత్రమును అన్నిజాతులును స్వీకరించినచో ఈ ఘోర యుద్ధములు తప్పిపోయెడివి కదా

*

*

*

౧౪ విడాకులకు 'తలాఖ్' అరబీమూలము దీనికి 'భర్తనుండి విడిపోవుట' అని అర్థము వివాహబంధచ్ఛేదనమున కీ మాట పారిభాషిక పదముగ వాడబడుచున్నది తలాఖ్ విషయములో క్రైస్తవ ధర్మమునకును ఇస్లామీయ ధర్మమునకును ఒక ముఖ్యభేదము కలదు క్రైస్తవ ధర్మమున స్త్రీ విడాకుల నడుగరాదు పురుషుడు స్త్రీకి విడాకుల నివ్వవచ్చును ఇస్లామీయ ధర్మములో స్త్రీకి కూడ ఈ విషయమున సమానమగు హక్కివ్వబడినది స్త్రీ తన భర్తతో వివాహచ్ఛేదము గావించుకొనుటను 'ఖులా' అందురు

స్త్రీ తాను పెండ్లాడిన భర్తను ప్రేమించజాల ననుకొనినంతమాత్రమున వివాహచ్ఛేదమును (ఖులా) కోరవచ్చును సాబిత్ బిక్ ఖైన్ భార్యయగు జమీలా తన భర్తను తాను ప్రేమించుటలేదనియు అందుచే తాను వివాహచ్ఛేదమును కోరుచుంటిననియు శ్రీప్రవక్తతో చెప్పెను 'అతని ప్రవర్తనమునందుగాని మతాచరణమునందుగాని నాకు లోషము పొడకట్టదు కాని నే నాతని ప్రేమించను" అని ఆమె ప్రవక్తతో విన్నవించుకొనెను సాబిత్ బిక్ ఖైన్ ఆమె కిచ్చిన లోటను ఆమె అతనికి తిరిగి ఇచ్చివేయు షరతుపై (శ్రీప్రవక్త) ఆమె వివాహచ్ఛేదమున కొప్పుకొనెను (బుఖారీ) ఇట్లు స్త్రీ యొక్క ప్రేమ పావిత్ర్యమునకు ఇస్లామ్ ఉచ్చస్థాన మిచ్చినది ఈ విధముగ స్త్రీలకు

ఇస్లామ్ ఇచ్చినంత స్వాతంత్ర్యము ప్రపంచము నందలి ఏ మతమునందుగాని ఏ సంఘము నందుగాని ఇవ్వబడలేదు

ఖుర్ఆన్ స్త్రీల కిచ్చిన హక్కులను గుఱించి పంచమాధ్యాయ వ్యాఖ్యానమున వివరంతును.

‘తలాఖ్’ విధివిహితమైనను అనివార్యకారణము లుండినగాని వివాహచ్ఛేదము చేసుకొనకుండునట్లు ఇస్లామ్ పెక్కు నిబంధనలను కల్పించినది

“మానవులకు విధివిహిత మొనర్చిన వానిలోకెల్ల భగవంతున కెక్కువ అయిష్టకరమైనది తలాఖ్.” అని ప్రవక్త సెలవిచ్చినమాటలు ఇందలి ధర్మరహస్యమును తెల్పుచున్నవి ఈ మాటలు పై ఖుర్ఆన్ వాక్యమునకు వ్యాఖ్యానముని చెప్పవచ్చును.

హైదరాబాదు ఆంధ్ర సాహిత్య పరిషత్తు

అధ్యక్షులు ఆచార్య రాయప్రోలు సుబ్బారావుగారు, ఆంధ్రాచార్యులు.

ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయము, హైదరాబాదు (దక్కన్).

ఈ పరిషత్తు తెనుగున 'హైదరాబాదు ఆంధ్ర సాహిత్య పరిషత్తు' అనియు, నాంగ్లమున 'హైదరాబాదు తెలుగు ఎకాడమీ' అనియు పిలువబడుచు పరిషత్తు కార్యస్థానము హైదరాబాదునగరమున నుండును

ఉద్దేశ్యములు :

(అ) హిందూ మొహమ్మదీయులు పరస్పర మొకరి సంస్కృతి నొక రర్థముచేసికొనుట కుపకరించు గ్రంథముల నాంధ్రమున బ్రచురించుట.

(ఆ) ఆంధ్రమున నుత్తమరచనలను ప్రచురించుట

(ఇ) నిజాంరాజ్యమున లభించు ప్రాచీన తాళపత్రగ్రంథములను సేకరించి వానిని భద్రపరచుట!

(ఈ) ఆంధ్రసంస్కృతి, ఆంధ్రభాష, ఆంధ్రవాఙ్మయము వీనియందు పరిశోధనలు సల్పుట.

(ఉ) ఒకటి ఆంగ్లమునను, నొకటి యాంధ్రమునను రెండుత్రైమాసపత్రికల ప్రచురించుట. పరిషత్సభ్యుల ఛరిశోధన లిందు ప్రచురింపబడును.

ఆంగ్లపత్రికయందు తెలుగుభాషను గుఱించియు, సాహిత్యమునుగూర్చియు షరదేశస్థులకు తెలియుటయు, ఆంధ్రప్రతిభ యనాంధ్రులకు తెలియజేయుటయు మొదలుగాగల యుద్దేశములతో వ్రాయబడిన యుత్తమవ్యాసములు ప్రచురింపబడును. ఆంధ్రేతర సాహిత్యములనుండి గొప్ప కావ్యములయొక్క యనువాదములను, నాంధ్రేతర భాషాచరిత్రలు, మున్నగు నాంధ్రభాషాభివృద్ధికి తోడ్పడు నితర విషయములును తెలుగుపత్రికయందు ప్రచురింపబడును

(ఉః) వార్షికోత్సవములను జరిపి ఆంధ్రసంస్కృతికి సంబంధించిన విషయములపై ప్రఖ్యాత ఛరిశోధకుల చర్చలను ఏర్పాటుచేసి చిత్రకళాపుస్తకప్రదర్శనములను జరిపి, అన్నివిధముల ఆంధ్రసంస్కృతి విస్తృతికి తోడ్పడుట.

మొహమ్మద్ ఖాసింఖాన్, ఎం ఏ ,

కార్యదర్శి.

సరివత్సరము ౪.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مَكْتَبَةُ الْإِسْلَامِ
بِكَلْبَتِ الْإِسْلَامِ
بِكَلْبَتِ الْإِسْلَامِ

పవిత్రమైన ఈ పుటలలో సమస్త సత్యజేద (సార)మును గలదు.

ము ర్ ఆ ష రీ ష్

నవివరణ అంధ్రానువాదము

(లిఖ్యువ్యాఖ్యాన సహితము)

మొహమ్మద్ ఖాసింఖాన్, ఎమ్. ఏ.

రెండు సంపుటము

హైదరాబాద్ అంధ్రసాహిత్య పరిషత్తు

హైదరాబాద్ (దక్కాన్)

1943

సర్వస్వామ్య సంకలితము

వెల : ఒక రూపాయి

హైదరాబాదు ఆంధ్రసాహిత్యపరిషత్తు,
నాంపల్లి, హైదరాబాదు, డక్కా.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

మ న వి

అనుకొనినంతత్వరలో రెండవ సంపుటమును ప్రచురింపజాలక పోతిని. ఆలస్యము అనివార్యమైనది.

ఐతే ప్రథమసంపుటములో రెండు భాగములే యుండెను. ఈ సంపుటములో మూడు భాగములకుపైగా ఉన్నవి.

పారాయణసాకర్యమునకై ఖుర్ఆన్ గ్రంథము 30 భాగములుగా విభజింపబడినది. ఇది విషయవిభజనము కాదు. ఒక్కొక్కప్పుడు ఒక విషయముమధ్య ఒక భాగము పూర్తియైపోవును. అందుచే సంపుటమునకు రెండేసి భాగముల చొప్పున ప్రకటించు ఉద్దేశమును మానుకొని అధ్యాయముల ననుసరించి సంపుటవిభాగమును చేయదలచితిని. ఈ సంపుటముతో నాల్గు అధ్యాయములు పూర్తియైనవి.

పని తొందరపడి చేయదగినది కాకపోవుటచే తక్కిన గ్రంథమంతయు ఎంతవరకు పూర్తిచేయగలనో చెప్పజాలను. అల్పజ్ఞుడనగు

సే నీ మహాత్కార్యమును చేయబూనుట భగవదనుగ్రహమేకాని మరొకటి కాదు.

ఈసారి 'తఫ్సీరె ఇబ్నెకసీర్' అను గొప్ప అరబ్బీభాష్యమును పెక్కు ఇతర ఉద్గ్రంథములను చదివి అందలి పెక్కు విశేషాంశములను వ్యాఖ్యానభాగమున చేర్చితిని. అభిప్రాయభేదములనుకూడ ఉల్లేఖించితిని.

మిత్రులు, హితాభిలాషులు పల్వరు ప్రథమ సంపుటమందలి నా అనువాద వ్యాఖ్యానముల మంచి చెడ్డలను విమర్శించి తమ అభిప్రాయముల నిచ్చిరి. వారికి మిక్కిలి కృతజ్ఞుడను. ఈ సంపుటమును కూడ అట్టి విమర్శకదృష్టితోనే పరిశీలించి నా ఉద్యమమునకు తోడ్పడుదురుగాక యని వారి నర్థించుచున్నాను. సుహృద్భావముతో చేసిన ఎట్టి సూచనయైనను నాకు శిరోధార్యమే.

గ్రంథమంతయు పూర్తియైనపిదప, అంతవరకు మిత్రులు సూచించు సవరణ లన్నిటితోను పునర్ముద్రింతును. మిత్రులు, పండితులు, భాషాభిమానులు, జిజ్ఞాసువులు దీని నొక చిత్తప్రతిగ భావించుదురుగాక !

నా యీ ఉద్యమమునకు చేయూత నొసగుచున్న పల్వరు అభిమానులకు నా కృతజ్ఞతలు. ప్రత్యేకముగ ఆచార్య రాయప్రోలు సుబ్బారావుగారు, ఆచార్య కుడుగంటి సీతారామయ్యగారు, ఆచార్య పింగళి లక్ష్మీకాంతంగారు, బ్రహ్మశ్రీ మల్లాది సూర్యనారాయణ శాస్త్రిలుగారు చూపిన అవ్యాజమగు ఆదరాభిమానములు నాకెంతో ప్రోత్సాహమును కల్పించినవి. వారికి నా వందనములు.

నాంపల్లి,
హైదరాబాద్, డిక్టో. }
1—8—43

మొహమ్మద్ ఖాసింఖాన్

మూడవ భాగము

253 (నా) ప్రవక్తలగు వీరిలో కొందరిని తక్కినవారికంటె అధికుల నొనర్చితిని. భగవంతుడు వారిలో కొందరితో మాటలాడెను. (అనగా వారికి భగవత్ప్రేక్షమగు గ్రంథము లభించెను) కొందరికి ఇతరులకంటె (వారి కాలపరిస్థితుల ననుసరించి కొన్ని విషయములలో) ఉన్నత స్థానముల నిచ్చెను. (ఓ ప్రవక్తా!) నీకు పూర్వము మరియమ్ కుమారుడైన ఈసాకు నేను విస్పష్టమగు ఉపదేశములను† ప్రసాదించితిని. పరిశుద్ధాత్మ* సహాయమును చేకూర్చితిని. దేవు డిచ్చయించినచో ఈ ప్రవక్తల తర్వాతి తరములవారు (సన్మార్గముయొక్క) విస్పష్టబోధనలను పొందియు, పిదప విభేద విద్వేషములలో తగు లొకని షరస్పరము తగువులాడుకొనకుందురు (కాని మానవునకు భగవంతుడు సంకల్పశక్తియు కర్మాధికారమును ప్రసాదించి స్వతంత్రు నొనర్చినాడు. ఇట్లతని కిచ్చిన స్వేచ్ఛాశక్తిచే) ఈ ప్రవక్తలపిదప కొందరు షరస్పరము విరోధములు పెంచుకొని (సత్యమార్గమున ఐకమత్యమును కలిగియుండక) కొందరు సత్యమునందు శ్రద్ధాభివృద్ధి; మరికొందరు సత్యమును నిరాకరించి (దుర్మార్గులై) రి. భగవంతు డిచ్చయించినచో వారు షరస్పరము జగడములాడుకొని యుండరు. కాని భగవంతుడు తా నెత్తిచ్చయించిన అట్లు చేయును.

ముప్పది నాల్గవ ఖండము

254. ఓ విశ్వాసవంతులారా! (నశ్వరమగు మీ జీవితవ్యవధి అంతమై) ఆ (తుది) దినము వచ్చుటకుముందే మీకు నే నిచ్చియుండిన

† “సత్యచిహ్నములు” అనియు కొంద రర్థము వ్రాసిరి.

* ‘రూహిల్ ఖుదిసి’ అను మూలమునకు “ఈశ్వర ప్రేరిత జ్ఞానము” అనియు “ఇంజీల్” లేక భగవద్గ్రంథము అనియు కొంద రర్థము వ్రాసిరి.

(ధన దాన్య సంపదల) నుండి (మీ ప్రాపంచిక సౌఖ్యములకే కాదు, భగవన్మార్గమునకూడ) ఖర్చుపెట్టుడు.*౯ రాబోవు ఆ దినమున (ఈ ప్రపంచమునందు వలె) క్రయవిక్రయములు సాగవు. (వెల యిచ్చి మోక్షమును మీరు కొనజాలరు) ఎవ్వరి బాంధవ్యమైనను స్నేహమైనను సరే నాడు పనికిరాదు. ఎవరి శిఘార్సుగాని రక్షణగాని నాడు లాభింపదు. (నాడు కేవలము మీ కర్మలే మీకు పనికివచ్చును. మీ కర్మలే మీకు మోక్షము నిచ్చును అని జ్ఞాపక ముంచుకొనుడు.) (ఈ సత్యమును నిరాకరించు) అవిశ్వాసులు—నిశ్చయముగ వారు తమకు తామే నష్టకరముకొనుచున్నారు.

255. అట్లా: తప్ప ఆరాధింప దగిన దేవుడెవ్వడును లేడు. అతడు (ఆదిమధ్యాంతములు లేని) నిత్యుడు; స్వయంపూర్ణుడు; (సమస్త సృష్టికి సతదే మూలాధారము. అతని అస్తిత్వము దేవివైనను ఆధారపడిలేదు; అతడు అనంతుడు.) అతనికి కునుకుగాని కూర్చుగాని లేదు. భూమ్యాకాశములలో నున్న సమస్తమునకును అతడే స్వామి. (అతని అదుపాజ్ఞలకే సమస్తమును లొంగియున్నది)

అతడు అనుజ్ఞ ఇచ్చిన తప్ప ఎవరు అతని సమక్షమున (మోక్షము నిప్పించుటకు) శిఘార్సుచేయ బూనుకొనగలరు? మానవుని భూత భవిష్యద్వర్తమానముల నాత డెఱుగును. (భగవంతుడు) మానవునకు ఎంత జ్ఞానమును ప్రసాదింప దలచి ఇచ్చెనో అంతేతప్ప మరే ఇతరజ్ఞానమును అతనికి లేదు. భగవంతుని జ్ఞానము భూమ్యాకాశముల (సమస్త వైశాల్యము) నావరించి యున్నది. వాటిని కాపాడుట యందు అత డెంతమాత్రము అలసట చెందడు; భగవంతుడు మహామహిమోపేతుడు; మహాద్యశుడు.*౯

256. మతము విషయములో నెట్టి బలాత్కారమును చేయ దగదు.*౧ (శ్రద్ధా విశ్వాసములు హృదయపూర్వకముగ కలుగవలెను కాని బలాత్కారమున కలుగవు.) సత్యమును అసత్యమును స్పష్టముగ వేరు చేయబడియున్నవి. (సత్యాసత్య విచక్షణము కష్టముకాదు, ఇప్పుడు సత్యాసత్యములు రెండును మీ ముందున్నవి. ఈరెంటిలో దేనిని గ్రహింతురో గ్రహింపుడు.)

తప్పుదారిని నడిపించు నైతానును తిరస్కరించి, ఎవరు భగవంతుని యెడ విశ్వాసమును చూపిరో వారికి నిశ్చయముగ దృఢతమ మైన పట్టుగొమ్ము లభించినట్లే. (ఈ పట్టుగొమ్ము) ఎన్నటికిని విరుగనిది. (ఇది జ్ఞాపక ముంచుకొనుడు) భగవంతుడు సమస్తమును వినువాడు, సర్వమును తెలిసినవాడు.

257. విశ్వాసవంతులకు భగవంతు డేడుగడ; వారి నతడు చీకటినుండి వెలుగులోనికి తెచ్చును.

అవిశ్వాసులకో దుష్టులు సహాయులు, వారు వారిని వెలుగు నుండి చీకటిలోనికి నడిపింతురు. వారు సరకాగ్నియం దుండువారు. వారి కందే నిత్యనివాసము.

ముప్పది ఐదవ ఖండము

258. (ఓ ప్రవక్తా!) ఇబ్రాహీముతో భగవంతునిగూర్చి వివాద మొనర్చిన వారిని గూర్చి యోచించితివా? భగవంతు డతనికి రాజ్యము నిచ్చుటచే (అధికార ప్రమత్తతచే గర్విష్టియై) అతడా వాదనకు దిగెను.²⁰

అప్పుడు వానితో ఇబ్రాహీమ్ ఇట్లనెను : “(సమస్త జీవులకును) ప్రాణము నిచ్చి తిరిగి మృత్యువును కలిగించునట్టివాడే నా భగవంతుడు.”

దానికి అతడిట్లు ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను : “బ్రతికించువాడను చంపువాడను నేను. (నా యిష్టము వచ్చినవారిని చంపి నా ఇచ్చ వచ్చిన వారిని బ్రతుకనిచ్చువాడను నేను.)”

దానికి ఇబ్రాహీమ్ ఇట్లు బదులు చెప్పెను : “అట్టేనచో భగవంతుడు తూర్పున (భూమిపై) సూర్య నుదయింప జేయుచున్నాడు. నీవు పడమట నుదయింపజేసి చూపుము. (అప్పుడు నీవు క్లీమంతుడవనుకొందును.)”

(రాజ్యగర్వముచే భగవంతునియందు) విశ్వాసమును విడచి పెట్టిన అతడు దానికి నిరుత్తరుడాయెను. అధర్మప్రవర్తకులకు భగవంతుడు (మోక్షవిజయముల) సన్నార్థమును చూపడు.

259. ఓ ప్రవక్తా! కప్పులు సైతము శిథిలమైన ఇండ్లుగల పట్టణముగుండా వెళ్ళుచుండిన ఆ మనుష్యుని స్థితినిగూర్చి యోచింపుము. (శిథిలావస్థలో నున్న ఆ పట్టణమును చూచి) అత డిట్లనెను. “ఇది ఇట్లు విధ్వంసమైన పిదప దీనిని భగవంతు డెట్లు పునరుజ్జీవింప జేయును?”

తర్వాత భగవంతు డామనుష్యుని నూరేండ్లపాటు మృతు నొనర్చి యుంచెను. పిదప అతనికి ప్రాణదాన మొసగెను. అప్పుడు భగవంతు డతని నిట్లడిగెను : “ఎంతకాల మీస్థితియం దుంటివి?” దానికి ప్రత్యుత్తరముగ అత డిట్లువిన్నవించెను : “ఒక దినమో లేక కొన్ని ఘడియలో.” భగవంతు డిట్లుసెలవిచ్చెను : “అట్లు కాదు. నూరేండ్లు నీ వాస్థితియం దుంటివి. నీ అన్నపానములవంక చూడుము. సంవత్సరములపాటు ఇవి పడియుండినట్లు అందెట్టి చిహ్నములును కన్పించుట లేదు. (నీకు వాహనమైన) గాడిదనుకూడ చూడుము. మానవులలో నీ వొకదృష్టాంతముగ నుండుటకై (ఇట్లు చేసితిమి)

మరియు దేహముయొక్క అస్థులనుగూర్చి యోచింపుము. ఎట్లు వాటి నొకఅస్థిపంజరముగా తయారు చేసితిమి ! ఎట్లు (వానినొక అస్థిపంజరముగా చేసి) నిలబెట్టితిమి. (ఎట్లు ఒక సంపూర్ణజీవి వ్యక్తమగునట్లు) దానిపై మాంసమును తొడిగింపజేసితిమి!

అప్పు డామనుష్యునకు ఈసత్యము తేటతెల్ల మయ్యెను. వెంటనే అత డిట్లుచెప్పసాగెను : “నిస్సంశయముగ భగవంతుడు సర్వ శక్తిమంతు డని నేను తెలిసికొంటిని.”

260. ఒకప్పుడు ఇబ్రాహీమ్ ఇట్లనెను : “ప్రభూ ! నీవు మృతుల నెట్లు జీవితుల నొనర్తువో నాకు చూపుము.”

భా. ౩. - అధ్యాయ. ౨.

(దానికి) భగవంతు డిట్లనెను. “ఏమి! నీకు దీనియందు విశ్వాసము లేదా?”

ఇబ్రాహీమ్ ఇట్లు విన్నవించుకొనెను : “నాకు నిశ్చయముగ విశ్వాసమున్నది ఐనను నాకు మనస్తృప్తి కలుగవలెనని (ఇట్లు ప్రార్థించితిని)”

దానికి భగవంతు డిట్లునెలవచ్చెను : “అట్లైన నాల్గు పక్షులను పట్టుకొమ్ము. అవి నీవెంట వచ్చునట్లు వాటిని మచ్చికపరుపుము. తర్వాత నాల్గింటిలో ప్రతి ఒక్కొక్కదానిని ఒక్కొక్క కొండపై దూరముగ కూర్చుండబెట్టుము.” అప్పుడు వాటిని పిలుపుము. (అవి ధ్వని వినగానే) నీ దగ్గరకు ఎగిరవచ్చును. (బుద్ధితేని సామాన్యపక్షులు నీతో కాన్నాళ్ళు మచ్చికపడినంత మాత్రమున నీ ధ్వనిని గుర్తుపట్టి నీవు పిలువగానే నీవెంట పరుగెత్తుకొనిరాగా సత్యబోధనవల్ల మానవులు నీవైపునకు వచ్చుట ఆశ్చర్యమా?) జ్ఞాపకముంచుకొనుము భగవంతుడు సర్వశక్తిమంతుడు; సర్వజ్ఞుడు.

ముప్పది ఆఠవ ఖండము

261. దేవుని మార్గమున తమ ధనమును వెచ్చించువారి సుకృతి నిట్లు పోల్చువచ్చును : ఒక గింజ భూమిలో నాటబడినది. నాటిన గింజ ఒకటేయైనను మొక్క మొలిచి దానికి ఏడు కంకులాయెను. ప్రతి కంకి యందును నూరు గింజ లుత్పన్నమాయెను. అట్లే ఒకటి ఖర్చుపెట్టిన దానికి శతాధికమగు ఫలమును భగవంతు డిచ్చును.” తనకు ప్రీయులైన వారికై వారి సుకృతమును భగవంతుడు ద్విగుణీకృత మొనర్చును. భగవంతుడు అమితముగ నిచ్చువాడు. సర్వజ్ఞుడు.

262. (కాని హృదయపూర్వకముగను, సన్మార్గమునను చేయు దానమే దానము. అందుచే) భగవన్మార్గమున వ్యయపరచువారు ఎవరు తమ దానమును గూర్చి మాటిమాటికి గొప్పగా చెప్పుకొనరో, ఎవరు

(ప్రతి గృహీతకు మనోవాక్కాయ కర్మముల) ఎట్టి కష్టమును కల్పించరో (అట్టివారిదే నిజమగు దానము). భగవంతుడు వారికి దాని ప్రతిఫల మిచ్చును. వారి కెట్టి భయముగాని దుఃఖముగాని అంటదు.

263. మృదు వాక్కును, క్షమయు, హింసాపూర్వకమైన దానముకంటె శ్రేష్ఠమైనవి భగవంతుడు ఎట్టి కామ్యములును లేని వాడు, మహాక్షమి.

264. ఓ విశ్వాసవంతులారా ! దానము చేసితి మని మాటి మాటికి చెప్పికొనియు, (ప్రతిగృహీతను) నొప్పించియు దాన ఫలమును వ్యర్థము చేయకుడు. లోకమునకు ప్రదర్శించుటకై ధనమును వ్యయపెట్టవానివలెను, భగవంతునిపైనను తుదిదినమునందును విశ్వాసములేనివానివలెను, సుకృతమును వమ్ముచేయకుడు. వారు కొద్దిగా మన్నుకల కఠినశిలవంటి వారు. దానిలో విత్తనము నాటబడినను పెద్ద వర్షము కురిసినప్పుడు ఆ మట్టియు విత్తనమును కూడ కొట్టుకొని పోయి (కరిన) శిల మాత్రము మిగులును. (వీరి స్థితియు నిట్టిదే!) అట్టి వారు (దానాది సత్కర్మచేత) గడించిన దంతయు (నిట్లు) పాడుచేసికొందురు. విశ్వాసమార్గమును విడనాడిన వారికి భగవంతుడు మోక్ష మార్గమును తెరువడు.

265. కాని తమ ధనమును ఎవరు (లోకమునకు చూపుటకు కాక) భగవంతుని ప్రీతికొఱకును, తమ ఆత్మల సావ్యస్థ్యమునకును ఖర్చు పెట్టుదురో వారి దాన మొక ఉన్నత భూఖండముపై సారవంతమగు నేలను నాటిన ఆరామము వంటిది. బాగుగ వర్షించెరా అది ద్విగుణీ కృతముగ ఫల పుష్ప సంభరితమగును; అట్లు మంచివర్షము కురియక ఏకొన్ని చినుకులు పడినను అది శుష్కింపక ఫలపుష్పములనిచ్చును. (దానికి ఏకొద్ది సీరైనను చాలును. అది ఫలపుష్పశోభితమై యుండగలదు.)

(జ్ఞాపక ముంచుకొనుడు) మీరు చేయుచున్న దంతయు భగవంతుని ధృష్టినుండి గుప్తమై లేదు.

266. మీలో ఎవరైన జరాభారముచే క్రుంగిపోయి, శక్తి హీనులై, వ్యవసాయకార్యములను నిర్వహింపజాలని పసిపిల్లలుగలవారై యున్నప్పుడు, ఖర్జూర వృక్షములు ద్రాక్ష పందిళ్లు కలిగి కాలువలు ప్రవహించుచున్నదై సమస్త ఫలసంభరితమై యున్న మీ తోట వేడి తుపానుగాడ్పులచే అకస్మాత్తుగ మాడి చెడిపోవుటను ఎవరు చూడగోరెదరు? (తన జీవితకాల మంతయు కేవలము లోకమునకు చూపుటకై దానధర్మములనుచేసి పరలోకమున ఇవన్నియు పనికి వచ్చునని భ్రమించువానికి ఇది ఒక తార్కాణము కాని మీరు కావించిన దంతయు అవసాన దినమున పై యుదాహరణమందలి తోటవలె మాడిపోవును అనగా భగవంతుడు అట్టివారి దానధర్మములను స్వీకరింపడు) మీరు పర్యాయాచింతరుని భగవంతు డిట్టి ఉదాహరణములనిచ్చి విస్పష్టవాక్యములలో మీకు బోధ కలుగజేయును.

మున్నది ఏదవ ఖండము

267. ఓ విశ్వాసవంతులారా! మీరు కష్టపడి సంపాదించిన దానినుండియు, మీకై మేము భూమియం దుత్పత్తిగావించిన వాని నుండియు, మంచివస్తువులనే ఖర్చుపెట్టుడు (మీరు భగవన్మార్గమున దానముచేయగోరుచో మంచివస్తువునే దానముచేయుడు) (మీకు పండిన ఫలధాన్యములనుండి) దానముచేయుటకై పొల్లునుతీయ నుద్దేశింపకుడు. (పార వేయుటకుబదులు, భగవన్మార్గమున దానముచేసి పుణ్యమునైన గడింతుముగాక! అను ఉద్దేశముతో అట్లుచేయకుడు) మీకే అట్టి పొల్లువస్తువులనిచ్చినచో కండ్లుమూసుకొని తీసుకొందురేమోగాని సంతోషపూర్వకముగ స్వీకరింపరు కదా! (మీ కయిష్టమగువస్తువు మీ బీడిపోదరుల కిష్టమగునని మీరెంతురా జాపకమంచుకొనుడు.) భగవంతునకు కామ్యములు లేవు. అతడు సర్వస్తుతిపాత్రుడు.

268. దారిద్ర్యభీతి గొల్పి నైతాను మిమ్ములను చెగునడవడి నలవరచుకొన బ్రోత్సహించు చున్నాడు కాని భగవంతుడు మీ పాపములను త్నమించి మీయెడ అనుగ్రహమును చూప వాగ్దాన

మొసగుచున్నాడు. (అందుచే వైతాను ఉరుల జిక్కక భగవన్మార్గమున నడుపుడు. జ్ఞాపకముంచుకొనుడు:) భగవంతుడు వరదుడు; సర్వజ్ఞుడు.

269. తన ఇచ్చవచ్చిన వారి కతడు విజ్ఞానమును ప్రసాదించును. అట్లు విజ్ఞానము ప్రసాదించ బడినవాడు మహా భాగ్యమును గాంచిన వాడనుట నిశ్చయము. వివేకవంతులు తప్ప ఇతరు లీ సందేశమును గ్రహించలేరు.

270. దానపూర్వకముగ ఎట్లు ఖర్చుపెట్టినదియు, భక్తిపూర్వకముగ ఎట్లు నివేదించుకొనినదియు, భగవంతు డంతయు నెఱుగునని నమ్ముము. దుర్మార్గుల కెవ్వరును సాహాయ్యులై రారు.

271. మీరు బహిరంగముగ దానముచేసినను మంచిదే. కాని రహస్యముగ పేదసాదలకు దాన మిచ్చుట మిక్కిలి ప్రశస్తము. మీ చెడుగులను కొన్నిటి నది తొలగించును. మీరు చేయునదంతయు భగవంతుడు బాగుగ నెఱుగును. (అతడు సర్వజ్ఞుడు.)

272. (ఓ ప్రవక్తా!) ప్రజలు (అందరును) నీడిపదేశమును(తప్పక) స్వీకరించు బాధ్యత నీపై లేదు. (వారికి సన్మార్గము చూపుటయే నీ విధి.) భగవంతుడే తన ఇచ్చవచ్చిన వారిని సన్మార్గగాములను చేయును. (మరి నీవు ప్రజలతో ఇట్లు చెప్పివేయుము) “మీరు ప్రశస్తమగు రీతిని దానము చేయుచో (దానివలన నా కేమియు లాభము కలుగదు.) మీ ఆత్మలకే అది లాభము చేకూర్చును. భగవత్ప్రీతికై మాత్రమే మీరు దానము చేయుడు. మీరు ఏది దానము చేసినను దాని ప్రతిఫలము మీకు పూర్తిగ లభించును ** (ఇట్టిదానము చేయుటవలన లాభమే కలుగును గాని) దానివలన మీ కెట్టి బాధయు కలుగదు.

273. భగవన్మార్గమున నుద్యుక్తులై నిరుపేదలైనవారే అసలు దానమునకు పాత్రులు. వారు (సంపాదనమునకై వర్తకము మున్నగు వృత్తులను స్వీకరించి) దేశసంచారము చేయ నవకాశము లేని వారు. (కాని వారు నిర్లిప్తు లగుటచే తమ దారిద్ర్యమును ఎవ్వరితోడను చెప్పుకొనరు.) అజ్ఞానులు వారిని సంపన్నులనియే భావింతురు. ఎందుకనగా వారు

(అఖిమానముచే ఎవ్వరిముందును) చేయి చాచరు. మీరు వారి (ముఖ) చిహ్నములను చూచియే వారిస్థితిని గ్రహించగలరు. కాని వారు ప్రజలను పీడించి (దానము) నడుగరు మీరుచేయు ఏ సత్సత్త దాన మైనను భగవంతుడు నిశ్చయముగ నెఱుగును.

మువ్వది ఎనిమిదవ ఖండము

274. రేబవళ్లు బహిరంగముగను రహస్యముగను దాతృత్వమున తమ సంపదనుండి వ్యయపరచు వారికి వారిప్రభువు కడ బహుమానము కలదు. వారికి ఎట్టి భయముగాని శోకముగాని అంటదు.

275. (బీదసాదలకు సాయమొనర్చుటకు బదులు వారికి అప్పుల నిచ్చి వారి కడనుండి) ఎవరు వడ్డీని తీసుకొని పొట్టపోసికొందురో వారు స్థిరముగ నిలువజాలరు. వారు నిలువబడినను (దుర్గర్వముచే) పిశాచ మావేశించి ఉన్మాదులైన వారి వలె నిలువబడుదురు. ఎందుకనగా (వడ్డీ అన్యాయార్జనమని అంగీకరింపక) వారు ఇట్లందురు : “(క్రయవిక్రయములతో కూడిన) వర్తకము కూడ (అప్పిచ్చి) వడ్డీ తీసికొనుటవంటిదే” కాని భగవంతుడు వర్తకమును ధర్మయుక్తమొనర్చి వడ్డీని నిషేధించినాడు.²¹ (రెండును ఒక్కటే ఎట్లగును?) అందుచే (ఇప్పుడు) ఈ భగవదాజ్ఞయైన తర్వాత ఎవరు వడ్డీ తీసుకొనుట మానివేతురో, ఇంతకు ముందు (వడ్డీ తీసికొనుటవలన ఐన) వారి పాపము క్షమింపబడును. అట్లుకాక ఎవరు అదే పాపమును చేయుదురో వారు నరకాగ్ని పాలగుదురు. అందే వారికి స్థిరనివాసము.

276. భగవంతుడు వడ్డీని సర్వశుభములనుండియు రిక్తిమొనర్చినాడు. దాతృత్వమును సర్వశుభోపేత మొనర్చినాడు. కృతఘ్నులను, క్రూరులను భగవంతుడు ప్రేమింపడు.²²

277. (భగవంతుని యందు) విశ్వాసవంతులై సత్కార్యచరణ మొనర్చి, నిత్య ప్రార్థనలయందు దృఢమనసుకలై జకాతు నిచ్చు

చుండినచో భగవంతుడు వానిని బహుకరించును.²⁶ వారికి భయము గాని శోకముగాని అంటదు.

278. ఓ విశ్వాసవంతులారా ! మీరు నిజముగ విశ్వాస వంతులైనచో దైవభీతిగలిగి (మీ ఋణస్థులనుండి) మీకు రావలసిన వడ్డీ మొత్తములను విడిచిపెట్టుకొనుడు.

279. మీరట్లుచేయనిచో మరి భగవంతుని తోడను, ప్రవక్త తోడను యుద్ధము చేయుటకు సిద్ధపడును. (భగవదాజ్ఞల నతిక్రమించుట భగవంతునితో యుద్ధము చేయుటవంటిదే) అట్లు కాక మీరు ఈ అతిక్రమణ మార్గమును విడిచి పశ్చాత్తాపపడి సన్మార్గమునకు వచ్చినయెడల మీ అసలు మొత్తములు మీకు లభించును. మీరన్యాయము చేయనిచో మీకును అన్యాయము జరుగదు.

280. ఋణస్థుడు కష్టపరిస్థితులలో నున్నచో అతనికి తెరిపియై తీర్పజాలినంతవరకు వ్యవధి నిండు.²⁷ మీరు ప్రబోధమనసుకలై జౌదార్య దాతృత్వములతో ఋణమును క్షమించినయెడల అంతకంటె మీకొకటి ప్రశస్తమైనది మరొకటి లేదు.

281. మీరు భగవంతుని సమక్షమునకు తేబడు ఆదినమునకు భయపడుడు నాడు ఎవరు గడించినది వారనుభవింపవలసినదే. నాడెవరికిని అన్యాయము జరుగదు.

ముప్పది తొమ్మిదవ ఖండము

282. ఓ విశ్వాసవంతులారా ! ఒక నిర్ణీతకాలమునకై మీరు పరస్పరము అప్పు ఇచ్చిపుచ్చుకోలు వ్యవహారమును జరిపినచో దానిని (ఆ ఒడంబడికను) వ్రాతమూలముగ భద్రపరుపును. ఇరుపక్షములమధ్య ఒక వ్రాయసకానిచే ఉన్నదున్నట్లు జాగ్రత్తగా ఒడంబడిక పత్రమును వ్రాయించుడు. వ్రాయసకా ఉన్నదును వ్రాయనిరాకరింపరాదు భగవంతు డతనికెట్లు లేఖనవిద్యను ప్రసాదించెనో అట్లే అతడు (అతని వ్రాతపొరపాట్లవలన తరువాత తగువులు సంభ

వింశకుండ) వ్రాయవలయును. ఋణస్థుడు దస్తావేజు మతలబును చెప్పుచుండగా (వ్రాయసకాడు వ్రాయచుండవలెను.) అప్పుడతడు దైవభీతిని మనస్సుననిల్పి తా నివ్వవలసిన మొత్తము నెంతమాత్రమును తగ్గింపక సరిగా చెప్పవలెను. ఒకసారి ఋణస్థుడు బుద్ధిహీనుడుగాని బలహీనుడుగాని యైనపక్షమునను, తాను దస్తావేజును వ్రాయించజాలనిపక్షమునను, అతని సంతక్షకుడు అతనికై న్యాయముతప్పక వ్రాయించవలెను. (అట్లుచేసి) మీనుండి ఇద్దరిని సాక్షులుగ నుంచవలెను. ఒకసారి ఇద్దరు పురుషులు సాక్షులుగా లభించకపోయినచో ఒక పురుషుడు, ఇద్దరు స్త్రీలు మీ ఇష్టమువచ్చిన వారినుండి ఏర్పాటుచేయవచ్చును ఒకసారి ఆ ఇద్దరిలో నొక స్త్రీ పారపడినను మరొక స్త్రీ జ్ఞాపకముచేయవచ్చును.

సాక్షులు(సాక్ష్యము చెప్పుటకై)పిలువబడినపుడు వారు రా నిరాకరింపరాదు. మొత్తము చిన్నదైనను పెద్దదైనను అది చెల్లించబడవలసిన తేదీతోసహా వ్రాయుటకు వెనుదీయకుము. భగవంతుని దృష్టిలో ఈపద్ధతి ఎక్కువ న్యాయము క్తమైనది. (ఎందుకనగా దీనివలన) మంచి ప్రమాణము లభించుటయేగాక, తరువాత మీకు సందేహములు కలుగకుండుట కిది మిక్కిలి అనుకూలమైనది.

ఒకసారి అప్పటికప్పుడు వ్యాపారవస్తువులు ఒకరి చేతినుండి మరొకరి చేతికి మారి (నగదు బేరమైన పక్షమున) వ్రాత మూలకముగ పత్రముంచుకొనకుండుట దోషము కాదు. కాని మీరొకరి వస్తువుల నొకరు ఒకదాని బదులొకటి మార్చుకొనునప్పుడు సాక్షుల నుంచుకొనుడు. వ్రాయసకానికి గాని, సాక్షులకుగాని ఎట్టి ఆపదయు రానీయకుడు. అట్లుకాక వారికి (హాని) కలిగించినచో తప్పక అది భగవదాజ్ఞోల్లంఘనమే. * అల్లాయెడ శ్రద్ధవహింపుడు. ఎందుకన అల్లా మీకు (ధర్మము) నుపదేశించుచున్నాడు. అతడు సర్వస్వము నెరిగినవాడు. ౨౦

* “పాపకృత్యము” అనియు అర్థము చెప్పవచ్చును.

283. ఒకప్పుడు మీరు ప్రయాణములోనుండి, వ్రాయసకాడు లభింపని కక్షమున ఏదేని ఒక వస్తువును కుదువబెట్టి (దానిని ఋణదాత) స్వాధీనము చేయుడు. మీలో ఒకడు మరొకనిని నమ్మి కుదువపెట్టి నచో అతడు తనకడ దాచిపెట్టిన సాత్తును తిరిగి (కుదువపెట్టిన వానికి) ఇచ్చివేయవలెను. తన ప్రభువైన అల్లాః యెడల భయభక్తులు కలిగి యుండవలెను.

సాక్ష్యమును దాచకుడు. ఎవడట్లు (సాక్ష్యమును) దాచునో నిశ్చయముగ వాని హృదయము పాపపంకిలమైనది. మీరు చేయున దంతయు భగవంతు డెఱుగును.

నలుబదియవ ఖండము

284. భూమ్యాకాశములలోనున్న సమస్తమును భగవంతునిదే యైయున్నది. మీహృదయములలో నున్నది, దానిని మీరు దాచి యుంచినను వెలిబుచ్చినను భగవంతు డెఱుగును. దాని ప్రకారము మీకర్మల నతడు గణించును (మీహృదయములలోని పాపములను లోకము నకు తెలియకుండదాచగలదు. కాని భగవంతునకదంతయు సుస్పష్టమే.) తరువాత తన యిచ్చవచ్చినవారిని భగవంతుడు తీసుంచును. తన యిచ్చవచ్చిన వారికి శిక్ష నిచ్చును. సమస్త వస్తువులవైనను భగవంతునకు సంపూర్ణాధికారము కలదు.

285. భగవత్ప్రవక్త తనకు ప్రోక్తమైన ఈ వచనములను విశ్వసించుచున్నాడు. విశ్వాసవంతులుకూడ అట్లే విశ్వసించుచున్నారు. వారందరు అల్లాను, అతని దేవదూతలను, అతని (చే ప్రోక్తమైన) గ్రంథములను, అతని ప్రవక్తలను అట్లే విశ్వసించు చున్నారు. (వారిట్లందురు :) “ఏ ప్రవక్తయెడను మేము భేదభావమును చూపము. (అందరియెడను సమాన గౌరవ విశ్వాసములను చూపుదుము)” మఱియు వారిట్లందురు : “(ప్రభూ : మేము నీ ఉపదేశములను) వింటిమి. మేము నీకు విధేయుల మగుచున్నాము. నీక్షమార్పణమునే మేమువేడుచున్నాము. ప్రభూ! నీవే మాకు తుది గమ్యము.”

286. ఏ వ్యక్తి పైనను అతనిశక్తికిమించిన భారమును భగవంతుడు వేయడు. ప్రతి ఆత్మయు అది గడించిన ప్రతి సత్కృతి యొక్క ఫలమును అనుభవించును. అట్లే ప్రతి దుష్కృతి ఫలమును కూడ అనుభవించును.

(విశ్వాసవంతు లిట్లు ప్రార్థన నబ్బుదురు :)

“ప్రభూ ! మామరుపులకును, మాతప్పిదములకును మమ్ముల శిక్షింపక శ్రమింపుము.

ప్రభూ ! మాకు మోయశక్యముకాని భారమును పూర్వము వారిపైవలె మాపై వేయకుము.

ప్రభూ ! బలహీనులమగు మాపై మోయశక్యముకాని భారమును వేయకుము.

ప్రభూ ! మా పాపములను తుడిచివేయుము. మమ్ము శ్రమింపుము. మమ్ము కరుణింపుము నీవే మాకు పోషకుడవు. విశ్వాస హీనులకు వ్యతిరేకముగ మాకు సాహాయ్యము చేయుము.”

మూ డ వ అ ధ్యాయ ము

ఆ లె ఇ మ్రాన్

శేక

ఇమ్రాన్ వంశము

అధ్యాయము 3

అధ్యాయము 3

ఆలె ఇమాన్

లేక

ఇమాన్ వంశము

(మదీనాయందు ప్రోక్తమైనది.)

(౨౦౦ సూక్తులు, ౨౦ ఖండములు)

కరుణామయుడును వరప్రదాయకుడును అగు
అల్లా! నామస్మరణముతో (ప్రారంభించుచున్నాను)

1. అలిఫ్ . లామ్ . మీమ్ .

2. అల్లా! తప్పు ఆరాధింపదగిన దేవుడెవ్వడును లేడు.
అతడు (ఆదిమధ్యాంతములులేని) నిత్యుడు. స్వయంపూర్ణుడు. (సమస్త
సృష్టికి నతడు మూలాధారుడు అతని అస్తిత్వము దేనిపైనను ఆధారపడిలేదు.)

3. అతడే సత్యసంపూర్ణుడు (ఖుర్ఆన్) గ్రంథమును మీకు
ప్రవచించినాడు. (ఈ గ్రంథము) ఇంతకుముందు ప్రవచింపబడిన సత్య
గ్రంథములను నిర్ధారించుచు ప్రవచితమైనది. (ఇది వెనుకటిగ్రంథములకు
వేరైనదికాదు. అవి అసత్యగ్రంథములని చెప్పునదియు గాదు. నీకంటె పూర్వు
లగు) మానవుల ఉపదేశమునకై భగవంతుడు తోరీతు, ఇంజీల్
గ్రంథములను ప్రవచించెను. ఆ భగవంతుడే సత్యాసత్యవిచక్ష
ణముచేయు (ఖుర్ఆన్) గ్రంథమును వెలువరచెను.

4. ఎవరు భగవత్సూక్తులను* నిరాకరించి (అసత్యము ననుస

* ఇక్కడ 'ఆయాత్' అను మూలశబ్దమునకు 'చిహ్నములు' అనియు అర్థము
చెప్పవచ్చును. ఖుర్ఆన్ సూక్తులు 'ఆయాత్' అనబడుచున్నవి. 'భగవ దుపదేశ
వాక్యములు' అనియు దీనికి అర్థము చెప్పవచ్చును.

రింతురో) వారు కఠినశిక్షకు పాత్రులగుదురు. భగవంతుడు మహా మహిమోపేతుడు పాపులను కఠినముగ శిక్షించువాడు.

5. భూమియందుగాని ఆకాశములందుగాని భగవంతుని ఎదుట ఏదియు గుప్తముగలేదు.

6. మిమ్ములను గర్భకోశములలో తన ఇచ్చవచ్చినట్లు రూపములను సవరించువాడతడే. అతడుతప్ప మరేదేవుడును లేడు. అతడు మహామహిమోపేతుడు, ప్రజ్ఞానిధి.

7. భగవంతుడే (ఈ ఖర్ ఆన్) గ్రంథమును ప్రవచించెను. ఇందులో కొన్ని సూక్తులు (శబ్దస్వరూపమునందుగాని, అర్థమునందుగాని చిక్కులు లేని స్పష్టమైన మౌలిక సూక్తులను) మూలసిద్ధాంతములను ప్రతిపాదించునవి. ఇవి ఈ గ్రంథముయొక్క పునాదులు. రెండవతరగతివి దృష్టాంత రూపకములు. ఎవరి హృదయములలో వక్రతా వైపరీత్యములు కలవో అట్టి వా రీదృష్టాంత రూపకముగు (సూక్త) భాగమునే అనుసరించుదురు. అందు చిక్కులు కల్పింపగోరి లేని పోని గూఢార్థములను లాగి (క్రిందు మీదు చేయుదురు) ఆ సూక్తుల గూఢార్థములను భగవంతుడు తప్ప మరెవ్వరు నెఱుగరు నిశ్చయజ్ఞానముగల వివేకులగు విద్వాంసులు ఇట్లందురు : “మేము భగవద్గ్రంథమును విశ్వసించుము. భగవద్గ్రంథము పూర్తిగా భగవంతునిచేతనే ప్రోక్షమైనది.” నిశ్చయబుద్ధిగలవారు తప్ప తక్కిన వారీ భగవత్సందేశమును గ్రహింపరు.

8. (నిశ్చయబుద్ధియు శ్రద్ధాభక్తులును కలవారు) ఇట్లందురు: “ప్రభూ! మాకు సన్మార్గమును చూపిన పితృ తిరిగి మా హృదయములను డోలాండ్తోలిత మొనర్పకుము. నీ సాన్నిధ్యమునుండి మాకనుగ్రహమును ప్రసాదించుము. నీవే పరిమితములేని క్రేయస్సును కూర్చు వాడవు.

† ‘ఉమ్మత్’ అను ఇక్కడి మూలమునకు ‘తల్లి’ ‘మాతృక’ అని అర్థము. ఇక్కడ ‘ఉమ్మత్ కితాబ్’ అనగా ‘గ్రంథమునకు తల్లి’ లేక ‘గ్రంథమునకు మాతృక’ అని అర్థమువచ్చును. అనగా ఈ సూక్తులు మూలసిద్ధాంతములను ప్రతిపాదించునవి. తక్కిన ధర్మము లన్నియు పీటిపైననే ఆధారపడియున్నవి. దీనిపై వ్యాఖ్యానమును చూడుడు.

9. “ప్రభూ! నిశ్చయముగ వచ్చు ఆ తుదిదినమున మానవుల నందరను ఒకే చోట కూడబెట్టువాడవు నీవే. భగవంతు డెన్నడును వాగ్భంగమొనర్పడు.”

రెండవ ఖండము

10. విశ్వాసమును ధిక్కరించు వారికి వారి ఆస్తిపాస్తులుగాని వారి సంతతిగాని భగవంతుని సమక్షమున నేమియు చేయజాలవు. (అట్లు ధిక్కరించు) వారు నరకాగ్ని కింధనములగుదురు.

11. వీరి ప్రవర్తనము ఫిర్జౌను ప్రజలయొక్కయు వారి పూర్వులయొక్కయు ప్రవర్తనమువలె నున్నది. వారు భగవంతుని చిహ్నములను ధిక్కరించిరి. భగవంతుడుకూడ వారి దుష్కర్మల ఫలము వారికి కుడువబెట్టెను. భగవంతుడు కరినముగ (పాపులను) శిక్షించువాడు.

12. విశ్వాసమును ధిక్కరించువారితో నిట్లుచెప్పుము: “మీరు త్వరలో పరాజయము నొందుదురు. నరకమునందు కూడబెట్టబడుదురు. (నరకవాసుల) నివాసమెంత ఘోరమైనది!”

13. యద్ధరంగమున కలిసిన ఈ రెండు సైన్యములందు (మీకప్పుడే ధర్మవిజయమున) కొక తారాణము గోచరించినది. ఒక సైన్యము భగవన్మార్గమున పోరాడుచుండెను. మరొకటి భగవంతు నకు వ్యతిరేకముగ. (ఒదర్ యద్ధరంగమున భగవన్మార్గమున పోరాడు) వారు తమకంటె రెండింతల సైన్యమును శత్రుపక్షమున నుండుటను కండ్లార చూచిరి. భగవంతుడు తన కిష్టులగు వారికి (దైవికశక్తి) నిచ్చి సహాయ మొనర్చును. చూచుటకు కండ్లున్న వారికి దీనియం దొక గుణపారము కలదు.

14. స్త్రీలు, పుత్రులు, వెండి బంగారముల రాసులు, ఉత్తమ జాతి గుఱ్ఱములు, పశుసంపద, సస్యసంపన్నమగు భూమి— ఇవే ఐహికజీవితముయొక్క సంఫదలు కామ్యములగు ఈ వస్తువులయం

దలి మోహమే మానవుని దృష్టిలో ప్రియమైనది. (కాని జ్ఞాపకముంచుకొనుడు) భగవంతుని సమీపమునకు పోవుట అత్యుత్తమమగు గమ్యము. (అదే మీరు వాంఛింపదగినది)

15. (ఓ ప్రవక్తా! వారితో) ఇట్లు చెప్పుము. “మీకీ ఐహికవస్తువులకంటె ప్రళస్తమైన దేదో చెప్పుదునా? దైవభక్తిపరుల కొరకు వారి భగవంతునికడ స్వర్గారామములు కలవు. అందు నిర్భరులు ప్రవహించుచున్నవి వారందు నిత్యనివాసులై యుందురు అందు వారికి పవిత్రలగు భార్యలు లభింతురు. (అన్నిటికంటె ప్రళస్తమైనదగు) భగవంతుని అనుగ్రహము వారికి కల్గును. (జ్ఞాపకముంచుకొనుడు.) దైవభక్తిపరులు నిరంతరము భగవంతుని దృష్టిలో నుందురు.

16. (దైవభక్తిపరులగు) వారు ఇట్లందురు : “ప్రభూ! మేము విశ్వాసమార్గమునకు వచ్చితిమి. ఇక మా పాపములను తుమింపుము. మమ్ములను సరకాగ్ని నుండి రక్షింపుము.”

17. ఎవరు తుమాపూర్ణులై, (నిశ్చయదాఢ్యమును ఆత్మసంయమమును కలవాడో*) ఎవరు (మనోవాక్కాయకర్మముల) సత్యవంతులో, ఎవరు భక్తిశ్రద్ధలతో ప్రార్థనము సల్పుదురో, ఎవరు (భగవన్మార్గమున) వ్యయపరతురో, ప్రభాతవేళలందు తుమార్పణమునకై (భగవంతుని) ప్రార్థింతురో (వారే దైవభక్తిపరులు)

18. అల్లాః ఒక్కడే ఆరాధ్యుడు; మరెవ్వరును ఆరాధ్యులు కాజాలరు. దీనికి భగవంతుడే సాక్షి. అట్లే దేవదూతలును, నిశ్చయజ్ఞానము కలవారును (దీనికి సాక్షులు) భగవంతుడు న్యాయమును పాలించువాడు. అల్లాః తప్ప మరెవ్వరును ఆరాధ్యులు లేరు. అతడు సర్వశక్తిమంతుడు; సర్వజ్ఞుడు.

19. నిశ్చయముగ భగవంతునికడ నిజమైనమతము ఇస్లామ్. (యూదులు క్రైస్తవులు మున్నగు) జ్ఞానగ్రంథము నెఱుగిన వారు తమకు

* ‘సాబిరీన్’ అను మూలశబ్దమునకు “తును, నిశ్చయదాఢ్యము, ఆత్మసంయమము కలవారు” అని అర్థము.

విజ్ఞానము కల్గిన తర్వాతకూడ ఆ సత్యమును స్వీకరించకపోవుటకు కారణము వారి పరస్పర మాతృర్యమే. భగవత్ప్రవచితమగు ఈ సందేశమును ఎవరు విశ్వసించరో వారిని భగవంతుడు సత్వరముగ శిక్షించును.

20. మరి మీరు నీతో వివాదమునకు దిగినయెడల (ఓ ప్రవక్తా : వారితో) ఇట్లనుము :

“నా ఆత్మ సర్వస్వమును నేను భగవంతున కర్పించితిని. నన్ననుసరించు వారందరును అట్లే అర్పించిరి”

జ్ఞానగ్రంథముల ననుసరించువారితోడను, విద్యావిహీనుల తోడను ఇట్లనుము : “మీరు కూడ నావలెనే వినతులగుచురా?”

వారట్లు వినతులగుచో వారు సన్మార్గమున నున్నవారు; అట్లుకాక వారు వ్యతిరేకించినచో నీ విధ్యుక్తము ఈ సందేశమును బోధించుట మాత్రమే దైవభక్తిపరు లెప్పుడును భగవంతుని దృష్టియందే ఉండురు.

మూడవ ఖండము

21. ఎవరు భగవత్సందేశమును విరాకరించి, అన్యాయముగ ప్రవక్తలను చంపి, న్యాయముగను ధర్మముగను ప్రవర్తింపు డని ప్రబోధించువారిని వధించి (దుర్మార్గులై ప్రవర్తింతురో) వారికి అత్యంత మగు కఠినశిక్ష కలుగునని తెలియజెప్పుము.

22. ఇట్టివా రేమిచేసినను ఇహమునను పరమునను కూడ వమ్మే యగును. వారి కెప్పుడును సహాయముచేయరాదు.

23. (ఓ ప్రవక్తా :) భగవద్గ్రంథముయొక్క ఒక భాగము మాత్రమే ప్రసాదించబడిన వారిస్థితిని గమనించితివా? * సత్య

† ‘భగవచ్చిన్నములను’ అని కూడ అర్థము చెప్పువచ్చును

* మూసాప్రవక్త కివ్వబడిన ‘శారీతు’ గ్రంథమును, ఈసాప్రవక్తకు ప్రవచితమైన ‘ఇంజీల్’ గ్రంథమును పర్యసంపూర్ణమగు భర్త్యగ్రంథములు కావు. అవి ఆయా కాలములకును జాతులకును గల అవసరములకు అనుగుణముగా ప్రోత్సహించినవి.

గ్రంథము వారి సంశయములు తీర్చి సత్యాసత్యవిచక్షణము చేయు ననియు, దానిని స్వీకరించుడనియు వారాహానింపబడిరి. కాని వారిలో కొందరు విముఖులైరి. (భగవద్గ్రంథమును) నిరాకరించిరి.

24. వా రిట్లు నిరాకరించుటకు కారణమేమనగా (వారి విశ్వాస మిది. అది వారి మాటలవలన తెలియును.) వారిట్లందురు : “మమ్ములను నరకాగ్ని అంటదు. (ఒకసారి అంటినను) అది యొక పరిమిత కాలము నకే. (కాని కాశ్యపము కాదు)” స్వకపోల కల్పితముగు వారిగ్రంథమే మతవిషయమున వారినిట్లు మోసగించుచున్నది.†

25. కాని నిశ్చయముగవచ్చు ఆ దినమున వారి నందరిని ఒకచో కూడబెట్టినప్పుడు వారేమిచేయుదురు? నా డేవరు చేసిన కర్మముల ఫలము వారి కివ్వబడును. ఎవ్వరికిని అన్యాయము జరుగదు. (దుష్కృతులకు శిక్షయు, సత్కృతులకు బహుమానమును సరిగా ఇవ్వబడును. అంతేకాని జాతి కుల మత వంశపక్షపాతముగాని అభిమానముగాని చూపబడదు.)

26. (ఓ ప్రవక్తా!) ఇట్లనుము : “సమస్త శక్తులకును సమస్తాధికారములకును ప్రభుడవగు ఈశ్వరా! నీకు ప్రియులైనవారికి శక్తిని అధికారము నిత్తువు. నీ కిష్టులుకానివారిని అధికారమునుండి తొలగింతువు. నీకు ప్రియులైనవారికి గౌరవమును ప్రసాదింతువు, నీ కిష్టులుకానివారిని హీనాతిహీనముగు దశకు తెత్తువు. సర్వశ్రేయ శ్శుభములును నీ హస్తగతములు. సమస్త వస్తువులపైనను నీకు శక్తికలదు.

27. “రాత్రిని పగటి యందును, పగటిని రాత్రి యందును చొనుపువాడవు నీవే. మృత (పదార్థము) నుండి జీవము నుత్పన్నము చేయువాడవు నీవే. జీవులను మృతులను చేయువాడవు నీవే. నీకిష్టులైన వారికి పరిమితములేని ధనధాన్యసంపదల నొసగువాడవు నీవే.”

† వారు తమ అసలుగ్రంథములందు స్వకపోల కల్పితములను చేర్చిరి. అతే వారిని సంజ్ఞాఘోషించును వివాదములందును ఛడవేసెను.

28. విశ్వాసవంతులు (పోదరసమానులగు తమతోడి) విశ్వాసవంతులనువిడిచి విశ్వాసహీనులను సహాయులుగను స్నేహితులుగను స్వీకరించదగదు. -- మీరట్లు (విశ్వాసహీనులను) సహాయులుగ నైకొనుచో భగవత్సహాయమెద్దియు మీకు కలుగదు. మీరు వారి దౌర్జన్యమునుండి తప్పించుకొనుటకు ఆత్మసంరక్షణమునకై (వారితో సఖ్యము చేసుకొనిన చేపకొనుడు) భగవంతుడు కూడ (తన ఆజ్ఞల నుల్లంఘించుట వలన కలుగు దుష్ఫలితములనుండి) భయపెట్టుచున్నాడు (అని మరువకుడు.) తుదకు భగవంతునికడకే (అందఱును) మరలవలసియున్నది.

29. (ఓ ప్రవక్తా : వారితో ఇట్లు) చెప్పుము : మీహృదయము లలో నున్నది మీరు వెలిబుచ్చినను దాచియుంచినను భగవంతుడంతయు నెఱుగును. ఆకాశములందును భూమియందును గల సమస్తము నతడెఱుగుచు. భగవంతునకు సర్వవస్తువులపైనను అధికారము కలదు.

30. ప్రతిజీవికిని అతడొనర్చిన సమస్తసత్కృతులును, సమస్త దుష్కృతులును అతని ముందు ప్రత్యక్షమగు ఆ దినమునుండి తానెంతయో దూరముగ నుండగోరును. భగవంతుడు (తన ఆజ్ఞల నుల్లంఘించుటవలన కలుగు దుష్ఫలితములనుండి) భయపెట్టుచున్నాడు. (ఈభయపెట్టుటయు మీయందనుగ్రహముచేతనే ఎందుకన) తన భక్తులయెడ భగవంతుడు సంపూర్ణానుగ్రహము గలవాడు.

నాలుగవ ఖండము

31. (ఓ ప్రవక్తా : వారితో) నిట్లనుము : “మీరు భగవంతుని ప్రేమించుచో నన్ననుసరింపుడు. భగవంతుడు మిమ్ములను ప్రేమించి మీపాపములను క్షమించును. భగవంతుడు మహాత్మమి. కరుణానిధి.

32. (ఓ ప్రవక్తా :) వారితో నిట్లనుము : “భగవంతునకును అతని ప్రవక్తకును విధేయులు కండు.” అట్లుచేయక వారు ధిక్కరించి విముఖులై నచో (జ్ఞాపకమంచుకొనుడు) అట్టివారిని భగవంతుడు ప్రేమించుడు.

33. భగవంతుడు ఆదమునకును, నోహాకును, ఇబ్రాహీము వంశమునకును, ఇమ్రాను వంశమునకును ప్రపంచమంతటియందును ఔత్కృష్టమును ప్రసాదించెను.

34 ఒకరినుండి ఒకరు ఉద్భవమైన వీరందరును ఒకే జాతికి చెందినవారు. భగవంతుడు సర్వ(ప్రార్థనముల)ను వినువాడు; సర్వము తెలిసినవాడు.

35. ఇమ్రాన్ భార్య* ఇట్లు ప్రార్థించెను : “ప్రభూ ! నా గర్భముననున్న శిశువును (సంసారబాధ్యతలనుండి) స్వేచ్ఛనొసగి నీ ప్రత్యేక సేవకై అర్పణము చేయుచున్నాను. నాకై దీనిని స్వీకరింపుము. నీవు సమస్తమును వినువాడవు. సర్వజ్ఞుడవు.

36. ఆమె ప్రసవమైన పిదప ఇట్లు విన్నవించెను : “ప్రభూ ! నేను (స్త్రీ) శిశువును కంటిని. (ఇక నేనేమిచేయుదును.)” పుట్టినదానిని గుఱించి భగవంతుడు బాగుగ నెఱుగును. (శిశువు త్రీయైనప్పటికిని మహిమాద్య కాగలదైయుండెను కాని ఆమెతల్లి పురుషశిశువును భగవంతునకు కైంకర్యము చేయగోరియుండగా త్రీశిశువు జన్మించెనే యని వాపోయెను) (నేను వాంఛించిన) కుమారుడు ఈ కుమార్తెవంటివాడు కాడు. (ఐనను) నేనీ శిశువునకు ‘మరియమ్’ అని పేరుపెట్టి, ఈమెను ఈమె సంతతిని నీ సంతక్షణక్రింద కైంకర్యము చేయుచున్నాను. ధిక్కృతుడగు నై తానునుండి వీరు నీచే రక్షింపబడుదురుగాక !

37. ఆమె ప్రభువు ఆ శిశువును తన కృపాసంపూర్ణతతో స్వీకరించెను. ఆమె బాగుగా ప్రవర్తమాన యయ్యెను జకరియారక్షణక్రింద కామె ఇవ్వబడెను. అతడు ఆమెను చూచుటకై ఆమె (దైవధ్యానమిచ్చయైయుండు) గదిని ఎప్పుడు ప్రవేశించినను ఆమెకై ఆహారము సిద్ధముగనుండుటను చూచుచుండెను. ఆమెచు అతడిట్లడిగెను: “మరియమ్! ఈ ఆహారము నీ కెక్కడనుండి వచ్చుచుండును?”

* “ఇమ్రాన్ వంశపుస్త్రీ” అనియు అర్థము చెప్పవచ్చును.

ఆమె దాని కిట్లనెను : “ప్రభువు కడనుండి. ఎందుకన తనకిష్టులైన వారికి భగవంతుడు పరిమితములేని ఆహారము నిచ్చును”

38. అక్కడ జకరియా భగవంతునిట్లు ప్రార్థించెను : “ప్రభూ! (మరియమ్మవంటి) పవిత్రమగు సంతతిని నాకు ప్రసాదింపుము. నీవు మా మొరల నాలించువాడవు.”

39. అతడిట్లు ఆగదియందు నిలువబడి ప్రార్థించుచుండగా దేవదూత లతని నిట్లు సంబోధించిరి : “నీకు యహయా అను సుపుత్రుడు కాగలడని భగవంతుడు శుభవార్తను పంపుచున్నాడు. అతడు భగవద్వాక్కు* (సత్యము) ను నిరూపించును. అతడు నాయకుడును, జితేంద్రియుడును, పవిత్రచరిత్రులలో ఒక ప్రవక్తయైనయిండును

40. (దానికి జకరియా) ఇట్లనెను : “ప్రభూ! నేను వృద్ధుడను, నా భార్య వంధ్య : నాకు కుమారుడెట్లు కలుగును?”

దానికి భగవంతుడెట్లు సెలవిచ్చెను : “ఇట్లే భగవంతుడు తన ఇచ్చవచ్చినట్లు చేయును.”

41. దానికి జకరియా ఇట్లు విన్నవించెను : “ప్రభూ! ఈవిషయమున నా కేదైన ఒక చిహ్నమును ప్రసాదింపుము.”

దానికి భగవంతు డెట్లు సెలవిచ్చెను : “నీవు మూడుదినముల వరకు మానవ్రతమూనుము. (అవసరమైనచో) సంజలు మాత్రము చేయుచుండుము. భగవన్నామస్మరణమునందు మగ్నుడవై యుండుము. ప్రాతస్సంధ్యలయందు భగవంతుని మహత్తును కొనియాడుచుండుము.”

బదవ ఖండము

42. మరియమ్మతో దేవదూత లిట్లనిరి : “ఓ మరియమ్మ నిన్ను భగవంతుడు ఎన్నుకొని, పావిత్ర్యము నొసగి, ప్రపంచము నందలి స్త్రీలలో ఔత్కృష్ట్యతను ప్రసాదించెను.

* ‘ఈసాప్రవక్త’ అనియు దీని అర్థమును కొందరు వ్రాసిరి.

43. “ఓ మరియుమ్ ! ఇతర భక్తులతో నీవును భగవంతునకు సాష్టాంగపడుము. వినయ వినమితవగుము. ఇతర భక్తులతో పాటు శ్రద్ధాభక్తులతో భగవద్ధ్యానమున ముగ్ధుడైయుండుము.

44. (ఓ ప్రవక్తా !) నీకీ ప్రవచనముద్వారా వెలువరచుచున్న ఈ విషయములు గుప్తమైనవి. (ఏనుప్రవక్త తల్లి మరియుమును తీసుకొని ప్రార్థనాయమునకు వెళ్లినప్పుడు అక్కడి పురోహితులు) మరియుమ్ ఎవరి వంతుకు రావలెనో పరిష్కరించుటకు బాణములతో చీట్లువెచినపుడు నీవక్కడ లేవుకదా? తర్వాత వారు (మరియుమునకు రక్షకులగు విషయములో) పరస్పరము వివాదపడినప్పుడుకూడ నీవక్కడ లేవు.

45. దేవదూతలు (మరియుముతో) ఇట్లనిరి : “ఓ మరియుమ్ ! (నీకాక కుమారుడు కల్గినని) భగవంతుడు తన మహద్వాక్కుద్వారా శుభవార్తను పంపుచున్నాడు. మరియుమ్ కుమారుడైన ‘ఈసామసిః’ అని అతడు పిలువబడును. అతని కిహపర లోకములందుకూడ గౌరవ స్థానము లభించును. భగవత్సాన్నిధ్యభాగ్యము గన్నవారిలో నత డొకడై యుండును.

46. అతడు బాల్యమునను, పెద్దవయస్సునను (నడివయస్సునను) ప్రజలతో మాట్లాడును (ప్రబోధించును) అతడు పుణ్యలలో నొకడై యుండును.

47. అప్పుడు (మరియుమ్) ఇట్లు విన్నవించెను : “నా ప్రభూ ! నన్నే పురుషుడు నింతవరకు స్పృశింపలేదు, నాకు పుత్రుడెట్లు కలుగును?”

(దానికి భగవంతుడు) ఇట్లనెను : “భగవంతు డిచ్చించినచో అట్లే సృష్టించును. అత డేదైనను చేయగోరినప్పుడు (కేవలము) ‘అగుము’ అని (మాత్రము) చెప్పను. అది (తత్ప్రకారము) వెంటనే అగుచున్నది.

48. (దేవదూతలు మరియు నిట్లనిరి) ‘భగవంతుడు అతనికి (నీ కుమారునకు) భగవద్గ్రంథమును ప్రసాదించును; విజ్ఞానమును (ప్రసాదించును) తొరీత్ ఇన్ జీల్ గ్రంథవిజ్ఞానమును గలపును.’

49. ఇస్రాఱిలీయుల కొఱకై అతనిని ప్రవక్తగ నియమించును. (అత దీనందేశము నిచ్చును:)

“భగవచ్చిహ్నముల గొని నేను మీ భగవంతునికడనుండి వచ్చితిని. మీకొఱకు నేను పక్షి యాకృతిగల ఒక మట్టిబొమ్మను తయారుచేసి దానిని ప్రోక్షింతును అది భగవదాజ్ఞచే పక్షియైపోగలదు. మఱియు భగవదాజ్ఞచే అంధులకు దృష్టిని, కుష్టురోగుల కారోగ్యమును కలుగజేతును. మృతులకు భగవదాజ్ఞచే జీవచైతన్యము నొసగుదును మీరేమి తినునదియు, మీయిండ్లలో నేది భద్రపరచుకొని యుంచుకొన్నదియు మీకు చెప్పగలను. మీరు విశ్వసించుచో ఈమహాత్మ్యములందు భగవచ్చిహ్నము కలదు.

50. “నాకు ముందువచ్చిన తొరీతు గ్రంథమును నిర్ధారించుటకై (నేను వచ్చితిని) మీకై నిషేధింపబడిన కొన్ని వస్తువులను విధివిహితము లొనర్చుటకు వచ్చితిని. నేను మీభగవంతుని చిహ్నమును గైకొని మీకడకు వచ్చితిని. భగవంతునకు భయపడుడు, నన్ను సరింపుడు.

51. భగవంతుడే మీకును నాకును ప్రభువు, పరిపోషకుడు. భగవంతునే ఆరాధింపుడు. అదియే (భగవంతుని) ఋజుమార్గము.”

52. వారిలో అవిశ్వాసమును గాంచి ఈసా వారి నుద్దేశించి ఇట్లనెను : “నాకీ భగవత్కార్యమున సహాయపడగల్గువా రెవరు?” ఆయన అనుయాయులగు కొందరిట్లనిరి : “మేము భగవంతుని (కార్యమున) సహాయులమై యుండగలవారము. మేము భగవంతునియందు విశ్వసించుము. నీసాక్షిగా మేము భగవంతునకు సర్వమును అర్పించిన వారమగుచున్నాము*.

53. “మాప్రభూ! నీవు వెలువరచిన సత్యమును మేము విశ్వసించుచున్నాము. మేము నీప్రవక్త (యగు ఏసు) ననుసరింతుము. మమ్మకూడ సత్యమును భృవపరచువారిలో గణించుము.”

* ‘మస్లిమాన్’ ‘మస్లిములు’ అని అరబీమాతము.

54. కాని (విశ్వాసహీనులగు యూదులు ఏసుకు వ్యతిరేకముగ) కుట్రలు పన్నిరి. భగవంతుడుకూడ రహస్యోపాయములకు తగు ప్రతీకార మొనర్చెను. ఉపాయశాలులలో భగవంతుడే ఘనుడు.

ఆరవ ఖండము

55. (ఏసు శత్రువులకు పట్టుబడి అందోళిత మనస్కుడై యుండి నప్పుడు) భగవంతు డిట్లు సెలవిచ్చెను. “ఓ ఈసా! * నీవు (సహజముగనే) మరణించునట్లు చేయుదును. (నీ శత్రువులచే జిక్కి నీవు బలవన్మరణము నొందకుండ చేయుదును) (అంతేకాదు) నాసమక్షమున నీకుచ్చస్థితిని ప్రసాదించును; నీశత్రువుల అపవాదములనుండి నిన్ను పరిశుద్ధు నొనర్తును. నిన్ననుసరించినవారికి నీశత్రువులపై ప్రళయకాలమువరకు ఆధిక్యము నిత్తును. అప్పుడు మీరందరును నాసమక్షమునకే మరలి వత్తురు. మీరు పరస్పరము వివాదపడుచున్న విషయములను అనాడు నేను పరిష్కరింతును.”

56. “ఎవరు విశ్వాసమార్గమును నిరాకరింతురో వారిని ఇహమునను పరమునను కూడ కఠినముగ శిక్షింతును. వారి కెవ్వరును సహాయము చేయరారు.”

57. “ఎవరు విశ్వాసమార్గముననుండి సత్కృతుల నొనర్తురో వారిని భగవంతుడు పూర్తిగబహూకరించును. దుర్మార్గులను భగవంతుడు ప్రేమింపడు.”

58. (ఓ ప్రవక్తా!) నీకు వినిపించుచున్న దిదంతయు విజ్ఞానసందేశము; భగవత్ప్రీతి.

59. భగవంతునికడ ఈసాకు తార్కాణము ఆదమ్. (భగవంతుడు) ఆదమును మట్టితో సృష్టించి “అగుము” అని మాత్రమనెను. అంతట నతడాయెను.

* ‘ఏసు’ లేక ‘జీసస్ క్రైస్ట్’ అను నామము ఆరబీలో ‘ఈసా’ అని వ్రాయబడును. తెలుగులో యెక్కువగ ‘ఏసు’ అనియు ‘ఏసుక్రీస్తు’ యనియు మనము వాడుచున్నాము.

60. సత్యము భగవంతునికడనుండియే వచ్చును. అందుచే సంశయాత్మకలలో నొకడవు కాకుము.

61. ఇట్లు సంపూర్ణ విజ్ఞానము మీకు లభించిన పిదప కూడ ఎవ్వరైనను మీతో (ఏను మానవమాత్రుడను) ఈ విషయమున వివాద పడినచో వారితో నిట్లనుము: (ఏను మానవుడే ననుటకు నాకు నిస్సందేహ మగు నిశ్చయజ్ఞానము కలదు మీరుకూడ అతడు భగవంతుడను నిశ్చయవిశ్వాసము కలవారైనచో) రండు; (ఇట్లు మన వివాదమును పరిష్కరింతము) మా పుత్రులు, మీపుత్రులు, మాస్త్రీలు, మీస్త్రీలు, మేము, మీరు ఇట్లు మనమందరము (ఒక మైదానమున) సమావేశమగుదము. అట్లు కూడి భగవంతుని సమక్షమున 'అన్యతవాదులు శాపహతులగుదురు గాక !' యని ప్రార్థింతము.”^{౬౯}

62. ఓ ప్రవక్తా! ఈ చెప్పబడినదంతయు నిస్సంశయముగ సత్యకథనము. అట్లా తప్ప ఆరాధ్యుడగు భగవంతుడు మరొకడు లేడు. భగవంతుడు అందరికంటె నధికుడు. ప్రజ్ఞానిధి.

63. (వీరు పరిష్కారమున కీ పద్ధతి నంగీకరింపక) వెనుదీయుచో భగవంతుడు నిశ్చయముగ తగవులమారులను బాగుగ నెఱుగును (అని వారితో చెప్పము)

ఏడవ ఖండము

64. (ఓ ప్రవక్తా! వారితో నిట్లు) చెప్పుము: “భగవద్ద్రంధము లివ్వబడిన ప్రజలారా! (ఓ క్రైస్తవులారా! యూదులారా!) (వ్యర్థవాదము లను మానుడు) మీకును మాకును సాదృశ్యముగలట్టి(యు) (మీరును మేమును అంగీకరించినట్టివియు నగు మూలసిద్ధాంతముల) వైపునకు రండు: (అవి) భగవంతునితప్ప మరెవ్వరిని ఆరాధింపము, (భగవంతునకు) సమానులను కల్పింపము. మాలో కొందరియెడ (భగవదర్శమగు) భక్తి ప్రవృత్తులతో ప్రవర్తించుచు భగవంతుని విడిచి వారిని బోషకులు గను ప్రభువులుగను భావింపము” (ఈ మూలసిద్ధాంతములను వైతము నిరాకరించి) వీరు మొగము త్రిప్పుకొనినచో వారితో నిట్లు చెప్పుము;

“మీరే సాక్షులై యుండుడు. (సత్యము నిరాకరించినవారు మీరు,) భగవంతునకుమాత్రమే లొంగినవారము మేము.” (స్వీయమనఃకల్పితులగు తువ్వదేవతలకును, తోడి మానవులకును, వారెంతటి మహాత్ములైనను శిరస్సును వంఛము.)”

65. భగవద్గ్రంథమును పొందిన (క్రైస్తవ యూదులారా!) ఇబ్రాహీము (యూదుల మతస్థుడనియు, కాదు, క్రైస్తవ మతస్థుడనియు) ఆయనను గుఱించి మీరేల వివాద పడెదరు? యూదు క్రైస్తవ మతముల మూలగ్రంథములగు ఇస్టిల్ (బైబిల్) తోరీత్ (తోరా) గ్రంథము లప్పటికి వెలువడనే లేదుకదా? అవి (ఇబ్రాహీమ్ ప్రవక్త) తర్వాత (ఎంతోకాలమునకు) కదా వెలువడినవి? (మీమతములే అప్పుడు లేనప్పుడు ఇబ్రాహీము ప్రవక్త మీ రెండు మతములందేదో ఒకమతము ననుసరించినవా డెట్లు కాగలడు?) మీరు (ఈపాటి) గ్రహింపజాలరా?

66 మీకు కొద్దియో గొప్పయో తెలిసియున్న విషయము లనుగూర్చి సైతము మీరు వివాదపడువారు అట్టిచో మీకేమియు తెలియని విషయములనుగుఱించి మీరేల వివాదపడుదురు? సర్వము నెఱుగువాడు భగవంతుడు. మీరేమియు నెఱుగనివారు.

67. ఇబ్రాహీము యూదుడును కాడు, క్రైస్తవుడును కాడు. అతడు సత్యమార్గప్రవర్తకుడు; ముస్లిమ్ (భగవదివ్వుకు శిరస్సును వంచిన వాడు); అతడు బహుదైవతారాధకుడు కాడు.”

68. (జ్ఞాపకముంచుకొనుడు) మానవులలో ఎవరు ఇబ్రాహీమ్ మార్గము ననుసరితురో వారే నిస్సందేహముగ నతనికి సన్నిహితులు. ఇబ్రాహీమ్ భగవత్ప్రవక్త, అతని మార్గానుయాయులు విశ్వాసవంతులు. నిశ్చయముగ విశ్వాసవంతులను భగవంతుడు రక్షించును.

69 భగవద్గ్రంథమును పొందిన (క్రైస్తవయూదులలో) కొందరు మిమ్ములను సత్యమార్గమునుండి తప్పింపగోరుదురు. కాని (వాద మిమ్ములను చెడగొట్టగోరి) తామే పతితులగుదురు. కాని వారు గ్రహింపరు

70. భగవద్గ్రంథమును పొందిన (ఓ కై) స్తవయాదులారా! మీ సాక్షులైయున్న ఈ భగవచ్చిహ్నుములనే మీరేల నిరాకరింతురు?

71. భగవద్గ్రంథమును పొందిన (ఓ కై) స్తవయాదులారా! తెలిసి యుండియు మీరు సత్యమును అసత్యముతో కప్పి సత్యము నేల క్రచ్చున్న మొనర్తురు?

నినిమిదవ ఖండము

72. (చూడుడు) భగవద్గ్రంథ మివ్వబడిన వారిలో (కై) స్తవయాదులలో ఒక షక్షమువారు (తమ అనుయాయులతో) ఇట్లందురు : “(ముసల్మానులను మోసగించుటకై) (మీరిట్లుచేయుడు) ఉదయమున వారి భగవద్గ్రంథముయెడ విశ్వాసము చూపి సాయంకాలమున దానిని నిరాకరింపుడు. (మీరు ఇస్లామును నిరాకరించుటను చూచి ఇస్లామును విడిచి ముసల్మాను లగు) వారుకూడ మరలి పోవచ్చును.”

73. (తమ అనుయాయులతో మరియు వారిట్లందురు) “వారు మీ మతము ననుసరించు వరకు వారిని నమ్మకుడు.”

(ఓ ప్రవక్త! వారితో నిట్లు) చెప్పుము : “నిజమైన సన్మార్గము భగవత్ప్రతిపాదితమగు మార్గము.”

(వారు తమ అనుయాయులతో నిట్లనుచున్నారు :) “మీకు ప్రోక్తమైన ధర్మమువంటి ధర్మము మరెవ్వరికిని ప్రోక్తమైనదని మీ రొప్పుకొనకుడు మీకు వ్యతిరేకముగ భగవంతుని సమక్షమున ఎవ్వ రేది చెప్పినను చెల్లునని ఒప్పుకొనకుడు.”

(ఓ ప్రవక్త! వారితో నిట్లు) చెప్పుము : (మీరీ దంబములేల పల్కెదరు?) సమస్త అనుగ్రహములను ప్రసాదించువాడు భగవంతుడు (కదా!) తన ఇచ్చవచ్చిన వారి నత డనుగ్రహించును. భగవంతుడు అందరియెడలను జాగ్రత్తపహించువాడు. (తన అనుగ్రహమునకు ఎవరు పాత్రలో, ఎవరనర్హులో అతడే నిర్ణయించును.)

74. అతడు సమస్తము వెటిగినవాడు. తన మహదనుగ్రహమును కురిపించుటకై తన ఇచ్చవచ్చినవారి సతడెన్నుకొనుచున్నాడ భగవంతుని అనుగ్రహము మహామహిమోపేతము.

75. భగవద్ద్రంధమును పొందిన (క్రైస్తవయూదులలో) కొందఱ (న్యాయబుద్ధి కలవారున్నారు) వారికడ మీరు వెండి బంగారు రానులనైనైతము భద్రపరుపవెట్టినచో మీకవసరము వచ్చినప్పుడు వారిచివైతురు. వారిలో మరికొందరికడ మీరొక్క దీనారము దాచిపెట్టికొన్నను గొంతుపై నిలబడినగాని వారు మీకు తిరిగి ఇవ్వరు.°°

(వీరీ దుర్వ్యాపారము) ఎందుకు చేయుదురనగా “విశ్వాసహీనలతో వ్యవహరించు నప్పుడు ధర్మయుతముగ ప్రవర్తించుట మాకివిధివిహితము కాదు.” అని వారందురు. కాని వారు భగవంతుడొడ అపవాదు కల్పించి అబద్ధము చెప్పుచున్నారు. నిజమేదియో వారికి తెలియక పోలేదు.°°

76. ఎవరు తమ వాగ్దానములను తప్పక పూర్తిచేతురో ఎవరు సత్ప్రవర్తకులో (అట్టివారేజాతికి ఏమతమునకు చెందినవారైనను సవారిని భగవంతుడు ప్రేమించును) సత్ప్రవర్తకులనే భగవంతుడు ప్రేమించును.

77. ఎవరు భగవంతునియొడ గల విశ్వాసమును, తమ వాగ్దానమును అతిస్వల్పమూల్యమునకైనను అమ్మివైతురో వారికి పరలోక (సౌఖ్యములందెట్టి) భాగమును లభింపదు. తుదిదినమున భగవంతుడవారితో సంభాషింపడు; వారిని (దయాదృష్టితో) చూడడు, వా! (పాపములను తుడిచివైచి) పరిశుద్ధుల నొనర్పడు. వారికి ఘోరశిక్ష కలుగును.°°

78. క్రైస్తవయూదులలో (వారి పండితులు) కొందరు కలరు వారు భగవద్ద్రంధమును చదువుచు దానిలోప్రక్షిప్తములను కల్పించి అర్థమును తారుమారొనర్చురు వారు చదువుచున్నది భగవద్ద్రంధ మందలి

ఒక భాగమనియే మీకు భ్రమ కల్గునట్లు చేతురు కాని అది భగవద్గ్రంథమందలి భాగము కాదు. వారిట్లందురు : “ఇదంతయు భగవతోప్సక్తము.” కాని అది భగవతోప్సక్త మెంతమాత్రమును కాదు. వారు భగవంతునిగూర్చి అబద్ధములు చెప్పుచున్నారు. వారబద్ధము చెప్పుచున్నదియు వారికి తెలియును.”*

79. (మానవబోధకై) భగవంతు డొకమానవునకు భగవద్గ్రంథమును, అధికారమును, ప్రవక్తత్వమును ప్రసాదించి నప్పుడా మానవుడు ప్రజలతో “భగవంతుని విడిచి నన్ను పూజింపుడు” అని చెప్పుట సాధ్యముకాదు తద్వ్యతిరేకముగ (అతడిట్లనును) “నిజమైన సర్వసంపాదకుడగు భగవంతునే మీరారాధింపుడు. ఎదుకనగా మీరే భగవద్గ్రంథమును బోధించుచున్నారు. దాని పరనపారములయందు నిమగ్నులై యున్నారు.”**

80. (ప్రవక్తయైనవాడు) ఎవడును దేవతలను, ప్రవక్తలను దైవతములుగ భావించుడని ఆజ్ఞాపింపడు. ఏమి ! మీరు విశ్వాసులైన (భగవదాజ్ఞలకు శిరస్సులను వంచిన) పిదప మిమ్ముల నత డవిశ్వాసమార్గమున నడపించునా!

తొమ్మిదవ ఖండము

81. చూడును ! భగవంతుడు (ఇస్రాయీలీయుల కడనుండి) ప్రవక్తలనుగూర్చి† ఇట్టి ఒడంబడిక గైకొనెను :

“మీకొకగ్రంథమును, విజ్ఞానమును ప్రసాదింతును. తర్వాత మీదగ్గరనున్నదానిని స్థిరపరచుచు మీకడకొక ప్రవక్త వచ్చును. మీరతనియందు విశ్వసించి అతనికి చేయూతనొసగుడు.”

(తర్వాత) భగవంతు డిట్లు సెలవిచ్చెను : “మీరు దీని కంగీకరించి ఈ ఒడంబడికకు బద్ధులై యుందురా ?”

వారంద రిట్లనిరి : “మే మొప్పుకొంటిమి.”

† “ప్రవక్తలవ్వారా” అనియు అర్థము చెప్పవచ్చును.

అప్పుడు భగవంతు డిట్లు నెలవిచ్చెను : “అట్టైనచో మీరు సాక్షులై యుండుడు. నేను కూడ మీతో సాక్షి నై యుందును.”

82. దీని తరువాత కూడ ఎసరైనను సత్యమార్గమును నిరాకరించినచో వారు బుద్ధిహీనులగు దుర్మార్గులు.

83. భగవంతుని మతమును విడిచి వీరు వేరొక మతమును వెతకగోరెదరా? వాస్తవమునకు భూమ్యాకాశములందలి సమస్త జీవులును ఇష్టమున్నను, ఇష్టము లేక సోయినను భగవంతుని నియమములకు లొంగియున్నవికదా? తుదకు అందరును భగవంతుని సమక్షమునకు మరలవలసియే యున్నది.

84. (ఓ ప్రవక్తా : వారితో నిట్లు చెప్పుము : “మేము భగవంతుని యందును, మాకు ప్రోక్షమైన ఈసత్యమునందును, ఇబ్రాహీమ్, ఇస్మాయిల్, ఇస్హాక్, యాకూబు, యాకూబ్ సంతతియందలి (ప్రవక్తల) యందును; మాసాకును, ఈసాకును, భగవంతుడంపిన ఇతరప్రవక్తలకును ఈయబడిన దాని (గ్రంథముల) యందును విశ్వసించుము. వారిని భేదభావముతోచూడక (సమానగౌరవదృష్టితో చూచెదము.) (ఒకరిని గౌరవించి మరొకరిని దిక్కిరింపము) మేము భగవంతునకే విన తుల మగుదుము.

85. (ఎవరు, ఎప్పుడు, ఎక్కడ చెప్పినను సత్యమైనంతనే దానిని స్వీకరించి, తత్ప్రవక్తను గౌరవింప బోధించు) ఇస్లాం మతమును ఎవడు విడనాడగోరి మరొక మతమును వాంఛించునో అట్టివాని మతమును భగవంతుడు స్వీకరింపను అట్టివారు తుదిదివమున సమస్తపారలౌకికఫలమును కోల్పోయినవారిలో నుందురు.

86. ఒకసారి విశ్వాసమార్గము ననుసరించి, ప్రవక్త సత్యప్రవక్తయేయని అతనికి వచ్చిన సృష్టచిహ్నములను (కన్నులార) చూచి, సాక్ష్యమిచ్చి, విశ్వాసమును విడనాడువారికి భగవంతు డెట్లు మార్గదర్శి కాగలడు? అధర్మప్రవర్తకులకు భగవంతుడు మార్గదర్శిత్యమొనర్పడు. (అది భగవంతుని నియమము.)

87. వారు భగవంతునిచేతను, దేవదూతలచేతను, సమస్త మానవకోటిచేతను శపితులగుదురుగాక! అట్టివారికదే బహుమానము.

88. వారు (ఆస్థితి) యందే నిరంతరముందురు. వారి శిక్ష యెంతమాత్రమును తగ్గదు వారి కెన్నడును విశ్రాంతి లభింపదు.

89. ఐతే ఎవ రీస్థితియందుకూడ పశ్చాత్తప్తులై, తమదోషములను సవరించుకొందురో (వారిని భగవంతుడు కరుణతో క్షమించును.) భగవంతుడు మహాక్షమి; కరుణానిధి.^{౩౬}

90. ఎవరు ఒక్కసారి విశ్వాసమార్గము ననుసరించి, తర్వాత సత్యమును నిరాకరించి, విశ్వాసము ధిక్కరించుటయందు క్రమ క్రమముగ ప్రబలు లగుదురో వారి పశ్చాత్తాపముసైతము స్వీకరింపబడదు. ఎందుకనగా వారు (ఉద్దేశపూర్వకముగ) దుష్పథముల ననుసరించిన వారు.

91. ఎవరు విశ్వాసమార్గమును ధిక్కరించి, ఆస్థితియందే మరణింతురో తమ (పాపమున) కు ప్రాయశ్చిత్తముగ భూమియందలి బంగారమునంతను ఇచ్చియు ముక్తి నందలేరు. ఘోరశిక్ష వారికై వేచియున్నది. వారి కెవ్వరును సహాయులు లభింపరు.

నాల్గవ భాగము

పదవ ఖండము

92. మీకు ప్రీయమైన వస్తువులను భగవద్గర్భమున వ్యయపెట్టినగాని మీకు సుకృతి లభింపదు. మీరు వ్యయపరుచుచున్నదాని సంతటిని నిశ్చయముగ భగవంతు డెఱుగును

93. ఇస్రాఱియీయులకు (సాధారణముగ తిండికై ఉపయోగించు) ఆహారపదార్థము లన్నియు భోజ్యములేయై యుండెను. కాని ఇస్రాఱియీయులు* తోరీత్ గ్రంథము (తమకు) ప్రోక్తము కాకపూర్వము తమపై తాము కొన్ని ఆహారపదార్థముల విషయములో నిషేధమును విధించుకొనిరి. (కాని భగవంతుడు వాటిని నిషేధించి యుండలేదు. ఓ ప్రవక్తా! ఈ విషయమున యాదులు నీతో వివాదము చేసినచో వారితో) ఇట్లనుము : “మీరు నిజము చెప్పుచున్నా మనుచో తోరీత్ గ్రంథమును తీసుకొని రండు. దానిని విప్పి చదువుడు. (మీరు నిషేధము లనుకొనుచున్న వస్తువులందు నిషేధింపబడినచో లేదో చూడుడు)

94. దీని తర్వాత కూడ ఎవరు ఒక అబద్ధమును సృష్టించి దానిని అల్లాకు ఆపాదించునో వారు నిశ్చయముగ అధర్మకరులు.

95. (ఓ ప్రవక్తా! వారితో) ఇట్లనుము : “భగవంతుడు సత్యమును ప్రవచించెను. (మీ మనస్సులలో సత్యముయెడ గౌరవము ఏమాత్రముండినను) మీరు సన్మార్గప్రవర్తకుడగు ఇబ్రాహీమ్ ప్రవక్తమార్గము ననుసరింపుడు. అతడు బహు దైవతారాధకుడు కాడు.

96 నిశ్చయముగ (భగవదారాధనమునకై కేంద్రముగ) మొట్టమొదట మానవజాతికై ఏర్పరచిన ప్రార్థనాలయము మక్కా-యందలి

* ‘ఇస్రాఱియీ’ అనియు అర్థము చెప్పవచ్చును. అప్పుడు “తోరీత్ గ్రంథము ప్రోక్తము కాకపూర్వము ఇస్రాఱియీ తనపై తాను కొన్ని ఆహారపదార్థముల విషయములో నిషేధమును విధించుకొనెను” అని వాక్యము చదువవలెను.

(కాబా ప్రార్థనభవనము) ఇది కవిత్వమైనది. సర్వప్రపంచమునకు ఉపదేశము నొసగునది.

97. ఇందుస్పష్టమగు చిహ్నములు కలవు. ఇబ్రాహీమ్ (నిజ పబడి ప్రార్థన సలిపిన) స్థలము. (ఇది నాటినుండి నేటివరకు శిథిలము కాక ఎప్పటి యట్ల నున్నది.) దీనిని ఎవరు ప్రవేశింతురో వారు సురక్షితులై యుందురు. (అందుచే) అక్కడకు వెళ్లగలిగిన శక్తిగల ప్రతివ్యక్తికిని ఆ ప్రార్థనాలయమును దర్శించుట భగవంతునిచే విధివిహిత మొనర్పబడినది. దీని తర్వాత ఎవరైనను (ఈస్థలముయొక్క పావిత్ర్యమును గణించక) దీనిని నిరాకరించినచో (జ్ఞాపకముంచుకొనుడు) భగవంతున కభిలషితార్థము లేవియు లేవు. ప్రపంచములలో ఆతఁడు వాంఛించు నదేదియు లేదు.

98. (ఓ ప్రవక్తా! వారితో) ఇట్లనుము: “భగవత్ప్రీతమగు గ్రంథ మివ్వబడిన ఓ ప్రజలారా! మీరు (తెలిసియుండియు) భగవంతుని ఈచిహ్నముల నేల నిరాకరింతురు? మీరు చేయుచున్న దంతటికిని భగవంతుడు సాక్షియై యున్నాడు.”

99. (మరియు) ఇట్లనుము: “భగవత్ప్రీతమగు గ్రంథముగల ఓ ప్రజలారా! అల్లా: యొక్క ధర్మ మార్గమున నడువగోరు వారిని మీరేల ఆటంకపరతురు? మీరు సాక్ష్యులై యుండియు వారినేల వక్రమార్గమున నడిపింప గోరెదరు? మీరు చేయుచున్న దానికి భగవంతుడే మఱి లేడు.”

100. ఓ విశ్వాసవంతులారా! భగవత్ప్రీతమగు గ్రంథముగల వారిలో ఒక హత్యమువారిమాట వినినచో వారు మిమ్ములను ధర్మమార్గము నుండి తప్పించివేతురు. మీరు మొదట విశ్వసించి, తర్వాత నిరాకరణ మార్గము నవలంబింతురు.

101. భగవత్ప్రీతమగు ఈ వచనములు వినిపింప బడుచున్నవి మీకేకదా? ప్రవక్తకూడ మీ మధ్యనే ఉన్నాడు కదా?

మరి మీరెట్లు విశ్వాసమును నిరాకరింతురు? ఎవరు దృఢనిశ్చయములై భగవంతు ననుసరింతురో వారికి తిన్నని మార్గము తప్పక లభించును.

పదునొకండవ ఖండము

102. ఓ విశ్వాసవంతులారా ! భగవంతుని యెడ భయభక్తులతో ప్రవర్తింపుడు. నిజమైన భయభక్తులు కలిగియుండుడు. ముస్లిములు కాకుండ మరణింపకుడు.

103. (చూడుడు) అందరును కలసి ఐకమత్యముతో భగవద్రజ్జువును దృఢముగ పట్టుకొనుడు. (మీలోమీరు విభేదములు కల్పించుకొని) విడివిడిగా చెదరిపోకుడు. మీకు భగవంతుడు చూపిన అనుగ్రహమును కృతజ్ఞతతో స్మరింపుడు : మీరు (ఒకరికొకరు) శత్రువులై యుండిరి. భగవంతుడు మీ హృదయములను కలిపి తన అనుగ్రహముచే మిమ్ముల సోదరుల నొనర్చెను. (మీస్థితి ఇట్లుండెను) మీరొక అగ్నిగుండపు అంచుపై నుండిరి. (కొంచెము కాలుజారి న మీరందు పడి యుండెడివారు) భగవంతుడు మిమ్ము దానినుండి రక్షించెను. దీనివలన మీరు సన్మార్గము ననుసరింతురని ఈవిధముగ అల్లాః తన సందేశమును మీకొకట విస్పష్టమొనర్చును.

104. మీలో సన్మార్గమునకు పిలుచువారును, మంచిని విధించువారును, చెడుగును నిషేధించువారును కొందరి ఒకసంఘముండవలెను. ఇట్టివారికే సంపూర్ణమగు సాఫల్యము కల్గును.

105. (చూడుడు) భగవద్గ్రంథము యొక్క విస్పష్ట బోధకత్వనిష్పటికిని పరస్పర విభేదములు కల్పించుకొని (ఐకమత్యముతో సత్యమగు భగవన్మార్గమున కూడియుండుటకు బదులు) వివాదపడి (చీలిపోయిన) వారివలె కాకుడు. ఇట్టివారికి ఘోరశిక్ష కలుగును.

106. ఆ (ప్రళయ) దినమునాడు ఎందరి ముఖములో (సత్కృతి వలన కలిగిన) శుభ్ర (తేజస్సుచే విభ్రాజమాన) మగును, ఎందరి ముఖములో (పాపపంకిలముచే) నల్లపడును. నల్లపడిన ముఖములు కలవారు

(ఇట్లు ప్రశ్నింపబడుదురు :) “ఒకసారి విశ్వసించి మీరు తిరిగి అవిశ్వాస మార్గము బట్టిరా ? మరి మీ అవిశ్వాసమునకు (ఉచితమగు) ఈశిక్ష ననుభవింపుడు ”

107. శుభ్ర (మగు తేజస్సుచే) (విభ్రాజమాన)మగు ముఖములు కలవారు భగవంతుని అనుగ్రహ (ఛాయలక్రిందకు) కైకొనబడుదురు. వారికందే (నిత్య) నివాసము.

108. (ఓ ప్రపత్తా !) ఇవి భగత్ప్రవచనములు. యథాతథముగ మీకివి వినిపింపబడచున్నవి భగవంతుడు జీవుల కన్యాయ మొనర్చుగోరడు.

109. (జ్ఞాపకముంచుకొనుడు .) భూమ్యాకాశములందున్న సమస్తమును భగవంతునిదే. భగవంతుని కడకే సమస్త వ్యవహారములును (తీర్చుకై) మరలును.

పందెండవ ఖండము

110. (ఓ విశ్వాస వంతులారా !) మానవుల (సంస్కారమున) కై పంపబడిన జనులలోకెల్ల మీరు అత్యంత శ్రేష్ఠులు. మీరు మంచిని విధించి, చెడుగునునిషేధించి భగవంతునియందు విశ్వాసముంచువారు. ఇంతకుముందు భగవద్గ్రంథ మివ్వబడిన వారు విశ్వసించి యుండినచో వారి కది ఉత్తమమై యుండెడిది. వారిలో కొందరు విశ్వాసవంతులు గను ఉన్నారు. కాని వారిలో పల్వురు దుర్మార్గము ననుసరించిన వారు.

111 మీకు వారు (ఎంత హానికల్గింపగోరియు) మీ కించుక చిరాకు తప్ప మరేహానియు కల్గింపజాలరు; వారు మీతో యుద్ధ మొనర్చియు తుదకు వెనుజూపుదురు. (మూర్ఖులగు) వారికి ఎట్టి సహాయమును లభింపదు.

112. భగవంతుని వాగ్దానకారణమునగాని, మానవులవాగ్దాన కారణమునగాని (వారికి ఆశ్రయము లభించిన) తప్ప, తక్కినచో ఎక్క-

జున్ననుసరే వారికి (యూదులకు) అధోగతికల్గును. వారు భగవదాగ్రహమునకు పాత్రులైరి. వారి కధోగతి కలిగెను. ఎందుకనగా వారు భగవత్సందేశమును నిరాకరించి అన్యాయముగ ప్రవక్తలను చంపిరి; అవిధేయులై (తమ) హద్దుల సతిక్రమించి నందుకు వారి కివ్వబడిన శిక్ష ఇది.

113. వారందరును ఒకేవిధమైనవారు కారు. భగవత్ప్రీతి మగు గ్రంథము లభించిన వారిలో (త్రైస్తవ యూదులలో) సన్మార్గ ప్రవర్తకులును కొందరు కలరు. వారు భగవత్సూక్తులను రాత్రులందు పారాయణము సేతురు. వారు (భగవంతునకే) వినతులగుదురు.

114. వారు భగవంతునియందును, తుది దినమునందును విశ్వసింతురు. వారు మంచిని విధించి చెడుగును నిషేధింతురు. సత్కార్యాచరణమునందు ఒకరికంటె యొకరు ముందడుగు వేయుదురు. వీరు సత్పురుషులు.

115. వారుచేయు యేమంచి యైనను (దానిఫలము) వారికి నిరాకరింపబడదు. సన్మార్గ ప్రవర్తకులను భగవంతు డెఱుగును.^{౧౧}

116. ఎవరు సత్యమును నిరాకరించిరో వారి ధనసంపదలు గాని, సంతానముగాని వారిని భగవంతుని (అగ్రహము) నుండి తప్పింప జాలవు. వారు అగ్ని కింధనము లగుదురు. వారికందే (నిత్య) నివాసము.

117. (అవిశ్వాసులు) ఏమి ఖర్చుపెట్టినను ప్రాపంచిక జీవితములో అది (వమ్మై నిష్ఫలమగుటలో) వారిస్థితి ఈ (క్రింది) తారాణమునకు పోలియున్నది: (కష్టపడి పెంచినవారి)చేలకు అతిశీతలమగు గాలి సోకి (ఆచేలను) విధ్వంస మొనర్చెను. (ఆదేవిధముగ వీరు చేయు దానదులువైతము వమ్మగును.) వారు ఆత్మవినాశ మొనర్చుకొనిరి. భగవంతుడు వారికి (ఎట్టి) అన్యాయమును చేయలేదు. వారు తమకు తామే చెడగొట్టు కొనిరి.

118. ఓ విశ్వాసవంతులారా ! మీ (సంఘము) లోని వారు

కానప్పుడు వారితో ఎక్కువ గాఢమైత్రీ సలుపకుడు. మిమ్ము వారు చెడగొట్టుట కెంతమాత్రము వెనుదీయరు. మీ వినాశమునే వారు కోరుదురు. వారప్పుడే అపరిమిత ద్వేషమును వెలిగిగిరి. వారి హృదయములలో అంతకంటె అధికమైన ద్వేషము గుప్తమైయున్నది. మీరు జ్ఞానవంతులైనచో నిశ్చయముగ భగవత్సందేశము మీకు విస్పష్టపరపబడినది.

119. చూడుడు! వారిని మీరు ప్రేమింతురు. కాని వారు మిమ్ముల ప్రేమింపరు. మీరు భగవత్ప్రేక్షకులగు గ్రంథమునంతటిని పూర్తిగ విశ్వసించువారు. (కదా) వారు మిమ్ములను కలిసినప్పుడు ఇట్లందురు: “మేము (మీవలెనే) విశ్వసించుచున్నాము.” కాని వారొంటరిగ నున్నప్పుడు మీయందలి కోపద్వేషములచే గోళ్ళు రక్కుకొందురు. (వారితోనిట్లు) అనుము: “మీ ఆగ్రహమున మీరు సళింపుడు. మీ హృదయములలో నున్న సమస్త రహస్యములను భగవంతు డెఱుగును.”

120. మీకు శ్రేయశ్శుభము లొనగూడినచో వారు దుఃఖితులగుదురు. మీకాపద తటస్థించినచో వారానందపరవశులగుదురు. మీ రోర్పువహించి సత్ప్రవర్తకులై మెలగినచో వారి కుతంత్రములు మిమ్ములను రవ్వంతయు బాధింపవు. వారు చేయుచున్న సమస్తమును నిశ్చయముగ భగవంతు డెఱుగును.

పదమూడవ ఖండము

121. (ఓ ప్రవక్తా: ఆ సమయము జ్ఞాపకము తెచ్చికొనుము.) నీవు ప్రాతఃకాలముననే ఇల్లు విడిచి (ఒహాద్) మైదానమున ముసలమైనను యుద్ధమునకై పంక్తులను తీర్చుచుంటివి. అల్లా: సమస్తమును వినువాడు; సర్వజ్ఞుడు.^{౧౯}

122. మీలో రెండు తెగలు ధైర్యము కోల్పోయి భగవంతుడు వారి సహాయ మొనర్చుచున్నను వెనుజూప నిశ్చయించెను. విశ్వాసవంతులు ఎల్లవేళలందును భగవంతునే నమ్మియుండవలెను.

123. బదర్ యుద్ధరంగమున మీరు మిక్కిలి బలహీనులై యున్నప్పుడు భగవంతుడు మీకు సహాయ మొనర్చెను. (అప్పుడు మీరు జయము గొందురను అనుమానమైనను లేకుండెను) అందుచే అల్లాఃకే భయ పడుడు. భగవదాజ్ఞల నతిక్రమింపకుడు. అప్పుడే మీరు భగవంతు నకు కృతజ్ఞులై యుందురు.

124. (ఓ ప్రవక్తా : ఆ సమయము కూడ జ్ఞాపకముంచుకొనుము.) నీవు (యుద్ధరంగమున) విశ్వాసవంతులతో నిట్లనుచుంటివి : (శత్రువు యొక్క మూడువేలమంది వైనికుల నెదుర్కొనుటకై) మూడువేల దేవ దూతలను దింపి భగవంతుడు మీకు సహాయమొనర్చిన అది మీకు చాలదా?"

125. తప్పుక అట్లే మీరు ఓర్పు వహించి, సన్నాగర్రవర్త కులై యుండినచో, అప్పుడు మీపై హఠాత్తుగ శత్రు వెత్తి వచ్చిన యెడల, మీ భగవంతుడు (మీకు మూడువేల దేవదూతల తోడనే కాదు) ఐదువేలమంది భయంకర దేవదూతలను పంపించి సహాయము చేయును. (మీ శత్రువుల బలము మిమ్ముల నేమియు చేయజాలదు)

126. (జ్ఞాపకముంచుకొనుడు.) మీకు (విజయ) శుభవార్త నిచ్చుటకును దానివలన మీకు మనస్థైర్యము కల్గించుటకును చెప్పిన మాట యిది. తోడ్పా టేదైన సరే అది భగవంతుని కడనుండియే వచ్చును. భగవంతుడు సర్వశక్తిమంతుడు; ప్రజ్ఞానిధి.

127. (మీకు భగవంతుడు యుద్ధమున సహాయము చేయుట మరియు విందుకొఱకు;) అవిశ్వాసవంతుల సంఘము యొక్కయు బలము యొక్కయు ఒక భాగమును నశింపజేసి వారిని సీచపరచి వారు (ముసల్మానులను సమూలముగ నశింపజేయవలెనను తమకోరికను నెరవేర్చుకో లేక) భగ్నాశులై మరలి పోవునట్లు చేయుటకు.

128. (ఓ ప్రవక్తా : సత్యమునకు శత్రువులగు) వీరు తమింపబడుట, శిక్షింపబడుటను గుఱించిన ఈ వ్యవహారములో నీకేమియు జోక్య

ములేదు. (భగవంతుడు తన ఇచ్చవచ్చినవారిని పశ్చాత్తప్తులైనచో తీమించును తాను తలచినచో శిక్షించును:) ఎందుకన వారు దుష్టులు. ౯౦

129. భూమ్యాకాశములందున్న సమస్తమును భగవంతుని కొఱకే యున్నది. తన ఇచ్చవచ్చిన వారి నతడు తీమించును; తన ఇచ్చవచ్చిన వారిని శిక్షించును. భగవంతుడు మహాక్షమి; కరుణాళువు.

సదునాల్గవ ఖండము

130. ఓ విశ్వాసవంతులారా! వడ్డీ తినకుడు. (అప్పు యొక్క అనలతో కలిసి) అది రెండింతలు నాల్గింతలై పోవును. భగవంతునకు భయపడుదు. (భగవదాజ్ఞచ నతిక్రమింపకుడు.) అప్పుడే మీకు జయశ్రీ లభించును

131. అవిశ్వాసులకై సిద్ధపరుపబడిన నరకాగ్నికి భయపడుడు.

132. భగవంతునకును అతని పవిత్రకును విధేయులై యుండుడు. మీరు కరుణింపబడుదురు.

133. భగవంతుని త్సూమార్పణమువైపునకు సత్వర గమనమున సాగుడు; స్వర్గమువైపునకు సాగుడు. సమస్తాకాశములును భూమియు కలిసి యెంత విశాలముగ నున్నవో అంత విశాలమైన దా స్వర్గము. సన్మార్గ ప్రవర్తకుల కొఱకు (అది) సిద్ధపరుపబడినది.

134. ఎవరు భాగ్యవంతులుగ నుండినను, పేదరికమునందున్నను (యదాశక్తి తమ కన్నదానిని) ఖర్చుపెట్టుదురో, ఎవరు క్రోధమును నిరోధించి (క్రోధపారవశ్యమున నిరంకుశులై పోవరో), ఎవరు తమ తోడి యూనవుల (తప్పులను) తీమించివేయుదురో (అట్టివారే సన్మార్గ పవర్తకులు. వారికొఱకే స్వర్గము సిద్ధపరుపబడినది) భగవంతుడు సన్మార్గ పవర్తకులను పరోపకార పారీణులను ప్రేమించును. ౯౧

135. ఎవరు ఏదైన ఒక గొప్ప పాపమునర్పి లేక ఆత్మ

వంచన మొనర్చుకొని పశ్చాత్తాపపులై భగవత్స్మరణము గావించుచు తమ తప్పిదములను మన్నించుటకై (భగవత్పక్షమున దీనులై) వేషకొందురో, తాము చేసినది తప్పని తెలిసియూ, అందే పట్టుదల వహించి యుండరో అట్టివారు సన్మార్గ ప్రవర్తకులు. భగవంతుడు తక్క మరెవ్వరు పాపములను త్తమించును ?

136. నిశ్చయముగ ఇట్టి సజ్జనులకే భగవంతుడు త్తమార్పణము బహుమతిగా ననుగ్రహించును. (అంతేకాదు వారికొఱకు) స్వచ్ఛమగు నిర్మలు ప్రవహించుచున్న స్వర్గోద్యానము నిత్యనివాసమునకై (ప్రసాదించును.) (భగవత్సార్గమున) పనిచేయువారికి కలుగు ఫలమెంత శ్రేష్ఠమైనది !

137. చూడుడు. మీకు పూర్వము కూడ ప్రపంచములో (జాతుల జీవన్మరణముల, ఔన్నత్య పతనముల) నియమములు, జీవిత విధానము లుండెను. (అదే ధర్మమిప్పుడును పనిచేయుచున్నది మీరుకూడా దానికే లోనైయున్నారు.) మరి దేశాటనము చేయుడు. (భగవ దాజ్ఞలను) ధిక్కరించినవారిగతి తుదకేమైనదో చూడుడు.

138. ఇది మానవుల కొక స్పష్టమైన బోధన; సన్మార్గ ప్రవర్తకులకిది మార్గదర్శకమును, ఉపదేశమునునై యున్నది.

139. మీరు ధైర్యమును కోల్పోకుడు, దుఃఖింపకుడు; మీరు పూర్తిగా విశ్వాసవంతులే యైనచో అందరికంటె మీదే పైచేయియగును.

140. మీరు (ఒహోద్ యుద్ధరంగమున) గాయపడి యుండినచో మీ శత్రువులకుకూడ (బదర్ యుద్ధరంగమున) అట్టిగాయములే తగిలెను. (అట్టిదో మీ రా పరాజయమున కింత భిన్నులగుచున్నారే ?) వాస్తవమేమనగా (జయాపజయముల) కాలములను (ఒకప్పుడొక పక్షమునకును మరొకప్పు డింకొక పక్షమునకును) మేము మార్చుచుందుము. (అంతేగాని దీనికొఱకు దుఃఖింపబిలెదు.) మరియు (ఈ పరాజయము ఉపాయహీనమును కాదు) ఎందుకనగా దీనివలన ఎవరు నిజమైన విశ్వాసము కలవాడో

(ఎవరుకారో) తేలెను. (అది వారికొక పరీక్షయైనది) భగవంతుడు దీనికి మిమ్ములనే సాక్షులుగా గ్రహించెను. భగవంతుడు దుర్మాద్గులను ప్రేమింపడు. ౮

141. (దీనివలన) విశ్వాసపంతుల నుండి వంచకులను తొలగించుటయు, విశ్వాసహీనులను నశింపజేయుటయు నైనది.

142. (ఓ విశ్వాసపంతులారా : కేవలము విశ్వసించితిమని చెప్పినంత మాత్రమున) మీరు స్వర్గమును ప్రవేశింతురనుకొందురా? (స్వకర్మలచే తమ విశ్వాసముయొక్క దార్ధ్యమును విరూపింప నవసరము లేదందురా?) అట్లా మిమ్ములను పరీక్షించి ఎవరు భగవన్నార్థమున పూర్తిగ శ్రమించువారో, ఎవరు కష్టకాలములందు నిశ్చలమనసుగై యుండువారో చూపుకాల మింకను రానైనలేదు.

143. మరణము నెదుర్కొను సమయము రాకపూర్వము (భగవన్నార్థమున) మరణించుటకు మీరు వివేకవంతులగుచుండిరి. మరి మరణము మీ కన్నులముందు వచ్చినప్పుడు మీరు చూచుచు నుండి పోయిరి !

పద్మనైదవ ఖండము

144 మొహమ్మద్ కేవల మొక ప్రవక్త మాత్రమే. అతని ముందెంతో మంది ప్రవక్తలు గడచిపోయిరి. అట్టిచో (మొహమ్మద్) ఒకసారి చనిపోయిన గాని మరణించిన గాని మీరు వెను జూపుదురా? అట్లు వెను జూపినవాడు (తనకు తానే నష్టపరచుకొనుచున్నాడు.) భగవంతుని కేమాత్రము నష్టము కల్గింపడు. (అట్లు తమ ధర్మము నేమిట) కృతజ్ఞులై యుండువారిని భగవంతుడు బహుమానించును. ౯

145. భగవదాజ్ఞ లేనిచే ఏ ప్రాణియు మరణింపడు. (ప్రతిప్రాణి కొఱకును జీవిత) కాలము నిర్ణయింపబడినది. (మరి మరణభీతిచే మీ రేమి వెనుకకు మరలిరి?)

ఎవడు ఐహికలాభము నిచ్చించునో వానికి ఐహిక ఫల

మిత్రము. అట్లుగాక ఆముష్మిక ఫలము నాశించు వానికి ఆముష్మిక ఫలమే ప్రసాదించబడును. కృతజ్ఞులై యుండువారిని మేము బహుళ రింతుము.

146. మున్ను ఎందరు ప్రవక్తల గూడి భగవద్భక్తిపరులు (భగవద్భక్తమున) యుద్ధము చేయలేదు? వారికి భగవద్భక్తమున వీలైన కష్టములు వచ్చినప్పుడు వారు ధైర్యము గోల్పోలేరి. దుర్బల (హృదయులు) క్షాంతి, నీచులు క్షాంతి. భగవంతు డోర్పు వహించి సితప్రజ్ఞులైన వారిని ప్రేమించుచు.

147. (ఎన్ని కష్టములు వచ్చినను) వారి నోట ఈ మాటలు మాత్రము వెడలుచుండెను : “ప్రభూ ! మా తప్పిదములను త్షమింపుము. మా కర్మలలో (నీ ఆజ్ఞలకు వ్యతిరేకముగ) ఏవైన హెచ్చు తగ్గులైనచో వాటిని కూడ త్షమింపుము. (భగవద్భక్తమున) మమ్ములను చలించని పాదములు కలవారిగా నొనర్చుము. సత్యమును నిరాకరించిన ఈ ప్రజల (దౌర్జన్యము నెదుర్కొనుటకై) మాకు తోడ్పడుము.”

148. (విశ్వాసమునందును, సత్కార్యచరణమునందును ఇంత నిశ్చల చిత్తులైన) వీరికి భగవంతుడు ఐహిక ఫలమును చేకూర్చుటయే కాక (అంతకంటెను) ప్రశస్తమగు పారలౌకిక ఫలమును ప్రసాదించెను. సత్కార్యచరణ పరులను భగవంతుడు ప్రేమించును.

సదాకరణ ఖండము

149 ఓ విశ్వాసవంతులారా ! (శత్రువుయొక్క బలమునుచూపి మిమ్ములను భయపెట్టి యుద్ధమునందు పాల్గొన వలదని మీకు బోధించు) అవిశ్వాసుల మాట వినినచో వారు సత్యమార్గమునుండి మిమ్ముల త్రిప్పి వేయుదురు. దానికి ఫలితముగ మీరు (విజయమోక్షముల మార్గమును విడిచి) పతితులై నష్టపోదురు.

150. (ఈధర్మ శత్రువులు మీమిత్రులు కాజాలరు) మీ పోషకుడు అల్లా : యొక్కడే. (మరి భగవంతునందే మీ సమస్తాశల నుండుడు) సహాయులలో భగవంతుడే ఎక్కువ సహాయము చేయువాడు.

151. సత్యమును నిరాకరించు వారి హృదయములలో మేము త్వరలో అడలు పుట్టింతుము. ఎందుకనగా వారు అల్లాహ్ సమానులను కల్పించి (వారిని కొలుచుచున్నారు) (అట్లుచేయుటకు వారి కడ) భగవంతుడెట్టి అధికారమును పంపియుండలేడు. (ఐనను అట్లు పూజించు) వారి నివాసము నరకాగ్ని. దుర్మార్గుల నివాసము కరోరమైనది.

152. భగవంతుడు తన సహాయ వాగ్దానమును పూర్తి చేసెను. అప్పుడు మీరు భగవదాజ్ఞచే శత్రువులను వధించుచుండిరి. (మీరు అన్నివిధముల జయమును పొందుచుండిరి) కాని మీకు అత్యంత ప్రിയమగు విజయము లభించిన పిదప మీరు దుర్బల హృదయులై (మీకివ్వబడిన) ఆజ్ఞను గుఱించి మీలో మీరు వివాద పడసాగిరి. (ఒక వక్షమువారు 'ఇప్పుడు రంగముపై నిలువవలసిన అవసరమేమున్నది?' అనిరి. మరొక వక్షమువారు 'కాదు. మేము చివరివరకు స్థిరులమై యుద్ధమున నిల్చి యుండు' మనిరి) తుదకు (తమ నాయకుడైన ప్రవక్త) ఆజ్ఞానుసారము వర్తింపరైరి.

మీలో కొందరు ఈ ప్రపంచమును (దోపిడి సామగ్రిని) ఆశించిరి. మరికొందరు పారలౌకిక సుఖమునే ఆశించిరి. అప్పుడు భగవంతుడు మిమ్ములను శత్రువులకు విముఖుల నొనర్చి మిమ్ము (దీనివలన) పరీక్షింప గోరెను. (ఈవిధముగ మీ విజయము వరాజయముగ మారెను.) మీరిట్లు చేసినను భగవంతుడు మీతప్పిదమును తుమించెను. విశ్వాస వంతులయెడ భగవంతు డపార కృపను చూపును.

153. మీరు (యుద్ధరంగమునుండి అడలిపోయి) మరొకరిని వెనుక తిరిగి చూడకుండనైతము పారిపోవుచుండిరి. మీప్రవక్త మిమ్ములను వెనుకకు పిల్చుచుండెను. (మీకు గుణపారముగ నుండుటకై) భగవంతుడు మీకు దుఃఖముపై దుఃఖము కల్గించెను. (ఇకముందు) మీచేతుల నుండి జారిపోయిన దానికొకటకు దుఃఖంపకుడు. వచ్చిన (దుఃఖమున కను) వాపోవకుడు. మీరు చేయుచున్నదంతయు భగవంతుడెఱుగును.

154. దుఃఖము తర్వాత భగవంతుడు మీకు శాంతిని ప్రసా

దించెను. మీలో కొందరు (హుత్తిగ నిర్భీతులై) నిద్రచే మైమరచిరి. మరి కొందరకు ప్రాణభీతి వదలనేలేదు. వారు భగవంతునిగూర్చి అంధకారయుగమునం దెట్టి మూఢభావములు కల్గియుండిరో అట్టి భావములనే ప్రకటింపసాగిరి. వీరిట్లనిరి : “ఈ జరిగినదానిలో మా అధికార మేముండెను ?” (ఓ ప్రవక్త : వారితో) ఇట్లనుము : “అధికారము సర్వస్వమును భగవంతునకే కలదు. (భగవంతుడే ప్రతివిషయమునను కార్యకారణసంబంధమును కల్పించినాడు.)” (వాస్తవ మేమనగా) వారి హృదయములలో ఉన్నదానిని వారు నీతో చెప్పక దాచియుంతురు. వారిట్లు చెప్పుదురు : ‘(ఆ వ్యవహారములో) మాజ్ఞోక్యమేదైన యుండి యుండినచో మేము వధింపబడక పోదుము’ (ఓ ప్రవక్త : వారితో ఇట్లు) చెప్పుము : ‘మీరు మీ ఇండ్లయందుండి పోయియుండినను (యుద్ధము నందు) వధింపబడ నిర్దేశింపబడినవారు ఇల్లువిడిచివెళ్లి తమ నిర్జీత వధ్యస్థలమును తప్పక చేరియుందురు.

(ఒహోద్ యుద్ధములో జరిగినదంతయు భగవదిచ్చ ననుసరించి జరిగినది) దానివల్ల మీ హృదయములలో దాగియున్న భావములకు ఒకపరీక్ష కల్పించుటయు మీ హృదయములలో పెరిగిన అపవిత్రతను తొలగించుటయు భగవదిచ్చయై యుండెను. హృదయములలో గుప్తమై యున్నదంతయు భగవంతు డెఱుగును.’

155. ఇరుపక్షముల సైన్యములు ముఖాముఖి ఎదుర్కొనిన నాడు మీలో వెనుజూపి పారిపోయినవారు వారి దౌర్బల్య కారణమున సైతాను వారిని దారితప్పించెను. (అంతేకాని వారి విశ్వాసములో కొడువకల్లలేదు) నిశ్చయముగ భగవంతుడు వారిని ఊమించెను. భగవంతుడు మహాక్షమి. (మానవుని తప్పులను దౌర్బల్యములను) ఎక్కువగ సహించువాడు. ”

సదునేడవ ఖండము

156. ఓ విశ్వాసవంతులారా ! అవిశ్వాసమార్గము నవలంబించినవారు తమ బంధువులుప్రయాణము కట్టిపోయినప్పుడును, యుద్ధము

చేయబోయినప్పుడును వారిని గుఱించి (ఇట్లందురు) : “వారు (ఇట్లు విడిచిపెట్టిపోకయు, యుద్ధము చేయకయు) మాతో ఉండి యుండినచో చావక ఉండియుందురు. (వారి నెవ్వరు) వధింపకుండ నుందురు.” ఓ విశ్వాసవంతులారా! మీరు వీరివలె కాకుండు (భగవంతునియందు భక్తివిశ్వాసములు గల వారికిట్టి భయమే యుండదు ఐనను మీకిట్లుపదేశ మొనర్చుటకు కారణము మీ నిర్భయత్వమును, విశ్వాసదార్ధ్యమును, నిశ్చలతను చూచి) అవిశ్వాసుల హృదయములలో మచ్చరపు మచ్చపడునట్లు చేయుట. (జ్ఞాపక ముంచుకొనుడు.) మరణము, జీవితము కూడ భగవంతుని హస్తగతములు. మీరు చేయునదంతయు భగవంతుడు చూచుచునే యున్నాడు.

157. ఒకసారి మీరు భగవన్నార్గమున చనిపోయినను, వధింపబడినను, (అవిశ్వాసులగు) వీరు గడించి కూడబెట్టియుంచిన దానికంటె భగవంతుడు ప్రసాదించిన త్నమాకారుణ్యములు శ్రేష్ఠతరమైనవి.

158. మీరు చనిపోయినను, వధింపబడినను భగవంతుని సమక్షమున మీరందరు సమావేశపరుపబడుదురు.

159. (ఓ ప్రవక్తా!) వీరియెడ నీవితదయతో ప్రవర్తించుటయు వారిపై భగవంతుని దాక్షిణ్యమే. నీవు వారియెడ కటువుగను, హృదయకాఠిన్యముతోడను ప్రవర్తించియుంటివా వారందరు నీకడ నుండి పారిపోయి యుందురు. అందుచే వారి తప్పులను త్నమింపుము. వారిని సంరక్షింపుమని (భగవంతుని) ప్రార్థింపుము. (యుద్ధము, శాంతి మున్నగు) ముఖ్య విషయములలో వారితో మంత్రణముసేయుము. మీరేదేని విషయమున నిశ్చయించుకొనినచో భగవంతునియందు నమ్మకముంచుడు. (మీరు నిశ్చయించుకొనినదానిని తప్పకచేయుడు.) తను నమ్మియుండు వారిని భగవంతుడు ప్రేమించును.

160. భగవంతుడు మీకు సహాయము చేసినచో మిమ్ముల నెవ్వరును ఓడింపలేరు. అట్లుకాక భగవంతుడే మిమ్ములను విడిచి

వైచేనా అతని తర్వాత మీకు ఎవరు సహాయము చేయగలరు ? అందుచే విశ్వాసవంతులు భగవంతునే నమ్ముకొని యుండవలెను.

161. భగవంతుని ప్రవక్త ఎన్నడును విశ్వాస ద్రోహము చేయడు. విశ్వాస ద్రోహము చేయువాడు (లోకుల కన్నులలో ఎంత కారము కొట్టినను) తుడిచినమునాడు (తన విశ్వాసద్రోహమును) దాచి యుంచలేడు. దాని నత డక్క-డకు తెచ్చును. నాడు ప్రతిజీవియు తాను గడించిన దాని ప్రతిఫలమును పూర్తిగ పొందును. ఎవరికిని నాడు అన్యాయము జరుగదు.

162. భగవంతుని సంతోషకరచు మార్గము నవలంబించిన వాడును, (తన దుష్కార్యములచే) అల్లాః ఆగ్రహమునకు పాత్రుడైన వాడును ఒకటే ఎట్లగుదురు ? (అల్లాః ఆగ్రహమునకు పాత్రుడైన) వాని నివాసము నరకము. అది ఎంత దుష్టనివాసము !

163. వారు భగవంతుని సమక్షమున వివిధ తరగతులుగ నున్నారు. ఎవరి కర్మ లెట్టివో వారి (నావిధముగ) భగవంతుడు చూచుచున్నాడు.

164. వారి నుండియే ఒక ప్రవక్తను పుట్టించుట విశ్వాస వంతులకు భగవంతుడు చూపిన మహాదనుగ్రహము. (ఆప్రవక్త) వారికి భగవత్ప్రీతిమగు వాక్కులను వినిపించుచున్నాడు; వారిని (సమస్తదోషములనుండియు) పరిశుద్ధుల నొనర్చుచున్నాడు; భగవద్గ్రంథము బోధించుచున్నాడు, జ్ఞానము నిచ్చుచున్నాడు. అంతకు ముందు వారు స్పష్టమగు దౌష్ట్యమున మగ్నులై యుండిరి.

165. (ఓహోద్ యుద్ధరంగమున) మీ కొక ఆపద తటస్థించి నప్పుడు— (బదర్ యుద్ధరంగములో) మీ శత్రువులపై ఇంతకు రెండింతలు ఆపద మీరు తెచ్చిపెట్టియుండిరి. (ఐనసు) మీరిట్లు మొరపెట్టుకొంటిరి : “ఈ (ఆపద మాపై ఎక్కడనుండి) వచ్చిపడినది ?” (ఓప్రవక్తా బరీత్) ఇట్లనుము : (ఆపద ఐతే వచ్చిపడిన మాట వాస్తవమే. కాని) మీరు

చేతులతో తెచ్చి పెట్టుకొన్నదే కదా ఇది. (మీరు దౌర్బల్యము చూపక, భగవదాజ్ఞోల్లంఘనము చేయకపోయినచో ఈ అపద తటస్థింపకుండెడిది.) జ్ఞాపకముంచుకొనుడు, భగవంతుని శక్తికి సమస్తమును లోబడియున్నది.

166-7. రెండు సైన్యములు ఒకదాని నొకటి (ఒహోద్ యుద్ధరంగములో) ఎదుర్కొనినప్పుడు జరిగినదంతయు భగవదాజ్ఞానుసారమే జరిగినది. (జియాపజయముల నియమ మిదే విధముగ విర్తయింపబడినది.) విశ్వాసవంతుల పరీక్షకై ఈసంఘటన జరిగినది. వంచకులకు కూడ (ఇదొక పరీక్ష.) దీనివల్ల వారి వంచకబుద్ధి (తెలిసి పోయెను.)

“రండు; భగవన్మార్గమున (బయటకు వచ్చి) యుద్ధముచేయుడు; లేదా (పట్టణములో ఉండి దానిపై కత్తువులదాడి) జరుగకుండ చేయుడు” అని వారితో చెప్పబడెను.

(దానికి వారిట్లు జవాబు) చెప్పిరి: “యుద్ధము తప్పక జరుగునని మాత్రము తెలిసియుండినచో* మేము తప్పక మీకు తోడ్పాటుండుము.” (ఈ మాటలు వారన్న) రాడు వారు విశ్వాసమునకంటె అవిశ్వాసమునకే ఎక్కువ చేరువనుండిరి. వారు పైకి చెప్పు ఈమాటలు నిజముగ వారి హృదయములలో లేనివి. వారు (తమ హృదయములలో) దాచునదంతయు భగవంతు డెఱుగును.

168. తాము (యుద్ధరంగమునకు పోక) ఇండ్లలోనుండి (యుద్ధరంగమునకు పోయిన) తమ సోదరుల నుద్దేశించి వారిట్లందురు: “వారు మామాట వినియుండినచో వధింపబడకుండ నుందురు.” (ఓ ప్రవక్తా: వారితో) ఇట్లు చెప్పము: “మీరు చెప్పుచున్నది నిజమే యైనచో మీకు మృత్యువాసన్నమైనప్పుడు దానినుండి తప్పించుకొనుడు.”

169. (ఓ ప్రవక్తా:) భగవన్మార్గమున వధింపబడిన వారిని గురించి వారుచనిపోయిరని భావింపకుము. వారు బ్రతికియేయున్నారు.

* ‘మాకు యుద్ధముచేయుటయే వచ్చియుండినచో’ అనియు, ‘యుద్ధమే జరిగినచో’ అనియు మాడువిధముల దీని అర్థము చెప్పవచ్చును.

వారు తమ భగవంతుని సమక్షమున (ఆధ్యాత్మికమగు) ఆహారమును బడయుచున్నారు.

170. భగవంతుడు అనుగ్రహముతో ప్రసాదించినదానితో వారు * సుఖముగనున్నారు. వారితో ఇంకను (వెళ్ళి) కలియక ప్రపంచమున వారి వెనుక దిగబడినవారు కూడ — వారి కెట్టిభయశోకములును లేవని సంతోషముతో నున్నారు.

171. వారు భగవంతుని ప్రసాదమునకును అనుగ్రహమునకును ఆనందపరవశులగుచున్నారు. విశ్వాసవంతుల సత్కార్యముల ఫలమును భగవంతుడు వ్యర్థమొనర్పడు.

పదునెనిమిదవ ఖండము

172. భగవంతునియొక్కయు, అతని ప్రవక్తయొక్కయు పిలుపునకు తలయొగ్గి తుతగాత్రులయ్యు యుద్ధమునకు సిద్ధపడిన వారిని, వారిలో సత్కార్యాచరణపరులును, దైవభీతిపరులును అగు వారిని భగవంతుడు బహూకరించును.

173. వీరితో కొందరిట్లనిరి: “వారు (మీ శత్రువులు) మిమ్ములను ఎదుర్కొనుటకై (ఒకపెద్ద సైన్యమును) కూడబెట్టినారు. అందుచే వారికి భయపడుడు (వారి నెదుర్కొనుటకు బయటకురాకుడు)” (కాని ఈ మాట విని వారు భీతావహాలగుటకు బదులు) వారివిశ్వాసము మరియు దృఢతరమాయెను. వారు (నిర్భయమై) ఇట్లు చెప్పసాగిరి: “మాకు అల్లా (ఆశ్రయముండిన) చాలును. (భగవంతుడు) అత్యుత్తముడగు వ్యవహర్త. (మా వ్యవహారములను చక్కబెట్టుటకు భగవంతుని కంటె మంభి వ్యవహర్త మాకులేడు.)

174. (తర్వాత నిర్భీతులై యుద్ధరంగమునకు బయలుదేరి) వారు భగవంతుని బహుమానమును, అనుగ్రహమును బడసి (విజయముతో) మరలిరి. వారి నెట్టిబాధయు స్పృశింపలేదు. వారు భగవంతుని ఇష్ట

* అనగా భగవన్మార్గమున మరణించిన యోధులు.

మున్నకై పాటుపడిరి. (ఇది భగవదనుగ్రహము) భగవంతుడు గొప్పగా అనుగ్రహము చూపువాడు.

175. దుష్టుడగు నైతానే తన మిత్రులకు భయపడు డని మిమ్ముబోధింపవచ్చును. మీరు విశ్వాసవంతులైనచో వారికిని, (నైతాను అనుయాయులకును) భయపడక నాకే భయపడుడు. (మీరు భగవంతునకు మాత్రమే భయపడినచో మిమ్ములను ఈ ప్రపంచపు ఏ కక్తియు భయపెట్టజాలదు.)

176. (ఓ ప్రవక్తా!) తొందరపడి అవిశ్వాసమార్గమున పోవు వారిని చూచి ఖిన్నమనస్థులు కాకుడు. వారు భగవంతుని దేమియు చెఱువజాలరు. (వారు తమకు తామే నష్టపడుచున్నారు.) పరలోకమున (అక్కడి పౌఖ్యములందు) వారికెట్టి భాగమును లభింపజేయకుండుట భగవంతు నిష్టము. తుదకు వారికి ఘోరశిక్షకలదు.

177. విశ్వాసమును అమ్మి, అవిశ్వాసమును కొనువారు భగవంతున దేమియు చెఱువజాలరు. వారికి దుఃఖకరమగు శిక్షకలదు.

178. మేము అవిశ్వాసులకిచ్చు గడువు తమకు మంచిదేయని వారు అనుకొనకుండురు గాక! (తమకిచ్చిన అవకాశమును పోగొట్టుకొని దుర్మార్గముననే యున్నచో) వారి పాపములు (మరింత) హెచ్చుటకే మేము గడువు నొసగెదము. (తుదకు) వారికి లజ్జాకరమగు శిక్షకలదు.

179. పవిత్రులను అపవిత్రులనుండి వేరుపరచునంతవరకు విశ్వాసవంతులను ఇప్పుడు మీకున్న (దుస్థితియందే) భగవంతుడు విడిచిపెట్టడు.

అతీంద్రియములగు విషయములను (సామాన్యులగు) మీ (యందర)కు తెలియజేయుట భగవంతుని విధానము కాదు. (కాని ఈ రహస్యవిద్యను ప్రసాదించుటకై) భగవంతుడు తనప్రవక్తలలో ఇష్టము వచ్చినవారిని ఎన్నుకొనును. ౧౩

అందుచే (ఓ వంచకులారా!) భగవంతుని, అతని ప్రవక్తలను విశ్వసించు. (ఇప్పుడైనను మీరు పశ్చాత్తాపపడి) విశ్వాసము కుదుర్చుకొని, సత్కార్యాచరణ పరులైనచో మీకు మిక్కిలి గొప్పఫలము లభించును.

180. భగవంతుడు తన అనుగ్రహముచే ప్రసాదించిన (ధన భాగ్య విద్యా) సంపదలను దానముచేయునెడ లోభము చూపువారు ఆ లోభబుద్ధి తమకు లాభకరమని అనుకొనకుండురు గాక! వాస్తవముగ అది వారికి (నష్టము కలిగించు) ఒక దుర్గుణము. ఏసంపదను వ్యయపరచుటయం దిక్కడ లోభించిరో, ఆ సంపదలు (వారికి కాప్తియగునట్లు) తుదిదినమున వారి మెడలకు సంకెళ్లుగా చేయబడి వ్రేలాడగట్టబడును. (జ్ఞాపక ముంచుకొనుడు. ఇది నాది, అది నాది అని మీ రనుకొనుచున్న దేదియు వాస్తవముగ మీది కాదు.) భూమ్యాకాశము లందున్న సర్వస్వమును భగవంతునిసొత్తే (అని మరువకుడు.) మీరు చేయుచున్న దంతయు భగవంతుడెఱుగును. ౧౯

సందౌమ్మిదన ఖండము

181. “మాటిమాటికి దేవునిపేర దాన మర్పింపబడుచున్నది. కాబోలు) భగవంతుడు యాచకుడు, మేము ధనికులము” అని చెప్పువారి ఎత్తి పొడుపును నిశ్చయముగ భగవంతుడు వినియేయున్నాడు. వారి ఈ మాటలను మేము వ్రాసియుంతుము. (అంతేకాదు;) వారు (సన్మార్గము నుపదేశించు) ప్రవక్తలను అన్యాయముగ వధించినదియు (వ్రాసియుంతుము.) (వారి ఈ కర్మలు పరిపాకమైన పిదప) “దుఃఖభాజకమైన ఈ సర కాగ్నియొక్క శిక్షను చవిచూడుడు” అని మేమందుము.

182. మీ రింతకుముందు మీ చేతులతో చేసుకొనినదాని ఫల మిది. అంతేకాని భగవంతుడు తన సేవకులను హింసింపడు. ౨౦

183. “అగ్నిచే గ్రసింపబడిన హవిస్సును తెచ్చినగాని ఎట్టి ప్రవక్తనైనను విశ్వసించ వలదని షూకడ భగవంతుడు వాగ్దా

నము గైకొనినాడు.” అని చెప్పువారితో (ఓ ప్రవక్తా!) ఇట్లనుము :
 “నాకు పూర్వము స్పష్టమగు చిహ్నములతోడను, మీ రడుగుచున్న
 దానితో పైతము ప్రవక్తలు వచ్చిరి. మీరు సత్యమే పలుకుచుండి
 నచో వారిని మీరేల వధించిరి? (చెప్పుడు)”

184. (ఓ ప్రవక్తా!) ఇప్పుడు మీరు నిన్ను నిరాకరించుచున్నచో
 (అది మీరికి క్రొత్తకాదు. మీరు నిరాకరించినది విన్నొక్కనినే కాదు.) నీకు
 పూర్వము స్పష్టమగు చిహ్నములతోడను, (జ్ఞానపూర్ణమగు చిన్నచిన్న)
 గ్రంథములతోడను, (ధర్మ) ప్రకాశకమగు గ్రంథముతోడను
 వచ్చిన ఎందరో ప్రవక్తలు మీరే నిరాకరింపబడిరి.

185. (ఓ విశ్వాసపంతులారా! జ్ఞాపకముంచుకొనుడు.) ప్రతిప్రాణియు
 చావు చవిచూచి తీరవలెను. మీరు చేయు కర్మఫలమును (మరణా
 నంతరము) తుదిదినముననే పూర్తిగా పొందుదురు. ఎవడు ఆ నాడు
 సరకాగ్నినుండి దూరముగ తొలగింపబడి స్వర్గోద్యానమున ప్రవే
 శము పొందునో అతడే సాఫల్యభాగ్యము నందినవాడు. ఈ ఐహిక
 జీవితము (విషయవాంఛలతోకూడిన) మోసపు సామగ్రిగాని వేరొండు
 కాదు. ౧౦

186. మీఠనములతోడను ప్రాణములతోడను మీరు తప్పక,
 పరీక్షింపబడుదురు. మీకు పూర్వము భగవద్గ్రంథమును పొందిన
 వారియొక్కయు, బహుదైవతారాధకులయొక్కయు తిట్లు తినవలసి
 వచ్చును. మీరు ఓర్పు వహించి దౌష్ట్యమునుండి తొలగి చరిం
 పుడు నిశ్చయముగ ఇది మిక్కిలి మనోదార్థ్యముతో కూడిన విష
 యము.

* కొందరు ప్రవక్తలు చిన్న చిన్న ధర్మగ్రంథములను, కొందరు పెద్ద ధర్మ
 గ్రంథములను ఆయాకాలముల అవసరములను బట్టి తెచ్చిరిని ఇక్కడ భావము.

“జబూర్” అనగా “పలకలు” లేక “వ్రాయబడిన పలకలు” అని అర్థము.

“జబూర్” దావుడు ప్రవక్తకు ప్రోత్సహన గ్రంథము పేరు
 ఇక్కడ ‘జబూర్’ అను శబ్దమునకు ధర్మగ్రంథములని అర్థము.

187. భగవద్గ్రంథము ఎవరికి ప్రసాదించబడెనో భగవంతుడు వారి కడ (ఈవిధమగు) సమయము గైకొనెను:

“(ఈగ్రంథములో నున్న సర్వవిషయములను) మానవు లందరకు బాగుగాబోధించి చెప్పుడు. (భగవద్గ్రంథమును) దాచకుడు ”

కాని వారు భగవద్గ్రంథమును (ఉపేక్షిభావముతో) వెనుకబడ వైచిరి. దానిని సీచమగు మూల్యమునకు అమ్మివైచిరి. (సత్యము నిట్లు విక్రయించుటవల్ల వచ్చిన) ఈ మూల్యము ఎంత దుష్టమైనది !

188. (ఓ ప్రవక్తా !) తమ చేష్టలకు సంతోషించుచు తాము ఎన్నడును చేయని కార్యములకు ప్రశంసించబడవలెనని కోరు వీరు (రాబోవు) శిక్షనుండి తప్పించుకొనగలరని అనుకొనకుము. వారికొకకు దుఃఖదాయకమగు శిక్ష కలదు.

189. భూమ్యాకాశముల రాజ్యమంతయు భగవంతునిదే. సమస్తవస్తువులపైనను భగవంతున కధికారమున్నది.

ఇరువదియవ ఖండము

190. భూమ్యాకాశముల సృష్టిలో, రాత్రింబగళ్ల మార్పులో నిశ్చయముగ బుద్ధిమంతులకొకకు (భగవంతుని) చిహ్నములు కలవు.

191. నిలిచియుండియు, కూర్చొనియుండియు, (ప్రక్కలపై) పరుండియు భగవన్నామ చింతనము చేయువారు భూమ్యాకాశముల సృష్టినిగూర్చి తరచి, ఆలోచించి (ఇట్లందురు) :

“ప్రభూ ! ఇదంతయు నీవు వ్యర్థముగ సృష్టించవైతివి. నీవు పరిశుద్ధుడవు. (నీవుచేయు ఏదియు వ్యర్థముగాని, దోషయుతముగాని కాకాలదు.) (ప్రభూ !) మమ్ములను సరకాగ్నియొక్క దుఃఖమునుండి రక్షింపుము.”

192. “ప్రభూ ! నీవు సరకాగ్నియందు ఎవనిని ప్రవేశింపజేసి తివో వాని నెంతయు అవమానమునకు పాల్పరచినావు. (అప్పుడు) దుర్మార్గులకు ఎవరును సహాయముచేయరాదు.”

193. “ప్రభూ! నిశ్చయముగ విశ్వాస మార్గము వైపునకు పిల్చు ఒక ఆహ్వాయకుని పిలుపును వింటిమి.”

‘మీకు ప్రభువైన భగవంతుని యెడ విశ్వసించుడు.’ (అని ఆ ఆహ్వాయకుడు పిల్చెను.)

“(మే మా పితృ విని తత్ప్రకారము) విశ్వసించితిమి. కాన, ప్రభూ! మా పాపములను క్షమింపుము. మా కుచేష్టలను కప్పి పుచ్చుము. సత్పురుషులతో మేముమరణించునట్లు వరము ప్రసాదింపుము.”

194. “ప్రభూ! నీవు మా కిచ్చెద నని నీ ప్రవక్తలద్వారా వాగ్దానమిచ్చిన వన్నియు మాకు ప్రసాదింపుము. తుదిదినమున మేము అవమానితులము కాకుండునట్లు చేయుము. నిశ్చయముగ నీవు వాగ్దానభంగ మొనర్పవు.”

195. వారి ప్రభువు వారి ఈ ప్రార్థనల నాలించెను. (అట్లు ప్రార్థనల నాలించి భగవంతు డిట్లు వెలవెచ్చెను)

“నిశ్చయముగ నేను మీలో ఎవరైనను సరే కావించిన కర్మలను వ్యర్థపుచ్చును. (చేయునది) స్త్రీ యైనను పురుషుడైనను సరే. ఎందుకన మీ రొకరినుండి యొక రుద్భవమైనవారు. (కర్మఫలముల విషయములో అందఱును సమానులే.)”

“అందుచే (భగవన్మార్గమున) తమ ఇండ్లు విడిచిపెట్టి వెళ్లి పోయిన వారియొక్కయు, ఇండ్లనుండి వెళ్లగొట్టబడిన వారియొక్కయు, నామార్గమున బాధింపబడిన వారియొక్కయు, (నామార్గమున) పోరాడి హతయైనవారి యొక్కయు (వారి సత్కృతులు వ్యర్థముకావు. అంతేకాదు వారి) కుచేష్టలను (వైతము) నేను తప్పక కప్పిపుత్తును. వారిని తప్పక నిర్ధరులు ప్రవహించు సుందరోద్వానములందు ప్రవేశింపజేతును. అది అల్లా ప్రసాదించు ఫలము. అల్లా యే శ్రేష్ఠమగు ఫలములను ప్రసాదించువాడు.”

196. విశ్వాసహీనులు (భోగభాగ్యములతో తులతాగుచు) నగరములలో విహరించుచుండుటను చూచి మోసపోకుడు.

197. వారి యా భాగ్యము తాత్కాలికము. దాని తర్వాత వారి నివాసము నరకము. నరకమెంతటి తుచ్ఛనివాసము !

198. కాని ఎవరు భగవంతునియెడ భయభక్తులుకలిగి (తమ విద్యుక్తములను శ్రద్ధాభక్తులతో నిర్వర్తింతురో) వారికొకటి నిర్మలులైన హిందు సుందరోద్యానము లివ్వబడును. వారి కందే నిత్యనివాసము కలదు. వారిప్రభువు వారికిచ్చు ఆతిథ్యమిది. అల్లాః ప్రసాదించు ఫలము అత్యంత శ్రేష్ఠమైనదేయగును.

199. భగవద్గ్రంథము ప్రసాదింపబడిన వారిలో కొందరు భగవంతునియందును, నీకు ప్రోక్షమైనదాని (సత్యగ్రంథము) యందును, వారికి (ఇంతకుముందు) ప్రసాదింపబడిన భగవద్గ్రంథమునందును విశ్వసించుదురు. వారు అల్లాః సమక్షమున వినయ వినమితాంగులైన వారు. వారు భగవదాదేశములను నీచమూల్యమునకై విక్రయించి వేయు (మూఢులవంటి) వారుకారు. నిశ్చయముగ (అట్టివారి కెట్టి భయశోకములు నంటవు.) వారిని భగవంతుడు బహూకరించును. భగవంతుడు (పుణ్యపాపఫలముల) లెక్కనుంచుటలో ఆలసింపడు.

200. ఓ విశ్వాసవంతులారా ! శ్రీమా ధైర్యస్థైర్యములను వహించియుండుడు.* దృఢనిశ్చయములై యుండుడు. నిశ్చలచిత్తులై యుండుడు. భగవంతునికే భయపడుడు. మీకప్పుడే జయశ్రీ లభించును.

* ఇక్కడ 'ఇస్మీరు' అను శబ్దమును "శ్రీమా ధైర్య స్థైర్యములు వహించియుండుడు" అని తెలిపించిరి. 'సబ్బారుక్' శబ్దమునకు "శ్రీ, ధైర్యము, స్థైర్యము, అత్యుపయోగము, నిశ్చయదార్ఢ్యముకలిగి యుండుట" అని వ్రాసిరి.

నా లు గ వ అ ధ్యాయ ము

శ్రీ లు

(అన్ని సా)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

అ ధ్యా య ము ః

స్త్రీ లు*

(అన్ని సా)

(మదీనాయం దవతరించినది. ౨౪ ఖండములు.)

(౧౭౭ సూక్తులు)

కరుణామయుడును వరప్రదాయకుడును అగు
అల్లాః నామస్మరణముతో (ప్రారంభించుచున్నాను.)

1. ఓ మానవులారా ! అల్లాః (ఆజ్ఞల నుల్లంఘించుటవలని దుష్ట
లితమున) కు భయపడుడు. (భగవంతుడు) మిమ్ముల నందరిని ఒకే
ప్రాణినుండి సృష్టించెను. అదే ప్రకృతినుండి వానికి జోడై యుండు
టకు (స్త్రీని) పుట్టించెను. వారి ఇద్దరినుండియు పెక్కండు పురుషు
లను స్త్రీలను (పుట్టించి ప్రపంచమంతటను) వ్యాపింపజేసెను. (ఈ విధ
ముగ ఒకే కలిదండ్రులనుండి ఉద్భవించినను మానవకుటుంబము వివిధజాతులుగ
వర్గిల్లి ప్రపంచమంతయు అల్లుకొనెను.) ఏ అల్లాః పేర మీరు ఒకరిపై
ఒకరికి గల హక్కులను కోరుచున్నారో అలెనియెడ భయభక్తులతో
ప్రవర్తించుచు మీ విధ్యుక్తములను నిర్వృత్తింపుడు. (మీలో ఒకరితో
నొకరికి గల) బాంధవ్యముల (విషయములో ఉపేక్షవహింపకుడు.) (వారి
హక్కులను కాపాడుడు.) భగవంతుడు మీకు సంరక్షకుడైయున్నాడు. ౯౦

2. తల్లిదండ్రులులేని అనాథుల ఆస్తిపాస్తులను (న్యాయబుద్ధితో
వారికి) ఇచ్చివేయుడు. (వారి) మంచి వస్తువులను (మీరు) తీసుకొని మీ
చెడ్డవస్తువులను వారి కియ్యకుడు. వారి ధనమును మీధనముతో కలిపి
అనుభవించకుడు. ఇట్లు చేయుట గొప్ప పాపకార్యము. ౯౧

* వ్యాఖ్యానభాగములో ఈ అధ్యాయముపై వ్రాసిన పీఠికను చూడుడు.

3. (మీరొకసారి వివాహమాడదలచినయెడల) తల్లిదండ్రులు లేని బాలికలయెడ న్యాయముతో ప్రవర్తింపజాల మను అనుమానమున్నచో (వారిని వివాహమాడకుడు) మీకు నచ్చిన (ఇతర) స్త్రీలను పెండ్లియాడుడు. (ఒకేసారి) ఇద్దరేసినిగాని, నల్లరేసినిగాని పెండ్లాడవచ్చును. (మీరు వారితో న్యాయముగ ప్రవర్తించి అందరిని సమానముగ చూడగలుగుటయు, పోషింపగలుగుటయు మాత్రము షరతు) ఒకసారి మీరు న్యాయము చేయలేమను భయమున్నచో ఒకే (స్త్రీని) పెండ్లాడుడు. లేక (యుద్ధములో ఖైదీలుగా కొనబడి) మీకు దాసీలై వచ్చిన వారిని (వివాహమాడుడు.) మీరు అన్యాయమార్గము పట్టకుండుటకై మీకిది ఉచితప్రవర్తనము. ౯౨

4. స్త్రీలకు మెహర్ ధనమును (కులద్రవ్యమును) హృదయపూర్వకముగ బహుమానముగ ఇచ్చివేయుడు. (మీభార్యలు తల్లిదండ్రులు లేనివారని వారి విస్వహాయతవలన లాభమును పొంది వారి కులద్రవ్యము నెగగొట్టకుడు.) ఒకసారి వారు స్వేచ్ఛగా అందులో కొంత విడిచిపెట్టి వైచినచో మీరు దానిని సంతోషముతో వినియోగించుకొనుడు. (అది దోషముకాదు.) ౯౩

5. భగవంతుడు ఆస్తిసాస్తులను మీకు బ్రతుకుతెరువుగా ప్రసాదించినాడు. అందుచే మీరు ద్రవ్యమును బుద్ధిహీనులగు* వారికి ఇచ్చివేయకుడు. (ఒకసారి వారు చిన్నపిల్లలైయున్నచో) వారి ద్రవ్యములనుండి వారి అన్నవస్త్రముల ఏర్పాట్లు చేయుడు. మంచి వియు, ధర్మవిహితమును అగు మాటలు వారికి చెప్పుడు. †

* ఇక్కడ “సుఖహీ” అను శబ్దమునకు ‘బుద్ధిహీనులు’ అని అర్థము. యుక్తవయస్సురాని పిల్లలు, ఉన్మాదులు, మతిస్థిరముగాలేనివారు, దుశ్శిలురు, దుష్ప్రవర్తనము చేయువారు కూడ ఈ శబ్దార్థము క్రిందికి వత్తురని ఇబ్నె కసీర్. స్త్రీలుకూడా ఈ అర్థము క్రిందికి వత్తురని కొందరి అభిప్రాయము.

(ఇబ్నె కసీర్ సం. 4 పుట 70)

† ‘వారికి విద్యాబుద్ధులు గరవుడు’ అని దీని భావము. ‘వారితో మధురముగ భాషింపుడు’ లేక ‘వారితో మంచిమాటల నాడుడు’ అనియు కొందరర్థమువ్రాసిరి.

6. తల్లిదండ్రులు లేని పిల్లల స్థితిగతులను విచారించుచు వారికి యుక్తవయస్సు* వచ్చువరకు (వారి ప్రవర్తనమును) పరీక్షించుచుండుడు. (అప్పుడు) వారిలో యోగ్యత కన్పించినచో వారి ఆస్తిపాస్తులను వారికి ఇచ్చివేయుడు.

పిల్లలు వయస్సునకు వచ్చినతర్వాత అడుగుదురను భయముచే త్వరత్వరగ వ్యర్థవ్యయమెనర్చి వారి ఆస్తిపాస్తులను, ద్రవ్యమును మ్రింగివేయకుడు. ధనికుడైనవాడు (తల్లిదండ్రులలేనిపిల్లల ధనమును) ఎంతమాత్రమును (స్వంతమునకై) వినియోగించరాదు. బీదవాడు (తల్లిదండ్రులలేని పిల్లల ధనముయొక్క వ్యవహారమైనచో) న్యాయబద్ధమగు (ఒకచిన్న) మొత్తమును వ్యయపరచుకొన వచ్చును. (అట్టి పిల్లల) ద్రవ్యమును, ఆస్తులను వారికి తిరిగి ఇచ్చివేయునప్పుడు (కొందరు) సాక్షుల నుంచుకొనుడు. (జ్ఞాపక ముంచుకొనుడు.) భగవంతుడే లెక్కపెట్టుటకు చాలును. (మీరు చేయుచున్న లెక్కలకు భగవంతుడు సాక్షియై యున్నాడనియు, భగవంతునికంటె ఎక్కువలెక్కలను చూచువా రెవ్వరును లేరనియు జ్ఞాపకముంచుకొనుడు.)

7. తల్లిదండ్రులును, దగ్గరి బంధువులును విడిచిపెట్టివెళ్ళిన ఆస్తియందు పురుషులకు భాగము కలదు; తల్లిదండ్రులును దగ్గరి బంధువులును విడిచిపెట్టి వెళ్ళిన ఆస్తియందు అదేవిధముగ స్త్రీలకును భాగము కలదు. అది చిన్నదైనను, పెద్దదైనను సరే. ఈ భాగము (భగవంతునిచే) నిర్ణీతమైనది.^{౧౪}

8. ఆస్తివిభజన సమయములో (దూరపు) బంధువులును, (మీవంశమునకు చెందిన) తల్లిదండ్రులు లేని పిల్లలు, బీదలును ఉండినచో వారికి కూడ కొద్దియో గొప్పయో ఇయ్యడు. వారితో ప్రేమతో మాట్లాడుడు.

9. (హక్కు గలవారి హక్కును భంగపరచుటకు) వారు భయపడుదురుగాక! ఒకసారి వారు బలహీనులగు సంతానమును విడిచిపెట్టి

వెళ్ళినచో వారిని గుఱించి వారెంత భయపడుదురు ! (అట్లే ఇతరుల విషయములో కూడ అని భావింపదగును.) అందుచే అల్లూకు భయపడుడు. న్యాయము క్తమగు మాటలనే చెప్పడు.

10. ఎవరు తల్లిదండ్రులు లేని పిల్లల ఆస్తిని అన్యాయముగ తిందురో వారు తమ కడుపులను నిప్పుతో నింపుకొనుచున్నారు. మరియు ప్రజ్వలితమగు అగ్నిని ప్రవేశింతురు.

రెండవ ఖండము

11. మీ సంతానము (యొక్క వారసత్వపు హక్కు) ను గుఱించి భగవంతుడు (ఇట్లు) ఆజ్ఞాపించుచున్నాడు. పురుషుడు ఇద్దరు స్త్రీలకు సమానమగు భాగమున కర్హుడు.

ఒకసారి ఇద్దరికంటె ఎక్కువమంది కూతుళ్లున్నచో వారికి వైతృకములో మూడింట రెండు పాళ్లు రాదగును.

ఒకసారి ఒక్కతే కూతురున్నచో ఆమెకు సగము భాగము రావలెను.

మరణించినవాని తల్లిదండ్రులకు ప్రతియొక్కరికి ఆరవభాగము లభించును. ఇది మరణించినవానికి సంతానమున్న పక్షమున. ఒకసారి సంతానము లేకపోయి అతని వారసులు కేవలము తల్లిదండ్రులే యైనచో తల్లికి మూడవవంతు (లభించును. తక్కినది తండ్రిది)

ఒకసారి (తల్లిదండ్రులేక) మరణించినవానికి ఒకరికంటె ఎక్కువ అన్నదమ్ములుగాని, అక్కచెల్లెండ్రుగాని ఉన్నచో తల్లికి ఆరవవంతు మాత్రము లభించును. (తక్కినది తండ్రిది.)

కాని (మరణించిన వ్యక్తి) మరణశాసనము (వ్రాసియుండినచో దాని) ప్రకారము జరిపి, (అతనిపై ఉన్న) అప్పులను తీర్చి (మిగిలినదాని నుండియే పెవిధముగ భాగించవలెను.)

(చూడుడు:) మీ తండ్రులును, మీ సంతానమును వీరిలో (ఐహికమును ఆముష్మికమును అగు) లాభమునుబట్టి ఎవరిసంబంధము మీ కన్నిటికంటె సన్నిహితమో (దానినిబట్టి ఎవరికి ఎక్కువ హక్కు లభించవలెనో, ఎవరికి తక్కువ లభించవలెనో భగవంతుడే నిర్ణయించగలడు.) అది మీకు తెలియదు. (అందుచేతనే) భగవంతుడు (ఎవరెవరి కెంతభాగము లభించవలెనో ఆయా) భాగములను ఈ విధముగ నిర్ణయించినాడు. భగవంతుడు సర్వజ్ఞుడు; ప్రజ్ఞానిధి.

12. మీ భార్యలు విడిచిపెట్టి పోయినదానిలో, వారికి సంతానము లేనిపక్షమున, మీకు సగముభాగము లభించును. సంతానమున్నచో నాల్గవభాగము (లభించును.) కాని ఈ విభాగము (ఆమె చేసిపోయిన) మరణశాసనము ప్రకారము జరిపి, (ఆమె చేసిపోయిన) అప్పులు తీర్చినతర్వాత మిగిలినదానికి మాత్రము చెల్లును.

మీరు (భర్తలు) విడిచిపెట్టిన దానిలో, మీకు సంతానము లేక పోయినచో, భార్యలకు నాల్గవభాగము లభించును. (మీకు) సంతానమున్నచో (భార్యలకు) ఎనిమిదవభాగము (మాత్రము లభించును.) మీరు చేసిన మరణశాసనము ననుసరించి జరిపి, మీరు చేసిపోయిన అప్పులను తీర్చిన పిదప (వైచెప్పిన విధమున) విభాగము జరుగవలెను.

పురుషుడైనను స్త్రీయైనను ఏదైన (ఆస్తిని, సొత్తును) విడిచిపెట్టి పోయినప్పుడు, అతనికిగాని ఆమెకుగాని తల్లితండ్రులుగాని సంతానముగాని లేనిపక్షమున, ఒక సోదరుడుగాని ఒక సహోదరిగాని ఉండిన పక్షమున (ఈవిధముగ విభాగము జరుగవలెనని) ఆజ్ఞ : సోదరీ సోదరులలో ప్రతి ఒక్కరికి ఆరవభాగము. ఒకసారి (సోదరీ సోదరులు) ఒకరికంటె ఎక్కువగనున్నచో (ఆస్తిని మూడుభాగములుచేసి అందలి) ఒక మూడవ భాగములో అందరును సమానభాగములు వేసుకొనవలెను.

కాని మరణించిన వ్యక్తి విడిచిపెట్టి వెళ్లిన మరణశాసనము ప్రకారము జరిపి, చేసివెళ్లిన అప్పులను తీర్చగా మిగిలినదానిపై

(పై నుదహరించిన విభాగము చెల్లును.) వరతు ఏమనగా (మరణశాసనము యొక్కయు అప్పుయొక్కయు) ఉద్దేశము (హక్కుదారులకు) నష్టముకలిగించుట కాకుండ నుండవలెను.

ఇది (ఆప్తి విభాగవిషయములో) భగవంతుడు ప్రసాదించిన ఆజ్ఞ : (జ్ఞాపకముంచుకొనుడు) భగవంతుడు సమస్తమును తెలిసిన వాడు. (మానవుని దౌర్బల్యమును గుర్తించి తన ఆజ్ఞలను ప్రసాదించుటలో) దాక్షిణ్యమును చూపువాడు.

13. ఇవి భగవంతు డేర్పరచిన వాద్యములు. ఎవరు భగవంతుని యొక్కయు అతని ప్రవక్తయొక్కయు ఆజ్ఞలకు బద్ధులై యుందురో అట్టివారు స్వర్గమును ప్రవేశింతురు. అందు స్వచ్ఛమైన నిర్గురులు ప్రవహించుచున్నవి. వారి కందే స్థిరనివాసము.

వీరిదే మహద్విజయము.

14. (అట్లుకాక) ఎవడు భగవంతుని యొక్కయు అతని ప్రవక్తయొక్కయు ఆజ్ఞల నుల్లంఘించి విధివిహితమగు వాద్యుల సత్రిక మించునో వాడు సరకాగ్నిని ప్రవేశించి అందే యుండును. వానికి అత్యంత అవమానకరమగు శిక్ష లభించును.

మూడవ ఖండము

15. మీ స్త్రీలలో ఎవరైనైన దుష్ప్రవర్తకురాలైనచో* (ఆమె దుష్ప్రవర్తనమునుగూర్చి) మీ నుండి సలుగురను సాక్షుల చుంచుకొనుడు. (ఆ నలుగురు) సాక్షులు సాక్ష్య మిచ్చినచో అట్టి స్త్రీలను ఇండ్లలో నిర్బంధించి యుంచుడు. మృత్యువు వారి ఆయుస్సును హరించువరకుగాని, భగవంతుడు వారికొక కేదైన మంచి మార్గము చూపించు వరకు (అట్లే కట్టి యుంచుడు).¹

* ఇక్కడ 'సాహిత' అను శబ్దమునకు 'వ్యభిచారము చేసినచో' అనియు కొంద రభిప్రాయపరిచిరి. 'స్త్రీలు స్త్రీలతో వ్యభిచరించుట' అనియు కొంద రభిప్రాయపరిచిరి. (చూ. అబుల్ కలాం, సం. 1 పుట 383.)

16. మీలో ఎవరైన ఇద్దరు పురుషులు పరస్పరము కామాసక్తులై ప్రవర్తించినచో వారిని శిక్షింపుడు. ఒకసారి వారు పశ్చాత్తాపపడి సరియైన మార్గమునకు వచ్చినచో వారిని పోనిండు. భగవంతుడు పశ్చాత్తాపపులను క్షమించువాడు; కరుణామయుడు ౯౦

17. ఎవరు అజ్ఞానముచే తప్పినర్పి, వెంటనే పశ్చాత్తాపపులగు దురో వారియెడ భగవంతుడు దయచూపును. భగవంతుడు సర్వము నెఱిగినవాడు; ప్రజ్ఞానిధి.

18. (ఎడతెగకుండ తమజీవితకాలమంతయు) పాపకృత్యములొనర్చు వారి పశ్చాత్తాపము (నిజమైన పాపభేదము) కాదు. వారిలో ఎవనికైన మృత్యు వాసన్నమైనప్పుడు వాడు “ఇప్పుడు నేను పశ్చాత్తాపపడుచున్నాను.” అనును. అవిశ్వాసులై మరణించువారి (పశ్చాత్తాపము కూడ పశ్చాత్తాపము) కాదు. వీరందరికొఱకు కఠినమగు శిక్ష సిద్ధపరుపబడియున్నది.

19. ఓ విశ్వాసవంతులారా! (మరణించిన వాని) స్త్రీలను వార సత్వముక్రింద వారి ఇష్టమునకు వ్యతిరేకముగ స్వాధీనపరచుకొనుట మీకు నిషేధింపబడినది.

మీరు స్త్రీలకు ఇచ్చివేసిన (ఆస్తియు, సొత్తయు) వారి నుండి తిరిగి తీసుకొనుటకు వారిని నిర్బంధించి యుంచకుడు. వారుస్పష్టముగ దుష్ప్రవర్తకురాండ్రైన తప్ప (వారిపై కారణ్యము చూపి, వారిని నొక్కి యుంచుటకు ప్రయత్నింపకుడు.)

స్త్రీలతో వ్యవహరించునప్పుడు దయాదాక్షిణ్యములతోడను న్యాయముతోడను ప్రవర్తింపుడు. ఒకసారి వారనిన మీకు (ఏకారణముచేనైనను) అయిష్టముగ నున్నచో (హద్దుల నతిక్రమింపకుడు.) మీకు వారిలో ఒక్క విషయము అయిష్టముగనుండిన నుండవచ్చును. కాని భగవంతుడు దానియందే మీ కెంతో శ్రేయస్సు సమకూర్చవచ్చును. ౯౧

20. ఒకసారి మీరు (మీ కిష్టములేక సంతోషపూర్వకముగ సంసారముచేయజాలక) ఒక భార్యను విడిచి ఆమెకు బదులు మరొక భార్యను పెండ్లాడ నిశ్చయించినచో, ప్రథమభార్యకు మీరు (వెండి బంగారముల) ఒకరాశియైనను (మెహర్ రూపమునను, ఆభరణాదులు గను) ఇచ్చియుండినచో (ఆమెను విడిచిపెట్టనప్పుడు) దానిలో ఎంత మాత్రమును తిరిగి పుచ్చుకొనరాదు. ఆమెపై అపవాదమును మోపి గాని, విస్మయముగు పాపమునకు గడగిగాని మీ రామె కిచ్చిన ధనమును తిరిగి సంగ్రహింప గోరెదరా ?

21. మీ రొకరితో నొకరు భార్యాభర్తలవలె వర్తించిన తర్వాత, (మీ భార్యల వివాహకాలమందు వారి హక్కులను గూర్చి మీకద) విధి పూర్వకమైన ఒడంబడికగైకొన్న తర్వాత, వారి కిచ్చిన ధనమును తిరిగి మీ రెట్లు పరిగ్రహింపగలరు ? ౯౯

22. మీతండ్రులు పెండ్లాడిన స్త్రీలను మీరు పెండ్లాడకుడు. (ఈ ఆజ్ఞ ప్రసాదించబడక) పూర్వము జరిగినదానిని పోనిండు. (ఇక ముందు జ్ఞాపకముంచుకొనుడు.) ఇది మిక్కిలి సిగ్గుమాలిన పాపకృత్యము. దుష్టముగు దురాచారము. ౧౦౦

నాల్గవ ఖండము

23. (చూడుడు) మీకొఱకు (ఈక్రింది చుట్టరికము గల స్త్రీలు) వివాహమునకై నిషేధింపబడినారు :

- మీ తల్లులు;
- మీ కూతుండ్లు;
- మీ అక్క-చెల్లెండ్రు;
- మీ తండ్రి అక్క-చెల్లెండ్రు;
- మీ తల్లి అక్క-చెల్లెండ్రు;
- మీ అన్నదమ్ముల కూతుండ్లు;
- మీ అక్క-చెల్లెండ్ల కూతుండ్లు;

మీకు పాలించిన తల్లులు
 మీ తల్లి (లేక పాలించినతల్లి) పాలుత్రాగిన అక్కచెల్లెండు;
 మీ భార్యల తల్లులు

మీ భార్యల (ఇతర భర్తలవల్ల కలిగి) మీ ఒడులలో పెరిగిన సంతానము. (వారు మీకు పుట్టకపోయినను వారి తల్లులను మీరు పెండ్లాడుటచే వారు మీకు సంతానముతో నమానమైనవారు.)

ఒకసారి వారి తల్లులతో మీరు సంగమించని పక్షమున (వారిని వివాహమాడినచో) అది పాపము కాదు.

మీకు పుట్టిన పుత్రుల భార్యలు (మీకోడండ్రు).

ఒకేసారి ఇద్దరు అక్కచెల్లెండ్రను వివాహమాడుటకూడ విషేధము.

(ఈ ఆజ్ఞ ప్రసాదించబడక) పూర్వము జరిగినదేదో జరిగినది భగవంతుడు దానిని తుల్యించును. భగవంతుడు దయాదాక్షిణ్యపూర్ణుడు.

ఐ ద వ భా గ ము

24. ఇతరుల భార్యలు కూడ మీకై నిషేధింపబడినారు. మీకు యుద్ధములో ఖైదీలుగా పట్టుబడ్డవారితో మీరు వివాహము చేసుకొనవచ్చును.

ఇది భగవంతుడు మీకై నిర్ణయించిన ధర్మము.

మీరు కోరి, వారికి మీకు గల సంపదనుండి కాపాడనిచ్చి విషయలాలసత్వమునకాక పవిత్రబుద్ధితో వివాహమాడ దలచినచో (వైన పేర్కొనబడిన) ఈ స్త్రీలు తక్కు తక్కిన స్త్రీలందరును మీకు వివాహయోగ్యులు. మీరు (వివాహమాడి) వారివలన లాభము పొంది నందుకు వారికి నిర్ణీతమగు మెహెర్ ధనమును వారి కిచ్చి వేయును. మెహెర్ ధనమును నిర్ణయించుకొని, దాని పిదప మీరు

పరస్పరము (దానిని గూర్చి) ఒడబడినచో మరేమియు బాధలేదు. భగవంతుడు సర్వమును తెలిసినవాడు; ప్రజ్ఞానిధి.

25. విశ్వాసపతులగు స్వేచ్ఛాస్త్రీలను వివాహమాడగల ధన సంపద మీకడ లేకపోయినచో యుద్ధములందు చెరబట్టబడిన విశ్వాస పతులగు స్త్రీలలో నెవతైనైన పెండ్లాడుడు. (మీకు యుద్ధమున లభించిన బానిసస్త్రీతో పెండ్లాడుట గౌరవహీనమైన పని యని భావింపకుడు. అసలు కావలసినది విశ్వాసము. ఇతరవిధములైన గౌరవములు నిజమైన గౌరవములు కావు.) భగవంతుడు మీ విశ్వాసమును ఎఱుగును. (విశ్వాసపతియగు ఒక బానిసకత్తె సత్సృష్టరక్తురాలగుటయు, గొప్ప ఇంట పుట్టిన స్త్రీ సత్సృష్టరక్తము నందు లోపముకలదిగా నుండుటయు సాధ్యము. అందుచే బానిసకత్తెయైనంత మాత్రమున వివాహమాడుటకు జంకకుడు అంతేకాక) మీరు అందరు ఒకే (మానవ) జాతికి చెందినవారు (కదా!)(మానవులగుటచే అందరు సమానులే) ఇట్టి స్త్రీలను వారి యజమానుల అనుమతితో (నిస్సందేహముగ) పెండ్లాడుడు. ఆచారము ననుసరించి వారి కుచితముగు మెహెరును వారి కిచ్చివేయుడు. వారు స్వచ్ఛమగు (వివాహ) నియమములకు బద్ధులై జీవితము గడపువారై ఉండవలెను. అంతేకాని కులటలు కా కూడదు. చాటుచాటున వ్యభిచారము చేయువారై యుండరాదు. (ఇదంతయు జాగ్రత్తగ గమనించి వారు పవిత్రులని విశ్వాసము కుదిరిన పిదప వివాహమాడుడు.)

అట్టిస్త్రీలను వివాహమాడినప్పుడు ఆ స్త్రీలు వ్యభిచరించినచో, స్వేచ్ఛాస్త్రీల కివ్వవలసిన శిక్షయందు సగము శిక్ష వారికి విధించవలెను.

(వివాహమాడనిచో) చెడునడత కలవడుదుమను భయము కల వారికి (ఈ) ఆజ్ఞ ఇవ్వబడినది. అట్లుకాక మీరు ఓర్పువహించి (అను

* అనగా నిర్దిష్టమైన మెహెర్ ధనమునుగూర్చి భార్యాభర్త లిరువురను ఒడబడి అందులో హెచ్చుక్కులు చేసికొనినగాని లేక భార్య తన భర్తయెడ తనకు గల ప్రేమచే తన మెహెర్ హక్కులో కొంతభాగమునుగాని తూర్తిగాగాని వదలుకొనినపు ఁదలుకొనవచ్చును. అట్లుచేయుట నిషేధము కాదు అని భావము.

కూరి పరిస్థితులు కలుగునంతదాక అగినచో) అది శ్రేష్ఠతరమైనది. భగవంతుడు (మానవుని దౌర్బల్యమును) త్నమించువాడు; దయాపూర్ణుడు.

ఐదవ ఖండము

26. మీకు పూర్వము గడచిపోయిన (సత్పురుషులైన) వారి మత (ధర్మ) ములను మీకు భగవంతుడు స్పష్టముగ వివరించి వారి మార్గమును మీకు చూపగోరుచున్నాడు. (భగవంతుడు) మీపై (దయా) దృష్టి బరప గోరుచున్నాడు. అల్లా: సర్వజ్ఞుడు; ప్రజ్ఞానిధి.

27. భగవంతుడు మీపై (దయా) దృష్టిబరపగోరుచున్నాడు. (మీరిప్పుడు మునిగియున్న చెడుగులనుండి విడిపడి మీరు పవిత్రులగుట భగవంతునిష్టము.) కాని విషయవాంఛల ననుసరించువారు (వారివలెనే) మీరు (కూడ విషయవాంఛలవైపునకు) పూర్తిగా ఒరిగిపోగోరెదరు.

28. అల్లా: మీ (బరువును) తేలికయొనర్ప గోరుచున్నాడు. (ఎందుకన) మానవుడు దుర్బలుడుగా సృష్టించబడినాడు.

29. ఓ విశ్వాసవంతులారా! ఒకరిసాత్తు నొకరు అన్యాయముగ పొట్టవేసుకొనకుడు. (క్రయవిక్రయరూపమైన) వాణిజ్యమున పరస్పరాంగీకారముతో (కలుగు లాభము మాత్రము అనుభవించదగినది.)

ఒకరి ప్రాణముల నొకరు హరించుకొనకుడు.*

నిశ్చయముగ అల్లా: మీయెడ దయాదాక్షిణ్యములు కలిగియున్నాడు.

30. దౌర్జన్యమునకును, అన్యాయమునకును పాల్పడి ఇట్లు చేసినచో వానిని త్వరలో నరకాగ్నియందు పడవేతును.

భగవంతుని కిది సుకరమే.

31. మీకు నిషిద్ధములగు అతినింద్యమగు (మహాపాతకముల)

* “మీప్రాణములను మీరు హరించుకొనకుడు” అనియు అర్థము చెప్పవచ్చును. అనగా ఆత్మహత్య గావించుకొనకుడు అని అర్థము వచ్చును.

నుండి మీరు తప్పించుకొనినచో, మీయందలి తక్కిన చెడుగుల నన్నిటిని తొలగించివైతును. మిమ్ములను గౌరవస్థానమున ప్రవేశింపజేయుదును.^{౧౦౦}

౩2. భగవంతుడు మీలో ఒకరిపై ఒకరికి ఆధిక్యత ప్రసాదించి (ఒకరికంటె మరొకరికి విద్యాగౌరవములు అధికముగ నిచ్చి) నాడని (ఒకరినిచూచి యొకరు) అనూయపడకుడు. పురుషులు వారు సంపాదించుకొన్న దాని ఫలితమును వారనుభవింతురు. (అట్లే) స్త్రీలు (కూడ) వారు సంపాదించుకొన్న దానిని వారనుభవింతురు. (ఇట్లు ఎవరు గడించి నది వారనుభవింతురు. ఇతరుల కున్నదని అనూయపడుటకంటె మీకు కూడ ప్రసాదించుమని) భగవంతుని అనుగ్రహమునకై వేడుకొనుడు. నిశ్చయముగ భగవంతుడు సర్వము నెఱుగును.^{౧౦౧}

౩3. తల్లిదండ్రులును, సన్నిహితబంధువులును విడిచిపెట్టిపెళ్లి న ఆస్తిలో మేము ప్రతియొక్కరికిని (లాభము కలుగునట్లు) వారసులను నియమించితిమి. మీరు గావించుకొనిన ఒడంబడికలను వాగ్దానములను అనుసరించి వారికా భాగముల నిండు.* (జ్ఞాపకముంచుకొనుడు) భగవంతుడు సర్వసాక్షి. (భగవంతుని దృష్టినుండి యేదియు గుప్తముగ నుండజాలదు.)

* “అఖదత్ ఇమానుకుమ్” అను ఇక్కడి మాటమునకు ‘మీకుడిచేతులు చేసుకొనిన ఒడంబడికలు’ అని అర్థము ఒడంబడిక చేసుకొనునపుడు చేతిపైచేయి వేయుట ఆచారము. అందుచే ‘చేతిపై చెయ్యి వేసి చేసుకొనిన ఒడంబడిక లేక వాగ్దానము’ అని అర్థమగును. నూత్తి మొదటిభాగములో వారసత్వముయొక్క నిర్ణీతభాగముల ప్రసంగమును, తరువాతి భాగములో ఒడంబడికలు వాగ్దానములు పూర్తిచేయుటను గూర్చినప్రసంగమును చేయబడినది. ఈ ఒడంబడికలందును వాగ్దానములందును భర్తలు భార్యలతో వివాహసమయమునను, తర్వాతను చేసిన వాగ్దానములు కూడ చేరును. ప్రత్యేకముగ ఈఒడంబడికలే ఇక్కడ భావమని మాలానా ఆబుల్ కలాం అబాద్, మాలావా మొహమ్మదలీగార్ల అభిప్రాయము.

(చూ. ఆబుల్ కలాం, తరుమానుల్ ఖుర్ఆన్, సం. 1, పుట 340, మొహమ్మద్ అలీ, బయానుల్ ఖుర్ఆన్ సం. 1, పుట 500)

ఆరవ ఖండము

34. పురుషులు స్త్రీలను భరించువారు. † ఎందుకనగా భగవంతుడు కొందరిని కొందరిపై ఆధిక్యతను ప్రసాదించినాడు. (ఎందుకన పురుషులు) తాము సంపాదించిన సొత్తును (స్త్రీలకై) వ్యయపరచి (వారిని పోషింతురు) ఉత్తమస్త్రీ లందుచేతనే (తమభర్తలకు) విధేయలైయుండి భగవంతుడు భద్రపరచి ఇచ్చిన తమ శీలమును రహస్యమునను పరోక్షమునను కూడ భద్రపరచుకొందురు. ౧౦౦

మిమ్ముల నెదిరించి, మిమ్ము విడిచి లేచిపోవునని మీకు భయమున్న స్త్రీలను (మనస్సువిరిగి వెంటనే విడిచిపెట్టివేయకుడు,) వారికి (మొట్టమొదట ప్రేమతోడను మెత్తదనము తోడను) అనునయించి బుద్ధిచెప్పుడు. తర్వాత వారితో శయ్యాగారమున వేరుగానుండుడు; (అంతకును వారు కుదురనిచో వారిని భయపెట్టుటకై హానికలుగనట్లు) కొట్టుడు. * అప్పుడు వారు మీ మాట వినినచో (కారిన్యము వహించి) వారిపై నేరములు మోపుటకై మార్గముల నన్వేషింపకుడు. భగవంతుడు అందరికంటె ఎక్కువ మహిమాపావిత్ర్యములతో మీ అందరిపైనున్నాడు (అని జ్ఞాపకముంచుకొనుడు). ౧౦౧

35. వారిద్దరి (భార్యభర్తల) లో విచ్ఛేదము కల్గుట తప్పదని మీకు తోచినప్పుడు ఒక మధ్యవర్తి భర్తపక్షమువానిని, ఒక మధ్యవర్తి భార్యపక్షమువానిని ఇట్లు ఇద్దరిని పరిష్కరించుటకై నియమింపుడు. వారు సమాధానపడుట కిచ్చుగించినచో భగవంతుడు వారి

† ఇక్కడ “ఖవ్యామాన” అనుమూలమునకు “ఆహారము చేకూర్చువాడును, కాపాడువాడును, స్త్రీసహజమైన అవసరములను పూర్తిచేయువాడును” అని అర్థము.

* కొట్టిన తర్వాత దెబ్బకనపడునట్లుగాని, గాయమువచ్చునట్లుకాని, ఏదేని అపయవము విరుగునట్లుగాని కొట్టరాదని శ్రీశ్రవక్త దీనిని వ్యాఖ్యానించినారు.

చిన్న చిన్న అపరాధములకు తమ భార్యలను కొట్టు పురుషులు సజ్జనులు కారని శ్రీశ్రవక్త ఉపదేశము (ఇబ్నెకసీర్. సం. 5. పుట 21.)

మధ్య అన్యోన్యతను తప్పక కల్పించును. నిశ్చయముగ భగవంతుడు సర్వజ్ఞుడు. సమస్తవిషయముల నరయువాడు.^{౧౦౩}

36. భగవంతుని సేవింపుడు. (అసమానుడైన) అతనికి సమానులను కల్పింపకుడు. తల్లిదండ్రులయెడలను, బంధువులయెడలను, తల్లిదండ్రులు లేని పిల్లలయెడలను, బీదసాదలయెడలను, బంధువులైన మీ పొరుగువారియెడలను, అపరిచితులైన మీ పొరుగువారియెడలను, సహవాసులయెడలను†, స్నేహితులయెడలను, ప్రయాణీకులయెడలను మీ స్వాధీనములో నున్న (సేవకులు, మొదలైన) వారియెడలను ఉపకారబుద్ధితో ప్రవర్తింపుడు (ధనమదముచే తల్లిదండ్రులను, బంధువులను, బీదసాదలను, ఇరుగు పొరుగువారిని నిరాదరణము చేయు) గర్విష్టులను, అహంకారపూరితులను భగవంతుడు ప్రేమింపడు.

37. లోభులను, (తమతోపాటు) ఇతరులను కూడ లోభులై యుండుడని బోధించువారిని, భగవంతుడు తన అనుగ్రహముచే ప్రసాదించిన దానిని (వ్యయపరచుటకు బదులు) దాచియుంచువారిని (కూడ భగవంతుడు ప్రేమింపడు.) (భగవత్ప్రసాదితమగు అనుగ్రహములకు కృతజ్ఞులై యుండుటకు బదులు) కృతఘ్నుల చూపువారికి అవమానకరమగు శిక్ష సిద్ధపరచబడియున్నది.

38. కేవలము ప్రపంచమునకు చూపుటకొరకు (పేరు ప్రతిష్ఠతోసము దానధర్మములపై) ధనమును వ్యయపరచుచు, వాస్తవముగ భగవంతునిపైనను తుదిదినముపైనను విశ్వాసములేనివారిని (కూడ భగవం

† “సాహెబి బిల్ జన్సి” అను ఇక్కడ మూలకబ్జమునకు “ప్రేమ” అని కొందరు వ్యాఖ్యాతలు. “అతిథులు” అని మరికొందరు.

♦ పెంపుడు జంతువులను పక్షులనుకూడ ఇంచు చేర్చవచ్చును—అనువాదకుడు

తుడు ప్రేమింపడు)* అట్టివారు నైతాను సహవాసులు. నైతాను ఎంతటి దుష్టసహవాసి !

39. (ఈదానధర్మములు చేయువారు) భగవంతునియెడలను, తుది దినముయెడలను విశ్వాసముంచి, భగవంతుడు వారికి ప్రసాదించినదాని నుండి (భగవత్ప్రీతికై) వ్యయపరచియుండిన వారికేమి (నష్టము) కలిగెడిది ? భగవంతుడు (వారు చేయుచున్నది) అంతయు నెఱుగును.

40. భగవంతుడు సత్కృతుల ఫలము నొసగుటలో అణుమాత్రమైన నన్యాయముచేయడు (అన్యాయము చేయకపోవుటయే కాదు) ఏపాటి మంచిచేసినను దాని ఫలమును ద్విగుణీకృత మొనర్చును. తాను స్వయముగ మిక్కిలి గొప్పగా బహుమానించును.

41. (ఓప్రవక్తా : తుదిదినమునాడు) ప్రతిజాతినుండియు (ఆయాజాతికి వంపబడిన ఆదేశకుడైన ప్రవక్తను) సాక్షిగా పిలిచి, నిన్నుకూడ వీరి ప్రవర్తనమునకు సాక్షిగా పిలిచినప్పుడు (వీరి స్థితి) ఏమగును ?

42. నాడు సత్యమును నిరాకరించి దుష్పథము నవలంబించి, (తమ) ప్రవక్త ఆదేశములను విననివారు (సిగ్గుచేతను, భయముచేతను అయ్యో! మేము భూమిలో పూడుకొనిపోయి) భూమి మమ్ములను కప్పివేసిన ఎంత బాగుండెడిది ! అని వాపోవుదురు. నాడు వారు భగవంతుని నుండి (తమ) ఒక్క మాటయు దాచిపెట్టలేరు.

ఏడవ ఖండము

43. ఓ విశ్వాసవంతులారా ! మత్తుగొని మీ మాటల,

* ఎందుకనగా భగవంతునియందు వారికి నిజముగ విశ్వాసమున్నచో భగవత్ప్రీతికై కాక పేరుప్రతిష్ఠలకును, లోకులకు తమ గొప్పతనమును చూపుటకును దానధర్మములు చేసియుండెడివారు కారు. అట్లే తుదిదినమునందు విశ్వాసమున్నయెడల నాడు భగవంతునిచే దానధర్మములకు ప్రతిఫలముగా ఒసగబడు బహుమానము నానించి ఆ కుక్కరిని అతడు చేసియుండువాడు కాని, లోకప్రీతికొనుట చేసియుండెడివాడు కాదని భావము.

యర్థమును మీరు గ్రహించగలుగునంతవరకు* ప్రార్థన (సమాజ) చేయ నమకట్టకుడు. అదేవిధముగ మీకు స్నానముచేయవలసిన ఆవశ్యకత కలిగినప్పుడు అట్లు స్నానముచేయనంతవరకు సమాజ చేయకుడు. మీరొకసారి బాటసారులై మార్గముననున్నచో (అది వేరుమాట. అప్పుడు మీరు తయమ్మమ్† విధి ననుసరించవచ్చును.) మీరు జబ్బుపడియున్నప్పుడును, ప్రయాణమునందున్నప్పుడును, మలమూత్ర విసర్జనము చేసినప్పుడును, స్త్రీస్పర్శ‡ చేసినప్పుడును, మీకు సీరుదొరకని పక్షమున పరిశుద్ధమైన మట్టితో (పరిశుద్ధులకండు. దానితో) మీ ముఖములను చేతులను తుడుచుకొనుడు. నిశ్చయముగ భగవంతుడు పాపములను క్షమించువాడు; మహాక్షమి.

44. భగవద్గ్రంథమునందలి ఒకభాగము ప్రసాదింపబడినవారి స్థితిని నీవు చూడలేదా? వారు (సత్యమును వదలుకొని) మార్గభ్రంశతను ఎట్లు కొనుచున్నారు! మీరు కూడ (వారివలెనే) మార్గభ్రంశులు కావలెనని వారు కోరుదురు.

45. మీ శత్రువులను భగవంతుడు బాగుగా ఎఱుగును. అల్లా: రక్షకుడగుట చాలును. అల్లా: సహాయుడగుటయే చాలును.

* మత్తుపదార్థములు వెనుక ౨ : ౨౧౯ లోను ౫ : ౯౦, ౯౧ లోను నిషేధింపబడినవి విదవ ఆధ్యాత్మమందలి నూక్తమిది —

“ఓ విశ్వాసవంతులారా! మత్తుపదార్థములు, జూదము తత్సంబంధమైనఆటలు, శిలాప్రతిమలకు బలులు, బాణములతో జోస్యము మున్నగునవి చెప్పట— ఇవన్నియు అవవిత్రములు, నైతాసుచేయు పనులు. మీరు మోక్షకాములైనచో వీటిని విడిచిపెట్టుడు. మత్తుపదార్థములచేతను, జూదము మొదలగు ఆటలవల్లను నైతాసు పరస్పర విద్వేషమును వైరములను కల్పించి మిమ్ములను భగవత్స్మరణమునుండియు, భగవద్ధ్యానమునుండి దూరమొనర్చుకొను మరి మీరు వాటిని విడిచిపెట్టరే?”

గీ : ౯౦-౯౧

† ఈ నూక్తము చివర చెప్పబడిన మంటితో పరిశుద్ధపరచుకొను విధానమును ‘తయమ్మమ్’ అందురు.

‡ దీని యర్థము ‘స్త్రీసంగమ’మని కొందరు వ్యాఖ్యాతలు. కామాసక్తితో స్త్రీని స్పృశించుటయు ఈ శబ్దార్థమున చేరును.

46. యూదులలో కొందరు శబ్దములను వాటి సందర్భముల నుండి మార్చివైతరు. (మీతో కలిసినప్పుడు) సత్యముగ మీ మతమును హేళనచేయుటకు మాటలను విరిచి శబ్దములకు పెడర్థములు వచ్చునట్లు ఇట్లు చెప్పదురు : “(మీ ఉపదేశములను) వింటిమి. వాటిని శిరసావహించితిమి” ఈ మాటలను “(మీ ఉపదేశములను) వింటిమి. కాని వాటిని మే మనుసరింపము” అను అర్థము వచ్చునట్లు వికటముగ నుచ్చరింతురు. అట్లే (ఇంక వారి అనుయాయులతో) వినుడు : భగవంతుడు మీకు చెడుమాటలను విన్నింపకుండుగాక!” అను అర్థముగల మాటను “వినుడు : మీ రీ మాటలను పెడచెవిని బెట్టుడు” అను అర్థము వచ్చునట్లు ఉచ్చరింతురు. అట్లే ‘మాయెడ సుముఖులుగండు’ అను మాటను ‘ఓ పశులకాపరీ!’ అను అర్థమువచ్చునట్లు ఉచ్చరింతురు. (వీ రీకుటితత్వమునకు పాణకాక) “మేము (మీ ఉపదేశమును) వింటిమి. మేము దాని ననుసరింతుము.” అనియు, తమ అనుయాయులతో “(ఈ ఉపదేశములను) వినుడు, (ఈ ఉపదేశములను గ్రహించిన) మమ్ము చూడుడు.” అని చెప్పియుండినచో ఎంతయో బాగుగను సత్యముగను ఉండెడిది. కాని సత్యనిరాకరణము చేసినట్టివారు భగవంతునిచే శపితులైరి. వారిలో కొలదిమందితప్ప తక్కినవారు విశ్వసించరైరి

47. భగవద్గ్రంథమును పొందిన ఓ ప్రజలారా! (మొహమ్మద్ ప్రవక్తకు) ప్రోక్షమగుచున్న ఈ గ్రంథము ఇప్పుడు మీకడ నున్నదానిని నిరూపించి చూపుచున్నది. దానిని (నిరాకరింపక) విశ్వసించు. మీ ముఖములను మార్చివైచి* మీరు వెన్ను త్రిప్పి పలాయతులగునట్లు చేయక పూర్వమును† సజ్బాతును నిరాకరించిన

* ‘మీ నాయకులను విధ్వంసమొనర్చి’ అని దీని భావార్థము.

† యూదులు నిలువనీడలేక ఒక దేశమునుండి మరొక దేశమునకు వెళ్లగొట్టబడుటయు, పూర్వకాలముననేకాక నేటివరకు యూదులు యూరప్ ఖండమున హింసించబడి ఒక దేశమునుండి మరొక దేశమునకు పలాయతులగుచుండుటయు సర్వవిధము.

వారిని శపించినట్లు శపించుటకు పూర్వమును (ఖుర్ఆనును విశ్వసింపుడు.) భగవంతుడు కావించిన ఆజ్ఞ అయితీరును.

48 భగవంతునితో సమానులను నిలబెట్టు పాపమును భగవంతుడెంత మాత్రమును తుమింపడు. ఇదిగాక మరేపాపమునైనను భగవంతుడిచ్చించుచో మన్నించును. భగవంతునితో ఎవడు సమానులను నిలబెట్టునో వాడు నిశ్చయముగ మహాపాతకము చేసినవాడు.

49. (ఓ ప్రవక్తా!) తామేపవిత్రులమని గర్వించువారిని గమనించితివా? (ఒక కులమునందును, ఒక జాతియందును జన్మించినంత మాత్రమున పావిత్ర్యము కలుగదు.) వాస్తవమేమనగా భగవంతుడు తన ఇచ్చువచ్చినవారిని (చెడుగులనుండి రక్షించి) పవిత్రులను చేయును. (ఎవరు చేసినదానికి వారికి తగు ప్రతిఫల మిచ్చుటలో భగవంతుడు) ఆవగింజంత హెచ్చుతగ్గైనను చేయడు.

50. (భగవంతుడు తమ్మా జన్మపవిత్రులను చేపెనని) భగవంతునిపై ఎట్టిఅబద్ధములను వీరు చెప్పుచున్నారో చూడుడు. (పావిత్ర్యమును, సద్గతియు విశ్వాసమువైనను సత్సవర్తనముపైనను ఆధారపడియున్నది, కాని ఒక కులమునందు గాని ఒక జాతియందుగాని జన్మించినంతమాత్రమునకాదు) వారు స్పష్టముగ పాపిష్టులనుటకు ఈనిదర్శన మొకటి చాలును.

ఎనిమిదవ ఖండము.

51. (ఓ ప్రవక్తా!) భగవద్గ్రంథమందలి ఒకభాగము మాత్రము ప్రసాదించబడిన వీరిస్థితిని గమనించితివా? వారు (ఎట్లు) దేవతావిగ్రహములను, దయ్యములను దుష్టశక్తులను (కట్టుబడి మొదలైన దుష్టమంత్ర తంత్రములను) నమ్ముచు, అవిశ్వాసులను ఇట్లనుచున్నారు: “విశ్వాసవంతులకంటె వీరే సత్యమార్గమున నున్నారు.”

52. భగవంతునిచే శపితులైనవారు వీరు. ఎవనిని అల్లాహ్ శపించునో వానికి ఎవ్వరును సహాయము చేయజాలరు.

53. (నత్యము ననుసరించు మీతో ఇంతగా వైరముబూనిన వీరికి) రాజ్యములో వదైన భాగముకలదా? అట్లుండియుండినచో వారు రవ్వంతైనను ప్రజల కిచ్చియుండెడివారుకారు. †

54. లేక, ఎవరికేని భగవంతుడు తనలనుగ్రహముచే ప్రసాదించిన దానిని చూచి వీరు ఈర్ష్యపొందుదురా? నిశ్చయముగ ఇబ్రాహీమ్ సంతతివారికి మేము భగవద్గ్రంథమును, ప్రజ్ఞాపాటవమును ప్రసాదించితిమి. వారికొక గొప్పరాజ్యమును కూడ ప్రసాదించితిమి.

55. వారిలోకొందరు అతనియందు (ఇబ్రాహీమ్ ప్రవక్తయందు)* విశ్వసించిరి. కొందరు అతనిని నిరాకరించిరి. (నిరాకరించువారికొకటకు) ప్రజ్వలించుచున్న నరకాగ్ని చాలును.

56. నా సందేశములను విశ్వసించక నిరాకరించువారిని నరకాగ్నియందు ప్రవేశింపజేతును. వారికి శిక్ష రుచి (బాగుగా) తెలియునట్లు ఎన్నిమార్లు వారి చర్మములు కాలినచో అన్నిమార్లు వారికి కొత్త చర్మములుకలిగించుచుందును.† నిశ్చయముగ భగవంతుడు సర్వశక్తిమంతుడు, ప్రజ్ఞానిధి.

57. (అట్లుకాక నా సందేశమును) విశ్వసించి, సత్కార్యచరణ శీలురైనవారికి నిర్గురులు ప్రవహించు సుందరోద్యానముల ప్రవేశింపజేతును. అండే వారికి స్థిరనివాసము. షవిత్రలగు సహచారిణులు వారికందు లభింతురు. వారికి మహత్సౌఖ్యానందములను ప్రసాదింతును.

58. (ఓ విశ్వాసవంతులారా!) మీనమ్మకముపై మీకడ దాచి

* యూదులు మహాలోభులు. వారికి రాజ్యాధికారమే ప్రసాదింపబడి యుండినచో వారెవరికైనను సురే రవ్వంత లాభము కలుగకుండ చేయుదురు. రాజ్యాధికారము లేనప్పుడే వారు నీతో ఇంతవైరము పూనియున్నారు. రాజ్యాధికారమే ఉండియుండెనా వీరింతయైనను పగబూని హింసించియుండెడివారు. అని దీనిభావము.

* మెహమ్మద్ ప్రవక్త యనియు దీని నన్వయించవచ్చును.

† వారికి నిరంతరాయమగు శిక్షలభించును,

ఉంచిన నిజ్జీవములను ఎవరికివ్వవలెనో వారికిచ్చి వేయుడని భగవంతుడు మీ కాజ్ఞాపించుచున్నాడు. (హక్కుదారుని హక్కును నిరాకరింపకుడు.) ప్రజలమధ్య తీర్పు చెప్పనప్పుడు న్యాయముతో తీర్పు చెప్పడు. భగవంతుడు కావించుచున్న ఈఉపదేశము ఎంతయు శ్రేష్ఠమైనది. నిశ్చయముగ భగవంతుడు సర్వమును వినువాడు; సర్వమును చూచువాడు.

59. ఓ విశ్వాసవంతులారా ! భగవంతునకు విధేయులై యుండుడు. భగవంతుని ప్రవక్తకు విధేయులైయుండుడు. మీలో మీపై అధికారము వహించియున్నవారికి విధేయులై యుండుడు. ఏదైన విషయమునుగూర్చి మీరు (భేదాభిప్రాయపడి) జగడమునకు దిగినచో మీరు భగవంతునివైపునకును, ప్రవక్తవైపునకును మరలుడు. (భగవదాదేశములను, ప్రవక్తయొక్క ఉపదేశములను అనుసరించి మీవివాదములను పరిష్కరించుకొనుడు) మీకు భగవంతునిపైనను తుదిదినము పైనను విశ్వాసమున్నచో (ఇదే మీకొక అచరణమార్గము,) (ఈ అచరణమునందే) మీకు శ్రేయశ్శుభములు కలవు. దీని పర్యవసానమును కూడ అత్యంత శుభప్రదమే యగును. ॥

తొమ్మిదవ ఖండము

60. (ఓ ప్రవక్తా!) నీకు ప్రోక్తమైన దానియందును, నీకు పూర్వము ప్రోక్తమైన దానియందును విశ్వసించుమని (పైకి) నమ్మజెప్ప (సయోముఖ విషకుంభములవంటి మోసగాండ్రైన) వారి స్థితిని గమనించితివా? వారు తమ జగడములను, వివాదములను తాము పూజించు శిలావిగ్రహముల కడకు తీసుకొని వెళ్లుదురు.* (ఆ విగ్రహములను) విడిచిపెట్టవలసినదిగా ఆజ్ఞాపింపబడినప్పటికిని (వారిటు చేయుచున్నారు) వారిని మార్గభ్రంశుల నొనర్చి, వారు సత్పథమునకు మిక్కిలి దూరమగుటను సైతాను కోరును.

* విగ్రహారాధకులు తమ తగువులను పరిష్కరించుకొనుటకు తమ దేవతావిగ్రహములకడకు వెళ్లి బాణములతో ఒకవిధమైన సోద చెప్పించుకొనుట ఆరేవిధాలోనూ ఇతరదేశములందును ఆచార ముండెడిది.

61. “భగవత్ప్రీతి క్షమైన ఆదేశమును, ప్రవక్తను అనుసరింపుడు” అని వారిని ప్రబోధించినప్పుడు (వయోముఖ విషకుంభముల వంటి) వంచకులగు వీరు ద్వేషముతో ముఖము త్రిప్పుకొనుటను నీవు చూచెదవు.

62. తమ ఈ ప్రవర్తనమునకు ఫలితముగ† వారిపై (శిక్షింపమైన) అపదవచ్చినచో అప్పుడు వారి స్థితి ఏమగును ? (ఓ ప్రవక్తా!) అప్పుడు వారు నీ దగ్గరకు వరు గెత్తుకొనివచ్చి దేవునిచేర బట్టుపెట్టుకొని (ఇట్లందురు:) మేము ఇదంతయు మంచికే (అనుకొని పరస్పర) సమాధానమునకై ఇట్లు చేసితిమి.”

63. (ఓ ప్రవక్తా!) వారి హృదయములందలి రహస్యములను భగవంతు డెఱుగును. వారి నంతగా గణించకుము. వారికి సదుపదేశము చేయుచుండుము. వారి మనస్సులలో అచ్చొత్తుకొనిపోవునట్లు ఉచితదేశింపుము.

64. (ఓ ప్రవక్తా! నిన్ను అనుసరించవలసినదిగా వీరికిచ్చిన ఆజ్ఞ వీరి కాక్కరికి మాత్రమే ఇచ్చిన ఆజ్ఞకాదు.) నేను ప్రపంచమునకు ఏ ప్రవక్తను పంపినను నా ఆజ్ఞానుసారము (ఆప్రవక్త ప్రజలచే) అనుసరింపబడవలెననియే పంపితిని. ఒకసారి వారు (నీ ఆదేశములకు విధేయులై యుండక) తమకు తాము నష్టపరచుకొని యుండినకాలములో (పశ్చాత్తప్తులై) నీకడకు వచ్చి (తమ తిరస్కృతికి) భగవంతుని క్షమార్పణమును వేషకొనినచో, భగవంతుని ప్రవక్తకూడ వారిని క్షమింపుమని భగవంతుని ప్రార్థించియుండును. భగవంతుడు మహా క్షమియనియు, దయానిధియనియు అప్పుడు వారు తెలిసికొనియుందురు.

65. నీ భగవంతుని సాక్షి! వారు తమ వివాదములను (తీర్చుటకై) నిన్ను నాయకునిగా స్వీకరించనంతకాలము వారు (నిజముగా) విశ్వాసులు కానేరరు. (అంతేకాదు;) నీవు చేసిన తీర్మానమును

† “వారి చేతులు ముందే పంపినదాని ఫలితముగ” అని ప్రతిపదార్థము. అనగా “వారు స్వహస్తములతో చేసిన కర్మలకు తర్వాత కలిగిన ప్రతిఫలముగ అని అర్థము.”

అంగీకరించి కించిన్నాత్రము వ్యతిరేకభావము లేక మనఃపూర్తిగ దానికి కట్టుబడి యుండనంతకాలము (వారు విశ్వానుబంధానార్యులు.)

66 (భగవద్గోపమున) “మీ ప్రాణముల నర్పింపుడు” లేక “మీ ఇండ్లు విడిచి దేశాంతరముల కేగుడు” అని వారి నాజ్ఞాపించినచో, వారిలో ఏ కొద్దిమందియోతప్ప తక్కినవారు ముందడుగు వేయకుండెడివారు. వారి కుపదేశింపబడిన దాని ననుసరించి వారు ప్రవర్తించి యుండినచో వారి కెంతయో శ్రేయస్కరమై యుండెడిది. (భగవద్గోపమున) వారు దృఢముగ పాదుకొనియుండువారు.

67. (వారు ఈవిధముగ దృఢముగ భగవద్గోపమున పాదుకొని యుండి యుండినచో) నిశ్చయముగ వారికి నాకడనుండి మిక్కిలి గొప్పపుణ్యము లభించియుండెడిది.

68 వారికి నిశ్చయముగ (శ్రేయశ్శుభముల నొడగూర్చు) ఋజు మార్గము లభించియుండెడిది.

69 అట్లాకును, ప్రవక్తకును విధేయులై యుండువారందరును నిస్సందేహముగ భగవదనుగ్రహమునకు పాత్రులైనవారితోనుండురు. (వారు) ప్రవక్తలతోను, సత్యవంతులతోను, దృఢవిశ్వాసులతోను ఉత్తమోత్తములతోను ఉండురు † వీ రెంతటి శ్రేష్ఠతములగు సహచరులు !

70. భగవంతుని మహదనుగ్రహము (ఇట్టిది.) (అనుగ్రహించుటకు) సర్వజ్ఞుడగు భగవంతుడు చాలును.

† అధ్యాత్మికముగ ఉత్తమోత్తములు నాల్గు తరగతులుగ చెప్పబడిరి. అరబీలో వీరు ఆశోహణ క్రమములో ‘స్వామి’ ‘షహీద్’ ‘సిద్దీఖ్’ ‘సబీ’ అనబడుదురు.

శ్రీప్రవక్త మరణశయ్యపై నుండి “ఈశ్వరా ! నాకు ఉత్తమోత్తము లగువారి సహచర్యమును ప్రసాదింపుము.” అని ముమ్మారు ప్రార్థించి ప్రాణముల విడిచిరి.

(ఇబ్నెకసీర్ వ్యాఖ్యానమునుండి - సంపుటము ౫. పుట ౫౫.)

నదవ ఖండము

71. ఓ విశ్వానవంతులారా ! మీరు (స్వసంరక్షణమునకై సంసిద్ధులై) జాగ్రతవహించి యుండుడు. (అవసరము వచ్చినప్పుడు శత్రువును) ఎదుర్కొనుటకై జట్టులుజట్టులుగా గాని లేక అందరు కలిసిగాని బయలుదేరుడు.

72. మీలో ఎవడైన నొకడు (యుద్ధమునకు పిలుపువచ్చినప్పుడు) వెనుకడుగు వేయువాడును తప్పక ఉండును. ఒకసారి (యుద్ధములో) మీకేదైన ఆపద సంభవించినచో (తాను సురక్షితముగ నుండుటకు సంతోషించి) “నేను పీరితో (యుద్ధమున) లేకపోవుట భగవదనుగ్రహము” అనును.

73. మీకు భగవదనుగ్రహమువల్ల శ్రేయశ్శుభములు కల్గినప్పుడు, తనకును మీకును మధ్య స్నేహానురాగముల ఎట్టి బంధమును లేనట్టే (అసూయా ద్వేషములతో) “నేను వారితో ఉండియుండినచో ఎంతయో గొప్ప లాభము సంపాదించి యుండును” అని వాపోవును.

74. పారలౌకిక ఫలముకొరకు ఎవరు ఐహికజీవితమును (భగవంతునకు) అమ్మివైచిరో వారు (ఇట్టి వంచకులమార్గము ననుసరింపక) భగవన్మార్గమున యుద్ధమొనర్తురుగాక ! ఎవడు భగవన్మార్గమున యుద్ధము సల్పునో అతడు వధింపబడినను విజయము పొందినను అతనికి మహత్తరమైన పుణ్యమును మేము ప్రసాదించుము.

75. (ఓ విశ్వానవంతులారా !) నిస్సహాయులగు ఇంతమంది పురుషులు, స్త్రీలు, పిల్లలు (దుర్మార్గుల హింసలకు తాళలేక) “ప్రభూ! మమ్ము ఇంతగా బాధపెట్టుచున్న హింసకులు గల ఈ పట్టణమునుండి మాకు ముక్తినిమ్ము, నీవు మాకొరకు ఒక పోషకుని, ఒక సహాయుని ప్రసాదింపుము.” అని మొరపెట్టుకొనుచుండగా (వారిని రక్షించుటకు) మీరు వారికొరకు భగవన్మార్గమున యుద్ధముచేయుటకు వెనుదీయుచున్నారేల ?

76. విశ్వాసవంతులగువారు భగవద్వార్తమున యుద్ధము సేతురు. (వారు స్వలాభమునకైకాక సత్యముకొఱకును న్యాయముకొఱకును పోరాడుదురు.) విశ్వాసహీనులు సైతానుమార్గమున (అధర్మమునకై పోరాడుదురు. అందుచే సైతాను స్నేహితులతో పోరాడుడు. (వారి బలమును సంఖ్యను లెక్కపెట్టకుడు.) సైతాను పోరాట మెప్పుడును (చైకి చూచుట కెంత బలవంతమైనదైనను సత్యము నెదుర్కొన్నప్పుడు) దుర్బలమైనదే.

సదునోకండవ ఖండము

77 (ఓ ప్రవక్తా : యుద్ధమునుండియు, రక్తపాతము నుండియు) మీ చేతులను కళంకిత మొనర్చుకొనక, ప్రార్థన నల్పుటయందు తత్పరులైయుండి, దాననిరతులైయుండుడు" అని ఆజ్ఞాపింపబడినవారి స్థితిని గమనించితివా? (ధర్మరక్షణార్థము) వారికి యుద్ధము విధింపబడినప్పుడు, వారిలో కొందరు (తమవంటి) మనుష్యులనే చూచి భగవంతునకు భయపడినట్లు భయపడుచున్నారు, అంతకంటె అధికముగ కూడ. (అట్లు భయపడి) వారిట్లందురు : "ప్రభూ! మాకు యుద్ధము చేయుట నేల విధించితివి? మాకు మరికొన్నిదినములు (బ్రతుకు) గడువేల ఈయవైతివి?"

(ఓ ప్రవక్తా : వారితో) ఇట్లనుము: ("మీరు ఏప్రపంచమునందలి ప్రీతిచే మృత్యుభయము పొంది యిట్లు వెనుదీయుచున్నారో) ఆ లౌకికలాభము అత్యల్పమైనది. ఎవరు (మానవులకు బదులు) భగవంతునకే భయపడుదురో* అట్టివారికి ఆముష్మికఫలమే ఉత్తమమైనది. అక్కడ ఆవగింజంతైనను అన్యాయము జరుగదు.

78. మీ రెక్కడున్ననుసరే మృత్యువు మిమ్ములను వెంబ

* "భగవద్భక్తిపరులకు లేక సన్మార్గప్రవర్తకులకు ఆముష్మికఫలమే ఉత్తమమైనది" అనియు అర్థము చెప్పవచ్చును. 'తథా' అను శబ్దమునకు 'భయము' 'సత్ప్రవర్తనము' 'భగవద్భక్తి' అను అర్థములు కలవు.

డించి పట్టుకొనును. మీరు ఉన్నతమైన బలిష్ఠమగు దుర్గములలో దాగియున్నను సరే (మృత్యువువారను తప్పించుకోజాలరు.)

వారి కేదైన శుభము కలిగినప్పుడు “ఇది భగవత్ప్రసాది తము” (ఇది మా చేతలకు భగవంతునిచే నిర్ణయింపబడిన ఫలము) అందురు. కాని వారి కేదైన కీడు మూడైనా, “ఇది నీవల్ల కలిగినది,” అందురు. (ఓ ప్రవక్తా!) వారితో ఇట్లు చెప్పము: “అంతయు భగవంతుని కడనుండియే. (వీరి జరిగినను అది భగవత్కృతమే. భగవంతుని ప్రకృతిధర్మము ననుసరించి ఏఏచేతల కాయాఫలము కలుగుచుండును) ఈ ప్రజల కేమైనది? వారికి చెప్పబడినదానిని గూర్చి యోజింపనైన యోజింపరు !

79. (వాస్తవమేమనగా) మీకు ఏమంది కలిగినను అది భగవత్ప్రసాదితము. ఏ నష్టము కలిగినను అది మీరు (స్వహస్తములతో) చేసుకొనినది. (అది మీ దుష్ప్రవర్తనముయొక్క ఫలితము.)

(ఓ ప్రవక్తా!) మేము నిన్ను ప్రవక్తనొనర్చి మానవులకొరకు (ఒక సందేశమునిచ్చి) పంపితిమి. (నీవని నా సందేశము వినిపించుటమాత్రమే) దీనికి అల్లాహ్ సాక్షియగుట చాలును.

80. ఎవరు (భగవంతుని సందేశమును గొనివచ్చిన) ప్రవక్తకు విధేయులలో వారు (వాస్తవముగ) భగవంతునకుకూడ విధేయులై యుందురు. ఎవరు (ప్రవక్త ఆజ్ఞలకు) విముఖత్వము చూపిరో (వారిని పోనిష్టు) వారిపై నిన్ను రక్షకునిగాచేసి పంపలేదు.* (వారి నడవడికి నీవు బాధ్యుడవు కావు.)

81. (వీరు నీ ఎదుట మాత్రము నీ మాట విని) “(మీ ఆజ్ఞను) శిరసా వహించితిమి” అని చెప్పుదురు. కాని నీఎదుటనుండి లేచిబైటకు వెళ్ళి వారిలోకొందరు రాత్రులందు (రహస్యముగ) సమావేశమై నీవు చెప్పిన దానికి వ్యతిరేకముగ కుట్రలు పన్నుదురు. రాత్రులందు వీరు చేయు

* రక్షకుడు భగవంతు డొక్కడే, మరెవ్వరును కారని భావము.

సమావేశములలో వారు చేయునదంతయు (భగవంతునిముందు రహస్యముగ లేదు. దానిని వారి కర్మపత్రములందు) భగవంతుడు వ్రాసియుంచును. అందుచే ఇట్టివారిని లెక్కగొనకుము. భగవంతునే నమ్మియుండుము. మీకు సంరక్షకు డగుటకు భగవంతుడు చాలును.

82. ఏమి! వీరు ఖుర్ఆన్ (యొక్క ఉపదేశముల)ను గూర్చి శ్రద్ధతో యోచింపరా? ఇది అల్లాః కడనుండి కాక మరెవ్వరి కడనుండియైన వచ్చియుండినచో ఇందులో ఎన్నోచోట్ల స్వవచనవ్యాఘాతము లుండి యుండును. ౧౦౮

83. శ్రేయస్సుకు సంబంధించినది కాని భీతికి సంబంధించినది గాని వారికేదైన వార్త తెలిసినప్పుడు దానిని ప్రజలలో (అపవాద రూపమున) వ్యాపింపజేతురు. (దానికి బదులు) వారు తమ ప్రవక్తకును, తమలో అధికారము నందున్నవారికిని, కుళాగ్రబుద్ధులకును, చెప్పి యున్నచో వారు (ఆవిషయమును తరచి దాని మంచిచెడ్డలను) గ్రహించు వారు. (దానివలన ప్రజలలో భీతాహము కల్గెడిదికాదు.) భగవంతుడు మీపై అనుగ్రహము చూపి మిమ్ములను కరుణించియుండనిచో (మీ ఈ దౌర్బల్యముల వల్ల) మీలో కొందరు తప్ప తక్కిన వారెల్లరును సైతాను (యొక్క దుష్పథము) ను వెంబడించియుండువారు.

84. మరి (ఓ ప్రవక్తా! వీరు నీకు తోడ్పడుదురా లేక తోడ్పడరా అన్న విషయమును లెక్కపేయక) నీవు భగవన్మార్గమున యుద్ధమొనర్పుము. నీ బాధ్యత నీకుగాని, నీ కితరుల బాధ్యత లేదు. విశ్వాసవంతుల యందు ఉత్సాహమును పురికొల్పును. విశ్వాసహీనుల ఈ యుద్ధపు డబలాటమును భగవంతుడు త్వరలో తగ్గించును. భగవంతుడు సర్వశక్తి మంతుడు. (ఇతరులకు గుణపార మగునట్లు) శిక్షించుటలో కరినుడు.

85. ఒక సత్కార్యములో మరొకనితో కలసి పనిచేయు వానికి* దాని ఫలితములో భాగముకలదు. ఒక దుష్కార్యములో

* 'ఏదేని సత్కృతివిషయమున ప్రోత్సహించినచో' అనియు అట్లే తరువాతి వాక్యార్థమున 'ఏదేని దుష్కృతివిషయమున ప్రోత్సహించినచో' అనియు కొందరరచన వ్రాసిరి.

మరొకనితో కలిసి అతని కందు తోడ్పడువాడు (అదుష్కార్యముయొక్క) ఫలితము ననుభవించవలసి వచ్చును. భగవంతుడు సర్వవస్తు సంతానకుడు.

86. (ఓ విశ్వానవంతులారా!) మీకు ఆశీః పూర్వకమైన వందన మాచరింపబడుచో, మీరు అంతకంటె మంచిమాటలతో ఆశీస్సును, వందనమును అర్పింపుడు. * లేదా (అధమము) అవేమాటలతో వందన మర్పింపుడు. ప్రతివస్తువును తప్పక భగవంతుడు గణించును. (మీరు కావించు ప్రతి చిన్న సత్కృతిని గణించి దానికి ఫలమును ప్రసాదించును.)

87. ఏకమాత్రుడగు భగవంతు షొక్కడు తప్ప మరెవ్వరను ఆరాధనమునకు (గాని స్తోత్రమునకుగాని) అర్హులుకారు. నిశ్చయముగ తుదిదినమునాడు మిమ్ములనందఱను భగవంతుడు ఒకచోట (తన సమక్షమున) చేర్చును. ఇందెంతమాత్రము సందేహములేదు. (ఇది భగవద్వాక్కు). భగవంతునికంటె ఎవరు ఎక్కువ సత్యమును వచింప గలరు ?

* “అస్సలా మొ అలైకుమ్” (మీకు శాంతి చేకూరుగాక!) ఇది ఖుర్ఆన్ నిర్ణయించిన వందనపద్ధతి దీనికి ప్రత్యుత్తరముగ “వ అలైకుముస్సలామ్ వ రహ్మ తుల్లాహి వ బరకా తుమా” (మీకుకూడ శాంతి చేకూరుగాక! భగవంతుని ఆనుగ్రహమును శ్రేయశ్శుభములును కలుగుగాక!) అందురు మొదటి వందనముకంటె ప్రత్యుత్తర వందన ముత్తమముగ నుండుట స్పష్టము. ఈవిధముగ ఇస్లాములో వందన మాచరించురీతి ఒకరి శ్రేయశ్శుభముల నొకరు కోరుకొను ఒక పద్ధతియై పోయినది ఒక ముస్లిమ్ మరొక ముస్లిమ్ ను కలిసినప్పుడు ప్రీతిపూర్వకముగా, భవిష్యత్తు నిర్ధారితముగా వందనమాచరించుపద్ధతి ఇది. దీనివలన పరస్పరసద్భావమును, పరస్పర హితాభిలాషయు వెల్లడియగును.

ఈ ఆజ్ఞ ముస్లిమ్ సంఘమునకు మాత్రమేకాక అందరికిని వర్తించును. ఒక ముస్లిమ్ మరొక ముస్లిమ్ ను కలిసినప్పుడే ఇట్లు చేయవలెనని కాదు దీని అర్థము. ఒక ముస్లిమ్ మరే మతమునకు ఏ జాతికి చెందిన వ్యక్తచే వందన మాచరింపబడినను అంత కంటె మంచి మాటలలో దానికి ప్రత్యుత్తర మొసగవలెను. (హజరత్ ఇబ్నె అబ్బాస్ గారి వాక్యములు ఇబ్నె కసీర్ భాష్యములో ఉద్ఘాతము. సం. ౫. పుట. ౭౭.)

పంచదశ ఖండము

88. (ఓ విశ్వానవంతులారా!) మీ కేమైనది? (పయోముఖ విషకుంభముల వంటి) ఈ వంచకుల విషయములో మీరు రెండు పక్షములుగ చీలిపోయినారు? భగవంతుడు వారి చేతలకు ఫలితముగ వారిని (అవిశ్వాస మార్గమునకు) మరల్చినాడు. (అందుచే వారు సన్మార్గమును కోల్పోయిరి.) భగవంతుడు పతితుల నొనర్చిన వీరికి సన్మార్గము చూపదలతురా? (తన నియమముల ననుసరించి) భగవంతుడు ఎవరిని భ్రష్టుల నొనర్చునో వారికి మీరు సన్మార్గమును చూపలేరు.

89. తాము అవిశ్వాసులైనట్లే మీరుకూడ అవిశ్వాసులు కావలెనని వారి కోరిక. దీనివల్లమీరును వారితో సమానులైపోవలెనని (వారి ఉపాయము), అందుచే (వారు మీ శత్రువుల సాంగత్యమును విడిచి) భగవన్మార్గమున స్థలాంతరమునకు వలసపోయి (మీతోకలియ) నంత వరకు, వారితో ఎవరితోడను మైత్రిచేయకుడు.

మరి మీరు వలసపోవుటకు నిరాకరించినచో (జ్ఞాపకముంచుకొనుడు. యుద్ధకాలములో ఎవరు శత్రుపక్షమున శత్రువులతో కలిసియుండురో వారుకూడ మీకు శత్రువులే. అందుచే) వారెక్కడ చిక్కినను వారిని పట్టుకొనుడు; వధింపుడు. వారిలో ఎవరితోడను మైత్రిచేయకుడు. వారిలో నెవరినైనను మీకు సహాయ్యులుగా నంగీకరింపకుడు. (అట్లుచేసిరేని వారు తొలుత మిత్రులవరే నటించి తర్వాత మీకు అపాయమును కల్గజేతురు.)

90. ఎవరు (మీ శత్రువును విడిచి) మీతో సంధిచేసుకొని (తటస్థముగ) ఉన్న పక్షములతో కలియుదురో; లేక, ఎవరు మీతో పోరాడుటకు గాని, లేక (మీ పక్షముననుండి) తమవారితో దెబ్బలాడుటకు గాని రోసి, మీదగ్గరకు వచ్చిన యెడల (వారు పై నియమము క్రిందకు రారు. వారితో యుద్ధము చేయకుడు) ఎందుకనగా భగవంతు డిచ్చించినచో వారుకూడ మీతో యుద్ధముచేసి మీపై ఆధిక్యతను సంపాదించి యుండువారు. అందుచే వారు తటస్థులైయుండి, మీతో సంధిచేసు

కొనుటకు రాయబారము పంపినచో మీరు అట్టివారితో వైరము పూని యుద్ధముచేయుట ఎంతమాత్రమును తగదు.*

91. వీరుకాక మరొక పక్షమువారున్నారు. వారు మీతో డను జగడము లేకుండ, తమవారితోను వైరములేకుండ (తటస్థులై) ఉండగోరెదరు. కాని వారి నెవరైనను చెడుదారి కీడ్చిరా† ఇంక దానిలో వారు వెనుకముందు లాలోచింపక దుడుకుతనములో దూకుదురు. ఇట్టివారు తటస్థులైయుండక, మీకడకు సంధి రాయబారము పంపక, మీతో కయ్యమునకు కాలుత్రవ్వినచో అట్టివారెక్కడ చిక్కిన నక్కడ పట్టుకొనుడు. ఎక్కడ చిక్కిన నక్కడవధింపుడు. వారితో యుద్ధముచేయుటకు మీకు స్పష్టమైన అధికారము నిచ్చి తిమి ౧౦౯

పదమూడవ ఖండము

92. (ఒకసారి) పొరపాటున (అట్టి అకార్యము జరిగిన) తప్ప, లేనిచో ఒక విశ్వాసవంతుడు మరొక విశ్వాసవంతుని వధించుట ఎంతమాత్రము తగదు. ఒకసారి ప్రమాదవశమున ఒకవిశ్వాసవంతుడు మరొక విశ్వాసవంతుని వధించినచో ఒక ముసల్మాను బానిసకు స్వాతంత్ర్యము నొసగి, వధింపబడినవాని వారసులకు రక్తశుల్కము నొసగవలెను. వధింపబడినవాని వారసులు ఆ ధనమును దానముగ నిచ్చిన నివ్వవచ్చును ‡

ఒకసారి (వధింపబడిన)వాడు, మీ శత్రువులెగవచ్చు, విశ్వాస

* “ఇట్టివారితో యుద్ధముచేయుటకు భగవంతుడు మీకై ఎట్టి సూర్యమును విడిచిపెట్టలేదు” అని మూలము. అవిశ్వాసులైనను శాంతిమై యుండు గోరినవారితో యుద్ధము చేయరాదని ఇక్కడ భావము.

† “ముసల్మానులతో యుద్ధమునకు దింపబడినచో” అని భావము.

‡ “క్షమించవచ్చును” అని కూడ ఇక్కడ అర్థము చెప్పవచ్చును. అబుల్ కలాం ఆజాద్ గారి అర్థమునే గ్రహించిరి. అప్రెస్ అలీ థానలీ, ముహమ్మద్ అలీ గారు నేను గ్రహించిన అర్థమును వ్రాసిరి.

వంతు డైనచో ఒక విశ్వాసవంతు డగు బానిసకు స్వాతంత్ర్య మిచ్చిన చాలును. (రక్తకుల్క మివ్వనక్కరలేదు. ఎందుకనగా వధింపబడిన వాడు ముసల్మానైనను అతని వారసు లందరును శత్రువర్గమున నుండి మీతో పోరాడుచున్నారు కదా !)

ఒకసారి (వధింపబడిన)వాడు, మీతో సంధిచేసుకొని తటస్థముగ నున్న తెగకు చెందినవాడైనచో, (వధించినవాడు వధింపబడిన) వాని వారసులకు రక్తశుల్కమును ఇవ్వవలెను. (అంతేకాదు) ఒక ముసల్మాను బానిసకు స్వాతంత్ర్య మివ్వవలెను.

ఒకసారి మీకడ బానిస లేకపోయినచో (అనగా బానిసకు స్వాతంత్ర్య మిప్పించుపాటి ధనము లేకపోయినచో) వరుసగా రెండు నెలల పాటు ఉపవాస ముంచవలెను. ఇది భగవంతుడు విధించిన ప్రాయశ్చిత్తము. భగవంతుడు సర్వజ్ఞుడు; ప్రజ్ఞానిధి.

93 ఎవడు ఉద్దేశపూర్వకముగ ఒక విశ్వాసవంతుని వధించునో వాని శిక్ష నరకాగ్ని. వానికందే స్థిరనివాసము. భగవంతుడు వానిపై తన ఆగ్రహమును బరపును. వానిని శపించును. వానికై ఘోరశిక్షను సిద్ధపరచును.

94 ఓ విశ్వాసవంతులారా ! మీరు భగవద్దాస్యమున యుద్ధము చేయబోయినప్పుడు (మీ ప్రతిపక్షి తెగలలో ఎవరు శత్రువులో ఎవరు మిత్రులో) బాగుగా విచారణ చేయుడు. మీకెవరు సలాము* చేయునో వానిని “నీవు ముసల్మానువు కావు” అనకుడు. ఏమీ ! మీరు (నక్వరమగు) ఈ జీవితపు ఐహికసంపదల నాశించువారా ? (ఐహికసంపదలను పొందగోరినచో) భగవంతునికడ (న్యాయ మార్గమున

* “అస్సలా ము అలైకుమ్” మీకు శ్రేయస్సుంతులగు గాక ! అనుట ఖుర్ ఆన్ విధించిన వందనపద్ధతి. నూ క్తిపైని అడుగు టీకను చూడుడు.

“ఎవడు మీతో శాంతిపై నుండగోరునో” అనియు దీని కర్థము వచ్చును. కాని బహుళసంఖ్యాకులు గ్రహించు అర్థము నే నిచ్చితిని.

నాశ్చించుటకు) పుష్కలమగు సంపదలు కలవు. (మీరు ఐహికలాభమునకై రక్తపాతము నేల చేయవలెను?) మీరుకూడ పూర్వము ఇట్టి స్థితియందే ఉండిరికదా? (ముసల్మా ననిపించుకొనుటకు మీకడ మరేచిహ్నముండెను?) తరువాత భగవంతుడు మిమ్ముల ననుగ్రహించెను. (ఒక ఇస్లామీయజీవిత విధానము మీకొకటై విధింపబడెను.) అందుచే (మీరు యద్ధ మారంభించుటకు పూర్వము ప్రజల మంచిచెడ్డలనుగూర్చి) బాగుగా విచారణ సేయుడు. మీరు చేయునదంతయు భగవంతు డెఱుగును.

95. (గాయపడినవారుతప్ప తక్కినవారిలో) ఎవరు ముసల్మానులతో (జిహాదులో చేరక) ఏ దుఃఖమును లేక ఇంట కూర్చొని యుండిరో వారు, భగవద్దాసున చేయబడు జిహాదు కొరకు తమ ప్రాణధనములను సమర్పించినవారితో సమానులు కానేరరు తమ ధనప్రాణములతో జిహాదుచేయువారికి ఇంట కాళ్లు ముడుచుకొనియుండువారిపై భగవంతుడు ఆధిక్యత నిచ్చినాడు. (ఇంట కూర్చుండియుండినవారెంతటి యోగ్యులైనను సరే). భగవంతుడు (ఎట్టి సత్కార్యములకు అట్టి) సత్ఫలము నిత్తునని వాగ్దానముచేసెను. (ఎవరి సత్కృతియు వ్యర్థము కాదు. కాని ఫలిములలో తరగతులు కలవు. అందుచే) జిహాద్చేయువారికి ఇంట కూర్చొనియుండువారికంటె మిక్కిలి గొప్ప ఫలము 96 ప్రసాదించును. (ఈ) తరగతులు భగవంతు డేర్పరచినవి. శూమాకృపలు (కూడ భగవంతుని కడనుండియే వచ్చును.) ఎందుకన భగవంతుడు మహాశూమి; కరుణానిధి.

పదునాలుగవ ఖండము

97. (శత్రువుల సాంగత్యముననుండి) ఆత్మహాని గావించుకొనినవారి ప్రాణములను హరించి దేవదూతలు “మీరెట్టి స్థితియం

† జిహాద్ అనగా యుద్ధముకాదు. ‘శ్రమపడి ప్రయత్నించు’, లేక ‘ఉద్యమించు’ అని పుష్కలమైనది. “స్వసంరక్షణమును, స్వభర్తాసంరక్షణమునకు ఉద్యమించుట, లేక భర్తావిధ్వంసమునకై పాటుపడు దుష్టశక్తుల నణచుటకై శ్రమపడి ప్రయత్నించుట” అని ఇక్కడ అర్థము.

దుండిరి ?" అని అడిగినప్పుడు, వారిట్లు ప్రత్యుత్తరమిత్తురు : "(మేమేమి చేతుము?) మేము భూమియందు నిస్సహాయులమై యుంటిమి. (అందుచే మేము మా విశ్వాసము ననుసరించి జీవితమును గడుపజాలక పోతిమి)" దానికి దేవదూత లిట్లందురు : "మీరు మీ దేశమున నిస్సహాయులై యుండి యుండి నచో) ఏమి భగవంతుని భూమి మీరు వలసపోవుటకై విశాలముగ లేకపోయెనా?" (మొత్తమునకు) ఇట్టివారి నివాసము నరకము. అదెంతటి తుచ్ఛనివాసము !

98-99. కాని పురుషులలోను, స్త్రీలయందును, పిల్లలయందును అశక్తులైన వారు స్వస్థలమునందే యుండుటకంటె వేరు గతి లేక (వలస) పోజాలని పక్షమున భగవంతుడు వారిని క్షమించును. ఎందుకన భగవంతుడు సాపములను తుడిచివేయువాడు, మహాక్షమి.

100. భగవన్నార్గమున (తమ ఇట్ల వాకిట్ల విడిచిపెట్టి) ఎవరు వలసపోవుదురో, వారికి తలదాచుకొనుటకై భూమిపై పెక్కు నివాస స్థానములును పుష్కలముగు సంపత్సాధనములును లభించును. తమ ఇంట్లు విడిచిపెట్టి భగవంతుని కొఱకును, అతని ప్రవక్త కొఱకును వలసపోవువారిలో ఎవరికైన (మార్గమధ్యమున) మృత్యువు సంభవించినచో, అతనికి దాని ఫలము భగవంతుని సమక్షమున స్థిరపడిపోయినది. భగవంతుడు మహాక్షమి; దయానిధి.

పద్యనైదవ ఖండము

101. మీరు (యుద్ధసన్నద్ధులై) భూమిపై ప్రయాణము చేయబోయినప్పుడు, మీకు (శత్రువులగు) అవిశ్వాసులు అపాయము కల్గింతురని భయమున్నప్పుడు, ప్రార్థనల (సంఖ్య)ను తగ్గించినచో దోషము కాదు. నిస్సంశయముగ అవిశ్వాసులు మీకు బద్ధశత్రువులు (నమయము దొరకినప్పుడు వారు మీపై బడుదురు.)

102. (ఓ పౌరవక్త్ర!) నీవు (యుద్ధము జరుగుచుండగా) ముసల్మానులతో ఉండినప్పుడు నీవు వారికొఱకు సమాజు చేయగోరినచో, (వైద్యములో) ఒక ఇట్టు తమతమ ఆయుధములను ధరించి

నీ వెనుక నిలువబడి యుండగా ప్రార్థన చేయవలెను. వారుసాష్టాంగ పడి అయిపోయినపిదప, వారు వెనుకకు వెళ్లిపోవలెను. అప్పుడు సీతో ప్రార్థనమునందు చేరని రెండవ జట్టప్పుడు ప్రార్థనకు రావలెను. వారు జాగరూకతతో మెలగియుండుటయు, శస్త్రధరులై యుండుటయు (అవసరము,)

అవిశ్వాస మార్గము నవలంబించిన (మీ శత్రువులగు) వారు మీరు ఆయుధములు ఇతర సామగ్రి విడిచి ఏ కొద్దిపాటు అజాగ్రత్త వహించినను మీపై అందరు కలిసి హతాత్తుగ విరిగి పడజూతురు. (అందుచే మీరు ప్రార్థన చేయునప్పుడుకూడ జాగ్రత్తవహింపుడు.)

వర్షము కురియుచుండుటచే ఇబ్బందికల్గినను, రోగగ్రస్తులై యున్నప్పుడును మీరు ఆయుధములను దించి ప్రార్థన సలిపినను దోషముకాదు. మీరు స్వసంరక్షణమందు ఏమరపాటు నొందరాదు. సత్యమును నిరాకరించువారికొకట భగవంతుడు నిశ్చయముగ ఘోర మగు శిక్షను సిద్ధపఱచియున్నాడు.

103. మీరిట్లుప్రార్థనలను పూర్తిగాకావించినపిదప, నిలువబడి యుండినను, కూర్చొనియున్నను, పక్కలపై యుండినను, (ఏ స్థితియందుండియు) భగవంతుని స్మరింపుడు. (ఒక్క ప్రార్థన కాలమునందేకాదు అన్ని వేళలయందును భగవంతుని స్మరించుచుండుడు.)

(శత్రుభయములేక) శాంతి నెలకొనినప్పుడు (ఎప్పటివలె) ప్రార్థనలు సల్పుడు. నిస్సంశయముగ ముసల్మానుల కొకట నిర్ణీతకాలములలో ప్రార్థనము విధింపబడినది.

104. శత్రువును వెన్నాడుటయందు అలసులు కాకుడు. * మీకు (యద్దములో) కష్టములు కల్గినచో, మీకు కష్టములు కల్గినట్లే వారికిని కష్టము కల్గుచున్నది కదా! కాని (వారికంటె మీ ఆధిక్యత ఏమనగా) మీకు (విజయముయొక్కయు పుణ్యముయొక్కయు) ఫలమును భగవంతుడు ప్రసాదించునను ఆశకలదు. వారికా ఆశలేదు. (అందు కనగా

* "ధైర్యమును కోల్పోకుడు" అనియు కొందరర్థము వ్రాసిరి.

మీరు భగవద్గీతను ధర్మసంస్థాపనమునకై పోరాడుచున్నారు. వారు స్వలాభమునకై మిమ్ములను హింసించుచున్నారు.) భగవంతుడు సర్వజ్ఞుడు, ప్రజ్ఞానిధి.

సదుపాదన ఖండము

105. (ఓ ప్రవక్తా!) సత్యమును బోధించు ఈ గ్రంథమును భగవదాదేశముల ననుసరించి ప్రజలమధ్య తీర్పుచెప్పటకై మీకు వెలువరచితిని విశ్వాసద్రోహుల పక్షమున వాదించకుడు.

106. భగవంతుని క్షమాభిక్ష వేడికొనుడు. భగవంతుడు మహాక్షమి; కరుణానిధి.

107. ఆత్మ ద్రోహులను వెనుకవేసుకొని వాదించకుడు. విశ్వాసఘాతకులను, పాపిష్టులను భగవంతుడు ప్రేమింపడు.

108. (విశ్వాసఘాతకులు) మానవుల (దృష్టి) నుండి (తమ ద్రోహ చింతనమును, ద్రోహ కార్యములను) దాచిపుచ్చవచ్చును. కాని భగవంతుని (దృష్టి) నుండి దాచియుంచలేరు. (భగవంతుడు సర్వసాక్షి.) వారు రాత్రులందు కుట్రలు పన్నుటకై కూడి భగవంతుని కిష్టములేని మాటలాడుకొనునప్పుడు భగవంతుడు అక్కడకూడ నుండును. వారు చేయునదంతయు భగవంతు డెఱుగును.

109. ఈ ప్రాపంచిక జీవితములో వీరి పక్షమున మీరు వాదించిరి. కాని తుదిదినమునాడు భగవంతుని ఎదుట వారి పక్షమున ఎవరు వాదించగలరు? ఆనాడు వారి నెవరు రక్షించగలరు?

110. ఏదేని దుష్కృతి నాచరించియు, లేక ఆత్మహాని యొనర్చికొనియు (పశ్చాత్తప్తడై) భగవంతుని క్షమాపణమును వేడుకొనునో వానిని భగవంతుడు మన్నించును; కరుణించును.*

111. ఎవడు పాపముల నాచరించునో వాడు తన ఆత్మను తానే నష్టపరచుకొనును. భగవంతుడు సర్వజ్ఞుడు; ప్రజ్ఞానిధి.

*“అట్టివారు భగవంతుడు మహాక్షమి యనియు, కరుణాభవనియు తెలుసుకొందురు.” అని ప్రతిపదార్థము.

112. ఎవడు పాపము నాచరించియు, తప్పిద మొనర్చియు (తాను తప్పించుకొనుటకై ఏపాప మెఱుగని) మరియొకనికి (ఆ పాపమునుగాని తప్పిదమునుగాని) అంటగట్టునో, వాడు అపవాదముయొక్కయు ఒక స్పష్టమైన పాతకముయొక్కయు భారమును వహించవలసియుండును.

పదునేడవ ఖండము

113. (ఓ ప్రవక్తా!) మీపై భగవదనుగ్రహమును, దయయు లేకపోయియుండినచో వీరిలో ఒక పక్షమువారు (అసలు నేరస్థుని ప్రోద్బలమునకై ఏకమై) మిమ్ములను తప్పుమార్గమును పట్టించువారు. నీవును ఏపాప మెఱుగని వానిని నేరస్థుడనుకొని యుండువు.) నిజముగ వారు నిన్నుకాదు తప్పుమార్గము పట్టించినది, వారి ఆత్మలనే. నీకు వారెంతమాత్రమును హాని కలిగింపజాలరు. భగవంతుడు నీకు జ్ఞాన గ్రంథమును ప్రజ్ఞా వివేకములను ప్రసాదించెను. నీకు తెలియని విషయములను నేర్చెను. నీపై భగవంతుడు మహాదనుగ్రహముకలిగి యున్నాడు. ౧౦౦

114. వారి ఈ రహస్యాలోచనములలో పెక్కాలోచనలు (వారికి వైతము) శ్రేయస్కరమైనవి కావు. ఐతే దానముచేయు మనిగాని, అట్టి మరే సత్కృతి నొనర్చుమనిగాని ఆజ్ఞ ఇచ్చినను, లేక ప్రజలలో గల తగువులను మాన్చి వారిలో సమాధానము కుదుర్చుటకును (రహస్యాలోచనము చేసిన అది మంచిదే.) ఎవరు భగవత్ప్రీతికై ఇట్టి పనులు సేతురో మేము వారికి మిక్కిలి గొప్ప పుణ్యమును ప్రసాదించుము.

115. ధర్మమార్గము స్పష్టముగ చూపబడిన పిదప కూడ ఎవడు ప్రవక్తకు వ్యతిరేకముగ వైరభావమును పూని, విశ్వాస వంతుల మార్గమును విడిచి ఇతరమగు దుష్టమార్గముల ననుసరించునో వానిని వాని ఇష్టమువచ్చిన మార్గమువైపునకే నడిపించి నరకమునకు చేర్చుము. ఇది ఎట్టి కరోరమగు గమ్యస్థానము !

వదునెనిమిదవ ఖండము

116. భగవంతునితో సమానులను నిలబెట్టుపాపమును భగవంతు డెంత మాత్రమును త్నమింపడు. ఇదిగాక మరేపాపమునైనను భగవంతుడిచ్చించుచో మన్నించును. భగవంతునితో ఎవడు సమానులను నిలబెట్టునో వాడు నిశ్చయముగ మహాపాతకముచేసినవాడు. ౧౧౧

117. వీరు భగవంతుని విడిచి (జడములగు) స్త్రీవిగ్రహముల[†] ముందు మొఱపెట్టుకొందురు. వారు నిజముగా దుర్మార్గుడగు సైతాను ముందు మాత్రము మొఱపెట్టుకొందురు. ౧౧౨

118. భగవంతుడు సైతానును శపించినాడు. కాని (వైతాను అట్లు శపితుడై భగవంతునితో) ఇట్లు విన్నవించుకొనెను. “మానవులను (త్రోవతప్పించుటలో) నేను ఒక నిర్ణీతభాగమును గైకొందును.

119. “వారిని నేను దారితప్పించి వారిలో తుచ్చుమగు కోరికలను రేకెత్తింతును. వారిలో మూఢవిశ్వాసములను కల్గించి వారు జంతువుల చెవులను చీల్చి (దేవతల మొక్కుబడులను చెల్లించుటకై విడిచి పెట్టు మూఢత్వమునకు వైతము మొగ్గునట్లు) చేయుదును. వారు భగత్స్పృహని మార్చునట్లు చేయుదును.* ఎవడు భగవంతుని విడిచిపెట్టి సైతా

† “ఇనాసా” అని మూలము ఈశబ్దమును నేను “(జడములగు) స్త్రీవిగ్రహములు” అని అనువదించితిని “ఇనాసా” అనగా “స్త్రీలు” అని అర్థము. అరబ్బులు స్త్రీవిగ్రహములను పూజించువారు. ఈ స్త్రీవిగ్రహములను దేవుని పుత్రిక అని పిలుచువారు. ఈ విగ్రహములు దేవునికడకు తమ్ము గొంపోవునని వీరసమ్ముచుండిరి. (జోహాన్) రాయి, కట్టె, మన్ను మన్నుగు జడపదారములు ‘ఇనాస్’ అనబడునని కొందరు వ్యాఖ్యాతలు (ఇబ్నె అబ్బాస్, హసన్) ఆరాధనమునకై విగ్నడిన విగ్రహములు” అని కొందరు వ్యాఖ్యాతలు.

* “భగవంతునిచే చేయబడిన ఆకారమును చెడగొట్టుడని వారినందును” (తస్మిన్ మోహమ్మద్) అని కొందరును, “భగవన్నిర్మితమగు (ప్రకృతి సహజమైన) ధర్మమును చెడగొట్టుడని వారినందును” అని కొందరును (ముహామీద్, అక్రమా, అబ్దుల్లాబిన్ అబ్బాస్ ఇత్యాదులు) దీనికర్థముచెప్పిరి. ప్రతిమానవుడును ప్రకృతిసిద్ధముగ పరిత్రుడై

నును సంరక్షకునిగ గ్రహించునో వాడు పతితుడగును. వాడుపోందు నష్టము విస్పష్టమైనది. ౧౧

120. సైతాను వారికి వట్టి ఆశలు కల్పించి తుచ్ఛముగు కోరికలలో పడవేయును. సైతాను వారికి చూపిన ఆశలన్నియు మోసముతో కూడుకొనినవి.

121. (తుదకు) నరకమునందు నివసింపవలసినట్టివారు వీరే. నరకమునుండి వీరికి ముక్తిమార్గము లభింపదు.

122. ఎవరు విశ్వాసవంతులై, సత్కార్యాచరణపరులై యుండురో వారిని (శాంతి పౌఖ్యముల) నిర్ఘ్నులు ప్రవహించు ఉద్యానవనములలో ప్రవేశింపజేతుము. వారికందే నిత్యనివాసము. (వారిక్కడ అక్షయమైన శాంతియు ఆనందమును చేకూరును.) భగవంతుని ఈ వాగ్దానము సత్యము. ఎవరివాక్కు భగద్వాక్కుకంటె సత్యమైనది?

123 (ఓ విశ్వాసవంతులారా: ముక్తియు పుణ్యమును) మీహృదయ వాంఛలపైగాని క్రైస్తవయూదుల వాంఛలపైగాని (ఆధారపడి) లేదు. (అవి మీ విశ్వాసముపైనను స్వకీయ కర్మలపైనను ఆధారపడియున్నవి) ఎవడు దుష్కార్యముల నాచరించునో (అతడెవడైననువరే) దాని దుష్ఫలము నతడు అనుభవించక తప్పదు. భగవంతుడు తప్ప వారికి మరెవ్వడును బాంధవుడుగాని సాహాయ్యుడుగాని లభింపదు.

124. సత్కార్యాచరణపరులు—పురుషులైనను స్త్రీలైనను—

జన్మించుచున్నాడనియు అతని తల్లిదండ్రు లతనిని అసత్యాధర్మములలో ప్రవేశింపజేయుచున్నారనియు శ్రీ మోహమ్మద్ ప్రవక్త వచనము. 30 వ అధ్యాయమున ఖుర్ఆన్ ఇట్లుచున్నది. “ఈశ్వరుడు మానవునెట్టి ప్రకృతితో సృజించెనో, ఆ స్వభావ సిద్ధమైన స్థితియే మానవుని మతధర్మము. భగవత్పూర్వీక మార్పులేదు. అదే సత్యమైన మతధర్మము. కాని పల్లవరకది తెలియదు. అందుచే అదే ధర్మమువైపునకు మీరున్ముఖులుగండు” (30-30) ప్రకృతియందు స్థాపితమైయున్న ఈమతమునే ఖుర్ఆన్ ‘ఇస్లామ్’ అని పిలుచుచున్నది. ఈసహజప్రకృతిని మార్చి కృత్రిమ మార్గము అందు నడుపుటయే సైతాను ప్రయత్నము.

విశ్వాసము కలవారైనచో వీరు స్వర్గమును ప్రవేశింతురు. వారి (పుణ్యకార్యములకు సత్ఫల మొనగుటలో) వారికి రవ్వంతయు అన్యాయము జరుగదు.^{౧౦౪}

125. భగవంతునకు తన ఆత్మ సర్వస్వమును సమర్పించి సత్కార్యాచరణ మొనర్చువానికంటె సన్నత మెవరిది? (వివిధ దేవతలను విగ్రహాదులను విడిచి) భగవన్నార్గమునే ఏకైక మార్గముగా గ్రహించిన ఇబ్రాహీము ననుసరించినవారు వీరు. భగవంతుడు ఇబ్రాహీమును తన మిత్రునిగా గ్రహించినాడు.^{౧౦౫}

126. భూమ్యాకాశములలోనున్న సర్వస్వమును భగవంతునిదే. భగవంతుడు సర్వము నావరించుచున్నాడు.

పందొమ్మిదవ ఖండము

127. (ఓ ప్రవక్తా!) స్త్రీలను గూర్చి తీర్పుచెప్పవలసినదని మిమ్ములను వీరు కోరుచున్నారు.* (వారితో ఇట్లు) చెప్పుము: 'భగవంతు డీ విషయమున ఆజ్ఞాపించుచున్నాడు. ఖుర్ఆన్ లో అనాథలగు యువతుల పిల్లలను † గూర్చి (మీకు) విశ్రాంతిపబడుచున్నది. (వారి విషయమున అన్యాయమునకు పాల్పడవలదని వెనుక చెప్పబడినది.)

* ౧౯ వ ఖండములో విషయము మారినది. అనాథస్త్రీల హక్కులనుగూర్చి అధ్యాయప్రారంభమున చెప్పబడిన ఆదేశములే ఇక్కడ తిరిగి చెప్పబడినవి. ఒకసారి ఈ విషయమున స్పష్టమగు ఆదేశము లివ్వబడినను కొందరు మాటిమాటికి ఈ విషయములను గూర్చి ప్రశ్నించుచుండుటచే వెనుకటి ఆదేశములనే అనుష్ఠించవలసినదని ఖుర్ఆన్ చెప్పుచున్నది.

† ఈ అధ్యాయ ప్రారంభమున ఈ విషయమున ఇవ్వబడిన ఆదేశములే మీకు చదివి వినిపించబడుచున్నవి. చర్చితచర్చణముగ ఈ ఆదేశములను ఇక్కడ మరొకసారి చెప్పవలసిన అవసరములేదని అభిప్రాయము. ఆ ఆదేశములనే అనుసరింపవలసినదని మరొకసారి ఆజ్ఞ.

‡ “యతామన్నీసాయి” అను ఇక్కడి మూలమునకు “విధవాస్త్రీలు” అనియు “తల్లిదండ్రులులేని స్త్రీలు” అని ఇట్లు మూడువిధములు గా అర్థము చెప్పవచ్చును.

వారికై నిర్ణయింపబడిన (వారసత్వమునందలి) వారి హక్కును వారికి ఇవ్వక, వారి (ఆస్తులను స్వాధీనపరచుకొనుటకై) ఎవరితో మీరు వివాహమాడదలచుకొనుచున్నారో† (మీ పోషణములోనున్న అట్టి అనాథ యవతులను గూర్చి పేనుకటి సూక్తమునందే చెప్పబడినది.)

(అట్లు) దుర్బలులగు దిక్కులేని (తల్లిదండ్రులు లేని) బాల బాలికలను గూర్చియు ఖుర్ఆన్ లో (పేనుకటి సూక్తంతో ప్రవచితమైనది).

(అట్లే) తల్లిదండ్రులు లేని పిల్లల విషయమున (వారు బాలికలైనను బాలురైనను, వారు మీ పోషణముక్రింద నున్నను లేకపోయినను) న్యాయ బుద్ధితో ప్రవర్తింపుడు. మీరు చేయు సత్కృతుల నన్నిటిని భగవంతు డెఱుగును.

128. తన భర్త తన్ను నిరాదరించి తనయం దనురక్తుడు కాక విముఖుడై యున్నప్పుడు పరస్పరము (భార్యాభర్తలు) సమాధానపడి (ఒకరినొకరు ప్రేమగౌరవములతో చూచుకొనినచో) వారికి (ఇక) పాపము కాదు.* (అట్టి పరిస్థితులం దైనను) సమాధానపడుటయే మిక్కిలి ఉత్త

† “(వారి ఆస్తులను స్వాధీనపరచుకొనగోరియు) ఎవరితో వివాహమాడుటకు వెనుదీయుచున్నారో” అనికూడ అర్థము చెప్పవచ్చును.

ఒకని పోషణక్రింద తల్లిదండ్రులులేని ఒక బాలిక ఆస్తిపరురాలున్నప్పుడు ఆమె ఆస్తిని ఆశించి ఆమెకు తాను తగిన పరుడుకాక పోయినను, ఆమె కిష్టములేకపోయినను ఆమెను బలాత్కారముగ వివాహమాడగోరుట యొకటి, ఆస్తిపరురాలగు తల్లిదండ్రులులేని బాలిక అందకతై కాకపోవుటచేతను, మరేకారణము చేతనైనను ఆమెను తాను వివాహమాడక, ఆస్తి తన చేతినుండి జారిపోవునను భయముచే ఆమెకు మరొకని కిచ్చి వివాహము చేయకయుండుట యొకటి—ఈ రెండు తెరగుల ప్రవర్తనయు విషేషింపబడినది. వీటికి సంబంధించిన అచేతములు ఆధ్యాత్మ ప్రారంభ ఖండములో ప్రవచింపబడినవి.

* భార్యాభర్తలు పరస్పరము ప్రేమించుకొనకుండుటయ, పరస్పరము గౌరవించుకొనకుండుటయు పాపకార్యములు. ఒకసారి అట్లు మరస్థిరలు కల్గిన తరువాత పశ్చాత్తాపపడి సమాధానము కుదుర్చుకొని ఎప్పటియట్లు ఒకరియెడ ఒకరు ప్రేమగౌరవములతో ప్రవర్తించినయెడల అట్టివారి పాపములను భగవంతుడు త్నమించును అని ఇక్కడ అర్థము.

మము. ఆశాలోభములు మానవుని (ప్రకృతి)లో (సహజముగ) నున్నవి. మీరు (పరస్పరము) ఉపకారపారీణులై (ఒకరిపై నొకరు) చార్జన్యము నొనర్చుకొనక భగవద్భీతిపరులై యుండినచో (భగవంతుడు మీకు మీ సత్ప్రవర్తనముయొక్క ఫలము నొసగును.) భగవంతుడు మీ సమస్త కర్మలను గమనించుచునే యున్నాడు. ౧౦౬

129. (ఒకతెకంటె ఎక్కువమంది) స్త్రీల యెడల మీ రెంతగా కోరినను (పూర్తిగా) న్యాయముతో ప్రవర్తింపజాలదు. అది మీ శక్తికి మించిన పని.† కాని ఒకే భార్యనైపునకు మొగ్గిపోయి రెండవయామెను ఇటూ అటూ కానుండగ్గి విడిచిపెట్టకుడు. మీరు మీ భార్యలవిషయములో న్యాయయుక్తముగను, సమాధానపూర్వకముగను ప్రవర్తించుచు, చార్జన్యము చేయకుండినచో (మీ శక్తికి మించినట్టియు, సహజ దౌర్బల్యమువలన మీరు చేయనట్టియు అపరాధములను) భగవంతుడు తుమిచువాడు, కరుణానిధి.‡

130. ఒకసారి (భార్యాభర్తలలో పరస్పరము అనుకూలపడక ఒకరి నుండి యొకరు) వారు వేరైపోయినచో భగవంతుడు తన అనుగ్ర

♦ “భార్యలు” అని భావము.

† పురుషుడు తన భార్యలలో ఒకతెను ఎక్కువగ ప్రేమించుటయు మరొకతెను తక్కువగ ప్రేమించుటయు సహజము.

‡ అనగా వివాహితవలె తన భర్త అనురాగమును బడసి అనుకూల దాంపత్య ధర్మములను నెరవేరునదియుకాక, అభర్తృకయై అనుకూలుడగు మరొక భర్తను పొంద దగినదియును కాక మధ్యస్థముగ త్రిశంకు స్వర్గమున నుంచుకుడు అని అర్థము.

‡ ఒకనికి ఇద్దరు భార్యలుండి వారిలో ఒకతె ఎక్కువ సౌందర్యవతియు, యౌవనవతియు, విద్యావతియునైయుండి గాని, మరేకారణముచేనైనగాని ఆమెను రెండవ యామెకంటె ఎక్కువప్రేమ గౌరవములతో చూచుట సహజము. అట్లు చేయుటయు దోషమే. ఐనను మానవుని ఈసహజ దౌర్బల్యమును భగవంతుడు తుమించును. కాని పురుషుడు ఆహార, వస్త్ర, ఆలంకార, సంభోగాది విషయములందు తన భార్యలందరితోడను సమానముగ ప్రవర్తించుట మాత్రము విధి అట్లు చేయజాలక పోయినచో ఒకతెకంటె ఎక్కువమంది స్త్రీలను పెండ్లాడుట కతని కధికారములేదు.

హముచే వారికి ఏలోపమును కలుగకుండచేయును. (వారికై వారి కుచితమగు ఏర్పాట్లుచేయును.) భగవంతుడు అందరను పోషించువాడు; ప్రజ్ఞానిధి ౧౧౭

131. (ఓ విశ్వాసవంతులారా!) భూమ్యాకాశములలోనున్న సర్వస్వమును భగవంతునికొఱకే యైయున్నవి. (అవి కేవలము భగవదాజ్ఞాను సారము తమతమ విద్యుత్తములను నిర్వహించుచున్నవి.) మీకంటెపూర్వము జ్ఞానగ్రంథము ప్రసాదించబడినవారికిని, (అదేరీతిగ) మీకును, భగవంతుని (ఆజ్ఞలను అతిక్రమించుటవల్ల కల్గి దుష్ఫలితములకు) భయపడుడని ఉపదేశించితిని. (భగవదాజ్ఞలకు) విధేయులై యుండకపోయినచో (నష్టము మీదే.) భగవంతుడో భూమ్యాకాశముల మధ్యనున్న సర్వస్వము యొక్క ప్రభువు; నియంత. భగవంతుడు స్వయంసంపూర్ణుడు; సర్వసంస్తుత్యుడు.

132. భూమ్యాకాశములందున్న సర్వస్వమును భగవంతుని కొఱకే యున్నవి. మీకు సంరక్షకుడుగా భగవంతుడు చాలును. (మీరు సంరక్షణమునకై మరెవ్వరి నర్థింపనక్కరలేదు.)

133. ఓ మానవులారా! (జ్ఞాపకముంచుకొనుడు) భగవంతుడు తలచినచో మీమ్ములను నశింపజేసి మీ స్థానములో మరొకజాతిని తెచ్చిపెట్టగలడు. ఇట్లు చేయుట భగవంతుని శక్తికి మించినమాట కాదు. (అతడు సర్వశక్తిమంతుడు.)

134. ఎవడు ఐహికలాభమునుమాత్రమే వాంఛించునో, భగవంతుడే ఐహికాముష్మికములు రెంటును శ్రేయశ్శుభములను కల్పించువాడని (తెలిసికొనుచుగాక!) భగవంతుడు సర్వమును వినువాడు; సర్వమును చూచువాడు. ౧౧౮

ఇరువదవ ఖండము

135. ఓ విశ్వాసవంతులారా! న్యాయబుద్ధిని దృఢముగ చేపట్టుడు. భగవంతునికొఱకు (సత్యమగు) సాక్ష్యము నియ్యుడు.

స్వయముగ మీకు వ్యతిరేకముగను, (మీ) తల్లిదండ్రులకు వ్యతిరేకముగను, మీ సన్నిహితబంధువులకు వ్యతిరేకముగను (సాక్ష్యము చెప్పవలసి వచ్చినను) సరే, ధనికుడైనను, పేదవాడైనను సరే (సత్యమగు సాక్ష్యము నియ్యడు) భగవంతుడు (మీకంటె) ఎక్కువగ వారిపై అనుగ్రహమును చూపువాడు. (ధనికుని ధనమునకు భయపడియు, పేదవాని దారిద్ర్యమునకు దయదలచియు అబద్ధ సాక్ష్యము నియ్యకుడు,) మీ విషయవాంఛలు మీ న్యాయబుద్ధిని మార్చకుండుగాక! అట్లు కాక మీరు వక్రకోక్తులను పలికి, న్యాయముచేయ నిరాకరించినచో (జ్ఞాపకముంచుకొనుడు) మీరు చేయునదంతయు భగవంతు డెఱుగును. ౧౧౯

136. ఓ విశ్వాసవంతులారా! అల్లాః యందును, ప్రవక్తయెడలను, ప్రవక్తకు వెలువరచిన గ్రంథమునందును, ఇంతకు పూర్వము (వెనుకటి ప్రవక్తలకు) వెలువరచబడిన గ్రంథములయందును విశ్వసించుడు. భగవంతునియందును, అతని దేవదూతలయందును, అతని ప్రవక్తలయందును, తుదిదినమునందును విశ్వసించక (సత్యమును) నిరాకరించువాడు సన్మార్గమునకు మిక్కిలి దూరుడైనవాడు.

137. ఒకసారి విశ్వాసమును ప్రకటించి, తిరిగి అవిశ్వాసమును చూపి, మరొకసారి విశ్వాసమును వెలువరచి, మరల విశ్వాసమును విడిచి, అట్లే అవిశ్వాసులైయుండినవారిని భగవంతుడు త్సమింపడు. వారికి (విజయ మోక్షముల) మార్గము చూపడు.

138. (ఓ ప్రవక్తా!) వంచకులగు వీరికి ఘోరమగు శిక్ష లభించునని తెలియజేయుము.

139. విశ్వాసవంతుల (పొత్తు) విడిచి, విశ్వాసహీనులను బంధువులుగా గ్రహించు ఈ వంచకులు అవిశ్వాసులకడ గౌరవము పొందగోరుచున్నారా యేమి? (అదే వీరి యుద్దేశమై యుండినచో వారిది తెలిసికొందురుగాక!) సమస్త గౌరవ (ప్రదాన) మును భగవంతుని వశమందే యున్నది. (గౌరవమిచ్చుట సత్యమునకు శత్రువులైన వంచకుల వశమందు లేదు.) ౧౨౦

140. భగవంతుడు తన కవిత్ర ప్రవచనములో ఈ విధముగే మీ కాడేశించుచున్నాడు. (ఏ సభ లేక ఏ సమావేశమందు) భగవదాదేశములు నిరాకరింపబడుచున్నట్లును పరిహసింపబడుచున్నట్లును, మీరు విందురో (అక్కడివారా చర్చను మాని) విషయాంతరమునుగూర్చి సంభాషించుకొన నంతవరకు వారితో కూర్చొనకుడు. (ఆసభనుండి లేచిపొండు. దుష్టసహవాసమున వారి దుష్ప్రభావము మీపైబడి) మీరుకూడ వారివలె కాగలరు. నిశ్చయముగ భగవంతుడు వంచకులను అవిశ్వాసులను సరళమున సమావేశపరచును.

141. మీకు (ఆపదలు సంభవించవలెనని ఎప్పుడును) వేచియుండు (వంచకులగు) వీరు, మీకు భగవంతుడు విజయమును ప్రసాదించినప్పుడు మీ (యెడ మైత్రిని నటించుచు) “మేము మీకు తోడ్కొంటిమికదా?” (అని వత్తురు.) అవిశ్వాసుల కొకసారి విజయము లభించినచో (వారిదగ్గరకు వరుగెత్తుకొనివెళ్ళి “విశ్వాసపంతులు యుద్ధములో”) మీకు పైచెయ్యి యైనప్పుడు మిమ్ములను మేము వారిబారి నుండి రక్షించలేదా?” (అందురు.) భగవంతుడు తుది దినమునాడు మీమధ్య పరిష్కరించును. (ఈ వంచకులు అవిశ్వాసుల కెంత సాయపడినను) అవిశ్వాసులు విశ్వాసులపై (విజయమును సాధించు) మార్గమును భగవంతుడు చూపడు.

ఇరువదియొకటవ ఖండము

142. (ఈ విధముగ) వంచకులు భగవంతుని మోసగింప జూతురు.* వారి మోసమునకు తగు శిక్ష వారికి భగవంతుడిచ్చును.

వారు ప్రార్థనమునకై నిలువబడినప్పుడు అలసలై అశ్రద్ధతో నిలువబడుచున్నారు. (వీరు నిజమైన శ్రద్ధాభక్తులతో ప్రార్థనముచేయరు;) కేవలము లోకులకు చూపించుటకై ప్రార్థనము సల్పుదురు; నామమాత్రముగ భగవంతుని స్మరింతురు. (శ్రద్ధావిశ్వాసములతో కాదు. ౧౨౧)

* అనగా ప్రవక్తను, విశ్వాసపంతులను మోసగింపజూతురు.

143. (వీరు విశ్వాసమునకును అవిశ్వాసమునకును) మధ్య ఇటాఅటా అని (గోడమీద పిల్లివలె) ఏమియుతోచక నిలుచుబడియున్నారు. వీరి ఐక్షముననుకాక వారి ఐక్షముననుకాక యున్నారు. (అనగా విశ్వాసవంతుల పక్షముననుకాక, వారి శత్రువుల పక్షముననుకాక యున్నారు.) వాస్తవ మేమనగా భగవంతుడే ఎవనిని దారి తప్పించెనో (అనగా భగవదాదేశము సారము నడచినవారికి సన్మార్గమును, ఆ ఆదేశములకు విరుద్ధముగ ప్రవర్తించిన వారికి పతనమును కలుగునన్న భగవన్నియమము ననుసరించి వానికి పతనము కాగా) వానికి (శ్రేయశ్శుభముల) మార్గమును మీరు వెతికిపెట్టజాలరు.

144. ఓ విశ్వాసవంతులారా! విశ్వాసవంతులను విడిచి (మీతో పోరాడుచున్నట్టియు మీ వినాశమునే కోరుచున్నట్టియునగు) అవిశ్వాసులను బంధువులుగను సహాయులుగను గ్రహింపకుడు. భగవంతుని (శిక్షతై) మీకువ్యతిరేకముగ స్పష్టముగ కారణమునుచూపగోరెదరా?♦

145 వంచకులు నిస్సంశయముగ నరకమున నధోగతి నొందుదురు. (నాడు) వారికి ఎవరును సహాయముచేయరాదు. (మరి మీరు ఇట్టి వారి ననుకరింతురా?)

146. ఐతే (వారిలో) ఎవరు పశ్చాత్తప్తులై, తమ ప్రవర్తనమును సంస్కరించుకొని, భగవంతుని (భిక్షిని) దృఢముగ (హృదయమున) చిక్కబట్టి, ధర్మాచరణమున భగవంతునకే స్వాత్మార్పణ మొనర్తురో వారు విశ్వాసులతోనుందురు. (సత్యమునందు) విశ్వసించి (సత్రవర్తకులైయుండు) వారికి భగవంతుడు గొప్పగా బహూకరించును.

147. (మానవులారా!) మీరు (భగవంతునకు) కృతజ్ఞులైయుండి విశ్వాసవంతులై యుండినచో భగవంతుడు మిమ్ముల నేల శిక్షించును? భగవంతుడు మీ సత్కృతులను గ్రహించువాడు. (మీ అంతఃకరణమును) ఎఱిగినవాడు ౧౨౨

♦ మీరు పాపమొనర్చినారనుటకు ఇది స్పష్టమైన నిదర్శనము అని దీని భావము.

అతివ భాగము

148. (నలుగురిలో) బహిరంగముగ వాచాలతతో చెడుగును చాటుట భగవంతున కిష్టముకాదు. కాని అన్యాయము జరిగినప్పుడు బాధితుడు (తనకు జరిగిన అపదారమును వెల్లడింపవచ్చును.) భగవంతుడు సర్వమును వినువాడు, సర్వజ్ఞుడు. ౧౨౩

149. మీరేదైన సత్కృతిని బహిరంగముగ చేసినను, రహస్యముగ చేసినను లేక ఏదైన అపరాధమును త్నమించినను (మీ సత్కృతుల ఫలమును భగవంతుడు ప్రసాదించును. చూడుడు) భగవంతుడు సర్వ శక్తిమంతుడయ్యి (పాపములను) త్నమించువాడు.

150. భగవంతుని, అతని ప్రవక్తలను నిరాకరించువారును, అల్లాకును అతని ప్రవక్తలకును మధ్య భేదభావమును కనబరచుగోరి “మేము కొందరిని (ప్రవక్తలనుగా) విశ్వసించి మరికొందరిని విశ్వసించము” అని చెప్పుచు ఒక మధ్యదారి తీయువారును—౧౨౪

151. వీరే నిజమైన విశ్వాసహీనులు. మేము అవిశ్వాసుల కొరకు అవమానకరమగు శిక్షను సిద్ధపరచియుంటిమి.

152. అల్లాపైనను, అతని ప్రవక్తలపైనను విశ్వాసము గల వారికిని, వారిని (ప్రవక్తలను) పరస్పర భేదభావముతో చూడనివారికిని, విశ్వయముగ త్వరలో మేము వారి (విశ్వాసమునకు తగిన) బహుమానమును ప్రసాదించుము. భగవంతుడు మహాత్నమి. కనుకానిధి.

ఇరువది రెండవ ఖండము

153. (ఓ ప్రవక్త) భగవద్దత్తమగు గ్రంథము పొందిన (యూదులు నీవు నిజమైన ప్రవక్తవనుటకు నిదర్శనముగ) ‘ఆకాశమునుండి గ్రంథము దిగునట్లు చేయుడు.’ అని నిన్నడుగుచున్నారు. వారు మూసాను ఇంతకంటె గొప్ప (మహాత్మ్యమును) చూపుడని కోరిరి. “మాకు భగవంతుని ప్రత్యక్షముగ చూపుము.” అని (మూసాను) వారడిగిరి. వారి ఈ మార్ఘము కతన వారిపై గొప్ప ధ్వనితో

పిడుగుపడెను. (దానితర్వాతకూడ వారు మౌర్యమును దౌర్జన్యమును విడిచి పెట్టిరైరి.) తర్వాత (సత్యమగు ధర్మముయొక్క) స్పష్టమగు నిదర్శనములు వారికి లభించినను వారు గోవత్సమును (ఆరాధ్యదైవతముగ) గ్రహించి (విగ్రహారాధనమునకు పాల్పడి) రి. దానినికూడ మేము తమించి (ధర్మ సంస్థాపనమునకు) మూసాకు స్పష్టమగు శక్తిని ప్రసాదించితిమి.

154. (భగవదాజ్ఞలను పాలింపుడని) వారికడనుండి ప్రతిజ్ఞను గైకొనినప్పుడు, 'తూర్' ఋర్వతశిఖరమును వారికై మహాత్తర మొనర్చి తిమి. (వారు భగవదాజ్ఞలను పాలింతుమని ప్రతిజ్ఞచేసిరి) దాని తర్వాత (మరొక సందర్భములో) "నగరద్వారమును (భగవంతునకు) వినయ విన మితులై ప్రవేశింపుడు" అని ఆజ్ఞాపించితిమి. "సబ్బాతు విషయమున అతిక్రమణ మొనర్చకుడు" అని (మరియొక సందర్భమున) ఆజ్ఞాపించి వారి కడ (ఈ ఆజ్ఞలను పరిపాలింతుమను) దృఢప్రతిజ్ఞను గైకొంటిమి.

155. వారు తమ ప్రతిజ్ఞలనుభంగమొనర్చినందులకును, భగవ దాదేశములను నిరాకరించినందులకును, దౌర్జన్యముచే భగవత్ప్రవక్త లను చంపినందులకును (వారు దుర్గర్వముచే) "మా హృదయములపై తెరలు పడియున్నవి" (అని విజ్ఞప్తిగచు సత్యమును స్వీకరింప నిరాకరించి) పలికినందులకును (వారిపై భగవదాగ్రహము కల్గినది) భగవంతుడు వారి హృదయములను వారి అవిశ్వాసము కారణముగా ముద్రాబద్ధితము నొనర్చినాడు. వారిలో కొద్దిమంది తప్ప తక్కినవారికి విశ్వాసమే లేదు.

156. వారు విశ్వాసమార్గమును నిరాకరించినందులకును, మర్యమ్ పైవారు మిక్కిలి అసత్యాపవాదమును మోపినందులకును;

157. "మేము (తాను) భగవత్ప్రవక్త (యనిన) మర్యమ్ కుమారుడగు ఈసాను వధించితిమి" అని (దంబముచే) పలికినందులకును (వారిపై భగవదాగ్రహము కలెను) — వాస్తవమేమనగా వారతనిని చంపనూలేదు, సిలువపై ప్రాణముల తీయనూలేదు. వారికా విషయము ఘండోహస్తదము కావించబడెను ఈ విషయమున వివాదపడినవారు

సందేహములలో మునిగియున్నారు. దానినిగూర్చి వారికడ నిశ్చయ జ్ఞానములేదు. వారికున్నది ఊహామాత్రజ్ఞానమే. వారు అతనిని చంప లేదనుట నిశ్చయము. ౧౦౭

158. కాదు, భగవంతుడు తన సమక్షమున అతనికి జౌన్నత్యమును ప్రసాదించెను. భగవంతుడు సర్వశక్తిమంతుడు; ప్రజ్ఞానిధి. ౧౦౮

159. భగవద్దత్తమగు గ్రంథ మియబడినవారి (యూదుల)లో ఎవరును తమ మరణమునకు పూర్వము (వాస్తవము తెలిసికొని) దానిపై (ఈసా సత్యప్రవక్తయగుటపై) తప్పక విశ్వసించనివారుండరు. (మరణించు వప్పుడు వారు పశ్చాత్తప్తులగుదురు.) తుది దినమునాడు (భగవంతుని సమక్షమున) అతడు వారి విషయమున సాక్షియగును.

160. యూదుల ఈ చెడునడతకు ఫలితముగ (పెక్కు) మంచి వస్తువులను వారికై నిషేధించితిమి. (అంతకు పూర్వము) అవి నిషేధములైయుండలేదు. వారు భగవన్మార్గమున పెక్కుర నితోధించుచు వచ్చుటయే (ఈ శిక్షకు కారణము)

161. (అంతేకాదు:) వారికి నిషేధింపబడినను వారు వడ్డీ తీసుకొన సాగిరి. అన్యాయముగ ఇతరుల సొమ్మున కొడిగట్టుకొనసాగిరి. వారిలో (ఈ విధముగ భగవదాదేశములను) నిరాకరించి (అధర్మప్రవర్తకులై) న వారికై కఠినశిక్ష సిద్ధపరచబడియున్నది. ౧౦౯

162. కాని (ఓ ప్రవక్తా!) వారిలో (భగవద్గ్రంథముయొక్క) విజ్ఞానముకలవారును విశ్వాసవంతులును నీకు ప్రోక్తమైన గ్రంథమును, నీకు పూర్వపు ప్రవక్తలకు ప్రోక్తమైన గ్రంథములను కూడ విశ్వసించుదురు. ప్రార్థనములందు స్థిరచిత్తులైనవారును, జకాతు నిచ్చువారును, భగవంతునిపైనను తుదిదినముపైనను విశ్వాసముంచువారును—వీరికే మేము త్వరలో మిక్కిలి గొప్ప ఫలమును ప్రసాదించుము.

ఇరువది మూడవ ఖండము

163. (ఓ ప్రవక్తా!) నోహుకును, అతని తర్వాత వచ్చిన ప్రవ

క్రలకును పంపివట్టే నీకును ఈశ్వరప్రేరిత జ్ఞానమును పంపితిమి. (అట్లే) ఇబ్రాహీమ్, ఇస్మాయిల్, ఇస్హాక్, యిజ్హాబ్, యిజ్హాబ్ సంతతి, ఈసా, అయ్యూబ్, యూసుఫ్, సులైమాన్ మున్నగు (ప్రవక్తలకు) కూడ (ఈశ్వర ప్రేరితజ్ఞానమును) ప్రసాదించితిమి. దావూదుకు జబూరు నిచ్చితిమి.

164. (అంతేకాదు, ఖుర్ఆనులో) ఇంతకుముందు కథితమైనట్టి ప్రవక్తలును, (ఖుర్ఆనులో) కథితముకానట్టి ప్రవక్తలును (కూడ ఈశ్వర ప్రేరిత జ్ఞానమును బడసిరి. అదేవిధముగ) మూసాతో భగవంతుడు తన ప్రవచనములతో భాషించెను.

165. ఈ ప్రవక్తలు (అందరును భగవదారాధనము యొక్కయు సత్కృతులయొక్కయుఫలముల)ను వార్త నిచ్చువారును, (సత్యనిరాకరణము యొక్క దురంతమును వివరించి) భయపెట్టువారును అయిఉండిరి ప్రవక్తలు (వచ్చి మంచిచెడుగురిను విప్పిచూపిన) తర్వాతకూడ, వారు భగవంతుని సమక్షమున (మాకు ధర్మమార్గమును చూపవైతివే!) అను సాకు చూప కుండుటకై (ఈ ప్రవక్తలు సంపదించిరి.) భగవంతుడు మహోన్నతుడు; ప్రజ్ఞానిధి.

166. (ఓ ప్రవక్త! అవిశ్వాసులు సత్యసంధతను నిరాకరించిన నిరాకరింతురు గాక!) కాని భగవంతుడు నీకు ప్రసాదించిన జ్ఞానము దైవిక జ్ఞానమే ననుటకు భగవంతుడేసాక్షి. దేవదూతలును దీనికి సాక్షులు. భగవంతు డొక్కడు సాక్షియగుటయేచాలును.

167. ఎవరు (సత్యమును) నిరాకరింతురో, (ఎవరు) భగవన్నార్గమున రాకుండ (మానవులను) అడ్డుగొట్టుదురో, (వారు) నిస్సందేహముగ (సన్నార్గమును తప్పి) బహుదూరము పోయిపడినవారు.

168. ఎవరు విశ్వాస (మార్గ) మును నిరాకరించి, దుష్కార్యాచరణ మొనర్తురో భగవంతుడు వారిని క్షమింపడు. వారికి (శ్రేయశ్శుభముల) ఏమార్గమును చూపడు.

169. సరకమార్గముతప్ప (వారికి మరేదియులేదు) అందే వారికి నిత్యనివాసము. ఇట్లు చేయుట భగవంతునకు మిక్కిలి సులభము.

170. ఓ మానవులారా ! నిస్సందేహముగ భగవంతుని కడనుండి సత్యమును తీసుకొని మీకడకు ప్రవక్త వచ్చినాడు. అందుచే అతనియందును, (అతడు మీకై నా కడనుండి తెచ్చిన సత్యమునందును) విశ్వసించుడు. అది మీకే శ్రేయస్కరము. (అట్లుకాక) మీరు నిరాకరించినచో (జ్ఞాపక ముంచుకొనుడు) భూమ్యాకాశములందున్న సమస్తమును భగవంతుని వేయైయున్నవి. భగవంతుడు సర్వజ్ఞుడు; ప్రజ్ఞానిధి.

171. భగవద్దత్త గ్రంథము లివ్వబడిన (ఓ కైస్తవయూదులారా!) మీ మతములలో అతిశయోక్తులను నింపి హద్దుల నతిక్రమించకుడు. భగవంతుని గూర్చి సత్యముకాని విషయములను చెప్పకుడు. మర్యమ్ కుమారుడగు ఏసుక్రీస్తు భగవంతుని ఒక ప్రవక్తమాత్రము; కాని వేరుకాదు. (ఏసుక్రీస్తు) మర్యమునకు (సంతోషవార్తగా) ఇవ్వబడిన వాక్కుయొక్క ఫలము, భగవంతునికడనుండి వచ్చిన ఒక ఆత్మ (కాని ఈసా మీరనుకొనుచున్నట్లు భగవంతుని కుమారుడుగాని, భగవదవతారము గాని కాదు. అత డొక ప్రవక్త.) అందుచే భగవంతునియందును భగవంతుని ప్రవక్తలయందును విశ్వసించుడు. “భగవంతుడు త్రిమూర్తి (గా విభజింపబడినాడు)” అని చెప్పకుడు. ఇట్టి మాటలను కట్టిపెట్టుడు. మీకు శ్రేయశ్శుభములు కల్గును ఎందుకనగా ఏకైకుడగు భగవంతు డొక్కడే ఆరాధనార్హుడు. అతని మహిమా పావిత్ర్యములు కొని యాడబడుగాక ! భగవంతునకు కుమారుడా? (అది అతని పావిత్ర్యమున కెంత దూరము ?) భూమ్యాకాశములమధ్యనున్నదంతయు భగవంతునిదే. (విశ్వమునందలి సర్వస్వమును) రక్షించుటకు భగవంతుడు చూచును. (భగవంతునకును మీకును నడుమ మధ్యవర్తి లక్కరలేదు.) * ౧ : ౩

* పల్వరు కైస్తవులు మానవుల పాపములను క్షమించుటకును, వారిని రక్షించుటకును భగవంతునకును మానవలోకమునకును నడుమ ఏసుక్రీస్తు మధ్యవర్తియని భావింతురు. భగవంతుడు రక్షించువాడుండగా మధ్యవర్తులకోసరమేలే దేవులాడుదురని ఖుర్ఆన్ ప్రశ్నించుచున్నది.

ఇరువదినాల్గవ ఖండము

172. ఏనుకీస్తు భగవంతుని సేవకుడై భగవంతునకే వినతుడగుటను చిన్నతనముగా భావించలేదు. భగవంతునకు సమీపమున నున్న దేవదూతలును అట్లనుకొనలేదు. భగవంతుని సేవను ఎవరు చిన్నతనమనుకొని గర్విష్టులైరో (వారు దుర్వర్గప్రమత్తులై ఎక్కడకు పోగలరు?) భగవంతుడు వారినందరిని (తుదిదినమున) తన సమక్షముననే సమావేశపరచును. ౧౩౦

173. భగవంతునిపై విశ్వాసము కలిగి సత్కార్యాచరణము చేయువారికి (ఆనాడు) భగవంతుడు (వారివారి సత్కార్యాల) ఫలమును ప్రసాదించును. (అంతేకాదు) భగవంతుడు తన అనుగ్రహముచే ఇంకను ఎక్కువగా బహూకరించును.

ఎవరు భగవత్సేవను చిన్నతనమనుకొని గర్విష్టులైరో వారికి కఠినమగు శిక్షనిచ్చును.

174. నాడు భగవంతుడు తప్ప వారికి సంరక్షకుడుగాని సాహాయ్యుడుగాని లభింపడు.

175. ఓ మానవులారా! మీ ప్రభువు కడ నుండి మీయొద్దకు (సత్యముయొక్క స్పష్టమగు) నిదర్శనము వచ్చినది. మీకడకు స్పష్టమగు ఒక తేజస్సును పంపితిమి.

177. ఎవరు భగవంతునియెడ విశ్వసించి భగవదాశ్రయమునే గట్టి పట్టుకొమ్మగా గ్రహించిరో, వారికి తన మహాదనుగ్రహమును ప్రసాదించి, దయాదాక్షిణ్యములను వారిపై ప్రసరింపజేసి, తనకడకు వచ్చు ఋజుమార్గమును భగవంతుడు చూపును.

177. (ఓ ప్రవక్తా: నిన్ను వారు (ఆస్తివిషయకమైన) తీర్మానమడుగుచున్నారు. (వారితో ఇట్లు) చెప్పుము: తల్లిదండ్రులుగాని సంతానముగాని లేనివానిని గూర్చి భగవంతుడు(ఇట్లు) తీర్మానించుచున్నాడు: ఒక పురుషుడు నిస్సంతానుడై మరణించినప్పుడు, వాని సోదరి

యున్నచో, ఆమెకు అతని ఆస్తియందలి సగభాగము లభించగలడు. అట్లు మరణించిన వ్యక్తి సంతానహీనయగు స్త్రీయైనచో ఆమె ఆస్తి అంతయు సోదరునకు సంక్రమించును.

ఒకసారి అక్కచెల్లెండు ఇద్దరున్నచో వారిద్దరును ఆస్తిలో మూడింట రెండుభాగములను (సమానముగ పంచుకొనవలెను.)

ఒకసారి అన్నదమ్ములును అక్కచెల్లెండును ఉన్నచో పురుషునకు ఇద్దరు స్త్రీలకు వచ్చునంత భాగము (వచ్చును.)

మీరు పొరపడుట కవకాశములేకుండ భగవంతుడు (తన ఆజ్ఞలను) స్పష్టముగ చెప్పుచున్నాడు. భగవంతుడు సర్వస్వము నెఱుగును.

వ్యాఖ్యానము

మూడవ భాగము

శ్రీమద్భగవద్గీతా

వ్యాఖ్యానము

మూడవ భాగము

౪౮. వెనుక ఇదే అధ్యాయమున దానము విధింపబడినది. ఇక్కడ అదే అష్టమరియొకసారి ఆదేశింపబడుచున్నది. రెండు ఖండముల తర్వాత 36, 37 ఖండముల రెంటి యందును దానము నందలి ధర్మనూత్సములు వివరింపబడినవి.

దానమునకై ఖుర్ఆన్ ఎక్కువగ నాల్గుపదముల నుపయోగించుచున్నది. ఇక్ ఫాఖ్ (పరహితేచ్ఛతో ఖర్చుపెట్టుట), ఇహసాఖ్ (ఉపకారము చేయుట) సదఖా (సత్యసంయుతమైన దాన కార్యము) జకాత్ (పావిత్ర్యము). దానము పరహితేచ్ఛతోడను, పరోపకారబుద్ధితోడను, పవిత్రబుద్ధితోడను చేయవలెననుట ఈ పదములందే సుస్థికరింపబడినది.

262, 263, 264 సూక్తములలో ఖుర్ఆన్ దానమెట్లు చేయవలెనో చూపుచున్నది. హింసించియు, దూషించియు, ఇతరవిధముల మనస్సును నొవ్వజేసియు చేసిన దానము దానముకాదు. దానము సౌహార్దముతో కూడిన మాటలతో చేయవలెను. ఒకసారి దానము గైకొనువాడు ఏదైన తప్పిదము చేసినను దానిని తుమించవలెను. తాను దాతననియు, దానము గైకొనువాడు బిచ్చగాడనియు గర్వింపరాదు. అంతేకాదు. దానముచేసి దానివలన ప్రాపంచికముగు తుచ్ఛలాభములను బడయగోరరాదు. కీర్తిని, పలుకుబడిని, గౌరవములను, ఇతర లాభములను ఆశించి చేయు దానము దానమే కాదు. భగవత్ప్రీతికై చేయు దానమే దానము. అట్టి దానమునకే భగవంతుడు బహుళతగుణముగ ఫలమును ప్రసాదించును (261.) అంతే కాదు. మంచివస్తువునే దానము చేయవలెను. పొల్లువస్తువులను దానమునకై యుంచి మంచి వస్తువులను స్వోపయోగమునకై యుంచుకొనుటయు కూడదు. మీకు ప్రియమైన వస్తువునే దానము చేయుడని ఖుర్ఆన్ ప్రబోధించుచున్నది. మీకప్రియమైన వస్తువు ఇతరుల కెట్లు ప్రియము కాగలదు ? అని ఖుర్ఆన్ ప్రశ్నించుచున్నది.

దానమునకు పాత్రులెవ్వరో ఖుర్ఆన్ ఇట్లు చెప్పుచున్నది. (బీద) బంధువులను అనాధబాలబాలికలను, నిరుపేదలను, మార్గస్థులను, బిచ్చగాండ్రును, ఖైదీలను (చూచి విడిపించుట) (II. 177.) భగవత్సార్వమునందానకు అర్హులైన ఉదరపోషణము

నకై ఏదైన వృత్తి నవలంబించుట కవకాశము లేకయు, బిచ్చమునకై చేయి చాచ కయు నుండు బీదలను ఖుర్ ఆక్ ప్రత్యేకముగ దానార్హులుగ పేర్కొనుచున్నది. వారు నోటితో చెప్పనంతమాత్రమున వారు బీదలు కారనుకొనవలదనుచున్నది. వారి ముఖముపై గల చిహ్నములను బట్టి వారిని గుర్తించవచ్చునని ఖుర్ ఆక్ చెప్పుచున్నది. ఎంతటి నున్నితమగు మనస్తత్త్వము ఖుర్ ఆక్ లో చిత్రింపబడినదో చూడుడు.

౪౯. ఈ నూక్తమును 'అయతల్ షర్సీ' అందురు. ఇది మహామహిమోపేతమైన నూక్త మని ముసల్మానుల నమ్మకము. 'షర్సీ' అనగా 'వీరము' అనియు కొందరు అర్థము వ్రాసిరి. 'జ్ఞానము' అనియు పల్కు రర్థము వ్రాసిరి. 'నే నీ రెండవ యర్థమునే గ్రహించితిని. ఇబ్నె అబ్బాస్, ముజాహిద్, ఇమామ్ అబూజలీఫర్, అబూఅబ్దుల్లా మున్నగు ప్రముఖభాష్యకర్తల మతమిది. (తఫ్సీరె మజ్దుఉల్ బయాన్ సం. ౧. పు. ౧౪౭). నూఫీ ప్రముఖుడగు ఇబ్నె అరబీగారు కూడ ఇదే అర్థమును వ్రాసిరి. (తఫ్సీరె ఇబ్నె అరబీ పు. ౪౯.)

* * * *

౫౦. ఇస్లామ్ ఖిడ్గ బలముతో వ్యాపించెన్న అవవాదము క్రైస్తవ చరిత్రకారులు మోసినది. ఖుర్ ఆక్ ఈవిషయమున ఎంత స్పష్టమైన ఆదేశమిచ్చుచున్నదో చూపుటకు ఈ నూక్తముకట్టి చాలును. మతవిషయమున ఎట్టి బలాత్కారమునూ చూపరాదన్న ఈ సిద్ధాంతము ఖుర్ ఆక్ లో ఈ అధ్యాయముననే వెనుక 193 నూక్తమున చెప్పబడినది.

శ్రీప్రవక్త అనుచరులలో ఒకరికి ఇద్దరు పుత్రు లుండిరి. వారు క్రైస్తవులు. 'వారిని ఇంచుక బలాత్కరించి ముసల్మానుల నొసర్తును. సెల వివ్వవలసినది' అని ఆయన ప్రవక్త అనుజ్ఞవేడెను. పోవక్త బలాత్కారమును నిషేధించుచు ఈమాక్తమును ప్రమాణముగా సెలవిచ్చిరి.

శ్రీ ప్రవక్త ప్రధాన శిష్యులలో ఒకరును, రెండవ ఖలీఫాయనగు హజరత్ ఉమర్ కడ 'అస్సబ్ఖ్' అను పేరుగల ఒక క్రైస్తవ బానిసయుండెను. హజరత్ ఉమర్ మాటిమాటికా బానిస ఖిడ్గ ఇస్లామ్ ను ఉపదేశించుచుండువారు. బానిస ఆయన మాటలను పెడచెవి పెట్టువాడు. తుదకు హజరత్ ఉమర్ 'మరి నీ ఇష్టము. ఇస్లామ్ బలాత్కారమును నిషేధించుచున్నది' అని చెప్పి ఊరుకొనిరి. శ్రీప్రవక్తయొక్కయు వారి ప్రీయానుచరుల యొక్కయు ఆచరణమును తేల్పు ఈ చరిత్రాంశములు ఈ మాక్తమునకు ప్యాఖ్యానములై యున్నవి.

*

*

*

౫౧. ఇందు శేర్మొన బడిన చక్రవర్తిశేరు 'సమ్రాట్' అని ప్రాచీన చరిత్రకారులు. ఇతడు బాబిలోనియాకు ప్రభువైయుండెను.

*

*

౫౨. ఇందు శేర్మొనబడిన నగరము జెరూసలమ్ క్రీ. పూ. 599 లో నెబూషాడ్ నెజ్జర్ విధ్వంస మొనర్చిన పిదప జెరూసలమ్ నగరముయొక్క స్థితి యిందు వర్ణింపబడినది. ఇందు ఎజెకియల్ స్వప్నము వర్ణితమైనది. ఈ కథ బైబిల్ ప్రాత నిబంధనము 'ఎజెకియల్'లో కూడ వర్ణింపబడినది. ఇది స్వప్నముకాదు వాస్తవమని కొందరు వ్యాఖ్యాత లభిప్రాయపడిరి. బైబిల్ కథ ననుసరించి చూచినను ఇది స్వప్నమగుట స్పష్టము ఖుర్ఆనులో ఇట్టి విషయములు నూచనమాత్రముగ నుండును. ఒక కథవల్ల మనము నేర్చుకొవలసిన గుణపాఠమే ఖుర్ఆనుకు ముఖ్యము కాని ఆ కథయొక్క వివరములు కావు. ఖుర్ఆనుకు ప్రధానమైనది కథకాదు, దాని గుణపాఠము. అందుకై కథయొక్క ప్రత్యంశము తరచి శోధించు అవసరము కన్పించదు.

*

*

*

౫౩. 'ఫనుర్ హున్న ఇలైక్' అనుటకు 'వాటిని ముక్కలు ముక్కలుచేయుడు' అనియు కొందరు వ్యాఖ్యాతలు అర్థము వ్రాసిరి. మాలానా అబుల్ కలాం ఆజాద్, అల్లామా యూసుఫ్ అలీ, హాఫిజ్ గులాం సర్వర్, మాలానా మొహమ్మద్ అలీ మున్నగు ఆధునిక వ్యాఖ్యాతలందరును నేను తల్లెఱచిన అర్థమునే గ్రహించిరి. వెనుక నేను చెప్పినట్లు కథలయొక్క ప్రత్యంశము విప్పి చెప్పట ఖుర్ఆన్ ఊద్దేశమే కాదు. ఎంతవరకు తాను బోధింపనున్న సత్యమున కొక కథ ఉపకరించునో అంత కథాభాగమునే ఖుర్ఆన్ గ్రహించును. తక్కిన అంశములు ఖుర్ఆన్ దృష్టిలో అప్రస్తుతము. ప్రాచీనులకు అద్భుత కథనమునందును, మాహాత్మ్యము లందును ఎక్కువ ప్రీతి. అందుచే వారు నూచనలుగా ఇవ్వబడిన ఈ కథాంశములను పెంచి చిలవలు పలవలు వుట్టించి సంతోషపడిరి.

*

*

౫౪. ఖుర్ఆను ఎంతటి హృదయంగమమగు ఉపమానములను ఇచ్చినదో గమనింపుడు. అట్లే 264, 265, 266 సూక్తములలో ఇచ్చిన ఉపమానములు నిరుపమానమైనవి.

*

*

*

౫౫. దానమునకు జాతికులమతభేదములు లేవు పూర్వమున్న మతములయందును ఇట్టి భేదములుండెను. ఉదాహరణమునకు మనువు

సహామబ్రాహ్మణే దానం ద్విగుణం బ్రాహ్మణబ్రువే
ప్రాధీతే శతసాహస్ర మనంతం వేదపారగే. (VII 85)

బ్రాహ్మణేతరుని కొసగిన దానమునకు దానికి సమానమైన ఫలమనియు, అనుష్ఠాన రహితుడైన బ్రాహ్మణున కొసగిన దాని ఫలము ద్విగుణమనియు, వేదాధ్యయనము చేయుచున్న బ్రాహ్మణున కిచ్చిన లక్షగుణముల ఫలమనియు, వేదపారగున కిచ్చినచో అనంతమగు ఫలము కలుగుననియు చెప్పుచున్నాడు. ఖర్ ఆక్ అట్లు కాక ఎవరైనచు, ఏనాటికి, ఏ మతమునకు చెందిన వాడైనను సరే అతడు నిజముగా దరిద్రుడై సహాయము నర్థించు వాడైనచో అతని కివ్వవలసినదని ఆదేశించుచున్నది

శ్రీ ప్రవక్తగిర్మలు పల్లవరు తమబంధువులలో ముస్లిములు కాని వారికి వారెంత బీదవారైనను వారికెన్నడును దానముచేయువారు కారు. ఈనూక్తముప్రాక్తమైన పిదప ఏమతమునకు చెందిన వ్యక్తికైనను దాన మివ్వవలెనని శ్రీప్రవక్త ఆదేశించిరి. దాన ఫలము పరిగృహీతపై ఆధారపడి లేదు. ఎవరికి దానముచేసినను ఫల మొకటే.

పరిగృహీత గుణవంతుడైనను దుర్గుణుడైనను సరే అతనికి దానము చేయవచ్చునని కొందరు వ్యాఖ్యాతల అభిప్రాయము.

౫౬. ఇక్కడ ఖర్ ఆక్ వడ్డీని నిషేధించుచున్నది. ఆరికమగు చెడుగు లన్నిటి కిని వడ్డీయే కారణమని అర్థశాస్త్రవేత్త లందరును ఒప్పుకొని వడ్డీని తొలగించవలసినదని ఉద్ఘోషించుచున్న ఈ కాలములో భగవంతు డేగ్గరచిన ఈ నియమము యొక్క ప్రాముఖ్యత సెక్కువగ నొక్కిచెప్పనక్కరలేదు వెనుకటి మతములన్నియు సర్విసాధారణముగ వడ్డీని నిషేధించియే యున్నవి ప్రాచీన విజ్ఞానులలో నుప్రసిద్ధులగు ప్లేటో, యారిస్టాటల్ అనుతాత్త్వికులు ఇద్దరును వడ్డీనిఘండించిరి. Laws అను తన ఉద్గ్రంథములో ప్లేటో ఒక అదర్శనగరమును వర్ణించుచు అందులో వడ్డీని నిషేధించుచున్నాడు. * యారిస్టాటల్ నుప్రసిద్ధమగు తన పాలిటిక్స్ అను గ్రంథములో వడ్డీని గుతించి ఇట్లనుచున్నాడు "The most hated sort, and with the greatest reason, is usury, which makes a gain out of money itself, and not from the natural use of it. For money was intended to be used in exchange, but not to increase at interest. And this term usury, which means the birth of money from money, is applied to

* Laws V. 742, C, VIII 852, D. "Plato condemns usury with equal emphasis, he excludes it, in the Laws, from the ideal city described there."

James Bonar, Philosophy & Political Economy, P. 22.
(ప్లేటో వడ్డీని గట్టిగా నిషేధించెను. 'లాజ్' అను తన ఉద్గ్రంథములో వర్ణింపబడిన అదర్శనగరమునందు వడ్డీ నిషేధించెను.)

the breeding of money because the offspring resembles the parent. Wherefore of all modes of making money this is the most unnatural." (Politics I 10 5)

(డబ్బు గడించే పద్ధతులలో చాలా హేయమైనది వడ్డీ. ఆ విధంగా హేయంగా భావింపబడుట న్యాయమే. డబ్బుయొక్క ఉపయోగము వల్ల కాక డబ్బునుండియే డబ్బును పుట్టించు వృత్తి ఇది డబ్బు ఉపయోగపడుటకు విపరీతమైనది కాని, వడ్డీగా వృద్ధిపొందుటకు కాదు. డబ్బు గడించు పద్ధతులలో కెల్ల ఇది చాల ప్రకృతి విసర్జితమైనది.)

ప్రాచీన రోమన్ సామ్రాజ్యములో మొట్టమొదట వడ్డీ ధర్మము మేయైయుండెను. కాని దానివల్ల నష్టములు కొన్నాళ్ళకు దుర్భరమాయెను. క్రీ. పూ. 450 లో ప్రకటింపబడిన లా ఆఫ్ ది టెవెల్స్ టేబుల్స్ లో ఆచులలో పండ్రెండవ భాగము మాత్రము వడ్డీగా గ్రహింపనగునని శాసించబడెను. దీనివల్ల కూడ ప్రజల ఇబ్బందులు తగ్గెదను. క్రీ. పూ. 342 లో లెక్స్ జెనూషియా ననుసరించి వడ్డీ పూర్తిగా నిషేధింపబడెను. ఈ నిషేధము దాదాపు 300 ఏండ్లవరకు అమలులో నుండెను. ధనికుల ఒత్తిడి కాగలేక క్రీ. పూ. 50 లో తిరిగి రోమన్ శాసనసభ సాలుకు నూటికి 12 చొప్పున మాత్రము వడ్డీ తీసుకొనవచ్చునని శాసించెను. అంతకంటె ఎక్కువ వడ్డీ తీసుకొనువారు శిక్షకు పాత్రులగుచుండిరి. *

ప్రాచీన ఈజిప్టులో కూడ వడ్డీపై ఎన్నో ప్రతిబంధకము లుండియుండినట్లు డయడోరస్ వ్రాయుచున్నాడు. డయడోరస్ క్రీ. పూ. ప్రథమ శతాబ్ద మధ్యమున ఈజిప్టుదేశము తిరిగియుండెను. (Diodorus Vol. 1. P. 81.)

* In B C 342 (interest) was abolished altogether by Lex Genucia. Although the prohibition of interest long remained law, it was found impracticable. The Lex Unciaria of the Consuls Sulla and Rugus fixed the rate of interest at 12% per annum. By a decree of the Senate in B C 50 this became the legal limit throughout the Roman Provinces

(Palgrave's Dictionary of Pol Economy.)

(క్రీ. పూ. 342 లో లెక్స్ జెనూషియా వడ్డీని పూర్తిగా నిషేధించెను. వడ్డీ నిషేధము 'లా' లో ఉన్నప్పటికిని అది ఆచరణ సాధ్యము కాక పోయెను... సల్లా రూగసులు కావించిన ఉన్కియారియా శాసనము ప్రకారము నూటికి సాలుకు 12 చొప్పున వడ్డీ తీసుకొనుట న్యాయ సమ్మత మొనర్పబడెను. . . క్రీ. పూ. 50 లో ఈ వడ్డీ రేటు రోమక సామ్రాజ్యమంతటను శాసన సమ్మతమై యుండెను.)

ఆధునిక అర్థశాస్త్రజ్ఞులలో మేటియగు సర్ నార్సన్ ఏంజెల్ గా రీ విషయమును గూర్చి తన The Story of Money అను ఉద్గ్రంథములో ఇట్లు వ్రాయుచున్నాడు:

"One of the greatest events in the Story of Money is the change of ethical attitude in reference to loans, and interest thereon, and all that ecclesiastical ruling on such a matter implies. We find it difficult to-day to realise that for long ages nearly all the great moralists and teachers, nearly all the great religious bodies, including the Roman Catholic Church, condemned the charging of interest as a vile crime comparable only to murder. It was no casual or incidental condemnation with which the Church and for centuries the secular state as well visited this offence. Its heinousness has been the subject of a vast literature, of disputations carried on ardently from generation to generation, and age to age."*

(ఋణము దానిపై వడ్డీకి సంబంధించిన వాటియెడగల నైతిక వైఖరి యందు కలిగిన మార్పు ఆవిషయములపై క్రైస్తవచర్చి చేసిన నిబంధనములు ఆర్థికచరిత్రలో ఒక గొప్ప సంఘటనము. ఎంతో కాలము వరకు సీతీశాస్త్రవేత్తలు, విజ్ఞానులు, మత సంఘములు, రోమకా క్యాథలిక్కు చర్చివారు వడ్డీని ఒక గొప్ప నేరమని, అది ఖాసీ కర్తవ్య తత్కవ నేరము కాదనియు ఖండించిరి. శతాబ్దముల పాటు చర్చి వారును, మతమునకు సంబంధము లేకుండా రాజ్యములు వడ్డీని నిషేధించుట యాదృచ్ఛికముగా జరిగినదికాదు వడ్డీ నేరమని వ్రాసిన ఒక విశాల గ్రంథసంచయము కలదు. శతాబ్దముల తరబడి దీని దౌష్ట్యమును గూర్చిన చర్చలు కలవు.)

ఇట్లు క్రైస్తవ మతముయు, క్రైస్తవమతాచార్యులును కూడ దీనిని ఖండించిరి. వడ్డీని గుఱించి బైబిల్ విమనుచున్నదో చూడుడు

"If thou lend money to any of my people that is poor by thee, thou shall not be to him as an usurer, neither shall thou lay upon him usury" (Exodus 22 25)

(నా ప్రజలలో నీయొద్ద నుండు ఒక పీదవానికి సొమ్ము అప్పిచ్చినయెడల వడ్డీకిచ్చువానివలె నా చెడక ప్రవర్తించకూడదు. వానికడ వడ్డీ తీసుకొనకూడదు)

"Unto a stranger thou mayest lend upon usury, but unto thy brother thou shall not lend upon usury that the Lord thy God may bless thee in all that thou settest thine hand to in the land whither thou goest to possess it." (Deut 23 20)

(క్రొత్తవానికి వడ్డీపై అప్పిచ్చవచ్చును కాని నీ సోదరునికడ అప్పిచ్చి వడ్డీతీసుకొనకూడదు-ఇత్యాది)

* Quoted in Collin Brooks, "The Economics of Human Happiness," P. 48,

"He that hath not given forth upon usury, neither hath taken any increase, that hath withdrawn his hand from iniquity, hath executed true judgment between man and man" (Ezek 18 8.)

(వడ్డీకి అప్పివ్వకయు. లాభము చేపట్టకయు. అన్యాయము చేయకయుండువాడు నిజ మైనన్యాయవరుడు)

"Hath given forth upon usury, and had taken increase shall he then live? He shall not live he has done all those abominations; he shall surely die, his blood shall be upon him. (Ezek 18-13)

(అప్పిచ్చి వడ్డీ వుచ్చుకొనుటయు, లాభము చేపట్టుటయు మున్నగువనలు చేయవాడు బ్రదుకనా? బ్రతకడు ఈ హేయకార్యములు చేసెనుకనుక అవశ్యముగ వానికి మరణశిక్ష విధించవలెను)

పైవాక్యములన్నియు ప్రాత నిబంధనము (Old Testament)లోనివి. చూతన నిబంధనములో ఎక్కడను వడ్డీని గూర్చి స్పష్టముగ ఆజ్ఞాపింపబడలేదు. + కాని ప్రాత నిబంధనమునగల ఆజ్ఞానాధారముగా గొని క్రైస్తవవాచార్యులు వడ్డీని నిషేధించిరి.

క్రీ. శ. ౧౩౧౧ లో వియన్నానగరమందు జరిగిన క్రైస్తవవాచార్యుల మహా సభలో వడ్డీ సంపూర్ణముగ నిషేధింపబడెను. క్రైస్తవమత సంస్కర్తలలో అగ్ర గణ్యుడగు మాట్టిన్ లూథర్ వడ్డీని గుఱించి ఇట్లు వ్రాయుచున్నాడు Usury is a great huge monster, like a were-wolf, who lays waste all, more than any cacus, Geryon or Autacus—Since we break on the wheel, and behead highwaymen, murderers and house-breakers, how much more ought we to break on the wheel and kill—hunt down, curse and behead all usurers." (Quoted by Marx, Capital Vol. II P. 652)

(వడ్డీ ఒక పెద్ద రాక్షసి. ఇది సర్వనాశనము చేయును. మనము దోపిడిగాండ్రను హంతకులను, దొంగలను చంపుదుము కదా. అట్లే ఈ వడ్డీ తీసుకొనువారి నేమి చేయవలెను? వారిని వేటాడి తలకాయలు నరకవలెను.)

* "The words of Jesus contain allusions to lending and borrowing, but as we should expect of one who refused to be a judge and divider (Luke 12-14) there are no direct precepts to guide the Christian conscience" John Dow in the *Encyclopaedia of Religion and Ethics*

(అప్పిచ్చుట, అప్పు తీసుకొనుట మున్నగు విషయములకు సంబంధించిన ఏను క్రీస్తుమాటలు స్పష్టముగలేవు. తీర్పుచేయుటకు నిరాకరించిన (లూక 12-14) ఏను క్రీస్తు ఈ విషయమున క్రైస్తవుల అంతరాత్మకు మార్గదర్శకమగుటకు నూటియైన ఉపదేశము లేవియు ఇవ్వలేదు.)

యూరప్ ఖండపు కమర్షల్లా మధ్యయుగములో ఇదే సిద్ధాంతముపై నిర్మింపబడినది. * కాని క్రమక్రమముగ క్రైస్తవచార్యులు యూరప్ ఖండమున వ్యాపించిన క్యాపిటలిజమ్ ఒత్తిడి కాగలేక వడ్డీపై గల నిషేధమును తొలగించిరి. యాష్లే దీనినిగూర్చి ఇట్లు వ్రాయుచున్నాడు, "The Prohibition of usury was clearly the centre of Canonist doctrine. That Prohibition, as it is ordinarily interpreted, and indeed as it was actually formulated in some few passages by some of the Fathers, would have prevented every sort of investment for the sake of gain (But soon) methods were found which did not conflict with the prohibition of usury, and which one after the other received the approval of the Church." (Ibid P 396)

(క్రైస్తవ ధర్మశాస్త్రమునకు వడ్డీ నిషేధము స్పష్టముగ కేంద్రస్థాయిమై యుండెను. ఆ నిషేధముయొక్క సాధారణ వ్యాఖ్యానము ననుసరించియు, క్రైస్తవచార్యుల భావముల ననుసరించియు లాభము కొరకు ఎట్టి పెట్టుబడినైనను అరికట్టియుండెడిది. కాని వడ్డీ నిషేధమునకు వ్యతిరేకము కాని ఉపాయములు కనిపెట్టబడెను. అవి క్రమక్రమముగ చర్చివారి అంగీకారమును పొందెను—)

౧౪-వ శతాబ్దము నాటికి క్రైస్తవ చర్చి వడ్డీ నిషేధమును తొలగించెను. పదనైదవ శతాబ్దములో వడ్డీకి క్రైస్తవచార్యులెల్లరును అంగీకరించిరి. † ఈ విధముగ చర్చి ఒక గొప్ప భగవదాజ్ఞను నిరాకరించి నైచెను. క్రైస్తవమతము క్రైస్తవమతాచార్యుల ఇచ్చానుసారము ఎట్లు మారుచు వచ్చినదో చూపుట కిదొక తార్కాణము. ౧౫౪౫ లో సంవత్సరమునకు నూటికి ౧౦ వరకు వడ్డీ తీసుకొనవచ్చునని ఎనిమిదవ హెన్రీరాజు కావించిన శాసనమునకు వ్యతిరేకముగ క్రాల్ అను ఒక అంగ్ల మహాశయుడు ౧౫౪౧ లో పార్లమెంటుకు సమర్పించిన విన్నప

* "On the fundamental points of usury and just price, commercial law in the later Middle Ages adopted completely the principles of the Canonists." (Ashley, Economic History Vol.I, Part II P.384)

(వడ్డీ, న్యాయసమ్మతమగు ధర మున్నగు పృథాన సమస్యల విషయములో మధ్యయుగములందు కమర్షల్లా క్రైస్తవ ధర్మశాస్త్రమునే ఆధారముగా గ్రహించెను.)

† "During the following, the fourteenth, it could hardly be regarded as distinctly under the ban of the Church, and in the 15th it was certainly very generally accepted by the best theologians." (Ashley, P 401)

(14-వ శతాబ్దములో అది చర్చివారి నిషేధముకింద లేదు. 15-వ శతాబ్దములో గొప్ప క్రైస్తవచార్యులందరును వడ్డీని ఒప్పుకొనిరి.)

మందలి ఈ క్రింది మాటలు నేటికిని క్రైస్తవ మతస్థులను చెల్లును. క్రాల్ మహా శయుని మాటలని “Now I will speak of the great and intolerable usury which at this day reigneth so freely this realm over all ...

Alas, that ever any Christian Assembly should be so void of God's Holy Spirit that they should allow for Lawful anything that God's Word forbiddeth Be not abashed worthy Counsellors, to call this act into question again

And again with regard to the Biblical Command I am not ignorant what glosses have been made upon this place, and how men have wrested and made it no precept but a Counsel of our Saviour, and therefore not to infer necessity to Christians, but to leave them at liberty either to do it or to leave it undone. Oh, merciful Lord! *What manner of religion is it that these men profess* And doubt ye not, most worthy Counsellors, whatsoever he is that will defend or teach that any one little iota of the Counsels of Christ should be so vainly spoken that any of his flock might refuse to practise the same in his living to the uttermost of his power, is no less than a member of the Devil and a very Antichrist . . .”

(Quoted by Ashley. P. 465)

(మన దేశంలో అమూలాగ్ని వ్యాపకంలోవున్న దుర్భరమైన వడ్డీ వ్యాపారమును గురించి నేనిప్పుడు చెప్పెదను భగవంతుడు నిషేధించిన దానిని శాస్త్రసమ్మతంచేసి భగవదపచారం చేస్తున్న క్రైస్తవ సంఘములనుగురించి విచారపడవలయును.

బైబిల్లో వడ్డీ నిషేధం సలహామాత్రమే అనీ, అజ్ఞానకాదనీ మీరు అర్థం చేపుతున్నారు ఓ భగవంతుడా, మీరు అనుచరించే మతం ఏమిమతం?

ఏనుకీర్తు యొక్క ఉపదేశములు—వి కొద్దిభాగమైనను—నిరర్థకములని చెప్పి వారి శిష్యుకోటి అనుసరించవలసిన అవసరములేదని చెప్పవారు క్రైస్తవులు కారు—పితాచ కోటికి చెందినవారు.)

ఫ్రాన్సులో 1789 వరకు వడ్డీ నిషేధ శాసనములను తొలగించలేదు. అట్లే ఇంగ్లాండులో 1839 వరకు వడ్డీ నిషేధ శాసనములు అమలులో నుండెను.

బుుగ్గేద కాలములో కూడ వడ్డీ తీసుకొను పద్ధతి యుండినట్లే కన్పించుచున్నది. వడ్డీవల్ల కలుగు వినాశము బుుగ్గేద దశమమండలమున 34-వ మంత్రములో పట్టించబడినది. ఈ విషయమును గూర్చి డాక్టర్ బెరియెడే-పిత్ పండితుడు ఇట్లు వ్రాయుచున్నాడు “The rate of interest is unknown, a reference to payments

of an eighth or a sixteenth may be referred either to interest or instalments of principal. At any rate, the debtor might as a result be reduced to slavery, as we learn from an interesting hymn (x.34)

where an unsuccessful dicer recites the fatal fascination for him of the dice and his consequent ruin and enslavement with its results for his family." (The Cambridge History of India Vol 1 P. 98)

(ఎంత వడ్డీ వసూలు చేయబడునది మనకు తెలియదు. అసలులో వడ్డీ ఎనిమిదో వంతో, పదహారవవంతు గానో తీసుకోవచ్చునని సూచన కనుబడుచున్నది. ఎలాగైనా అప్పులవాడు దాస్యంలోకి క్రమేణ గుంజివేయబడటం జరుగుతుంది, జూదమాడుట లోని మోజు దానికి ఫలితమై సగ్వనాశనం ఒక మంత్రములో చెప్పబడియున్నవి (X 34). దాస్యం తప్పనిసరౌతుంది, తనకే గాదు, తన పుటుంబానికిగూడా)

ఆర్యధర్మశాస్త్రకారులు కూడ వడ్డీని కొంతవరకు నిషేధించిరి. మనువు
(౧౧౬-౧౭)

‘విద్యాకీల్పం భృతిస్సేవా గోరక్షం విపణిః కృషిః

భృతిరైభక్ష్యం వసీదంచ దశ జీవనహేతవః

అని వడ్డీ జీవనము ఆపదలందు జీవికగ చెప్పుచు, బ్రాహ్మణ తృప్తియులకు

“బ్రాహ్మణః తృప్తియో వా పి వృద్ధిం

నైవ ప్రయోజయేత్”

అని ఆపదలందు సైతము వడ్డీకిచ్చి జీవనము చేయరాదను చున్నాడు. మరియొకచో మనువు (IV ౨౨౦.)

‘విస్తావార్థసికస్యాన్నం’

అని వడ్డీ వ్యాపారి అన్నము మలముతో సమాన మని చెప్పుచున్నాడు.

మనువు వలె ఆపస్తంబుడు కూడ వడ్డీ తీసుకొని జీవించువాని కడనుండి అన్నము స్వీకరించరాదనుచున్నాడు. (ఆపస్తంబ ధర్మసూత్రములు ౬. ౧౩. ౨౨) అంతే కాదు. వడ్డీపై దబ్బిస్తువారికి ఆపస్తంబుడు ప్రాయశ్చిత్తము విధించుచున్నాడు. (౧౦ ౨౩. ౧౦.) యాజ్ఞవల్క్యుడు (౧ ౧౬౧), నారదుడు (౧ ౧౧౧) విష్ణువు (౪౦. ౧) ఇదేవిధముగ వడ్డీవృత్తి నిషేధించుచున్నారు. ఈ క్రిందివారు వడ్డీ చెల్లించనక్కరలేదని ధర్మ శాస్త్రకారులు శాసించిరి (1) నిరంతరము యజ్ఞములుచేయుట యం దాసక్తికలవారు, (2) పృథులు, (3) విద్యార్జనమునకై గురువింట కాపురముండు బ్రహ్మచారులు; (4) చిన్నవాండ్రు, (5) దరిద్రులు. * కాని ఆర్యవ్రతములు పెక్కితరవిషయము లందువలె ఒక దారిలోక్కవాయెను. వైశ్యులకు వడ్డీవృత్తి ధర్మమే యని ధర్మశాస్త్రకారులు నిర్ణయించినారు. ఆర్యవ్రతమున ఏ ధర్మమైనను వర్ణాశ్రమముల నాశ్రయించియుండును వడ్డీవృత్తిని వైశ్యులకు ధర్మమొనర్చుటయే కాక ఆర్యధర్మకారులు ఎవరెవరికడ ఎంతెంత వడ్డీని గ్రహించవలెనో నిర్ణయించిరి.

* N. N. Law Studies in Ancient Hindu Polity, P. 176 నకేంద్ర శాధనాధుడికి ప్రచుటము చూపలేది.

“ద్వికం శతం వా గృహ్లానో న భవత్కర్తృకిర్భిషీ”- అని నూటికి నెలవ రెండు చొప్పున వడ్డీని గ్రహించువాడు ధనగ్రహణ మూలమున పాపికానేరడు అని మను వనుచున్నాడు. అంతటితో ఆగక బ్రాహ్మణునికడ నూటికి రెండును, క్షత్రియుని కడ నూటికి మూడును, వైశ్యునికడ నూటికి నాలుగు, శూద్రునికడ చూటికి ఐదును వడ్డీగైకొనవలయునని శాసించుచున్నాడు (మను ౮ ౧౪౨). యజ్ఞవల్క్యుడు (౨ 32, ౧, ౨), విష్ణువు (౬౨), నారదుడు (౧ ౬౬) మున్నగు ధర్మశాస్త్రకారు లును ఇదేవిధముగ శాసించుచున్నారు. నూటికి సాబుట 15 చొప్పున వడ్డీ తీసుకొన వచ్చునని అర్థశాస్త్రకారు డనుచున్నాడు.

గౌతమ బుద్ధుడు వడ్డీని నిషేధించక పోయినను బౌద్ధయుగములో వడ్డీ తీసుకొను వారు సత్పురుషులుగ భావింపబడకుండినట్లు జాతక కథలలో కన్పించుచున్నది. వంచ ఘటగు పారివ్రాజకులు వడ్డీ వ్యాపారము చేయుదురని ఒకజాతకములో కలదు. * భారత దేశమున ఎవరును వడ్డీ తీసుకొనరని మెగాస్తోను వ్రాసెను. (Hopkins in Cambridge Hist. of Ind P 287) ఇది మెగాస్తోను పారపాటని కొంద రభి ప్రాయపడినను వడ్డీ వ్యాపారము నీచవృత్తిగానైనను నాటి భారత దేశమున పరిగ ణింపబడుచుండుట నిర్వివాదము. మెగాస్తోను నీచులవలంబించు ఈ వృత్తిని గమనించి యుండకపోవచ్చును మొత్తము మీద సర్వకాలము లందుచు, సర్వదేశము లందుచు, అన్ని మతములందును వడ్డీ తీసుకొనుట దుష్టమనియు, వడ్డీ వ్యాపారము నీచవృత్తియనియు పరిగణింపబడుచుండెననుట స్పష్టము.

వడ్డీకి సంబంధించిన ఈ నిషేధము మానవుని ఆర్థిక జీవితమునకు సంబంధించినది. మానవుని ఆర్థిక జీవితమునకు సంబంధించిన ఈ విషయమును కూడ మతాచార్యులు ఆధ్యాత్మిక జీవితమునకు సంబంధించిన సమస్యలను వలెనే తేలికగ ఇచ్చాచుసారము మార్చినైచిరి. దీనికి ఫలితముగ- మానవుడు ధనార్జనయంత్రముగ మారిపోయినాడు. పరుల దారిద్ర్యము వలన లాభము పొంది వారి ఆపసరములలో అప్పు సప్పు నిచ్చి తమ ధనమును పెంచుకొనుట కిదొక మార్గమైపోయినది. ఎన్ని కొంపలు కూలుట లేదు ఈ వడ్డీ వలన? ఒక్క మనగ్రామనీమలో 900 కోట్ల రూపాయలకు పైగా ఋణమున్నదనియు దానిపై ఆధమము 225 కోట్ల రూపాయల ప్రతి సాబు బీద పైతలు వడ్డీగా చెల్లించుచున్నారనియు అర్థశాస్త్రజ్ఞులు అంచనావేసిరి. గత ఐరోపా

* “Hypocritical ascetics are accused of practising it (money-lending on interest). (Jataka IV. 484). No one but the money lender seems to have lent capital wealth for interest as an investment.” (Rhys Davids in Cambridge History of India, Vol. 1 P. 218)

మహాసంగ్రామములో అమెరికా నుండి ఇంగ్లాండు ప్రాంసుదేశములు తీసుకొనిన ఆస్తులపై వడ్డీ ఇచ్చుకొనలేక అనేక సార్ల దేశములు అమెరికాకు ప్రాధేయపడి వాయిదా వేయించుకొనవలసివచ్చెను. సంవత్సరమునకు వేల కోట్ల రూపాయలు అమెరికాకు ఇంగ్లాండు వడ్డీ క్రింద ఇవ్వవలసి వచ్చుచుండెను.

కాపిటలిజమ్ లేక వుంజీవతిత్వమునకు ఆధారము వడ్డీయేయని ౧౯-వ శతాబ్దములో గ్రహింపబడెను. తనకడనున్న ధనము వర్తకమునందుగాని పరిశ్రమలయందుగాని తాను స్వయముగ పెట్టుకొన చేతకాక వడ్డీపై ఆధనమును పెట్టుబడి పెట్టువాడు కాపిటలిస్టు. * అందు చేతనే సామ్యవాద పితామహుడగు కార్ల మార్కుసి వడ్డీని నొప్పించినాడు. బీదకార్నికుమండి కాపిటలిస్టు అన్యాయముగ పిండుకొని తినుచున్న 'సర్ప్లస్ వ్యూల్యూ' లేక అదనపువిలువలో వడ్డీనికూడ చేర్చినాడు. జాన్ డౌ పండితు డెన్నట్లు పాటకజనముపై ఒక అన్యాయపు పన్నుని ఇప్పుడు వడ్డీ ఖండింపబడుచున్నది. అంతేకాదు. వడ్డీ ధనికులను ధనికతరులుగను, బీదలను ఇంకను ఎక్కువ బీదవాండ్రుగను చేయుననియు, దీని వలన సాంఘిక జీవితము నిలుకడగా ఉండజాలదనియు జాన్ డౌ అనుచున్నాడు. † అందుచే సామ్యవాదుల అర్థశాస్త్రములో వడ్డీకి స్థానము లేదు. "All extant Capital is accumulated or capitalised interest; for interest is nothing more than one fragment of surplus value" (Karl Marx, Capital, Vol. II, P 646.)

(వడ్డీ అదనపు విలువలోని ఒక భాగం. అందుకని, నిలువధనమంతా కూడబెట్టబడిన వడ్డీ అనిగాని, లేదా, ధనముగా కూడబెట్టిన వడ్డీ అనిగాని చెప్పాలి.)

* Grimm defines "capitalist" in German, as "a man who lends out money on usury." (Ashley, Vol. I. Part. II P. 430.)

† "The early attacks on usury were motived by the church's sympathy for the oppressed poor, the latest attack finds its strength in the plea that interest is an unjust tax on laboring classes. By interest then, the rich are made richer, and the poor poorer, and the stability of social organisation is disturbed," John Dow in the Encyclopaedia of Religion & Ethics.

(బీదల బాధలను జూచి కనికరించే దృష్టితో, తొలుత వడ్డీ పద్ధతులమీద దాడి మొదలు పెట్టబడెను. ఇప్పటి దృష్టిలో వడ్డీ, కూలి నాణీల మీద విధింపబడే అన్యాయపు పన్నుగా భావింపబడి నిరసింపబడుచున్నది. వడ్డీ కారణముగా, బీదలు మరి బీదతనములో ముగ్గి పోవుటయును భాగ్యవంతులు వివేచితముగా భాగ్యవంతులగుటయు జరుగుచున్నది. అందుచేత, సాంఘికవ్యవస్థలో స్థిరత్వము లేకుండా పోవును.)

అన్నాడు 'కార్లమార్క్స్'. ఈ సందర్భములో ఎకానిమిస్టులలోని ఈ క్రింది మాటల సుదీర్ఘతను చూచుకుని చూడుడు ఇవి ఎంత స్పష్టముగా ఉన్నవో. "Capital with compound interest on every portion of capital saved, is so all-engrossing that all the wealth in the world from which income is derived, has long ago become the interest on capital"

(Economist, July 19, 1859)

(వడ్డీ వ్యాపారములో అదనపు విలువగా సున్నము కొంత అదనపుధనమును కూడ బెట్టుదుము. ఈ అదనపుధనమే 'కాంపౌండు వడ్డీతో' పెంచబడినట్లు తే, ప్రపంచము లోనిమూలధనమంతయు, అనాదినుండి పెంచబడే వడ్డీ మాత్రమేనని గ్రహించవలెను.)

తాను అనుభవించకుండా నిగ్రహముతో దాచియుంచిన ధనమునకు ప్రతి ఫలము ఈ విలువ యని చెప్పు ధనికునకు, వాని బానిసయగు అర్థశాస్త్రజ్ఞుని పరిహాసించుచు 'కార్లమార్క్స్' ఇట్లు వ్రాయుచున్నాడు "It has never occurred to the vulgar economists to make the simple reflection that every kind of human activity can, if you like, be regarded as 'abstinence' from the opposite kind of activity. Eating is abstinence from fasting, walking is abstinence from standing, work is abstinence from idleness, idleness is abstinence from work, and so on. These gentlemen would do well to ponder, once in a way, Spinoza's dictum "determination is negation" (Ibid, P 656.)

(ఛాందసులైన అర్థశాస్త్రజ్ఞులకు ఒక చిన్న విషయముకూడ బోధపడినట్లు కనబడదు. మానవుని ప్రతిచర్యయు, తద్వ్యతిరేక 'కార్యము' యెడ నిగ్రహ భావముని వారికి తట్టలేదు. తినుట, దానికివ్యతిరేకమైన ఉపవాసమును చేయకుండుట, అదేవిధముగ, నడచుట, నిలచుట, పనిచేయుటకు సోమరితనము మొదలైనవి వాటికి వ్యతిరేకములైన 'కార్యములు'. ఈ 'పెద్దలు, స్పిన్సోజా చెప్పిన 'నిర్ణయించుట యనునదే వ్యతిరేకించుట' యను నూత్రమును మననముచేసిన బాగుండును.)

వడ్డీ ఉండుటచేతనే, అనగా ధనమునకు కొంత ప్రతిఫలము లభించునను ఆ ఉండుటచేతనే ధనము కూడుచున్నదనియు, లేనిచో ఎవరను ధనము కూడబెట్టరనియు, ఒకసారి కూడబెట్టినను పరిశ్రమాదులలో పెట్టుబడిపెట్టరనియు, అట్టి పరిస్థితులలో, సంఘమున కభివృద్ధి యుండదనియు, జాతిసంపద పెరుగక నిలిచిపోవుననియు, ఆధునిక నాగరికతకు కావలసిన ఉన్నతజీవిత ప్రమాణము స్వప్నప్రాయమై పోవుననియు, ప్రజలకు పల్లెటూరి నాగరికతయే ప్రాప్తమగుననియు మొన్న మొన్నటి ధరకు కొమ్ములు తిరిగిన అర్థశాస్త్రవేత్తలందరును అనుచుండిరి. ఇప్పుడు వారిలోనే

అత్యంత ప్రముఖుడగు ఒక అర్థశాస్త్రవేత్త ఈ మధ్య ఈభావము లన్నిటిని పడఁబెట్టినాడు. అతడే జేమ్స్ మేనార్డ్ కైన్స్ (James Maynard Keynes). బ్రిటిష్ రాష్ట్రాభ్యుదయములోనే కాదు ప్రపంచ అర్థశాస్త్రవేత్తలలో ఇత డగ్లస్ యుడు. ఇతడు ౧౯౩౯ లో “The General theory of Employment, Interest and Money” అను ఒక ఉద్గ్రంథమును రచించి అర్థశాస్త్రజ్ఞులను విభ్రాంతుల నొనర్చెను. వడ్డీరేటు హెచ్చించినచో పెట్టుబడికై ఎక్కువ ధనము మార్కెటులోనికి వచ్చునను ఆర్థిక సిద్ధాంతము తప్పని కైన్సు ఇందు చూపెను. వడ్డీరేటునకును పెట్టుబడికై మార్కెటు లోనికి వచ్చు ధనముయొక్క మొత్తమునకును ఎంతమాత్రము సంబంధము లేదని కైన్సు ఇందు దీర్ఘముగ చర్చించెను. దీనితో ఆర్థిక సాభాగ్యమునకు వడ్డీయే మూలకందమనుకొనిన ప్రాచీన అర్థశాస్త్రజ్ఞుల మూఢభావము మొదలగుట కూలెను. ఆర్థికపు టెగుడుదిగుడులను తగ్గించుటకు మార్గము వడ్డీరేటు తగ్గించుట కాని హెచ్చించుట కాదని కైన్సు ఇందు రుజువు పరచెను. అర్థశాస్త్రజ్ఞులప్పుడు కండ్లు తెరచినారు. వడ్డీ సర్వ ఆర్థిక అభివృద్ధులకు మూలమని ఇప్పుడు వారికి బోధపడినది.

వడ్డీని గూర్చి ప్రాచీన భావుకులు, ప్రాచీన మతములు, వివిధ ఆర్థిక నీతులనాదించు అర్థశాస్త్రజ్ఞులు ఏమనిరిగో, ఇన్నాళ్ళ అనుభవము, భావన, అర్థశాస్త్రజ్ఞులను సఫలీకర్తము వంకట తీసుకొని వెళ్ళినచో వెనుక వ్రుద్ధముగ వివరించితిని. వెనుకటి మతములు వడ్డీని నిషేధించెను. తరువాత ఆయామతముల పండితులు వడ్డీని ధర్మమొనర్చిరి. కాని ఇస్లామ్ ఈ విషయమున పొందిన జాగ్రతను గమనింపుడు. సర్వమతములును వడ్డీ తీసుకొనుటను మాత్రము నిషేధించినవి. వడ్డీవృత్తిని ఖండించినవి. ఇస్లామ్ అంతటితో ఆగలేదు వడ్డీతీసుకొనుటయే కాదు. వడ్డీ ఇచ్చుటయు, వడ్డీ సత్రమును వ్రాయుటయు, అందు సాక్షులై యుండుటయు, మొత్తమునకు వడ్డీకి సంబంధించిన సమస్త కార్యములను ఇస్లామ్ నిషేధించినది. (బుఖారీ 3౪ ౨౪) “వడ్డీ తీసుకొనుట భగవంతుని పైనను భగవంతుని ప్రవక్తపైనను యుద్ధముచేయుట వంటిది.” (౨ ౨౭౯) అని ఖుర్ఆన్ స్పష్టముగ ఆదేశించినది. అందుచేతనే వడ్డీ నిషేధమును భావము ముస్లిమ్ హృదయములలో చెదరక నిలిచియున్నది. ప్రతి సంవత్సరము పెక్కులక్షలరూపాయలు ముస్లిములు వడ్డీక్రింద పోస్టల్ సేవింగ్సు బాంకు నుండి తీసుకొనవలెనా ఉన్నారని సెంట్రల్ బాంకింగు ఎన్క్వైరీ కమిటీవారు వ్రాయుచున్నారు.

యూదులు (Jews) వడ్డీ వ్యాపారమున ప్రసిద్ధికెక్కినవారు. మొన్న మొన్నటివరకు యూరప్ ఖండములో వడ్డీవ్యాపారమంతయు స్థిరీకృతులలోనే యుండెను, యూదులు

మతగ్రంథముగు పాతనిబంధనవడ్డీని యూదులమధ్య నిషేధించినది. కాని ఇతరులతో వడ్డీ వ్యాపారము ధర్మమొనర్చినది. అందుచే యూదులు క్రైస్తవులతో నిరాటంకముగ వడ్డీ వ్యాపారము చేయుచుండిరి. కాని యూదు లీ వృత్తి సేవమైనదని ఇప్పుడు గ్రహించినారు. ఇప్పుడు వడ్డీవృత్తి గౌరవ ప్రదముగు వృత్తిగా భావింపబడుచుండుటలేదు. J Abelson వడ్డీయెడ యూదుల ప్రస్తుత వైఖరినిగూర్చి Encycloepadia of Religions and Ethics లో వ్రాయుచు ఇట్లునుచున్నాడు.

“The trade of usury is looked upon with shame, and the usurer is stigmatised as a reproach to his people. In some Jewish Communities to day the money lender is forbidden to have any voice in the affairs of the synagogue and is socially tabued by the better classes among his co-religionists.”

(“వడ్డీవ్యాపారము సేవముగ చూడబడుచున్నది. వడ్డీ వ్యాపారస్థుడు మలమునకు కళింకముగా బరిగణింపబడుచున్నాడు. నేడు యూదులలో వడ్డీ వ్యాపారికి సిన గాగులపరిపాలనమున స్థానములేదు, అతనిని సాంఘికముగ బహిష్కరించుచున్నారు.)

౫౭. వడ్డీ తీసుకొనుట దానమునకు విరుద్ధముగ ఇందు చెప్పబడినది. “కృతఃకున్య దగు పాపీని భగవంతుడు ప్రేమింపడు” అన్న ఈ సూక్తమునందలి వచనములు గమనింపదగినవి. వడ్డీ తీసుకొనుటయు, దానము చేయవలయుటయు కృతఃకుని కార్యములని దీని భావము. సంపదే భగవంతునిచే ప్రసాదింపబడినది. ‘దానిని భగవన్సార్వమున ఖర్చుపెట్టుటయే దానియొక్క సరియైన వ్యయము. అట్లుచేయక లోభియై, అంతటితో ఆగక, తన ధన బలముచే దరిద్రుల దారిద్ర్యము నూతగా గొని వారి ధనమును వడ్డీరూపమున పిండుట భగవంతు డిచ్చినదానికి కృతఃకుత చూపుటకాక మరేమి ?

దాతనని గర్వమున నిష్క్ర ధనమదాంధ !
నమ్ము నీయివి నిర్మాతనమ్మె నుమ్మి ;
నాది యని నీవు నిష్క్ర ధనమ్ము నీదె?
సర్వధన సంప్రదాత ఈశ్వరుడు లేడె ?

*

*

*

౫౮. ‘జకాత్’ లేక ‘విహితదానము’ ఖుర్ఆన్ లో 27 చోట్ల ప్రార్థనము (నమాజ్) తో పాటు చేర్చిన బడినది. దీనినిబట్టి ఖుర్ఆన్ గ్రంథము జకాతున కెంత ప్రాముఖ్యత నిచ్చుచున్నదో తెలియగలదు. “ధనికులకడనుండి గ్రహించి

బీదల కివ్వబడు” ధనము జకాత్ అని శ్రీప్రవక్త ఉపదేశము. (బుఖారీ 24 1). ఆర్థిక సమానత్వమును నెలకొల్పుటకును, దారిద్ర్యమును నిర్మూలించుటకును, భిక్షుకావృత్తి లేకుండ చేయుటకును ఇంతకంటె మంచి ఉపాయము వేరొకటిలేదు.

*

*

*

౫౯. ఋణము చేయుట తప్పని సరియైన ఒక దురభ్యాసమని ఇస్లామ్ చెప్పుచున్నది. సాధ్యమైనంతవరకు అప్పుచేయక ఉన్నదానితోనే తన అవసరములను తీర్చుకొనుట మేలని ప్రవక్త ఉపదేశము. “ప్రభూ! నన్ను తప్పులనుండియు అప్పుల నుండియు తప్పించుము” అని శ్రీప్రవక్త సాధారణముగ ప్రార్థించుచుండిరి. ఒకడు శ్రీప్రవక్త నుద్దేశించి ‘ఓ ప్రవక్తా! తా మెప్పుడును అప్పుల నుండి నన్ను తప్పించుమని ప్రార్థింతురే?’ అనెను. దానికి ప్రవక్త ఇట్లు ప్రత్యుత్తరమొసగి ‘అవును. అప్పులలో నున్నవాడు అబద్ధములు చెప్పును. వాగ్దానములను చేసి వానిని చెల్లించడు’. (బుఖారీ, 43 10).

కాని అప్పుచేయుట ఒకొక్కప్పుడు తప్పనిసరి యగును. అట్టియెడ ఋణదాత ఋణానునియెడ దయతో ప్రవర్తించవలెనని శ్రీప్రవక్త ఉపదేశించు చున్నారు. ఈ విషయమున ప్రవక్త ఉపదేశములను కొన్నిటి నీ క్రింద ఉదహరించుచున్నాను

“అమ్మునప్పుడు, కొనునప్పుడు, అప్పడిగినప్పుడు ఖౌదార్తముతో ప్రవర్తించు వానిని భగవంతుడు కరుణించును.” (బు. 34 : 16)

“ఋణానుడు కష్టపరిస్థితులలో నున్నప్పుడు అతనికి గడువిచ్చినను లేక అతని ఋణమును విడిచి వేసినను భగవంతు డట్టి వారికి తనకడ ఆశ్రయమిచ్చును.” (మన్నద్, I, పుట 73).

“కష్టపరిస్థితులలో నున్న ఋణగ్రస్తునకు గడువిచ్చిన వానిని లేక అతని ఋణమును విడిచి వేసిన వానిని సరకాగ్ని అంటుకుండ నేను చేతును.” (మన్నద్ I. పుట. 327).

“అప్పును విడిచిపెట్టి వేయు వానికి నేను సురక్షహద సగుదును.” (బు. 60 1).

ఋణము చేసిన వాని ధర్మముకూడ కఠినముగ కాసింపబడినది. “తన అప్పులను సరిగా ఎవడు తీర్చుచో మీలా అతడే ఉత్తముడు” అని శ్రీ ప్రవక్త వచనము. ధని శూద్రులనెవరూ తమ ఋణములను తీర్చివేయుటలో ఆలస్యము చేయుట దార్జన్యమని ఖొకాచో శ్రీప్రవక్త ఉపదేశించుచున్నారు. (బు. 38, 1, 2).

తీర్చనను ఉద్దేశముతో అప్పుతీసినవాడు ధిక్కృతుడని ప్రవక్తవచన మొకటి కలదు. (మన్నుద్ II, పుట 417). అప్పులను తీర్చిన తర్వాతయే దానాదులు చేయ వలెననియు, అప్పులు తీర్చగా మిగిలిన ఆస్తిని వారసులు పంచుకోవలెననియు శ్రీ ప్రవక్త ఉపదేశించుచున్నారు. (మన్నుద్ I. పు. 79)

*

*

*

౬౦. దీనిపైనను దీని తర్వాత నూక్తముపైనను ఒడంబడికలకును సాక్ష్యమునకును సంబంధించిన ఇస్లామీయ లా ఆధారపడి యున్నది.

ఇస్రాఁ వంశము

మూడవ అధ్యాయము

వ్యాఖ్యానము

మూడవ అధ్యాయము

ఇమ్రాన్ వంశము

ఈ అధ్యాయము మదీనాయందు ప్రోక్తమైనది ఇందు 200 నూక్తములు కలవు. కొందరు 3, 4, నూక్తములు కలిపి చదివి 199 నూక్తములే గణించిరి. నేను ఈజిప్టు రాయల్ ఎడిషనును అనుసరించితిని. మనదేశములో అంజుమనె హిమాయతె ఇస్లామ్ వారుకూడ ఇదేపద్ధతి ననుసరించిరి.

ఇందులో మూసాతండ్రియగు ఇమ్రాన్ లేక అమ్రాన్ పేర్కొనబడుటచే ఈ నూరాఖ ఈ పేరు వచ్చినది. ఇందులో మొదటి 83 నూక్తములలో క్రైస్తవ మత చర్చచేయబడినది.

శ్రీ ప్రవక్త మదీనాకు వెళ్ళిన తర్వాత నజ్రాక్ పట్టణమునుండి 60 మంది క్రైస్తవ పండితులు అబ్దుల్ మనీమ్ అనువాని నాయకత్వము క్రింద ప్రవక్తతో చర్చించుటకు మదీనా నగరమునకు వచ్చిరి నజ్రాక్ మదీనాకు సమీపమున నున్న ఒక ముఖ్య క్రైస్తవ పట్టణము. అరేబియా చర్చికి ప్రధాన వీరాధిపతి ఆకాలములో నజ్రాక్ పట్టణమున నుండువాడు ఇందలి మొదటి 83 నూక్తములు ఆ సందర్భమున పోక్తమైనవి.

*

*

*

౬౦. 'తౌరాత్' మూసాప్రవక్త (Moses) కివ్వబడిన భగవద్గ్రంథముగ ఖుర్ ఆనులో పెక్కుచోట్ల చెప్పబడినది. తౌరాతు అన నేమియో స్పష్టముగ తెలిసి కొనుట అవసరము. 'ది-లా' అనబడు పాతనిబంధనము (Old Testament) యొక్క భాగమునకు 'తోరా' అందురు. * ఇప్పుడు ఇంగ్లీషు పాత నిబంధనములో ఉన్న మొదటి ఐదు పుస్తకములు (అనగా జెనెసిస్, ఎక్స్ డస్, లెవెటికస్, సంబర్స్, ద్యూటెరినొమి) మూసాకు ప్రోక్తమైన 'లా' లేక ధర్మగ్రంథమని ఇటీవలి వరకు అనుకొనుచుండిరి. కాని బైబిల్ పరిశోధకులు ఈ మధ్య ఇప్పుడు పాతనిబంధనమున మూసా మున్నగు ప్రవక్తలకు ప్రోక్తమైనవిగా ఇంగ్లీషుబైబిలులో ప్రచురింపబడిన గ్రంథములలో ఎక్కువ భాగము ప్రక్షిప్తమనియు, అసలుగ్రంథములు ఎప్పుడో పోయిన వనియు కనిపెట్టిరి. పాత నిబంధనము యొక్క మార్పునుగూర్చి ఒక ప్రాచీన చరిత్రకారు డిట్లచుచున్నాడు. 'In like manner also Judas (Maccabeus)

* పాత నిబంధనము మూడు విభాగములలో విభజింపబడినది లా, ప్రాఫెటుస్, సామ్స్.

brought together in addition to all the things *that were lost by reason of the war we had, and they remain with us.*" † ఈ విధముగ యుద్ధకాలముచే నశించిన మూలగ్రంథముల స్థానమున నాటి మతాచార్యులు కొత్తగ్రంథములను రచించి యుందురు.

ఇప్పుడు 'తొరా' అనబడుచున్న పాతనిబంధన గ్రంథములు మూసాచే వ్రాయబడ లేదను విషయము నిర్వివాదమైనది. అంతేకాదు. అవి మూసాకు సమీప కాలమున వ్రేతము వ్రాయబడి యుండలేదు. క్రీ. పూ. 5వ శతాబ్దములో యూదులు బాబిలోనియానుండి మరలివచ్చిన పిదప వారి ధర్మగ్రంథముల కూర్పు ప్రారంభమాయెను. కొన్ని గ్రంథము లీ కాలము తర్వాత వ్రాయబడెను. ఈ ప్రాచీన గ్రంథములు పరిష్కరించి కూర్చిన వారు అసంఖ్యాకమగు పౌరపాట్లు కావించిరి. మూలగ్రంథములను ప్రక్షిప్తములనుండి వేరుపరుపజాలకపోయిరి. అందుచే తర్వాత ఎన్నో చిహ్నములు సంభవించెను. ఉదాహరణమునకు ఎపాక్రిఫాలలోని పెక్కు గ్రంథము లిప్పుడు ఇంగ్లీషు బైబిలులో లేవు. అవి ప్రక్షిప్తములని ఇంగ్లీషుబైబిల్ పరిష్కర్తలు నిరాకరించిరి. కాని క్రీ. శ. 1546 లో జరిగిన కాన్సిల్ ఆఫ్ ట్రెంట్ (Council of Trent) లో రోమన్ క్యాథలిక్ చర్చివారు దీనిని పూర్తిగా గ్రహించి ఈ విధముగ శాసించిరి "He is also to be anathema, who does not receive these entire books, with all their parts, as they have been accustomed to be read in the catholic church, and are found in the ancient editions of the Latin Vulgate, as sacred and Canonical"

(లాటిన్ బైబిలు పృథులలో ముద్రించబడిన మొత్తముగ్రంథమును ఏమార్పుయు లేకుండా, ఒక ముక్కనైనా విడిచిపెట్టకుండా నమ్మనివాడు బహిష్కరించబడవలెను.)

ఈ అభిప్రాయమును విమర్శించుచు బైబిల్ విద్వాంసులలో మేటియని ప్రసిద్ధికెక్కిన డాక్టర్ చార్లెస్ గా రిట్లనుచున్నారు "The weight the scholars in general will attach to this decree cannot but be influenced by the fact, that the Prelates who formed this Council none came from Germany or Switzerland or from any of the northern countries, none knew Hebrew, only a few had some knowledge of Greek, and there were some whose knowledge of Latin was of a doubtful character" *

† I Maccabeus ii, 14. Quoted in Matthew Arnold, God and the Bible, P. 106.

* Charles R. H. "Religious Development between Old & New Testaments", P. 186.

(ఈ పండితులు ఈ వాదాని కిచ్చిన పొమ్ముఖ్యత ఈ క్రింది కౌంజాలవల్ల తగ్గక మానదు. ఈ గ్రంథము వెళ్ళిన వారిలో ఎవ్వరూకూడా జర్నలి నుండిగాని స్విట్జర్ లాండు నుండిగాని మరేయే ఉత్తరదేశముల నుండిగాని వచ్చినవారు కారు. వీరిలో ఎవ్వరికీ హెబ్రూభాష తెలియదు. చాలా కొద్దిమందికి మాత్రమే గ్రీకుభాష తెలియును. కొంతమందికి లాటిన్ భాషకూడా తెలియదని చెప్పవచ్చు.)

ప్రాప్టెంట్ చర్చివారు హెబ్రూగ్రంథములనే ఒప్పుకొందురు. అసలు ఈ గ్రంథముల మూలభాష ఏదో, ఏకాలమున ఇవి వ్రాయబడినవో, ఏ ప్రాంతమున వ్రాయబడెనో మున్నగు విషయము లింకను నిర్ధారణ కాలేదు. ('Scholars are far from unanimous as to the original language, date and place of compilation of some of these books .'
—Charles, P 186)

మూసా ప్రవక్త ధర్మ గ్రంథము దగ్ధము కావినపడెననియు, తర్వాత క్రీ. పూ. 458-57 ప్రాంతములో 'ఎజ్రా' ఒక ధర్మగ్రంథము రచించెననియు రెండవ ఎస్థాస్ లో చెప్పబడినది. యుద్ధమున మూల ధర్మగ్రంథము నశించెనని 'మెక్కాబీస్'లో కల వచనముతో ఇది కలిపి చదివిన యెడల ఇది నిజమేయై యుండునని తోచుచున్నది.

తోరాయొక్క మూలము ప్రాచీన హెబ్రూభాషలో ఉండియుండవలెను. ఇప్పుడు లభించిన పాత నిబంధనముయొక్క అత్యంత ప్రాచీన ప్రతి క్రీ. శ. 916 నాటిది. యూదులు బాబిలోనియాకు వెళ్ళగొట్టబడిన తర్వాత క్రమముగా వారు హెబ్రూభాషను మరచి గ్రీకు భాషను స్వీకరించిరి. అందుచే వారు తమ ధర్మగ్రంథమును కొంతకాలము తర్వాత గ్రీకుభాషలోనికి పరివర్తించు కొనిరి. ఇప్పుడు మూల గ్రంథములుగా భావినపడుచున్న గ్రంథములు రెండు (1) గ్రీకుభాషయందలి సెప్ట్యుజింట్ (Septuagint), (2) లాటిన్ భాషయందలి వల్గేట్ (Vulgate). గ్రీకు గ్రంథము వివిధకాలములలో 70 మంది పండితులు వేరువేరుగా వివిధకాలములలో, వివిధప్రాంతములలో కూర్చినది. ఈ పని క్రీ. పూ. 284 లో పొరంధమామెను. ల్యాటిన్ భాషలోనున్న వల్గేట్ క్రీ. శ. 5-వ శతాబ్దములో సెంట్ జెరోమ్ అనువదించినది. ఈరెండు కూర్పులును పరస్పరభిన్నములుగనున్నవి. వల్గేట్ లోకూడ పెక్కు వివాదాస్పదమైన భాగము లుండిపోయెను. తుదకు పోప్ క్లెమెంట్ VIII 1592—1605 సంవత్సరములలో వల్గేటును పరిష్కరించి పూచురించెను. ఇప్పుడు రోమన్ క్యాథలిక్కులలో ప్రచారముననున్న గ్రంథమిదే.

పై చర్చవల్ల తేలిసడేమనగా పాత నిబంధనము యొక్క హెబ్రూ మూలగ్రంథము ఇప్పుడు లేదు. ఇప్పుడున్న హెబ్రూ పత్రములు పరస్పర విరుద్ధముగ నున్నవి. క్రైస్తవులలో రోమకా కాథలిక్కు లంగీకరించిన పత్రమునకును, యూదు లంగీకరించిన గ్రంథమునకు ఎంతయో భేదముకలదు. క్రైస్తవులలో పాపైట్రెంటు కాథలిక్కు యూదుల గ్రంథమునే ప్రమాణముగ గ్రహింతురు. ఈ విధముగ మూసాపర్వ క్తకు పోక్తమైన తోరీతు గ్రంథమును, తర్వాతి పర్వ క్తలకు పోక్తమైన ఇతర గ్రంథములును మూలములు నశించి, మూలభాషలో కాక ల్యాటిన్ గ్రంథ భాషలలో ఆ పర్వ క్తల పేర వ్రాయబడియున్నవి. ఇవి అసలు గ్రంథములు కావనియు, అసలు గ్రంథములు పోగా పండితులు రచించిన గ్రంథములనియు, వాటి నిష్పాడు యూదులును క్రైస్తవులును పొరపాటున భగవత్ప్రకృతముగ గ్రంథములుగా భావించుచున్నారనియు దీనివల్ల తేలిసడి.

ఇంజీల్ ఇప్పుడు ప్రచారములో ఉన్న పాత నిబంధన మందలి గ్రంథము తెల్లు పరిశీలనములో, అదేవిధముగ ఇప్పుడు కొత్త నిబంధనము లేక New Testament అనబడుచున్న బైబిల్ భాగము, ఏనుక్రీస్తుకు పోక్తమైన భగవద్గ్రంథము కాదు. పాత నిబంధనము వలెనే కొత్త నిబంధనమునకు బైబిల్ భాగము కూడ వివిధకాలములందు, వివిధభాషలందు, వివిధ క్రైస్తవ మతాచార్యులచే ఏనుక్రీస్తు మరణా నంతరము దాదాపు ఒక శతాబ్ద ప్రాంతములో వ్రాయబడినది. అవి సైతము మొదట వ్రాయబడిన రూపములో ఇప్పుడులేవు. అసలు ఏనుక్రీస్తు భాషలో ఆయన ఉపదేశములు లేనేలేవు. అనువాదములు, ఆ అనువాదముల కనువాదములు, తిరిగి వాటి అనువాదములు ఈ విధముగ ఈ బైబిల్ గ్రంథములు అసంఖ్యాకముగ మార్పులు పొంది ఈ రూపమును దాల్చినవి.

మ్యాథ్యూఆర్నాల్డు Literature and Dogma అను తనఉద్గ్రంథమున కొత్త నిబంధనమును గూర్చి దీర్ఘముగ చర్చించి తేల్చిన సారాంశమిది "In short, to know accurately the history of our documents is impossible, and even if it were possible, we should not yet know accurately what Jesus said and did, for his reporters were incapable of rendering it, he was so much above them As to the character of the documents, however it must be remembered that none of the recorders we have, probably, the very original record The record when we first get it, has passed through at least half a century, or more, of oral tradition, and through more than one written account."

* Matthew Arnold, 'God and the Bible,' P. 96 97,

క్రొత్త నిబంధనము యొక్క రచయితలు, వారి కాలములు, వారి రచనల మూలములు, తద్రచనములు ఎప్పుడు ప్రమాణ గ్రంథములుగా స్వీకరింపబడినవి మున్నగు విషయములు వ్రాస్తముగ మ్యాథ్యూ ఆర్నాల్డు ఈ విధముగ చెప్పుచున్నాడు.

“But when did the New Testament, in that form in which we possess it, come to be recognised as Scripture like the Old Testament? Clearly the documents composing it appeared at different times, and were not first published to the world as one authorised whole called the New Testament. Clearly there was a time when they had not acquired the authority they possessed afterwards, when people preferred, for instance, to any written narrative, the oral relations of eye witnesses.” † క్రీ. శ. 145 లో పేపియాస్ (Papias of Hierapolis) అను ఒక గొప్ప క్రైస్తవ పండితుడు క్రీ. శ. 135 లో జెరూసేలము నందు ఏనుకీర్స్తు శిష్యు పరంపర యందలి వారసు, పండితులు మున్నగు పెద్దలు నశించిన పేదప ఏనుకీర్స్తు పేర ప్రచారము లోనికి వచ్చిన అబద్ధోపదేశములను నివారించుటకై “ఏనుకీర్స్తు ఉపదేశసారము” (An Exposition of the Sayings of the Lord) అను ఒక పుస్తకమును వ్రాసి ప్రచురించెను. ‡ అతని కాలములో ఇప్పుడున్న క్రొత్త నిబంధనము వంటి గ్రంథము కాని, ప్రమాణభూతమగు మరే గ్రంథము గానిలేదు. అట్టి గ్రంథముండిన ఎడల తప్పుక తన గ్రంథమున పేపియాసు పేర్కొని యుండెడివాడే. మొట్టమొదట క్రీ.శ. 180 లో ఐరేనియస్ (Irenaeus) అను ఒక గొప్ప క్రైస్తవవాచార్యుడు నాల్గు సువార్తలను పేర్కొనెను. అంతకు పూర్వముండిన ఇగ్నేషియస్ (Ignatius) గాని, పాలికార్ప్ (Polycarp) గాని, జస్టిన్ మార్టర్ (Justin Martyr) క్లెమెంటు (Clement of Rome) గాని నాల్గు సువార్తల (Four Gospels) ప్రసంగ మెక్కడను చేయరైరి. ¶

క్రీ. శ. 397 లో ఒకటియు, క్రీ. శ. 419 లో ఒకటియు ఈ విధముగ కాత్తేజిలో రెండు ధర్మ సభలు (Synods) జరిగెను. ఈ సభలలో మొదటిసారి క్రొత్త నిబంధనము నిర్ణయింపబడెను. క్రీ. శ. 383 లో సెంట్ జెరోమి అను ఒక గొప్ప క్రైస్తవవాచార్యుడు పోప్ అజ్జాను సారము నాల్గు సువార్తల లాటిన్ పరిష్కృత

† Ibid, P. 113

‡ Benjamin W Bacon, The Making of the New Testament, P-131.

¶ “But we look in vain in Justin Martyr, or Polycarp, or Ignatius or Clement of Rome, either for an express recognition of the four Canonical Gospels, such as we have given from Churchmen who lived later, or for a distinct mention of any one of them.” --

అనువాదమును ప్రకటించెను. సెంట్ జెరోమి పండితుడు కార్తేజిలో జరిగిన ధర్మ సభల వారు సంకలిత పరచిన కొత్త నిబంధనముపై చేసిన విమర్శనము గమనించ దగినది. ఇప్పుడు బైబిల్ లోని 19 వ పుస్తకమును (To the Hebrews) లాటిన్ క్రైస్తవులు ప్రమాణ గ్రంథముగ స్వీకరించరనియు, జాన్ సువార్తను గీత చర్చివారంగీకరించుట లేదనియు, 22వ పుస్తకమును (II Peter) పల్ల్యుర అంగీకరించరనియు, 22వ పుస్తక మగు ఎపిజిల్ ఆఫ్ జేమ్సును ఒక పక్షిప్త గ్రంథముగ భావించుచున్నారనియు, 26-వ పుస్తకమును (Jude) అత్యధిక సంఖ్యాకులు స్వీకరించుట లేదనియు, సెంట్ జాన్ వచి చెప్పబడుచున్న మూడు పుస్తకములలో (24, 25 27, సంబద్ధ) తరువాతి రెండును సెంట్ జాన్ వ్రాయలేదనియు, జాన్ ది ఎల్లర్ అను వానిచే అవి వ్రాయబడిన వనియు ఆయన వ్రాసెను. * ఈ విధముగ కొత్త నిబంధన మందలి 27 పుస్తకములలో 7 పుస్తకములు 5-వ శతాబ్ద ప్రారంభములో ప్రమాణ గ్రంథములుగ స్వీకరింపబడలేదని దీనివల్ల స్పష్టమగుచున్నది. ఐనను చర్చివారు వీటిని ప్రమాణములుగ స్వీకరించవలెనని కాసించిరి. చర్చి ఏది చెప్పినను వేదవాక్యముగనే పరిగణింపబడుచు వచ్చినది. ఒక్క 'జెరోమియేకాదు, యూసెబియస్ (Eusebius), ఆరిజెన్ (Origen) వంటి క్రైస్తవచార్యులు సైతము ఇప్పుడు కొత్త నిబంధనములోనున్న పెక్కుగ్రంథములు తమ కాలములో ప్రమాణ గ్రంథములుగ స్వీకరింపబడుచుండెడివి కావని వాగిసిరి.

ఇంక మొదటి నాలుగు సువార్తలను గూర్చి వినుడు. 'మేషియాన్' (క్రీ. శ. 145) కాలములో సెంట్ మ్యాథ్యూ, సెంట్ మార్కు మాత్రమే బహుశః ప్రమాణ గ్రంథములుగ స్వీకరించబడి యుండవచ్చును. క్రీ. శ. 100 లో చూథ్యూయొక్క మూలము ప్యాలెస్టయినులో నిరాకరింప బడిన గ్రంథముగ నుండెను. దీని తర్వాత దీని మూడు అనువాదములు—రెండు గ్రీకు భాషయందును, ఒకటి ఆర్మేనియన్ భాషలోను—వచ్చెను. ఇంతకంటె ఎక్కువ అనువాదములు ఉండియుండవచ్చును ఇవన్నియు మ్యాథ్యూ నామముతోడనే ప్రచారములో నుండెను. కాని ఇందులో ఎక్కువ భాగము మార్కు సువార్తనుండి గ్రహించి కొత్తగా వ్రాయబడినది. మార్కు రోము నగరమున తన సువార్తను వ్రాసెను. సెంట్ మార్కు ఏనుక్రీస్తు శిష్యుడు కాదు. ఆయన సెంట్ పీటర్ తనకు చెప్పిన ఏనుక్రీస్తు జీవితాంశములను ఉపదేశములను ఒక సువార్తరూపమున వ్రాసెను అదికూడ పీటర్ చరిషోయిన తర్వాత వ్రాయబడెను పీటర్ చెప్పిన విషయములు ఒక సువార్త రచించు ఉద్దేశముతో చెప్పినవి కావు. తా నప్పుడప్పుడు సందర్భానుసారముగ మార్కుతో చెప్పిన విష

యములను మార్కు కొంతకాలము తర్వాత ఒక పుస్తక రూపమున వ్రాసెను. సెంట్ లూక్ కూడ ఎక్కువగ మార్కు నువార్తనుండి విషయములను గ్రహించి తన నువార్తను రచించెను. ఈ ముగ్గురు నువార్త రచయితలును తమకు పూర్వముండిన ఏనుకీస్తు ఉపదేశగ్రంథములనుండి గ్రహించినట్లు నిర్ణయింపబడును.

ఐతే మ్యాథ్యూ మొదట వ్రాసిన పుస్తకము సైతము నశించి దాని స్థానే పెక్కునువాదములు వచ్చుటకు కారణ మేమై యుండునో తెలిసికొనుట అవసరము. ఇది కేవల భాషాభేదముల వల్ల కల్గిన చిట్కుకాదు. కేవలము అనువాదములలో జరిగిన మార్పుకూడకాదు. ఈగ్రంథములు వెలువడు నప్పటికి “ఏనుకీస్తు సందేశము” యొక్క ప్రాముఖ్యత సన్నగిల్లి తుదకు “ఏనుకీస్తును గూర్చిన సందేశము” యొక్క ప్రాముఖ్యత హెచ్చెను. *

అసలు ఏనుకీస్తు ఉపదేశములు కల గ్రంథము ఇప్పుడు మనకడ లేనే లేదు. అప్పుడుండిన గ్రంథములలో ఎక్కడను ఏనుకీస్తు సిలపపై ఎక్కిన విషయముకాని పునరుత్థాన విషయముగాని లేకుండెనని పండితులంద రంగీకరించిన విషయమే. అందుచే ఏనుకీస్తు ఉపదేశములు కేవలము ఉపదేశముగనే కాక ఆయన జీవిత చరిత్ర తోచేర్చి వ్రాయవలసిన అవసరము కలిగెను. అందుచే మ్యాథ్యూయును, లూక్యు కూడ మార్కుయొక్క చారిత్రక భాగమును గ్రహించిరి. ఇతర పుస్తకములం దెక్కడను ఏనుకీస్తు చరిత్రాంశములు లేకుండెను. (There is outside of Mark no considerable amount of historical material, Cononical or uncanonical, for the story of Jesus—Bacon P 139.)

ఈ ఉన్న చరిత్రాంశములు కూడ ఒక వరుసలో లేవు. ఇది మార్కు చరిత్రాంశములను గ్రహించిన మ్యాథ్యూ లూకలకు తెలిసియు గత్యంతరము లేక వారా వరుసను యథాతథముగనే యుంచిరి. (In short, incorrect as they know the order of Mark to be, it was the best that could be had in the days when evangelists began to go beyond Syntagms (Collections of Jesus' teachings), and to write "Gospels" as we understand them, or, in their own language, "the things which Jesus began both to do and to teach."—B Bacon. P. 140.)

*“It was impossible to blind to the conquests made by the Gospel about Jesus Enclosed in it, as part of its substance the Gospel of Jesus found its final resting-place, much as the mother church itself was later taken up and incorporated in a Catholic Christendom” (Benjamin W Bacon, The Making of the New Testament, P. 137),

క్రీ. శ. 45-50 సంవత్సరములలో రోముచర్చిని స్థాపించు పర్యంతములు జరుగుచుండిన కాలములో మ్యాథ్యూ ఏనుకీర్తిస్తు ఉపదేశములను చేర్చి కూర్చు పర్యంతము చేసెను. కాని ఇప్పుడు 'మత్తయీ సువార్త' అని మనము చదువుచున్న సువార్త ఆగ్రంథముకాదు. అథమము దాని అనువాదమును కాదు. అట్లునుటకు మాడుకొరణములను బేకణ్ పండితుడు చూపుచున్నాడు (1) మొట్టమొదట మ్యాథ్యూ రచించిన గ్రంథము ఉపదేశమాలగాని మార్కు సువార్త వలె ఏనుకీర్తిస్తు కథకాదు. (2) మ్యాథ్యూ అసలు ఆర్థేయిక్ భాషలో వ్రాసియుండెను. ఇప్పుడు మనకున్న మత్తయీ సువార్త మూలము గ్రీకు భాషయందున్నది. (3) మొదట వ్రాయబడిన పుస్తకము రచయిత ఏనుకీర్తిస్తుకాదు. కాని మన మత్తయీ సువార్తకర్త తుదివరకు మార్కుపై ఆధారపడి సువార్తను రచించెను. ఏనుకీర్తిస్తుతో స్వయముగ పరిచయము కలిగి, ఆయన ఉపదేశములను స్వయముగ విన్న ఆయన శిష్యుడు మార్కునేల అనువదించును? మార్కు ఏనుకీర్తిస్తు శిష్యుడైనను కాదాయెను. ఈ విధముగ మనము చదువుచున్న సువార్త మత్తయీ వ్రాసినదికాదు కాదు ఇది ఇంతటితో సైత మాగలేదు. మత్తయీ సువార్తలో తర్వాత ఎన్నో ప్రక్షిప్తములు చేర్చబడెను — ("Over and over again special additions are made in Matthew to emphasise a warning against the workers of 'lawlessness.' "—Bacon, P 149)

తక్కిన సువార్తలను గూర్చి కూడ అట్లే చెప్పవచ్చును. మార్కు సువార్తను గూర్చి బేకణ్ గారు ఇట్లు వ్రాయుచున్నారు "The Gospel of Mark is no exception to the rule that church-writings of this type inevitably undergo recasting and supplementation until the advancing process of canonization at last fixes their text with unalterable rigidity. Whether we recognise 'sources' or earlier 'forms' or only earlier 'editions' of Mark, it is certain that appendices could still be attached long after the appearance of Luke, and probable that in the early period of its purely local currency at Rome the fund of Petrine anecdote had received more than one adaptation of form before it was carried to Syria and embodied substantially as we now have it in the composite Gospels of Matthew & Luke"

(Ibid, P. 170)

ఈ విధముగ ఒక్కొక్క విషయమును గూర్చి ఎంతేని వ్రాయవచ్చును. కొత్త, నీబగదనమందలి నాల్గు పుస్తకముల రచనా కాలములను గూర్చి వివిధ బైబిల్ పండితుల అభిప్రాయములను ఈ ప్రక్క కొద్దికరించుచున్నాను — *

* Christlieb పండితుని "Modern Doubt and Christian Belief" అను గ్రంథమునుండి సంగ్రహించి కూర్చిన విషయము లిది.

మండల పేరు	కొనిపర్చుము చేసిన పండితుని పేరు	కొనిము
1 పెంట్ మ్యూజ్యూ	బాచర్ (Baur) సి ఆర్ కాస్టిన్ (C.R. Costlin)	క్రీ శ 105.10 ప్రస్తుత రూపములో క్రీ శ. 90 నుండి 100 మధ్య వరకు అనలు మూలగ్రంథం క్రీ శ 70 మొ॥ 80 వరకు. క్రీ శ. 80
2 పెంట్ మార్క్	సి ఆర్ కాస్టిన్ (C. R Costlin) కియెమ్ (Kiem) హిల్జెన్ ఫెల్డ్ (Hilgenfeld)	క్రీ శ. 100 క్రీ శ. 100 క్రీ శ. 100
3 పెంట్ బాక్	బాచర్ (Baur) జెల్లర్ (Zeller) హిల్జెన్ ఫెల్డ్ (Hilgenfeld)	క్రీ శ. 150 క్రీ శ 130 క్రీ శ. 120
4 పెంట్ తాన్	బాచర్ (Baur) కియెమ్ (Kiem)	క్రీ శ 160 క్రీ. శ. 110—117

ఈ విధముగ ఎను క్రీస్తు మరణానంతరము నూరేండ్లపైగా వ్రాసుబడిన ఈ గ్రంథములు భగవద్ప్రీతి కై మెట్లగును? వివిధ రచయితలు, వివిధ కాలములలో, వివిధ దేశములలో, వివిధ భాషలలో, వివిధమగు ఉద్దేశములతో రచించిన వివిధ గ్రంథముల కూర్చే ఇప్పుడు ప్రచారములో నున్న బైబిల్ గ్రంథము ఇది ఎనుక్రీస్తుకు ప్రవచింపబడిన గ్రంథము కాదనియు, ఎనుక్రీస్తుకు ప్రవచింపబడినదిగా చెప్పబడిన బైబిల్ గ్రంథము ఎన్నడో నశించినదనియు, దానిసా^{ధి}నే వివిధ గ్రంథములు వ్రాయబడి బైబిల్ అను నామమున ప్రచారములో నున్నవనియు చెప్పటకే ఇంత దీర్ఘముగ వ్రాసితిరి. ఈ విషయమును గూర్చి ఇంకను వివరములు తెలుసుకొన గోరువారు ఈ క్రింది గ్రంథములను చూడవలెను *

New Testament

R. W Mackay	Rise and Progress of Christianity
G R S Mead	. The Gospel, and the Gospels
B W Bacon	. Making of the New Testament.
R Hone	. The Apocryphal New Testament.
E. Reuss	: History of the New Testament 2 vols.
P. Wernle	. The beginnings of Christianity. 2 vols.
O. Pfeiderer	: Christian Origin. 4 vols.
W. Wrede	. The origin of the New Testament.
	(An admirable Primer)
Matthew Arnold	: Literature and Dogma.
	. God and the Bible.

Old Testament

- G. F. Moore . Literature of the Old Testament.
 G. E. Hammond . Outlines of Textual criticisms.
 Matthew Arnold : Literature and Dogma.
 " " : God and the Bible.
 R. H. Charles . Religious Development between the
 Old and New Testaments.

* * * *

౬౨. ఖుర్ఆన్ లో రెండు విధములైన నూక్తములు కలవనియు అవి
 (1) మహకుమాత్ (2) ముత్ షాబిహాత్ అనబడుననియు ఈ నూక్త
 మున చెప్పబడినది. 'మహకుమాత్' నూక్తములు మూలసిద్ధాంతములను ప్రతిపాదించునవి. అవి స్పష్టముగ నున్నవి. వాటిలో అపార్థములను గాని, అర్థాంతములను గాని సానములేదు. ఇవి సర్వమతగ్రంథములందును మూలసిద్ధాంతములై యుండునని 'సయ్యాద్ బిక్ జాబైర్' అనుచున్నారు. ఇవి సర్వమతములను అంగీకరించు మూలసిద్ధాంతము లని హజరత్ ముఖాతిల్ అభిప్రాయము. * ముత్ షాబిహాత్ నూక్తములు పైమూలసిద్ధాంతములను వివరించుట కివ్వబడిన ఉదాహరణములు. ఉపమానములు, ఉపాఖ్యానములు మున్నగునవి కల నూక్తములు.

వివిధార్థములను తావిచ్చుట మానవభాషలో గల లోపము. వ్యాఖ్యాత తన ఇష్టము ననుసరించి ఒక వాక్యము యొక్క అర్థమును చెప్పగలుగుచున్నాడు, ఒక్కొక్కప్పుడు పొరపాటుపడుచున్నాడు, ఒక్కొక్కప్పుడు చేయవలెనని చేయుచున్నాడు. అసలు మతములు పోయి తర్వాతి పండితుల మతము లిట్లే సాపేక్షమైనవి. ప్రస్తానత్రయమునకు శంకర రామానుజ మధ్వాచార్యులు వివిధభాష్యము లొనర్చి అద్వైత విశిష్టాద్వైత ద్వైత మతములను స్థాపించినారు. అదే విధముగ అనాటి ఆచారముననుసరించి వీనుక్రీస్తు భగవంతుని 'నాతండ్రి' అని పిలిచినంతమాత్రమున క్రైస్తవాచార్యులు వీనుక్రీస్తు భగవంతుని వమారు డనినారు*. శబ్దప్రమాణముపై తగవులాడుకొని మతాచార్యులు వివిధమత భేదములలో చిక్కుకొనినారు. అందుచే ఖుర్ఆన్ ఈ విషయమును స్పష్టముగ చెప్పినైచినది. మూలసిద్ధాంతములను

* ఈ అభిప్రాయములు తఫ్సీరె ఇబ్నె కసీర్ లో ఉద్భుతమైనవి.

* 'Jesus made use of the figurative language familiar to the theocratic mind' (Schenkel, Sketch of the character of Christ, P. 145)

"Christ applies to himself the designation of the 'Son of God' in no other sense than that in which the People of Israel or the theocratic King might be so called." (Ibid, P. 177)

ప్రతిపాదించు నూక్తములలో అర్థాంతరములకుగాని, అపార్థములకుగాని తావులేదు. ఉపమానములును, ఉపాఖ్యానములును, ఉదాహరణములును కల నూక్తములు వ్యాఖ్యానించునప్పుడు ఆ వ్యాఖ్యానము మూలసిద్ధాంతములకు వ్యతిరేకముగనుండ కూడదనియు, ఆ నూక్తముల వ్యాఖ్యానములలో పడి తగువులాడుకొనుచు మూల సిద్ధాంతములను దృష్టినుండి తొలగించవలదనియు శ్రీప్రవక్త ఈసందర్భమున ఉపదేశించుచున్నారు. ప్రవక్తవాక్యములు గమనింపుడు “ముతషాబిహత్ నూక్తములను గూర్చి తగువులాడుకొనువారిని విడిచిపెట్టుము.” (బు) ముతషాబిహత్ నూక్తములను గూర్చి తగువులాడుకొనియే మతముల నన్నిటిని పండితులు మార్చివైచిరి. ఇస్లామున కట్టి విపత్తు సంభవించకుండ ఖుర్ ఆన్ హెచ్చరించుచున్నది.

* * * *

౬౩. ఇందు బదర్ యుద్ధరంగమును గూర్చి చెప్పబడినది. ఆ యుద్ధమున ముసల్మానుల సంఖ్య 313. అవిశ్వాసుల సంఖ్య 900 మొదలు 1000 వరకు ఉండెను. ఐనను ఆ యుద్ధమున ముసల్మానులకే విజయము కలిగెను. భగవత్సహాయమున కిదొక ఉదాహరణము.

ముసల్మానుల సంఖ్య అవిశ్వాసుల సంఖ్యలో మూడవ వంతు యుండినను, అవిశ్వాసులకు ముసల్మానులు తమకంటె రెండింతలు కన్పించుచుండిరినియు ఇక్కడ అర్థము చెప్పవచ్చును.

మక్కా వాసుల దౌర్జన్యమును సహించలేక శ్రీ మొహమ్మద్ ప్రవక్త మదీనాకు రహస్యముగ వెళ్లిపోయిరి. కాని మక్కా వాసులగు ఖురైషులు శ్రీ ప్రవక్తను మదీనాలో కూడ శాంతితో జీవితము గడపనివ్వరైరి. శ్రీ ప్రవక్త మదీనాకు పలాయితులైన రెండవ రోజే ఖురైషులు ఒక గొప్ప సైన్యమును తయారుచేసి మదీనాపై కత్తివచ్చిరి. ముసల్మానులు నగరములో 313 రు మాత్రముండిరి. ఆయుధములూ లేవు. యుద్ధముచేయుటయం దనుభవమా సున్న. శత్రుపక్షమున వెయ్యిమంది యుద్ధకళయం దారితేరిన యోధులు. ఐనను ముసల్మానులకే విజయము లభించెను. అవిశ్వాసులకు సంపూర్ణమగు అపజయము కలిగెను.

* * * *

౬౪. భార్యాపుత్రాదులు, ధన ధాన్యములు మున్నగు ఐహిక వాంఛలు మానవునకు ప్రియములే కాని నిజమైన విలువ వీటిలో లేదు. పారలౌకిక సుఖములే వాంఛింప దగినవని ఖుర్ ఆన్ ప్రబోధించుచున్నది.

* * * *

౬౫. ఖుర్ ఆన్ తాను బోధించిన మతమును ‘ఇస్లామ్’ అని పిలుచు

చున్నది. ప్రపంచ మహామతములలో దేనికిని ఒక పేరు లేదు. ఎనుక్రిస్తు మతమునకు క్రైస్తవమత మనియు గౌతమబుద్ధుని మతమునకు బౌద్ధమత మనియు అదేవిధముగ మతకర్తల నామములతో ఆయామతములు ప్రసిద్ధి కెక్కినవి.* హిందూమత మనబడుచున్న బ్రాహ్మణమతమునకు ఒక పేరే లేదు. ఖుర్ఆన్ ఇచ్చిన 'ఇస్లామ్' అను నామము శ్రీ మొహమ్మద్ ప్రవక్త బోధించిన మతమునకే కాదు. భగవంతునిచే వివిధ కాలములందు వివిధ దేశములందు వివిధ ప్రవక్తలకు ప్రోత్సమైన మూలమతమునకు 'ఇస్లామ్' అను నామమును ఖుర్ఆన్ ప్రతిపాదించుచున్నది. ఇబ్రాహీమ్ ప్రవక్త తన పుత్రులను, యాకూబు (Jacob) తన పుత్రులకును "మీరు ముస్లిములైగాని మరణింపకుడు" అని ఉపదేశించినట్లు ఖుర్ఆన్ పక్కాణించుచున్నది. (2 131-133)

'ఇస్లామ్' అనగా 'శాంతిని ప్రవేశించుట' లేక 'శాంతిపహించుట' అని అర్థము. 'ఇస్లామ్' 'సలమ్' అను ధాతువునుండి వచ్చినది. 'సలమ్' అనగా 'శాంతి.' అల్లాహుని పొందినవాడు ముస్లిమ్. భగవదీచ్ఛకు సమస్తమును సమర్పించినప్పుడే

* 'ఇస్లామ్'ను మొహమ్మదీయ మతమని ఖరోవీయులు వ్రాసిరి కాని ఇది ముసల్మాను సంప్రదాయము కాదు. ఖుర్ఆనులోగాని, ఇస్లామ్ మతమునకును చరిత్రకును సంబంధించిన మరేగ్రంథమునగాని 'మొహమ్మదీ' అను పేరు ముస్లిములకు వాడబడలేదు. ఖుర్ఆన్ బోధించిన మతమునకు 'ఇస్లామ్' అనియు, ఆ మతము ననుసరించువారిని ముసల్మాను లనియే వాడిరి. ఈ విషయమునుగూర్చి ఒక క్రైస్తవ పండితు డేమనుచున్నాడో చూడుడు

"The habitual want of comprehension of the ordinary representatives of either religion with regard to the other extends to almost insignificant details, such as for instance the term 'Mohomadan' applied to Musalmans. This expression is an improper transposition of the term 'Christian' which is perfectly applicable to the adherents of religion based on Christ, whose presence is perpetuated in the Eucharist and in the mystic body, whereas Islam is not based directly on the prophet but on the conception of Allah, and does not consist in a perpetuation of Muhammad but in ritual and legislative conformity of Man and Society to the Supreme Unity."

(Frithjof Schmon in an article entitled 'Christianity and Islam' in Trivem, Vol VIII No. 1, 1935)

అత్సేశాంతి లభించును. ఖుర్ఆన్ లో 'అస్సము' అను క్రియ 'భగవదీచ్ఛకు సమస్తమును సమర్పించుట' అను అర్థములో 'పెట్టుచోట్ల వాడబడినది. భగవదైక్యము, మానవైక్యత— ఈరెండు సిద్ధాంతములును మానవుని అత్సేశాంతికి మూలాధారములుగ ఖుర్ఆన్ 'జేర్కొనుచున్నది ఏకైకమైన భగవంతుని తప్ప మరెవ్వరిని ఆరాధింపకుండుటయు, ఏకైకమైన ఆ భగవంతునితప్ప మరెవ్వరికడను సహాయ ముచేక్షింపకుండుటయు, ఏకైకమైన భగవంతుని ముందు తప్ప మరెవ్వరిముందును తన శిరస్సును వంచకుండుటయు, ఇవి మానవునియందు వ్యక్తిత్వమును, అత్సేశాంతిని, జౌన్నత్యమును కల్పించుచున్నవి. అతని శాంతిదాంతుల కదే మూలాధార మగుచున్నది. ఇది అధ్యాత్మిక శాంతి. ఇంక మానసికమగు శాంతి కలుటకు మానవైక్యత అవసరము. మానవు లందరను ఒకరికొకరు సమానులని అనుకొనినప్పుడే పరస్పరసంఘర్షణము నశించును. జాతి, మత, వర్ణ, దేశ, ధన, భేదములు కారణముగా ఇప్పుడు ప్రపంచమున జరుగుచున్న సంఘర్షణము మానవైక్యతా సిద్ధాంతమును ఇంతవరకు ప్రపంచ మంగీకరించక పోవుటచేతనే కలుగుచున్నది. ఇస్లామ్ ఈ భేదముల నన్నిటిని రూపుమాపి మానవైక్యతను స్థాపించినది. శాంతికి రెండు మూలాధారములలో మానవైక్యతను రెండవదిగ ప్రతిపాదించినది.

ఈ నూత్నములో మతమునకు 'దీన్' అను శబ్దము ఖుర్ఆన్ ఉపయోగించుచున్నది. 'దీన్' అనగా మూలమతము లేక మూలధర్మము. 'మిల్లత్' అను మరియొక శబ్దము మతమునకు పర్యాయపదముగా ఉపయోగింపబడినది. కాని ఈ రెండు శబ్దములలో కల భేద మిది 'దీన్' అనగా మూలమతము, 'మిల్లత్' అనగా ఆ మూలమతముతోపాటు ఒక ప్రవక్త తన దేశకాలపాత్రానుసారముగా ప్రతిపాదించు ధర్మము.

ఈ మూలధర్మమే ఇక్కడ జేర్కొనబడుచున్నది. దీనినే ఖుర్ఆన్ మానవుని ప్రకృతి సిద్ధమైన ధర్మముగ కూడ చెప్పుచున్నది.

“నిచ్చయముగ భగవంతునికడ నిజమైన మతము ఇస్లామ్” అని ఖుర్ఆన్ ఇక్కడ వక్కాణించుచున్నది. ఖుర్ఆన్ ప్రతిపాదించిన ఈ మతమునకును ఇతరమతములకును గలవైధర్మ్య మేది యన్న ప్రశ్న వచ్చును. మూలధర్మమునకు ఆధారములుగ పైన జేర్కొనబడిన రెండు ధర్మములు - భగవదైక్యత, మానవైక్యత - మరే మతమునను నిజమైన అర్థములో లేవు. మతము లన్నియు భగవంతు డొక్కడే యని అంగీకరించినవి. కాని బహుదైవతారాధనమును ధర్మ్య మొనర్చినవి. ఏకైకమైన భగవంతుడే ఈ మతములలో విభజింపబడినాడు. క్రైస్తవమతములో తండ్రుని, పుత్రుని, పరిశుద్ధాత్ముని, విభజింపబడినాడు. హిందూమతములో భగవంతుడు

అవతారములు దాల్చి వేలకొలది ఆరాధ్యదైవతములుగను, భార్యలు, పుత్రులు, సేవకులు ఇత్యాది సిబ్బందితో కోట్లకొలది ఆరాధ్యదైవతములను మూలమైనాడు. అదేవిధముగ ఇతర మతములలో కూడ ఏకేశ్వరుడు ఏదో ఒక విధముగ బహుదైవతములుగ మారినాడు. ఇంక మానవైక్యతను ఇతర మతములలో సానమేలేటండ పోయినది. భారతదేశమున జాతి, వల, దేశ, వర్ణ భేదములపై నిర్మింపబడిన హెచ్చుతగ్గులు అసంఖ్యాకముగనున్నవి. క్రైస్తవులలో వర్ణ భేదములను పాశ్చాత్య శాస్త్రజ్ఞానముకూడ మార్చలేకపోయినది. ఈ మతస్థుల మతగ్రంథములు కూడ ఇదే బోధించుచున్నవి.

ఇంక ఖుర్ఆన్ బోధించుచున్న ధర్మము చూడుడు. క్రైస్తవులు ఏను క్రీస్తునే నమ్ముదురు. మరొక ప్రవక్తను వారు స్వీకరింపరు. అదేవిధముగ వారు బైబిల్ గ్రంథము నొక్కదానినే భగవద్గ్రంథముగ స్వీకరింతురు. ఇతర మత గ్రంథములను గౌరవింపరు. అదేవిధముగ భారతదేశమునందు వర్ణింప బడిన ఋషులను మాత్రమే హిందువులు సత్యప్రవక్తలుగ సంగీకరింతురు. అట్లే వేదములు, తత్సంబంధమగు గ్రంథములను మాత్రమే ప్రమాణ గ్రంథములుగ అంగీకరింతురు. కాని ఖుర్ఆన్ సర్వ కాలములందు, సర్వ దేశములందు వర్ణింప ప్రవక్తలను, వారి గ్రంథములను విశ్వసించుటని బోధించుచున్నది. ఖుర్ఆన్ మాటలను వినుడు

“ఓ విశ్వాసవంతులారా! ఇట్లనుడు ‘మేము భగవంతుని యందును, మాకు ప్రోక్తమైన (ఖుర్ఆన్) గ్రంథమునందును, ఇబ్రాహీం, ఇస్మాయిల్, ఇస్హాక్ ప్రవక్తలను, యాకూబు సంతతివారికిని ప్రోక్తమైన గ్రంథములందును, మూసాను, ఈసాను ప్రోక్తమైన గ్రంథములందును, (అంతేకాదు) ప్రపంచమున నుద్భవించిన సమస్తప్రవక్తలకు ప్రోక్తమైన ఉపదేశములందును విశ్వసించుము. ఈ ప్రవక్తలలో ఎవ్వరియెడను మేము భేదభావమును చూపము. ఏకేశ్వరునకే వినతులమగుదుము.” (2 136)

“భగవత్ప్రవక్త తనకు ప్రోక్తమైన ఈ వచనములను విశ్వసించుచున్నాడు. విశ్వాసవంతులుకూడ అట్లే విశ్వసించుచున్నారు. వారందరు ఆల్లాసు, అతని దేవదూతలను, అతని (చే ప్రోక్తమైన) గ్రంథములను, అతనిప్రవక్తలను అట్లే విశ్వసించుచున్నారు. (వా రిట్లందురు) ‘ప్రవక్త యెడను మేము భేదభావమును చూపము.” (2 285)

“ప్రవక్త వెలయుని జాతి లేదు.” (35 . 24)

“ప్రతిజాతికి ఒక ప్రవక్త కలడు.” (10 47)

“నేను పంపిన ప్రవక్తల పేర్లు ఇంతవపూర్వము వాఙ్మచ్చితవి. (పెక్కరు) ప్రవక్తల పేర్లు నిత చెప్పలేదు.” (4 164)

ఖుర్ఆన్ లో ఇరువదైదుగురు ప్రవక్తల పేర్లు మాత్రము పేర్కొనబడినవి. 124,000 మంది ప్రవక్త లుద్భవించిరని శ్రీప్రవక్తవచనము.

మూలమతము (దీన్) ఒక్కటే యనియు, అదే మానవుని ప్రకృతియందు సగిలమై యున్నదనియు, వివిధ ప్రవక్తలు తమ దేశకాలపాత్రానుసారముగ ఈ మూలమతము (దీన్) తోపాటు ఒకజీవితవిధానమును (మిల్లత్) బోధించి రనియు ఖుర్ఆన్ చెప్పుచున్నది. ఖుర్ఆన్ దృష్టిలో సత్యము సనాతనమైనది. అంతేకాదు అది ఒక్కటి. దేశ కాల పాత్రముల ననుసరించి అందు మార్పుండదు. జీవిత విధానమునకు సంబంధించిన ధర్మము (మిల్లత్) లో మార్పులుండుట సహజము. కాని మూల మతము (దీన్) లో మార్పుకు తావులేదు. ఈ విధముగ ఖుర్ఆన్ ఒకే భగవంతుడు, ఒకే సత్యము, ఒకే మానవజాతిని ప్రతిపాదించుచున్నది. ఈ మతమునే ఖుర్ఆన్ ఇస్లామ్ అని పిలుచుచున్నది. ఇదే మానవుని మతమని నిర్ధారణచేయుచున్నది. “నిశ్చయముగ భగవంతునికడ నిజమైన మతము ఇస్లామ్” అను ఈ సూక్తమునకర్థ మిదే. భగవదైక్యము, మూలమతైక్యము, మానవ జాతైక్యము ఇస్లామ్ మతమునకు మూలసూత్రములు.

ఈ సూత్రములను తెలిసియుండియు పెక్కు మతస్థులు వీరిని స్వీకరింప వుండ నున్నారని ఖుర్ఆన్ చెప్పుచున్నది. చూడుడు అన్ని మతములును భగవంతు డొక్కడే యని ఒప్పుకొనుచున్నవి. కాని ఏకేశ్వరారాధనము ఏ మతమునను లేదు. ఏనుక్రీస్తును భగవదవతార మనియు, భగవంతుని వుమారు డనియు, భగవంతుడే యనియు క్రైస్తవచార్యులు త్రిత్వమును ప్రతిపాదించిరి. అదేవిధముగ వందలకొలది దైవములు హిందూమతమున ఆరాధనీయులైరి. భగవదైక్య సిద్ధాంతము భగవమైన పితవ మానవైక్య సిద్ధాంతము, కొన్ని మతములలో నామ మాత్రముగ నిలిచిపోయెను. కొన్ని మతములలో స్పష్టముగ నిరాకరింపబడినను మతైక్య సిద్ధాంతము కేవలము క్రొత్తది. ఇది ఇప్పుడున్న ధర్మగ్రంథములలో ఖుర్ఆన్ ఒక్కటే బోధించుచున్నది. మరేమతము మూలమత మొకటే యనియు ప్రపంచమందలి సర్వదేశములందును భగవంతుని ప్రవక్తలువచ్చిరనియు, వారికి ప్రోక్షమైన, ధర్మములను విశ్వసించవలెననియు బోధించలేదు. ఖుర్ఆన్ ఒక్కటే అట్లు బోధించినది.

ఈ విధముగ భగవద్వైక్యాది సిద్ధాంతములు తెలిసియుండియు వివిధమతములు ఆ సిద్ధాంతములను మరచి, వాటికి వ్యతిరేకముగు సిద్ధాంతములను ప్రతిపాదించిన వని ఖుర్ఆన్ చెప్పుచున్నది.

*

*

*

౬౬. ఇది యుద్ధసమయపుఅజ్ఞ. ఖుర్ఆన్ లో మరొకనూక్తమున (60 8,9) ఈ విషయము స్పష్టపరచబడినది

“మీ రీ మత మవలంబించినందుకై మీతో యుద్ధముచేయక, మిమ్ములను మీ ఇండ్లనుండి వెళ్లగొట్టక (మీతో సఖ్యముననున్న అవిశ్వాసులతో) మీరు సాహర్దముతోడను, న్యాయముతోడను ప్రవర్తింపుడు. నిశ్చయముగ భగవంతుడు న్యాయ ప్రవర్తనులను ప్రేమించును.

“మీ రీ మత మవలంబించినందుకై మీతో యుద్ధము చేయువారితోడను, మిమ్ములను మీ ఇండ్లనుండి వెళ్లగొట్టువారితోడను, మిమ్ములను వెళ్లగొట్టుటయందు (మీ శత్రువులకు) సాయపడువారితోడను (మాత్రమే) సఖ్యము చేయుటను భగవంతుడు నిషేధించుచున్నాడు. వారితో స్నేహము చేయువారు అధర్మవరులు.”

*

*

*

౬౭. ఏనుక్రీస్తు సిలువపై మరణించెనని క్రైస్తవులు నమ్ముచున్నారు. ఏను ప్రవక్త అట్లు సిలువపై మరణించలేదనియు, ఆయన సహజముగ మరణమునే పొందెననియు ఇక్కడ ఖుర్ఆన్ చెప్పుచున్నది. 4వ అధ్యాయము 157వ నూక్తములో ఈ విషయము మరియు స్పష్టముగ నిట్లు చెప్పబడినది

“వాస్తవ మేమనగా వా రతనిని (ఏనుక్రీస్తును) చంపనూలేదు, సిలువపై ప్రాణమును తీయకూ లేదు. వారి కౌ విషయము సందేహస్పదము కావించబడెను. ఈ విషయమున వివాదపడినవారు సందేహములలో మునిగియున్నారు. వానినిగూర్చి వారికడ నిశ్చయజ్ఞానము లేదు. వారి కున్నది ఊహామాత్ర జ్ఞానమే. వారు అతనిని చంపలేదనుట నిశ్చయము.”

ఏనుక్రీస్తు సిలువపై మరణించె ననియు, తరువాత సమాధిలో పాతిపెట్టబడి ననియు, అట్లు పాతిపెట్టబడిన మూడవ దినమునాడు జీవితుడై లేచెననియు క్రైస్తవుల విశ్వాసము. ఏనుక్రీస్తు సిలువపై మరణించలేదనియు, సిలువపై మూర్ఛపోయె ననియు సిలువపైయండి దించిన మూడవ దినమునాడు మూర్ఛలేరుకొని తన శిష్యు

అటు దర్శనమిచ్చెననియూ పెక్కురు పాశ్చాత్యపండితుల అభిప్రాయము.* బాసిల్ డెస్ అను పండితుడు ఏనుక్రీస్తు అసలు సిలువపైననే ఎక్కింపబడలేదనియు, ఏనుక్రీస్తు బదులు సైమన్ అనునాతడు సిలువపై ఎక్కింప బడెననియు బోధించెనని స్ట్రాఉస్ పండితు డనుచున్నాడు. ఆ పండితుని మాట లివి

“Basildes the Gnostic is said to have taught that Simon was crucified in the place of Jesus”

(Strauss, *A New Life of Christ*, Vol. II, P 367.)

స్లీయర్ మాషర్ (Schleiermacher) పండితుడు తన *Life of Christ* (క్రీస్తు జీవితచరిత్రము) అన్న ఉద్గ్రంథములో ఈ విషయమును దీర్ఘముగ చర్చించినాడు. ఈ పండితుని పూర్వమును, తర్వాతను కూడ పలువు డీవిధముగ తా మభిప్రాయ పడుట కిచ్చిన ఆధారముల నీ క్రింద క్రోడీకరించుచున్నాను

1. ఏనుక్రీస్తు కొన్ని గంటలు మాత్రమే సిలువపై నుండెను.

ఏనుక్రీస్తు సిలువపై నుమారు ఆరు గంటల కాల ముండినట్లు తెలియుచున్నది.† సిలువపై ఎక్కించిన వారు అంత త్వరగా చచ్చువారు కారు. రెండు మూడు దినముల వరకు వారు బ్రతికియుండుట కలదనుటకు ఆధారము లెన్నియో కలవు † అందుచే ఏనుక్రీస్తుకు మరణము సంభవించలేదు. ఆయన మార్పుపోయి యుండును.

* “On the one hand, the reality of Christ's *death* was denied and reduced to a mere *trance*, so that the resurrection would be perfectly natural *recovery from a deep swoon*. On the other hand, the reality of our Saviour's death was confessed, but the *resurrection* as an *outward* fact denied, and the origin of the belief in it attributed to visions experienced by the disciples.

—*Christlikebe, Modern Doubt and Christian Belief*, P. 4.55

† Dean Farrar, *Life of Christ*, P. 449, Neander, *Life of Jesus Christ*, P. 472.

♦ “The crucified person suffered a lingering and very painful death, sometimes surviving till the third day, and even longer.”

Rev Barrows, Biblical Geography and Antiquities, P. 462.

“The crucified often lived for many hours — nay, even for two days.”

Farrar, Life of Christ, P. 452.

2. ఏనుకీస్తుతో సిలువపై ఎక్కిరించిన మరీ ఇద్దరు సిలువపై క్రిందకు దింప జడినప్పుడు చావలేదు.

3. ఆయనతో సిలువపై ఎక్కించబడిన దొంగ లిద్దరియొక్క కాళ్ళు విరగ గొట్టబడెను. ఏనుకీస్తున కట్లు చేయరైరి.

4. ఏనుకీస్తు ప్రక్కను పొడిచినప్పుడు రక్తము వచ్చెను. బ్రతికియుండె ననుట కిదొక తార్కాణము.

5. ఇంత త్వరలో చచ్చిపోయెనని పైలేటుకూడ నమ్మలేదు. (మార్కు-15 44)

6. తక్కిన ఇద్దరివలె ఏనుకీస్తు పాతిపెట్టబడలేదు. ధనికుడగు ఒక శిష్యుని కొప్పజెప్పబడెను. ఆ శిష్యు డాయనను ఒక కొండలో తొలచబడిన వికాలమైన గదిలో ఉంచి సర్వోపచారము తొనర్చెను.†

7. మూడవనాడు గుహాముఖమున నున్న రాయి తొలగింపబడియుండెను.

8. తరువాత ఆయనను చూచిన మేరీ మాగ్డలీను ఆయనను తోటమాలియొ ధ్రమించెను (జాన్, 20 15). ఏనుకీస్తు ఆ గుహనుండి అన్యలకు తెలియ పండుటకై తోటమాలి వేషము వేసుకొని వెల్లినట్లు దీనివల్ల స్పష్టమగుచున్నది. ఏనుకీస్తు నిజముగా మరణించి తిరిగి లేచియుండినచో ఈ ప్రచ్ఛన్న వేషమేల ? మేరీ మాగ్డలీను ప్రచ్ఛన్నవేషధారియగు ఏనుకీస్తు పాదములు మొక్కినప్పుడు ఆయన పాదములందు మేకులు కొట్టిన గాయములు స్పష్టముగ నుండెను.* దివ్య శరీరముతో ప్రత్యక్షమైనప్పుడు గాయములుకూడ నుండునా ? శిష్యులకు దర్శన మిచ్చినప్పుడు సైతము గాయములన్నియు యథాతథముగ నేయుండెను. ఏనుకీస్తు అదే శరీరముతో నుండెను.

9. ఏనుకీస్తుకు ఆకలివేసి తన శిష్యులతో భోజనముచేసెను. (లూకా 24 : 39—43).

10. ఏనుకీస్తు ఇద్దరు శిష్యులతో కలిసి గాలీలీకి ప్రయాణముచేసెను.

† "Having obtained the sought-for permission, Joseph provided himself with a winding sheet of fine linen and the necessary bandages, and set out for the place of the skull"

Pappini Giovanni, *The Story of Christ*, P. 408.

* "Falling on her knees in the wet grass, she laid her loving hands upon those bare feet that still showed the red prints of the nails."

Pappini Giovanni, *Ibid*, P. 417.

11. ఏనుక్రీస్తు ప్రచ్ఛన్నముగానే సంచరించెనని స్పష్టముగ కన్పించుచున్నది.

12. తాను పట్టుబడుటకు పూర్వము ఏనుక్రీస్తు రాత్రియంతయు తనకు అవమానకరమగు చావునుండి తప్పించవలసినదని భగవంతుని ప్రార్థించెను. ఈ ఘట్టమును డీక్ ఫార్ ర్ గారు ఎట్లు వర్ణించిరో చూడుడు

"A grief beyond utterance, a struggle beyond endurance, a horror of great darkness, a giddiness and stupefaction of soul overmastered Him, as with the sinking swoon of an anticipated death. It was a tumult of emotion which none must see 'My Soul,' He said, 'is full of anguish even unto death, stay here and keep watch.' Reluctantly he tore Himself away from their sustaining tenderness and devotion, and retired yet farther, perhaps out of the moonlight into the shadow And there until slumber overpowered them, they were conscious of how dreadful was that paroxysm of prayer and suffering through which He passed. They saw Him sometimes on His knees, sometimes outstretched in prostrate supplication upon the damp ground, they heard snatches of sounds of murmured anguish in which His humanity pleaded with the divine will of His Father. The actual words might vary, but the substance was the same throughout 'Abba, Father, all things are possible unto Thee, take away this cup from me, nevertheless, not what I will, but what thou wilt.'"

(The Life of Christ, P. 394)

సిలువమీద ఎక్కిన తర్వాత కూడ ఏనుక్రీస్తు "నా తండ్రి! నా తండ్రి! నన్నేల విడిచిపెట్టితివి?" అని నాపోయెను. తన ప్రవక్త ప్రార్థనను భగవంతుడు నిరాకరించునా? ఏనుక్రీస్తు సిలువపై మరణించియుండరనుటకు ఈ యొక్క నిదర్శనమే చాలును.

* * * *

౬౦. ఏనుక్రీస్తు అసలు సృష్టింపబడనేలేదనియు,* ఆయన భగవంతునివలె ఆదిమధ్యాంతరహితుడనియు, ఆయన మానవజన్మను ఒక అవతారముమాత్రమనియు ఒక విశ్వాసము క్రైస్తవులలో కలదు. ఏనుక్రీస్తు క్రైస్తవులు పూజించు త్రిమూర్తులలో రెండవ పురుషునిగా భావింపబడుచుండుట నుప్రసిద్ధము. ఏనుక్రీస్తు సృష్టికర్త

"*The Sonship of Christ is increate and unbeginning, the presupposition of all time and history." (Ibid, P. 103) "Jesus as the son is eventually to share in the omnipotence and absoluteness of God himself." (Ibid P. 106)

యనియు, భగవంతునకును మానవునకును మధ్య గల సంబంధములను ఆయన వ్యవహారమై తీర్పు ననియు క్రైస్తవుల మతము.† ఏనుక్రీస్తు కేవలము మానవు డనియు, అందరు మానవులవలె అతడుకూడ సృష్టింపబడినాడనియు ఇక్కడ ఖర్చు అక్ష చెప్పుచున్నది.

కాని “భగవంతునికడ ఈసాకు తార్కాణము ఆదమ్. (భగవంతుడు) ఆదమ్ను మట్టితో సృష్టించి “అగుము” అనిమాత్ర మనెను. అంతట నత డాయెను.”

అని ఇంత డొంకతిరుగుడుగ ఈ విషయ మేల చెప్పబడిన దను ప్రశ్న రావచ్చును. దీనికి కారణము కలదు. క్రైస్తవులు ఏనుక్రీస్తును మొదటి మానవుడైన ఆదముతో పోల్చి, ఆదమ్ మంటితో చేయబడి భూమికి సంబంధించినవా డనియు, ఏనుక్రీస్తు స్వర్గమునుండి దిగివచ్చిన ప్రభు వనియు, ఆదమ్ సజీవ మగు ఒక ఆత్మగా చేయబడె ననియు, ఏనుక్రీస్తు జీవము నిచ్చు ఆత్మ యనియు చెప్పిరి.* దానికి జవాబుగా ఖర్చు అక్ష పై మాటలలో ఆదముయును ఈసాయు ఒకే విధముగ సృష్టింపబడిన మానవు లనియు, వారిలో ఎట్టి భేదమును లే దనియు చెప్పుచున్నది.

† “On the one hand, the Godhead of Christ is explicitly asserted. The son acts as Creator, and the relations of created things to God are mediated by Him.”

(Mackintosh, *The Person of Jesus Christ*, P. 84)

* And so it is written, The first man Adam was made a living soul, the last Adam was made a quickening spirit.

“Howbeit that was not first which is spiritual, but that which is natural, and afterward that which is spiritual.

“The first man is of the earth, earthly. the second man is the Lord from heaven.”

(I. Corinthians XV. 45-7)

(Also Romans V 14)

(ఆదమ్ అను మొదటి మనుష్యుడు జీవించు ప్రాణి యాయె నని వ్రాయబడియున్నది. కడపటి ఆదమ్ జీవింపజేయు ఆత్మ యాయెను ... మొదటి మనుష్యుడు భూసంబంధియై మంటినుండి వుట్టినవాడు, రెండవ మనుష్యుడు పరలోకమునుండి వచ్చిన ప్రభువు.)

మాకిన్టాష్ పండితుడు ఈ వాక్యములను వ్యాఖ్యానించుచు నిట్లునుచున్నాడు :
“Adam was earthly, Jesus heavenly, Adam a transgressor, Jesus obedient, Adam only a living soul, Jesus a quickening spirit, a Being above nature, who had life and was capable of giving it.”

(*Ibid*, P. 61)

ఏనుక్రీస్తు మానవమాత్రుడు కా దనియు, ఆయన సాక్షాత్తు పరమేశ్వరు డనియు మొదలుగా గల అభిప్రాయములు సెంట్ పాల్ వ్యాప్తిలోనికి తెచ్చినవి. అందుచేతనే క్రైస్తవమత సంస్థాపకుడు అనలు సెంట్ పాల్ యేనని చెప్పుదురు.* మొదటి మాడు సువార్తలయందును ఏనుక్రీస్తు ప్రవక్తయని మాత్రము చెప్పబడెను. సువార్తలయందలి ఈ క్రింది మాటలు చూడుడు

"And the multitude said, This is Jesus the prophet of Nazareth of Galilee" (Mathew, XXI, 11)

"And there came a fear on all and they glorified God, saying, That a great prophet is risen up among us, and, That God hath visited His people." (Luke, VII, 16)

"And he said unto them, what things? And they said unto him, concerning Jesus of Nazareth, which was a prophet mighty in word and deed before God and all the people." (Luke, XXIV, 19)

"Then those men, when they had seen the miracle that Jesus did, said, This is of a truth that prophet that should come into the world" (John VI. 14)

"The woman sayeth unto him, Sir, I perceive that thou art a prophet." (John, IV 19)

They say unto the blind man again, what sayest thou of him, that he hath opened thine eyes? He said, He is a prophet.
(John, IX. 17)

ఈ విధముగ సువార్తలలో ఏనుక్రీస్తు ప్రవక్త యనియే వెళ్ళు చోట్ల చెప్ప బడెను. ఆయన భగవంతు డనియు, భగవంతునివలన మారు డనియు, సృష్టికర్తయనియు చెప్పబడలేదు. ఆయన తాను సామాన్యమానవుడ నని ఎన్నో చోట్ల చెప్పుకొనెను. మ్యాథ్యూ, మార్కు, లూకా, సువార్తలలో దాదాపు 70 సార్లు

* "The Christ of the Pauline Epistles has no relation at all to the historic Jesus. We need scarcely hesitate in regarding St. Paul, indeed, as the real founder of our religion"

(Mackintosh, Ibid, P. 51)

"Without the Pauline gospel about Jesus Christianity could never have become more than a sect of reformed Judaism."

—B. W. Bacon, *Making of New Testament*, P. 61.

40 సందర్భములలో ఏనుక్రీస్తు తాను 'Son of man' (మనుష్యుని కుమారుడు) లేక మానవుడు అని చెప్పుకొనెను.*

ఏనుక్రీస్తు దేవుని కుమారుడని బైబిలు ౧ో ఉన్నంతమాత్రమున నిజముగ దేవుని కుమారుడనియే క్రైస్తవులు భావించుచున్నారు. భగవంతుని తండ్రి యని పిలుచుట ఆ కాలములో పరిపాటియై యుండెను. ఆ వాడుక ననుసరించి ఏనుక్రీస్తు భగవంతుని 'నా తండ్రి' యని పిలుచుచుండెను. అందరివలె తానుకూడ పరమపిత కుమారుడ నని చెప్పుకొనెను. భగవంతుని మనము లక్షిస్తున్నపుడు అందుము. అన్నంతమాత్రమున ఆ రోమీటిబిడ్డ లక్షి కడుపునవుట్టిన బిడ్డడగునా? అట్లే క్రైస్తవులు ఆలంకారికముగ ఆ కాలములలో వాడబడు 'పరమపిత', 'దేవపుత్రుడు' మున్నగు మాటలను యధాతథముగ అర్థముచేసుకొని ఏనుక్రీస్తును దేవుని కుమారునిగ భావించి పూజించ సాగినారు.

'దేవుని కుమారుడు' అనుపదము వివిధార్థములలో, వివిధ సందర్భములలో, వివిధ వ్యక్తులచేత పాత నిబంధన మందును, కొత్త నిబంధన మందును వాడబడినది. నువార్తలలో ఈ పదము 'మనీః' లేక 'ప్రవక్త' అను అర్థములలో వాడబడినదని క్రైస్తవ పండితుల అభిప్రాయము.† పాత నిబంధనములలో దేవమాతలు, రాజులు, ప్రవక్త మున్నగు అర్థములలో ఈ పదము వాడబడినది.†

ఇట్లు ఏనుక్రీస్తు 'దేవుని కుమారుడు' కాడనియు, కేవలము మానవుడే ననియు, అయిన భగవంతుని ప్రవక్తలలో ఒకడనియు బైబిలులో కలదు. అదే విషయమును ఖుర్ఆన్ స్పష్టముగ చెప్పుచున్నది. ఏనుక్రీస్తుకూడ ఆదమవంటి మానవుడేనని ఖుర్ఆన్ నొక్కి చెప్పుచున్నది.

* * * *

EF. హి. శ. 10వ సంవత్సరములో, 'నజ్రాక్' పట్టణమునుండి వచ్చిన క్రైస్తవచార్యులతో జరిగిన వాగ్వివాదములో ఏనుక్రీస్తు భగవంతుడు కాడనియు,

* "Son of man is only used by Jesus in the Synoptics, virtually always as a self designation." (Mackintosh, Ibid, P 20)

"In Mathew, Mark, and Luke the title (Son of man) is found on Jesus' lips about seventy times, representing forty occasions more or less."—Ibid, P. 20.

† "But in the majority of cases belonging to this class, our wisest course is to regard 'Son of God' as a synonym of Messiah." (Mackintosh, Ibid, P. 25.)

† Mackintosh, Ibid, P. 25.

మానవమాత్రు డగు ఒక ప్రవక్తయే ననియు ఎంత నచ్చజెప్పినను క్రైస్తవులు తమ విశ్వాసమును మార్చుకోరైరి. అప్పుడు ప్రవక్త ఎవరి వాదము సత్యమో నిర్ణయించుటకు భగవంతుని ప్రార్థింత మని చెప్పిన విషయ మిక్క డుద్దేశింపబడినది. “ఎవ రు ద్ధములు పలుకుచున్నారో వారు శాపహతు లగుదురుగాక !” అని ప్రవక్త ప్రతిపాదనము. క్రైస్తవపండితులు దీని కొప్పుకొనక ప్రవక్తతో సంధిచేసుకొని పోయిరి.

* * * *

౩౦. రోమ్ చక్రవర్తి యగు హెరాక్లియస్ తన ప్రవక్త పంపిన లేఖలో ఈ నూత్నము కలదు. హిజరీ శకము 6 వ సంవత్సరములో ప్రవక్త రోమ్ చక్రవర్తికిని, అబిసీనియా చక్రవర్తికిని, పారసీక చక్రవర్తికిని, ఈజిప్టు ప్రభువునకును, సిరియా రాజునకును ఇస్లామ్ స్వీకరించవలసినదని ఉత్తరములు వ్రాసిరి. హెరాక్లియస్ క్రైస్తవుడగుటచే ప్రవక్త తన లేఖలో ఈ నూత్నము నుద్ధరించిరి.

ఈ నూత్నమున హెర్మోనబడిన మూలసిద్ధాంతములు మూడు . 1. ఏకేశ్వరునే ఆరాధించుట , 2. భగవంతునకు సమానులను కల్పించకుండుట ; 3. మానవులకు భగవద్దర్శనము గౌరవప్రవర్తులనిచ్చి పూజింపకుండుట.

క్రైస్తవులు ఏకేశ్వరునే ఆరాధించుచున్నామని చెప్పుచుండియు ఏనుక్రీస్తును దేవుని వమాయనిగను, అందుచే భగవంతునకు సమానునిగను భావించి పూజించుచున్నారు. ‘పరిశుద్ధాత్ము’ను త్రిమూర్తులలో ఒకనిగా భావించి పూజించుచున్నారు. ‘భగవంతు డొక్కడే’ యని ఊరక చెప్పిన లాభము లేదు. భగవంతు డొక్కడేయని ఒప్పుకొనినప్పుడు ‘పరిశుద్ధాత్ము’ను భగవంతునకు సమానునిగను, మానవుడును ప్రవక్తయునగు ఏనుక్రీస్తుని భగవంతుని వమాయనిగను భగవంతునిగను పూజించుకూడదని ఇక్కడ ఖుర్ఆన్ బోధించుచున్నది.

“మీకును మాకును సాదృశ్యముగల” మూలసిద్ధాంతములవైపునకు ఖుర్ఆన్ పిలుచుచున్నది. ఆ సిద్ధాంత మేది ? అదే ఏకేశ్వరత్వ సిద్ధాంతము. ప్రపంచము నందలి మతము లన్నియు ఏకేశ్వరత్వమును ఒప్పుకొనుచున్నవి. కాని ఆయా మతస్థులు ఆచరణములో మాత్రము దానికి విరుద్ధముగ ప్రవర్తించుచున్నారు. ఖుర్ఆన్ అందుచేతనే ఏకేశ్వరత్వముయొక్క పూర్తియర్థమును వివరించుచు దానిని స్వీకరించవలెనని ఆహ్వానించుచున్నది. ఈ సందర్భమున క్రైస్తవ మతమునుగూర్చి ఫ్రిత్ జాన్ ష్చాన్ (Frithjof Schjon) పండితుడు చెప్పిన మాటలను గమనింపుడు

“Christians cannot lay claim to the idea of Unity with the same right as the Muslims, the idea of Redemption is not necessari-

ly linked to the conception of Divine Unity, it might in fact be the outcome of a polytheistic doctrine. As for Divine Unity, although theoretically admitted by Christians, it never appears as a dynamic element.’*

క్రైస్తవ మతమునకును ఇస్లామ్ నకును గల భేద మింటే యున్నదని పల్వర ప్రఖ్యాత క్రైస్తవ పండితుల అభిప్రాయము. జాన్ విలియమ్ డ్రేపర్ తన ‘History of the Conflict between Religion and Science’ అను ఉద్గ్రంథములో ఇట్లు వ్రాయుచున్నాడు (పుట 72) “Sir William James, following Locke, regards the main point in the divergence of Mohammedanism from Christianity to consist ‘in denying vehemently the character of our Saviour as the son, and his equality as God with the Father.’ This opinion has been largely entertained in Italy”

* * * *

౩౧. ఇస్లామ్ విశ్వ విశాల భావమును వెల్లడించు మరొక నూత్నమిది. “ఇబ్రాహీం యూదుడును కాడు, క్రైస్తవుడును కాడు. కాని అతడు సత్యమార్గ ప్రవర్తకుడు, భగవదీచ్ఛకు శిరస్సును వంచిన వాడు, అతడు బహు దైవతారాధకుడు కాడు.” అను ఈ నూత్నములో సన్సార్గ ప్రవర్తకుడైయుండుటయు, బహు దైవతారాధకుడు కావండుటయు మాత్రమే ఇస్లామ్ యొక్క ముఖ్య షరతులుగా చెప్పబడినది. “భగవదీచ్ఛకు శిరస్సును వంచుట” లేక “భగవదీచ్ఛకు సమస్తమును సమర్పించుట” లేక ఇక్కడ ఖుర్ఆన్ ఉపయోగించిన శబ్దములలో “ముస్లిమ్ అగుట” అనగా ఏకేశ్వరనియందు విశ్వాసముంచి సన్సార్గ ప్రవర్తకుడగుట. ఒక ప్రవక్తను బట్టిగాని, ఒక జాతిని బట్టిగాని, ఒక దేశమును బట్టిగాని మతములకు పేర్లెచ్చటను ఖుర్ఆన్ అంగీకరింపదు. వివిధ ప్రవక్తలు వివిధమగు మతములను బోధించినయు ఖుర్ఆన్ ఒప్పుకొనదు. ఎవరు, ఏ కాలమున, ఏ దేశమున బోధించినను ఒకే మతమును బోధించినయు, ఎందుకన, మతము లేక సత్యమగు ధర్మము ఒక్కటే యనియు ఖుర్ఆన్ చెప్పుచున్నది. ఆ ధర్మము భగవత్ప్రతిపాదితము, ప్రవక్తచే బోధింపబడినది. ఏకేశ్వరారాధనము, సన్సార్గ ప్రవర్తనము — ఇవి రెండును ఈ సత్యమునకు ప్రధానాంగములు. మాటిమాటికి ఖుర్ఆన్ ఈ సత్యమునే బోధించుచున్నది. (259-263 పుటలలో 65 వ నోటుచూడ చూడు.)

* * * *

౩౨. క్రైస్తవులు కానివారు ఎంతటి సత్స్వరప్రవర్తనను వారికి స్వర్గమోక్ష

* Christianity and Islam, By Frithjof Schmon in
Trevens, Vol. VIII, No. 1, 1935.

ములు లభించవని క్రైస్తవులును, యూదులు కానివారెవ్వరికిని స్వర్గమోక్షములు లభించవని యూదులును అనుచున్నారు ఈ విషయమున క్రైస్తవమత సిద్ధాంత ములనుగూర్చి L. T. Hobhouse తన *Morals in Evolution* అను ఉద్గ్రంథములో ఇట్లనుచున్నాడు "Without faith (in Christ) no virtue can save, and though they had no means of knowing the Gospel, the best of the heathen are irrevocably lost. This may be said to have been common ground to the churches down to the modern period But further than this, faith not merely in Christ, but in the Church's own scheme of salvation is too often a necessity, and no virtue, no sanctity, not even the utmost plenitude of the time spirit of religion, could avail to make good this flaw"†

(ఏనుక్రీస్తుయందు నమ్మకము లేకపోయినచో ఎంతటి శీలవంతుడైనను భ్రష్టుడు కావలసినదే. బైబిల్ తెలుసుకొను అవకాశము లేకపోయినను క్రైస్తవుడుకాని ఎంతటి ఉత్తముడైనను అధఃపతితుడే. ఇటీవలివరకు అన్ని చర్చిల యొక్కయు అభిప్రాయమిదే అంతకుమించి, ఏనుక్రీస్తునందేకాక చర్చియొక్క మోక్షవిధానమునందు నమ్మకముకూడ అవశ్యకమాయెను ఎంతటి శీలవంతుడైనను, ఎంతటి పవిత్ర చరిత్రుడైనను, ఎంతటి ధర్మపరుడైనను క్రైస్తవ చర్చితో ఏకీభవించనియెడల భ్రష్టుడగును.)

దీనికి ప్రోద్బలముగ Hobhouse ఈక్రిందివాక్యములను ఉద్ధరించుచున్నాడు "For any man who does not hold the unity of the Catholic church neither Baptism nor alms however profuse, nor death met in the name of Christ, can be of benefit for his salvation"*

(క్రొథలిక్కు చర్చియొక్క ఐక్యమునందు నమ్మకము లేనివాడు క్రైస్తవుడయ్యి, ఎక్కువ దానతత్పరుడయ్యి, ఏనుక్రీస్తుకొఱకు ప్రాణములను ధారపోసినవాడయ్యి మోక్షమును పొందజాలడు.)

Hobhouse మరియు నిట్లనుచున్నాడు "Augustine suggests that good works may mitigate damnation when they cannot procure salvation."

(సత్కృతులు నరకమునుండి తప్పించవచ్చునుగాని మోక్షము నిష్పించజాలవు అని ఆగస్టిన్ అభిప్రాయపడినాడు.)

† Vol. II, P. 140.

* Quoted from Fulgentius in the *Decr. Greg. Corpes Juris* P. 778. ఈ గ్రంథమున ఇది ఆగస్టిన్ చెప్పినట్లుగా నున్నది.

ప్రాప్తమైయు మతనాయకులైన లూథర్, కాల్విన్ ఇత్యాది ప్రముఖుల అభిప్రాయములను చర్చించుచు హాజ్ హకాస్ ఇట్లు వ్రాయుచున్నాడు.

"Calvin even detracts from the merits of the heathen :—The good works of the heathen are distinguished from bad and rewarded in this life, but Augustine is right in saying "That all who are strangers to the religion of the one true God, however they may be esteemed worthy of admiration for their reputed virtue, not only merit no reward, but are rather deserving of punishment because they contaminate the pure gifts of God with the pollution of their own hearts " They are restrained from evil not by a sincere attachment to virtue, but by ambition, self-love, or some other irregular disposition The end of what is right is always to serve God, and as they regard not this end, any externally good act performed by them becomes sin.

Luther, though of more tolerant disposition, is equally clear that outside Christendom there is no forgiveness and can be no holiness (*Primary Works, ed Wace and Buchheim, P. 104*). The Anglican Article XIII denies that "works done before the grace of Christ" are pleasant to God — "Yea rather, for that they are not done as God hath willed and commanded them to be done, we doubt not but they have the nature of sin."

(*Corpus Juris, P 14*).

(కాల్విన్ క్రైస్తవుడు కానివాని మంచితనముపైతము మంచితనము కాదనుచున్నాడు — క్రైస్తవుడు కానివాడు చేయు సత్కృతులకు ఫలము ఈ లోకముననే లభించును. క్రైస్తవ మతము తెలియనివారు సత్పురుషులని ఎంతటి ప్రశంసలకు పాత్రులైనవారైనను దాని ఫలమును పొందకపోవుటయేకాక వారు కిక్కురు పాత్రులు - ఎందుకన వారు భగవంతుని అనుగ్రహములను తమ హృదయముల అంటుచే కళంకిత మొనర్తురు- అని ఆగస్టిన్ చెప్పిన మాటలందు సత్యముకలదు. వారు దౌష్ట్యమునుండి దూరముగ నుండునది వారికి సద్వృత్తియందు కల ప్రేమచే కాదు - ఆశ, స్వాతిశయము మున్నగు భావములే దానికి కారణము - ఏ సత్కృతి యొక్కయు ఫలితార్థము భగవత్సంసేవనమే. వారి ఫలితార్థమును అభిలషించుచు కనుక వారు పైకిచేయు ఏమంచివని యొనను పాపమే యగును.

ఇంతకంటెను ఇండుక ఎక్కువ వికారహృదయము గల లూథర్ కూడ క్రైస్తవ మతము బయట ఎక్కడను పానిత్ర్యము లేదనియు, క్రైస్తవనేతరు లెప్పు

డును త్నమింపబడరనియు అభిప్రాయపడెను. (ప్రొమర్ వర్క్స్, పేజీ 104).
యాంగ్లికన్ ఆర్టికల్ XIII లో క్రైస్తవ మతములో ప్రవేశించకపూర్వము చేసిన
సత్కార్యములు వ్యర్థములనియే చెప్పబడినది - 'భగవంతుడు ఇచ్చించకయు ఆజ్ఞా
పించకయు చేసిన పనులగుటచే అవి పాపకార్యములే అనుటకు సందేహము లేదు.)
(కార్పస్ జూరీస్, పుట 14.)

ఇంక ఖుర్ఆన్ బోధించిన మతము చూడుడు. క్రైస్తవులలోను, యూదు
లలోను, ఇతరులయందునుగల సత్ప్రవర్తనలను ఖుర్ఆన్ పొగడుచున్నది. సత్ప్రవ
ర్తనలైన వారిని భగవంతుడు ప్రేమించుననుచున్నది. భగవంతుని ప్రేమకు పాత్రు
లగుటకంటె మరి కావలసినదేమున్నది? ఈవిధముగ ఇస్లామ్ ఒక విశ్వవిశాలమగు
భావమును ప్రకటించుచున్నది.

* * * 8

23. ఒక్కొక్కరితో ఒక్కొక్క విధమగు ప్రవర్తనము క్రైస్తవుల
యందును, యూదులయందును, అర్యమతములందునుగూడ కాననగును. క్రైస్తవుడు
కాని వారెంతటి సత్ప్రవర్తనలైనను అది సత్ప్రవర్తనముగ భావింపరాదని క్రైస్తవా
చార్యు లేవిధముగ ననిరో వెనుకటి నోటులో చూపితిని.

యూదుల ధర్మగ్రంథములను చూడుడు. అవి వడ్డీతీసుకొనుటను నిషేధించ
చున్నవి. కాని "Unto a stranger thou mayest lend upon usury, but
unto thy brother thou shalt not lend upon usury" (Deut. 23-70)
అని బైబిల్ యూదుడుకాని వానికడ వడ్డీ తీసుకొనుట పాపము కాదనుచున్నది.
అట్లే అర్య ధర్మగ్రంథములు బ్రాహ్మణునికడ తక్కువ వడ్డీయు, బ్రాహ్మణేతరుల
కడ ఎక్కువవడ్డీయు తీసుకొనుట న్యాయమని చెప్పుచున్నవి. అట్లే బ్రాహ్మణులకు
ఏది విధివిహితమో అది శూద్రులకు నిషేధ మొనర్చినవి. ఖుర్ఆన్ ఇట్టి భేదభావ
మును ఖండించుచున్నది. "విశ్వాసహీనులతో వ్యవహరించునప్పుడు ధర్మయుతముగ
ప్రవర్తించుట మాకు విధివిహితము కాదు" అని క్రైస్తవులును యూదులును అందు
రని చెప్పుచు ఖుర్ఆన్ దీనిని అబద్ధమని ఖండించుచున్నది. అది 'భగవంతునియెడ
అపవాదము'నుచున్నది.

ఇట్లు భేదభావమును చూపుడని భగవంతు డనునా? వ్యవహారముచేయు
నప్పుడు ఎవరితోనైనను సరే వారితో ధర్మయుతముగ ప్రవర్తించవలెను. అదే భగవ
ద్ధర్మము అని ఖుర్ఆన్ హెచ్చరించుచున్నది.

* * * *

౭౪. మాట ఇచ్చి దానిని పొలింతుటకు ఖుర్ఆన్ ఎంత ప్రాముఖ్యత నిచ్చుచున్నదో చూడుడు. వాగ్భంగమొనర్చినవారిని దయాదృష్టితో చూడనని భగవంతుడు చెప్పుచున్నాడు. వారి పాపములను ఇతరుల పాపములనువలె తుదకు త్రిమించననుచున్నాడు.

* * * *

౭౫. యూదులగ్రంథమగు బైబిల్ పాఠనిబంధనమందును, క్రైస్తవులు పవిత్ర గ్రంథముగ భావించుచున్న బైబిల్ క్రొత్త నిబంధనమందును ఆ యా మతముల పండితులు చేసిన మార్పులు, వారు ఆ యా గ్రంథములను తారుమారొనర్చిన విధమును గూర్చి 61వ నోటు (249 - 258 పుటలు) లో సంక్షిప్తముగ చర్చింపబడినది. అదే విషయమును ఇక్కడ మరొకసారి ఖుర్ఆన్ స్పష్టముగ చెప్పుచున్నది.

క్రైస్తవ పండితులు తమ ఇచ్చవచ్చినట్లు ఎనుక్రిస్తు బోధనలను మార్చి వేసేరని ఖుర్ఆన్ చెప్పు మాటలు ఎంత సత్యమైనవో నేటి క్రైస్తవపండితుల వ్రాతలవల్లనే తెలియగలదు. ఉదాహరణమునకు బెంజమిన్ బేకెన్-గారి ఈ క్రింది వాక్యములను చూడుడు

"Mercion's 'Gospel' consisted of our Luke, expurgated according to his own ideas. His 'Apostle' contained the Epistles of Paul minus the pastoral Epistles and a series of passages cancelled out from the rest as Jewish interpolations. This was the first Christian Bible distinct from the 'Scriptures' of the synagogue." (P. 23.)

(మార్క్యొయోకా ప్రచురించిన 'నువార్త'లో ఇప్పటి మన లూక్ నువార్త యుండెను. అది అతని భావముల ననుసరించి మార్చివేయబడినది. అతని 'అపోస్తలుల'లో పాల్ యొక్క ఎపిజిల్లు ఉండెను. తక్కినవాటినుండి అనేక వాక్యములు యూదులు చేసిన ప్రక్షిప్తములని తీసివేయబడెను. ఇదే మొదటి క్రైస్తవ బైబిల్.)

"Clement attaches to his own epistle, written in behalf of the Church at Rome, the same superhuman authority claimed in Acts XV 28 for the letter sent by the Church at Jerusalem" (P. 20)

(తాను రోము చర్చి పక్షమున వ్రాసిన ఎపిజిల్ భగవత్ప్రేరేక్షమని క్లెమెంటు చెప్పెను.)

"His message, Ignatius declares with emphasis, was revealed to him, together with the occasion for it, directly from heaven

It was 'the voice of God and not only of a man' when he cried out among the Philadelphians." (P, 21.)

(తన సందేశము భగవంతుని కడనుండి తిన్నగా వచ్చినదే నని ఇగ్నేషియస్ నొక్కి చెప్పెను. తాను ఫిలడల్ఫియన్సును పిల్చినప్పుడు వినిపించిన ధ్వని కేవలము మనుష్యునిదే కాదనియు భగవంతునిదికూడననియు అతడు చెప్పెను.)

"Hermas, a 'Prophet' of the same Roman Church as clement, though a generation later, is still so conscious of the 'superhuman character of his 'Visions', 'Parables', and 'Mandates' that he gives them out for circulation as inspired messages of the spirit, and this not for Rome alone "

(క్లెమెంటు తరువాతి తరమువాడగు హెర్మాస్ రోమన్ చర్చియొక్క 'ప్రవక్త'. అతడు తాను భగవదాదేశమును పొందినవాడనని చెప్పుకొనుచు తన సందేశములను భగవత్సందేశములుగ రోమునందేకాక బయటకూడ ప్రచురించుచుండెను.)

"None of the early canons (i. e. list of writings permitted to be read in churches) coincides exactly, it is true, with the New Testament current among ourselves " (P. 30)

(చర్చిలలో చదువుటకు అనుజ్ఞబడసిన తొలి పవిత్ర గ్రంథములలో ఏదియు ఇప్పుడు మనలో ప్రచారమునందున్న క్రొత్త నిబంధనమునకు సరిపోదు.)

"The lists of Origen (A D 251) and Eusabius (A. D. 325) vary as respects both exclusion and inclusion. All early authorities express a doubtful judgment regarding the outer fringe of minor writings such as James, Jude, 2nd Peter, 2nd and 3rd John. Even those of larger content, such as Hebrews and Revelations, remained subject of dispute (A party) under the lead of Gaius had denied the authenticity of all the writings attributed to John, including the Gospel itself." (P. 31)

(క్రీ. శ. 251 లో అరిజెన్ ఇచ్చిన పవిత్ర గ్రంథముల పట్టికకు క్రీ. శ. 325 లో యుసేబియస్ ఇచ్చిన పట్టికకును ఎంతో భేదము కలదు. ఇందున్నవి అందు లేవు. అందున్నవి ఇందు లేవు. జేమ్స్, జూడ్, 2వ పీటరు, 2వ 3వ జాన్ మున్నగు చిల్లర గ్రంథముల విషయమునను, హెబ్రూస్, రెవలేషన్స్ మున్నగు పెద్ద గ్రంథముల విషయమునను కూడ వివాదముండెను. గేయస్ నాయకత్వము

క్రింద ఒక పార్టీవారు జాకా చే వ్రాయబడినవని చలామణీలో ఉన్నట్టి గ్రంథములను, జాకా నువార్తను సైతము ప్రక్షిప్తమని నిరాకరించెను.)

"The Gospel of Mark is no exception to the rule that church-writings of this type inevitably undergo recasting and supplementation until the advancing process of canonization at last fixes their text with unalterable rigidity." (P. 170)

(ఈవిధమైన చర్చివ్రాతలు మారుచుండుటయు, హెచ్చింపబడుచుండుటయు తప్పనిసరిగా జరుగును. మార్కు నువార్తకూడ అట్లే మార్పులు పొందినది. క్రమ క్రమముగ ఇది ఘనీభవించి మార్పుచెందని గ్రంథమాయెను.)

ఈ విధముగ ఎన్నేని వాక్యము లుదహరించవచ్చును. ఈ చివరి వాక్యము ఖుర్ఆన్ నూక్తమును సంపూర్ణముగ నిరూపించుచున్నది. నువార్తలు మొదలైన వన్నియు చర్చివ్రాతలనియు, ఇవి తప్పనిసరిగ అనేకసార్లు మార్పుచెందుచుండు ననియు, హెచ్చుతగ్గులందులో జరుగుట సహజమనియు ఇప్పుడు క్రైస్తవపండితు లాప్పుకొనినారు. పై వాక్యము లన్నియు Benjamin W. Bacon D. D చే రచింపబడిన The making of the New Testament నుండి ఉదహరింప బడినవి. బేకన్ యేల్ విశ్వవిద్యాలయములో ప్రొఫెసర్ ఆఫ్ న్యూటెస్ట్ మెంట్ క్రిటిసిజమ్ గా ఉన్నాడు. పై అభిప్రాయములన్నియు ఈ విధముగ క్రైస్తవ పండితులవి. క్రైస్తవమత మసత్యమని నమ్లుస్తామీస్, రిసాన్ మున్నగు పాశ్చాత్య భావుకుల అభిప్రాయములు ఇంకను తీవ్రముగ నుండును. వాని నుదహరించుట భావ్యముకాదని క్రైస్తవపండితులచే ఇటు ఉదహరించితిని.

* * * *

౩౬. ఖుర్ఆన్ క్రూరుడగు భగవంతుని ప్రతిపాదించెనని క్రైస్తవ మిషనరీలు అబద్ధ ప్రచారమును చేయుచున్నారు. 1928 లో జరిగిన జెరూసేలం అంతర్జాతీయ క్రైస్తవ మిషనరీ కాన్ఫరెన్సు సమావేశములో మాట్లాడుచు 'కొనన్ గైర్డర్ ఇస్లామ్ లో పశ్చాత్తాపమునకును పాపపరిహారమునకును స్థానమేలేదని ఉపన్యసించినాడు.* 89వ నూక్తమున ఖుర్ఆన్ వాక్యము లీ అబద్ధమును ఎంత స్పష్టముగ ఖండించుచున్నవో చూడుడు. ఎంతటి మహాపాతక మొనర్చియు మానవుడు నిజముగా పశ్చాత్తాపపడి, తన దోషమును సవరించుకొనుచో వానిని భగవంతుడు త్సమించును. ఎందుకన భగవంతుడు కరుణానిధి అని ఖుర్ఆన్ వాక్రచ్చిన్నది. ఖుర్ఆన్ లో భగ

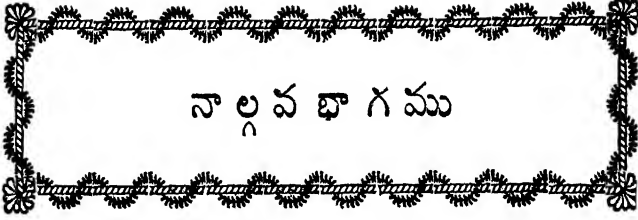
వంతుడు కరణానిధి యనియు మహాక్షమి యనియు వందలకొలది సూక్తములలో కలదు. కాని ఖుర్ఆన్ వాక్యములలో వీరు “తెలిసియుండియు భగవంతునిపై అబద్ధములు చెప్ప”వారు. ఇట్టి అబద్ధప్రచారము చేయుట పుణ్యకార్యమని వీరు భ్రమించుచున్నారేమో !

*

*

*

*

నాల్గవ భాగము

నాల్గవ భాగము

వ్యాఖ్యానము

౭౭. 113, 114, 115 నూక్తములలో వెనుక 72వ నోటులో చర్చించిన విశ్వవిశాలభావము మరింత స్పష్టముగ ప్రపచింపబడినది. మతములో ఇస్లామ్ జూపిన ఇట్టి విశ్వవిశాలభావము మానవచరిత్రలో ముందెన్నడును చూపబడలేదు. అందుచేతనే మత పరిణామచరిత్రలో ఖుర్ఆన్ ప్రతిపాదించిన మతము తుదిమెట్టని ఖుర్ఆనే చెప్పుచున్నది. “నేడు మీ మతమును సర్వవిధముల సంపూర్ణమొనర్చితి” నని ఖుర్ఆన్ మానవప్రపంచమును సంబోధించి ఘోషించుచున్నది.

౭౮. 118 మొదలు 120 వ నూక్తాంతము వరకు అవిశ్వాసులతోడను వంచ వలతోడను ఎట్టి సంబంధములు కలిగియుండవలెనో వివరింపబడినది. అవిశ్వాసులు రెండు రకములు 1. అవిశ్వాసులైయుండి విశ్వాసవంతులతో ప్రత్యేక ద్వేషము లేక స్నేహభావముతో మెలగువారు, 2. విశ్వాసవంతులతో ద్వేషమును బూని వారిని, వారి మతమును నశింపజేయ గోరువారు.

ఖుర్ఆన్ మొదటిరకము విశ్వాసవంతులతో స్నేహభావమున మెలగవలసిన దనియే విశ్వాసవంతుల నాదేశించుచున్నది. (ఖుర్ఆన్ 60 8, 9) రెండవ రకము అవిశ్వాసులతో “ఎక్కువ గాఢమైత్రి నలుపకుడు.” అని విశ్వాసవంతులను ప్రబోధించుచు దానికి కారణములు వివరించుచున్నది.

1. అవిశ్వాసవంతులు “మిమ్ములను చెడగొట్టుట కెంతమాత్రము వెనుదీయరు,”
2. వారు “మీ వినాశమునే కోరుదురు,”

3. వారు బహిరంగముగను రహస్యముగను మిమ్ములను ద్వేషింతురు,

4. మీరు వారి నెంత ప్రేమించినను వారు మిమ్ములను ప్రేమింపరు,

5. మీ శ్రేయస్కుభములు వారికి కన్నుపట్టుగా నుండును.

మరి ఖుర్ఆన్ ఇట్టి బద్ధశత్రువులగు వీరితో ఎట్లు ప్రవర్తించు మనుచున్నది?

“ఓర్పు వహించి సత్ప్రవర్తకులై యుండుడు.” అనుచున్నది.

అట్లున్నచో “వారి వ్యతిరేకములు మిమ్ములను రవ్వంతయు బాధింపవు” అనుచున్నది.

తా మోర్పువహించి సత్ప్రవర్తకులై యుండుటయా బద్ధశత్రువులగు వారి వ్యతిరేక జవాబు !

వారి చెడుగునకు జవాబు చెడుగు కాదు. వారి దుష్ప్రవర్తనమునకు మన సత్ప్రవర్తనము జవాబు.

౭౯. 13 వ ఖండము నందును తరువాతి ఖండములందును శ్రీ మొహమ్మద్ ప్రవక్త అవిశ్వాసులతో తప్పనిసరిగ పోరాడవలసివచ్చిన యుద్ధముల ప్రశంస కలదు. మక్కావాసులగు ఖురైషులు శ్రీ ప్రవక్తను, ఆయన శిష్యులను నానా విధముల హింసించిరి. తుదకు ముసల్మానులకు మక్కాలో జీవితము దుర్భరమాయెను. శ్రీ ప్రవక్త తమ మతమును బోధించసాగిన మూడేండ్ల కాలములో దాదాపు ఏబది మంది మాత్రము ముసల్మానులైరి. మక్కావాసుల దుర్భర బాధలను సహించలేక వీరిలో 16 గురు అబినీనియా దేశమునకు వలసపోయిరి ఈ పరిస్థితులలో కూడ ముసల్మానుల సంఖ్య దినదిన ప్రవర్ధమాన మగుచుండెను అబినీనియాకు పారి పోయిన ముసల్మానులకు నజాషీచక్రవర్తి ఆశ్రయమిచ్చుటయేకాక వారి నెంతో గౌరవించెనని అక్కడినుండి వార్తలు రాసాగెను. ముసల్మానుల మరొక నూర్గుర జట్టు మక్కా విడిచి అబినీనియాకు వలసపోయెను అబినీనియాలో పల్వురు క్రైస్తవులు ఇస్లామును స్వీకరించిరి. అబినీనియా చక్రవర్తియగు నజాషీ ఆస్థానములో ముసల్మానుల పలుకుబడి పెంచుసాగెను. ఖురైషుల కిది కన్నుకుట్టుగా నుండెను. వారు నజాషీ చక్రవర్తికడకు రాయబారముల నంపిరి. నజాషీ ముసల్మానులను పంపివేయ నిరాకరించెను. ఖురైషుల ఆగ్రహజ్వాలలు మరింత ప్రజ్వరిల్లెను వారు ముసల్మానులను వెలివేసిరి. ప్రవక్త మతబోధ ప్రారంభించిన 7వ సంవత్సరమున ప్రారంభమైన సంఘబహిష్కారము మూడేండ్లవరకు సాగెను ఈ కాలమున ముసల్మానులు సహించిన హింసలకు మేగయేలేదు. వారు మక్కాపట్టణమునకు టైటు 'హా అబె అబూతాలిబ్' అను కొండకొమ్ముపై యుండవలసివచ్చెను. ఇది ముసల్మానులకు ఖైదువలె నుండెను. మూడేండ్లతర్వాత ఖురైషులెగ నాయకులలో కొందరు ముసల్మానుల బాధలను చూడలేక వారిని కారాగారమునుండి విడిపించిరి. ఇస్లామ్ మత వ్యాప్తి సాగుచునే యుండెను. పదవయేట మదీనానగరవాసులు యాత్రార్థమై మక్కాకు వచ్చి ప్రవక్తను దర్శించిరి. వారిలో అతడుగురు వెంటనే ముసల్మానులై మదీనాకు మరలిరి. మరుసటి సంవత్సరము మరి పండ్రెండుగురు మదీనావాసులు ప్రవక్తను దర్శింప మక్కాకు వచ్చి ముసల్మానులైరి. తరువాతి సంవత్సరము 70 మంది ఇస్లామును స్వీకరింపవచ్చిరి. దానిలో ఇస్లామ్ సందేశము మదీనాలో ఇంటింట వ్యాపింపసాగెను. మక్కావాసులగు ముసల్మానులుకూడ మదీనాకు తమ కుటుంబములతో వెళ్ళిపోసాగిరి. పల్వురు ముసల్మానులు తప్పనిసరిగ మక్కాలోనే ఉండిపోవలసివచ్చెను. ముసల్మానులు పడిన బాధలు ఖుర్ఆన్ లో

పెమ్మచోట నూచింపబడినవి. (16 43, 44, 2 215, 3 194, 22.57; 4 97, 99 - 100 60, 8-9)

శ్రీ ప్రవక్త కాబాయొక్క వుకోహీతుల వంశమునకు చెందినవారు. ఖురైషులు శ్రీ ప్రవక్తను సైతము గౌరవింపరైరి. ప్రవక్త నానావిధములగు ఆవమానములను హింసలను గురికొవలసివచ్చెను. ప్రవక్త పినతండ్రయగు అబూతాలిష్ బ్రతికి యున్నంతకాలము వారి ప్రాణమునకు భంగము లేకపోయెను. అబూతాలిష్ మరణానంతరము ప్రవక్తను చంపుటకు ఖురైషులు పూనుకొని ఖట్రులు పన్నసాగిరి. తుద కొకనాడు రాత్రి ప్రవక్తను వధించుటకు ఖురైషులు నిశ్చయించిరి. ప్రవక్త కిది తెలిసి ఆ రాత్రి అబూబకర్ అను ఒక శిష్యునితో రహస్యముగ మక్కానగరమును విడిచి మదీనాకు పయనమైరి.

ప్రవక్తయు, ముసల్మానులును తమ పట్టణమును విడిచి, ఇండ్లు వాకిళ్లు విడిచి దేశాంతరములకు పలాయితలై పోయినను ఖురైషులు వారిని విడిచిపెట్టరైరి. ప్రవక్త మదీనాకు వెళ్లిపోయిన సంవత్సరముననే మదీనావాసుల పశువుల నన్నిటిని ఒక మైదానములో మేయుచుండగా ఖురైషులు తోలుకొనిపోయిరి. ఐనను మదీనావాసులు కత్తి కట్టరైరి. తుట్టతుడకు వారికి కత్తి కట్టక తప్పినది కాదు. మక్కావాసులు దాదాపు వెయ్యిమంది సైన్యముతో మదీనాపై దండవెడలిరి. వారికడ 700 ఒంటెలు, 100 గుఱ్ఱములు ఉండెను. శ్రీ ప్రవక్త తొందరగా 305 గురు ముసల్మానులను ఒక చిన్న సైన్యముగ సమకూర్చుకొని మక్కా సైన్యము నెదుర్కొనుటకు సిద్ధపడవలసివచ్చెను మదీనా పట్టణము ప్రవక్త కాతిధ్యమిచ్చెను. ఇప్పుడు ప్రవక్త మూలమున ఆ పట్టణమునకు విపత్తు సంభవింపనుండెను. అందుచే ఆ పట్టణమును సంరక్షించు భారము ముసల్మానులపై పడెను. ముసల్మాను సైన్యములో పల్వురింకను బాలురు. ముసల్మానులకడ కేవలము 2 గుఱ్ఱములుండెను. ఖురైషీ సైనికు లాపాదమస్తకము కవచములను ధరించియుండిరి. ముసల్మానులకు ఆయుధములైనను సరిగ లేకుండెను. ఐనను ఒక పక్షమున ధర్మము, మరొక పక్షమున అధర్మము పోరాడుచుండెను. ధర్మమునకు అధర్మమునకును మధ్య పోరాటములో ధర్మమునకు కాక అధర్మమునకు విజయము ప్రాప్తమగునా? బదర్ యుద్ధమున ముసల్మానులకు గొప్ప విజయము కలిగెను. ఖురైషులలో 70 గురు ప్రముఖులు మరణించిరి. ముసల్మానులలో కేవలము 14 గురు మాత్రము భగవన్నార్గమున మరణించిరి.

ఈ యుద్ధమునందు కల్గిన పరాజయము ఖురైషుల పగను మరింత హెచ్చించెను. పగతీర్చుకొనుటకై ఈసారి ఖురైషులు ఒక గొప్ప సైన్యమును తయారు

చేయసాగిరి. ఈసారి సైన్యములో స్త్రీలు సైతము ప్రవేశించిరి. గత యుద్ధములో మరణించిన యోధుల బంధుగురాండ్రీస్త్రీలు మాడు వేలకు పైగా ఖరీదైన సైన్యము - సుమారు 700 మంది ముసల్మానులు. ఒకానొక అను ఒక కొండక్రింద యుద్ధముజరిగెను. ఖరీదైన స్త్రీలు ఈక్రింది అర్థముగల పాటను పాడుచు సైనికులను ప్రోత్సహించుచుండిరి.

“మే మాకసమందు వెలుగుచున్న తారకా పుత్రికలము

మేము మెత్తని తివాసీలపై అడుగిడువారము

మీరు కౌర్యముతో యుద్ధమొనర్చిననే మిమ్ముల నాలింగనమొనర్తుము

మీరు వెనుజూపిరా మిమ్ములను దగ్గరకు రానియము.”

(శ్రీ) ప్రవక్త సైనికుల వీపులు కొండవైపున నుండెను. కొండవైపునుండి శత్రువు పోటుచేయు భయముండెను. అందుచే ప్రవక్త కొండవైపు విబదిమంది విలుకొండ నుంచిరి. యుద్ధమున గెలుపైనను సరే ఆ స్థలమునుండి కాలు కదప వద్దని ప్రవక్త ఆజ్ఞాపించిరి. యుద్ధము ప్రారంభమాయెను. యుద్ధము ముసల్మానులకే అనుకూలముగ నుండెను. శత్రుసైన్యములు చెల్లాచెదరాయెను. ఇంతలో ముసల్మానులు శత్రువుల అహారసామగ్రిని దోచుకొనిసాగిరి. ఇది చూచి కొండపై నియమితులైన విలుకొండ్రును దోపిడి కొరగిరి. వారి నాయకుడగు అబ్దుల్లా బిన్ జుబైర్ వారి సెంతయు వారించెను. వారు విసరెరి. ఖరైష్ నాయకుడగు ఖాలిద్ విలుకొండ్రు చెల్లాచెదరగుటను చూచి వెనుకనుండి పోటునల్పెను. శ్రీ ప్రవక్తను శత్రువులు చుట్టుముట్టిరి. బాణముల వర్షము కురియుచుండెను. కత్తుల రుణత్కారము నలువైపుల చుట్టుకొనెను. శ్రీ ప్రవక్త అట్లు చుట్టుకొన బడినను ఆయననోట,

“ప్రభూ ! నా యీ జాతిని త్నమింపుము.

వారు చేయుచున్న దానిని వారెఱుగరు.”

అను మాటలు వెడలుచుండెను. శ్రీ ప్రవక్త కొండశిఖరముపై నెక్కిరి. శత్రువులు వెన్నాడజాలకపోయిరి. ఈ యుద్ధమున మొత్తముపై ముసల్మానులకే ఆపజయము కల్గెను. ఇది హిజరీ 3 వ సంవత్సరములో జరిగెను. ఈ యుద్ధవృత్తాంతమే ఈ అధ్యాయమున వివరింపబడెను.

రెండేండ్ల తర్వాత ఖరైషులు తిరిగి మదీనాపై దండవెడలి వచ్చిరి. ఈసారి పదివేల సైన్యముతో వచ్చి మదీనా పట్టణమునకు ముట్టడిచేసిరి. శ్రీ ప్రవక్త ఒక కందకము త్రవ్వి మదీనా సైన్యముల నంధు నిల్పిరి. ఖరైషు సైన్యములు పెక్కు

మాడ్లు మదీనా సైన్యములపై పోటుసల్పెను కాని ప్రయత్నములన్నియు విఫలమయ్యెను. ఇంతలో వాతావరణపరిస్థితులు మక్కా సైన్యములకు అనుకూలముగ నుండెను. మక్కా సైన్యములు ముట్టడిని మానుకొని వెనుకకు మరలెను. దీనినే కందకయుద్ధమందురు.

శ్రీ ప్రవక్త స్వసంరక్షణార్థము కావించిన మాడు యుద్ధముల వృత్తాంతమును ప్లుప్తముగ ఇక్కడ వివరించుటకు కారణము కలదు. ప్రవక్త చేసిన ఈ యుద్ధములు మతసంస్థాపనమునకను ఒక అపోహ కలదు. ఈ అపోహ యెక్కువగా క్రైస్తవ మిషనరీలు వ్యాపింపజేసినది. ఏనుక్రీస్తు ఒక చెంపపై కొట్టిన రెండవచెంప ఇవ్వవలెనని బోధించెననియు, శ్రీ మొహమ్మద్ ప్రవక్త అట్లుకాక యుద్ధము లాసర్పెననియు క్రైస్తవ మిషనరీల ప్రచారము. ఏనుక్రీస్తుకూడ ఒక ప్రవక్తయేయని ఖుర్ఆన్ బోధించుచున్నది. అంతేకాదు ప్రవక్తలలో భేదభావమును చూపవలదని ఆజ్ఞాపించుచున్నది. అందుచే మేమిక్కడ ఏనుక్రీస్తు బోధనలను విమర్శించుటలేదు. క్రైస్తవ చర్చి ఏనుక్రీస్తుచేర ప్రకటించిన ఈ నూత్రమును మాత్రమే యింతుక విమర్శించవలసియున్నది.

ఇస్లామ్ ఒకసంపూర్ణమతమని ఖుర్ఆన్ అనుచున్నది. అంతేకాదు. ఖుర్ఆన్ ఒక కవియొక్క భావగీతి కాదు. మానవజీవితమందలి సర్వాంశములను శాసించు ఒక సంపూర్ణశాసనము అన్ని పరిస్థితులయందును, అన్ని కాలములయందును, అన్ని దేశములయందును, సమస్త నాగరకతావస్థలయందును అమలులో పెట్టగల ఒక సంపూర్ణ శాసనము ఖుర్ఆన్. అట్టి శాసనము మానవప్రకృతికి అనుగుణముగ నుండవలెను. ఆచరణసాధ్యమై యుండవలెను. మానవచరిత్రతో దానికి సంబంధముండవలెను. అప్పుడే అదొక సంపూర్ణధర్మమై యుండగలదు.

ఆదర్శమునకును ఆచరణమునకును గల భేదమును గమనించకుండుట వలన కలిగిన చిక్కింది. సంపూర్ణమగు అహింస ఒక గొప్ప ఆదర్శమే. కాని అది ఆచరణ సాధ్యమా? అట్లే ఏనుక్రీస్తుయు, ఆధునికయుగములో టాల్టాయ్యు గాంధీమహాత్ముడును బోధించిన సత్యాగ్రహము ఆదర్శముగ గొప్పదేగాని ఆచరణ సాధ్యమా? తా నొక్కడే సత్యాగ్రహి నని గాంధీజీ ఒప్పుకొనలేదా?

ఖుర్ఆన్ మానవాదర్శములను బోధించుచు ఆచరణ మార్గమునుకూడ చూపినది. “నీ చెంపపై ఎవరైన ఒక దెబ్బకొట్టినచో నీవుకూడ వాని చెంపపై ఒక దెబ్బ కొట్టవచ్చును. కాని వానిని క్షమించుట నీకొక ఖత్తమైనది.” ఇస్లామ్ కావించిన బోధ ఇది. నీ వొకరి చెంపపై కొట్టరాదు. కాని ఇతరు డెవ్వడైన నీ చెంపపై కొట్టెనా నీవుకూడ అతని చెంపపై కొట్టవచ్చును. ఐతే ఒక దెబ్బ తిని

చెండు దెబ్బలు కొట్టరాదు. ఒకే దెబ్బ కొట్టవలెను. అది న్యాయము. ఇదియు కేవలము అనుజ్ఞమాత్రము, అట్లుకాదు అంతకంటె ఉత్తమ మార్గము త్నమించుట, అపకారిని త్నమించుట అదర్శము. ఒహెయ్ యుద్ధరంగమున శత్రువులు ప్రవక్తపై విరిగి పడినప్పుడు ప్రవక్త ఏమి చెప్పుచుండెనో మరొకసారి వినుడు “ప్రభూ! నా యీ జాతిని త్నమింపుము. వా రేమిచేయుచున్నారో వారికి తెలియదు” ఇది అదర్శము ప్రవక్తకు వారిపై ద్వేషము లేదు, వారిపై అగ్రహము లేదు, వారి అజ్ఞానమునకు జాలి, కరుణ మాత్రమే ఆయన హృదయమును కలచుచుండెను. ఇస్లామ్ ధర్మరహస్య మిదే.

క్రైస్తవ నీతినిగూర్చి నేను చెప్పుటకంటె అధునిక నీతిశాస్త్రజ్ఞులలో మేటి యగు L. T. Hobbouse ఏమి చెప్పుచున్నాడో చూడుడు

“In Buddhism and Christianity the spiritual order formed for itself a new sphere detached from the more elementary morals of the ordinary good citizens. In this detachment, however, were seeds of trouble. We have already seen that the Buddhist life could hardly be lived in its perfection by the ordinary householder. The spiritual and the human had already fallen apart. In Christianity the fissure is in some respects deeper.” క్రైస్తవమతములో ప్రకృతి పాపభూయిష్టము. అందుచే ఈ ప్రపంచమంతయు పాపపంకిలము. “The great institutions of humanity, marriage, fatherhood, citizenship, are things of this world. The Christian must make his account with them, but they are not 'of Christian origin. . . . Christ's true kingdom is not of this world The detachment of what was best in Christianity from the world's affairs made a Christian body unfit to rule the world's affairs” ఇస్లామ్ ప్రపంచవిశాలమగు మానవ సంఘమునకు కొవలసిన ఒక శాసనమును ఇచ్చుచున్నది. “కొని Christianity has, in fact, no theory of society by which to guide itself. Its doctrine is personal. The common life that it contemplates is a life of brotherly love, a community of saints, where all things are in common and lawsuits are not, nor any other mode of maintaining order by the strong arm. Hence, amidst all the wonderful descriptions of charity, of life, of self surrender, we hear very little of justice,

“The code of the Sermon on the mount appears to contemplate what in modern phrase we should call a voluntarist or Anarchist community. Non resistance is its central feature.

There is to be no fighting, no revenge, no self-defence, no insistence on private property, no excessive provision for the future. If there is to be any marrying or giving in marriage, there is to be no divorcing of wives 'save for the cause of fornication'. Altogether a life that might be lived *for a while* by a *Picked body of perfect men and women*. How were these rules to be made applicable to a world in which men and women are so far from perfect? "

ఈ సిద్ధాంతమును యుద్ధవిషయమున అమలులో పెట్టుటనుగూర్చి వ్రాయుచు హాబ్స్ హౌస్ "On this side also the maintenance of the pure teaching of the Gospel has been left to small and isolated sects

. The doctrine of non-resistance was frankly abandoned by the majority of the churches. It is accepted in the canons as a part of the divine law, but as abrogated by the positive law of the empire. The pure teaching of the Gospel was left to a few condemned sectaries to preserve, and was put aside by respectability as being merely that which 'certain Anabaptists do falsely boast'.

(ప్రకృతికి అతీతమైన క్రైస్తవసీతినీ ఖండించుచు Hobhouse ఇట్లుచున్నాడు "Supernatural ethics fail in that they do not recognise the ideal element in the performance of natural duty" ‡

ఇంక ఖుర్ఆన్ యుద్ధమున కట్టి పరిశీతులలో అనుజ్ఞ ఇచ్చినదో చూడుడు

“ఏ ముస్లాములతో (కాఫరులు) యుద్ధము చేయుచున్నారో, ఇప్పుడు వారికినూడ యుద్ధముచేయు అనుజ్ఞ ఇవ్వబడుచున్నది. ఎందుకనగా వారిపై దౌర్జన్యము చేయబడినది. నిస్సంజేహముగ భగవంతుడు వారికి సాయపడును.” (22 : 39)

“అట్లాః మా ప్రభువు అన్నంతమాత్రమున వారు అన్యాయముగ తమ ఇండ్ల నుండి వెడలగొట్టబడిరి. భగవంతుడు ఒకరి నింకొకరిద్వారా రక్షించి యుండక పోయినచో భగవన్నామస్మరణము ఎక్కువగా చేయబడు (క్రైస్తవుల) మరచులును, చర్చిలును-(యూదుల) ప్రార్థనాలయములును, (ముస్లాముల) మజ్లిదులును నిస్సంశయముగ విధ్వంసమొనర్పబడియేయుండును. ఎవరు భగవంతునకు తోడ్పడుదురో, వారికి భగవంతుడు తోడ్పడును. నిస్సంజేహముగ భగవంతుడు సర్వబలసంపన్నుడు. సర్వశక్తిమంతుడు. (22 : 49)

‡ L. T. Hobhouse, *Morals in Evolution*, Vol. II, PP. 150-159.

“మీతో యుద్ధముచేయుచున్నవారితో మీరుకూడ భగవన్నార్గమున యుద్ధము చేయుడు. కాని మితిమీరకుడు. హద్దుల నతిక్రమించినవారిని భగవంతుడు ప్రేమింపడు.” (2 190)

“(రక్తపాతము మంచిది కాకపోయినను) దౌర్జన్యము స్థిరపడుట (తాత్కాలికమగు) రక్తపాతముకంటె చెడ్డది.” (2 : 191)

“ఒకసారి వారు యుద్ధమును మానుకొనినచో భగవంతుడు తృప్తిపడును, కృపానిధి.” (2 192)

“వారి దౌర్జన్యముగవరకు వారితో యుద్ధము చేయుడు. మతియు భగవంతునకు సంబంధించినది. ఒకసారి వారు యుద్ధము మానుకొనినచో మీరుకూడ యుద్ధమును మానుకొనుడు దౌర్జన్యముచేయువారితోడనే పోరాడవలెను.” (2 193)

“.. . అన్యాయముగ కయ్యమునకు కాలుత్రవ్వి మీకెవరైనను హింస యొనర్చుచో దానికి సమానమైన హింసను మీరును చేయుడు, భగవంతునకు (మాత్రమే) భయపడుడు. ధర్మపరులకు భగవంతుడు తోడుండునన్నమాట మరువకుడు. (2 194)

“.. . మానవుని భగవన్నార్గమున నిరోధించుట, కాబాలానికి వెళ్ళుటండ నడ్డుపడుట, మక్కావాసులను వారి నివాసమునుండి వెడలగొట్టుట—ఇవి భగవంతుని దృష్టిలో అంతకంటెను చెడ్డవి. విద్యేషములను రగుల్కొల్పుటయు, కష్టపెట్టుటయు సంహారముకంటెను దుష్టమైన పనులు. (2 217)

“(ఓ విశ్వాసవంతులారా!) నిస్సహాయులగు ఇంతమంది పురుషులు, స్త్రీలు, పిల్లలు (దుర్మార్గుల హింసలకు తాళలేక) ‘ప్రభూ! మమ్ములను ఇంతగా బాధపెట్టుచున్న హింసలకు వీరి పట్టణమునుండి మాకు ముక్తినిమ్ము. నీవు మాకొక పోషకుని, ఒక సహాయుని ప్రసాదింపుము.’ అని మొఱపెట్టుకొనుచుండగా (వారిని రక్షించుటకు) మీరు భగవన్నార్గమున యుద్ధము చేయుటకు వెనుదీయుచున్నారా?” (4. 75)

“తమ వాగ్దానములను భంగమొనర్చి, ప్రవక్తను వెడలగొట్టి నిశ్చయించి, మీతో (యుద్ధమును) వారే ప్రారంభించినప్పుడు వారితో మీరేల యుద్ధము చేయరాదు? మీరు వారికి భయపడుచున్నారా ఏమి? మీరు విశ్వాసవంతులేయైనచో భగవంతునకే భయపడుడు.” (9 13)

ఈ విధముగ స్వసంరక్షణార్థము యుద్ధముచేయుటకు ఖుర్ఆన్ అనుమతినిచ్చుచున్నది. ప్రపంచమునందలి సర్వధర్మములును దీని కనుమతించుచున్నవి.

అహింసావాదులగు ఆర్యఋషులుకూడ స్వసంరక్షణార్థమును, దుష్టశిక్షణార్థమును కత్తికట్టుట ధర్మమనియే శాసించిరి. మనువు “దండం ధర్మం విదుర్బుధాః” అని దండమే ధర్మహేతువనియు, కనుక అది ధర్మమని పెద్దలు చెప్పిరనియు చెప్పుచున్నాడు. దండమే నిషేధమును సిద్ధాంతమును ఆర్యఋషు లెచ్చటను చెప్పలేదు. కాని దండమును ప్రయోగించు రాజు సత్యజ్ఞాదియు, ప్రాజ్ఞాడును, ధర్మకామార్థకో విదుడునై యుండవలెనని భారతఋషు లనిరి. మనువు (VII 27) దుర్మార్గుని చేతిలో దండము హింసాకారణ మగును. ఒక సత్ప్రవర్తకుని చేతిలో అదే హింసా నిరోధకమగును. మనువనినట్లు

సర్వో దండజితో లోకో దుర్లభో హి శుచిర్నరః
దండస్య హి భయాత్సర్వం జగదోభగాయ కల్పతే. (VII 22)

(ఈలోకమంతయు దండముచేతనే నియమింపబడినదై సన్మార్గమునందున్నది. లోకములందు దండములేక స్వాభావికముగ పరిశుద్ధుడైన మానవుడుండుట అరుదు. దండభయమువలననే యీ జగమంతయు భోజనాది కార్యముచు జరుపుకొనిగలిగి యున్నది.)

* * * *

౭౯. ఒహెల్డ్ యుద్ధమునుగూర్చి వెనుకటి నోటులో చెప్పబడినది. ఈ యుద్ధకథ ఒక గుణపారముగ ఖుర్ఆన్ జ్ఞప్తికి తెచ్చుచున్నది. క్రమ శిక్షణము లేకపోవుట, అత్యైవిశ్వాసము లేకపోవుట, భగవంతునియందు నమ్మక ముంచవలండుట వలన పతనము తప్పదని ఖుర్ఆన్ ఉపదేశించుచున్నది.

* * * *

౮౦. ఒహెల్డ్ యుద్ధరంగమున ప్రవక్త పన్నొకటి విరిగెను. ప్రవక్త అప్పుడు “తమ్ము సన్మార్గము వైపునకు పిల్చు ఒక ప్రవక్తను ఈవిధముగ హింసించుచున్న ఈజాతికి హెత్తు పెట్టుకలుగును?” అని ఆగ్రహముతోచెప్పగా ఈ నూక్తము ప్రోక్షమైన దని భావ్యకర్తల అభిప్రాయము. అట్లు శపించవలదని భగవంతుడు ప్రవక్తను హెచ్చరించుచున్నాడు. నేటి శ్రమలు లేవటి మిత్రులు కావచ్చును. నేటి అవిశ్వాసులు లేవటి విశ్వాసవంతులు కావచ్చును. తొందరపడి శత్రువులనైనను దూషించుట భావ్యము కాదని ఖుర్ఆన్ బోధించుచున్నది. ఖుర్ఆన్ గరపిన శ్రమాపారము నిరుపమానమైనది.

* * * *

౮౧. ఇక్కడ మా దుపదేశములు చేయబడుచున్నవి. దానతత్పరత, కోపము నాపుకొనుట, పరల తప్పులను క్షమించుట.

దానమునకు ఇస్లామ్‌లో ఎంత ప్రముఖస్థానమున్నదో వెనుక చర్చించితిమి.

ఇక్కడ కోపము నాచుకొనుటను గూర్చి శ్రీ ప్రవక్త ఉపదేశములను కొన్నిటి నుదహరింతును. ఎందుకన ప్రవక్త ఉపదేశములు అసలు ఖుర్ఆన్ నూత్తలకు వ్యాఖ్యానములు.

“మల్లయుద్ధమున తన ప్రతిపక్షిని చిత్తుచేయువాడు నిజమైన బలవంతుడు కాడు. కోపమువచ్చినప్పుడు దానిని ఆరికట్టువాడే బలవంతుడు.” (అహమద్)

“హరిసా అను ఒక శిష్యుడు నాకు ఖైష్తముగనుండు ఉపదేశము చేయుడు అని శ్రీ ప్రవక్తను కోరెను. “అగ్రహింపకుము” అని ప్రవక్త సెలవిచ్చిరి. ఆయన తిరిగి ప్రశ్నించెను. తిరిగి ప్రవక్త అదే జవాబు నిచ్చిరి. ఇట్లే పలుమార్లు ఇదే జవాబు నిచ్చిరి.” (మన్నదె అహమద్)

“ఒకాయన ప్రవక్త కడకువచ్చి నా కేదేని ఉపదేశించుటని కోరెను. “కోపము మానుము” అని ప్రవక్త సెలవిచ్చిరి. నే నాలోచించి చూడగా కోపము చెడుగు లన్నిటికిని మూలమని తెలిసెను. అని అతడు చెప్పెను.” (మన్నదె అహమద్)

“ప్రవక్త శిష్యులలో ఒకరగు ‘అబూజర్’ అనునాయనకు ఒకసారి కోపము వచ్చెను. ఆయన వెంటనే ఆక్కడ కూర్చొనిపోయెను. కొంతసేపటికి పండుకొనెను. ఇట్లే చేయుచున్నారని ఆయన నడుగగా ‘ఇది ప్రవక్త ఉపదేశము. శ్రీవారు ఇట్లు సెలవిచ్చిరని వింటిని నిలువబడియున్నప్పుడు కోపమువచ్చినచో కూర్చొనవలెను. అంతటితో కోపము పోనిచో పండుకొనవలెను.” (మన్నదె అహమద్)

“కోపము వచ్చినప్పుడు వుజ్జా (సమాజ చేయబోయినప్పుడు చేయు ప్రత్యేక శస విధి) చేయుడు. మీ కోపము చల్లారును.” (ఇబ్నెకసీర్ లో ఉద్భృతము)

“ఎవరు తన కోపమును తీర్చుకో గలిగియు కోపము నణచివేయుదురో వారి హృదయములను భగవంతుడు కాంతిప్రపూర్ణ మొనర్చును.” (అబూదావూద్)

ఇంక పరుల దోషములను త్నమించుటనుగూర్చి శ్రీ ప్రవక్త ‘కావించిన కొన్ని ఉపదేశములను వినుడు :

“మీరు, ఇతరులయెడ దయచూపుడు; భగవంతుడు మీయెడ దయచూపును. మీరు ఇతరులను త్నమింపుడు, భగవంతుడు మీ పాపములను త్నమించును.”

(మన్నదె అహమద్)

“ఎవరు ఇతరుల తప్పిదములను త్నమింతురో వారి గౌరవము హెచ్చును.”

“నమ్రుడై ఇతరుల తప్పిదములను త్నమించువాడు భగవంతునికడ ఉన్నత స్థానమును పొందును.”

“ఎవరు ఉన్నతస్థానమును పొందగోరుదురో వారు దుర్మార్గులను సైతము త్నమించవలెను.”

“ఇతరుల పాపములను త్నమించువారు స్వర్గమును ప్రవేశింతురు.”

పై ఉపదేశ రత్నములు ఇచ్చె కనీర్ భాష్యమునుండి సంగ్రహింపబడినవి.

దాసమునుగూర్చిన ఈక్రింది వాక్యములను ఇచ్చె కనీర్ ఈ నూత్త భాష్యములో ఉదహరించెను

“శ్రీ ప్రవక్త తన శిష్యుల నిట్లడిగిరి ‘దరిద్రుడనగా ఎవడో మీకు తెలియునా?’ శిష్యు లిట్లు జవాబిచ్చిరి ‘నిర్ధనుడు దరిద్రుడు.’ దానికి ప్రవక్త ‘కాదు, ఎవడు ధనముండియు భగవన్నార్గమున దాసముచేయడోవాడే దరిద్రుడు.’”
(మన్నెదె అహమద్)

“ఒకసారి శ్రీ ప్రవక్త తమ శిష్యుల నుద్దేశించి ‘తమ ధనముకంటె తమ వారసుల ధనముయెడ ఎక్కువ ప్రీతిగలవారు మీలో ఎవరున్నారు?’ అని ప్రశ్నించిరి. ‘ఎవరను లేరు’ అని శిష్యులు జవాబుచెప్పిరి. ‘మీరు దాసధర్మాదులలో ఖర్చు పెట్టు సాత్రే మీది. మీరు విడిచిపెట్టివెళ్ళినది మీది కాదు, మీ వారసులది. మీరు దాసధర్మములు తప్పవగ చేసి ధనము కూడబెట్టినచో మీరు మీ ధనముకంటె మీ వారసుల ధనమును ఎక్కువ ప్రీతితో చూచుచున్నారన్నమాట.’”

(బుఖారీ, ముస్లిమ్)

*

*

*

*

౯౨. చరిత్రలో కార్మ కారణ సంబంధమును మొట్టమొదట నిరూపించిన మతము ఇస్లామ్. ప్రపంచ మంతటను ఒక యూనిట్ గా భావించి ప్రపంచ చరిత్రను గూఢపారముగ ఖుర్ఆన్ గ్రహింపుడనుచున్నది. అంతటితో ఆగక దేశాటనము చేయుడనుచున్నది. భగవంతుని నియమముల నుల్లంఘించి హద్దుల సతిక్రమించి నప్పుడు జాతులకు పతనము తప్పదు. వివిధ నాగరికతలు ప్రపంచములో ఎట్లు విధ్వంసమైనవో తిరిగి చూడుడని ఖుర్ఆన్ ప్రబోధించుచున్నది. అందుచేతనే ముస్లిములు కేవలము శాస్త్రాభివృద్ధిని భావనపై విడిచిపెట్టలేదు. వారు నూటిగా ప్రకృతినుండి అభ్యాససిద్ధ జ్ఞానమును బడసిరి. డాక్టర్ డ్రేపర్ ఈ విషయము

నిట్లనుచున్నాడు. "They (the Arabs) perceived that it (Science) can never advance by mere speculation, its only sure progress is by the practical interrogation of the nature."*

ప్రకృతిశాస్త్ర పరిశోధనమునకు అనుకూల మనస్సంస్థితిని కలిగించు దృక్పథమును ఖుర్ఆన్ కల్పించినది. అందుచేతనే ముస్లిములు అజ్ఞానాంధకారబంధురమైన నాటి ప్రపంచములో విజ్ఞానజ్యోతిని జాజ్వల్యమానముగ వెలిగించగలిగినది. ఈ విషయమును చర్చించుచు డాక్టర్ డ్రేపర్ గారు తన History of the Conflict between Religion and Science(P. 91) అను ఉద్బంధములో నిట్లనుచున్నారు

"To the Christian the progress of the world was an exhibition of disconnected impulses, of sudden surprises. To the Mohammeden that progress presented a very different aspect. Every corporeal motion was due to some preceding motion, every thought to some preceding thought, every historical event was the offspring of some preceding event, every human action was the result of some foregone and accomplished action. In the long annals of our race nothing has ever been abruptly introduced. There has been an orderly, an inevitable sequence from event to event."

౮౩. యుద్ధమునందు జయాపజయములును, అట్లే జీవితమందలి ప్రతి సాఫల్య వైఫల్యమునుకూడ మన ప్రవర్తనముపై ఆధారపడియుండును. కాని మన ఇష్టమువచ్చినట్లు కలుగవు. ప్రపంచములో ప్రతిదానికిని కార్య కారణ సంబంధమున్నది. ఏదే భగవంతుడు దయాప్రపూర్ణుడుకదా ఇంత కఠినమగు నియమము నేల యేర్పరిచెను? అను ప్రశ్న రావచ్చును. మనకు కలుగు వైఫల్యము, కష్టనష్టములు, బాధ—మున్నగు నవన్నియు మనకు గుణపాతములుగా ఉండి మనలో సంస్కారమును కలిగించును. స్వయముగ్గ అనుభవములేక ఇతరులు చెప్పినదానికంటె అనుభవముపొంది నేర్చుకొనిన గుణపారము హృదయమున అచొత్తుకొనిపోవును.

పెళ్ళుచోట్ల ప్రపంచమునందలి దురవస్థ (Evil) ను గూర్చి ఖుర్ఆన్ చర్చించుచున్నది. "మనకు ఏ మంచి కలిగినను భగవత్ప్రసాద యనియు, మన కే దురవస్థ సంభవించినను అది మన చేతులతో చేసుకొన్నదాని ఫలితమనియు ఖుర్ఆన్ చెప్పుచున్నది. అట్లు సంభవించిన దురవస్థ మనకు గుణపారమై సంస్కారమును కల్పించునదై యుండవలెను. మనకది క్రమశిక్షణమును కల్పించునదై యుండవలెను.

* History of the Conflict between Religion and Science, By John William Draper, M. D, LL. D, (Watts & Co., London) P. 94,

భౌతికముగు ఈ దురవస్థయే మానవుని సర్వ ప్రగతికిని మూలకారణమని ఒక పాశ్చాత్య భావుడు చెప్పినది సత్యదూరము కాదు.

* * * *

౮౪. ఒకెవర్ యుద్ధరంగమున ప్రవక్త మరణించెనని శత్రువులు కొందరు ఒక వదంతిని వ్యాపింపజేసిరి. దానితో ముస్లిం సైనికుల ధైర్యము నడలెను. వారిలో కొందరు వెనుజూపిరి. ఆ సందర్భమున ఈ నూత్నము ప్రోక్తమాయెనని వ్యాఖ్యాతల అభిప్రాయము.

ముస్లిమ్ సైన్యములు ఒక సత్యమును నిలబెట్టుటకై ధర్మవిధ్వంసకులగు శత్రువులతో పోరాడుచుండిరి. ఆ సత్యమును ప్రవచించిన ప్రవక్తకంటె సత్యము ముఖ్యమైనది. అందుచే సత్యసంస్థాపనము ప్రవక్త బ్రతికియుండుటపై ఆధారపడ లేదనియు, ఆయన మరణించినను ఆ పని సాగుచునేయుండవలె ననియు ఖుర్ఆన్ బోధించుచున్నది. ఇతర మతములలో మత ప్రవక్తలకు ఎక్కువ ప్రాముఖ్యమునిచ్చి క్రమక్రమముగ ఆ ప్రవక్తలనే దైవతములుగ కొలువసాగినారు. వారు బోధించిన సత్యముకంటె వారి వ్యక్తిత్వముపై ఎక్కువ ముగ్గున కలిగించుకొని అసలు మత మును విడిచి ఈ ప్రవక్తలను పూజించుటే మతమొనర్చినైచినారు. శ్రీకృష్ణుడు, వినుక్రీస్తు, బుద్ధుడు మున్నగు మతప్రవక్తల సందేశము సంగతిపట్లున్నను, ఈ మహాత్ములు మాత్రము దేవులై వేలకొలది దేవాలయములలో అధిష్టించియున్నారు. ఖుర్ఆన్ ఇట్టి ప్రమాదమునకు తావే ఇచ్చినది కాదు. “మొహమ్మద్ కేవలము మానవమాత్రుడు, అందరి ప్రవక్తలవలె ఒక ప్రవక్త. ఆయనకూడ జననమరణాది భగవన్నీయమగుటకు బద్ధుడై మరణింపగలడు.” అని ప్రవక్తకు ఏవిధమైన దైవత్వ మును ఎవ్వరును ఎక్కడను ఆపాదించకుండ ఖుర్ఆన్ కట్టుదిట్టములు చేసినది.

* * * *

౮౫. అతీంద్రియములగు విషయములు అంతర్ద్వైపికి గోచరించునవియే గాని మానవ భాషలో అనువదింప దగినవి కావు. ఒకసారి చెప్పినను ఏదేని సాంకేతిక మగు భాషయందు చెప్పబడవలసినదే. ఇట్టి భాష ప్రమాదజనితమై పరిణమించినది. అందుచే సాధ్యమైనంతవరకు ఖుర్ఆన్ అతీంద్రియ విషయములు అట్టి భాషలో చెప్పలేదు. అతీంద్రియ విషయజ్ఞానము ప్రవక్తలకు మాత్రమే ప్రసాదించబడిన

* “Physical evil has been the good which has impelled man to most of those achievements which make the history of man so wonderful. Hardship is the stern but fecund parent of invention.”

దనియు, సామాన్య లెల్లరకును అది చెప్పబడదగినది కాదనియు ఖుర్ఆన్ ఇక్కడ చెప్పుచున్నది.

* * * *

౮౬. “భగవంతుడు తన అనుగ్రహముచే ప్రసాదించిన దానిని దానముచేయునెడ లోభము చూపువారు” అను వాక్యోశమును నేను “భగవంతుడు తన అనుగ్రహముచే ప్రసాదించిన (ధన ధాన్య విద్యా) సంపదలను దానముచేయునెడ లోభము చూపువారు” అని వివరణానువాద మొనర్చితిని.

భగవంతుడు ప్రసాదించిన ఎట్టి సంపదనైనను దానముచేయుటయందు లోభించవలదని ఇక్కడ ఖుర్ఆన్ ఆదేశము. ఇబ్నె అబ్బాస్ గారు ఈ మాత్రము నకు భాష్యమును వ్రాయుచు క్రైస్తవ పండితులును యూదుల పండితులును ధర్మ విజ్ఞానమును రహస్యముగనుంచి విద్యాదానము చేయుటలోమాపు లోభమునుగూర్చి ఇందు చెప్పబడినదని వ్రాయుచున్నారు. (ఇబ్నె కసీర్, సం. 4, పుట 48.) విద్య మున్నగునవిహూడ భగవంతు డిచ్చిన సంపదలలో చేరునని ఇబ్నె కసీర్ అభి ప్రాయము.

“ఎవడైన ఒకడు తన యజమాని కడకు వెళ్లి తన అవసరము నిమిత్త మర్థింపగా, తనకడ ధనముండియు ఇవ్వని యజమాని తుదిదినమునాడు శిక్షింప బడును” అని శ్రీ ప్రవక్త వచనము. (తబరీ)

“ఎవడైన ఒక బీదవాడు ధనివడైన తన బంధువుకడకువెళ్లి తన అవసరము నిమిత్త మేదేని యర్థింపగా, తనకడ ఉంచుకొనియు లేదని చెప్పువానిధనము తుది దినమునాడు వాని కంరమున సర్పమై చుట్టుకొనును” అని శ్రీ ప్రవక్తవచనము మరొకటి కలదు. (ఇబ్నె జరీర్)

* * * *

౮౭. “మీ రింతకుముందు మీ చేతులతో చేసుకొనిన దాని ఫలమిది. అంతేకాని భగవంతుడు తన సేవకులను హింసింపడు.”

ఒక వ్యక్తికి గాని, ఒక జాతికి గాని సంభవించు ‘దురవస్థ’కు కారణమేమి? దీనికి కారణము భగవంతుడా? లేక అది ఆయా వ్యక్తులుగాని జాతులుగాని చేయు అపరాధముల లేక పాపముల ఫలితమా? అన్న ప్రశ్నలకు ఇది జవాబు. భగవంతుడు కరుణామయుడు. అట్టి భగవంతుడు మానవులను హింసింపచునా?

మన కే చెడుగు సంభవించినను మనమో లేక మనముండు సంఘమో చేసినదాని ఫలితమే.

‘దురవస్థ’ రెండు విధములైనది వ్యక్తిగతమైన దొకటి జాతికి ప్రాప్తించి, దాని మూలమున ఆ జాతియొక్క గాని సంఘముయొక్కగాని వ్యవస్థలకు సంక్రమించున దొకటి. ఒకటి మనముచేయు చెడుగువల్ల సంభవించునది. ఇతరుల చేతల వల్ల మనకు ప్రాప్తించున దొకటి.

ఈ రెండు విధములైన ‘దురవస్థ’లను భగవంతుడు కర్తృత్వాదని ఖుర్ఆన్ ఆక్ష చెప్పుచున్నది. భగవంతుడు మంచి నే చేయును. మనకు మంచి నే కలిగించును. తన నేవకులమగు మనకు బాధ కలిగించి హింసింపడు. మనకు కలుగు బాధా దుఃఖములు స్వయంకృతావరాధములకు లభించిన శిక్షయే కాని వేరొండు కాదు. ఖుర్ఆన్ తుది రెండు అధ్యాయముల వ్యాఖ్యానములో ఈ విషయమును దీర్ఘముగ చర్చింతును.

* * * *

౧౮. భగవంతుని మరచి, ఈ ప్రపంచమునం దనుభవించునదే సర్వస్వము, చచ్చిన తర్వాత యేమియు కాదని అనుకొని ఇష్టమువచ్చినట్లు ప్రవర్తించువారికి ఇది చెప్పబడుచున్నది. ఈ లోకపు జీవితము విషయవాంఛలతో కూడుకొన్నది. ఐహిక జీవితమందలి విషయవాంఛలయందే తగుల్గాని, ధర్మబుద్ధిని వదలి ప్రవర్తించువాడు పతితుడగును. అందుచే ప్రపంచమునందలి చెడుగునుండి తప్పించుకొని తిరుగవలసినదనియు, ఈ జీవితమే సమస్తమును అనుకొనవలదనియు, పరలోకమును మరువవలదనియు ఖుర్ఆన్ హెచ్చరించుచున్నది.

* * * *

౧౯. స్త్రీపురుషులు సమానులనియు, ఇద్దరకును ఒకేవిధమైన కర్మఫలము లభించుననియు ఖుర్ఆన్ ఇక్కడ స్పష్టముగ చెప్పుచున్నది. స్త్రీలకు ఆత్మ పైతము లేదనియు, స్త్రీలకు స్వర్గనరకములు వారి భర్తలపై ఆధారపడియున్నవనియు, స్త్రీలకు బ్రాహ్మకార్యములు చేసుకొను స్వతంత్రాధికారమే లేదనియు, వెనుకటి మతములలో ఉండెను. ఖుర్ఆన్ స్త్రీలకు పురుషులతో సమానమగు కర్మఫలము కలదని వక్కాణించుచున్నది.

ప్రపంచములో ఇతర మతములు స్త్రీకి ఇహమునను పరమునను కూడ ఎట్టి స్థానము నిచ్చినవో తరువాతి అధ్యాయ వ్యాఖ్యాన వీరికయం దిచ్చితిని.

* * * *

నాల్గవ అధ్యాయము

శ్రీ లు

నాల్గవ అధ్యాయము

స్త్రీ లు

వ్యాఖ్యానము

పీఠిక

ఈ అధ్యాయమునందు స్త్రీల హక్కుల విషయకమైన ఆదేశము లుండుటచే దీనికి 'స్త్రీలు' అని నామకరణము చేయబడినది.

మానవ హక్కుల విషయములలో ఇస్లామ్ ప్రతిపాదించిన వైపవిక సిద్ధాంతములలో స్త్రీ స్వాతంత్ర్య మొకటి. భన, జాతి, వర్ణ, ఖల, లింగ భేదముల సాధారముగా ప్రపంచమునందు ప్రబలిన దౌర్జన్య పితాచమును మొదలంట నశింప జేసి మానవజాతికి, అందలి ప్రతివ్యక్తికి ఒక విశిష్టమైన స్థానమును ప్రసాదించినది ఇస్లామ్. భనబలమును, జాతి పర్ణ ఖల భేదములను ఊతగాగొని ఒకరిపై నొకరు దౌర్జన్యమునకు గడగుటకు ఖుర్ఆన్ ఎట్లు నిషేధించినదో, అట్టి దౌర్జన్యమునకు అవకాశములేకుండ భ్రాతృత్వ సమానత్వ సిద్ధాంతములు పునాదిగాగల సంఘము నెట్లు ప్రతిపాదించినదో వెనుకటి అధ్యాయములందు వివరింపబడినది. ఇప్పుడు లింగభేదము ఆధారముగా మానవసంఘమున ప్రబలిన దౌర్జన్యమును నిషేధించు ఖుర్ఆన్ కొన్ని నియమముల నిచ్చుచున్నది.

ప్రతిదేశమునందును మొన్నమొన్నటివరకు స్త్రీ పురుషునిబానిసగ భావింప బడుచుండెడిది. ఆమెకు పుట్టింటియందుగాని, భర్త ఇంటియందుగాని ఎన్నదగిన హక్కులేవియు లేవు. గృహిణి యగుటచేతను, భర్త ప్రేమకు పాత్రురాలగుట చేతను ఆమెకు భర్త బ్రతికియుండగా కొంత పలుపబడియు, పెత్తనమును ఉండుట సహజము. ధీసంపన్నులగు కొందరు స్త్రీలు పురుషులకంటె ఒక్కొక్కప్పుడు అధిక్యతను సంపాదించుటయు కలదు. కాని సాధారణముగ స్త్రీ ప్రతిదేశమునందును పురుషుని అటవస్త్రువుగను, బానిసగను ఉండెడిది. ఆమెకు స్వాతంత్ర్యము

త్రాస్తాత లేదు * ఆమె ఇంటియందు సైతము స్వతంత్రముగ నెట్టి పనియు చేయరాదు. † ఆమెకు ఆస్తి లేదు. ‡ భర్త చనిపోయిన తర్వాతకూడ ఆమెకు భర్త ఆస్తియందు దెబ్బహక్కును లేదు. ఆమె కష్టపడి గడించు ద్రవ్యముపై సైతము ఆమెకు హక్కులేదు. వేయేల? ఆమెకు ఒక ప్రత్యేక వ్యక్తత్వమే లేదు. † భర్త తన భార్యను చంపినను అది నేరము కాదు. ‡ భర్తతర్వాత భార్యను బ్రతికి యుండు హక్కు లేకపోయెను. భర్తతోపాటు చితాగ్నియందు పడి చావవలసినదే. ఒకసారి సహగమనబాధ తప్పినను తల గొరిగించుకొని వికారరూపము దాల్చి యానజ్ఞివము అందరిచే అసహ్యించుకొనబడుచు ఊడిగముచేసి బ్రతుకవలసినదే. స్త్రీకి అధ్యాత్మికముగ శూద్రునిసాన మివ్వబడెను. ఆమెకు వేదపరమార్థము లేదు.

* “పితా రక్షతి కామారే భర్తా రక్షతి యావనే |

రక్షంతి స్థావిరే పుత్రా న స్త్రీ స్వాతంత్ర్య మర్హతి ||” (మను. 9, 3)

ఇంకను మనువు (5 148), బౌద్ధాయన ధర్మసూత్రములు II 2, 3, 44-45, వాసిష్ఠ ధర్మసూత్రములు V, 2 కూడ చూడుడు.

“She was (under Roman law) in perpetual ward, subject, in short to the Chinese rule of three obediences.” (Hobhouse vol I p. 219)

† “బాలయా నా యువత్యా నా వృద్ధయా నాపి యోషితా |

న స్వాతంత్ర్యేణ కర్తవ్యం కించిత్కార్యం గృహేష్వపి ||”

(మను. 5 147)

‡ మను. IX. 194. 1882 వ సంవత్సరము వరకు ఇంగ్లాండులో స్త్రీకి ఆస్తి హక్కు లేదు. 1870 వరకు స్త్రీకి ఆమె గడించినదానిపైకూడ హక్కు లేకుండెను. ఇతర ఐరోపీయ దేశములలో కూడ ఇటీవలివరకు స్త్రీ నిర్ధనగనే యుండెను.

♦ “In the English law of Blackstone's day, for example, a married woman can scarcely be said to have any personality, so great is the number of her disqualifications as to the holding of property, as to capacity to give evidence, as to the custody of her children, even as to her legal responsibility for crimes, and many of these disqualifications lasted on down to the present generation.” (Hobhouse, Ibid, Vol. I, p. 36)

† “Down to the ninth century the husband was possibly within his rights in killing his wife for a ‘good’ reason” (Hobhouse vol. I p. 223)

వివాహమే ఆమెకు సంస్కారము. భర్తృ శుశ్రూషయే ఆమెకు స్వర్గము. భర్త అనుమతిలేక ఆమెకు వ్రతముగాని ఉపవాసముగాని లేదు. పురుషుడు తన భార్యను బానిసగగూడ అమ్మివేయుట ధర్మమే యైయుండెను. ♦

వెనుకటి మతములందును, సంఘములందును స్త్రీ కివ్వబడిన స్థాన మిది. దీనికి కారణముల నరయుదము.

ఆర్ష మతమున స్త్రీల కివ్వబడిన ఈ నికృష్ట స్థానమునకు కారణము పురుషులకు స్త్రీలయెడ కల ద్వేషభావము కాదు. పురుషుడైనవానికి స్త్రీయెడ ద్వేషభావముండుట అసహజము. పురుషుని తల్లి, అక్క-చెల్లెండ్రు, భార్య, కూతుండ్రు వీరందరు స్త్రీలేకదా. ఏ పురుషుడు తన తల్లిని ద్వేషించును? ఏ పురుషుడు తన అక్క-చెల్లెండ్రను అసహించుకొనును? ఏ పురుషుడు తన భార్యను ప్రేమింపడు? ఏ పురుషుడు తన కూతుండ్రను మహ్మవతో గౌరవింపడు? “ఏ వలమున అతివలు గౌరవింపబడుదురో ఆ వలమువారిపై వేల్పులు దయగలిగియుందురు. ఏ వలమున వీరికి మన్ననలు లేవో ఆ వలమువారు చేయు క్రియలన్నియు నిష్ఫలములు. ఏ వలమున తోబుట్టువులు, భార్యలు, కోడండ్రు పూజితలు కారో ఆ వలము శిఘ్రముగ నశించును. ఏ వలమున వీరు పూజాదులచే వగవులేక యుందురో ఆ వలము సర్వదా వృద్ధినిొందుచుండును.” † అని మనువు చెప్పుచున్నాడు.

ఇట్లయ్యి స్త్రీల కీ నికృష్టస్థాన మేల కల్పింపబడినది? వారికి శూద్రత్వ మేల ఇవ్వబడినది?

ఆర్యధర్మకారులకు స్త్రీప్రకృతియందే విశ్వాసములేదు. స్త్రీ స్వభావమే దుష్టమైనదని వారి అభిప్రాయము.

ఆదుది స్వభావముచే పాపశీలయనుట నమ్మదగినది కాదనియు, అట్లే నచో భార్యాసహితుడై మాత్రమే యజ్ఞాదు లానర్పవలెనని వేదము లెట్లు శాసించుననియు యుద్ధిష్ఠిరుడు జిహ్వానై భీష్ము నడిగెను. దానికి భీష్ముడు ఒక ఉపాఖ్యానమును వివరించుచు స్త్రీ అన్ని చెడుగులకును మూలస్థానమని సహేతుకముగ నిరూపించును *

♦ “The sale of a wife appears in the eleventh century in Cologne, and in the same century Cnut had to forbid the sale of a woman to a man whom she disliked.” (Hobhouse, vol I p. 224)

† మను. 3 56-57.

* మహాభారతము XIII 73-8

ఋగ్వేదమునను, * బ్రాహ్మణము లందును, † మనుస్మృత్యాది ‡ ధర్మశాస్త్ర గ్రంథములందును స్త్రీ దుష్టయనియు, చపలస్వభావ యనియు, అశాస్త్ర చిత్తయనియు, అందుచే ఆమెను మంత్రవత్సంస్కారమునకును, వేదాభ్యాసమునకును, ధర్మజ్ఞతకును అధికారము లేదనియు చెప్పబడినది.

ఆర్య ధర్మ గ్రంథములన్నియు ఇదే భావముపై స్త్రీలను సంబంధించిన సమస్త నియమములను ఏర్పరచినవి.

ఇది ఒక్క ఆర్యమత గ్రంథములందే కాదు. క్రైస్తవమతమునను స్త్రీకి ఇంతకంటే ఎక్కువ ఉన్నతస్థాన మివ్వబడలేదు. ఏక్కువగా క్రైస్తవమత ప్రాబల్యముగల యూరప్ ఖండములో మొన్నటివరకు స్త్రీలు అధమాధమస్థితియందుండినట్లు చరిత్ర సాక్ష్యమిచ్చుచున్నది. బైబిల్లో స్త్రీలనుగూర్చి ఏమున్నదో చూడుడు :

“It is good for a man not to touch a woman ; nevertheless to avoid fornication let every man have his own wife ..” (I Cor VII-1)

(స్త్రీని ముట్టకుండుట మానవునకు మేలే. కాని వ్యభిచారమునుండి తప్పించుకొనుటకు ప్రతి పురుషుడు ఒక భార్యను పరిగ్రహించుగాక.)

“ఔర్టులియక్ అను ఒక గొప్ప క్రైస్తవచార్యుడు ఇట్లనుచున్నాడు :

“Woman is the gate of hell, mother of all ills. She should blush with shame at the thought of her womanhood and live in perpetual penance for the sins of Eve”

(స్త్రీ సరకమునకు ద్వారము. అన్ని చెడుగులకును తల్లి. తాను స్త్రీయై నందుల కామె సిగ్గుపడవలెను. అవ్వా చేసిన పాపమునకు ఆమె నిత్య తపశ్చర్య గావించవగును.)

పదకొండవ శతాబ్దపు బిషప్ మార్బత్ అను ఒక క్రైస్తవచార్యుడు ఇట్లనుచున్నాడు :

“Of the numberless snares that the crafty enemy spreads for us over all the hills and fields of the world, the worst and the one which one cannot avoid is woman, sad stem, evil root, vicious fount,

* ఋగ్వేదము X 95, 15 ; IV. 33, 17.

† శతపథబ్రాహ్మణము III. 2, 3, 6.

‡ మను. XI. 14-18,

who persuaded our first parent to taste the forbidden fruit? A woman. Who forced the father to defile his daughter? A woman.”*

(సైతాను ప్రపంచములో మనకై ఒడ్డు ఉరులన్నిటికంటె చెడ్డది స్త్రీ. అది తప్పించుకోజాలనిది. ఇది దుఃఖములకు కాండము, చెడుగులకు మూలము; స్త్రీయే మన ప్రథమపితను నిషిద్ధఫలమును తినిపించినది. తన కూతురిని చెడగొట్టుటకు పురికొల్పినదే? స్త్రీ.)

క్రీ. శ. 585 లో మేకన్ (Macon) లో జరిగిన సైనాడులో (Synod) అక్కడ సమావేశమైన బిషప్పులు స్త్రీలు అసలు మానవజాతికి చెందినవారా కాదా అన్న విషయమును దీర్ఘముగ చర్చించి తుదకు స్త్రీలుకూడ మానవజాతికి చెందినవారే నని పరిష్కరించిరి †

మధ్యయుగములో ఇంగ్లాండుదేశమునకూడ స్త్రీ బానిసస్థితియందుండెను. మల్లర్ లయ్యర్ ‡ గారి ఈ క్రింది వాక్యములను గమనింపుడు —

“The English common law made the married woman almost a nullity. All her rights devolved on her husband. She could not make a will, or be party to a contract, or appear in court. Her personal property and earnings were his. Even after separation or divorce no account could be demanded from him”

“Neither the romantic service of the knight to his lady in certain phases of chivalry, nor the culte of Virgin Mother, nor the many learned ladies and remarkable feminine personalities of the Renaissance helped women out of their lamentable civic and legal status. The medieval inquisitors and legalists saw only the uncanny, the degraded and the malignant aspects of the beings whose ancestress and archetype, Eve, had brought sin into the world, they saw only the chosen and appropriate instrument of Satan. The number of women burnt to death as witches in Germany alone is estimated by the social historian, Johan Scherr, as not less than one hundred thousand

* ఈ విషయములు J. L. Davies కృతమైన “A Short History of Woman” (1927) అను గ్రంథమునందలి నాల్గవ ప్రకరణమునండి సంగ్రహించినవి.

† Muller-Lyer, *The Family*, p 228.

‡ Muller-Lyer, *The Family*, p. 236 Also Pollock & Maitland, *History of English Law*, vol. II, Hobhouse, *Morals in Evolution*, vol. I, p 224, Ellis, *Sex in Society*, p 401.

Even after most of the concepts and customs of the Middle Ages had been profoundly changed by economic forces, the domain of the family was still largely under the shadow of the Canon Law, e. g. in the 18th and 19th centuries"

అంతదూరము పోసేల? ఫ్రాన్సులో సమానత్వ స్వాతంత్ర్యముల పేర జరిగిన మహావిప్లవము స్త్రీలకు సమానత్వమిచ్చినది కాదు. ఫ్రెంచి నేషనల్ ఎసెంబ్లీ వారు స్త్రీల దరఖాస్తును చదువుటకు సైతము నిరాకరించిరి.*

1840 లో లండన్ నగరమున జరిగిన బానిసత్వ నిరోధక మహాసభలో (Anti Slave Congress) పాల్గొనుటకు ఆమెరికానుండి వచ్చిన స్త్రీ ప్రతినిధు రాండ్రను సభయందు పాల్గొననివ్వలేదు. కాంగ్రెసులో స్త్రీలు పాల్గొనుట భగవ దాదేశమునకు వ్యతిరేకమని బ్రిటిషు ప్రతినిధులు తలచుటయే దీనికి కారణము. క్రీ. శ. 1888 వరకు ఇంగ్లాండులో స్త్రీలకు వైద్యవిద్య నభ్యసించుటకు అనుజ్ఞ ఇవ్వలేదు. ఇంగ్లాండులో అన్నిటికంటె గొప్ప విశ్వవిద్యాలయమగు ఆక్స్ఫర్డు విశ్వ విద్యాలయము 1920 వరకు స్త్రీలకు డిగ్రీలనియ్య నిరాకరించెను. కేంబ్రిడ్జివిశ్వవిద్యాలయములో నేటికిని స్త్రీలకు వోటింగుహక్కు లేదు.

ఈజిప్టు, గ్రీకు, రోమన్, బౌద్ధ నాగరికతలనుగూర్చి ఇక్కడ ప్రసంగించ నైతిని. అవి మృత నాగరికతలు. వానినిగూర్చి ముచ్చటించుట గ్రంథవిస్తరమేగాని వేరొండుకాదు. ఆ నాగరికతలలోను స్త్రీలస్థితి పైన వర్ణించినట్లే యుండెనని చెప్పుట చాలును.

ఈ విధముగ స్త్రీలకు అన్ని దేశములందును, అన్ని మతములందును, అన్ని కాలములందును కూడ సమానత్వముగాని స్వాతంత్ర్యముగాని ఇవ్వబడలేదు. ఆమె కొక వ్యక్తిత్వమున్నదని సైతము మతములుగాని విజ్ఞానులుగాని అంగీకరింపలేదు.

ఇస్లామ్ ఇట్లు పతితయైన స్త్రీ సుద్ధరించెను. ఆమెకొక వ్యక్తిత్వమును ప్రసాదించెను. ఆమెకు స్వాతంత్ర్యము నిప్పించెను. ఆమెకు విద్యార్హతను, మోక్షార్హతను కల్పించెను. ఆమెకు తండ్రి ఆస్తియందును, భర్త ఆస్తియందును హక్కిప్పించెను. ఆమెకు ఆమె ఆస్తిపై, ఆమె ధనముపై పెత్తన మిప్పించెను. ఆమె వ్యక్తురాలై తన సమస్యతో వివాహమాడును. దాంపత్య మనుకూలముగలేక దుర్భరమైనచో ఆమె వివాహచ్ఛేద మొనర్చుకొని అనుకూలుడగు మరొక భర్తను పెండ్లియాడును. ఆమె నిర్దనకాదు. వివాహసమయమున ఆమెభర్త ఆమె కిచ్చినట్టిగాని, ఈయ వాగ్దానము చేసినట్టిగాని మహర్ ధనమునకు ఆమె స్వామిని. భర్త ఆమెను హింసించజా

* George, *The Story of woman*, P, 186.

లడు. అట్లు హింసించినయెడల ఆమె ఆతనిని విడిచి వేరొక అనుకూలవతిని బడయవచ్చును. భర్త మరణించినచో విధవయై వరూపియై, బానిసయై, చర్మవిధముల ఇతరుల పెట్టుపోతలపై ఆధారపడి చచ్చిన వక్రవలె పడియుండనక్కరలేదు. ఆమె కోరినచో మరొక పురుషుని పెండ్లాడవచ్చును. లేదా తన సిల్లలతో తన భర్త ఆస్తి ననుభవించుచు హాయిగా కాలము గడపవచ్చును. పురుషులవలె ఆమెకూడ సమస్త విద్యలను అభ్యసించవచ్చును. పురుషులవలెనే ఆమెకూడ సమస్త కార్యములందు పాల్గొనవచ్చును. పురుషునకు సమానమైన మతవిధులు, సమానమైన మంత్రములు ఆమెకు కలవు. ఈ విధముగ ఇస్లామ్ స్త్రీల కిచ్చిన హక్కులు ప్రపంచమున ఏ మతమైనను నేటికిని అంగీకరించియుండలేదు. స్త్రీ పునర్వివాహము, ప్రౌఢా వివాహము, స్త్రీలకు ఆస్తియందు హక్కు, స్త్రీలకు వేదాది గ్రంథపరమార్థత ఈ మధ్య నవీన పాశ్చాత్య నాగరికతా సంపర్కముచే రాజకీయశాసనములద్వారా ప్రవేశపెట్టబడుచున్నవేగాని ఆయా మతము లొప్పుకొనినవి కా వా విషయములు.

దీనినిబట్టి ఇస్లామ్ ప్రతిపాదించిన ధర్మ మెంతపరిపూర్ణమైనదో తెలియగలదు.

అధ్యాయము మధ్య వచ్చిన స్త్రీ సమస్యలనుగూర్చిన వివిధ విషయములను సందర్భానుసారముగ వేరుగ ఆయా నూత్నములపై వ్రాసిన నోటులం దుండును.

*

*

*

*

F O. ఇందులో రెండు విషయము లుగ్గడింపబడినవి. (1) తా మొక ఉత్తమజాతికి చెందినవారమనియు, స్త్రీలు అనమజాతికి చెందినవారనియు, పురుషులకుగల అహంభావమును రద్దుపరచుచు స్త్రీపురుషులొకే ప్రాణియండి ఉద్భవమైనవారనియు, ఒకే జాతికి చెందినవారనియు, నైజముగ వారిలో ఉత్తమాధమత్వములు లేవనియు, అందుచే స్త్రీపురుషులుసమానులనియు ఖుర్ఆన్ చెప్పుచున్నది. (2) స్త్రీ పురుషుల పరస్పర సంబంధము, ప్రత్యేకముగ భార్యా భర్త సంబంధము, స్త్రీపై పురుషునకు కొంత ఆత్మనమునకు అవకాశము నిచ్చుచున్నది. దానివలన లాభమును పొంది పురుషుని స్త్రీపై అధికారదుర్వినియోగము చేయరాదనియు, భగవంతుడు మానవుల కర్మం నన్నిటిని చూచుననియున్నాడనియు, అతడు సర్వసాక్షియనియు, భగవంతుని సర్వసాక్షిగానెంచి పురుషుడు స్త్రీయొక్కయు, స్త్రీ పురుషునియొక్కయు హక్కులను కాపాడవలెననియు, తాత్కాలికముగ ఒకరిపైనొకరికి లభించిన అవకాశమువలన లాభమును పొందవద్దనియు ఖుర్ఆన్ హెచ్చరించుచున్నది.

*

*

*

*

౯౦. అనాథబాలికల హక్కులనుగూర్చి ఖుర్ఆన్ పెక్కుచోట్ల ఆదేశించుచున్నది. తల్లిదండ్రులులేని పిల్లల ఆస్తిని ధనమును పలుకుబడిగల బంధువులు స్వాధీనముచేసుకొనుట సర్వసాధారణముగ జరుగుచుండును. శ్రీలు, అనాథబాలికలు పేద వాండ్రు - వీరియెడ సంఘమునకు ప్రత్యేకబాధ్యతకలదు. ఆర్యధర్మగ్రంథములలో తల్లిదండ్రులులేని పిల్లలయెడకల ఈబాధ్యతకు సంబంధించిన నియమము లున్నట్లు కన్పించును. దీని కొక కారణము కలదు. ఆర్యకుటుంబము సమిష్టికుటుంబము. తల్లిదండ్రులులేని పిల్లలు సమిష్టికుటుంబముల పోషణముక్రిందనుండ తటస్థించుటచే అట్టి నియమముల అవసరము లేకపోయియుండవచ్చును. ఇప్పుడు సమిష్టికుటుంబము క్రమక్రమముగ మాయమగుచున్నది. అందుచే ఇప్పుడీ ఆదేశముయొక్క అవసరము కలుగుచున్నది.

*

*

*

*

౯౧. ఈనూత్నమున బహుభార్యాత్వము కొన్ని షరతులపై ధర్మయుతమే యని చెప్పబడినది. క్రైస్తవమతము బహుభార్యాత్వమును నిషేధించుచున్నదనియు, అందుచే ఈవిషయమున క్రైస్తవమతము ఇస్లాముమతము కంటె అదర్శప్రాయమైన వివాహమును ఆదేశించుచున్నదనియు వివరాలు బోధించుట కలదు. ఆర్యధర్మగ్రంథములలో బహుభార్యాత్వము నిషేధముకాదు. ప్రఖ్యాత పురాణపురుషులలో ఒక్క శ్రీరాముడే ఏకపత్నివ్రతుడని ప్రసిద్ధి. ఈ మధ్య శ్రీరాముడుకూడ ఏకపత్నివ్రతుడు కాడనియు, బహుభార్యయుతుడే ననియు కొందరు వ్రాయుచున్నారు. మనకా వాద మప్రస్తుతము. ఆర్యధర్మకారులు ఏకాలమునందును బహుభార్యాత్వమును నిషేధింపలేదన్న విషయమే మనకు కావలసినది. బ్రాహ్మణుడు ఒక్కొక్క వర్ణము నుండి ఒక్కొక్క భార్యను ఈవిధముగ నల్గురు భార్యలను, శూద్రుడు ముగ్గురు భార్యలను, వైశ్యు డిద్దరిని, కూద్రు డొక్కతెను వివాహమాడవచ్చునని విష్ణుధర్మ సూత్రకారు డనుచున్నాడు. (XXIV. 1-4)

కాని పురాణములలో పెక్కురు ప్రసిద్ధపురుషులకు ఇంతకంటె ఎక్కువ మంది భార్యలున్నట్లు ప్రసిద్ధి. శ్రీకృష్ణునకు ఎనమండుగురు భార్యలుండుటయు, దశరథునకు ముగ్గురు శూద్రుభార్య లుండుటయు, కార్తవీర్యార్జునునకు వెయ్యిమంది భార్యలుండుటయు, అట్లే అర్జునాదులకును పెక్కుండ్రు భార్యలుండుటయు సుప్రసిద్ధము. ఋషులు సైతము బహుభార్యయుతులైన ఉదాహరణములు కలవు.

క్రైస్తవ మతమున పెక్కితరవిషయములందువలె స్పష్టమైన వివాహనియమములు బైబిల్ గ్రంథమున ఇవ్వబడలేదు. క్రైస్తవ చర్చి అప్పుడప్పుడు ఆయాకాల పరిస్థితులనుబట్టి వివాహ నియమముల నేర్పరచుకొనెను. అదియు వివిధ శాఖల

చర్చిల నియమములు వివిధముగనున్నవి. మార్కులను ఒక చర్చివారు బహు భార్యాత్వము ధర్మమే యని చెప్పుచున్నారు. అట్లే ప్రాటెస్టెంటు మతస్థాపకు డగు లూథర్ బహుభార్యాత్వము ధర్మమని చెప్పుచున్నాడు. † ప్రాంకులలో బహుభార్యాత్వ ముండెననియు, డాగోబర్ట్ చక్రవర్తికి ముగ్గురు భార్య లుండి రనియు హాబ్‌హౌస్ వ్రాయుచున్నాడు. (Vol. 1, P. 220) క్రైస్తవ చర్చి బహుభార్యాత్వమునే కాదు అసలు వివాహమే గర్హ్యమైనదను మనస్తత్వము కలది. పాపమునకు మూలకారణము స్త్రీ యనియు, అందుచే స్త్రీ సైతానుయొక్క పరికరమై మానవుని పతితు నొనర్చుననియు చర్చి అభిప్రాయము కాని కామేచ్ఛ మానవునకు సహజమగుటచే స్త్రీ సంగమమును తప్పనిసరిగ ధర్మమేనర్చినది. ‡ వివాహమే తప్పనిసరిగ ఒప్పుకొనిన చర్చి బహుభార్యాత్వము నెట్లాప్పుకొనుచు ? కాని ఇస్లామ్ మతముయొక్కయు, ఆర్యధర్మముయొక్కయు మూలతత్త్వము వేరు. ఆర్యధర్మమున వివాహము పురుషార్థములలో ఒకటి. గృహస్థాశ్రమము ఆశ్రమము లన్నిటికంటె శ్రేష్ఠమైనది.

ప్రాణివాయువు నాశ్రయించి జంతువులెల్లజీవించునట్లు, గృహస్థు నాశ్రయించి తక్కిన యాశ్రమములు జీవించుననియు, అందుచే గృహస్థు డన్నియాశ్రమ ములవారిలో శ్రేష్ఠు డనియు మనుస్మృతికారు డుచున్నాడు (III - 27, 28) అట్లే ఇస్లాం వివాహమున కెంతో ప్రాముఖ్యత చిహ్నుచున్నది. “వివాహమాడుట సగము మతవిధులను నెరవేర్చుటలో సమానము” అని శ్రీ ప్రవక్త వచనము. వివాహము మానవుని పెక్కుపాపములనుండి కాపాడు ననియు, మానవ సంఘమునకు పునాదియైన టటుంబమును సాధ్యమొనర్చునదదియే ననియు ఇస్లామ్ అభిప్రాయము.

ఇంక బహుభార్యాత్వము విషయములో ఒకటి జ్ఞాపకముంచుకొనవలెను. ఇస్లామ్ బహుభార్యాత్వమునకు అనుజ్ఞమాత్రము ఇచ్చుచున్నది. అదియు పెక్కు షరతులతో. భార్యలనందరను సమానముగ చూడగలిగిన మహోద్ధార్యమును, శరీర పటుత్వమును, ఆర్థికసంపత్తియు, న్యాయబుద్ధియు నున్నప్పుడే బహుభార్యాత్వమున

♦ L. T. Hobhouse, *Morals in Evolution* Vol. I, P. 228.

† “The church regarded marriage as a concession to the weakness of the flesh It is of the nature of a hindrance in spiritual duties It is incompatible with the performance of sacraments, and thus continence is enjoined on priests ”

—L. T. Hobhouse, *op. cit* I, 218,

కనుజ్జకలదు. లేనిచో ఒకే భార్యతో మాత్రమే కాపురము చేయవలెనని ఖుర్ఆన్ ఆజ్ఞాపించుచున్నది.

ఖుర్ఆన్ ఒకదేశమునకుగాని ఒకజాతికిగాని ఒక కాలమునకుగాని మాత్రమే అన్వయించు ధర్మగ్రంథముకాదు. అది పూర్తి మానవసంఘమునకు సర్వకాల సర్వావస్థలయందుకొవలయు ధర్మనూత్రములను ప్రతిపాదించుచున్నది. ఒక్కొక్క కాలమున, కొన్ని పరిస్థితులలో బహుభార్యాత్వము తప్పనిసరియగును. అట్టి పరిస్థితులలో మొదటిభార్యను విడిచిపెట్టివేసిగాని, లేక రహస్యముగ తాను కోరిన రెండవ కాంతతో వ్యభిచరించిగాని, పతితు డగుటకంటె తాను కోరిన రెండవ స్త్రీని ధర్మయుతముగ పెండ్లాడి ఇద్దరు భార్యలను న్యాయబుద్ధితో సమాన దృష్టితో చూచుచు వారితో కాపురముచేయుట మేలుకాదా? * పెద్దపెద్ద యుద్ధములు జరిగినప్పుడు లక్షలాది పురుషులు మరణింతురు. అప్పుడు పురుషుల సంఖ్య కంటె స్త్రీల సంఖ్య ఎక్కువైపోవును. అట్టిపరిస్థితులలో పెక్కండ్రు స్త్రీలు భర్తలను పొందలేక వ్యభిచారమునకు దిగి తమకే కాక జాతియంతటికిని కళంకమై యుందురు. అట్టిచో బహుభార్యాత్వము వాంఛనియముకదా? గత ఐరోపా మహా యుద్ధానంతరము యూరప్ ఖండములో స్త్రీల సంఖ్య హెచ్చగుటవలన సంభవించిన అవినితిరోగము నేటికిని యూరప్ ఖండవాసులకు తలవంపైయున్నది. ఇట్టిప్రత్యేక పరిస్థితులయందు ఖుర్ఆన్ బహుభార్యాత్వమునకు అనుజ్ఞ నొసగుచున్నది.

౯౩. ఇస్లామ్ లో వివాహము ఒక స్త్రీకిని ఒక పురుషునకును మధ్యజరుగు ఒక ఒడంబడిక. స్త్రీపురుషులు స్వేచ్ఛతో సాక్షులముందు తాము భార్యాభర్తలమై యుండుట కంగీకరించి చేసుకొను ఒడంబడికయే వివాహము. ఈ అంగీకారమునకు ఇస్లామీయ ధర్మశాస్త్రములో “ఈజాబ్ వ ఖుబూల్” అందురు. ఇది వివాహవిధి యందలి మొదటి ముఖ్యాంశము. ఈ సవయమున ‘ఖుతబ్’ లేక ‘హితోపన్యాసము’ నొకటి ఇచ్చుట శ్రీ ప్రవక్త నెలకొల్పిన సంప్రదాయము.

మహర్ యొక్క నిర్ణయము రెండవ ముఖ్యాంశము. మహర్ అనగా ‘శుల్కుద్రవ్యము’ అని సేను బ్రాకెట్లలో వ్రాసితిని. వధువునకు వివాహకాలమున

* గార్హస్థ్యధర్మములను నెరవేర్చుచు పుత్రవతి యగు భార్యయున్నప్పుడు మరొక స్త్రీని పెండ్లాడరాదనియు, భార్యపుత్రవతి కానిపక్షమునను, తనతో గార్హస్థ్యధర్మములను నెరవేర్చు నిచ్చగించకయు నెరవేర్చజాలకయు నున్నపక్షమునను మరొక భార్యను పెండ్లాడవలెనని మను (IX 80, 81) యాజ్ఞవల్క్య (1-73) ఆపస్తంబులు (II 5, 11, 13-14) ను, విష్ణుధర్మనూత్రకారుడును అనుచున్నారు.

వరుడిచ్చు ధనమునకు 'మహర్' అందురు. ఈ ధనము వరుడు వధువు తండ్రికిగాని, ఆమె సంరక్షునకుగాని ఇచ్చు ధనముకాదు. మహర్ ధనము పూర్తిగా వధువుది. అది వరుడు తన నూతన వధువున కిచ్చు బహుమానము.

ఖుర్ ఆన్ లో 'మహర్' యే పర్యాయపదములుగా ఈ క్రింది శబ్దములు వాడబడినవి :—

(1) 'అజ్దార్' అనగా 'బహుమానము' లేక 'వధువున కివ్వబడు బహుమతి', 'కేవలము లాభముతోకూడి కించి తైనను నష్టములేని బహుమతి' అని రాగిబ్ అను నిఘంటుకారుడు.

(2) 'సదుఖా' అనగా 'సత్యసంధతతో' లేక ధర్మనిర్వహణార్థము చేయబడినది లేక ఇవ్వబడినది.' ఈ సూక్తమున ఇదే శబ్దము వాడబడినది. ఇదే ధాతువు నుండి ఉత్పన్నమైన 'సదుఖాత్' అను శబ్దముకూడ వాడబడినది.

(3) 'ఫరీజ్' లేక విధివిహితమైనది.

మహర్ అన్న శబ్దము ప్రవక్త ఉపదేశ గ్రంథములలో (హదీస్) మాత్రము వాడబడి ఇప్పుడు పారిభాషికపదమైనది. ఖుర్ ఆన్ మహరనక్త వాడిన పర్యాయ పదములే మహర్ యొక్క అర్థమును వివరించుచున్నవి. ఎంత చిన్న మొత్తమైనను సరే మహర్ తప్పక ఇవ్వవలెనని ప్రవక్త ఆదేశము.

'మహర్' ఎంత ఇవ్వవలెను? అన్న విషయమునుగూర్చి ఖుర్ ఆన్ సూచించిన గురి ఇది : "కలిగియున్నవాడు తన శక్త్యనుసార మీయవలెను. బీదవాడు తన స్థితి ననుసరించి యివ్వవలెను. సుకృతమొనర్చువారి కిది విధి విహితము." (2 : 236)

వధువుయొక్క హోదానుబట్టి మహర్ ద్రవ్యము నిర్ణయించుట సంప్రదాయము. వధువుయొక్క అక్కలయొక్కగాని, ఆమె తండ్రి అక్కచెల్లెండ్రయొక్కగాని, పితండ్రి కూతుండ్రయొక్కగాని మహర్ ధనమునుబట్టి ఆమె మహర్ నిర్ణయింప వలెనని ముస్లిమ్ ధర్మశాస్త్రకారులు†. అనగా తండ్రియొక్క వంశమువారి ఆర్థిక హోదా ననుసరించి మహర్ ధనముండవలెను.

వివాహ సమయముననే మహర్ ధనమిచ్చివేయుట ఉత్తమపక్షము. ఒక సారి అట్టివ్వలేకపోయినచో వరుడు వాగ్దానముచేసిన మొత్తమున కతడు కాశ్వతముగ ఆమెకు ఋణపడియుండును. ఆమె ఎప్పుడడిగిన అప్పుడు వరు డామె కా

ధనమును ఇవ్వవలసియుండును. అతని మరణానంతరముకూడ అతని ఆస్తి పంపకము నమయమున మహర్ ధనము అతని ఆస్తినుండి తీసి భార్యకీయవలెను.

మహర్ హిందూలాలలో హిందూస్త్రీల 'స్త్రీధనము'కాదు. ముస్లిమ్ భార్యకు 'స్త్రీధనము', 'మహర్' ధనము, భర్త ఆస్తియందు భాగము, తండ్రి ఆస్తియందు భాగము, పుత్రుని ఆస్తియందు భాగము—ఈ విధముగ అర్థిక స్వాతంత్ర్యమునకు వలయు సమస్త అవకాశములును కల్పింపబడినవి.

'మహర్' ముస్లిమ్ వనితలకు ఇన్సూరెన్సు వంటిది.

*

*

*

౯౪. స్త్రీలకు ఆస్తియందు భాగము ఇస్లామునకుపూర్వము ఏమతమును ఇవ్వ లేదు. పురుషునితో స్త్రీకి సమానత్వమిచ్చి, దానితో ఆమెకు స్వాతంత్ర్యమును ప్రతిపాదించి, ఆ స్వాతంత్ర్యమును సమానత్వమును నిలబెట్టుకొనుటకై కావలసిన అర్థిక స్వాతంత్ర్యమును ఖుర్ఆన్ స్త్రీకిచ్చినది. ఇంగ్లీషు 'లా'లో వారసత్వపు సద్దతి లేనేలేదు. హిందూ ధర్మశాస్త్రకారులు మహారైటు తండ్రి ఆస్తియందు భాగ మివ్వనేలేదు. అవివాహితయుగు బాలికల వివాహవ్యయమునకై మాత్రము అన్నదమ్ములు తమ ఆస్తులనుండి కొంతభాగమును ఖర్చుపెట్టవలెనని ధర్మశాస్త్రకారులు కాసించినారు.* ఇది మిక్కిలి అన్యాయమని కొందరు ఆర్యధర్మశాస్త్ర

*మనుస్మృతి 9వ ఆధ్యాయము 118వ శ్లోకమున “బాలికలకు అన్నదమ్ములు తమ భాగములనుండి చెరి నాల్గవభాగము నివ్వవలెను.” అను మాటలను వ్యాఖ్యానించుచు దాయాభాగకారుడు ఆభాగము వారసత్వముక్రిందకు వచ్చునది కాదనియు, అవివాహితలగు బాలికలకు అన్నదమ్ములు వివాహవ్యయమును భరించుట న్యాయమని మాత్రమే దీని అర్థమనియు చెప్పుచున్నాడు. అన్నదమ్ముల ఆస్తి పెద్దదైనచో నాల్గవభాగ మివ్వనక్కరలేదనియు, వివాహవ్యయమునకు సరిపోయినంత ఇచ్చిన చాలుననియు కూడ దాయాభాగకారు డనుచున్నాడు. ఆస్తి చాల చిన్నదైనచో నాల్గవభాగము సైతమివ్వనక్కరలేదని మేధావి యనుచున్నాడు.

కె. టి. భాష్యం అయ్యంగార్ గారు, గాంధీజీకి ఈ విషయమున వ్రాసిన ఒక ఉత్తరమందలి ఈ క్రింది వాక్యములను చూడుడు

“The principles of Hindu Law as at present administered are antiquated and opposed to our sense of equity and justice. I shall give a few instances 1. Near and dear relations like the sisters, daughters, daughters-in-law, the brother's widow, and the step-mother altogether denied the right of inheritance etc. etc.”

Young India dated (3-10-1927)

కారులు ప్రతిఘటించిరి. వారిలో బృహస్పతి ముఖ్యుడు. కూతురుకూడ కొడుకువలె ప్రత్యంగసంభూతయనియు, అట్టిచో కూతురు బ్రతికి యుండగా మరొక పరాయి వాడు ఆమె తండ్రిఆస్తి కట్టు వారనుడు కాగలడని బృహస్పతి ప్రశ్నించుచున్నాడు (xxv 56). కాని బృహస్పతివంటి సంస్కర్తల మాటలు బధిర శంఖారావములే యాయెను.

యూదులలోకూడ కొడుకులున్నప్పుడు కూతుళ్ళు వారసత్వపు హక్కులేదు. కొడుకులు లేనప్పుడు మాత్రము కూతుళ్ళు వారసులగుదురు.

ఇప్పుడిప్పుడు ప్రపంచమంతయు స్త్రీలకు ఆస్తి నిష్పించు సంస్కరణమునకై నోరార్చుకొనుచున్నది. అట్టి సంస్కరణమును ఖుర్ఆన్ ఇప్పటికి 14 వందల ఏండ్ల క్రిందటనే శాసించినది. ఇక్కడ ఒక విషయము గమనించదగినది. ఆధునిక నాగరికత, శాస్త్రవిజ్ఞానము ఇంతగా ప్రబలిన ఈ కాలములో ఇట్టి సంస్కరణముయొక్క అవసరము గుర్తింపబడుట భావ్యమే. కాని ఏదేశమున స్త్రీ బానిసకంటెను అధమముగ పరిగణింపబడుచుండెడిదో, ఏదేశమున స్త్రీశిశువు పుట్టగానే చంపివేయబడుచుండెడిదో, ఏదేశమున స్త్రీలు కేవలము చరాస్త్రీగా భావింపబడి వారసులకు సంక్రమించుచుండినో అట్టి దేశములలో ఆ అంధకారయుగములో ఇట్టి శాసనములు కావించిన ఖుర్ఆన్ మహత్తు విజ్ఞులు గ్రహింపవలెను.

*

*

*

౯౫. “పురుషుడు ఇద్దరు స్త్రీలకు సమానమైన భాగమున కర్హుడు.” అని ఖుర్ఆన్ శాసించుచున్నది. అనగా మహారని భాగమునకు సగము మహారైకు వచ్చును. ఇక్కడ ఒక విషయము జ్ఞాపకముంచుకొనవలెను. ఇక్కడ “కూతురు” వివాహితయైనను వివాహిత కాకపోయినను ఆమెకు ఒకేవిధమైన హక్కుకలదు.

స్త్రీపురుషసంతతిలో ఇట్టి భేదమేల కల్పింపబడినదని ప్రశ్నరావచ్చును. పురుషుడు ఒకే వంశమునకు చెందినవాడైయుండును స్త్రీ అట్లుకాక రెండువంశములకు చెందినదగును. ఆమె పుట్టింటి ఆస్తియందును, భర్త ఇంటి ఆస్తియందును భాగస్థురాలగును. అంతేకాదు వివాహమైనవెంటనే ఆమెకు భర్త ఇచ్చు మహర్ ధనమొకటి వచ్చును. పురుషసంతతికి ఒక్క తమ వంశపు ఆస్తియే సంక్రమించును. ఈ కారణములచే స్త్రీసంతతి భాగము పురుషసంతతి భాగముకంటె తక్కువగా ఉంచబడినది. ఉదాహరణమునకు 1930 లో మైనూరు ప్రభుత్వమువారు నియమించిన హిందూ లా రిఫార్మ్స్ కమిటీవారు ప్రతిపాదించిన చిత్తుశాసనములలో సోదరికి సోదరుని భాగమునకు నాలుగవంతు మాత్రమే ఇవ్వబడవలెనని శిఫార్సు చేసిరి.

అదికూడ సోదరి అవివాహితయైనా. ఆమె వివాహవ్యయము ఆమె భాగమునుండియే చేయవలెనని నూచించిరి.*

ఈ నూత్నములో 'పురుషుడు' అనగా 'పురుష సంతతి' యనియు, 'స్త్రీలు' అనగా 'స్త్రీ సంతతి' యనియు అర్థము.

పురుషసంతతిలేక స్త్రీసంతతి యున్నయెడల వారికి మూడింట రెండు భాగముల ఆస్తిలో సమానభాగములు పచ్చును.

మరణశాసనము : ఆస్తిలో మూడవభాగముపై మాత్రమే మరణశాసనము చెల్లును. మరణశాసనములో వారసులకు కోత్యములేదు. వారి భాగములు మరణశాసనము క్రిందికి రావు. సాధారణముగ మరణశాసనము వారసత్వపుహక్కులేని బంధుమిత్రులయెడలను, దానధర్మములయెడలను, మాత్రమే చెల్లును. వారసుల ఇష్టముపై వారి భాగములను విభజించికూడ విల్లు వ్రాయవచ్చును.

ఇస్లామ్ ఈవిషయమున చేసిన ఏర్పాటు విజ్ఞుల కాశ్చర్యము గొల్పకపోదు. ఇది ఇష్టుడిప్పుడు ప్రపంచము కనిపెట్టిన ఆర్థికనూత్రములకెంతయు అనుగుణముగ నున్నది.

ఇంగ్లీషు వారసత్వపుపద్ధతిలో ఆస్తియంతయు మరణశాసనము ననుసరించియే విభజింపబడును. ప్రతి వ్యక్తియు తనయిష్టమువచ్చినట్లు తన ఆస్తిసంతతిని విభజించి మరణశాసనము వ్రాయవచ్చును. ఈ పద్ధతినిగూర్చి Josiah Wedgwood గారు ఇట్లనుచున్నారు.

"Judged by its effects on distribution, our system of inheritance is clearly indefensible on economic grounds"†

ఇస్లామ్ వారసత్వపు పద్ధతితోపాటు, ఆస్తికలవానికి వాని ఆస్తిపై కొంత స్వాతంత్ర్యమును కూడ ఇచ్చినది. ఇప్పుడు ఫ్రాన్సు, డెన్మార్కు, బెల్జియం దేశములలో కూడ ఆస్తిపరుడు తన ఆస్తిలో మూడవభాగమును తన ఇష్టమువచ్చినట్లు

* "In the case of every unmarried daughter or sister, one-fourth of the share of a brother ... provided that the share to which a daughter or sister is entitled under this section shall be inclusive of, and not in addition to, the legitimate expenses of her marriage including a reasonable dowry or marriage portion." *Report on Women's Rights under the Hindu Law presided over by Dewan Bahadur K. S. Chandrasekhara Ayer, P 215.*

† Josiah Wedgwood, *Economics of Inheritance*, P. 201.

విల్లమూలముగ ఇచ్చివేయవచ్చును. ఈపద్ధతే ప్రశస్తమయినదని ఇప్పుడు ఆర్థికాస్త్రజ్ఞులు ఒప్పుకొనినారు. అట్టిపద్ధతిని ప్రవేశపెట్టవలెనని ఇంగ్లాండులో ఆర్థికసంస్కారవాదులు కోరుచున్నారు.

*

*

*

౯౬. స్త్రీ మానవతి. అంతేకాదు. వటుంబగౌరవము చాలవరకు ఆమెప్రవర్తనముపై ఆధారపడియుండును. ఆమె దుష్ప్రవర్తనరాలైనచో ఆ అగౌరవము ఆమెకేకాదు వంశమంతటికిని అప్రతిష్ఠ తెచ్చును. అందుకే స్త్రీల శీలమును కాపాడుటలో అప్రమత్తులైయుండవలెనని సర్వధర్మములును శాసించినవి.

అన్ని దేశములందును, అన్ని కాలములందును వ్యభిచారమునకు కఠినమగు శిక్షలు విధింపబడినవి. ఆర్యధర్మకారులు వ్యభిచారమునకు విధించిన శిక్షకు ఒక ఉదాహరణమును చూడుడు

“వ్యభిచరించిన స్త్రీ ముక్కు, పెదవులు, చెవులు కోసివేసి, వీధులలో త్రిప్పి నీటిలో పడద్రోయవలెను. లేదా నలుగురుకూడు ఒక బహిరంగ ప్రదేశములో ఆమె ముక్కులు ముక్కులుగా కుక్కలచే చీల్చివేయబడవలెను.”

(బృహస్పతి. xxii 16)*

“వివాహితయగు స్త్రీ వ్యభిచారముచేసినచో ఆమె వెంట్రుకలు గొరిగివేయవలెను. ఆమెకు అభ్యయనము నియమించవలెను. ఆమెకు చెడ్డఆహారము, చెడ్డ వస్త్రములు మాత్రమే ఇవ్వవలెను. విస్తృతస్థితి, ఎంగిలి శుభ్రపరచువని ఆమెకివ్వవలెను.” (నారదుడు xii 90-91)†

వ్యభిచరించిన భార్యను చంపివేయు అధికారము ధర్మశాస్త్రకారులు భర్త కిచ్చిరి. చైనాలోను ప్రాచీనరోములోను భర్త కట్టి అధికారము కలదు.‡ యూదులలో వ్యభిచారముచేసిన స్త్రీని బ్రతికియుండగానే కాల్చివేయు ఆచారముండెడిది.* క్రైస్తవచార్యులు కూడ వ్యభిచారమునకు మరణశిక్షను విధించిరి.§

* అట్లే మనువు viii 371. గౌతమ ధర్మసూత్రములు xxiii 14-15.

† అట్లే యాజ్ఞవల్క్యుడు I. 70.

§ L. T. Hobbouse, *Morals in Evolution* Vol. 1, P. 198 and P. 214.

* L. T. Hobbouse “*Morals in Evolution*” Vol. 1., P. 203

§ ‘The early reformers considered death as appropriate penalty for adultery.’ *Hobbouse, Ibid, P. 228.*

ఈవిధముగ ప్రపంచముందెల్లడలను వ్యభిచారమునకు అత్యంత కఠినముగ శిక్షలు విధింపబడినవి. ఖుర్ఆన్ ఈవిషయమున ఎంత సున్నితమగు శిక్షను విధించుచున్నదో చూడుడు.

ప్రప్రథమమున ఒక స్త్రీ వ్యభిచారముచేసినదని నిర్ధారణ కావలెను. కేవలము అనుమానము సాధారముగాగని ఆమెను శిక్షింపరాదు. తమవారిలో అనగా తమ వంశమునకు చెందిన వారిలో నలుగురు సాక్ష్యము నిచ్చినప్పుడే ఆమెదోషము నిర్ధారణ మగును. తరువాత అట్టి స్త్రీని బయటకు వెళ్ళకుండా ఇంట నిర్బంధించి యుంచవలెను.

సూక్తపు చివరిమాటలు చూడుడు “భగవంతుడు వారికేదైన మంచిమార్గము చూపించువరకు (వారినట్లుంచుడు.)”

ఖుర్ఆన్ లో శిక్షయొక్క ఉద్దేశము సంస్కారము. కాని కనితీర్పుకొనుట కాదు. అట్లు శిక్షపొందిన స్త్రీ సత్పుష్పర్తమర్తమైనచో ఆమెకు తిరిగి స్వాతంత్ర్య మివ్వవలెనని ఖుర్ఆన్ ఉపదేశించుచున్నది.

ఇక్కడ ఒకవిషయము గమనించవలసియున్నది. సాధారణముగ స్త్రీల వ్యభిచరించుటకు కారణములు :

1. అనుకూలవతి లభింపకుండుట : దీనికి బాల్యవివాహములు, వధువు సమ్మతిలేకుండ తల్లిదండ్రులు వివాహమొనర్చుటకారణములు.
2. విధవావివాహ నిషేధము.
3. విడాకులు తీసుకొను హక్కు భార్యకు లేకపోవుట. ఏదేనికారణముచే భార్యాభర్తలయందు సుసమ్మరలు కలిగిగాని, భర్త దుర్మార్గుడై తన్ను హింసించుచుండినగాని, లేక నపుంసత్వమైనగాని, మరేయితర దుర్భర కారణములచేగాని భార్య తన భర్తనుండి విడాకులు పొంది అనుకూలవతి నింకొకని బడయు హక్కు ఆమెకు లేకపోవుట.

4. స్త్రీకి ఆర్థికస్వాతంత్ర్యము లేకపోవుట.

వ్యభిచారమునకు సాధారణముగ ఇవే కారణములు. ఖుర్ఆన్ రజస్వల జ్వరవీచావాయులను శాసించియు, వివాహమునకు వధువుయొక్క సమ్మతిని ఆవశ్యకమొనర్చియు, విధవావివాహములకు గౌరవప్రదమొనర్చియు, స్త్రీలకు ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యమునిచ్చి, ప్రసాదించియు స్త్రీల నెతికనెర్తలమునకు తోడ్పడినది.

ముస్లిం దేశములలో వ్యభిచారము మిక్కిలి అరుదని ఆ దేశములలో నుండిన పాశ్చాత్యవిజ్ఞానులు వ్రాయుచున్నారు.

*

*

*

౯౭. ఇక్కడ 'ఇద్దరు పురుషులు కామాసక్తులై ప్రవర్తించినయెడల' అని కొందరును*, 'ఇద్దరు స్త్రీపురుషులు' అని కొందరును* అభిప్రాయపడిరి.

అసహజమైన కామదురభ్యాసములలో పురుషులు పురుషులతో ప్రవర్తించుటకంటె. ఈ దురభ్యాసము పాఠశీకదేశమున ఎక్కువగ వ్యాపించియున్నది. పూర్వ కాలమునుండియు మనదేశమునకూడ కొంత యుండినట్లు వాత్సర్యమునకామసూత్రములలో ఇది పేర్కొనబడుటనుబట్టి గ్రహించవచ్చును.

మనదేశమున ఈ దురభ్యాసము పర్షియాదేశమునుండి దిగుమతి యైయుండవచ్చును. ఖుర్ఆన్ కఠినముగ ఈ దురభ్యాసమును నిషేధించుచున్నను ముస్లిం దేశముగ పర్షియానుండును, పాఠశీకనాగరికత నెక్కువగ అవలంబించిన ఉత్తరహిందూ సానమునందును ఇది వ్యాప్తమైయుండుట మిక్కిలి శోచనీయము. ఏ నాగరిక జాతియు లజ్జింపవలసినవిషయ మిది.

*

*

~

౯౮. ఈ సూక్తము తుదిభాగమున కావింపబడిన ఆదేశము ఖుర్ఆన్ ప్రతిపాదించిన స్త్రీపురుషసంబంధధర్మమునకు మూలసూత్రమై యున్నది. చూడుడు ఇక్కడ ఖుర్ఆన్ విమనుచున్నదో

“స్త్రీలతో వ్యవహరించునప్పుడు దయాదాక్షిణ్యములతోడను, న్యాయముతోడను ప్రవర్తింపుడు. ఒకసారి వారనిన మీకు (ఏ కారణముచేనైనను) అయివ్వుముగ నున్నచో (హద్దుల సతిక్రమించకుడు). మీకు వారిలో ఒక్క విషయము అయివ్వుముగ నుండిన నుండవచ్చును. కాని భగవంతుడు దానియందే మీ కంతో శ్రేయస్సునమకూర్చవచ్చును.”

స్త్రీలయెడ సాధారణముగ ఎట్లు ప్రవర్తించవలెనో మొవటివాక్యమున చెప్పితర్వాత వచ్చు ప్రశ్నకు ఖుర్ఆన్ జవాబిచ్చుచున్నది.

దయాదాక్షిణ్యములతో ప్రవర్తించుడని చెప్పుచున్నారకుదా, భార్యయందు నా కసహ్యకరమగు ఒక దోషముగాని, ఒక లోపముగాని ఉండినచో వెంటనే నే

* జలాలుద్దీన్ సుయాతీ.

* జమఖరీ; బైదవీ.

నామెను విడిచిపెట్టుట కభ్యంతర మేమున్నది? అను ప్రశ్న రావచ్చును. ప్రతి జీవించును ఏదో ఒక దోషము, ఏదో ఒక లోపము ఉండుట సహజము. తరువాత మన మొకరిలో జూచు దోషము నిజముగా దోషము కాకపోవచ్చును. మనము ఒకరిలో ఉన్న దనుకొనుచున్న లోపము మనకు తుదకు ఉపకారకరమై పరిణమించవచ్చును అని ఖుర్ఆన్ జవా బిచ్చుచున్నది.

ఒక్కొక్కప్పుడు ఇతరులయందు మన మేవి దోషము లనుకొందుమో, ఏవి లోపములని భావించుమో అవి దోషములు కాకపోవచ్చును, ఆ లోపములే గుణములై పరిణమించవచ్చును. అందుచే తొందరపడి స్త్రీలను విడిచిపెట్టిగాని, వారిని బాధించిగాని, వారిని దూషించిగాని హింసించుటకంటె వారిని దయాసౌహార్దములతో చూచి వారి లోపములను, దోషములను సహనదృష్టితో చూడవలసినదని ఖుర్ఆన్ ఆదేశము.

*

*

*

౯౯. ఇక్కడ తిరిగి ఖుర్ఆన్ స్త్రీలహక్కులనుగూర్చి మరొకసారి నొక్కివక్కాణించుచున్నది. స్త్రీల కొక్కసారి ఇచ్చిన ధన కనక వస్తు వాహనములను తిరిగి పరిగ్రహింపరాదని చెప్పుచున్నది. కొందరు వివాహసమయమున ఆభరణాదులను ఇచ్చి తరువాత తీసుకొందురు. వివాహసమయమున మహారు ఇంత ఇత్తుమని చెప్పి తర్వాత కొంత తగ్గింపించుకొందురు. వివాహసమయమున చేసిన ఒడంబడికలను తర్వాత చెల్లించరు. ఖుర్ఆన్ ఇట్టి చెడునడతను ఖండించుచు స్త్రీలకు కావించిన ఎట్టి వాదానమునైనను చెల్లించవలెననియు, వారి కిచ్చిన ఏ ఆస్తియైనను తిరిగి పరిగ్రహింపవలదనియు ఆదేశించుచున్నది.

*

*

*

౧౦౦. తండ్రుల భార్యలను పుత్రులు తక్కిన ఆస్తితోపాటు బడయు దురాచారము ఒక్క అరేబియాలోనే కాక పెక్కితరదేశములందును ఉండెడిది. హాబ్ హాబ్ పండితుడు ఇట్లనుచున్నాడు

“In many cases a son inherits his father's wives, with the exception of his own mother, along with the rest of the family property.” (పెక్కు సందర్భములలో మహారుడు తనతల్లితప్ప తనతండ్రి తక్కిన భార్యలను ఇతర వస్తువుల ఆస్తితోపాటు గ్రహించును.)

ఖుర్ఆన్ ఈ దురాచారమును కఠినముగ నిషేధించుచున్నది.

*

*

*

భా. ౪. - అధ్యాయ. ౪.

౧౦౧. ఈ అధ్యాయము మొదటి 30 సూక్తములయందును నిషేధింపబడినవి మహాపాతకములని అతిరింద్యముగు ఈ మహాపాతకములనండి “మీరు తప్పించుకొనినచో, మీయందలి తక్కిన చెడుగుల నన్నిటిని తొలగించివైతును” అని భగవంతుడు ఈ సూక్తమున చెప్పుచున్నాడని కొందరు వ్యాఖ్యాతలు.†

సాధారణముగ మహాపాతకములు ఏడని శ్రీ ప్రవక్తయొక్క పెక్కుపదేశములలో కొనవచ్చుచున్నది. ఇబ్నెకసీర్ అను వ్యాఖ్యాత దీనికి సంబంధించిన ప్రవక్తవచనములన్నియు సంకలితపరచెను. ఇందు పేర్కొనబడిన పాపములు ఈ క్రింద ఇవ్వబడుచున్నవి.

బహుదైవతారాధనము

హత్య

వడ్డీ తీసుకొనుట

చేతబడి మున్నగు మంత్రతంత్రములు

తల్లిదండ్రులులేని పిల్లల ద్రవ్యమును హరించుట

ధర్మయుద్ధమున వెనుజూపుట

పవిత్ర యగు స్త్రీకి వ్యభిచారదోష మాపాదించుట

తల్లిదండ్రులను హింసించుట

మద్యపానము

వ్యభిచారము

చౌర్యము

దోషిడి

ఒరుల ఆత్మగౌరవమును భంగపరచుట

అసత్యము పలుకుట

అబద్ధసాక్ష్యము నిచ్చుట.

పై పాపములు మహాపాతకము లనబడునని శ్రీ ప్రవక్తవచనముల వల్ల గ్రహింపనగును. ఈ పాపములను భగవంతుడు క్షమింపడని ఖుర్ఆన్ చెప్పుచున్నది.

*

*

*

౧౦౨. బుద్ధిప్రతిభలయందును, శారీరకముగను శ్రీ పురుషులలోకల మోక్షుతగులవల్ల పురుషునకు సహజముగ శ్రీపై ఆధిక్యత కల్గినది. పురుషునకు కల బుద్ధి

† తక్కిన ఇబ్నెకసీర్ లో హజరత్ ఇబ్నెమసూద్ గారు చెప్పినట్లు కలదు.

ప్రతిభలు శ్రీకి లేకపోవుటను ఇప్పుడు పాశ్చాత్యశాస్త్రజ్ఞానము నిరూపించినది. అంతేకాదు. పురుషుడు శారీరకముగ శ్రీకంటె ఎక్కువ అనుకూలపరిస్థితులలో ఉన్నాడు. శ్రీ నెలకు మూడుదినములు ఋతుసాపముచే మైలపడియుండును. గర్భవతియై అధమము 2 నెలలు పనిచేయ నశక్తురాలై యుండును. పురుషుని వలె శ్రీ బరవయిన పని చెయ్యజాలదు. అందుచే సహజముగ ఆడకూలీలకు ప్రపంచమందెల్లడలను కూలీ తక్కువ. శ్రీకి శిశుపోషణ మొక విధాయక కృత్యముగ నుండుటచే సాధారణముగ ఆమె కుటుంబపోషణమునకు ధనసంపాదనము చేయగలుగు సీతీయం దుండదు. అందుచే పురుషుడు కుటుంబపోషకుడుగ నుండ తలపించినది. తనయొక్కయు తన పిల్లలయొక్కయు పోషణమునకు శ్రీ పురుషునిపై ఆధారపడవలసివచ్చినది. ఈ కారణములచే పురుషునకు శ్రీపై ఆధిక్యత కల్గినది. ఇది సహజము, నైసర్గికము.

ఇప్పుడు శ్రీలు పురుషులతో పోటీచేసి మొగరాయ శృగుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు. పురుషులకు మనపై ఆధిక్య మేల యుండవలె నని వాదించుచున్నారు. ఇట్లు పోటీపడుట కూడదనియు, పురుషుని ఆధిక్యతయెడ ఈర్ష్యవహించ కూడదనియు ఖుర్ఆన్ చెప్పుచున్నది.

ఒకరి ధన ధాన్య విద్యాసంపత్తిని చూచి యొకరు ఈర్ష్య వహించ కూడదనియు, ఈ నూక్తము కేవలము శ్రీపురుషసంబంధములనుగూర్చిమాత్రమే చెప్పినది కాదనియు కొందరు వ్యాఖ్యాతలు.*

*

*

*

౧౦౩. శ్రీకంటె పురుషు డధికు డని ఇక్కడ స్పష్టముగ చెప్పబడినది. ఇట్లుంటు ఖుర్ఆన్ ప్రతిపాదించిన శ్రీస్వాతంత్ర్య సిద్ధాంతమునకు వ్యతిరేకము కాదు. శ్రీస్వాతంత్ర్యము ఒక నైతికవిధి, శ్రీపురుషభేదము ఒక భౌతికభర్తము. నైసర్గికముగ శ్రీ పురుషునికంటె శారీరకముగ అబల; బుద్ధిప్రతిభలయందుకూడ ఆమె పురుషునికంటె తక్కువయే. పై నోటులో వివరించిన కారణములచే పురుషుడు కుటుంబపోషకుడుగను, సంరక్షకుడుగను, ఇట్లు శ్రీకి అన్నివిధముల భర్తగను విన్నాడు. అందుచే శ్రీ తన భర్తకు విధేయురాలై యుండుట అవసరమాయెను.

*

*

*

౧౦౮. భార్య అనుకూలవతియై లేనప్పుడు భర్త ఆమెయెడ ఎట్లు ప్రవర్తించవలెనో ఖుర్ఆన్ ఇక్కడ చెప్పుచున్నది. ఇందులో ఎంత సున్నితమగు మనస్తత్వము కన్పించుచున్నదో చూడుడు (1) మొట్టమొదట అనునయించి బద్ధిచెప్పట. (2) తర్వాత ఆమెను తన పరువునుండి వేరుచేయుట. (3) పిమ్మట మెల్లగా కొట్టుట. సామాన్యమగు తగవు లింతటితో తీరిపోవును.

ఈ పరిస్థితులలో ఆర్యధర్మశాస్త్రకారు లేమనుచున్నారో చూడుడు

“భర్తయెడ యెల్లప్పుడు ఈర్ష్య కనబరచుచు, పరుషవాక్కులనాడుచు, భర్త రాకపూర్వమే తాను భుజించుచు ఉండు స్త్రీని భర్త ఇంటినుండి వెంటనే వెడలగొట్టవలెను.”

“గ్రాడాలగు భార్యను భర్త ప్రేమించరాదు. అట్లే ఎల్లప్పుడు అడపిల్లలనే కనునట్టియు, దుష్ప్రవర్తన కలదియు, భర్తకు ఎదురాడునదియు నగు స్త్రీతో సంగమించిన భర్త స్వయముగ భ్రష్టుడగును”

అని నారదుడు (xii. 93-94) చెప్పుచున్నాడు.

మనువు (ix. 80, 81), యాజ్ఞవల్క్యుడు (I 73) కూడ ఇట్టి పరుషప్రవర్తనమునే శాసించుచున్నారు.*

యూరపులోకూడ ఇటీవలివరకు భర్తకు భార్యపై అపరిమితమైన అధికారముండెను. ఈ విషయముపై L. T. Hobhouse గారి ఈ క్రింది వాక్యములను గమనించుడు.

“In Normandy, in the XIII century, it is held that a man could not be prosecuted for beating his wife. It is the same in other parts of France though in Flanders the magistrates condemned a husband for beating his wife till the blood flowed.” (Vol. I., P. 224)

(పదమాడవ శతాబ్దములో నార్మండీయందు భార్యను కొట్టినందుకు భర్తపై అభియోగము చెల్లకుండెను. ఫ్రాన్సుదేశమందలి ఇతరభాగములందు కూడ ఇంతే. ఫ్లాండర్సులో ఒక భర్త తనభార్యను రక్తము వచ్చునంతవరకు కొట్టెనని న్యాయాధికారి ఖండించెను.)

*

*

*

౧౦౫. భార్య అనుకూలవతిగ లేనప్పుడు భర్త అవలంబించవలసిన మూడు పద్ధతులు వెనుకటి నూక్తమున వివరింపబడినవి. ఈ నూక్తమున నాల్గవ పద్ధతి చెప్పబడుచున్నది.

అనునయించి బుద్ధి గరసినను వినక, తన పక్కపై రాసీయకపోయినను భయపడక, కొట్టినను బుద్ధి తేచ్చుకొనక వెనుకటివలెనే ప్రవర్తించు భార్యకు హితవుగరవుటకు భర్త తనపక్షమువాని నొకని, తన భార్యపక్షమువాని నొకని, ఇట్లు ఇద్దరు మధ్యవర్తులను నియమించి ఆమెకు బుద్ధి చెప్పించవలె నని ఖుర్ఆన్ బోధించుచున్నది. ఆ మధ్యవర్తులు సాధ్యమైనంతవరకు భార్యాభర్తలలో ఐకమత్యము కల్గించుటకు యత్నించవలెను. ఈ విధముగ తిరిగి ఐకమత్యము కలిగినచో భర్త తన భార్యతో ఎప్పుటియట్లు దయతో ప్రవర్తించవలెను. ఆమెయందు దోషగులు వెతుకు ప్రయత్నము చేయరాదు.

*

*

*

౧౦౬. ఇక్కడ 49, 50 సంఖ్యగల నూక్తములలో మలతత్త్వమును ఖుర్ఆన్ మరొకసారి ఖండించుచున్నది. ప్రతిదేశమునందును వీదో ఒక మలమువారు తాము ఆజన్మపవిత్రుల మని చెప్పికొని తక్కిన జాతులను బానిసజాతులుగ గణించుట కలదు. యూదులు తమకంటె ఉన్నతమగు జాతి ప్రపంచములో లేదనియు, భగవంతుడు తమ్ము ప్రత్యేకముగ ఎన్నుకొనె ననియు చెప్పుదురు. అట్లే మనదేశమున బ్రాహ్మణులు తాము ఆజన్మపవిత్రుల మని చెప్పుదురు. బ్రాహ్మణుడు వివేకియైనను అవివేకియైనను దైవమే నని మనువు (9. 317) చెప్పుచున్నాడు.*

* మహాభారత అనుశాసనికపర్వమున భీష్ముని ధర్మజాడు

‘బ్రాహ్మణ్య మపులజాతుల మూటక’

జనియించినవానికి దొర

కొనునొకొ యతివిమలకర్మగుణయోగమునక?”

అని అడుగును. దానికి భీష్ముడు “బ్రాహ్మణత్వంబు గడు దుర్లభము” అని ఇంద్ర మతంగసంవాద మను ఉపాఖ్యానమును చెప్పును. అందు ఇంద్రుడు పరమతపశ్శీలుడైన మతంగునితో “ఇతైతంగు తపంబునకుఁ బది మడుంగులు నేసి చండాలుండు కూద్రుం డగు. నూఱు మడుంగు లనుష్ఠించి కూద్రుండు వైశ్యుం డగు. వేయి మడుంగు లాచరించి వైశ్యుండు శ్రుతియుం డగు. అప్పుణ్యాచరణంబునఁ బదివేల మడుంగులు నిర్వర్తించి శ్రుతియుండు దుర్బాప్త్యైవం డగు” నని చెప్పును. ఈవిధముగ జన్మచేతనే బ్రాహ్మణుడు దైవసమానుడని ఆర్యధర్మకాస్త్రకారుల మతము.

ఆధునిక యుగములో కూడ పాశ్చాత్య దేశములలో సైతము తెలుపు నలుపు, ఎరుపు తెలుపు భేదములపై విచ్ఛిన్నమైన మోక్షుత్వములు ఎంతో అంతర్జాతీయ విద్వేషమునకు కారణమగుచున్నది. ఆఫ్రికాలో నల్లజాతులును, అమెరికాలో నీగ్రోలును, మన దేశములో అబ్రాహ్మణజాతులును తమకంటె అధికులనుకొనుచుండిన తెల్లజాతులయొక్కయు, బ్రాహ్మణాది జాతులయొక్కయు బాధలను ఇంకను అనుభవించుచున్నారు. తెల్లవారి పేటలలో నీగ్రోలుండరాదు. తెల్లవారికిచ్చు కూలి నల్లవారి కివ్వరు. తెల్లవారి పాఠశాలలలోగాని, చర్చిలయందుగాని నల్లవారు రాకూడదు. తెల్లవారి హెటల్స్ లో నల్లవారికి ప్రవేశములేదు. తెల్లవారి చదువువేరు నల్లవారి చదువువేరు. మనదేశములోను బ్రాహ్మణాబ్రాహ్మణులలో ఇట్టి భేదములే యున్నవి. ఇప్పుడు దక్షిణాఫ్రికాలో నల్లవారిపై జరుగుచున్న దౌర్జన్యములకు మన మెంతయో ఆందోళనముచేయుచున్నాము. మనము మనదేశములో మనవారికి సమానత్వ స్వాతంత్ర్యముల నివ్వకయే ఇతరులను ఖండించుచున్నాము. ఇతరులు మనలను నీచముగ జూచినప్పుడు మన కెట్లు బాధ కలుగునో తెలిసినప్పుడే మనముకూడ మన తోడిజాతులయెడ ఉచితముగ ప్రవర్తించుమేమో.

ఈ మనస్తత్వంబట్టికిని మూలము ఒకజాతిసహజముగ పవిత్రమైనదనియు, మరొకజాతి సహజముగ నీచమైనదనియు యెంచుటయే. ఇట్టి భావము మన కులతత్త్వమునకు మూలమైయున్నదని అందరకు తెలిసినవిషయమే కాబట్టి ఇక్కడ వివరముగ తెలుపవలెని. పాశ్చాత్యఖండములందు కూడ ఇట్టి భావమే దీనికి మూలమనుటకు డాక్టర్ ఫూఫ్టర్ గారి ఈ వాక్యమును చూడుడు

"White people assumed that subordination was natural or divinely decreed status of the Negro, and Negroes had a traditional subordination to live down."§

అందుకోసమే పాశ్చాత్య దేశములలో తెల్లవారు నల్లజాతులకు మతములో కూడ సమానత్వమిచ్చినారు కాదు. తెల్లజాతుల చర్చివేరు. నల్లజాతుల చర్చివేరు. అంతేకాదు. నల్లవారి పాఠశాలలువేరు. తెల్లవారిపాఠశాలలు వేరు. వారిపేటలు వేరు; వీరి పేటలువేరు. తెల్లవాండ్ర పార్కులలో, హెటల్స్ లో, నాటకశాలలలో నల్లవారికి ప్రవేశములేదు. అన్నిటికంటె అశ్చర్యకరమైన విషయమేమనగా రైల్వే

§ Dr. T. J. Woolter, Jr. Ph. D., 'Agencies for inter-racial Co-operation in the United States' in 'Christian Mission in the Light of Race Conflict', P. 25.

సేవనులలో రెండుజాతులను వేరువేరు గేట్లు కలవు. ట్రాములలోను, బస్సులలోను నల్లవారి నీట్లువేరు.†

మానవమనస్తత్వము భారతదేశమునందున్నను పాశ్చాత్యదేశములందున్నను, ప్రాచీనకాలమందున్నను, ఆధునికయుగమునందున్నను ఒకటే. ఈ జాత్యుత్కర్షభావము అప్పుడూ, ఇప్పుడూ, ప్రాగ్దేశములలోను, పాశ్చాత్యదేశములందును కూడ ఉండినట్లు స్పష్టమైనది. ఈ దృష్టితో చూచిన యెడల ఇస్లామ్ మానవ మనస్తత్వములో కావించిన అపూర్వ విప్లవముయొక్క విలువ తెలియగలదు.

జెరూసలేమ్‌లో జరిగిన అంతర్జాతీయ మిషనరీ కాన్ఫెరెన్సులో మాట్లాడుచు ప్రొఫెసర్ జబావూగారు చెప్పిన మాటలు గమనింపుడు

One of the great difficulties in the way of black people in South Africa building up their own Church is the feeling that *even under Christian missions there is no equality in Church or State. Islam is gaining more African adherents because of the attitude on this question* . . The Government enacts all sorts of laws against black races, just because of their colour . . There is land segregation . . . and social segregation . . . In Pretoria I cannot ride in a train"†

† "In the South (States of North America) statutes prescribe separation on common carriers, in schools and in public places . . . As the Negroes have increased, some Northern cities have tried to set up separate schools and some owners of theatres and restaurants employ subtle means to exclude Negroes . . at one place they (Negroes) enter the railway station through the same gate with white people but at another they use a different gate, at one place they are seated at the front of the street car and at another at the rear." *Ibid* P. 28.

"At Post office, bank, railway station and all public buildings he (the South African native) must seek separate counters and often finds proper and more ungracious service."

Rev. J. Dextor Taylor, Relations between the Black and White races in South Africa. (P. 113)

† Missions and Race Conflict, Proceedings of the Jerusalem Meeting, Vol IV, P. 223 ప్రొఫెసర్ జబావూగారు బహుశా దక్షిణాఫ్రికాదేశపు నల్లజాతి విద్వాంసుడై యుండవలెను. ఈయన ఇస్లామ్‌మత మిచ్చిన సర్వజాతి సమానత్వమునుగూర్చి చెప్పినమాటలను మిషనరీకాన్ఫెరెన్సులలో తమ రిపోర్టులో తీసివేచి చుక్కలు పెట్టిరి.

ఒక్క ఆఫీకాఖండమునందే కాదు. ప్రపంచమందెల్లడలను అణగద్రొక్కబడిన జాతులన్నియు ఇస్లామ్ మతముయొక్క ఒడియందే ఆశ్రయమును పొందెను.

ఇక్కడ శ్రీ మొహమ్మద్ ప్రవక్త జీవితచరిత్రమునుండి ఒక అంశ ముల్లేఖించుట అప్రస్తుతము కాదు. ఒకనాడు శ్రీవారికడకు ఒక అబిసీనియాదేశపు సిగ్రో వచ్చి “ఒక సందేహము కలదు” అనెను.

శ్రీ ప్రవక్త నిర్భయముగ జెప్పి సందేహనివృత్తి గావించుకొనుము.

సిగ్రో ఓ భగవత్ప్రవక్తా! మీరు విశ్వసించుచున్న సత్యములయందే నేనును శ్రద్ధాభక్తులుకలిగియుండి, మీ రనుసరించుచున్న విధులనే నేనును అనుసరించినచో స్వర్గములో మీకు సమానమైన స్థానము నాకు లభించునా? ”

శ్రీ ప్రవక్త “తప్పక లభించును.”*

*

*

*

౧౦౭. “మీపై అధికారము వహించియున్నవారికి విధేయులై యుండుడు.” అని ఖుర్ఆన్ ఈ నూత్నమున ఉపదేశించుచున్నది. అనగా మనపై అధికారము వహించియున్న ప్రభుత్వమునకు విధేయులై యుండుడని దీని భావము.

ఐతే మనపై అధికారము వహించియున్న ప్రభుత్వము ధర్మముతో ప్రవర్తించక, నిరంకుశమైయున్నప్పుడు కూడ విధేయులై యుండవలెనా? అన్న ప్రశ్న దీనిపై రాకమానదు.

ఈ ప్రశ్నకు జవాబు మనకు శ్రీ ప్రవక్త ఉపదేశములలో లభించగలదు. శ్రీ ప్రవక్త అధికారవర్గమునకు విధేయతను శాసించుచు, అట్టి అధికారవర్గముకాని, పరిపాలకుడుకాని న్యాయబద్ధమును, ధర్మబద్ధమును అగు ఆజ్ఞలనిచ్చినప్పుడే విధేయులై యుండవలెననియు, అట్లుకాక న్యాయబద్ధము కానట్టియు, దౌర్జన్యపూరితమైనట్టియు ఆజ్ఞలను ధిక్కరించవచ్చుననియు శ్రీ ప్రవక్త కావించిన ఉపదేశముల వల్ల స్పష్టమగుచున్నది. చూడుడు విధేయతను శాసించుచు శ్రీ ప్రవక్త కావించిన ఉపదేశములు

“మీపై ఒక సిగ్రోబానిస పరిపాలకునిగా నియమింపబడినను వానికి విధేయులై యుండుడు ” (బుఖారీ)

* తఫ్సీర ఇబ్నె కసీర్ సం. 5, పుట 56.

“వికలాంగుడైన ఒక సీగ్రోబానిసయైనను మీపై పరిపాలకుడుగా నియమింపబడి భగవద్గ్రంథము ననుసరించి మిమ్ములను పరిపాలించుచుండినచో వాని మాట వినుడు దాని ప్రకారము చేయుడు.” (ముస్లిం)

బనను ఇట్టి విధేయత సత్పరిపాలకులయెడల, న్యాయబద్ధమైన ఆజ్ఞలు వారిచ్చినప్పుడు మాత్రమే చూపవలె ననుటకు ఈ క్రింది ఉపదేశములను చూడుడు

“ఒకప్పుడు ప్రవక్త ఒక చిన్న సైన్యమును ఒక అన్నారీ ఆధిపత్యము క్రింద పంపెను. ఒక నాడేదో సందర్భమున ఆ బలాధిపతి మిక్కిలి ఆగ్రహవరవశుడై సైనికుల నుద్దేశించి, ‘నాకు విధేయులై యుండుడని శ్రీ ప్రవక్త మీ కాజ్ఞాపించియుండలేదా?’ అని ప్రశ్నించెను. ‘అవును’ అని అందరు జవాబుచెప్పిరి. ‘అట్లైన కట్టెలను ప్రోగుచేయుడు’ అని ఆతడు ఆజ్ఞాపించెను. సైనికులందరును కట్టెలు ప్రోగుచేసిరి. వానికతడు నిష్పా ముట్టించి ‘మీరందరు ఈ నిష్పాలో దూకుడు’ అని వారి నాజ్ఞాపించెను. అప్పుడు ఒక యువకుడు లేచి ‘సోదరులారా! అగ్ని నుండి రక్షింపబడుటకు మీరు శ్రీ ప్రవక్త నాశ్రయించితిరి. శ్రీ ప్రవక్త ఆజ్ఞ వినువరకు మీరు తొందరపడకుడు. వారి ఆజ్ఞయైన మనము తప్పక నిష్పాలో దూకుదము’ అని వారిని వారించెను. సైన్యము మరలివచ్చి శ్రీ ప్రవక్తను దర్శించెను. జరిగినదంతయు శ్రీవారికి వినిపించిరి. అంతయు విని శ్రీప్రవక్త “నిష్పాలో దూకియుండినచో మీరు నిత్యము అగ్ని యందే ఉండియుందురు. వినుడు విధేయత మంచి ఆజ్ఞలకే!”

(బుఖారీ)

“ధర్మబద్ధమగు ఒక మాటకు వ్యతిరేకముగ నడుచుట కిచ్చిన ఆజ్ఞను విననక్కరలేదు.” (అబూదావూద్)

ఈ విధముగ ధర్మబద్ధమగు ఆజ్ఞలకే విధేయుడై యుండవలెననియు, అన్యాయమును, అధర్మమును అగు ఆజ్ఞల నుల్లంఘించవలెననియు శ్రీ ప్రవక్త ఉపదేశము.

అధర్మమునకు ఆజ్ఞ ఎట్టిది? అని దీనిపై ప్రశ్నపచ్చును. ఖుర్ఆన్ యొక్కయు శ్రీ ప్రవక్తయొక్కయు ఉపదేశములకు వ్యతిరేకముగనున్న ఆజ్ఞలన్నియు అధర్మ

మైనవే. ఉదాహరణమునకు ఒక ప్రభుత్వము దైవప్రార్థనమును నిషేధించినచో అట్టి ఆజ్ఞను ఉల్లంఘించవచ్చును. మరొక ఉదాహరణము ఒక ప్రభుత్వము ఒక ముస్లిం సైనికదళమును మరొక ముస్లిం సైనికదళముతో యుద్ధము చేయవలసినదని ఆజ్ఞాపించినచో అట్టి ఆజ్ఞయు ఉల్లంఘింపదగినదే. ఎందుకన ఇది ఖుర్ఆన్ ఉపదేశములకు విరుద్ధము.

*

*

*

౧౦౮. “ఏమి ! మీరు ఖుర్ఆన్ (యొక్క ఉపదేశముల)ను గూర్చి శ్రద్ధతో యోచింపరా? ఇది అల్లాః కడనుండి కాక మరెవ్వరి కడనుండియైన వచ్చియుండినచో ఇందులో ఎన్నోచోట్ల స్వవచనవ్యాఘాతము లుండియుండును.”

ఈ సూక్తములో ఖుర్ఆన్ భగవద్వాక్కునుటకు యెందు నిదర్శనములు చూపబడినవి :

- (1) “మీరు (అనగా అవిశ్వాసులు) ఖుర్ఆన్ యొక్క ఉపదేశముల గూర్చి శ్రద్ధతో యోచింపరా?” అని ఖుర్ఆన్ ప్రశ్నించుచున్నది. ఖుర్ఆన్ యొక్క ఉపదేశములు సామాన్యమానవబుద్ధికి సాధ్యమా? అట్టి గొప్ప ఉపదేశములు కావించిన ఖుర్ఆన్ భగవద్వాక్కునుటలో సందేహమేమి? అని ఖుర్ఆన్ ప్రశ్నించుచున్నది. వెనుక నోటులలో పలుచోట్ల నూచించినట్లు ఖుర్ఆన్ సాంఘిక, ఆర్థిక, రాజకీయ, ఆధ్యాత్మిక విషయములనుగూర్చి కావించిన శాసనములు ఎంత సార్వజనికములును, ఎంత సార్వకాలికములును, ఎంతటి సంపూర్ణములును ఐ ఉన్నవో నూచించితిని. ఇప్పుడిప్పుడు భౌతిక, మానసిక శాస్త్రవిజ్ఞానము కనిపెట్టుచున్న గొప్ప సత్యములు ఎన్నడో ఖుర్ఆన్ స్రవించినది. ప్రపంచచరిత్రములో ఎథర్మగ్రంథమునకూడ ఇంత సంపూర్ణమైన ధర్మము నిచ్చియుండలేదనిన అతిశయోక్తి కాదు. బైబిల్లో సాంఘిక, ఆర్థిక రాజకీయ జీవితమునకు సంబంధించిన అట్టి ఆదేశమునులేదు. అదేవిధముగ వేదమును, ఉపనిషత్తులును సంపూర్ణముగ ధర్మమును శాసించియుండలేదు. తరువాత వెలువడిన ధర్మశాస్త్రగ్రంథములు పరస్పర భిన్నముగను, ఇప్పటికాలమునకు సరిపడనట్లును ఉన్నవి. తక్కిన మతగ్రంథములను గూర్చికూడ ఇట్లే చెప్పవచ్చును.

ఖుర్ఆన్ అట్లుకాదు. ఖుర్ఆన్ అన్ని విషయములందును మనకు మార్గదర్శన మొసర్చుచున్నది. భౌతికశాస్త్ర విజ్ఞానమునకు విరుద్ధముగ లేదు. ఆధునికసాంఘికశాస్త్రములకును (social sciences) మానసిక, నైతికశాస్త్రములకును (Mental and Moral sciences) విరుద్ధముగ లేదు. అంతేకాదు, ఈ శాస్త్రవిజ్ఞానమునకు, శాస్త్రజిజ్ఞాసకును దోహదమిచ్చినది ఖుర్ఆన్.

ఇప్పుడు ప్రపంచములో శ్రుతులని ఆయా మతస్థులచే అంగీకరింపబడుచున్న గ్రంథములన్నియు పరస్పర విరుద్ధముగను, ప్రక్షిప్తభాగములతోడను, ఖిలకాండములతోడను నిండియున్నవనుట నుప్రసిద్ధము.* భగవంతునిచే ప్రోక్తమైనదానిలో

*ఆర్షశ్రుతులను గూర్చి రాధాకృష్ణ పండితుని అభిప్రాయమును గమనింపుడు

"Everywhere we had contradictory notions. In religion there was Vedic polytheism and sacrifices tempered by Upanishad monism and spiritual life . . . In eschatology, there was the conception of rebirth mixed up with ideas of hell. But the true was overwhelmed by the false, and the chaos of the Brahmanical religion, with all its conflicting theories, soon reached a climax in the post-Upanishad or the pre-Buddhistic Period"

Sir S Radhakrishnan, *Indian Philosophy*, Vol. I, 265.

మరియొకచో ఉపనిషత్తులను గూర్చి వ్రాయుచు శ్రీ రాధాకృష్ణ పండితు లిట్లనుచున్నారు "Not being systematic philosophy, or the product of the same age, they contain much that is inconsistent and unconscious" (*Ibid*, P 138)

"So numerous are their suggestions of truth, so various are their guesses at God, that almost anybody may seek in them what he wants and find what he seeks, and every school of dogmatics may congratulate itself on finding its own doctrine in the sayings of the Upanishads" (*Ibid*, P 140)

బైబిల్నుగూర్చి వివేక ఫిలిప్స్ పండితుడు ఏమనుచున్నాడో చూడుడు :
"Some of their (the Gospels') statements of fact are quite erroneous, and the data are often in direct contradiction to one another"

Churches and Modern Thought, P. 62.

"Gospel accounts (of Resurrection) exhibit contradictions of the most glaring kind."

-Prof. Schmiedel in *Encyclopaedia Biblica*, art. Resurrection.

పరస్పరవిరుద్ధములగు వచనములుండుట అసంభవముకదా? ఖుర్ఆన్ భగవద్ప్రీక్ష మనుటకు ఇదొక నిదర్శనముగా ఇక్కడ చెప్పబడినది.

*

*

*

౧౦౯. ఎట్టివారితో యుద్ధముచేయవచ్చునో, ఎట్టివారితో యుద్ధముచేయరాదో ఇక్కడ చెప్పబడినది వైరులైయుండియు తటస్థులైనచో వారితో యుద్ధము చేయరాదు. పైబడి యుద్ధమునకు వచ్చువారితోడనే యుద్ధముచేయవలెనని ఖుర్ఆన్ ఇక్కడ చెప్పుచున్నది. అవిశ్వాసు లందరితోడను యుద్ధముచేయవలసినదని ఖుర్ఆన్ బోధించుచున్నదను మిషనరీల ప్రచారము ఎంత సత్యదూరమో దీనివల్ల తెలియగలదు. ఇట్టి ఆజ్ఞ ఇచ్చినది ఖుర్ఆన్ కాదు. క్రైస్తవ మతాచార్యులే. యూరప్ లో క్రైస్తవేతరు లగు యూదులను శతాబ్దముల తరబడి క్రైస్తవ ప్రభువులును క్రైస్తవ ప్రజలును ఎంత హింసించిరో చరిత్రప్రసిద్ధము. క్రైస్తవ చర్చి చరిత్రకారులు ఈ విషయమున ఏమి వ్రాసిరో చూడుడు. రాచెస్టర్ యొక్క ఆర్చ్ బిషాప్ ఐయుండిన డాక్టర్ చీతామ్ గారి మాటలివి

"In the year 353 he (Constantius) forbade heathenish ceremonies *under pain of death and confiscation of goods* Prefects who did not enforce the law were to be liable to the same punishments."†

"When Theodosius I, one of the greatest rulers of the declining empire, became sole ruler of the empire, he forbade in the most emphatic terms all sorts and conditions of men to offer sacrifice to senseless idols, or even to practise private worship before the domestic shrines. To pour a libation of wine to the tutelary genius or to hang a garland before the penates was made criminal, though heathen worship still lingered in Rome and Alexandria. But the zeal of the Christian mobs had outrun the legislation of the emperors ----- Hypatia, a distinguished teacher of Neo-platonistic school at Alexandria. was seized one day by a rabble of Christians and dragged from her carriage into a neighbouring church, where she was killed

† S. Cheetham, *A History of the Christian Church* P. 201
పై వాక్యములలోని 'కొన్స్టాంటియను క్రీ. శ. 337 నుండి 361 వరకు పరిపాలించిన క్రైస్తవ రోమన్ చక్రవర్తి.

with potshreds and her body torn limb from limb, carried out and burnt.”*

ఖుర్ఆన్ గాని, ప్రవక్తగాని, ఆయనతర్వాత వచ్చిన ఖలీఫాలు, ముస్లిమ్ చక్రవర్తులు, రాజులుగాని ఏకాలమునందును ఇట్టి పద్ధతులను అవలంబించలేదని చరిత్రచదివినవారెల్లరికిని విదితమే. క్రైస్తవమతాచార్యులును, క్రైస్తవపరిపాలకులును తమ మతమును విశ్వసించనివారిని పెట్టిన బాధలు, వారి వ్యతిరేకముగ ఏర్పరచిన నియమములు మున్నగు విషయములు ఇక్కడ దీర్ఘముగ చర్చించుట కవకాశములేదు. పీరినిగూర్చి ఎక్కువగ తెలుసుకొనగోరువారు డాక్టర్ ఎన్. డి. నోక్స్ గారు వ్రాసిన A History of the Crime of Blasphemy అను గ్రంథమును, చార్లస్ బ్రాడ్లాగారు వ్రాసిన The Laws Relating to Blasphemy and Heresy అను గ్రంథమును, సర్ జేమ్స్ స్టీఫెన్ గారు వ్రాసిన The History of Criminal Law అను గ్రంథమును, బ్రాడ్లాబోనర్ గారు వ్రాసిన Penalties upon Opinion అను గ్రంథమును చూడవచ్చును.

*

*

*

౧౧౦. పదునారవ శతాబ్దమున 105 మొదలు 112వ నూత్తమువరకు నేరము చేసి యింకొకరిపై ఆ నేరమును మోపుట మిక్కిలి దుష్కార్యము. ఈ నూత్తములు ప్రోక్తమైన సందర్భమును భాష్యకర్త లీ క్రిందివిధముగ చెప్పుచున్నారు.

బనూఉబైఖ్ అను ఒక తెగవారు తాము దొంగతనముచేసి ఆ నేరమును మరియొకరిపై మోపిరి. ప్రవక్త ముందు దొంగతనముచేసిన వారిమాటనమ్మి ఏమియు నెఱుగని ఖితాదాగారిని మందలించిరి. ఆ సందర్భమున ప్రోక్తమైన నూత్తము లివి.*

ఏదేని వివాదములో తీర్పుచెప్పుట మిక్కిలి బాధ్యతతో కూడుకున్న విషయము. ఏతక్షమున సాక్ష్యము బలముగానున్న ఆ పక్షమున కనుకూలముగ తీర్పు

* Cheetham, *Ibid*, P.P. 207-208.

“The Roman Catholics have not only the right, but it is their duty to kill heretics.”

Pastor Chiniquy, *Fifty years in the Church of Rome* P. 94.

* తిర్నజీ, కితాబుత్ తఫ్సీర్. తిర్నజీలో మిక్కిలి దీర్ఘముగ వివరము లివ్వబడినవి. నేను సంక్షిప్తముగ ఇక్కడ ఆవిషయము సులేఖించితిని.

చెప్పుట మానవసహజము. మానవుడు సర్వజ్ఞుడుకాడు. అతని తీర్పులో పొరపాటుండ వచ్చును. అందుచే బలవత్తరమైన సాక్ష్యమును తెచ్చినవారి కనుకూలముగ తీర్పు లభించుట వలన న్యాయాధిపతి మోసగించితిమని ఆ పక్షము తలచవచ్చును. కాని వారు తమకు తామే మోసగించుకొనుచున్నారనియు, దానివలన వారికే నష్టమనియు ఇక్కడ ఖుర్ఆన్ చెప్పుచున్నది.

ఈ సందర్భమున శ్రీప్రవక్త జీవితచరిత్రమునుండి ఒకటి రెండంశముల నుల్లేఖించుట అప్రస్తుతము కాదనుకొందును.

ఒకనాడు శ్రీప్రవక్త తమ ఇంటిబైట ఎవరో ఘర్షణపడుచున్న భగ్వులు విని పీఠిలోనికి వచ్చిరి. పోరాడుచున్నవారు శ్రీప్రవక్తను తీర్పు చెప్పగోరిరి. దానికి ప్రవక్త “చూడుడు. నేను మానవమాత్రుడను. నేను విన్నదానినిబట్టి తీర్పు చెప్పుదును. వాది ప్రతివాదులలో ఒకడు వాదకులడై వాచాల్సియుండుట సాధ్యము. అప్పుడు నేను వానిమాటలే నిజమని నమ్మి వాని కనుకూలముగ తీర్పు చెప్పువచ్చును. ఒకసారి వాస్తవముగ రెండవపక్షమే న్యాయసమ్మతమై యుండవచ్చును. అట్టితరి అన్యాయముగ హక్కును పొందినవాడు నరకమునకు పోవుడును.” అని చెప్పి “ఇక మీ ఇష్టము.” అని సెలవిచ్చిరి. (బుఖారీ-ముస్లిమ్ రెంటి యందును ఈ వృత్తాంతము కలదు.)

ఒక ఆస్తి విషయములో ఇద్దరు క్రైస్తవులకు తగువు సంభవించెను. వారు శ్రీ ప్రవక్త కడకు తమ తగవును తీర్చుడని నివేదించుకొనిరి. శ్రీ ప్రవక్త తీర్పు చెప్పి ఇట్లు సెలవిచ్చిరి “నా ఈ తీర్పు ఆధారముపై మీకు వాస్తవముగ హక్కులేని ఆస్తిని ఆక్రమించుకొనకుడు. అది సరకయాతనయై మీ మెడలకు వేలాడగలదు.” ఈ మాటలు విని ఆ క్రైస్తవులు కన్నులనీరు పెట్టుకొని “నా భాగమునుకూడ నా సోదరున కిచ్చివేయుదు”నని ఇద్దరును చెప్పిరి. “అట్లేనచో మీరు పరస్పరమునమా ధానపడి ఆస్తిని మీమీ హక్కుల ననుసరించి పంచుకొనుడు” అని శ్రీ ప్రవక్త సెలవిచ్చిరి. ఆ ఇద్దరుసోదరులు సమాధానపడి సుహృద్భావముతో ఆస్తిని పంచుకొనిరి. (మన్ను దే అహమద్)

*

*

*

౧౧౧. ఏకేశ్వరత్వము ఖుర్ఆన్ ప్రతిపాదించు ధర్మమునకు వునాది. ఖుర్ఆన్ గ్రంథమున కాత్మ. అందుచే అన్నివిధముల అసమానుడగు భగవంతునకు సమానులను కల్పించి వారి నారాధించుటకంటె గొప్ప పాతకము ఖుర్ఆన్ దృష్టిలో మరొకటి లేదు.

ఏకేశ్వరత్వమును నిరాకరించినవాడు ప్రకృతిధర్మము (Natural Law) ను విశ్వసించడు. మూఢభావములకును తత్ఫలితముగ దురాచారములకును పాల్పడును.* అందుచేతనే ఖుర్ఆన్ దీనితర్వాతినూ క్తములలో విగ్రహారాధనము దుష్టమగు సైతాను పూజయేనని చెప్పుచున్నది. తర్వాత సైతాను ఎట్టివాడో చెప్పుచున్నది

“వారిని (మానవులను) నేను దారితప్పించి వారిలో తుచ్ఛముగు కోరికలను శక్తి తీంతును. వారిలో మూఢవిశ్వాసములను కల్పించి వారు భగవత్స్పృహ మార్చునట్లు చేయుదును.” అని సైతాను శపథము. బహుదైవతారాధనమును, విగ్రహారాధనమును చేయుట అట్టి సైతానును ఆరాధించుటవంటిదని ఖుర్ఆన్ చెప్పుచున్నది.*

*

*

*

౧౧౨. ఇక్కడ విగ్రహారాధనము, బహుదైవతారాధనముల వల్ల కలుగు నష్టములకు శ్రీవిగ్రహముల పూజ ఉదాహరణముగ నూచింపబడుచున్నది. మన

* ఈ సందర్భమున సర్. ఎస్. రాధాకృష్ణ పండితుని వాక్యములు గమనింపుడు

“We cannot have plurality of Gods, for religious consciousness is against it Self-surrender of man to God, the central fact of religious experience, is possible only with one God.”

Dr. Sir S. Radhakrishnan, Indian Philosophy Vol I., P.91.

“Monotheism is inevitable with any true conception of God. The Supreme can only be one. We cannot have two supreme and unlimited beings”

“Trust in natural law means faith in one God. The advance of this conception implies the paralysis of superstition. An orderly system of nature has no room for miraculous interferences in which alone superstition and confused thought find the signs of polytheism.” *Ibid* P. 90.

* విగ్రహారాధనము వలనను, బహుదైవతారాధనము వలనను మన జీవములలో వ్యాపించిన దురాచారములు రావృబహద్దర్ కందుకూరి పీఠేశలింగము పంతులుగారి రచనలలో వర్ణింపబడినవి. అట్లే హిందూమత సంస్కారవాదులగు దయానందసరస్వతి మున్నగువారి రచనలలోను వర్ణితములు. వాటి నిక్కడ గ్రంథ విస్తరభీతిచే నుల్లేఖింపవలెనని.

దేశములో శక్తిపూజ ఎంతటి ఘోరమును అవాచ్యమును అగు దురాచారములను వ్యవహారములోనికి తెచ్చినదో వామాచారము, శాక్తేయమతము మున్నగు మతములను గూర్చి తెలిసినవారికి విదితమే. ఉదాహరణమునకు హానరబుల్ రావుబహద్దర్ గోపాలహరిదేశముఖోగాధిచే పరిష్కృతమైన 'ఆగమప్రకాశము'ను గ్రంథమునుండి ఈ క్రింది శ్లోకారమును సంగ్రహింతును —

“భయంకరమగు తెరచిననోరు కలిగి విరియబోసికొనిన జుత్తుగల కాళిని మద్య పదార్థములతో పూజింపవలెను. ఆమెకు నాల్గు చేతులును, రాక్షసుల శిరస్సులతో చేయబడిన అద్భుతమగు హారము కలవు. ఆ రాక్షసుల నామె సంహరించెను. వారి రక్తము నామె త్రాగెను. ఆమె చేతిలో ఖడ్గముకలదు. . . . మేఘము వంటి నల్లనిరంగు. ఆమె నగ్న.. . . ఆమె మెడలో కపాలములహార మొకటి కలదు. ఆమె కంఠము రక్తపావితము ఆమె రెండు చేతులలో రెండు కళేబరములు కలవు ఆమె శ్మశానములలో వసించును. ఆమె భర్తయగు మహాదేవుని పక్షస్థలముపై నిలువబడియుండును.”

ఇట్టి భయంకరమగు విగ్రహమును ఇంతకంటెను భయంకరమును, అవాచ్యమును అగు పద్ధతులతో పూజింతురు. శాక్తేయులు కానివారునైతము కాళిని తాంత్రికుల పద్ధతిపై కాకపోయినను ఇట్టి భయంకరరూపమునే పూజింతురు. భగవంతుని విడిచి కాష్టలోష్టములతో చేయబడిన దేవతావిగ్రహములను పూజించి మానవు డెంత అధఃపతితుడగునో యుక్తాయుక్తవిచక్షణపరులు గ్రహింపగలరు.

*

*

*

౧౧౩. ఇక్కడ మూఢవిశ్వాసములకు ఒక ఉదాహరణ మివ్వబడినది. జంతువుల చెవులను చీల్చు మూఢవిశ్వాసము, ఇట్టి పెక్కితర మూఢవిశ్వాసములకు ఇది ఒక ఉదాహరణము. మన దేశములో ఇట్టి మూఢ విశ్వాసములకు అంటులేదు. శవసములు, ముహూర్తములు, మొహక్కబడులు, చేతబడులు, మహూచికము మున్నగు అంటువ్యాధులు స్త్రీదేవతలవలన కలిగినవని జాతరలుచేసి బలులిచ్చట, దేవతలకు తలవెంట్రుకలు సమర్పించుట ఇత్యాది మూఢాచారములు ఏకేశ్వరత్వము నందు విశ్వాసము లేకపోవుటవల్లనే కలుగునని ఖుర్ఆన్ భావము. ఈశ్వరు డొకడే ననియు, ఈశ్వరు నాజ్జ లేనిది ఏదియు సంభవించదనియు, సమస్తమును ఒక నిరీతి మగునట్టియు, భగవన్నిర్మితమైనట్టియు ఒక ప్రకృతి ధర్మమునకు లోబడియున్న డనియు విశ్వాసమున్నయెడల ఈ మూఢవిశ్వాసములు మొదలంట కూలును. ఖుర్ఆన్ అందుచేతనే ఏకేశ్వరత్వమును గ్రహింపుడని ఉద్ఘోషించుచున్నది.

*

*

*

౧౧౮. స్త్రీకి మోక్షార్హత లేదనియే వెనుకటి మతములన్నియు అభిప్రాయ పడినవి. ఖుర్ఆన్ ఇక్కడను ఇంకను పెక్కితరచోట్లను స్త్రీలకు పురుషులకువలెనే స్వర్గప్రాప్తి కలుగునని చెప్పుచున్నది.

*

*

*

౧౧౯. భగవంతునకు ఆత్మ సర్వస్వము నర్పించుటయే నిజమైన మతమందలి కేంద్రనూత్రము. అట్లు సమర్పించినవానికి భగవన్నార్గమే ఏకైకమార్గము. ఇబ్రాహీం ప్రవక్త బహుదైవతారాధకులలో వుట్టి పెరిగి, బహుదైవతారాధనమునందలి అవివేకమును మోసమును కలిపెట్టి ఏకేశ్వరారాధనడయ్యెను. అందుచేతనే ఆయన ఉదాహరణ మిక్కడ ఇవ్వబడినది.

*

*

*

౧౨౦. భార్యాభర్తలలో గృహకలహములు సంభవించుట సహజము. భర్త తన భార్యయందనురక్తుడుకాక ఆమెను నిరాదరించవచ్చును. అంతమాత్రమున వైరములు పెంచుకొని వివాహబంధములను త్రెంచుకొనరాదు. భార్యాభర్తలు ఒకరి నొకరు నీడించుకొనుట పాపకార్యము. వారు పరస్పరము సమాధానపడి ఒకరి నొకరు ప్రేమగౌరవములతో చూచుకొనినచో తాత్కాలిక కలహములవలన కలిగిన పాపము తుడుచుకొని పోవును. ఒకరియెడ ఒకరు ఉపకార బుద్ధితో ప్రవర్తించవలెనని ఖుర్ఆన్ ఆదేశించుచున్నది.

“భగవంతుడు మీ సమస్తకర్మలను గమనించుచునే యున్నాడు” అని ఇట్టి చోట్ల ఖుర్ఆన్ మాటిమాటికి అనుచున్నది. మన మేపనిచేసినను భగవత్సాక్షిగా చేయవలెనని ఖుర్ఆన్ భావము. అట్లు చేసినచో మానవు డధర్మమార్గమునకు ఒరగడు.

*

*

*

౧౨౧. ఒకసారి తప్పనిసరిగా భార్యాభర్తలు వేరైపోవలసి వచ్చినచో భగవంతుడు సర్వసంపాదకుడగుటచే భర్తవిహీనలగు స్త్రీలనుకూడ పోషించునని చెప్పుచున్నాడు. అట్లే భర్తలకు అనుకూలపత్నులనుకూడ సమకూర్చునని ఇక్కడ భావము.

క్రైస్తవమతములో విడువబడిన స్త్రీని వివాహమాడుట పాపముగా పరిగణింపబడుచున్నది. ఈ విషయమున బైబిల్ ఏమనుచున్నదో చూడుడు :

"But I say unto you, that whosoever shall put away his wife, saving for the cause of fornication, causeth her to commit adultery . and whosoever shall marry her that is divorced committeth adultery "

(St Mathew, VI 32 Also XVI 18.)

భగవంతుడు కరుణామయుడు. భార్యాభర్తలు పరస్పరానురాగములేక మార్జాలదాంపత్యమును నెరపుటకంటె వేరై అనుకూలదాంపత్యమును పొందుటను ఖుర్ఆన్ అనుమతించుచున్నది.

వెనుకటి దినములలో బైబిల్ యొక్క ఈ నిషేధము అనుసరింపబడుచుండినను ఆధునిక యుగములో ఇది అన్యాయముగు నిషేధమని ఖుర్ఆన్ చూపిన మార్గమునే ప్రపంచ మనుసరించుచున్నది. ఈ విషయమున మొన్న మొన్నటివరకు ప్రాచీన సంప్రదాయముల ననుసరించిన మనదేశములో కూడ విడాకులు కావలెనని స్త్రీలు పురుషులుకూడ ఆందోళనము చేయుచున్నారు. భర్తలచే విడువబడిన స్త్రీల కొరకు అనాథ శరణాలయములు, మహిళాశరణాలయములు ప్రతి పట్టణమునను వెలసినవి. ఖుర్ఆన్ ప్రతిపాదించిన ధర్మమును ప్రపంచము క్రమక్రమముగ అనుసరించుచున్న దనుటకు ఇదొక చిన్న ఉదాహరణము.

*

*

*

౧౧౪. బహుదైవతారాధకులు ఒక్కొక్కవిధముగ కోరికకు ఒక్కొక్క విధముగ దేవతను పూజింతురు. ఆ దేవతలను వారు ఆధ్యాత్మిక లాభమునకై పూజింపరు. మన దేశములో ధనాశతో లక్ష్మీపూజను, విద్యార్జనమునకై సరస్వతీ పూజను, మంత్రబలమును చేతబడి, కట్టుబడి మున్నగు దుష్టచర్యలను సంపాదించుటకై కాళీపూజను, బలమునకై హనుమత్పూజను, విఘ్నములు కలుగకుండుటకై విఘ్నేశ్వరపూజను ఈవిధముగ ఒక్కొక్క కోరికకై ఒక్కొక్క దేవతను పూజించుచున్నారు. ఈ విధముగ దేవతలసంఖ్య అగణ్యముగనున్నది. ఇక్కడ ఖుర్ఆన్ ఇట్టిసద్దతినిగూర్చి చెప్పుచు సమస్తవిహితలాభములను సైతము ప్రసాదించువాడు భగవంతుడేననియు, సమస్తమును భగవంతునే ప్రార్థించి పొందవలెననియు చెప్పుచున్నది.

*

*

*

౧౧౫. అబద్ధసాక్ష్యమును చెప్పుట మహాపాతకమని ఇక్కడ చెప్పబడుచున్నది. నిజముచెప్పుటవలన తనకుగాని, తన తల్లిదండ్రులకుగాని, సన్నిహితబంధువులకుగాని, ఎవరికైననుసరే నష్టము కలుగునన్నను నిజమే చెప్పవలెను అని ఖుర్ఆన్ చెప్పుచున్నది.

ఈ సత్యము సర్వమతములు ఒప్పుకొన్నదేయని భావింపరాదు. ఉదాహరణ మనకు క్రైస్తవ మతాచార్యులు ఈ విషయమునుగూర్చి ఏమిచెప్పిరో చూడుడు

"Liguori, in his treatise on oaths, Question 4, asks if it is allowable to use ambiguity, or equivocal words, to deceive the judge when under oath, and at No. 151 he answers It is a certain and a common opinion amongst all divines that for a just cause it is lawful to use equivocation in the ways laid down, and to confirm it with an oath, and by a just cause we mean all that can do any good to the body or the soul'.

"When a crime is well concealed, the witness, and even the criminal, may and even must swear that the crime has not been committed ""

ఇట్టివే పెద్దదాహరణములను ఈ గ్రంథకర్త చూపినాడు. పైన పేర్కొనబడిన ఆయన గ్రంథములో 13వ అధ్యాయమును చూడుడు.

ఈ విధముగ ఈ ధర్మము సర్వమతాంగీకారమును పొందినదికాదు. ఖుర్ఆన్ ఈ విషయమునుగూర్చి ఎంత గట్టిగ నొక్కిచెప్పినదో చూడుడు.

+

*

*

౧౨౦. "సమస్త గౌరవప్రదానమును భగవంతుని వశమండే యున్నది" అని తెలిసినవాడు గౌరవమునకై పాపలాడి అధర్మప్రవర్తనల ఇచ్చకములాడి వానిని సంతోషపెట్టజూడడు. 'ఐహికాముస్లికముల రెంటును శ్రేయశ్శుభములు కల్గించు వాడు భగవంతుడే'నని తెలియనివాడు ఏ విధముగ ఐహిక వాంఛలను తీర్చుకొను ఉద్దేశముతో దేవతావిగ్రహములను సేవించునో, అట్లే భగవంతుని బలవంతుడును అగు ఒక వ్యక్తినిగాని, బలముకల ఒక సంఘమునుగాని ప్రాపంచిక గౌరవమును బడయుటకై సేవించుట భగవంతుని మరచుట యననమాట.

ఏకేశ్వరత్వమునందు విశ్వాసముకలవాడు ప్రాపంచిక లాభమునకైగాని, గౌరవమునకుగాని ఒరుల నాశ్రయించి వానికి దాసోహమని లొంగియుండడు. వానికి ఆత్మస్వాతంత్ర్యము, ఆత్మగౌరవము, ఆత్మవిశ్వాసము కలుగును. ఒక్క భగవంతుని శక్తి నే నమ్మినవానికి ఒరులశక్తి ఎట్లు చలించజేయును ? ఒక్క భగవంతుని దయనే ఆభిలషించువాడు ఇతరుల దయాదాక్షిణ్యములకై ఏల పాప లాడును ? ఒక్క భగవంతుని సహాయమునే వేడువాడు ఒరుల ముండేల చేయ

చాచును ? ఒక్క భగవంతుని ముందే తన శిరస్సును వంచువాడు ఒరులముందేల సాష్టాంగపడును ?

ఏకేశ్వరత్వమునందలి విశ్వాసము మన మన స్వత్వముపై ఎట్టి ప్రభావమును వేయునో దీనినిబట్టి తెలియగలదు.

*

*

*

౧౨౧. తొందరు కేవలము లోకమునకు చూపుటకై మతవిధులను నెరవేత్తరు. తాము మిక్కిలి ధర్మబుద్ధులని లోప లనుకొనవలెనని వారి ఉద్దేశము. లోకము నిట్లు మోసగించుటకై మతము నవలంబించు వంచకులను ఖుర్ఆన్ ఇక్కడ ఉద్దేశించుచున్నది.

మతముపేరు చెప్పి రాజకీయలాభమును పొందువారుకూడ ఇందు చేరుదురు.

*

*

*

౧౨౨. ప్రతి చిన్నవిషయమునకును సరకమును విధించువారీ నూక్తమును గమనించవలెను. వివిధమత పండితులు—ఇస్లామ్మతపండితులుకూడ—భగవంతుని యొకతలానికానిగ చిత్రించినారు. ప్రతి చిన్న పొరపాటునకు ఏదో ఒకవిధమైన సరకశిక్షను పేరు విధించినారు. ఖుర్ఆన్ ఏమనుచున్నదో చూడుడు :

భగవంతుడు మిమ్ముల నేల శిక్షించును ? అనగా చీటికిమాటికి శిక్షించుటకు భగవంతుడు క్రూరుడా ? కాదు, భగవంతుడు దయామయుడు, పాపములను క్షమించువాడు, పోషకుడు.

కృతజ్ఞులై యుండి విశ్వాసవంతులై యుండు వారందరును భగవంతుని క్షమాకారుణ్యములకు పాత్రులు.

కృతజ్ఞులైయుండుట అనశేమి ?

భగవంతుడు మనకు ప్రాణము నిచ్చినాడు. పాలుపోసి కంటికి రెప్పవలె 'కాచి' పెంచు తల్లిదండ్రులనిచ్చినాడు. సమస్తవిశ్వమును మనకు ఉపయోగమునకై ఏర్పరచినాడు. భగవంతుడు మనకు ప్రసాదించిన వరములను గణించగలమా ? అట్టి భగవంతునకు కృతజ్ఞులై యుండుట మన ధర్మముకాదా ? ఎవరైన మన కెప్పుడైన ఏదేని కించిరుపకారమొనర్చినంత మాత్రమున మనము వారికి యావజీవము కృతజ్ఞులమై యుందుముకదా. అట్టిచో భగవంతునియెడ మన మెంత కృతజ్ఞులమై యుండవలెను ?

భగవంతునియెడ మన మెట్లు కృతజ్ఞతను ప్రకటించగలము ? భగవన్నామమును స్మరించుము, భగవంతుడే సర్వశక్తిమంతుడు, సర్వేశ్వరుడు, సర్వము

నిచ్చువాడూ అని గ్రహించి ఆ ఏకేశ్వరునే ఆరాధించుట, భగవద్ధర్మము ననుసరించుట, ఇదే భగవంతునియెడ కృతజ్ఞతను తెలుపు విధము.

‘క్షేమముగ నున్నారా?’ అని ఎవరైనా అడిగినప్పుడు “భగవదనుగ్రహము వల్ల సుఖముగ నున్నాము. భగవంతునకు కృతజ్ఞులము” అనియు, భోజనముచేసి “ఈశ్వరా! నీకు కృతజ్ఞతలు” అని చెప్పుటయు ముస్లిముల విధి. ‘ఎవరు ఒక కబళి మన్నము తిని, ఒక గ్రుక్కెడు నీళ్ళు త్రాగి భగవంతునకు కృతజ్ఞతలను సమర్పింతురో వారికి భగవంతు డితోధికముగ ఆహార మొసగును” అని శ్రీప్రవక్త వచనము.*

*

*

*

౧౨౩. ఈ నూక్తమునకును దాని తర్వాతి నూక్తమునకును భాష్యమును వ్రాసినవారు శ్రీ ప్రవక్తయొక్క ఈ స్త్రీంది ఉపదేశముల నుల్లేఖించిరి.

“ఒక ముస్లిమ్ మరొక ముస్లిమును శపించరాదు. ఎవరైనా ధౌర్జన్య మొనర్చినచో శపించుట కనుజ్ఞ కలదు. కాని ఓర్పువహించి త్నమించుట ఉత్తమము” (ఇబ్నె అబ్బాస్)

ఒకసారి హజరత్ ఆయెషాగారి ఒక వస్తువు పోయెను. ఆమె ఆవస్తువును దొంగిలించినవానిని తిట్టెను. శ్రీప్రవక్త నామె నుద్దేశించి “అట్లు తిట్టరాదు. ‘భగవంతుడా! నా వస్తువును దొంగిలించిన దొంగనుండి నా హక్కును ఇప్పించుము’ అని ప్రార్థించవలెను.” అని సెలవిచ్చిరి. (అబూదావూద్)

“మీ కవకారము చేసినవారిని త్నమించినయెడల భగవంతుడు మిమ్ముల బహుమానించును. భగవంతుడు మిక్కిలిగ త్నమించువాడు. మానవులలో కూడ త్నమాగుణము భగవంతునకు ప్రీయము.” (అబూదావూద్)

“ఒరుల తప్పిదములను త్నమించి, అపకారములను మరచిపోవువారికి భగవంతుడు గౌరవము నిగూఢు.” (ఇబ్నె కసీర్ లో ఉద్భృతము)

*

*

*

౧౨౪. సర్వదేశములందును, సర్వకాలములందును, సకల జాతులకును భగవంతుడు మానవుల ఉపదేశమునకై ప్రవక్తలను పంపెనని ఖుర్ఆన్ బోధించుచున్నది. ఈ ప్రవక్త లందరి యెడలను విశ్వసించుట విధి యొనర్చినది. ఎందుకనగా ఏదేశమందైనను, ఏకాలమందైనను, ఏజాతికైనను ప్రవక్తలు బోధించిన సత్య

* షాఫలీఉల్లాగారి ‘హుజుతుల్ హిల్ బాలిగా, పుట 578.’

మొక్కటే. ఏకేశ్వరత్వము, సత్ప్రవర్తనము—ఇవి రెండును సర్వప్రపత్తలును బోధించిన సత్యమునందలి ముఖ్యమైన అంశములు. ఈ విధముగ సర్వప్రపత్త లందరి యెడలను విశ్వాసములేని వాడు అవిశ్వాసియే నని ఖుర్ఆన్ చెప్పుచున్నది.

*

*

*

౧౨౫. ఒక పద్ధతి కలవడినవారు అది తప్పని తెలిసియుండికూడ దానిని మానలేరు. అది పరంపరాగతమైన సంప్రదాయమై వారిలో గడ్డకట్టుకొనిపోవును. సత్యము వారికి తెల్లమైనను వారు దానిని గ్రహింపరు. తమ ఆచరణమునే సమర్థించుటకు వాదములను వస్తుదురు. అట్టివారి హృదయములు ముద్రాబద్ధములైనవని ఖుర్ఆన్ చెప్పుచున్నది. రెండవ ఆధ్యాయమున కూడ ఇదే విషయమును గూర్చిన ఖుర్ఆన్ నూక్తమిది :

“కాని ఎవరు నిశ్చలమగు ఆస్తిక్యబుద్ధిని విడనాడి తిరస్కారమును చూపిరో వారిని నీవు భయపెట్టినను భయపెట్టకపోయినను ఒకటే. వారింక విశ్వసించరు.

వారి హృదయములును చెవులును ముద్రాబద్ధములు కావింపబడినవి. వారి కండ్లు పొరలు గ్రమ్మినవి. వారు ఘోరశిక్షకు పాత్రులగుదురు.”

*

*

*

౧౨౬. రెవ అధ్యాయమున రెవ నూక్తమునందు కూడ ఈ విషయము సూచింపబడినది. ఏనుక్రీస్తు సిలువపై ఎక్కింపబడినతర్వాత “భగవంతుడా! నన్నీల విడిచిపెట్టివైచితివి ?” అని దీనముగ ప్రార్థించినట్లు బైబిల్లో కలదు. ఆ ప్రార్థనమునకు ప్రత్యుత్తరముగ భగవంతు డాయనకు ప్రకృతినహజమైన మరణమునే ఇత్తునని వాదనామిచ్చెను. ఏనుక్రీస్తు సిలువపై మూర్ఛపోయెను. తరువాత ఆయనను సిలువపైనుండి దించివైచి ఆయన ప్రియశిష్యు నొకనికి ఆయనను ఒప్పుజెప్పిరి.

ఇంతవరకు అభిప్రాయభేదములేదు. ఏనుక్రీస్తు సిలువపై మరణించెనా లేక మూర్ఛపోయి తరువాత లేరుకొనెనా యన్న విషయమునుగూర్చి వివాదము కలదు. ఏనుక్రీస్తు కేవలము మూర్ఛపోయెనని కొందరి మతము. సిలువపై మరణించి మూడవ దినము బ్రతికిలేచె నని కొందరి మతము.

ఈ విషయమునుగూర్చి 67 వ నోటు (పుటలు 264—267) లో కొంత చర్చించితిని.

ప్రోఫెసర్ J. Warschaner గారి *The Historical Life of Jesus* అను ఉద్గ్రంథము (పుటలు 338—342) లో ఈ విషయము యుక్తియుక్తముగ వర్ణింపబడినది. 341 వ పుటలో ఈవిషయమై బైబిల్ లోగల సూచనలను గూర్చి ఈ పండితుడు ఇట్లనుచున్నాడు :

“It should not surprise us to find the Gospel narratives of what happened after the death of Jesus in a state of bewildering confusion, disjointedness and mental contradiction.”

ఖుర్ఆన్ ఇదే విషయము నిక్కడ చెప్పుచున్నది. “ఈ విషయమున నివాదపడినవారు సందేహములలో మునిగియున్నారు.”

ఈ సూక్తమునందలి చివరిభాగము “వమాఖితలూహుయఖీనా” ను నేను “వారు అతనిని చంపలేదనుట నిశ్చయము” అని అనువదించితిని. సిలువపై చంపబడెనను విషయములో వారికి నిశ్చయజ్ఞానము లేదు.” అని రాగిబ్ అనువాదము. “వారికి నిశ్చయముగ తెలియదు” అనియు కొంద రనువదించిరి.

*

*

*

౧౨౩. యూదులు తాము ఏనుక్రీస్తును చంపితిమనియు సిలువపై చంపబడినవాడు భగవద్భవక్త కౌజాలడనియు డంబములు పల్కుచుండిరి. “ఉరీతీయ బడినవాడు భగవంతుని శాపముచే హతుడైనవాడు” అని బైబిల్ పాఠనిబంధనము (Deut 21 : 23) లో కలదు. ఏనుక్రీస్తుకూడ అదే విధముగ భగవచ్ఛసితం డని యూదులు చెప్పుచుండిరి. ఖుర్ఆన్ దానికి జవాబిచ్చుచున్నది: “ఏనుక్రీస్తు మీ రనుకొనుచున్నట్లు సిలువపై బలవస్మరణము పొందలేదు. ఆయన సహజమరణమునే పొందెను. మీ రనుకొనుచుండినట్లు ఆయన భగవచ్ఛసితండు కాడు. భగవంతు డాయనకు ఉన్నత స్థానమును గౌరవమును ప్రసాదించెను” అని ఖుర్ఆన్ చెప్పుచున్నది.

☞

✽

*

౧౨౪. వెనుక 56 వ సోటులో 286—287 పుటలలో చూపబడినట్లు యూదుల మత్తెగ్రంథ మగు పాత నిబంధనము వడ్డీని నిషేధించినది. ఏనను యూదులు వడ్డీ వ్యాపారముచేయుజాతి యయ్యెను. వడ్డీ తీసుకొని పరుల అస్తిని క్షణమును వోచుకొనుచున్నారనియు వీరికి భగవంతుడు కఠినమగు శిక్ష విధించు ననియు ఖుర్ఆన్ చెప్పుచున్నది. క్రైస్తవులకు కూడ వడ్డీ నిషేధింపబడినను

యూరప్ అమెరికా ఖండములు వడ్డివ్యాపారముచు ప్రధానవృత్తిగా గ్రహించినవి. ఈ మాటలు వారికికూడ చెల్లును.

*

*

*

౧౮౯. క్రైస్తవులు సాధారణముగ (యానిపేరియనులు, సాసీనియనులు తప్ప) అందరును ఏనుక్రీస్తు భగవంతుడనియు, భగవంతుని తమమారుడనియు, త్రిమూర్తులలో ఒకడనియు, త్రిమూర్తులలోని పురషత్రయములో ప్రతిపురుషుడుకూడ కాశ్వత పరబ్రహ్మమేననియు నమ్ముచున్నారు. క్రైస్తవుల త్రిత్వముయొక్క తత్త్వము ఎంత చిత్రముగ నున్నదో చూడుడు

“The persons are different, the substance one Each of these divine persons is uncreate, each is eternal, each almighty etc; and not three Gods or three Lords, but one Lord and one God. The Father is uncreate and unbegotten; the Son uncreate, but begotten of the Father, the Holy Ghost uncreate, but proceeding from the Father and the Son. And in this Trinity of divine Persons there is none before and none after, none higher and none less, but all three co-equal.”†

(పురుషులు వేర్వేరుగా ఉన్నను, తత్త్వమొక్కటే, ఈ దివ్యపురుషులలో ఏ పురుషుడును సృష్టింపబడినవాడుకాదు, ప్రతి పురుషుడును ఆదిమధ్యాంతరహితుడు, సర్వశక్తిమంతుడు. ఐనప్పటికి ముగ్గురుదేవులుగాని మువ్వరు ప్రభువులుగాని లేరు, ఒకే దేవుడు; ఒకే ప్రభువు. పరమపిత (Father) సృష్టింపబడినవాడుకాదు జన్మగ్రహితుడు. తమమారుడు (Son) కూడ సృష్టింపబడినవాడుకాదు, కాని పరమపిత పుట్టినవాడు, అట్లే పరిశుద్ధాత్మ సృష్టింపబడినవాడుకాదు. కాని పరమపిత నుండియు, తమమారునినుండియు వెల్వడినవాడు. ఈ పరమపురుషుల త్రిమూర్తిత్వములో ఒకడు ముందు ఒకడు తరువాత ఉండినవారు కారు; ఒకరు ఎక్కువయు ఒకరు తక్కువయుకారు; అందరూ సమానులు.)

‘దీనిభావమేమి తిరుమలేశ?’ అన్నట్లు దీనిభావము మనకు క్రొందుకదా క్రైస్తవపండితులకు సైతము చాల అవకతవకగ నున్నట్లు లోచెను. ఈ తత్త్వమునందలి సమత్కారము కట్టుకథవలె తలాలోక లేకయున్నది. క్రైస్తవమతముపై ఆధునికులు గావించిన విమర్శనములకు జవాబిచ్చి క్రైస్తవ మతసిద్ధాంతములను సమర్థించుటకై వ్రాసిన Modern Doubt and Christian Belief అను తన గ్రంథములో (పుట 242) థియోడోర్ క్రైస్ట్ లియబ్ గారు దీనినిగూర్చి వ్రాయుచు

† Theodore Christlieb, *Modern Doubt and Christian Belief*, P. 242.

"The Athanasian Creed is evidently too stiffly arithmetical in some of its definitions and antitheses, without attempt to reconcile their obvious contradictions. Thus each divine person is said to be eternal, each uncreate etc, and yet there are not three uncreate and three Eternels, but one uncreate and one Eternal etc. To these statements the objection is obvious, that they destroy the Unity for the sake of Trinity, or the Trinity in the interests of the Unity, nor is it quite easy with the doctrine so stated to rebut the charge alleged, not by Jews and Mohomedans only, but also by many Christians, that *Trinitarianism contradicts the fundamental article of all true religion, that there is one living and true God*"

ఇక్కడ కొన్ని విషయములు ఆలోచింపవలసియున్నది. ఈ త్రిమూర్తి సిద్ధాంతము బైబిల్ లో ప్రతిపాదించబడినదా? కానిచో ఎవరు ఏ కాలమున ఈ సిద్ధాంతమును ప్రతిపాదించిరి?

ఈ ప్రశ్నలకు త్తర మిచ్చుటకు ముందు కొన్ని విషయములు తెలిసికొనుట అవసరము. అసలు ఏనుక్రీస్తు ధర్మబోధ చేసినకాలము చాల తక్కువ. అది ఒక ఏడని కొందరు మూడేండ్లని కొందరు చెప్పుచున్నారు. ఈకాలములో ఏనుక్రీస్తు చుట్టుచేరిన శిష్యులు పండ్రెండుగురు. వీరిలో చదువగలిగిన వారను వ్రాయగలిగిన వారొక్కరును లేరు. క్రీస్తు చెప్పిన మాటలు వారెవ్వరును వ్రాసియుంచుకొనరైరి. ఇప్పుడు క్రొత్తనిబంధన మసబడుచున్న బైబిల్ గ్రంథములో ఏ సువార్తయు క్రీస్తు శిష్యులచే రచింపబడినదికాదు. ఇవి ఏనుక్రీస్తు మరణానంతరము 80 మొదలు 130 ఏండ్లవరకుగల కాలములో వివిధభాషలలో, వివిధప్రాంతములలో రచింపబడినవి. ఈ చర్చ వెనుక ఒకనోటులో చేసియుంటిని. ఇప్పుడు క్రైస్తవమతముని ప్రచారములో నున్న మతము భగవద్గీత క్తయగు ఏనుక్రీస్తుగాని ఆయన శిష్యులుగాని బోధించినది కాదని ఇప్పుడు సామాన్యముగ అందరును ఒప్పుకొనిన విషయమే. ఇప్పుడు ప్రచారములో నున్న క్రైస్తవమతము సెంట్ పాల్ అను నతడు సాపించినది. ఇప్పుడు చర్చివారు చిత్రించుచున్న ఏనుక్రీస్తు చరిత్ర ప్రసిద్ధుడగు ఏనుప్రపత్త కాదు. సెంట్ పాల్ సృష్టించిన ఒక పురాణపురుషుడు.* సెంట్ పాల్ బోధించిన

* "The Christ of the Pauline Epistles, therefore, has no relation at all to the historic Jesus. We need scarcely hesitate to regard St Paul, indeed, as the real founder of our religion." H. R. Mackintosh, *The Doctrine of the Person of Jesus Christ*, p. 51.

"Paul is not the second after Jesus, but the first in Christ" తిన్నాడు డైస్సెన్ అను ఒక గొప్ప క్రైస్తవపండితుడు.

మతము ఏనుకీస్తు బోధనలతో ప్రారంభముకాదు. ఏనుకీస్తు మరణముతో ప్రారంభ మగును. పాల్ ఎన్నడును ఏనుకీస్తును చూచియుండలేదు. ఐనను తన అంతర్వ్యప్తికి గోచరమై ఏనుకీస్తు తనకు చెప్పిన విషయములు తాను బోధించుచున్నానని పాల్ ప్రకటించెను. ఈ విధముగ క్రైస్తవమత నిర్మాత పాల్. ఇతడు ఏనుకీస్తు భగవంతుడని నమ్మి ఆ సిద్ధాంతము పునాదిగా చర్చియను ఒక మహత్సంస్థను స్థాపించెను.

క్రైస్తవ బైబిల్ గ్రంథమందలి మొదటిసాల్గు సువార్తలలో ఎక్కడను ఈ త్రిత్వసిద్ధాంతము ప్రతిపాదించబడలేదనియు, జాకొనువార్తయందు ఈసిద్ధాంతమును నూచించు (I V. 7) వాక్యము తరువాత వారు వ్రాసి అందు చొన్నిన దనియు, అసలు త్రిమూర్తులు, త్రిత్వము, పురుషుడు (Person) ఇత్యాది శబ్దములు సైతము బైబిల్ లో లేవనియు డాక్టర్ క్రైస్టు లియబ్ అనుచున్నాడు.* క్రొత్తనిబంధనమందేకాదు, పాతనిబంధనమందు సైతము ఈ త్రిత్వసిద్ధాంతముయొక్క జాడలేదు. రెండవ శతాబ్దములో ఏర్పడిన ఈ సిద్ధాంతమునుగూర్చి శతాబ్దముల తరబడి వాదోపవాదములు జరిగెను. నేటివరకు యీ చర్చ తెగలేదు.

స్కింకెల్, స్ట్రాక్స్, బాడర్, రినాక్ మున్నగు సుప్రసిద్ధ ఐరోపీయ బైబిల్ పండితులెల్లరును ఏనుకీస్తు కేవలము మానవుడనియే క్రొత్తనిబంధన సువార్తలనుచున్నవనియు, త్రిత్వసిద్ధాంతము మిక్కిలి ఆసంబద్ధముగ నున్నదనియు, అది ఆనాటి విగ్రహారాధక మతముల ప్రోద్బలముచే నిర్మింపబడిన సిద్ధాంతమనియు అభిప్రాయపడిరి.† మతప్రపత్తులు, మహాపురుషులు వారి మరణానంతరము ఆవతార పురుషులుగను, దేవులను భావింపబడుట అన్ని దేశములందును, అన్ని కాలములందును కలదు. మనదేశ సున శ్రీరామ, శ్రీకృష్ణ బుద్ధాది మహాత్ములెల్లరును ఆవతార

* But now to come to the doctrine itself, and its basis in Holy Scripture You are all aware that no such sentence as God is a triune God is to be found in the Bible. The well-known text, (I John V. 7.), 'There are three that bear record in heaven, the Father, the Word and the Holy Ghost', and these three are one,' is now universally recognised as an interpolation. The terms trinity, triunity, threefold personality, and even the word person itself, are not derived immediately from scripture."

T. Christlieb, *Modern Doubt and Christian Belief*,

P. 243.

† Schenkel, 'Sketch of character of Jesus'
Strauss 'Life of Christ'
Renan, 'Life of Christ.'

పురుషులుగ భావింపబడుచుండుట నుప్రసిద్ధమే. వారు తమ జీవితకాలములలో తామవతారపురుషులమనియు, దేవులమరియు చెప్పుకొనినట్లు రామాయణ భారతాది మూలగ్రంథములలో లేకపోయినను తరువాతివారు పెక్కు కథలనల్లి ఆ గ్రంథములందు చేర్చి, లేనిపోని మాహాత్మ్యములను కల్పించి ఆ మాహాత్మ్యాల చరిత్రములు మనకు సరిగా గోచరింపకుండ సైతము చేసిరి. ఇట్లుమవచ్చినట్లు పురాణములను కథలను అల్లి మహర్షులు వాటిని చెప్పినట్లుగా అబద్ధములు చెప్పట మన దేశములో పరిపాటి ఐపోయినది. ఇది అందరకును తెలిసిన విషయమే. క్రైస్తవ మతములో కూడ నంతే. ఎవరో గ్రంథములను రచించి ఏనుక్రీస్తు శిష్యుల పేరుంచుటయో లేక తాము స్వయముగ ఆ విషయములను భగవత్ప్రేరణముచే వ్రాసితమనియు చెప్పుకొనుటయు కలదు. ఈ విధముగనే బహుదైవతారాధనము వ్యాపించినది.

ఇందొక్క విషయము గమనించవలసియున్నది. బహుదైవతారాధనలలో ఎవరును భగవంతులు అనేకులు అని చెప్పరు. భగవంతు డొకడనియే అందురు. అట్లు చెప్పుచునే అనేక దేవతలను పూజింతురు. దీనికి కారణము కలదు. బహుదైవత్వము సత్యమునకు దూరము. అది మానవబుద్ధికి వ్యతిరేకము. ఆస్తికతయే నిజమైన యెడల ఏకేశ్వరత్వ మొక్కటే ఆలంబనీయము. బైబిల్లోనందు సైతము ఆధారము లేని ఈ త్రిత్వసిద్ధాంతములను క్రైస్తవు లెట్లు నమ్ముచున్నారో అర్థముకొందు. సత్యముకంటె మూఢవిశ్వాసములే అకర్షణీయముగ నుండుట మన యోచనాజ్ఞానముల లోపము. ఇప్పుడు మతమును మ్యాజిక్కుగా భావించుకాలము పోయినది. మతము మానవుని హృదయమునేకాక బుద్ధినికూడ సంతృప్తిపరచవలెను. మూఢవిశ్వాసములను బుద్ధి అంగీకరింపదు. ఆధునిక భౌతిక మానసిక శాస్త్రముల దాడికి ఆగవలెనన్నచో మతము మానవుని బుద్ధినికూడ సంతృప్తిపరచవలెను. లేనిచో మతము నకు మానవసంఘమున తావుండజాలదు.

బుద్ధికిని హృదయమునకును సమాన సంతృప్తి గలిగించు మతమే నిజమైన మతమని ఖుర్ఆన్ బోధించుచున్నది. ఏకేశ్వరత్వము పునాదిగా ఉండినప్పుడే సత్యమును మత మేర్పడును.

*

*

*

గీతం. ఏనుక్రీస్తు సైతము భగవంతుని ప్రార్థించెను, దీనముగ భగవంతుని వేడుకొనెను కదా, అట్టిచో ఏనుక్రీస్తు భగవంతు డెట్లుగను? అని ఖుర్ఆన్ ప్రశ్నించుచున్నది. అదే విధముగ దేవతలు సైతము భగవంతుని ప్రార్థింతురు కదా. మరి మీరు వారి నేల పూజించుచున్నారని ఖుర్ఆన్ ప్రశ్నించుచున్నది.

ఏనుక్రీస్తు భగవంతుని దీనముగ ప్రార్థించిన పెక్కు సందర్భములు బైబిల్ లో వర్ణితమైనవి. ఈ క్రిందివి కొన్ని ఉదాహరణములు మాత్రము —

“And he went a little farther, and fell on his face, and prayed, saying, O my Father, if it be possible, let this cup pass from me nevertheless not as I will, but as thou wilt.

“And he cometh unto the disciples, and findeth them asleep, and saith unto Peter, What, could ye not watch with me one hour ?

“Watch and pray, that ye enter not into temptation : the spirit indeed is willing, but the flesh is weak.

“He went away again the second time, and prayed, saying, O my Father, if this cup may not pass away from me, except I drink it, thy will be done

“And he came and found them asleep again for their eyes were heavy.

“And he left them, and went away again, and prayed the third time, saying the same words.

—Matthew, XXVI, 39—44.*

“And saith unto them, My soul is exceeding sorrowful unto death tarry ye here, and watch.

“And he went forward a little, and fell on the ground, and prayed that, if it were possible, the hour might pass from him ”—Mark XIV. 34, 35.

మార్కొలులోవలె ఇక్కడ కూడ ఏనుక్రీస్తు సాష్టాంగపడి మూడు సార్లు భగవంతుని ప్రార్థించినట్లు కలదు. అదేవిధముగ జాకొనువార్తలో (V. 30, VI. 38)ను కలదు. లూకొనువార్తలో ఈ ఘట్టము ఈవిధముగ వర్ణింపబడినది.

“And being in an agony he prayed more earnestly and his sweat was as it were great drops of blood falling down to the ground.”—Luke XXII. 44.

ఏనుక్రీస్తు సిలువపై ఎక్కింపబడినతర్వాత భగవంతుని ప్రార్థించినవిధమును మార్కొలును మార్కుయు ఈ విధముగ వర్ణించుచున్నారు .

* మత్తయి సువార్త, 26 వ అధ్యాయము 39 మొదలు 44 వ సూక్తము వరకు.

“And about the ninth hour Jesus cried with a loud voice, saying, Eli, Eli, lama sabachthani? that is to say, My God, My God, why hast thou forsaken me?”

—Matthew XXVII. 46. Also Luke XV. 34.

ఈ విధముగ ఏనుకీస్తు స్వయముగ భగవంతుని ప్రార్థించినట్లును, దీనముగ వేడుకొనినట్లును ఎన్నో ఘట్టములు బైబిల్ నుండి చూపించవచ్చును. ఈ విధముగ ఏనుకీస్తు మానవమాత్రుడేనని స్పష్టపడలేదా? ఐనను భగవంతుని విడిచి భగవద్భక్తుడగు ఏనుకీస్తును భగవంతుని స్థానమున నుంచి పూజించుట అకార్యమని ఖుర్ఆన్ చెప్పుచున్నది.

కొన్ని సవరణలు

పుట	పంక్తి	తప్పు	ఒప్పు
121	5	మరియమ్	మర్యమ్ మరియమ్ అని వచ్చినచోట్ల 'మర్యమ్' అని చదువుడు.
,,	22	'రూహిల్ ఖుదిసి'	'రూహిల్ ఖుదుసి'
122	8	వారు తమవతామే నప్తప రచుకొనుచున్నారు.	వారు (తమవ తామే) నప్తపరచుకొను చున్నారు.
125	18	నాటిన గింజ ఒకటేయైనను	(నాటిన గింజ ఒకటేయైనను)
126	15	పాడుచేసికొందురు.	పోగొట్టుకొందురు.
127	18	దానముచేయుటకై పొల్లును తీయ నుద్దేశింపవడు.	పొల్లును దానముచేయుట నుద్దేశింపవడు.
128	7	భక్తిపూర్వకముగ ఎట్లు	(మొక్కుబడిగ ఏది
,,	22	బాధయు కలుగదు	నష్టమును కలుగదు
129	18	ఇంతవఱకుండు(వడ్డీతీసుకొనుట వలనవిన) వారిపాపము త్నమింపబడును.	ఇంతవఱకుండు (వడ్డీతీసుకొనుటవలన లభించిన) ధనమును వారుంచుకొన వచ్చును. వారి వ్యవహారమును భగవంతుడు పరిష్కరించును.
130	5	వడ్డీ మొత్తములను	వడ్డీమిగుళ్ళను
,,	280	బుణముడు కష్టపరిశీతులలో నున్నచో ఆతనికి తెలిపియై తీర్పజాలినంతవరకు వ్యవధి నిండు. మీరు ప్రబోధమనస్కులై జౌదార్య దాతృత్వములతో బుణమును త్నమించినయెడల (అంతకంటె) మీకొకట ప్రశస్తమైనది (మరొకటి లేదు).	బుణముడు కష్టపరిశీతులలోనున్నచో ఆతనికి తెలిపియై (తీర్పజాలి)నంతవరకు వ్యవధి నిండు. మీరు(ప్రబోధమనస్కులై జౌదార్యదాతృత్వములతో) బుణమును త్నమించినయెడల (అంతకంటె) మీకొకట ప్రశస్తమైనది (మరొకటి లేదు).
,,	281	ఒకవ్రాయసకానిచే ఉన్నదున్నట్లు జాగ్రత్తగా ఒడంబడిక పత్రమును వ్రాయించువు.	న్యాయబుద్ధితో ఒడంబడిక పత్రమును వ్రాయు వ్రాయసకాడొకడుండవలెను.
131	9	ఒక పురుషుడు, ఇద్దరు స్త్రీలు	ఒకపురుషుని ఇద్దరు స్త్రీలను
,,	14	వెనుదీయవడు.	వెనుదీయవడు.

పుట	పంక్తి	తప్పు	ఒప్పు
131	24	అల్లాయెడక్కదవహింపుడు.	భగవంతునియెడ భయభక్తులు కలిగి యుండుడు.
„	24	అల్లా	అల్లాః
132	19	భగత్ప్రసక్త తనకు ప్రోక్తమైన	ప్రపక్త తనకు తనప్రభువుచే ప్రోక్తమైన
133	8-9	ప్రభూ! మాకు మోయశక్యముకాని భారమును పూర్వమువారిపైవలె మాపై వేయవలయు.	ప్రభూ! మాకు పూర్వము వారిపై వేసినట్టి బరువును మాపై మోపవలయు.
136	10	(.. మాలిక నూత్తులను)	(మాలికనూత్తులు. అవి)
137	8	వీరిప్రవర్తనము	(వీరిప్రవర్తనము)
138	8	భార్యలు	స్త్రీలు
139	1	ఆ సత్యమును	ఈ సత్యమును
„	23	గమనించితివా ?	గమనించలేదా ?
142	15	(నేను వాంచిని) కుమారుడు	“(నేను వాంఛించిన) కుమారుడు..... రక్షింబడుదురు గాక !”
144	13	‘ఈ సామనీః’	‘ఈ సామనీః’
146	14	భగవంతునకు భయపడుడు	అందుకే భగవంతునకు భయపడుడు.
„	17	ఇదియే	ఇదియే
148	2	లాంగినవారము మేము..”	లాంగినవారము మేము. (స్వీయ వంశము).”
„	8	ఇన్జిల్ (బైబిల్) తారీత్ (తొర్రా)	ఇన్జిల్, తారీత్
„	15	వివాద పడుదురు ?	వివాద పడెదరు ?
149	26	...ఎవరైనా లో ఆతడే నిర్ణయించును)	ఎవరైనాలో ఆతడే నిర్ణయించును.) అతడు సమస్తము నెఱిగినవాడు.
150	1	అతడు సమస్తము నెఱిగినవాడు	Delete
„	18	ఎవరు భగవంతునియెడ గల విశ్వాసమును	ఎవరు భగవంతుని ఒడంబడికను
„	19	వాగ్దానమును	వాగ్దానములను
151	14	విశ్వాసులైన	విశ్వాసులై
155	20	భగవంతుడే మఱిలేడు	భగవంతుడు ఏమఱి లేడు,
156	19	ఇట్టివారికి	ఇట్టివారికి
157	1	ఆ విశ్వాసమార్గము	ఆవిశ్వాస మార్గము
158	9	విశ్వసించువాడు (కర్తా)	విశ్వసించువాడు (కర్తా)

పుట	పంక్తి	తప్పు	ఒప్పు
164	12	(భగవద్గార్గమున	(భగవద్గార్గమున)
172	2	(ఇష్టదైవము ..)	(ఇష్టదైవము)
182	17	జరుగ వలెను.	జరుపవలెను.
185	4	మొహర్	మహర్
			ఈ శబ్దము ఎక్కడవచ్చినను ఇట్లే వదువలెను.
189	17	‘అభిదత్ ఇమానుకుమ్’	‘అభిదత్ ఇమానుకుమ్’
195	15	సత్రవ ర్తనము	సత్రవ ర్తనము
197	22	(వారిటు...)	(వారిటు. .)
198	10	(ఓ ప్రవక్తా!)	(ఓ ప్రవక్తా!)
199	21	అధ్యాత్మికముగ	అధ్యాత్మికముగ
207	19	మీకెవరు	మీకెవడు
„	23	శ్రేయస్సుంతులగుగాక!	శ్రేయస్సుంతులగు గాక!
„	24	నూ క్తిపై ని	86 వ నూ క్తిపైని
„	25	.. నుండగోరునో	. నుండగోరునో
212	6	మీపై	నీపై
„	8	మిమ్ములను	నిన్ను
213	16	...చేయుదును.	చేయుదును ”
214	12	ఎవరివాక్కు భగవద్వాక్కుకంటె	భగవద్వాక్కు కంటె ఎవరివాక్కు-
		సత్యమైనది ?	ఎక్కువ సత్యమైనది ?
217	7	ప్రవర్తింప జాలదు.	ప్రవర్తింపజాలరు.
219	20	(ఓ ప్రవక్తా!)	(ఓ ప్రవక్తా!)
221	17	భగవంతుని (భక్తిని)	భగవంతుని (యెడ భక్తిని)
223	19	కొదిమంది తప్పు	కొదిమందికి తప్పు
231	16	భగత్ప్రీతి	భగవత్ప్రీతి
„	20	ఖుర్ ఆన్ ప్రబోధించుచున్నది	ఖుర్ ఆన్ బోధించుచున్నది.
„	23	బిచ్చగాండ్రును	బిచ్చగాండ్రను
232	11	(తప్పిరె ..)	(తప్పిరె..)
235	9	యుండును	యుండెను
255	28	to blind	to be blind
260	32	entitled	entitled
277	6	clement	Clement
283	28	70 గురు	70 మంది
289	7	హింసాకారణమగును.	హింసాకారణమగునని చెప్పుచున్నాడు,

పుట	పంక్తి	తప్పు	ఒప్పు
289	7	ఆదే	అదే
290	21	తన	తమ
303	21	పరపస్పర	పరస్పర
„	„	భార్యాభర్త సంబంధము	భార్యాభర్త సంబంధము.
304	8	ఇష్టడు	ఇష్టుడు
„	„	సమిష్టి	సమిష్టి
324	1 1	Eevrywhere	Everywhere
326	15	Controdictory	Contradictory
326	15	దుష్కార్యము	దుష్కార్యమని చెప్పబడినది.
431	„	Mathew	Matthew

హైదరాబాదు ఆంధ్ర సాహిత్య పరిషత్తు

అధ్యక్షులు : ఆచార్య రాయప్రోలు సుబ్బారావుగారు, ఆంధ్రాచార్యులు,

ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయము, హైదరాబాదు (దక్కన్)

ఈ పరిషత్తు తెలుగున 'హైదరాబాదు ఆంధ్ర సాహిత్య పరిషత్తు' అనియు, నాంగ్లమున 'హైదరాబాదు తెలుగు ఎకాడమీ' అనియు పిలువబడును. పరిషత్తు కార్యసాసము హైదరాబాదు నగరమున నుండును.

ఉ ద్దేశ్య ము లు :

(అ) హిందూ మొహమ్మదీయులు పరస్పర మొకరి సంస్కృతి నొక రర్థముచేసికొనుట కుపకరించు గ్రంథముల నాంధ్రమున ప్రచురించుట.

(ఆ) ఆంధ్రమున నుత్తమరచనలను ప్రచురించుట.

(ఇ) నిజాంరాజ్యమున లభించు ప్రాచీన తాళపత్రగ్రంథములను సేకరించి వానిని భద్రపరచుట.

(ఈ) ఆంధ్రసంస్కృతి, ఆంధ్రభాష, ఆంధ్రవాఙ్మయము వీనియందు పరిశోధనలు సల్పుట.

(ఉ) ఒకటి ఆంగ్లమునను, నొకటి యాంధ్రమునను రెండు త్రైమాసపత్రికల ప్రచురించుట. పరిషత్తుభ్యుల పరిశోధన లిందు ప్రచురింపబడును.

ఆంగ్లపత్రికయందు తెలుగుభాషను గుఱించియు, సాహిత్యమును గూర్చియు వరదేశకథలకు తెలియుటయు, ఆంధ్రప్రతిభ యనాంధ్రులకు తెలియజేయుటయు మొదలుగాగల యుద్దేశములతో వ్రాయబడిన యుత్తమవ్యాసములు ప్రచురింపబడును. ఆంధ్రేతర సాహిత్యములనుండి గొప్ప కావ్యములయొక్క యనువాదములను, నాంధ్రేతర భాషాచరిత్రలు, మున్నగు నాంధ్రభాషాభివృద్ధికి తోడ్పడు నితర విషయములను తెలుగుపత్రికయందు ప్రచురింపబడును.

(ఉ) వార్షికోత్సవములను జరిపి ఆంధ్రసంస్కృతికి సంబంధించిన విషయములపై ప్రఖ్యాతపరిశోధకుల చర్చలను ఏర్పాటుచేసి చిత్రగళాపుస్తకప్రదర్శనములను జరిపి, అన్నివిధముల ఆంధ్రసంస్కృతి విస్తృతికి తోడ్పడుట.

మొహమ్మద్ ఖాసింఖాన్, ఎం. ఏ. కార్యదర్శి.

పండ్ల తాబితా ప్రాయములు

దక్షిణాఫ్రికాలోని ఖురూన్ అనువాదము అందినది. దానిని ఆమూల్యగ్రంథము

ప్రకటనములు ప్రచురించితిని. నావలెనే పెక్కురు దీనిని చదువుదురని

అక్కిన భాగములనుగూడ పూర్తిచేసి, మీరు సిద్ధసంకల్పులగుదురుగాక.

నిరవ్వమైన మీ యాంధ్రభాషాపాండిత్యమును చూచి లోక మాతృవడునేమో.

చిరకాలమునాడే మీ భాషాజ్ఞానమును ఎరిగియున్న నాకు, ఈ పరిణామము సంతోష స్థానమేకాని, ఆశ్చర్యపదముకాదు. దానికితోడు ఇటీవల మీరు సంపాదించిన ధర్మ విజ్ఞానము మాత్రము అక్కజము గొల్పినది మీ విద్యాసంస్కారము ఏక దేశముగాక పరిపూర్ణమగుచున్నందులకు ఎంతో సంతసించితిని."

ఆచార్య శ్రీ పింగళి లక్ష్మీకాంతంగారు,

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ ప్రధానాంధ్రాచార్యులు.

"గ్రంథము చదువుటకు చాలా బాగున్నది. ఇంపైనకైలి. స్వతంత్రగ్రంథములా గుండునట్లు తెలిగించినారు, ఇది గొప్పవిశేషము... ..

ఇస్లాము హిందూమతములందలి ధర్మోపదేశములొండొంటికి గల పోలికలను భేదములను దెలుపుటకై మీరుచేసిన కృషి ప్రశంసాపాత్రమైనది. ఇది తప్పక అందరు చదివితీరవలసిన గ్రంథమునుటకు సందేహములేదు. మిగిలిన గ్రంథమునుగూడ త్వరలో అనువదించి ఆంధ్రుల కందజేయుదురుగాక అని కోరుచున్నాను."

శ్రీ మల్లంపల్లి సోమశేఖరశర్మగారు

"మొహమ్మద్ ఖాసింఖాన్ ఎమ్.ఏ. గారు రచించిన ఖుర్ఆన్ షరీఫ్ ఆంధ్రానువాద ప్రథమసంపుటము సాదరముగా జదివి, ఇది సవివరణాంధ్రానువాద మనుటకంటె ఖురానాంధ్రభాష్యమనుట కెక్కువగా దగియున్నదని భావించితిని.

"ఒక భాషలోని గ్రంథమును మరియొక భాషలోనికి మార్పుటకష్టము, అది మత గ్రంథమే యైనచో బహుకష్టమని వేరే చెప్పవలెనా? దాని, మతతత్వమెరిగిన వార గుటచేతను, ఆబాల్యముగా దెలుగు చక్కగా నేర్చినవారగుటచేతను, ఈ కృతికర్త యట్టి కేశములేక మృదుమధురకైలిని విషయము విశదీకరింపఁ గల్గును.

"పుణ్యపాపములు స్వర్గసరకములు మరణానంతర జీవితము మొదలగు బహువిష యములు వివరించుపట్టుల నిస్లాంతుతమునకును దక్కిన యార్యమతాదులకును సామ రస్యము గలిగింప నా యా వేదాదులలోని వాక్యము లుదాహరించుచు గావించిన చుప్పయు సత్యాన్వేషణము నీ గ్రంథమం దెన్నెదగిన విశేషలక్షణము. అందుచే నిది యిస్లాం మతమువారికింబోలె నస్యమతములవారికిని జనువదగినదైనది.

"ఇంతకుమున్నీ కృతికర్త నాకుఁ బరిచితుఁడుమాత్రమే. ఇపుడొక యుత్తమ గ్రంథము నిర్మించి యాంధ్రవానికి నూతనాలంకారము సమర్పించి నా కెన్నెదగిన మీత్రుడయ్యెను. ఈయన యీ సంపుటమువలెనే తక్కిన సంపుటములును మతసామరస్య ప్రధానముగా బరమతసహనబోధకముగా నిర్మించి యుభయమతములవారి సమాదర గౌరవములకు బాత్రుడగుగాక."

'అభినవవాగనుశాసన'

శ్రీ మల్లాది సార్యనాథాయుజాప్రిగారు

